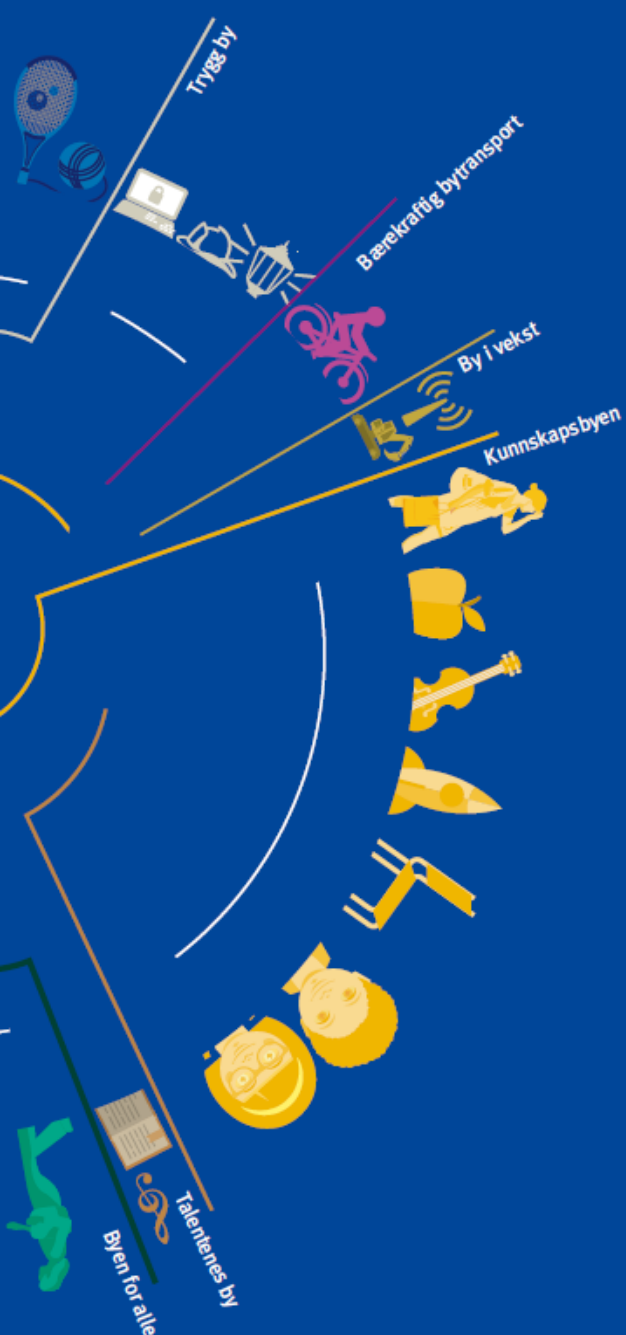

Byrådets forslag til budsjett 2015

og økonomiplan 2015–2018

DEL 2

OSLO KOMMUNE

SAK 1 Del 2

BYRÅDETS FORSLAG TIL BUDSJETT 2015 ØKONOMIPLAN 2015-2018

Byrådets forslag til budsjett 2015

Sammenheng mellom kommunens plandokumenter Innledning

1 Budsjett 2015 Budsjettets profil og prioriteringer

Hoved- og nøkkelstørrelser for Oslo kommune	2
Generelle budsjettforutsetninger	4
Hovedoversikter – årsbudsjett	6
Årsbudsjett drift – bykassen	6
Årsbudsjett investering - bykassen	8

2 Økonomiplan 2015-2018

2.1 Økonomiplan 2015-2018 drift.....	1
2.1.1 Byrådets prioriteringer i kommende økonomiplanperiode.....	1
2.1.2 Hovedstørrelser i Oslo kommunes driftsbudsjett (bykassen + KF).....	2
2.1.3 Driftsrammer for bykassesektorene.....	7
2.2 Økonomiplan 2015-2018 investeringer.....	12
2.2.1 Byrådets prioritering i kommende økonomiplanperiode.....	12
2.2.2 Hovedstørrelser i Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen + KF).....	13
2.2.3 De viktigste investeringene	16
2.3 Økonomiske utfordringer i et langsiktig perspektiv	21
2.3.1 Pensjonskostnadenes betydning for kommunens økonomiske handlefrihet....	21
2.3.2 Utviklingen i finanskostnader	24
2.3.3 Utviklingen i de frie inntektene	25
2.3.4 Forventet utvikling av økonomisk handlefrihet i kommende økonomiplanperiode	26
2.3.5 Økonomiske konsekvenser av befolkningsvekst.....	27
2.4 Oslo kommune som arbeidsgiver	34
2.5 Modernisering	37
2.6 Budsjettets miljøprofil	39
2.7 Hovedoversikter - økonomiplan	46
2.7.1 Økonomiplan driftsbudsjettet – bykassen	46
2.7.2 Økonomiplan driftsbudsjettet – kommunale foretak (KF)	47
2.7.3 Økonomiplan driftsbudsjettet – samlet (bykassen og KF)	48
2.7.4 Økonomiplan investeringsbudsjettet – bykassen	49
2.7.5 Økonomiplan investeringsbudsjettet - kommunale foretak (KF)	50
2.7.6 Økonomiplan investeringsbudsjettet - samlet (bykasse og KF)	51
2.7.7 Fondsutvikling bykassen	52
2.7.8 Oversikt over bykasseinvesteringer med finansiering 2015-2018	52

3 Bydelene EST og KOU

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	2
Forslag til bydelsfordelt budsjett for 2015 - drift og sosialhjelp	4
Bydelenes budsjetttrammer	7
Demografiske og sosiale forhold i bydelene	9
Fordeling av budsjetttrammen	11
Kriteriefordeling.....	11
ASSS-indikatorer for tjenester under EST	17
Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene	20
Tallbudsjettet - formkrav og frister	20
Motivteksten - krav til struktur og innhold	21
Økonomireglementet – endringer i budsjett 2015.....	23

Delegasjonsadgang	23
3.1 Bydelene - EST	
Innledning	1
Nærmere om tiltakene	2
Funksjonsområde 1 – Helse, sosial og nærmiljø	4
A. Helsetjenester	4
B. Sosialtjenesten	7
C. Mottak og integrering av flyktninger mv	10
Funksjonsområde 2B Oppvekst	11
A. Barnevern	11
B. Forebyggende barne- og ungdomsarbeid	13
C. Helse- og sosialtjenester til barn og unge	15
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	17
Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram	26
Kap. 304 Bydelene – avsetninger eldre (EST)	29
Kap. 308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tjenester (EST)	30
3.2 Bydelene barnehager (KOU)	1
Funksjonsområde 2A Barnehager	2
Kap. 305 Bydelene - etablering av nye barnehager (KOU)	7
Kap. 306 Bydelene - diverse barnehage tiltak (KOU)	8
Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU) Investeringsoversikt	9
4 EST Byomfattende tiltak	
Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	2
Kap. 176 Karea Oslo KF - overføring (EST)	5
Kap. 313 Sykehjemsetaten (EST)	7
Kap. 314 Helseetaten (EST)	12
Kap. 315 Velferdsetaten (EST)	16
Kap. 318 Vederlagsutbetalinger (EST)	20
Kap. 333 Samhandlingsreformen - medfinansiering (EST)	20
Kap. 350 Trygdeordninger (EST)	21
Kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	22
Kap. 362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	25
Kap. 384 Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	26
Kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	27
Kap. 373 Byomfattende tiltak - avsetninger helse og sosiale tjenester (EST)	28
Kap. 374 Prosjekteringsmidler (EST)	29
Kap. 427 Tap på utlån (EST)	30
Kap. 428 Bostøtte og boligtilskudd (EST)	31
Kap. 481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)	32
Kap. 483 Områdesatsing Tøyen (EST)	34
Kommunale foretak:	
Kap. 058 Karea Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)	35
Tilskudd til organisasjoner og tiltak, frivillighet på helse- og sosialsektoren	36
5 Kunnskap og utdanning	
Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifisering av endringer	5
Utdanning	7
Kap. 200 Utdanningsetaten (KOU)	23
Kap. 203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	25
Kap. 210 Grunnskolen (KOU)	26
Kap. 211 Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	28
Kap. 230 Videregående skoler (KOU)	29
Kap. 231 Fagopplæring (KOU)	31

Kap. 250 Fagskolen (KOU)	32
Kap. 260 Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	33
Kap. 261 Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	34
Kap. 290 Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	35
Kap. 294 Voksenopplæring (KOU)	36
Sektorens samlede tilskuddsmidler	38

6 Byutvikling

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	4
Kap. 400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten (FIN)	5
Kap. 416 Fornebu-utbyggingen (FIN)	7
Kap. 425 Andre utbyggingsformål (FIN)	8
Kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	9
Kap. 520 Byantikvaren (BYU)	11
Kap. 609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	13
Samlet oppstilling av tilskuddsmidler	17

7 Miljø og samferdsel

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	8
Kap. 184 Beredskapsetaten (MOS)	10
Kap. 542 Bymiljøetaten (MOS)	12
Kap. 545 Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)	18
Kap. 621 Vann og avløpsetaten – næring m.v. (MOS)	20
Kap. 643 Renovasjonsetaten - næring (MOS)	21
Kap. 650 Brann- og redningsetaten (MOS)	23
Kap. 711 Kjøp av transporttjenester (MOS)	26
Kap. 752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	28
Kap. 761 Sykkelprosjektet (MOS)	28

8 Miljø og samferdsel - selvfinansierende

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	5
Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	6
Kap. 640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)	10
Kap. 770 Klima- og energiprogrammet (MOS)	13
Kommunale foretak:	
Kap. 060 Oslo Havn KF (MOS)	15

9 Kultur og næring

Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	5
Kap. 354 Enhet for mangfold og integrering (KON)	7
Kap. 455 Næringsutvikling (KON)	9
Kap. 459 Næringsetaten (KON)	12
Kap. 501 Kultureiendommer (KON)	14
Kap. 502 Kulturetaten (KON)	17
Kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)	22
Kap. 504 Munch-museet (KON)	24
Kap. 547 Oslo 2022 (KON)	26
Kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	27
Kap. 590 Gravferdsetaten (KON)	29
Kap. 645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger(KON)	31
Kap. 646 Energigjenvinningsetaten - næring (KON)	34

Samlet oppstilling av tilskuddsmidler	36
 9.1 Eiendomsforetakene	
Innledning	37
Økonomiplanramme 2014-2017	38
Kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)	39
Kap. 173 Undervisningsbygg Oslo KF - overføring (KON)	40
Kap. 175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)	40
Kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)	41
Kap. 053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	42
Kap. 055 Boligbygg Oslo KF (KON)	44
Kap. 059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	47
 10 Byrådslederens kontor	
Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	4
Kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	5
Kap. 126 Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	6
Kap. 140 Kommuneadvokaten (BLK)	8
Kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	9
Kap. 191 Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	11
Samlet oppstilling av tilskuddsmidler	11
 11 Finans	
Innledning	1
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	6
Kap. 122 Div. virksomheter og prosjekter under FIN (FIN)	7
Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	9
Kap. 130 Kemnerkontoret (FIN)	14
 12 Bystyrets organer	
Økonomiplanoversikt med spesifikasjon av endringer	1
Kap. 100 Bystyret m.v. (BYS)	2
Kap. 101 Ordførerens kontor (BYS)	3
Kap. 102 Tilfeldige utgifter etter bystyrets bestemmelse (BYS)	3
Kap. 109 Kontrollutvalget (BYS)	4
Kap. 110 Kommunerevisjonen (BYS)	4
Kap. 111 Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester (BYS)	5
Kap. 112 Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	5
 13 Felles inntekter og utgifter	
Skatteinntekter, rammetilskudd m.v.	
Kap. 800 Skatt på inntekt og formue (FIN)	2
Kap. 840 Rammetilskudd fra staten (FIN)	3
Kap. 845 Øvrige generelle statstilskudd (FIN)	5
Kap. 850 Generelt statstilsk. vedr. flyktninger m.v. (FIN)	5
Kap. 901 Utbytte fra aksjeselskaper (FIN)	6
Felles utgifter	
Pensjonskostnader	6
Finansinntekter og finansutgifter	
Kap. 900 Renter (FIN)	7
Kap. 910 Lån (FIN)	9
Kap. 927 Betjening av videreutlån (EST)	9
Kap. 124 Forsikringer (FIN)	10
Kap. 192 Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)	11

Kap. 199 Avsetning til tilleggsbevilgninger (FIN)	12
Kap. 426 Tap på lånegarantier (FIN)	12
Kap. 898 Overføringer fra KF m.v. (FIN)	13
Kap. 930 Dekn.av/bruk av tidl. års merforbruk/mindreforbruk	14
Fond i driftsbudsjettet	
Kap. 940 Disposisjonsfond (FIN)	15
Kap. 950 Bundne driftsfond (FIN)	16
Kap. 980 Overføring mellom drift og investering (FIN)	17
Finansiering av investeringer og avsetninger m.v.	
Kap. 910 Lån (FIN)	18
Kap. 920 Utlån egne midler (FIN)	18
Kap. 926 Videreutlån (EST)	19
Kap. 927 Betjening av videreutlån (EST)	19
Kap. 929 Aksjer (FIN)	20
Kap. 940 Disposisjonsfond (FIN)	21
Kap. 948 Ubundne investeringsfond (FIN)	21
Kap. 950 Bundne driftsfond (FIN)	22
Kap. 959 Bundne investeringsfond (FIN)	22
Kap. 980 Overføring mellom drift og investering (FIN)	23
Lånefondet	
Kap. 080 Lånefondet (FIN)	23

14 Økonomireglementet

Innledning	1
Budsjettfullmakter	2
Instruks for økonomiforvaltningen	8

15 Takster, avgifter og gebyrer

Forslag til takster, avgifter og gebyrer	1
Gebyrer – selvkostprinsippet	3
Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer	4
Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer	5
Beregningsgrunnlag for feiegebyr	6

16 Budsjettekniske merknader

Generelle merknader	1
Lønns- og priskompensasjon	1
Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OPF)	1
Kompensasjon for befolkningsutvikling	2
Spesifisert mva-refusjon for investeringer	2
Mål- og nøkkeltall	2
ASSSS	2
Budsjettall fra Sak 1 Del 2 til områder under Del 1	3
Endringer i kapittelinnstillingen	5

Vedlegg:

Prosedyre for bemanningsreduksjoner

Forkortelser

Alfabetisk register

Vedlegg som ikke inngår i dokumentet:

Grønt hefte – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene

Sammenheng mellom kommunens plandokumenter

Byrådets forslag til budsjett 2015 - økonomiplan 2015-2018 presenteres i to hoveddeler.

For å gjøre budsjettforslaget mer lesevennlig har byrådet i Del 1 valgt å samle prioriteringer og profil under 10 overskrifter på tvers av sektorinndeling og administrativ organisering. Byrådets forslag til budsjettvedtak er å finne i Sak 1 Del 1 kapittel 4, og er ordnet etter budsjettkapitler.

Sak 1 Del 2 er organisert etter sektorinndeling og administrativ organisering. I denne delen fremgår også de konkrete økonomiske rammene og målene til den enkelte virksomhet innenfor hver sektor.

Byrådets forslag til budsjett 2015 - økonomiplan 2015-2018, beskriver planer og behov i et lengre perspektiv jf kommuneplanen. Fremskrevet behovsutvikling utover kommende økonomiplanperiode fokuseres på perioden frem mot 2030 som også er den perioden kommende kommuneplan avgrenses til.

Et viktig premiss for byrådets forslag til budsjett 2015 er revideringen av skolebehovsplanen 2014-2024. Investeringsrammen som foreslås i budsjettet for Undervisningsbygg Oslo KF er koblet opp mot denne planen.

I henhold til kommunens investeringsregime blir større enkeltprosjekter innarbeidet i budsjettet først når det foreligger en ekstern kvalitetssikring av prosjektet. For en rekke av prosjektene i skolebehovsplanen er det gjennomført en slik kvalitetssikring, disse prosjektene er derfor innarbeidet i byrådets budsjettforslag med kostnadsrammer (investering) og tilhørende husleieavsetning (drift) fra forutsatt ferdigstillingstidspunkt.

Det er avsatt ufordelte investeringsmidler i budsjettet til Undervisningsbygg Oslo KF og midler til husleie på et avsetningskapittel under KOU til å dekke forventede økte husleieutgifter som følge av prosjekter i Skolebehovsplanen som forventes innarbeidet i kommende økonomiplanperiode.

I kommunens Sykehjemsbehovsplan er det en hovedmålsetning å få hevet standarden av 2500 sykehjemsplasser frem mot 2023 i tillegg til å få utvidet antall Omsorg+ boliger. I økonomiplanperioden er det foreslått avsatt ca. 2,5 mrd. i ufordelte investeringsmidler til totalrehabilitering av 4 kommunale sykehjem og Omsorg+ prosjekter. I tillegg foreslår byrådet at det totalt benyttes ca 3 mrd. til å finansiere 5 nye sykehjem som OPS prosjekt.

I investeringsbudsjettet til Sykehjemsetaten er det avsatt investeringsmidler, som er et anslått nettobeløp, over hva kostnadene vil være for de planlagte OPS- sykehjemmene. Midlene til OPS prosjekter avsettes samme år som prosjektene forutsettes ferdigstilt.

Handlingsplan for miljø og klima

Handlingsplanen skal sikre at prioriterte tiltak blir gjennomført for å nå hovedmålene for kommunens miljøpolitikk.

Oversikt over innholdet i Sak 1 Del 2

Kapittel 1 er i hovedsak tabellarisk og omhandler byrådets prioriteringer i 2015 budsjettet og økonomiske premisser for budsjettet.

Kapittel 2 beskriver de økonomiske utviklingstrekkene og hovedstørrelsene i kommende økonomiplanperiode 2015-2018.

Kapitlene 3-12 er organisert etter den enkelte byrådsavdeling. For bydelene, kap. 3, utarbeides det også et "Grønt hefte", hvor det gis en ytterligere dokumentasjon av hvordan premissene for budsjetttrammene til den enkelte bydel fremkommer.

Kapittel 13 omtaler budsjettpremissene i forhold til felles inntekter og utgifter.

Kapittel 14 inneholder kommunens økonomireglement, mens kapittel 15 gjelder takster, avgifter og gebyrer.

Budsjettekniske merknader er omtalt i kap. 16.

Innledning

I Oslo bor det nå nesten 645 000 innbyggere. Byen skiller seg fra resten av landet både fordi befolkningsveksten er sterkere og fordi tilveksten av barn i skole- og barnehagealder har vært høy.

Befolkningsfremskrivningene tyder på at Oslos befolkning vil vokse til ca. 806 000 innbyggere i 2030.

Byrådet foreslår et samlet brutto driftsbudsjett på ca. 50 mrd. når det korrigeres for internt salg mellom virksomhetene.

Byrådet foreslår et investeringsbudsjett for Oslo kommune på 10,3 mrd. i 2015 og 36,3 mrd. for hele økonomiplanperioden 2015-2018. Kollektivselskapernes investeringer kommer i tillegg.

Byrådet tar høyde for fortsatt kraftig vekst og foreslår følgende hovedprioriteringer i kommende økonomiplanperiode.

- Det skal bygges 2 300 nye skoleplasser i 2015 og 9 000 nye skoleplasser i økonomiplanperioden. Til sammen er det avsatt 10,2 mrd. til investeringer i skolebygg i 2015-2018, inkludert 1,25 mrd. til rehabilitering av skolene.
- Det skal etableres nesten 2 500 nye barnehageplasser. Ca. 1 300 av disse plassene erstatter midlertidige barnehageplasser som avvikles. Innsatsen for å ivareta eldre barnehager skal videreføres. Rammen for rehabilitering i 2015-2018 er på 0,6 mrd.
- Økt kommunalt tilskudd til kollektivtrafikken som i 2015 utgjør 1,66 mrd. Bedre finansiering av investeringer og drift av T-bane, trikk og buss i Oslo og Akershus gjennom Oslopakke 3. Lørenbanen ferdigstilles i 2016
- Det skal brukes totalt ca. 5,5 mrd. i økonomiplanperioden, til modernisere/nybygging av 9 sykehjem med ca. 1 400 sykehjemsplasser
- Nytt hovedbibliotek Deichman i Bjørvika skal være ferdig i 2018. I økonomiplanperioden er det avsatt 1,7 mrd.
- Arbeidet med nytt Munchmuseum igangsettes i 2015 med en total kostnadsramme på 2,76 mrd. I økonomiplanperioden er det avsatt 2,19 mrd.
- I perioden 2015-2018 skal det brukes 0,65 mrd. til sykkelsatsing
- Det avsettes 0,55 mrd. i planperioden til utvikling av bedre elektroniske tjenester til befolkningen og utvikling av kommunens IKT
- Det avsettes 20 mill. årlig til kvalitetsheving av barnehagene

1. BUDSJETT 2015 BUDSJETTETS PROFIL OG PRIORITERINGER

Kapitlet beskriver hovedstørrelser i 2015-budsjettet for Oslo kommune

Det forventes at befolkningen vokser med ca. 11 000 i løpet av 2015, til totalt ca. 655 000 ved utgangen av året

50 mrd. i samlet brutto driftsbudsjett for Oslo kommune i 2015

Ca 50 000 personer jobber i Oslo kommune, det utgjør ca 37 000 årsverk

Samlede lønnskostnader, inkl. pensjon og arbeidsgiveravgift, utgjør ca. 50 % av samlede driftsutgifter

Totale pensjonskostnader er redusert med 0,9 mrd. fra 2014 til 3,6 mrd. i 2015

225 mill. er innarbeidet i 2015 i økt demografikompensasjon som følge av befolkningsøkning

327 mill. er innarbeidet i 2015 i uspesifisert rammereduksjon

Kommunens driftsutgifter i budsjett i 2015 er finansiert med:

- ✓ 36,5 mrd. fra skatt og rammetilskudd
- ✓ 0,6 mrd. i generelle statstilskudd
- ✓ 17,8 mrd. i sum sektorinntekter, som består av refusjoner fra staten, brukerbetalinger, gebyrer etc.

Finanspostene i driftsbudsjettet i 2015 utgjør:

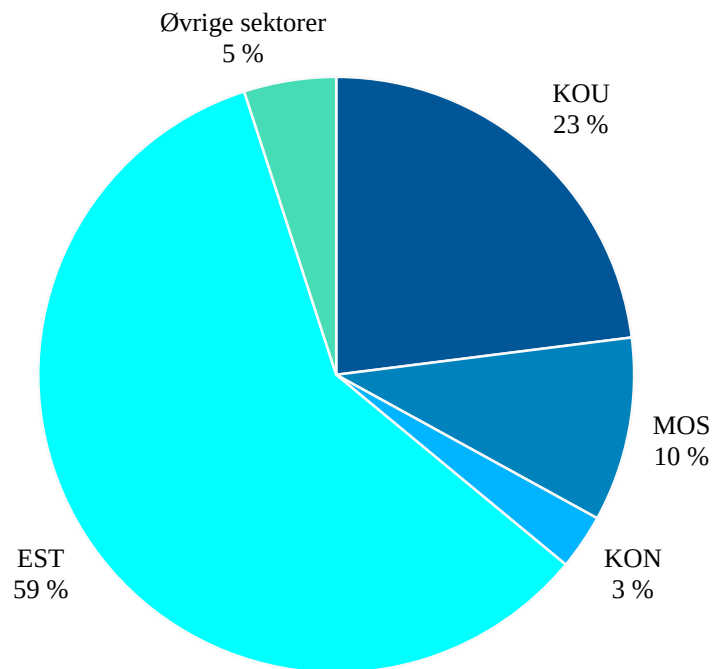
- ✓ 3,5 mrd. i finanskostnader
- ✓ 1,7 mrd. i finansinntekter

Det foreslås investeringer for 10,3 mrd. i 2015 hvorav 37 % gjelder skolebygg

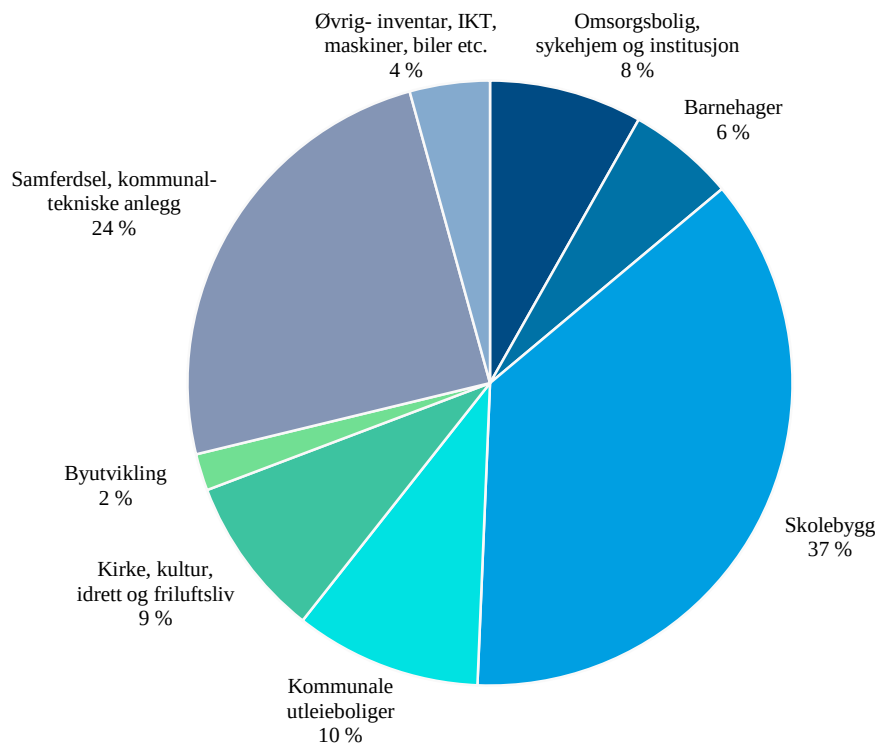
6,5 mrd. eller 63 % av investeringene foreslås finansiert med lån i 2015

Hoved- og nøkkelstørrelser for Oslo kommune – drift og investering

Sektorenes andeler av driftsbudsjettet i 2015 (totalt ca 50 mrd.)

Investeringer i 2015 (totalt 10,3 mrd.)

Driftsbudsjettet Oslo kommune (bykassen + kommunale foretak) - tall i mill.kr

	Dok 3/2014	Forslag budsjett 2015	% endring 2014-2015
Skatteinntekter	-25 700	-26 300	2 %
Rammetilskudd fra staten	-10 115	-10 240	1 %
Andre generelle statstilskudd (rentekompensasjon+flyktningetilskudd)	-554	-574	4 %
Andre driftsinntekter (brukerbetaling, gebyrer etc.)	-17 295	-17 797	3 %
Finansinntekter	-1 700	-1 685	-1 %
Sum inntekter	-55 364	-56 596	2,2 %
Lønnsutgifter (inkludert arbeidsgiveravgift og pensjon)	26 221	25 927	-1 %
Kjøp av varer og tjenester som inngår i egenproduksjon	8 456	8 550	1 %
Kjøp av varer og tjenester som erstatter egenproduksjon	11 831	11 900	1 %
Overføringsutgifter	5 423	5 500	1 %
Finansutgifter	2 837	3 449	22 %
Sum utgifter	54 768	55 326	1,0 %
Netto driftsresultat	-596	-1 270	113 %
som benyttes til:			
Netto fondsavsetning	453	1 045	131 %
Overføring fra drift til investeringsbudsjettet (generell)	143	225	57 %
Sum disponert netto driftsresultat	596	1 270	

Investeringsbudsjettet Oslo kommune (bykassen + kommunale foretak) - tall i mill.kr

	Dok 3/2014	Forslag budsjett 2015	% endring fra 2014- 2015
Investeringer i anleggsmidler	10 137	10 322	2 %
Utlån og forskuttering	1 758	1 419	-19 %
Avdrag på lån	649	701	8 %
Avsetninger til fond	0,4	0,4	0 %
Sum finansieringsbehov	12 544	12 442	-1 %
Bruk av lån	-8 713	-7 973	-8 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-228	-691	203 %
Tilskudd til investeringer	-177	-240	36 %
Kompensasjon for merverdiavgift	-1 370	-1 201	-12 %
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-782	-965	23 %
Utbytte	-260	-259	0 %
Bruk av fond	-872	-889	2 %
Overføringer fra drift	-143	-225	57 %
Sum finansiering	-12 544	-12 442	-1 %

Generelle budsjettforutsetninger

Følgende forutsetninger ligger til grunn for lønns- og prisjustering av 2015-budsjettet (prosentvis vekst 2014-2015):

Kommunale lønnsutgifter	3,2
Kommunale driftsutgifter for øvrig	2,1
Kommunal deflator	2,9
Konsumprisindeks (kpi)	1,7
Kommunale brukerbetalinger	2,9
Inntekts- og formuesskatt	2,9
Statlige rammetilskudd	2,9

For nærmere omtale vises det til kap. 16.

Resultatet av tariffoppgjøret for 2014 medførte en lønnsøkning på 3,3 %, som fremkom på følgende måte:

Tabell 1.1 Resultat av tariffoppgjøret for 2014

Anvendelse	Ramme	Helår	Overheng 2015
Overheng*	0,82 %	0,82 %	
Glidning**	0,20 %	0,20 %	
Tabelltillegg pr. 1.5.	1,26 %	1,89 %	0,63 %
Justeringer pr. 1.5	0,42 %	0,63 %	0,21 %
Div. best. 1.5	0,03 %	0,047 %	0,02 %
Lokale forhandlinger 1.7	0,60 %	1,20 %	0,60 %
Resultat	3,33 %	4,79 %	1,46 %

* Betegnelsen på forskjellen mellom gjennomsnittslønn i et kalenderår og lønnsnivået ved utgangen av året.

**Lønnsutviklingen i en tariffperiode som skyldes andre tillegg enn de som blir forhandlet som del av tariffoppgjøret.

Resultatet fra lønnsoppgjøret gir en lønnsvekst på 3,3% i 2014. Overhenget til 2015 er på nærmere 1,5%, slik at ca. halvparten av neste års forventede

lønnsvekst på 3,2 % kommer som et resultat av årets tariffoppgjør.

Rentenivå

Innskudd/ trekk	3 mnd. NIBOR	Låne fondets innlån	5 år SWAP	Innlån Husbanken
2,00/2,75	2,00	3,65	3,50	4,00

Refinansiering:

- Refinansiering av lån i planperioden forutsettes gjort i samsvar med langsiktig rente på 3,65 %.

Rentegrunnlaget:

- Det er tatt utgangspunkt i balanseregnskapet pr. 31.12.2013 (inkludert overførte bevilgninger fra tidligere år) og prognoser for 2014 i henhold til 1. kvartalsrapport 2014. Det er for utviklingen i likviditet og lånegjeld forutsatt at etterslep i investeringer fra 2014 er gjennomført innen utgangen av 2018.

Renteberegning:

- Det er forutsatt årlig etterskuddsvis rente- og avdragsbetjening på nye lån.

Bruk av Husbanken:

- Der hvor kommunen kan oppnå bedre lånebetingelser i Husbanken enn ved eget innlån til Lånefondet, benyttes Husbanken. Alle låneopptak i Husbanken til kommunale foretak utføres av bykassens sentrale enhet for finansforvaltning (jf lånevedtak 2.f).

Prisforutsetninger som skal legges til grunn for investeringsprosjekter for formålsbygg og lignende bygg:

Det skal i økonomiplanperioden legges til grunn en årlig prisjustering på 3,0 % av prosjektkostnaden for investeringsprosjekter for formålsbygg og lignende. Prisjusteringen er i hovedsak basert på Prognosenteret AS sine analyser av forventede byggekostnadsutvikling fram til og med 2017.

Dette er 1,3 prosentpoeng lavere enn det som ble lagt til grunn i Sak 1 for 2014. Dette skyldes svakere vekstutsikter for norsk økonomi, avtagende press i nybyggermarkedene, samt lavere vekst i materialprisene enn tidligere ventet, noe som medfører en nedjustering av prognosen for utvikling i produsentpriser for næringsbygg i Østlandsområdet.

Hovedoversikter

Årsbudsjett drift - bykassen

Beløp i 1000 kr

		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Budsjett 2015
Bydelene (EST og KOU) *)	Utgift	22 729 243	22 974 128	23 263 020
	Inntekt	-5 059 060	-4 198 520	-4 274 913
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Utgift	9 073 752	9 076 809	8 666 460
	Inntekt	-5 399 612	-5 163 528	-5 562 773
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	11 948 877	12 135 069	12 622 979
	Inntekt	-2 025 052	-1 462 079	-1 504 480
Byutvikling (BYU)	Utgift	739 198	624 603	619 016
	Inntekt	-520 998	-364 427	-361 490
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	3 996 964	3 664 608	3 727 602
	Inntekt	-1 525 661	-1 164 212	-1 194 500
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	1 784 887	1 534 057	1 766 147
	Inntekt	-2 120 062	-1 892 477	-2 248 048
Kultur og næring (KON)	Utgift	1 856 422	1 691 127	1 694 247
	Inntekt	-1 131 355	-861 129	-852 871
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	548 827	488 650	497 314
	Inntekt	-137 527	-43 469	-44 205
Finans (FIN)	Utgift	1 225 053	889 610	870 850
	Inntekt	-818 894	-482 165	-493 444
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	272 225	217 453	295 165
	Inntekt	-37 551	-28 167	-36 357
Avsetningskapitler (FIN)	Utgift	416 398	319 715	333 693
	Inntekt	-53 075	-164 000	-175 487
Finansposter (FIN)	Utgift	70 891	1 620	1 530
	Inntekt	-2 047 339	-2 023 045	-2 063 661
Sum sektorene	Utgift	54 662 737	53 617 449	54 358 023
Sum sektorene	Inntekt	-20 876 185	-17 847 218	-18 812 229
Sum sektorene	Nettoutgift	33 786 552	35 770 231	35 545 794

Beløp i 1000 kr			
	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Budsjett 2015
Skatt på inntekt og formue	-24 252 893	-25 700 000	-26 300 000
Ordinært rammetilskudd	-9 855 787	-10 115 000	-10 240 000
Skatt på eiendom	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter	-442	0	0
Andre generelle statstilskudd	-587 216	-554 432	-573 642
Sum frie disponible inntekter	-34 696 338	-36 369 432	-37 113 642
Renteinntekter og utbytte	-1 652 390	-1 647 800	-1 677 931
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	695 046	657 600	799 700
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)	0	0	0
Avdrag på lån	1 044 011	1 073 400	1 294 200
Netto finansinntekter/-utgifter	86 667	83 200	415 969
Netto driftsresultat	-823 119	-516 001	-1 151 879
Til ubundne avsetninger	2 198 705	346 192	956 917
Til bundne avsetninger	442 475	274 566	244 824
Bruk av tidligere års regnskapsmessige mindreforbr	-168 548	0	0
Bruk av ubundne avsetninger	-1 407 623	-117 173	-93 312
Bruk av bundne avsetninger	-616 123	-12 000	-64 330
Netto avsetninger	448 885	491 585	1 044 099
Overføring til investeringsbudsjettet	326 839	24 416	107 780
Overføring til investeringsbudsjettet - inv.mva.	47 394	0	0
Sum overført til investeringsbudsjettet	374 233	24 416	107 780
Til fordeling drift	-33 786 552	-35 770 231	-35 545 794
Sum fordelt til drift	33 786 552	35 770 231	35 545 794
Merforbruk/mindreforbruk	0	0	0

*) Dok 3-tall korrigert for bydelsutvalgenes vedtatte budsjett

Bydelene budsjetteres med nettorammer. Det er i budsjettforslaget lagt inn et anslag for bydelenes inntekter for å synliggjøre bruttoutgiftene.

Hovedoversiktens kolonner for regnskap 2013 og Dok 3 2014 fremstilles med samme fordeling av kapitlene på de enkelte sektorene som i forslag 2015.

Årsbudsjett investering – bykassen

		Beløp i 1000 kr		
		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Budsjett 2015
Bydelene (EST og KOU)	Utgift	12 452	50 000	50 000
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Utgift	42 950	88 200	66 490
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	162 823	265 410	1 126 068
Byutvikling (BYU)	Utgift	204 068	420 200	309 500
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	761 907	928 292	1 250 480
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	1 046 491	1 192 408	1 221 400
Kultur og næring (KON)	Utgift	463 778	901 200	1 104 000
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	19 667	4 000	3 500
Finans (FIN)	Utgift	168 490	153 800	123 800
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	439	0	0
Investeringer i anleggsmidler - bykasse		2 898 041	4 003 510	5 255 238
Investeringer i anleggsmidler		2 890 307	4 003 510	5 255 238
Utlån og forskuttering		1 730 177	1 743 000	1 419 000
Kjøp av aksjer og andeler		7 734	0	0
Avdrag på lån		589 793	648 900	701 100
Avsetninger		2 586 528	380	380
Årets finansieringsbehov		7 804 538	6 395 790	7 375 718
Finansiert slik:				
Bruk av lånemidler		-2 563 621	-4 268 750	-4 410 321
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-1 311 690	-145 500	-624 800
Tilskudd til investeringer		-115 476	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift		0	-367 254	-379 733
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-854 907	-782 050	-964 564
Andre inntekter		-19 802	0	0
Sum ekstern finansiering		-4 865 495	-5 563 554	-6 379 418
Overføring fra driftsbudsjettet		-374 233	-24 416	-107 780
Sum overført fra driftsbudsjettet		-374 233	-24 416	-107 780
Bruk av avsetninger		-2 564 810	-807 820	-888 520
Sum finansiering		-7 804 538	-6 395 790	-7 375 718
Udekket/udisponert		0	0	0

2. ØKONOMIPLAN 2015-2018

Antall innbyggere i Oslo forventes å øke med ca. 45 000 i kommende økonomiplanperiode. Dette medfører et betydelig behov for vekst i kommunens tjenesteproduksjon.

Hovedutfordringene for kommunens økonomiske handlefrihet i de neste fire årene er at en stadig større andel av kommunens frie inntekter vil måtte gå til å dekke økte finans- og pensjonskostnader.

Det planlegges med et investeringsnivå på totalt 36,2 mrd. i kommende økonomiplanperiode. Kommunens årlige finanskostnader er anslått å øke fra ca. 2,8 mrd. i 2014 til ca. 4,5 mrd. i 2018, en vekst på ca. 58 %. Ca. 22,1 mrd. eller 61% av investeringene foreslås finansiert med lån. Dette innebærer at kommunens gjeldsgrad forventes å øke fra 56% i 2014 til 80% i 2018. Som andel av kommunens frie inntekter forventes finanskostnadene å øke fra 8,1% i 2014 til 11,8% i 2018.

Pensjonskostnadene i 2015 forventes å bli ca. 0,9 mrd. lavere enn budsjetterte pensjonskostnader i 2014

Reduksjonen fra 2014 skyldes flere forhold:

- effekten av pensjonsreformen med levealderjustering og avkortet G-regulering innarbeides fra 2015 både for ordningen i OPF og SPK
- at kvalitetssikringen av bestandstall med nytt HR system har gitt færre registrerte medlemmer i OPF
- nye regler for uførepensjon, hvor staten tar en større del av kostnaden enn tidligere
- at OPF de senere årene har oppnådd en høy avkastning.

Som følge av nivåendringen fra 2014 til 2015 reduseres pensjonskostnadene fra ca 13% av de frie inntektene i 2014 til ca. 10% i 2015. Som andel av de frie inntektene forventes pensjonskostnadene å øke gradvis utover i kommende økonomiplan til i underkant av 11 % i 2018.

Reduksjonen fra 2014 til 2015 i pensjonspremie, som er kommunens reelle kostnader til å dekke sine pensjonsforpliktelser overfor tidligere og nåværende ansatte, reduseres betydelig mindre fordi flere av de overnevnte faktorene allerede har vært innarbeidet i beregningsforutsetningene for fastsettelse av pensjonspremien.

I kommende økonomiplan vil en stadig større andel av kommunens frie inntekter fra staten gå med til å dekke økte finans- og pensjonskostnader. I 2015 vil Oslo kommune bruke ca. 19 % av de frie inntektene til pensjons- og finanskostnader. I 2018 forventes det at andelen har økt til 22,5%.

Som følge av økte finanskostnader og pensjonskostnader vil ca. 0,9 mrd. måtte dekkes inn med rammereduksjoner i den ordinære driften i den kommende økonomiplanperioden. På den annen side er virksomhetenes rammer styrket med ca. 0,7 mrd. pga befolkningsveksten.

2.1 Økonomiplan 2015-2018 drift

2.1.1 Byrådets prioriteringer i kommende økonomiplanperiode

I arbeidet med 2015-budsjettet og økonomiplanen for 2015-2018 er den økonomiske handlefriheten til kommunen noe styrket. De viktigste elementene som bidrar til å øke den økonomiske handlefriheten er:

1. Årlig reduksjon på 380 mill. i pensjonskostnader (herav 30 mill. relatert til Statens pensjonskasse og 350 mill. til OPF)
2. Årlig besparelse på 50 mill. som følge av et billigere enn forutsatt lønnsoppgjør i 2014
3. At kommunen forventes å få et statlig veksttilskudd på 50 mill. i 2015
4. Årlig styrking av de frie inntektene med ca. 120 mill. (aggregerende) fra og med 2015 til 2019 som følge av nye fordelingsnøkler for det fylkeskommunale inntektssystemet
5. Lavere finanskostnader som følge av at langsiktig rente er nedjustert
6. Lavere demografirelaterte kostnader pga nye befolkningsprognoser

For 2015-budsjettet er det særlig pkt. 1 -3 som medfører økt økonomisk handlefrihet. Effekten av disse elementene kommer umiddelbart og øker ikke utover i økonomiplanperioden.

Pkt. 3 medfører økt økonomisk handlefrihet bare i 2015, fordi det ikke forventes veksttilskudd av betydning etter 2015.

For pkt. 4-6 over øker effekten utover i økonomiplanperioden.

Samtidig kan de viktigste elementene som har bidratt til å svekke den økonomiske handlefriheten oppsummeres slik:

1. Behov for å avsette 40 mill. årlig som følge av at bydelene melder om et økende sosialhjelpsforbruk i inneværende år
2. At kommunen får en reduksjon i de frie inntektene på ca. 140 mill. i 2015 pga endret inntekstutjevning
3. At et svakere strømmarked gjør at det må forventes lavere overskudd for ECO de kommende årene. Som følge av dette er det årlig innarbeidet en reduksjon i forutsatt aksjeutbytte på 50 mil. årlig (aggregerende) fra og med 2016. (i vedtatt økonomiplan er det forutsatt et årlig utbytte på 1 mrd.)
4. At det er avsatt 15 mill. årlig som et anslag for hvilke økonomiske konsekvenser en rettskraftig avlasterdom vil kunne få for bydelene
5. Kommunen får et større rammetrekk enn utgiftsreduksjonen som følger av at regjeringen fra 2015 foreslår å reversere den delen av samhandlingsreformen som omfatter kommunal medfinansiering av sykehuskostnader

Samlet medførte overnevnte endringene en klar styrking av kommunens økonomiske handlefrihet sammenlignet med det som har vært forutsatt i perioden 2015-2017 i vedtatt økonomiplan.

Byrådets forslag til hva den økte økonomiske handlefriheten skal benyttes til

Bydelene har ansvar for de mest sårbare i samfunnet. Alt fra helsestasjoner, skolehelsetjeneste og tilbud til de som sliter med rus og psykiatriproblemer til eldre som har behov for kommunale tjenester som hjemmehjelp, hjemmesykepleie og institusjonsopphold ligger under bydelene. Bydelene har også ansvar for å hjelpe de som av ulike årsaker, i kortere eller lengre tid, ikke er i stand til å forsørge seg selv. En viktig del av bydelenes ansvarsområde er å skape en god barnehage som legger grunnlaget for deltagelse videre i skoleløpet og bidrar til en god og trygg oppvekst.

En god skole gir muligheter for alle uansett bakgrunn. Skolesektoren har ansvaret for å sikre at skolebarn og de som går på voksenopplæring sikres en god utdanning som legger grunnlaget for selvstendig og aktiv deltagelse i arbeids- og samfunnsliv.

Fordi tjenestene som bydelene og skolesektoren utfører er viktige for dem som trenger det og legger grunnlaget for fremtidig velferd og livsmuligheter,

har byrådet prioritert å redusere de rammekuttene som ligger inne på disse sektorene i vedtatt økonomiplan.

Mesteparten av den økte økonomiske handlefriheten foreslår byrådet å benytte til å redusere rammekuttene i vedtatt økonomiplan med 119 mill. til bydelene og 89 mill. til skolesektoren. De tilbakeførte midlene videreføres i hele økonomiplanperioden.

Det er også innarbeidet en reell økning i kommunens tilskudd til kollektivtransport slik at veksten i persontransporten i hovedsak skal kunne tas med kollektive transportmidler, i tillegg til sykling og gange. Rammekuttet på 17 mill. i vedtatt økonomiplan reverseres i sin helhet samtidig som tilskuddet økes med ytterligere 10 mill. årlig utover dette. Satsingen gir grunnlag for å videreføre dagens lave prisnivå for månedskort og til styrking av kollektivtilbudet. Byrådets kollektivsatsing vil bl.a. gi økt kapasitet og høyere frekvens på viktige buss- og T-baneruter.

I revidert budsjett 2014 ble det avsatt 3 mill. til styrket beredskap i Brann og redningsetaten (halvårseffekt). 6 mill. er videreført med helårseffekt i kommende økonomiplan.

Byrådet har ambisjon om å øke omfanget av lærlinger, slik at antall lærlinger omtrent kan dobles i kommende økonomiplanperiode, og har styrket avsetningen til dette med 8 mill. i 2015, økende til 15 mill. årlig i 2018 i kommende økonomiplanperiode.

Byrådet mener det er avgjørende at barn som begynner på skolen forstår og drar nytte av undervisningen. Det er et mål at alle barn skal kunne norsk før de begynner på skolen, og byrådet øker derfor satsingen på kvalitet i barnehagene. Det settes av 20 mill. årlig til kvalitetsstyrkende tiltak i barnehagene (halvårseffekt i 2015).

Biblioteket er viktige arenaer for læring, informasjon og kulturspredning. Byrådet ønsker i samsvar med bibliotekmeldingen å styrke biblioteksatsingen og øker driftsrammen til bibliotekene med 13 mill. årlig.

Byrådet følger opp bademeldingen ved å avsette 4 mill. årlig, som bl.a. finansierer lengre åpningstider ved badene.

Byrådet ønsker også økt satsing på frivillighet og har derfor økt tilskuddsavsetningene med 15 mill. årlig i kommende økonomiplanperiode.

Byrådet ønsker å følge opp statlige satsinger innenfor rusomsorg, psykiatri, skolehelse/helsestasjon med totalt 52 mill. årlig. Byrådet legger til grunn at bydelene vil prioritere disse områdene innenfor det tilbakeførte rammekuttet på 119 mill.

Byrådet har avsatt 40 mill. i 2014 til å dekke økte sosialhjelpsutgifter, slik at det blir samsvar mellom prognostisert sosialhjelpsnivå for 2014 og neste års ramme. Byrådet ønsker imidlertid et økt fokus på tiltak som kan bidra til å gjøre innbyggerne selvhjulpne og har avsatt 10 mill. årlig til sosialhjelpsreduserende tiltak.

Det er avsatt 38 mill. i perioden 2015-2017 til digitalisering av byggesaksarkivet i Plan- og bygningsetaten.

Rammene til byrådsavdelingene er også styrket slik at reduksjonen i antall stillinger ikke blir så stor som forutsatt i vedtatt økonomiplan.

Byrådet har innarbeidet i overkant av 300 mill. årlig i investeringer til prioriterte formål. Byrådet ønsker å modernisere kommunen. Det er derfor avsatt totalt 550 mill. i økonomiplanperioden til en helhetlig satsing på elektroniske tjenester. Finanskostnadene øker som følge av disse investeringene med 23 mill. i 2016, 48 mill. i 2017 og 69 mill. i 2018.

Byrådet ønsker å forsere arbeidet med å nå ambisjonen om å totalrehabilitere 2 500 sykehjemsplasser innen 2022. Byrådet har derfor innarbeidet 80 mill. i husleiemidler til å finansiere rehabilitering av ytterligere fire nye sykehjem i 2018 (halvårseffekt i 2018). Totalt legges det nå opp til at ca. 1 400 sykehjems-

plasser vil bli totalrehabilitert/nybygd i kommende økonomiplanperiode.

Byrådet ønsker også å øke livskvaliteten og den forebyggende innsatsen for eldre slik at de blir i stand til å kunne leve lengst mulig hjemme. Byrådet foreslår derfor en styrking av seniorsentrene med 7 mill. årlig.

Sykehjemsetaten har de senere årene hatt et årlig økende mindreforbruk. Aggregert mindreforbruk fra 2013 til 2014 var på 128,5 mill. Byrådet ønsker å utvikle en mer fremtidsrettet eldreomsorg og har derfor valgt å disponere noe av Sykehjemsetatens rammer til økt satsing på velferdsteknologi. Det er foretatt et uttrekk på 30 mill. årlig fra SYEs driftsramme, hvorav 20 mill. årlig benyttes til finansiering av Velferdsteknologi. 10 mill. årlig av disse midlene er avsatt i driftsbudsjettet på kap. 304 Avsetninger eldre og 10 mill. årlig er avsatt i investeringsbudsjettet på kap. 372 Byomfattende tiltak avsetning eldre.

Byrådet mener det er viktig å styrke kommunens økonomiske handlefrihet over tid og foreslår derfor å øke kommunens egenfinansiering av investeringer. Byrådet foreslår å øke den årlige overføringen fra drift til investering fra mellom 2 mill. og 33 mill. i vedtatt økonomiplan, til mellom 108 mill. og 317 mill. årlig i forslag til økonomiplan 2015-2018.

Tabell 2.1 Oversikt over endringer i driftsbudsjettet fra vedtatt økonomiplan til Sak 1 2015.

	Mill.kr			
	2015	2016	2017	2018
Overføring fra drift til investering vedtatt øk.plan	29	2	33	33
<i>Elementer som bidrar til endret handlefrihet</i>				
Endring i frie inntekter	-68	42	162	617
Konsekvenser av lønnsoppgjøret 2014	50	50	50	50
Redusert avsetning pensjon og reduserte satser Statens pensjonskasse	380	379	377	375
Utsatt fremdrift sykehjem	44	50	30	
Redusert aksjeutbytte		-50	-100	-150
Endret demografi	31	45	47	-110
Avsatt til avlasterdommen	-15	-15	-15	-15
Økt avsetning til sosialhjelpsutgifter	-40	-40	-40	-40
Endret avsetning nye barnehageplasser	117	147	160	134
Endring netto finanskostnader	-28	60	77	-153
Diverse konsekvensjusteringer	-77	-141	-91	-151
<i>Innarbeidede prioriteringer til Sak 1</i>				
Reversert rammekutt skole	-89	-89	-89	-89
Reversert rammekutt bydel	-119	-119	-119	-119
Velferdsteknologi	-10	-10	-10	-10
Redusert ramme Sykehjemsetaten	30	30	30	30
Barnehageløft	-10	-20	-20	-20
Styrket bibliotekssatsing	-13	-13	-13	-13
Økt frivillighetssatsing (tilskudd)	-14	-14	-14	-14
Økte finanskostnader pga av prioriterte investeringer 1)		-23	-48	-69
Innarbeidet 4 nye OPS sykehjem				-40
Læringsatsing	-8	-13	-14	-15
Digitalisering av byggesaksarkiv	-10	-14	-14	
Videreføre Groruddalssatsing				-15
Økt kollektivsatsing	-27	-28	-29	-29
Oppfølging av Tøyensatsingen	-10			
Opprettholde kapasitet i byrådsavdelingene	-10	-10	-10	-10
Styrking av Seniorsentrene	-7	-7	-7	-7
Oppfølging av bademelding, utvidet åpningstid	-4	-4	-4	-4
Andre prioriteringer	-14	-12	-12	-10
Overføring fra drift til investeringi Sak 1	108	183	317	156

1) Se Tabell 2.18

Byrådets prioriteringer ovenfor endrer rammekuttene i 2015 som vist i tabellen nedenfor.

Tabell 2.2 Endring i rammekuttet i 2015 fra vedtatt økonomiplan til Sak 1 2015 – fordelt pr sektor

Rammekutt i 2015	Beløp i mill.		
	Vedtatt økonomiplan	Sak 1	Endring
Bydelene (EST og KOU)	-312	-193	119
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	-31	-66	-35
Kunnskap og utdanning (KOU)	-127	-38	89
Byutvikling (BYU)	-7	-7	0
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	-35	-8	27
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	-2	-2	0
Kultur og næring (KON)	-13	-13	0
Byrådslederens kontor (BLK)	-2	8	10
Finans (FIN)	-9	-8	1
Bystyrets organer (BYS)	-2	-1	1
SUM	-538	-327	212

Det samlede rammekuttet som var innarbeidet i vedtatt økonomiplan i 2015 foreslår byrådet å redusere

med 212 mill. Reduksjonen videreføres i hele økonomiplanperioden.

2.1.2 Hovedstørrelser i Oslo kommunes driftsbudsjett (bykassen + KF)

Tabell 2.3

	Tall i mill.				
	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018
Sum frie disponible inntekter*	-36 369	-37 114	-37 578	-38 050	-38 516
Netto driftsutgifter virksomhetene	34 636	34 080	34 000	34 119	34 531
Netto eksterne finansutgifter	1 137	1 764	2 222	2 615	2 987
Netto driftsresultat	-596	-1 270	-1 356	-1 316	-999
Benyttet slik:					
Netto fondsavsetninger	453	1 044	1 058	889	732
Overføringer fra drift til investeringsbudsjettet	143	225	298	428	266
Sum disponering av netto driftsresultat	596	1 270	1 356	1 316	999

Dok 3/2014 er i 2014-kroner. Øk.plan. 2015-2018 er i 2015-kroner.

*Skatt og rammetilskudd (kap. 800 og kap. 840) samt andre generelle statstilskudd (kap. 845 og kap. 850)

Netto driftsresultat (driftsinntektene fratrukket driftsutgifter og netto finansutgifter) økes med 674 mill. fra 2014 til 2015. Økningen skyldes reduserte pensjonskostnader.

I beregningen av netto driftsresultat tas det utgangspunkt i pensjonskostnaden, mens kommunens reelle utgifter til pensjon er pensjonspremien som betales. I kommende økonomiplanperiode forventes pensjonspremien å være betydelig høyere enn pensjonskostnaden.

Forskjellen mellom beregnet pensjonskostnad og den reelle utgiften i form av pensjonspremie er i praksis et lån. For at kommunen ikke skal finansiere sin løpende drift med lånefinansiering foreslår byrådet at forskjellen mellom pensjonskostnad og pensjonspremie avsettes på fond. Netto fondsavsetning foreslås økt med 591 mill. fra 2014 til 2015. 459 mill. av denne økningen skyldes økt avsetning på pensjonsfondet for dekning av premieavvik.

Pensjonskostnaden i 2015 er 867 mill. lavere sammenlignet med budsjett for 2014. I økonomiplanperioden 2015-2018 øker pensjonskostnadene med ca. 0,5 mrd., fra ca. 3,6 mrd. i 2015 til ca. 4,1 mrd. i 2018.

Tabell 2.4 Pensjonskostnader

	Tall i mill.				
	2014	2015	2016	2017	2018
Pensjonskostnader (inkl. arbeidsgiveravgift)	4 481	3 614	3 758	3 913	4 077

Tallene gjelder bykassens pensjonskostnader i forhold til Oslo pensjonsforsikring AS og Statens pensjonskasse hvor kommunens undervisningspersonale er medlemmer. I tillegg kommer pensjonskostnadene i de kommunale foretakene (KF) hvor antall ansat-

te/årsverk er ca 760/700 og som utgjør ca 1,5%/1,9% av totalt antall ansatte/årsverk i Oslo kommune.

Det vises til nærmere omtale av kommunens pensjonskostnader og behovet for denne fondsavsetningen i kapittel 2.3.1 og i kapittel 13.

Tabell 2.5

	Tall i mill.				
Netto driftsresultat	2014	2015	2016	2017	2018
Vedtatt øk.plan 2014-2017	-596	-600	-603	-626	
Forslag øk.plan 2015-2018		-1 270	-1 356	-1 316	-999

Samlede overføringer fra drift til investeringsbudsjettet inklusive de kommunale foretakene ligger på mellom 225 mill. og 428 mill. årlig i forslaget til ny økonomiplan. Til sammen innebærer dette at ca. 3 %

av investeringene i kommende økonomiplanperiode blir finansiert med driftsmidler.

Tabell 2.6

	Tall i mill.				
Overføringer fra drift til investeringsbudsjettet	2014	2015	2016	2017	2018
Bykassen	24	29	2	33	
Kommunale foretak	119	114	114	114	
Sum overføring fra drift til investeringer vedtatt øk.plan	143	143	117	147	
Bykassen		108	183	317	156
Kommunale foretak		118	115	111	110
Sum overføring fra drift til investeringer ny øk.plan		225	298	428	266

Fra 2014 til 2018 vokser de frie disponible inntektene med ca. 2,2 mrd., fra 35,8 mrd. til ca. 38 mrd.

Tabell 2.7 Frie disponible inntekter

	Tall i mill.				
Sum skatt og rammetilskudd	Dok 3/2014	2015	2016	2017	2018
Dok 3/2014 (i 2014-priser)	35 815				
Forslag økonomiplan 2015-2018 (i 2015-priser)		36 540	37 000	37 470	37 950
Endring fra 2014-nivået		725	1 185	1 655	2 135

Inntektene fra skatt og rammetilskudd er i byrådets budsjettforslag 725 mill. høyere i 2015 enn i vedtatt budsjett for 2014. Årsaken til økningen er spesifisert i tabellen under.

Det vises til kapittel 13 i Del 2 for nærmere omtale av skatt på inntekt og formue, rammetilskudd og andre generelle statstilskudd.

Tabell 2.8 Endring i sum skatt og rammetilskudd fra 2014

Tall i mill.				
Endring skatt og rammetilskudd	2015	2016	2017	2018
Ventet inntektsvekst pga demografi	0	335	670	1 005
Endring i inntektssystemet (jf kommuneproposisjonen)	30	100	220	340
Bortfall-Samhandlingsreformen og kommuneproposisjonen	-685	-685	-685	-685
Redusert skattenivå og vekst i kommuneproposisjonen	325	325	325	325
Redusert etterspørsel barnehage - kontantstøtte	-60	-60	-60	-60
BPA/Helårsvirkninger/tekniske forhold	85	125	130	140
Prisjustering til 2015-kroner (2,9 %)	1 030	1 045	1 055	1 070
Endring fra 2014 til økonomiplan 2015-2018	725	1 185	1 655	2 135

Netto finansutgifter er i byrådets budsjettforslag 627 mill. høyere i 2015 enn i vedtatt budsjett for 2014.

Finansutgiftene er økt med 612 mill. mens finansinntektene er redusert med 15 mill.

Gjennom hele økonomiplanperioden er det en betydelig vekst i finansutgiftene, fra 3,4 mrd. i 2015 til ca. 4,5 mrd. i 2018. Finansinntektene reduseres i hele

perioden fra ca. 1,7 mrd. i 2015 til ca. 1,5 mrd. i 2018.

Økningen i finansutgiftene kommer som en konsekvens av et høyt investeringsvolum med stor grad av lånefinansiering, noe som må ses i sammenheng med en sterk befolkningsvekst som krever store investeringer i sosial infrastruktur. I økonomiplanperioden foreslår byrådet at det gjøres investeringer for til sammen 36,3 mrd. hvorav ca. 22,1 mrd. eller 61% finansiert med lån.

Tabell 2.9 Finansinntekter og finansutgifter i driftsbudsjettet

Tall i mill.					
	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018
Utbytte fra aksjeselskaper	-1 000	-1 000	-950	-900	-850
Renteinntekter	-700	-685	-676	-662	-637
Sum finansinntekter	-1 700	-1 685	-1 626	-1 562	-1 487
Renteutgifter	1 400	1 718	1 962	2 205	2 373
Avdrag på lån	1 437	1 731	1 885	1 972	2 101
Sum finansutgifter	2 837	3 449	3 848	4 177	4 474
Sum netto eksterne finansutgifter	1 137	1 764	2 222	2 615	2 987

2.1.3 Driftsrammer for bykassesektorene

Tabell 2.10 Rammereduksjoner

Tall i mill.				
	2015	2016	2017	2018
Rammereduksjon	327	591	860	860
rammereduksjon i % av brutto driftsutgifter	0,6 %	1,1 %	1,6 %	1,5 %
Årlig økning i rammereduksjon		264	269	0

Tabell 2.11 Innarbeidede budsjettmidler for å ivareta befolkningsutviklingen

	Tall i mill.			
	2015	2016	2017	2018
Bydelene - etablering av nye barnehager	51	36	-4	-25
Bydelene - generelt	80	146	205	272
Byomfattende oppgaver	5	11	17	17
Skole	89	211	320	412
Sum	225	404	538	676

Tabell 2.12 Netto rammereduksjon

	Tall i mill.			
	2015	2016	2017	2018
Rammereduksjon	-327	-591	-860	-860
Demografikompensasjon	225	404	538	676
Netto rammereduksjon	-102	-187	-322	-184

Tabell 2.13 Netto driftsrammer for bykassesektorene

		Beløp i mill.			
	Dok 3	2015	2016	2017	2018
Sektorområder	2014				
Bydelene (EST og KOU)	18 776	18 988	19 003	18 937	19 018
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	3 913	3 104	3 127	3 140	3 164
Kunnskap og utdanning (KOU)	10 673	11 118	11 385	11 582	11 821
Byutvikling (BYU)	260	258	258	239	225
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	2 500	2 533	2 523	2 539	2 539
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	-358	-482	-697	-734	-750
Kultur og næring (KON)	830	841	713	693	697
Byrådslederens kontor (BLK)	445	453	447	442	442
Finans (FIN)	407	377	386	380	380
Bystyrets organer (BYS)	189	259	184	229	182
Avsetningskapitler (FIN)	156	158	318	491	696
Finansposter (FIN)	-2 021	-2 062	-2 034	-2 056	-2 027
Sum sektorene	35 770	35 546	35 614	35 882	36 385

Driftsrammene til KOU øker betydelig både pga økt demografikompensasjon og som følge av innarbeiding av økte husleiekostnader.

Driftsrammen til miljø og samferdsel (selvfinansierende miljøetater/VAR-sektor), som er en netto inntekt, vokser relativt kraftig utover i perioden. Dette skyldes økte gebyrinntekter bl.a. som følge av store investeringer innen vann- og avløp.

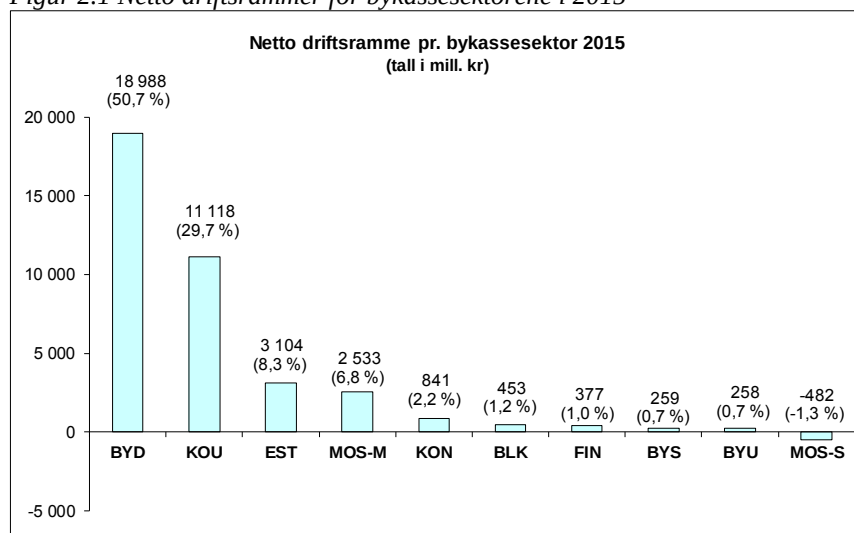
Rammene til bystyrets organer er betydelig høyere i år med valg fordi kostnadene i forbindelse med valgene belastes her. I rammen for 2015 er det innarbeidet en styrkning av rammen i samsvar med forretningsutvalgets forslag.

Tabell 2.14 De viktigste årsakene til netto rammeendring sammenlignet med 2014

	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018
Generell rammereduksjon		-327	-591	-860	-860
Økt demografikompensasjon		225	404	538	676
Økt sentral avsetning pensjon		13	148	295	450
Reduserte pensjonskostnader virksomhetene		-847	-847	-847	-847
Økt ramme pga lønns- og prisjustering (ekskl. pensjon)		1 005	1 005	1 005	1 005
Økte husleiekostnader skole		262	472	605	717
Økte husleiekostnader sykehjem		0	51	96	166
Redusert ramme pga Samhandlingsreformen		-547	-547	-547	-547
Endring avsetning O L-søknad		8	-87	-87	-87
Endring pga økt barnehagekapasitet		-34	39	117	164
Endring VAR-sektor		-124	-238	-376	-392
Øvrige rammeendringer		142	35	173	170
Netto rammeendring fra 2014	35 770	-224	-156	112	615

Tall i mill.

Figur 2.1 Netto driftsrammer for bykassesektorene i 2015

I beregningen av prosentvis andel er det sett bort fra avsetningskapitler (FIN) og finansposter (FIN), jf de to siste linjene i tabell 2.13.

Figur 2.1 viser hvordan kommunens egne ressurser fordeles mellom de ulike sektorene. Sektorene har ulik finansiering. Enkelte sektorer er i stor grad forutsatt egenfinansiert av kommunen (eksempelvis kultur og utdanning). Andre sektorer har store inntekter, noe som blant annet medfører at miljø og samferdsel sine

selvfinansierende miljøetater har en negativ netto driftsramme.

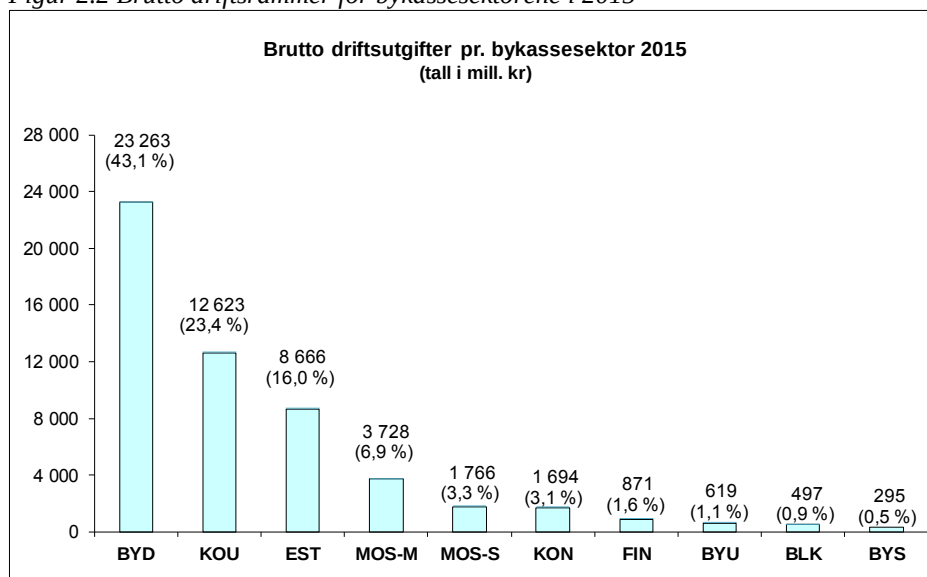
Ca. 80 % av bykassens samlede netto driftsramme vil i 2015 bli benyttet til de to største sektorene, bydelen og kunnskap og utdanning. Det er derfor bare i begrenset grad mulig å øke tjenestetilbudet på disse områdene ved å omprioritere fra øvrige sektorer. I arbeidet med å utvikle tjenestetilbudet til befolkningen er det nødvendig å ha et hovedfokus på hvordan ressursene benyttes innenfor den enkelte sektor.

Tabell 2.15 Brutto driftsrammer for bykassesektorene

		Beløp i mill.				
Sektorområder	Dok 3					
	2014	2015	2016	2017	2018	
Bydelene (VST og KOU) *)	22 974	23 263	23 278	23 212	23 293	
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	9 077	8 666	8 690	8 702	8 726	
Kunnskap og utdanning (KOU)	12 135	12 623	12 890	13 086	13 325	
Byutvikling (BYU)	625	619	619	601	587	
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	3 665	3 728	3 715	3 714	3 713	
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	1 534	1 766	1 631	1 645	1 652	
Kultur og næring (KON)	1 691	1 694	1 550	1 542	1 566	
Byrådslederens kontor (BLK)	489	497	491	487	487	
Finans (FIN)	890	871	880	873	873	
Bystyrets organer (BYS)	217	295	212	262	211	
Avsetningskapitler (FIN)	320	334	494	667	871	
Finansposter (FIN)	2	2	2	2	2	
Sum sektorene	53 617	54 358	54 451	54 792	55 306	

*) 2014 er korrigert for bydelsutvalgenes budsjettvedtak

Figur 2.2 Brutto driftsrammer for bykassesektorene i 2015

I beregningen av prosentvis andel er det sett bort fra avsetningskapitler (FIN) og finansposter (FIN), jf de to siste linjene i tabell 2.15.

Figur 2.2 og tabell 2.15 viser bykassens ressursbruk innenfor de ulike sektorene. Samlet er brutto driftsramme på ca. 54,4 mrd. i 2015, noe som er ca. 0,8 mrd. høyere enn i 2014. Dette er en relativt liten vekst, noe som i hovedsak skyldes at samhandlingsreformen reverseres fra 2015 og at pensjonskostnadene til virksomhetene blir betydelig redusert i 2015.

Bruttobudsjettet er ca. 19 mrd. høyere enn tilsvarende netto driftsramme. Mesteparten av forskjellen skyldes ekstern finansiering i form av brukerbetaling, gebyrinntekter og statlige overføringer etc. Deler av forskjellen skyldes imidlertid også internsalg mellom

ulike sektorer. Eldre og sosiale tjenester (byomfattende oppgaver) har eksempelvis ca. 5 mrd. høyere bruttobudsjett enn tilsvarende nettobudsjett. Årsaken til dette er at bydelene betaler for sykehjemsplasser, barnevernsplasser og rusmiddelplasser som sektoren produserer.

Resultatgrad

Resultatgraden viser størrelsen på kommunens netto driftsresultat sett i forhold til driftsinntektene og viser hvor mye av driftsinntektene som blir frigjort til nødvendige avsetninger og investeringer.

Oslo kommune hadde frem til 2008 en norm om en resultatgrad på minimum 3 % etter at det var korrigert for driftsresultatet til Oslo Havn KF og de selvfinansierende selvkostetatene innen vann, avløp og

renovasjon. Fra 2008 ble kommunens norm for resultatgrad redusert til 1,5 %. 1 prosentpoeng reduksjon skyldtes at det ble korrigert for refundert investeringsmoms, som frem til og med 2013 blir ført som inntekt i driften, og ytterligere 0,5 prosentpoeng reduksjon pga økt satsing på vedlikehold, og dermed mindre behov for investeringer til vedlikeholdsetterslep, som følge av eiendomsreformen.

Et nivå på resultatgraden på 1,5 % kan være rimelig med en befolkning som ikke vokser mye. I Oslo er

det imidlertid sterk vekst og nødvendig med store investeringer i bl.a. skoler og barnehager. En resultatgrad på 1,5 % i Oslo betyr at det er lite rom for å finansiere investeringene med overføringer fra driften. For å unngå store låneopptak og sterk gjeldsøkning fremover, vil det på sikt være ønskelig med en høyere resultatgrad slik at kommunen i større grad kan egenfinansiere investeringene. Byrådet vil vurdere størrelsen på ønsket resultatgrad fremover.

Tabell 2.16 Korrigert netto driftsresultat

	2015	2016	2017	2018
Korrigert netto driftsresultat bykassen	-1 094	-1 147	-1 139	-822
Korrigert netto driftsresultat KFene	-100	-60	-60	-60
Samlet korrigert netto driftsresultat Oslo kommune	-1 194	-1 207	-1 199	-882
Resultatgrad Sak 1	2,4 %	2,4 %	2,4 %	1,7 %
Sum korrigerte eksterne driftsinntekter Oslo kommune	49 473	49 988	50 595	51 109

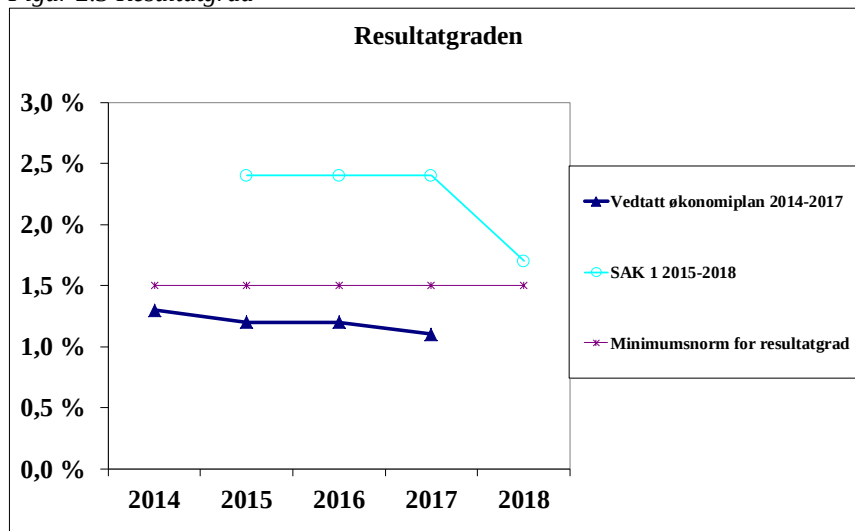
Tall i mill.

Tabell 2.17

	regn 2010	regn 2011	regn 2012	regn 2013	bud 2014	bud 2015	bud 2016	bud 2017	bud 2018
Resultatgrad	1,7 %	0,8 %	2,2 %	1,5 %	1,2 %	2,4 %	2,4 %	2,4 %	1,7 %

Figur 2.3 viser at resultatgraden i forslag til økonomiplan 2015-2018 er styrket sammenlignet med resultatgraden i vedtatt økonomiplan (2014-2017).

Figur 2.3 Resultatgrad

I beregningen av netto driftsresultat tas det utgangspunkt i pensjonskostnaden, mens kommunens reelle utgifter til pensjon er pensjonspremien som betales. Forskjellen mellom beregnet pensjonskostnad og den reelle utgiften i form av pensjonspremie er i praksis et lån. I kommende økonomiplanperiode forventes pensjonspremien å være betydelig høyere enn pen-

sjonskostnaden. For 2015 utgjør forskjellen mellom pensjonskostnaden og pensjonspremien 486 mill. Dersom man korrigerte for forskjellen mellom pensjonskostnad og pensjonspremie, ville resultatgraden ligget omtrent på det som er kommunens minimumsnorm for resultatgrad i hele den kommende økonomiplanperioden.

2.2 Økonomiplan 2015-2018 investeringer

2.2.1 Oversikt over byrådets prioriteringer for investeringer 2015-2018

- Byrådet prioriterer idrettssatsing og foreslår å øke avsetningen med 100 mill. årlig til utbygging av idrettsanlegg, friluft og nærmiljøanlegg.
- Byrådet ønsker å heve standarden på de eksisterende idrettsanleggene og foreslår at det avsettes 35 mill. årlig til rehabilitering av idrettsanlegg.
- Byrådet prioriterer å innarbeide midler i samsvar med oppfølging av belyningsplanen og bibliotekmeldingen.
- Byrådet foreslår at det avsettes 7,5 mill. i 2015 og 22,5 mill. i 2016 til utvikling av bedre IKT i barnehagene. Denne satsingen er en del av barnehageløftet.
- På skolesektoren foreslår byrådet at det avsettes ytterligere 42,5 mill. i 2015 og 27,5 mill. i 2016 til en styrking av IKT-satsingen.
- Byrådet ønsker også å styrke ivaretakingen av kirkebygg og øker den årlige avsetningen til rehabilitering fra 20 til 30 mill.
- Byrådet prioriterer også arbeidet med å ruste opp byen og setter av 20 mill. til dette i 2015 (10 mill. til levende by og 10 mill. til torg og møteplasser).
- Byrådet ønsker å forbedre tjenestene til innbyggerne. Det settes derfor av totalt 550 mill. i økonomiplanperioden til elektroniske tjenester. Dette skal benyttes til utvikling av nye elektroniske tjenester fra Kemneren, Næringsetaten og Plan- og bygningsetaten samt nødvendige fellesløsninger/felleskomponenter. I tillegg innbefatter beløpet også en avsetning til en incentivordning som virksomhetene kan søke om midler fra til utvikling av nye elektroniske tjenester.
- Byrådet prioriterer å forsere arbeidet med å nå målsettingen i sykehjembehovsplanen. Det er derfor innarbeidet investeringsmidler til totalrehabilitering/nybygging av ytterligere 4 sykehjem som skal ferdigstilles i 2018.

Tabell 2.18 – Oversikt over hva byrådet foreslår som nye satsinger i investeringsbudsjettet:

	Mill.kr			
Satsingsområder innarbeidet i investeringsbudsjettet	2015	2016	2017	2018
Program elektroniske tjenester	100,0	150,0	150,0	150,0
IKT-utvikling barnehager (Barnehageløftet)	7,5	22,5		
IKT-utvikling skoler	42,5	27,5		
Oppfølging av bibliotekmelding	8,1	5,0	1,5	1,5
Rehabilitering Hudøy	4,0			
Torg og Møteplasser	10,0			
Levende Oslo (Torg og Møteplasser)	10,0			
Rehabilitering kirkebygg	10,0	10,0	10,0	10,0
Rehabilitering idrettsanlegg	35,0	35,0	35,0	35,0
Idretts-, friluft- og nærmiljømidler	50,0	50,0	50,0	50,0
Idrettsprosjekter diverse (ekskl. hovedbad Tøyen)	50,0	50,0	50,0	50,0
Belysningsplanen	12,0	15,0	15,0	15,0
Innarbeidet 4 nye OPS-sykehjem				927,0
SUM	339,1	365,0	311,5	1 238,5

Byrådet har også innarbeidet en periodisert kostnadsramme for nytt Munchmuseum. De økte finanskostnadene for dette prosjektet er finansiert i vedtatt økonomiplan med avsetninger på sentralt kapittel (kap. 192). I finansieringen av kostnadsrammen i Sak 1/2015 er det ikke innarbeidet et statlig tilskudd. Byrådet forventer at det i det kommende statsbudsjettet vil komme signaler om hvor stort tilskudd som kan forventes og eventuelt også hvordan dette til-

skuddet vil bli fordelt (periodisert) fra statens side. Byrådet legger opp til å innarbeide det statlige tilskuddet til Tilleggsinnstillingen. Det statlige tilskuddet vil redusere kommunens lånebehov og dermed også finanskostnader i kommende økonomiplanperiode. Dette vil tidligst kunne få effekt fra 2016.

Nye opplysninger indikerer at hovedbiblioteket forventes å bli forsinket med 2 år. Den endrede periodi-

seringen er innarbeidet i Sak 1/2015. Fordi utgiftene kommer senere enn forutsatt i vedtatt økonomiplan, vil også økningen i finanskostnader komme senere.

2.2.2 Hovedstørrelser i Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen + KF)

Investeringer i anleggsmidler

Tabellen under viser Oslo kommunes samlede investeringer i anleggsmidler fordelt pr. bykassesektor og kommunale foretak.

Tabell 2.19 Investeringer i anleggsmidler Oslo kommune

						Beløp i mill.
Sektorområder	Dok 3 2014	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-2018
Bydelene (EST og KOU)	50	50	50	50	0	150
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	88	66	323	34	961	1 384
Kunnskap og utdanning (KOU)	265	1 126	234	67	2	1 429
Byutvikling (BYU)	420	310	398	349	82	1 138
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	928	1 250	1 217	1 057	996	4 520
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	1 192	1 221	1 264	1 296	1 245	5 027
Kultur og næring (KON)	901	1 104	1 641	2 006	862	5 613
Byrådslederens kontor (BLK)	4	4	4	4	4	14
Finans (FIN)	154	124	174	174	174	645
Sum sektorene	4 004	5 255	5 303	5 037	4 324	19 920
herav tilskudd til kommunale foretak	-261	-332	-331	-240	0	-903
Sum bykassens investeringer i anleggsmidler	3 743	4 923	4 972	4 797	4 324	19 017
Kommunale foretak						
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	3 432	2 656	2 432	2 122	1 544	8 755
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	1 514	1 412	1 582	660	797	4 451
Boligbygg Oslo KF (KON)	1 105	1 053	1 424	570	175	3 222
Sum eiendomsKF	6 050	5 122	5 438	3 352	2 516	16 428
Oslo Havn KF (MOS)	0	277	190	161	179	806
Sum investeringer i anleggsmidler i KF	6 050	5 399	5 628	3 513	2 695	17 234
Sum investeringer i anleggsmidler Oslo kommune	9 793	10 322	10 600	8 310	7 020	36 251

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen+KF)

Tabell 2.20 Samlet finansieringsbehov i investeringsbudsjettet

	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-2018
Investeringer i anleggsmidler	10 137	10 322	10 600	8 310	7 020	36 251
Utlån og forskuttering	1 758	1 419	1 221	1 221	1 221	5 082
Avdrag på lån	649	701	742	779	825	3 047
Avsetninger til fond	0,4	0,4	0,4	0,6	0,4	2
Sum finansieringsbehov	12 544	12 442	12 564	10 310	9 066	44 382

Tall i mill.

Samlet finansieringsbehov i Oslo kommunes investeringsbudsjett i 2015 utgjør ca 12,4 mrd. Foruten investeringer i anleggsmidler med 10,3 mill., foreslås det i investeringsbudsjettet i 2015 utlån med 1 419 mill., hvor 1 206 mill. gjelder videreutlånsordningen

av Husbankmidler, 198 mill. til Sporveien AS og 15 mill. til enøk-utlån. Til avdrag på lån foreslås det avsatt 701 mill. i 2015 som gjelder betjening av kommunens lån i Husbanken.

Finansiering av Oslo kommunes investeringsbudsjett (bykassen + KF)

Tabell 2.21 Finansiering av investeringsbudsjettet

	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-2018	Sum 2015-2018 %-andel
Bruk av lån	-8 713	-7 973	-8 257	-6 039	-5 129	-27 399	62 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-228	-691	-156	-231	-231	-1 309	3 %
Tilskudd til investeringer	-177	-240	-533	-529	-652	-1 954	4 %
Kompensasjon for mva	-1 370	-1 201	-1 403	-1 180	-824	-4 607	10 %
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner	-782	-965	-1 009	-1 052	-1 075	-4 100	9 %
Utbytte	-260	-259	-175	-150	-169	-753	2 %
Bruk av fond	-872	-889	-733	-702	-720	-3 043	7 %
Overføringer fra drift	-143	-225	-298	-428	-266	-1 217	3 %
Sum finansiering	-12 544	-12 442	-12 564	-10 310	-9 066	-44 382	100 %
Andel lånefinansiering av sum finansieringsbehov	69 %	64 %	66 %	59 %	57 %		

Tall i mill.

Det foreslås et samlet låneopptak i 2015 med ca. 8,0 mrd., hvilket finansierer 64 % av de totale utgiftene på ca. 12,4 mrd. (inkludert utgifter til utlån, avdrag på lån og avsetning til fond) i investeringsbudsjettet til

Oslo kommune. For hele økonomiplanperioden sett under ett er lånefinansieringsandelen 62 % av samlet finansieringsbehov.

Tabell 2.22 Finansiering av investeringer i anleggsmidler

OLSO KOMMUNE - tall i mill. kr	2015 Fin. i %	2016 Fin. i %	2017 Fin. i %	2018 Fin. i %	sum 2015-2018 Fin. i %
Investeringer i anleggsmidler	10 322	10 600	8 310	7 020	36 251
Finansiering:					
Bruk av lån	-6 505 63 %	-6 989 66 %	-4 776 57 %	-3 860 55 %	-22 130 61 %
Tilskudd fra eksterne	-401 4 %	-690 7 %	-687 8 %	-793 11 %	-2 571 7 %
Mva-refusjon	-1 201 12 %	-1 403 13 %	-1 180 14 %	-824 12 %	-4 607 13 %
Overført fra drift	-225 2 %	-298 3 %	-428 5 %	-266 4 %	-1 217 3 %
Inntekter fra salg av anleggsmidler	-691 7 %	-156 1 %	-231 3 %	-231 3 %	-1 309 4 %
Mottatte avdrag på utlån (kollektiv)	-166 2 %	-171 2 %	-171 2 %	-171 2 %	-681 2 %
Ekstraordinært utbytte	-259 3 %	-175 2 %	-150 2 %	-169 2 %	-753 2 %
Bruk av fond	-874 8 %	-718 7 %	-687 8 %	-705 10 %	-2 983 8 %
Sum finansiering	-10 322 100 %	-10 600 100 %	-8 310 100 %	-7 020 100 %	-36 251 100 %

Andelen lån som finansierer investeringer i anleggsmidler er 63 % i 2015 og utgjør ca. 6,5 mrd. For hele økonomiplanperioden sett under ett er låneandelen 61 %, tilsvarende 22,1 mrd.

Refusjon av investeringsmoms finansierer 13 % av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden.

Bruk av fond finansierer 8 % av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden. I 2015 foreslås det brukt 874 mill. fra fond, hvorav bl.a. 235 mill. fra fond for

Oslopakke 3, 219 mill. fra investeringsfond for VAR-sektor, 195 mill. fra fondet for samferdselsformål, 58 mill. fra Fornebufondet og 50 mill. fra fond for belønningsordning for kollektivtrafikk.

Tilskuddfinansiering av investeringer, som utgjør 7 % i økonomiplanperioden, gjelder i hovedsak midler fra staten knyttet til investeringer i bl.a. boliger for vanskeligstilte, omsorg+-prosjekter og sykehjem.

Salg av anleggsmidler finansierer 4 % av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden. Dette gjelder i hovedsak salg av eiendom.

Overføringer fra driften finansierer 3 % av investeringsutgiftene i økonomiplanperioden. I 2015 foreslås det overført 225 mill. fra driften fordelt med 108 mill. for bykassen og 117 mill. for kommunale foretak.

Utbytte på 753 mill. fra aksjeselskap i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden 2015-2018 kommer fra Hav Eiendom AS og inngår i finansieringen av investeringene til eieren av selskapet, Oslo Havn KF. Utbytte er knyttet til salg av havnearealer.

Nærmere om låneopptak og utvikling av langsiktig rentebærende lånegjeld

Tabell 2.23 Samlet låneopptak for Oslo kommune

		Tall i mill.				
	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-2018
Låneopptak bykassen	4 269	4 410	4 711	4 245	3 894	17 261
Låneopptak kommunale foretak	4 444	3 563	3 546	1 794	1 235	10 138
Samlet låneopptak Oslo kommune	8 713	7 973	8 257	6 039	5 129	27 399

Det foreslås et samlet låneopptak i 2015 på 8,0 mrd. fordelt med 4,4mrd. på bykassen og 3,6 mrd. for kommunale foretak. For hele økonomiplanperioden foreslås det et samlet låneopptak på 27,4 mrd., hvor

4,8 mrd. gjelder lån i Husbanken til videreutlånsordningen (startlån). Årlig låneopptak synker utover i økonomiplanperioden, og må ses i sammenheng med at investeringsnivået også faller utover i perioden.

Tabell 2.24 Nærmere spesifisering av samlet låneopptak

		Tall i mill.				
	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-2018
Bruk av lån Oslo kommune	8 713	7 973	8 257	6 039	5 129	27 399
Fordelt på:						
Lån i lånefondet til egne investeringer	7 513	5 836	6 772	4 839	3 002	20 450
Lån i husbanken til videreutlånsordningen	1 200	1 200	1 200	1 200	1 200	4 800
Lån OPS-prosjekter skoler/sykehjem	-	937	285	-	927	2 149
Sum bruk av lån Oslo kommune	8 713	7 973	8 257	6 039	5 129	27 399

Tabell 2.25 Netto gjeldsøkning

		Tall i mill.				
	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018	Sum 2015-2018
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	1 437	1 731	1 885	1 972	2 101	7 689
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	649	701	742	779	825	3 047
Sum avdrag på lån	2 086	2 432	2 627	2 751	2 926	10 736
Sum bruk av lån	8 713	7 973	8 257	6 039	5 129	27 399
Netto gjeldsøkning	6 627	5 541	5 630	3 289	2 203	16 662

Samtidig som kommunens samlede låneopptak øker med 27,4 mrd. i økonomiplanperioden, så er samlet avdrag på lån i drifts- og investeringsbudsjettet på nesten 11 mrd. Dette medfører at kommunens langsiktige lånegjeld i løpet av økonomiplanperioden vil øke med 16,7 mrd., hvorav ca. 3 mrd. gjelder VAR-sektor og ca. 1,8 mrd. videreutlånsordningen. Det vises til egen omtale av kommunens gjeldsgrad under kapittel 2.2.3.

Økte investeringer gir økte finanskostnader

Sterk befolkningsvekst innebærer at det må investeres betydelig for å sikre tilstrekkelig kapasitet i det kommunale tjenestetilbudet. For å kunne gjennomføre investeringene er det nødvendig for kommunen å gjøre store låneopptak. Dette medfører igjen økte finanskostnader som må dekkes over kommunens driftsbudsjett. Ca. 61 % eller 22,1 mrd. av kommunens planlagte investeringer på 36,3 mrd. vil i kom-

mende økonomiplanperiode bli finansiert med lån. Årlige rente- og avdragsutgifter vil, sammenlignet med nivået i 2014, øke med ca. 1,7 mrd. til ca. 4,5

mrd. i 2018. I forslag til økonomiplan 2015-2018 er det lagt til grunn en langsiktig rente på 3,65 %.

Tabell 2.26 Forventet utvikling i rente- og avdragsutgifter 2015-2018 Oslo kommune

Tall i mill.

	Dok. 3/2014	2015	2016	2017	2018
Renteutgifter	1 400	1 718	1 962	2 205	2 373
Avdrag på lån	1 437	1 731	1 885	1 972	2 101
Sum finansutgifter	2 837	3 449	3 848	4 177	4 474
Økning fra året før		612	399	329	297
Økning fra året før i %		22 %	12 %	9 %	7 %
Økning fra 2014 akkumulert		612	1 011	1 340	1 637

Tabell 2.27 Investeringer i anleggsmidler Oslo kommune fordelt pr objekt/kategori

Sak 1/2015		Økonomiplan 2015-2018				sum 2015-2018	%andel 2015-2018
Investeringer i anleggsmidler - mill.kr	Dok 3/2014	2015	2016	2017	2018		
Skolebygg	3 752	3 793	2 732	2 122	1 544	10 192	28 %
Omsorgsboliger/sykehjem/institusjoner	1 147	844	1 942	875	1 514	5 175	14 %
Barnehager	486	592	345	180	210	1 327	4 %
Kommunale utleieboliger	986	1 029	1 004	175	175	2 383	7 %
Samferdsel/kommunaltekniske anlegg	2 297	2 529	2 340	2 249	2 214	9 332	26 %
Kirke, kultur, idrett og friluftsliv	741	889	1 547	1 914	956	5 306	15 %
Byutvikling	159	203	181	452	179	1 015	3 %
Øvrig (inventar, IKT, maskiner, biler etc.)	569	442	509	343	227	1 521	4 %
Sum totalt Oslo kommune	10 137	10 322	10 600	8 310	7 020	36 251	100 %

2.2.3 De viktigste investeringene

Investeringer i anleggsmidler i 2015 utgjør ca. 10,3 mrd. For hele økonomiplanperioden 2015-2018 foreslås det investeringer i anleggsmidler for til sammen 36,3 mrd. 47 % av investeringene i kommende økonomiplanperiode er lagt til de kommunale foretakene.

Foretakene

Byrådet foreslår investeringer i anleggsmidler for de kommunale foretakene med ca. 5,4 mrd. i 2015, hvorav ca. 2,7 mrd. i Undervisningsbygg Oslo KF, 1,4 mrd. i Omsorgsbygg Oslo KF, 1,0 mrd. i Boligbygg Oslo KF og 0,3 mrd. i Oslo Havn KF. For hele økonomiplanperioden foreslås det investeringer i foretakene med 17,2 mrd. hvorav 16,4 mrd. i regi av de tre eiendomsforetakene og 0,8 mrd. for Oslo Havn KF. I tillegg kommer 200 mill. i 2014 og 300 mill. i 2015 primært til kjøp av tomter til kommunale formål som skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner. Disse midlene er avsatt på kap. 425 Andre utbyggingsformål under Eiendoms- og byfornyelsesetaten.

Undervisningsbygg Oslo KF

Skolebehovsplan 2014-2024 ble lagt frem i 2014 som en del av byrådets budsjettforslag for 2014 og økonomiplan 2014-2017. Strategiene i denne planen leg-

ger føringene for investeringene i Undervisningsbygg. I grunnskolen ventes nesten 12 000 flere elever frem mot 2024. For den videregående skole forventes en økning på rundt 3 000 elever frem mot 2024. Veksten er svært høy og det innebærer en stor utfordring for Oslo kommune. Det krever høy utnyttelse av eksisterende skolekapasitet. I tillegg kreves det en omfattende utbygging av nye skolebygg frem mot 2024.

I økonomiplanperioden foreslås det at det investeres for totalt 9,3 mrd. i skolebygg (inkl. ca. 0,5 mrd. til tomtekjøp). I tillegg kommer ca. 0,9 mrd. for OPS-prosjektene Veitvet, Gran og Ullern vgs som ferdigstilles i 2015.

For Undervisningsbygg foreslås det avsatt 2,9 mrd. til kapasitetsutvidelse, rehabilitering, nybygg m.v. i økonomiplanperioden, hvorav bl.a. 334 mill. til Ris 8-10 skole, 395 mill. til Munkerud 1-7 skole, 390 mill. til Haugenstua 1-10 skole, 360 mill. til Fernanda Nissen 1-7 skole og 287 mill. til Tokerud 8-10 skole. Videre foreslås det avsatt til sammen 1,25 mrd. til generell rehabilitering av skolebygg.

Byrådet foreslår i tillegg at det i perioden avsettes ca. 4,6 mrd. på foretakets investeringsbudsjett som ufordelt – disse midlene vil bli fordelt til spesifikke pro-

sjekter senere når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Midler til tomtekjøp av avsatt på kap. 425 Andre utbyggingsformål under Eiendoms- og byfornyelses-etaten.

Tiltakene i skolebehovsplanen vil påvirke kommunens budsjett vesentlig i mange år fremover.

I skolebehovsplanen er det forutsatt en meget stram fremdriftsplan med prosjektene. Dette er avgjørende for å få etablert tilstrekkelig kapasitet. Ved forsinkelser i byggeprosessene tvinges det frem økt bruk av midlertidige løsninger, noe som øker risikoen for at de avsatte økonomiske rammene ikke vil være tilstrekkelige.

Det vises til nærmere omtale av skoleprosjektene under kapittel 5. Kunnskap og utdanning.

Omsorgsbygg Oslo KF

For Omsorgsbygg Oslo KF foreslås det avsatt 2,55 mrd. til sykehjem i økonomiplanperioden. Ca. 2,28 mrd. gjelder totalrehabilitering av sykehjemmene Hovseterhjemmet, Ullerntunet, Ryen og Lindeberg med ca. 600 plasser, og hvor Ullerntunet forventes ferdigstilt frem til 2016. De øvrige sykehjemmene forventes ferdigstilt i 2017 og 2018. Det er videre avsatt 0,25 mrd. til generell rehabilitering av diverse sykehjem, samt 22,4 mill. til energieffektiviserings-tiltak i sykehjem.

Til barnehager foreslås det avsatt ca. 1,3 mrd. på Omsorgsbyggs investeringsbudsjett i økonomiplanperioden. Av disse midlene er ca. 0,15 mrd. fordelt til kapasitetsutvidelse og nybygg herunder barnehagene Berg gård og Holmenveien 19, samt 0,6 mrd. til generell rehabilitering av ulike barnehager. Resten av midlene er ufordelt.

Til Omsorg+-prosjekter foreslås det avsatt 97 mill. i økonomiplanperioden hvorav 37 mill. gjelder Ljambakken som forventes ferdigstilt i 2015.

Til boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne foreslås det avsatt 0,45 mrd., herunder 86 mill. til Berg gård, 70 mill. til Odvar Solbergs vei og 109 mill. til Pastor Fangens vei.

Byrådet foreslår i tillegg at det i 2014 avsettes 30 mill. til rehabilitering av Oslo legevakt. Dette kommer i tillegg til 135 mill. som ble bevilget til prosjektet i 2014.

Deler av avsetningene til sykehjem, Omsorg+-prosjekter, barnehager og boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midle-

ne vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Boligbygg Oslo KF

Til boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne foreslås det avsatt 1,66 mrd. i økonomiplanperioden, hvorav 113 mill. gjelder Seterbråten som forventes ferdigstilt i 2015.

Til Omsorgs+-prosjekter foreslås det avsatt 0,84 mrd. i økonomiplanperioden, hvorav 0,33 mrd. gjelder ca. 80 leiligheter i Utmarksveien som forventes ferdigstilt i 2017.

I tillegg foreslås det avsatt 110 mill. årlig i økonomiplanperioden til rehabilitering av boliger, 60 mill. årlig til eiendomskjøp og 5 mill. årlig til rehabilitering av presteboliger. Videre er det avsatt 25 mill. i 2015 til brannsikring av kommunale boliger.

Deler av avsetningene til Omsorg+-prosjekter og boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne står foreløpig som ufordelt i foretakets investeringsbudsjett. Midlene vil bli fordelt til spesifikke prosjekter når det foreligger kvalitetssikrede kostnadsanslag.

Bykasseinvesteringene

For bykassen foreslås det investeringer i anleggsmidler for ca. 4,9 mrd. i 2015 og for ca. 19 mrd. for hele økonomiplanperioden (beløpene er eksklusiv bykassens investeringstilskudd til de kommunale foretakene som til sammen utgjør 0,9 mrd. i økonomiplanperioden). I tallet på 19 mrd. inngår ca. 2,1 mrd. knyttet til OPS-prosjekter for 3 skoler og 5 sykehjem. OPS-prosjektene er å anse som finansielle leasingavtaler og skal i henhold til kommunale økonomistemmelser budsjetteres i kommunens investeringsbudsjett det året byggeprosjektet ferdigstilles. Investeringsbeløp for OPS-prosjekter budsjetteres eksklusiv mva og statlige tilskudd. I 2015 er investeringsbeløpet for OPS-prosjekter 0,9 mrd. og gjelder skolene Veitvet, Gran og Ullern. OPS-prosjekter for sykehjem er budsjettert med ca. 0,3 mrd. i 2016 og ca. 0,9 mrd. i 2018.

De største investeringene til bykassen som er innarbeidet i Sak 1 er:

- Til vann, avløp og renovasjon (VAR-sektor) foreslås det i økonomiplanperioden avsatt til sammen ca. 5 mrd. til diverse prosjekter, hvorav 1,2 mrd. i 2015. De største bevilgningene i økonomiplanperioden er 1,47 mrd. til utvidelse av Bekkelaget renseanlegg og 636 mill. til å følge opp saneringsplanen for vann. I tillegg er det satt av ca. 2,1 mrd. til ufordelte prosjekter innen vann- og avløp (anslagsbevilgning for en rekke mindre prosjekter knyttet til eksisterende ledningsnett og nybygg). Innen renovasjon foreslås det avsatt til sammen 117 mill. for å ferdigstille Smestad gjenbruksstasjon.
- For kulturbyggene i Bjørvika er det avsatt til sammen 3 845 mill. i økonomiplanperioden, hvorav 2 193 mill. for nytt Munch-museum og 1 634 mill. for nytt hovedbibliotek. I 2015 er det avsatt 347 mill. til kulturbyggene (180 mill. til biblioteket og 167 mill. til Munchmuseet).
- Til diverse samferdselsprosjekter i regi av Bymiljøetaten foreslås det avsatt til sammen ca. 3,3 mrd. i økonomiplanperioden, hvorav 826 mill. i 2015. Til kollektivprioriteringer, som bl.a. skal brukes til fremkommelighets tiltak for kollektivtrafikken, er det avsatt til sammen 900 mill., til gang- og sykkelveier og sykkelparkering 653 mill. og til toveis trikk i Prinsens gate 457 mill.
- Til idrettsanlegg- og eiendommer foreslås det avsatt til sammen 924 mill. i økonomiplanperioden hvorav 342 mill. i 2015. I tallene inngår bl.a. 35 mill. årlig til rehabilitering av anlegg, 74 mill. i 2015 til oppgradering av Holmenkollanlegget knyttet til skispytter VM-2016, samt en ufordelt avsetning på posten for idrettsprosjekter diverse med til sammen 534 mill. hvorav 170 mill. forutsettes benyttet i 2015.
- Det er behov for tomter/eiendom for å kunne bygge nye skoler, barnehager og sykehjem etc. Det foreslås derfor avsatt 620 mill. til strategisk eiendomskjøp i økonomiplanperioden, hvorav 230 mill. i 2015 og 330 mill. i 2016 (mesteparten av midlene i 2015 og 2016 gjelder tomter for nye skoler).
- Til program for elektroniske tjenester foreslås det avsatt 550 mill. i perioden og 100 mill. i 2015. Av denne bevilgningen forutsettes 123 mill., og 43 mill. i 2015, benyttet som en incentivordning overfor alle kom-

munens virksomheter. I tillegg foreslår byrådet at det settes av 100 mill. for 2015-2016 til IKT-utvikling i barnehage og skole.

- Til Fornebu-utbyggingen foreslås det satt av til sammen ca. 363 mill. i økonomiplanperioden. 280 mill. gjelder Oslo kommunes bidrag til T-banelinje til Fornebu.
- For Energigjenvinningsetaten foreslås det avsatt 323 mill. totalt og 233 mill. i 2015. Investeringsmidlene skal bl.a. benyttes til oppgradering av gamle forbrenningsovner, nytt røykgassanlegg og til diverse endringer på biogassanlegget.

For detaljert oversikt over bykasseinvesteringene 2015-2018 vises det til kapittel 2 Hovedoversikter, og til egne investeringstabeller med prosjektoversikt pr. budsjettkapittel under sektoromtalen.

Gjeldsgraden

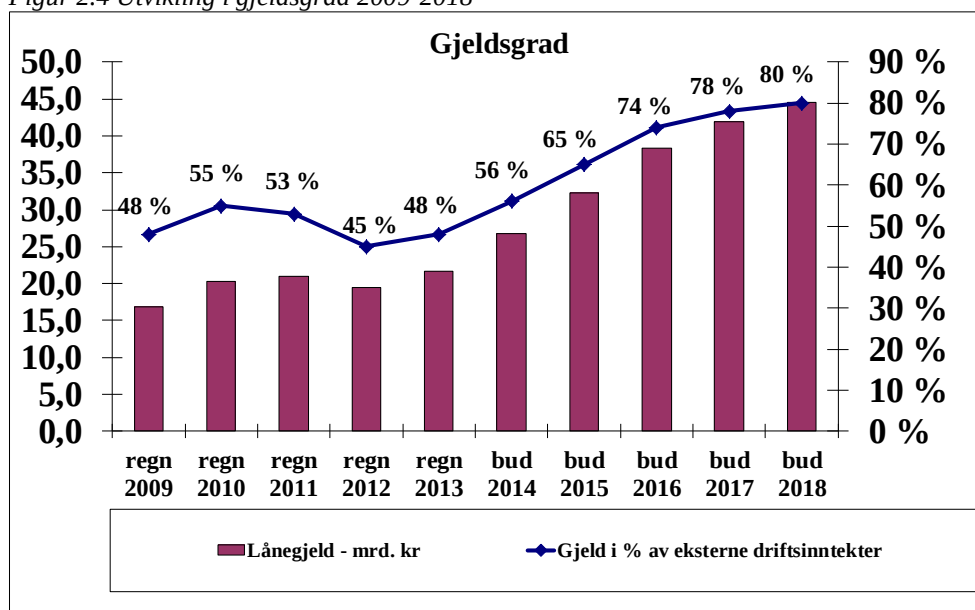
Gjeldsgraden viser størrelsen på kommunens lånegjeld sammenlignet med driftsinntektene. Da det er driftsinntektene som skal betjene gjelden, er det nyttig å se hvordan lånegjelden utvikler seg i forhold til driftsinntektene. Oslo kommune har en selv pålagt finansiell norm om at gjeldsgraden ikke bør øke som andel av driftsinntektene.

Etter kommuneloven gis kommunene anledning til å lånefinansiere sine utgifter i investeringsbudsjettet. Rente- og avdragsutgiftene må imidlertid finansieres av inntektene i driftsbudsjettet. På grunn av sterk befolkningsvekst med påfølgende store investeringer og liten grad av egenfinansiering, har kommunens gjeld økt etter 2008 og vil øke relativt kraftig i årene som kommer. En slik økning medfører igjen at belastningen med renter og avdrag i driftsbudsjettet blir større.

Ikke all lånegjeld tas med i beregningen av kommunens gjeldsgrad. Dette gjelder lån for å finansiere investeringer til vann, avløp og renovasjon (finanskostnadene dekkes av VAR-gebyrer), lån til havneinvesteringer (finanskostnadene dekkes av havneavgifter) og lån i Husbanken til videreutlånsordningen (en selvfinansierende ordning hvor kommunens låntagere betaler det samme til kommunen som det kommunen må betale til Husbanken). I tillegg ses det bort fra et amortiseringslån tatt opp i forbindelse med omdanningen av kommunens pensjonskasse til aksjeselskap.

I beregningen av gjeldsgrad tas det ikke utgangspunkt i Lånefondets eksterne lånegjeld men i bykassens og de kommunale foretakenes langsiktige bokførte gjeld, samt budsjetterte låneopptak og avdrag på lån for bykassen og KF'ene i økonomiplanperioden.

Figur 2.4 Utvikling i gjeldsgrad 2009-2018

I beregningen av gjeldsgrad er det forutsatt at de løpende inntektene vil øke med 3 % årlig etter 2015 som følge av at kommunene årlig blir kompensert for forventet lønns- og prisvekst. Dersom de løpende inntektene beholdes som faste 2015-kroner i perioden, slik det har vært forutsatt i tidligere beregninger, ville gjeldsgraden i 2018 ha vært 87 %. Endret beregningsmetode er benyttet fordi dette gir en mer realistisk fremstilling av forventet utvikling i gjeldsgraden.

I perioden 2008-2010 økte gjeldsgraden fra 34 % til 55 %. Årsakene til den raske veksten disse årene var både et redusert investeringssetterslep, et stort investeringsbudsjett og liten grad av egenfinansiering. I 2011 sank gjeldsgraden til 53 %. Dette må ses i sammenheng med ekstraordinære utbytter (fra ECO-Energi AS og Hafslund ASA) med ca. 2,5 mrd., samt at det fortsatt var en betydelig forskyvning av investeringene (3,5 mrd.).

I 2012 ble gjeldsgraden redusert til ca. 45 %. Nedgangen i korrigert lånegjeld må ses i sammenheng med at det ikke ble regnskapsført bruk av lån for å finansiere investeringer i anleggsmidler i investeringsregnskapet for 2012 (investeringene ble midlertidig finansiert med ledig likviditet istedenfor lån), noe som skyldes endringer i regelverket. Dette medførte at Oslo kommunes samlede investeringsregnskap er gjort opp med et udekket beløp i på over 2 mrd. både i 2012 og i 2013.

Regelendringen innebærer at kommunens gjeldsgrad ved utgangen av 2013 fremstår som lavere enn forutsatt. Dette er imidlertid kun en tidsforskyvning i gjeldsveksten da et udekket resultat i investeringsregnskapet for 2013 vil måtte dekkes inn med tilsvarende økt låneopptak, som ble gjort i budsjettjusteringssaken om revidert budsjett i 2014.

I beregning av gjeldsgraden for 2015 og utover forutsettes det at alle budsjetterte investeringskostnader påløper i løpet av økonomiplanperioden. Kommunens gjeldsgrad forventes å øke fra 56 % i 2014 til 80 % i 2018. Veksten i gjeldsgrad er kraftigst i begynnelsen av perioden og flater ut mot slutten. Dette skyldes at investeringsnivået er lavere på slutten enn i begynnelsen av økonomiplanperioden.

Statlig tilskudd til nytt Munchmuseum vil bidra til en lavere vekst i gjeldsgrad. Det statlige tilskuddet vil bli innarbeidet til Tilleggsinnstillingen forutsatt at opplysninger om tilskuddet og periodiseringen av tilskuddet fremkommer i statsbudsjettet for 2015.

I perioden fram til 2018 forventes gjeldsgraden å øke til 80%. I kroner innebærer dette at lånegjelden vokser fra om lag 26,5 mrd. i 2014 til ca. 44,5 mrd. i 2018.

I forslag til økonomiplan 2015-2018 er det en netto gjeldsøkning i perioden på 16,3 mrd., hvorav 13,2 mrd. inngår i beregning av gjeldsgraden.

Tabell 2.28

Oslo kommune (bykassen + KF)

mill. kr

	Dok 3/2014	Øk.plan 2015-2018				Sum 2015-2018
		2015	2016	2017	2018	
Avdrag på lån - driftsbudsjettet	1 437	1 731	1 885	1 972	2 101	7 689
Avdrag på lån - investeringsbudsjettet	649	701	742	779	825	3 047
Sum avdrag på lån	2 086	2 432	2 627	2 751	2 926	10 736
Sum bruk av lån	8 713	7 973	8 257	6 039	5 129	27 398
Netto gjeldsøkning	6 627	5 541	5 630	3 288	2 203	16 662
Tallene inkluderer VAR-sektor, videreutlån, Oslo Havn og amortiseringslån OPF som til sammen utgjør følgende netto gjeldsøkning:						
	1 125	894	903	861	739	3 397
Korrigerer man for dette får vi følgende netto gjeldsøkning:						
Korr. Netto gjeldsøkning	5 502	4 647	4 727	2 427	1 464	13 265

I tillegg til netto gjeldsøkningen på 13,3 mrd., legges det også til grunn i beregningen av gjeldsgraden at all tidsmessig forskyvning av tidligere bevilgede investeringer er hentet inn i løpet av 2018. I regnskapet for 2013 er ca. 2,3 mrd. av investeringsutgiftene, forutsatt finansiert med lån, midlertidig dekket av kommunens likviditetsbeholdning. I beregningen av

gjeldsgraden er det også forutsatt at dette låneopptaket gjennomføres i løpet av økonomiplanperioden. Dette utgjør til sammen ca. 4,7 mrd. i netto gjeldsøkning. Det medfører en samlet netto gjeldsøkning på 18 mrd., fra ca. 26,5 mrd. ved utgangen av 2014 til ca. 44,5 mrd. i 2018.

Tabell 2.29

mill. kr

	regn2013	2014	Øk.plan 2015-2018			
			2015	2016	2017	2018
Inngående balanse - korrigert lånegjeld		21 670	26 519	32 354	38 269	41 885
korr. netto gjeldsøkning bud (dok3)		5 502	4 647	4 727	2 427	1 464
Revidert bud 2014- inndeck. udekket 2013 KF (2 274 mill)*			568	568	569	569
Revidert bud 2014-pga inndratte investeringer		-653				
økning gjeld - pga innhenting av inv. etterslep*			620	620	620	620
Utgående balanse - korrigert lånegjeld	21 670	26 519	32 354	38 269	41 885	44 538

*skjer jevnt over 4 år

Gjeldsøkningen vil vedvare også utover kommende økonomiplan da det forventes en årlig befolkningsvekst på nesten 13 000 innbyggere helt frem mot 2030. Dette gjør at Oslo kommune på kort sikt ikke kan forvente å nå sitt mål om en stabil gjeldsgrad utvikling.

Veksten i gjeldsgrad etter 2018 kan imidlertid forventes å bli betydelig lavere enn det som er tilfelle i kommende økonomiplanperiode. I kommende økonomiplanperiode legges det opp til en vesentlig raskere vekst i antall skoleplasser enn det elevtallsveksten normalt skulle tilsi. Dette gjøres både for å kunne gi et bedre tilbud og for å redusere behovet for bruk av provisorier /fordyrende forseringer av enkeltprosjekt. Etter 2018 legges det i skolebehovsplanen opp til en vesentlig mindre årlig kapasitetsvekst enn det som er tilfelle i kommende økonomiplanperiode.

På sikt kan ikke gjeldsgraden fortsette å øke, og byrådet har derfor initiert flere tiltak for å sikre en forsvarlig økonomisk utvikling. Et tiltak for å redusere veksten i gjeldsgraden er å redusere driftsutgiftene slik at midler kan overføres fra drift til investering - dette er gjort ved rammekutt de siste årene. Et annet tiltak er å redusere investeringskostnadene ved standardisering og nøkternhet, spesielt ved bygging av

skoler, barnehager og sykehjem. Det innføres blant annet ordninger slik at kommunale virksomheter som skal bestille bygg, får sterkere insentiver til å velge kostnadseffektive løsninger.

Økt gjeldsgrad i planperioden gjør kommunen mer sårbar for renteøkninger. Rentenivået i Norge er i dag lavt og forventes å holde seg lavt i kommende planperiode, men på lengre sikt er det grunn til å tro at rentenivået vil stige. I økonomiplanen er det budsjettet med en rente på 3,65 prosent. Da majoriteten av kommunens gjeld er i lån med fastrente er usikkerheten i planperioden relativt liten. På lenger sikt vil utviklingen i renten ha stor påvirkning på renteutgiftene. Dersom rentenivået stiger til 6 prosent vil merkostnaden for en gjeld på 2018 nivå være i overkant av 1 mrd. sammenlignet med et rentenivå på 3,65 prosent.

Den økende gjelden og lave grad av egenfinansiering gjør at en økende andel av fremtidige inntekter må brukes til å betale renter og avdrag. Kommunens årlige finanskostnader forventes å øke fra ca. 2,8 mrd. i 2014 til ca. 4,5 mrd. i 2018, en vekst på ca. 58 %.

2.3 Økonomiske utfordringer i et langsiktig perspektiv

De viktigste faktorene som påvirker endring i kommunens økonomiske handlefrihet er:

- utviklingen i pensjonskostnader
- utviklingen i finanskostnader
- utviklingen i de frie inntektene

På de kommende sidene er det først, på et overordnet nivå, beskrevet hvordan den økonomiske utviklingen har vært fra 2010 og hvilken betydning disse faktorene vil ha for kommunens økonomiske handlefrihet i kommende økonomiplanperiode. Deretter er det redegjort nærmere om økonomiske konsekvenser av befolkningsveksten frem mot 2030.

2.3.1 Pensjonskostnadenes betydning for kommunens økonomisk handlefrihet

Ansatte i kommune og stat er medlemmer i en offentlig tjenstepensjonsordning (OfTP). I Oslo kommune er det garanterte ytelsesnivået i ordningen 67,3 prosent av sluttlønn (personer ansatt før 01.01.2012 har krav på 70 prosent av sluttlønn)

I en OfTP er det arbeidsgiveren som bærer all risiko for at arbeidstakerne mottar det definerte ytelsesnivået ved oppnådd pensjonsalder.

For å lukke bestandsusikkerheten som gjorde seg gjeldende etter overgang til Agresso-HR er følgende tiltak gjennomført:

- Datagrunnlaget i Agresso-HR er oppdatert og kvalitetssikret pr 30.06.2014.
- Virksomhetene og UKE benytter en rutine i Agresso-HR som avstemmer medlemsdata som rapporteres til OPF.
- OPF har gjennomført interne tiltak for kvalitetssikring av beregningene og er ajour med innlesning av de medlemsdata kommunen sender månedlig.
- Byrådsavdeling for finans vil foreta månedlige avstemminger på bevegelse i medlemsmassen.

Oslo kommune betaler pensjonspremie til Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) som er kommunens heleide livsforsikringsselskap og til Statens Pensjonskasse (SPK) for undervisningspersonell. Den betalte pensjonspremie er kommunens finansiering av de ansattes OfTP. Finansieringen av de to ordningene er forskjellig. I ordningen i OPF er det i henhold til forsikringsvirksomhetsloven et krav om at alle fremtidige pensjonsforpliktelser skal være fullfonderte etter hvert som de oppstår. Det vil si at det må innbe-

tales premie i dag for ytelser som skal utbetales i fremtiden (inntil 80 år for fremtidig etterlattepensjon). I ordningen i SPK er det derimot tilstrekkelig at innbetalingene dekker årets utbetalinger. Sistnevnte omtales som en «pay-as-you-go-ordning» og vil i praksis innebære at kommunen innbetaler premie tilsvarende pensjonsutbetalingene løpende.

Ettersom OfTP finansieres ulikt i OPF og SPK innebærer dette at pensjonspremien til de to ordningene er ulik. Forenklet sagt innebærer ordningen i OPF forskuddsvis innbetaling av fremtidige pensjonsutbetalinger (sparing), mens ordningen i SPK kun er refusjon av årlig utbetalt pensjon. Som følge av usikkerhet om størrelsen på de fremtidige pensjonsutbetalingene, varierer årlig premie til OPF vesentlig mer enn premie til SPK. Av denne grunn vil den etterfølgende delen av kapitlet i all hovedsak omhandle tjenstepensjonsordningen i OPF.

Skillet mellom pensjonskostnad og pensjonspremie

Oslo kommunes tjenstepensjonsordning skal til en hver tid være fondert. Dette innebærer at Oslo kommune må innbetale pensjonspremie til OPF slik at pensjonsmidlene tilsvarende pensjonsforpliktelsene kommunen har overfor sine arbeidstagere. I en fondert ordning er det arbeidsgiveren som har ansvaret for at avsetningene på pensjonsfondet øker i takt med forpliktelsene overfor nåværende ansatte, tidligere ansatte, og pensjonistene som er tilknyttet ordningen. Premiens størrelse vil avhenge av flere forutsetninger. Finanstillsynet fastsetter de lovpålagte beregningsparameterne som må hensyntas i premieberegningen. Dermed vil den realiserede lønnsveksten, og den realiserede avkastningen på pensjonsmidlene avgjøre hvor stor premieinnbetalingen må være for at fonderingen av pensjonsmidlene skal tilsvare pensjonsforpliktelsene. Pensjonspremien kan følgelig variere mye fra år til år.

Samtidig er kommunen, i henhold til forskrift, forpliktet til å utgiftsføre årlig pensjonskostnad. Pensjonskostnaden er kalkulatorisk, og skal gjenspeile et antatt stabilt kostnadsnivå på lang sikt. Det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) som fastsetter de lovpålagte beregningsparameterne som inngår i kostnadsberegningen. Årsaken til at man ikke kostnadsfører pensjonspremien direkte er for å oppnå mer stabilitet i kommunenes økonomiske handlefrihet. Det er således viktig å merke seg at det er pensjonspremien som skal innbetales til OPF, og ikke den kalkulatoriske pensjonskostnaden.

Det eksisterer dermed to motstridende hensyn. På den ene siden krever Finanstillsynet full fondering av forpliktelsene til enhver tid. På den andre siden har KMD anvist regler for utgiftsføring som sikter på stabil og forutsigbar kostnadsutvikling. Differansen mellom premie og kostnad leder til premieavvik som skal utgiftsføres i regnskapet over de etterfølgende 7

årene. Dette omtales som «amortisering», tilsvarende avdrag på lån. Fra KMD innførte forskriften i 2002, har avdragstiden blitt redusert fra 15 år (premieavvik tom. 2011) og 10 år (premieavvik tom. 2014). Fra 2015 er denne amortiseringsperioden 7 år.

Forutsetningene gjort av KMD har tidligere undervurdert utviklingen i faktisk pensjonspremie, ved at man har underestimert forholdet mellom faktisk lønnsvekst og avkastning på pensjonsmidlene. Dette har systematisk ledet til at norske kommuner har hatt en lavere regnskapsført pensjonskostnad i kommuneregnskapet enn den pensjonspremien som er innbetalt til forsikringsselskapene. Dette har medført et stadig økende premieavvik som må avdras etterfølgende år. I ordningen i SPK hvor innbetalingene tilsvarer de løpende utbetalingene vil man ikke ha tilsvarende akkumulering av premieavvik.

Konsekvenser av premieavvik

Differansen mellom premie og kostnad har ledet til et akkumulert premieavvik på 5,7 mrd. kroner for Oslo kommune ved utgangen av 2013. Ettersom KMD har besluttet å redusere den maksimale amortiseringstiden til 7 år fra og med 2015, må kommunene raskere enn tidligere år tilpasse seg det reelle premienivået. De senere års økning i pensjonskostnaden skyldes, for det alt vesentlige, utgiftsføring av tidligere års premieavvik og endringer i eksternt gitte beregningsforutsetninger. Premieavviket er å anse som en gjeldspost som skal avdras (kostnadsføring av amortisering) de etterfølgende år. Det er altså premien som gir uttrykk for kommunens reelle utgift til tjenstepensjonsordningen. Kostnaden er kun et uttrykk for periodisering av premieutgiften for å forhindre store variasjoner fra år til år. Dersom man ikke hensyntar dette, men baserer økonomiplanleggingen kun på pensjonskostnad uten henblikk på premieavviket, vil det ikke eksistere tilgjengelige midler til å finansiere premien som skal betales. Premie som overstiger kostnaden må i så fall lånefinansieres. Selv om kommuneloven forbyr lånefinansiering av drift, har KMD åpnet for nødvendige lån for å finansiere premieavvik. Dette vil i så tilfelle generere rentekostnader som må belastes driftsbudsjettet.

Hvorfor så store variasjoner i pensjonsutgiftene?

Usikkerhet knyttet til eksterne beregningsforutsetninger for pensjonskostnad

Det er KMD som fastsetter de lovpålagte beregningsparameterne som må benyttes ved beregning av pensjonskostnad. Parameterne innebærer forutsetninger om avkastning, lønnsvekst, amortiseringstid og G-regulering.

Endringer i disse parameterne skaper potensielt store endringer i pensjonskostnaden. Eksempelvis utgjorde fjorårets reduserte avkastningsforutsetning med 0,35

%-poeng en kostnadsøkning på 155 mill. Dette er endringer som ligger utenfor kommunens kontroll.

Usikkerhet knyttet til eksterne beregningsforutsetninger for pensjonspremie

Det er Finanstilsynet som fastsetter de lovpålagte beregningsparameterne som må benyttes ved estimering av pensjonspremie. Parameterne fastsetter rammen for de forsikringstekniske premietariffene og den maksimalt tillatte beregningsrenten. Eksempelvis utgjør 0,5 %-poeng redusert beregningsrente en premieøkning på 215 mill. Disse parameterne fastsettes også utenfor kommunens kontroll.

Usikkerhet knyttet til realisert lønnsvekst og avkastning

Utover parameterne som fastsettes av KMD og Finanstilsynet, vil også resultatet av lønnsoppgjøret og den faktisk realiserte avkastningen på pensjonsmidlene være usikkerhetsmomenter. Når realisert lønnsvekst og avkastning avviker fra beregningsforutsetningene om de samme størrelser, påvirkes premie og fremtidig kostnad. Dersom lønnsveksten viser seg å bli sterkere enn forutsatt, må dette kompenseres gjennom økt premieinnbetaling. Tilsvarende vil premien måtte økes om finansavkastningen på pensjonsmidlene viser seg å være svakere enn forutsetningene som lå til grunn for beregningene. Dersom den realiserte avkastning eller lønnsvekst avviker (negativt) fra beregningsforutsetningen med 1 %-poeng, vil pensjonspremien måtte øke med 400 – 500 mill. for å kompensere for dette.

Usikkerhet knyttet til bestandsendringer

Estimering av pensjonskostnad og pensjonspremie vil alltid være beheftet med usikkerhet. Dette er en uunngåelig konsekvens av OfTPs utforming. På den ene siden må de eksterne beregningsparameterne og lønnsvekst og avkastning hensyntas, på den annen side eksisterer det også interne usikkerhetsmomenter som påvirker størrelsen på premie og kostnad. Det største interne usikkerhetsmomentet er endringer i medlemsbestanden. Et av hovedelementene i beregningen av pensjonskostnad er årets pensjonsopptjening for de yrkesaktive medlemmene. Årets pensjonsopptjening reflekterer kostnaden ved å ha det enkelte medlemmet ansatt i ett år til, og avhenger blant annet av medlemmets kjønn, alder, tjenestetid og lønn.

Eksempel

Pensjonsopptjening for en nyansatt (ingen forutgående tjenestetid) kvinne på 40 år vil lede til en pensjonsopptjening på rundt 100 000 kr det første året. Samtidig vil årlig opptjening etter 2/3 opptjent tjenestetid i kommunen falle ned på 50 000 kr. Hvis 3800 arbeidstagere (som tilsvarer en turnover på 10 % blant kommunens ansatte) går av med alderspensjon og erstattes av 3800 kvinner fra eksemplet vil således

pensjonskostnaden det etterfølgende året øke med 190 mill. uten at antall ansatte i kommunen er økt. Eksemplet viser at man kan oppleve store variasjoner i pensjonskostnadene grunnet interne forhold knyttet til den enkelte arbeidstager som det hverken vil være mulig å kontrollere eller anslå for arbeidsgiver før det inntreffer.

Premie- og kostnadsutvikling for ordningen i OPF i planperioden 2015-2018

Utover de overnevnte forholdene er det flere konkrete endringer som vil påvirke premie- og kostnadsutviklingen i planperioden. De viktigste endringene er følgende:

- I henhold til KMDs rundskriv av 04.06.2014, vedrørende beregningsparametre

tere for pensjonskostnaden fra og med 2015, skal pensjonsreformen og Finanstilsynets dødelighetsgrunnlag (K2013FT) hensyntas fra og med regnskapsåret 2015.

- Medlemsbestanden er oppdatert pr. 30.06.2014 og majoriteten av bestandsusikkerheten som gjorde seg gjeldende etter overgangen til Agresso-HR er nå lukket.
- Ny uføreordning i Folketrygden hensyntas fra og med 2015 i beregningen.

Totaleffekten av disse forholdene er redusert kostnad og premie for alle årene i planperioden sammenlignet med tidligere prognoser. Utviklingen i planperioden fremkommer av tabellen under.

Tabell 2.30

	Mill.kr				
	2014	2015	2016	2017	2018
Pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	3 810	2 973	3 108	3 253	3 407
Pensjonspremie inkl. arbeidsgiveravgift	3 872	3 522	3 454	3 373	3 277

Det er verdt å merke seg at både pensjonsreformen og dødelighetsgrunnlaget har vært hensyntatt i beregningen av pensjonspremien allerede fra 2013. Man vil derfor ikke se tilsvarende reduksjon i pensjonspremien som man ser i kalkulatoriske pensjonskostnaden. Resultatet blir dermed at premieavviket øker mer enn forutsatt i vedtatt økonomiplan. Ettersom premieavvik er å anse som en gjeldspost, vil den reelle nedgangen i pensjonsutgiften være premiereduksjonen, og ikke reduksjonen i den kalkulatoriske kostnaden. Den gjennomsnittlige premiereduksjonen utgjør 350 mill. (230 mill. sammenlignet med justert

2014 budsjett) for hvert av årene i planperioden, der 270 mill. er reduksjon som følge av oppdatert medlemsbestand, og 80 mill. er reduksjon som følge av ny uføreordning. Byrådet foreslår derfor at 350 mill. av kostnadsreduksjonen innarbeides i driftsbudsjettet, mens den resterende kostnadsreduksjonen avsettes til fond for dekning av premieavvik. Dette er nødvendig for å forhindre lånefinansiering av økningen i premieavviket, som i sin tur vil generere rentekostnader. Utviklingen i premieavvik og fondsavsetning blir da slik:

Tabell 2.31

	Mill.kr			
	2015	2016	2017	2018
Akkumulert premieavvik	6 455	6 905	7 179	7 251
Akkumulert fond	-900	-1 291	-1 555	-1 665
Årlig netto premieavvik	599	450	274	72
Årlig fondsavsetning	-459	-391	-264	-110

Utvikling i pensjonskostnader for ordningene i OPF og SPK

Tabellen under viser utviklingen i pensjonskostnadene for ordningene i OPF og SPK fra 2011 til 2018.

Tallene for 2011-2013 er regnskapstall, tall for 2014 er vedtatt budsjett, mens tall for 2015-2018 er hva som er budsjettet for planperioden.

Tabell 2.32

	Mill.kr							
	2 011	2 012	2 013	2 014	2 015	2 016	2 017	2 018
Kostnad OPF inkl. arbeidsgiveravgift	2 141	2 866	3 097	3 810	2 974	3 108	3 253	3 407
Kostnad SPK inkl. arbeidsgiveravgift	576	606	609	671	640	650	660	670
Samlet kostnad inkl. arb.giv.avgift	2 717	3 472	3 706	4 481	3 614	3 758	3 913	4 077
Kostnadsprosent OPF	21,4 %	25,4 %	26,3 %	30,15 %	23,0 %	24,0 %	25,1 %	26,3 %
Kostnadsprosent SPK	15,7 %	16,7 %	16,2 %	17,2 %	16,2 %	16,2 %	16,2 %	16,2 %

Kostnadsprosenten er et uttrykk for pensjonskostnad som andel av pensjongivende lønn. At kostnaden fra 2011 til 2014 har økt fra 21,4 til 30,15 prosent av pensjongivende lønn for ordningen i OPF, medfører at pensjonskostnader har utgjort en stadig større del av driftsbudsjettet til Oslo kommune. Reduksjonen i kostnadsprosenten i 2015 skyldes endringene som

leder til nivåskiftet mellom 2014 og 2015. Det må fortsatt antas at kostnaden fortsetter å stige utover i planperioden, men da fra et lavere nivå enn lagt til grunn i vedtatt økonomiplan. Veksten vil være sterkere enn veksten i frie inntekter og pensjonskostnadene vil fortsette å gjøre beslag på stadig større andeler av driftsbudsjettet.

Tabell 2.33

	Mill.kr				
	2011	2012	2013	2014	2015
Frie inntekter*	30 256	32 018	33 452	35 102	36 540
Samlet pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravgift	2 717	3 472	3 706	4 481	3 614
Pensjonskostnad i % av frie inntekter	9,0 %	10,8 %	11,1 %	12,8 %	9,9 %

*Frie inntekter (skatt + rammetilskudd) er korrigert for oppgaveendringer og endret finansiering av barnehagene

2.3.2 Utviklingen i finanskostnader

Kommunens gjeld har de senere årene hatt en raskere vekst enn tilsvarende vekst i frie inntekter. Også i kommende økonomiplanperiode forventes kommunens gjeld å vokse raskere enn de frie inntektene.

Gjeldsgraden som måler gjelden som andel av de eksterne driftsinntektene forventes å vokse fra 56 % i 2014 til 80 % i 2018 som følge av at gjelden øker med 16,6 mrd. i kommende økonomiplanperiode.

Nesten halvparten av denne gjeldsveksten relaterer seg til skoleinvesteringer.

Lånefinansieringen av investeringer for VAR-sektor og Oslo Havn KF holdes utenfor i beregningen av gjeldsgrad fordi finanskostnadene dekkes ved gebyrer.

Tabell 2.34

	Mill.kr								
	regn 2010	regn 2011	regn 2012	regn 2013	bud 2014	bud 2015	bud 2016	bud 2017	bud 2018
Samlet lånegjeld*	20 269	20 972	19 418	21 670	26 781	32 354	38 269	41 885	44 538
Samlede finansutgifter	2 273	2 452	2 524	2 642	2 837	3 449	3 848	4 177	4 474
Økning i finansutgifter fra året før	315	179	72	118	195	612	399	329	297

*korrigert brutto lånegjeld Oslo kommune

De årlige finanskostnadene har økt med nesten 600 mill. fra 2010 til 2014 og forventes å øke med litt over 1,6 mrd. eller ca.58 % fra 2014 til 2018. Dette

innebærer at en stadig større andel av kommunens frie inntekter må benyttes til å dekke finanskostnader.

Tabell 2.35

	Mill.kr								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sum frie inntekter*	27 588	30 256	32 018	33 452	35 102	36 540	37 000	37 470	37 950
Finansutgifter	2 273	2 452	2 524	2 642	2 837	3 449	3 848	4 177	4 474
Finansutgifter i % av frie inntekter	8,2 %	8,1 %	7,9 %	7,9 %	8,1 %	9,4 %	10,4 %	11,1 %	11,8 %

*Frie inntekter (skatt + rammetilskudd) er korrigert for oppgaveendringer og endret finansiering av barnehagene

Finansutgiftene som andel av de frie inntektene øker fra 8,1 % i 2014 til 11,8 % i løpet av kommende økonomiplanperiode.

2.3.3 Utviklingen i de frie inntektene

Kommunens inntekter består av skatt og rammetilskudd (de frie inntektene), refusjoner, brukerbetalinger gebyrer og finansinntekter. De frie inntektene utgjør ca. 3/4 av de samlede inntektene.

I Sak 1 del 1 kap. 3 og i Sak 1 del 2 kap.13 er premissene beskrevet for hva som forutsettes i utviklingen av de frie inntektene i kommende økonomiplanperiode. Her fokuseres det på hvordan de frie inntektene har utviklet seg fra 2010 når det tas hensyn til befolkningsvekst, oppgaveendringer og lønns- og prisvekst.

Tabell 2.36

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sum frie inntekter*	27 588	30 256	32 018	33 452	35 102	36 540
Årlig vekst i %	4,6 %	9,7 %	5,8 %	4,5 %	4,9 %	4,1 %

Mill.kr

*Frie inntekter (skatt + rammetilskudd) er korrigert for oppgaveendringer og endret finansiering av barnehagene

Årlig vekst i de frie inntektene (nominelt) har ligget på mellom 4,6 % og 9,6 % i perioden 2010-2014 når det korrigeres for oppgaveendringer. For 2015 forventes det en vekst på 4,1 %.

Beløpene i tabellen over er i løpende priser og meste parten av den årlige veksten relaterer seg til at

kommunen årlig kompenseres for forventet lønns- og prisvekst ved at statens inntektsanslag øker inntektene med den årlig forutsatte kommunale deflatoren. I tabellen under er dette korrigert og det er også korrigert for befolkningsveksten i perioden.

Frie inntekter i faste 2015-kroner justert for oppgaveendringer og befolkningsveksten i perioden 2010-2015

Tabell 2.37

	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Frie inntekter i 2015-kroner	35 841	37 051	37 015	36 690	36 759	36 540
Indeks frie inntekter (2010=100 %)	100,0 %	103,4 %	103,3 %	102,4 %	102,6 %	102,0 %

Mill.kr

Tabell 2.37 viser hvordan kommunens frie inntekter har utviklet seg i perioden 2010-2014 når det tas hensyn til oppgaveendringer, prisvekst og befolkningsveksten som har vært i perioden. Fra 2010 til 2011 hadde kommunen en relativ vekst i sine frie inntekter på 3,4 % - poeng eller ca. 1,2 mrd. målt i faste priser. Fra 2011 til 2015 er nivået på de frie inntektene vært relativt konstante.

Staten har i perioden 2010-2015 gjennom de frie inntektene kompensert for oppgaveendringer og befolkningsvekst. Når kommunen allikevel har hatt en situasjon med svekking av den økonomiske handlefriheten skyldes dette hovedsakelig 2 forhold:

- En stadig større andel av de frie inntektene går til å dekke pensjonskostnader. Pensjonskostnader som andel av de frie inntek-

tene økte fra 8,2 % i 2010 til 12,8 % i 2014. Mellom 2014 og 2015 er det et nivåskifte i pensjonskostnadene (jf omtale av kap 2.3.1 over), og i resten av økonomiplanperioden forventes det en mindre årlig vekst i pensjonskostnadene som andel av de frie inntektene.

- Kommunens kostnader ved å øke kapasiteten av tjenestetilbudet til en raskt voksende befolkning er større enn demografikompen- sasjonen som blir dekket av staten gjennom økningen i de frie inntektene. Spesielt gjelder dette for økningen i barnebefolkning hvor kommunen har store investeringskostnader uten at dette blir kompensert med statlig tilskudd.

Tabell 2.38

Utviklingen i hva som er tilgjengelig til andre formål, pensjonskostnader og finanskostnader i perioden
når det justeres for befolkningsøkning, økningen i 2010-2015 (faste 2015-kroner)

	Mill.kr					
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Frie inntekter i 2015-kroner	35 841	37 051	37 015	36 690	36 759	36 540
Samlede pensjonskostnader inkl. AGA	2 037	2 717	3 472	3 706	4 481	3 614
Samlede finansutgifter	2 273	2 452	2 524	2 642	2 837	3 449
Disponibel til øvrig drift	31 531	31 882	31 019	30 342	29 441	29 477

Fra 2010 til 2011 fikk kommunen en økt økonomisk handlefrihet som følge av stor vekst i de frie inntektene dette året.

Fra 2011 til 2015 har det som er disponibelt til øvrig drift blitt redusert med i overkant av 2,4 mrd., en reduksjon som både skyldes økte pensjonskostnader og økte finanskostnader.

2.3.4 Forventet utvikling av økonomisk handlefrihet i kommende økonomiplanperiode

Tabell 2.39 Andelsmessig disponering av de frie inntektene

	Mill.kr								
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sum frie inntekter*	27 588	30 256	32 018	33 452	35 102	36 540	37 000	37 470	37 950
Finansutgifter	2 273	2 452	2 524	2 642	2 837	3 449	3 848	4 177	4 474
Samlede pensjonskostnader inkl. AGA	2 037	2 717	3 472	3 706	4 481	3 614	3 758	3 913	4 077
Finansutgifter i % av frie inntekter	8,2 %	8,1 %	7,9 %	7,9 %	8,1 %	9,4 %	10,4 %	11,1 %	11,8 %
Pensjonskostnader i % av frie inntekter	7,4 %	9,0 %	10,8 %	11,1 %	12,8 %	9,9 %	10,2 %	10,4 %	10,7 %
Disponibelt til andre formål	84,4 %	82,9 %	81,3 %	81,0 %	79,1 %	80,7 %	79,4 %	78,5 %	77,5 %

*Frie inntekter (skatt + rammetilskudd) er korrigert for oppgaveendringer og endret finansiering av barnehagene

Som følge av en nivåendring fra 2014 til 2015 reduseres pensjonskostnadene som andel av de frie inntektene betydelig mellom 2014 og 2015. Fra 2015 forventes pensjonskostnadene å øke, men veksten etter 2015 forventes å bli lavere enn det som har vært tilfelle fra 2010 til 2014. I beregningen av pensjonskostnader i kommende økonomiplanperiode er det forutsatt et uendret aktivitetsnivå.

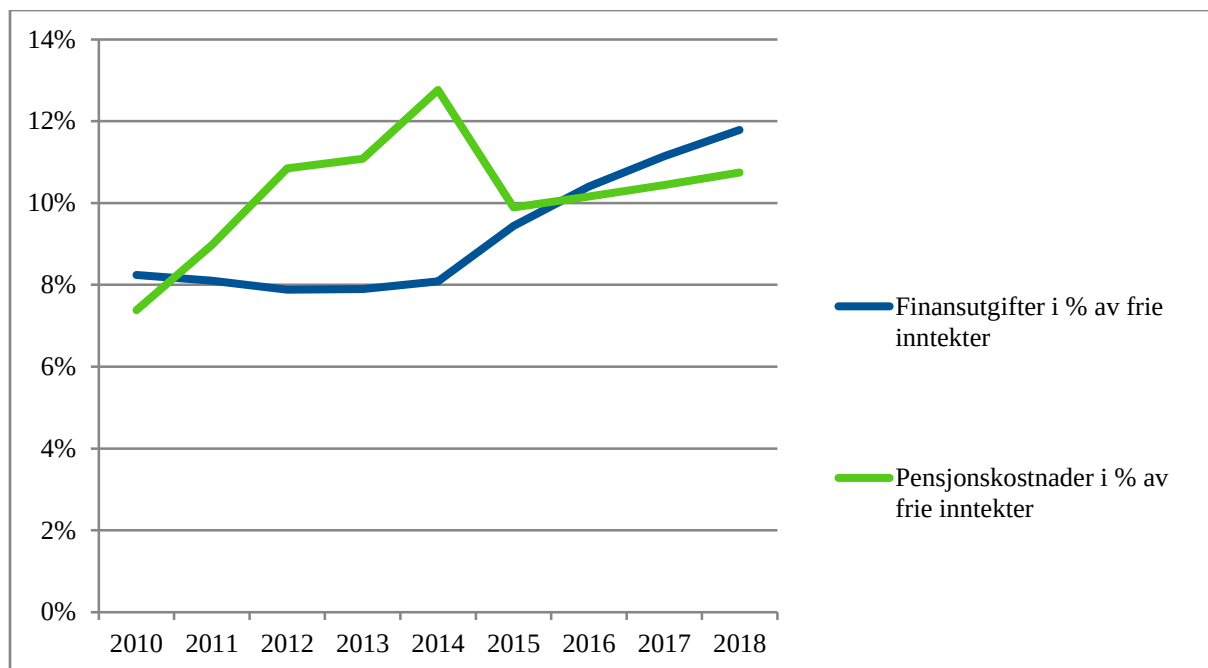
Hovedutfordringen for den økonomiske handlefriheten i kommende økonomiplanperiode er at en raskt økende gjeld vil medføre at en stadig større del av

kommunens inntekter vil gå til å dekke økte finanskostnader. I kommende økonomiplanperiode øker finansutgiftene som andel av de frie inntektene fra 8,1 % i 2014 til 11,8% i 2018.

Veksten i de frie inntektene fra staten tar ikke i tilstrekkelig grad høyde for kommunens økte finanskostnader relatert til økt befolkning, spesielt gjelder dette for vekst i de yngste aldersgruppene etter som det ikke gis statlige tilskudd til skole- og barnehageinvesteringer.

Fig 2.5

Andelen pensjonskostnader og finanskostnader utgjør av de frie inntektene i perioden 2010-2018:

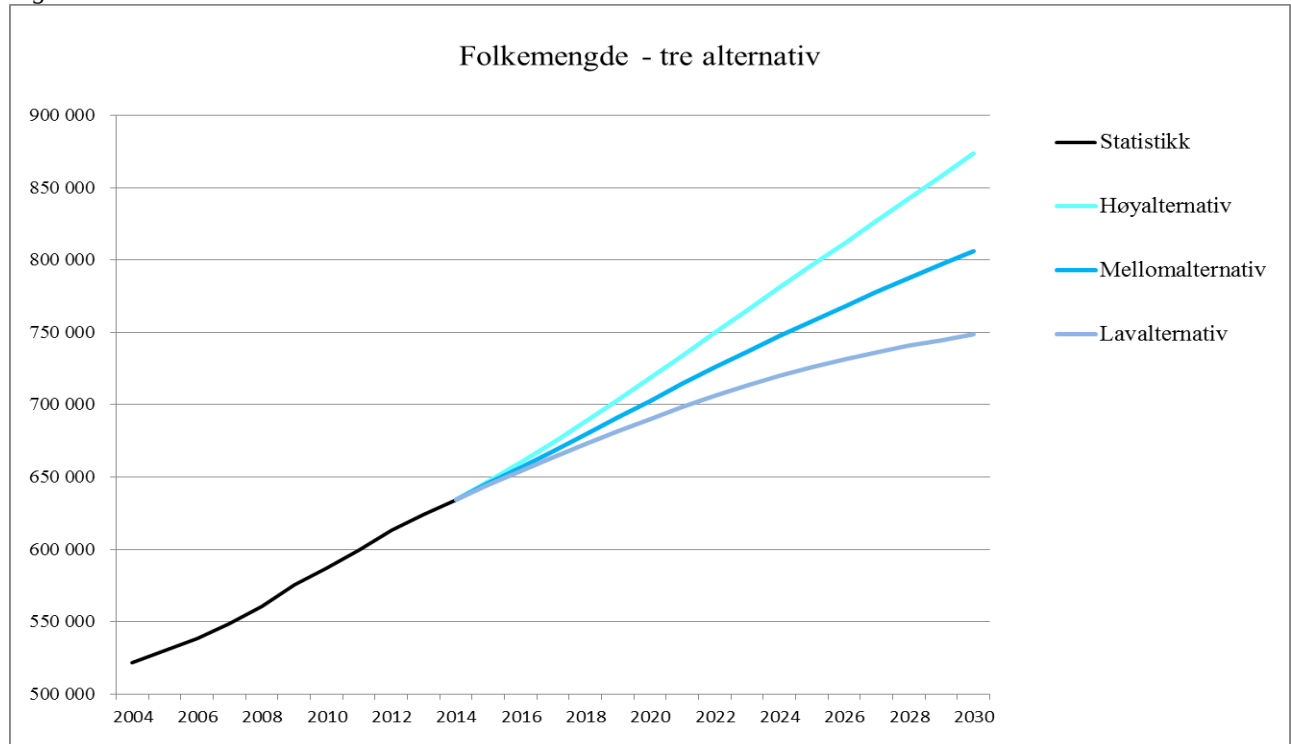

2.3.5 Økonomiske konsekvenser av befolkningsvekst

Oslo kommune oppdaterer sine befolkningsfremskrivninger hvert år. Det lages tre alternative baner for befolkningsutvikling som representerer ulike utviklingskurver basert på høy, middels og lav befolkningsvekst. Det er ventet en betydelig befolkningsvekst i Oslo de kommende årene og det er verdt

å merke seg at også i lavalternativet er det ventet betydelig befolkningsvekst sammenlignet med 2014. Veksten frem til 2030 varierer fra 114 000 i lavalternativet, via 172 000 i mellomalternativet til 239 000 i høyalternativet. Befolkningsfremskrivningene er illustrert i figur 2.6

Figur 2.6

Oslo kommune vil i alle tre tilfellene måtte bygge ut tjenestetilbudet for å kunne tilby tjenester til en voksende befolkning. Dette innebærer både økte investeringer og økte driftskostnader. Befolkningsveksten vil fordele seg ulikt mellom deler av byen og på aldersgrupper.

Befolkningsveksten fra et år til det neste består av naturlig tilvekst (fødte minus døde) og nettoinnflytting.

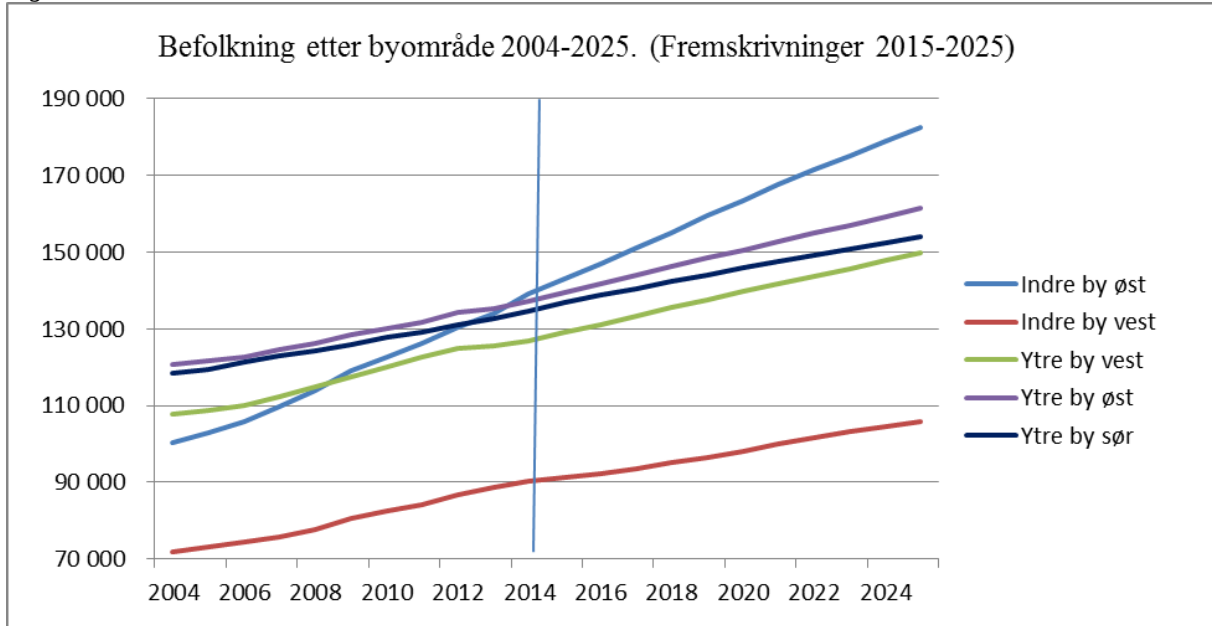
Fremskrivningene bygger på antagelser om hvordan fruktbarheten, dødeligheten, flyttemønster og boligbyggingen kan utvikle seg i Oslo i årene fremover.

På grunnlag av disse forutsetningene viser fremskrivningene hvordan befolkningsutviklingen kan bli i årene fremover.

I artikkelen "Befolkningsframskrivningen 2015-2035" i Oslospeilet nr 1 fra juni 2014 er forutsetningene bak fremskrivningene beskrevet. <http://www.uke.oslo.kommune.no/oslostatistikken/>

I den videre omtalen er det kun tall fra mellomalternativet som er benyttet.

Figur 2.7

I figuren er befolkningsfremskrivningene frem til 2025 brutt ned på byområder. Den sterkeste veksten er ventet i Indre by øst, der det forventes at det vil bo 43 000 (31 %) flere personer i 2025 enn det gjør i 2014.

Bosettingsmønsteret påvirker hvor i byen etterspørselen etter barnehage- og skoleplasser vil komme. Tabellen nedenfor viser antall innbyggere fordelt på aldersgrupper pr 01.01.2014 og forventet antall i 2018, 2024 og 2030.

Tabell 2.40 Befolkningsprognose for 2018, 2024 og 2030

	Faktisk	Befolkningsfremskrivninger			Endring		
Alder	2014	2018	2024	2030	2014-18	2018-24	2024-30
0-5	51 877	52 380	59 853	63 375	1 %	14 %	6 %
6-15	62 133	68 199	72 401	77 991	10 %	6 %	8 %
16-18	17 351	18 543	20 932	22 186	7 %	13 %	6 %
19-66	437 043	467 927	511 694	547 399	7 %	9 %	7 %
67-79	44 142	51 939	60 296	64 727	18 %	16 %	7 %
80-89	17 067	16 013	18 267	26 182	-6 %	14 %	43 %
90 +	4 850	4 563	4 202	4 373	-6 %	-8 %	4 %
SUM	634 463	679 564	747 645	806 233	7 %	10 %	8 %

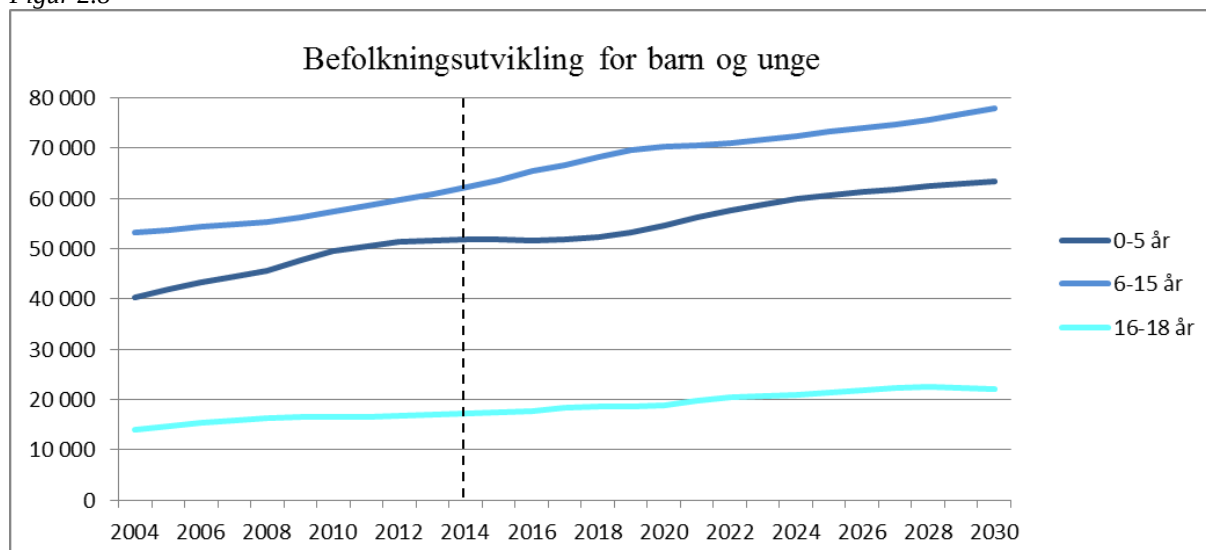
Den kraftigste relative veksten vil komme i aldersgruppen 67-79 år, mens aldersgruppen 80-89 år vil reduseres de første årene for så å øke kraftig fra 2023. Den eneste gruppen som er ventet å gå ned fra dagens nivå er antall personer over 90 år. De resterende aldersgruppene ventes å øke mellom 22 % og 28 % frem til 2030.

Oslo kommune må produsere tjenester til en voksende befolkning og tilpasse tjenestetilbudet for å fange opp fremtidige vridninger i alderssammensetningen.

Det er også utfordrende å forutsi hvor i byen befolkningsveksten kommer slik at innbyggerne kan tilbys barnehage- og skoleplasser i nærheten av der de bor.

I nedenstående figurer er befolkningsveksten vist fordelt på aldersgrupper. Her er det vist faktisk utvikling de siste 10 årene og befolkningsfremskrivningene frem til 2030.

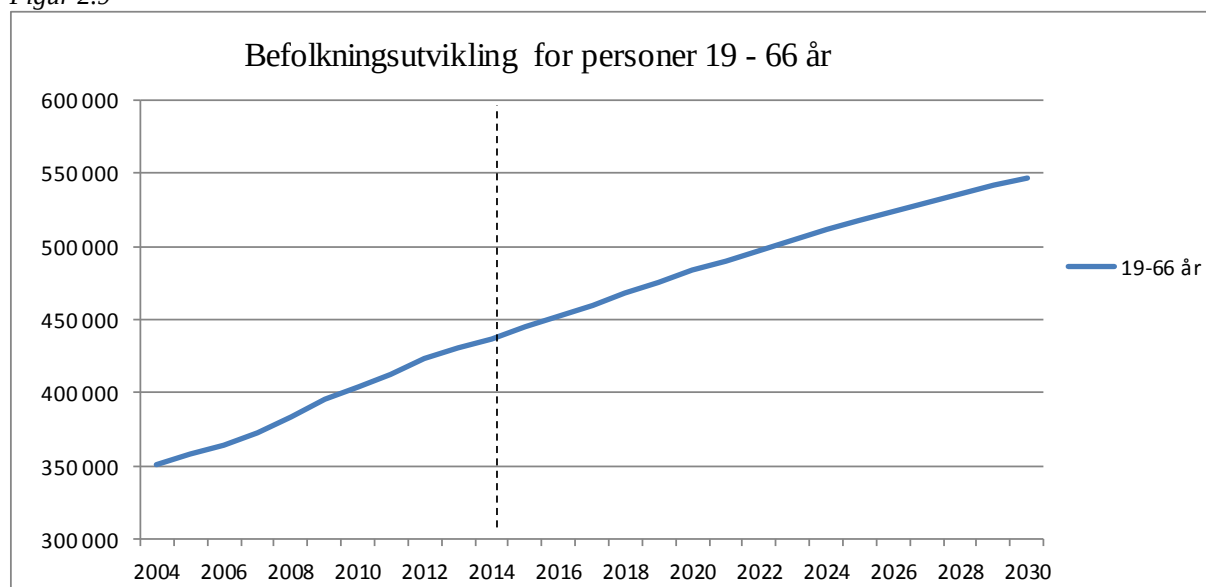
Figur 2.8

Aldersgruppen 0-5 år vokste i perioden 2004 til 2012 fra om lag 40 000 51 000 barn. Antallet har vært relativt stabilt siden 2012. Forventet vekst for de yngste barna er noe lavere enn i forrige fremskrivning, men ventes igjen å vokse fra 2018. Veksten i antall småbarn kommer som vekst i skolebarna noen

år senere. Veksten i barn i grunnskolealder er jevnt stigende i perioden frem til 2030 med unntak av en utflating i rundt 2020. Antallet ungdommer i alderen 16-18 år som etterspør videregående opplæring ventes å ha en kraftigst vekst rundt 2020.

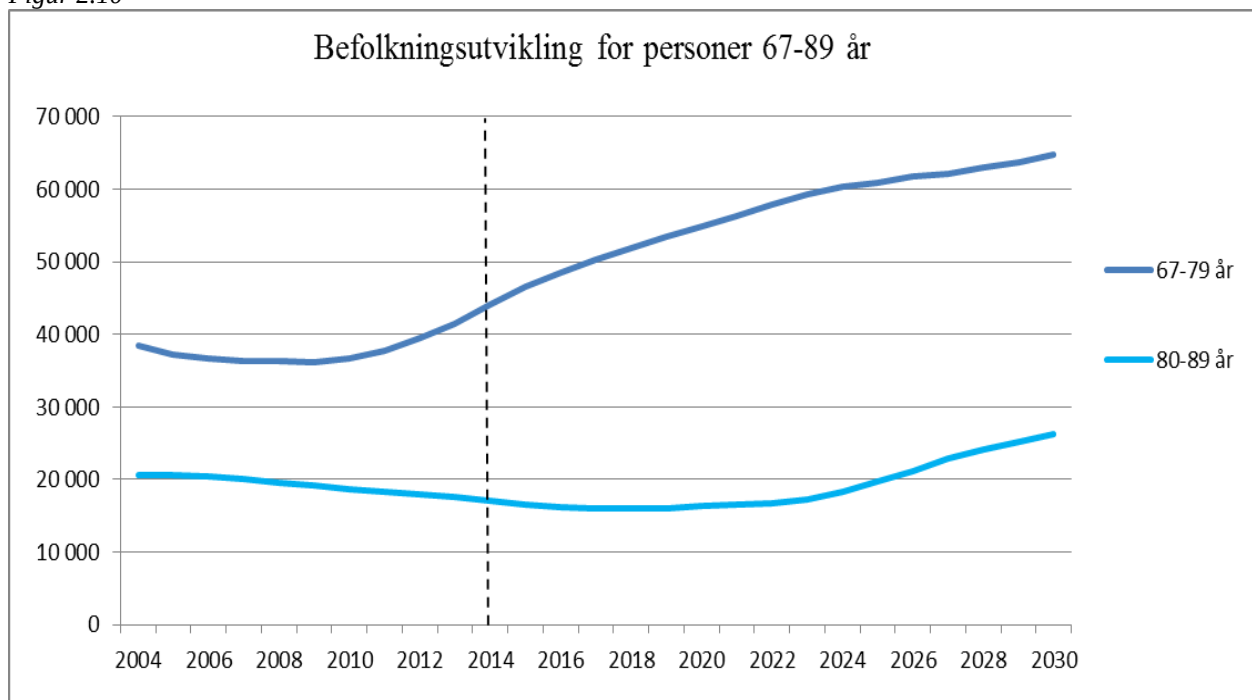
Figur 2.9

Veksten av de som er i arbeidsdyktig alder 19-66 år forventes i hele perioden frem mot 2030 å være på omtrent samme nivå som veksten i totalbefolkningen, slik at andelen i arbeidsdyktig alder sett i forhold til

totalbefolkningen er forventet å holde seg relativt konstant frem mot 2030.

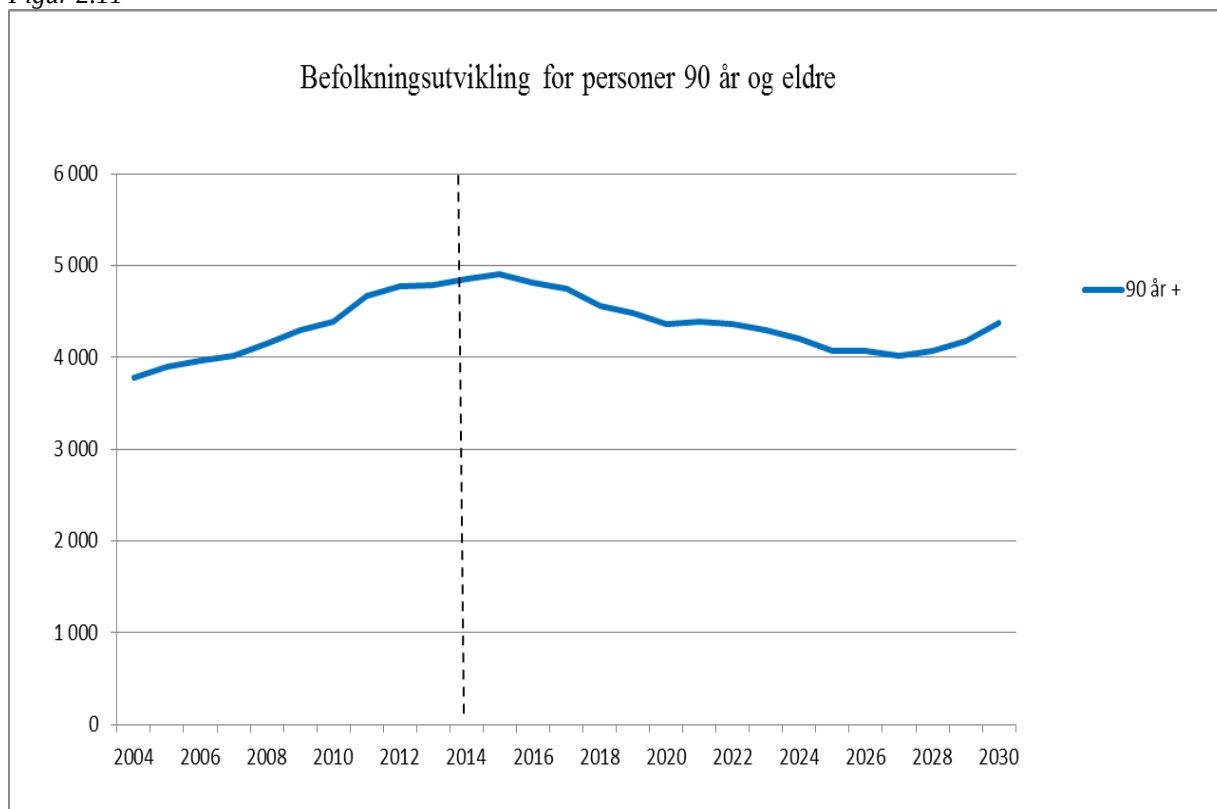
Figur 2.10

Aldersgruppen 67-79 år er den aldersgruppen som forventes å vokse raskest i kommende økonomiplanperiode, årsaken til dette er at de store barnekullene etter krigen vil bli pensjonister i løpet av kommende økonomiplanperiode.

For aldersgruppen 80-89 år er det ventet en reduksjon på 6 % i kommende økonomiplanperiode fra 2014 til 2018. Deretter følger en nokså stabil periode frem mot 2023 da antallet ventes å stige.

Figur 2.11

Antall eldre over 90 år forventes å synke med nesten 10 % i perioden 2014-2030.

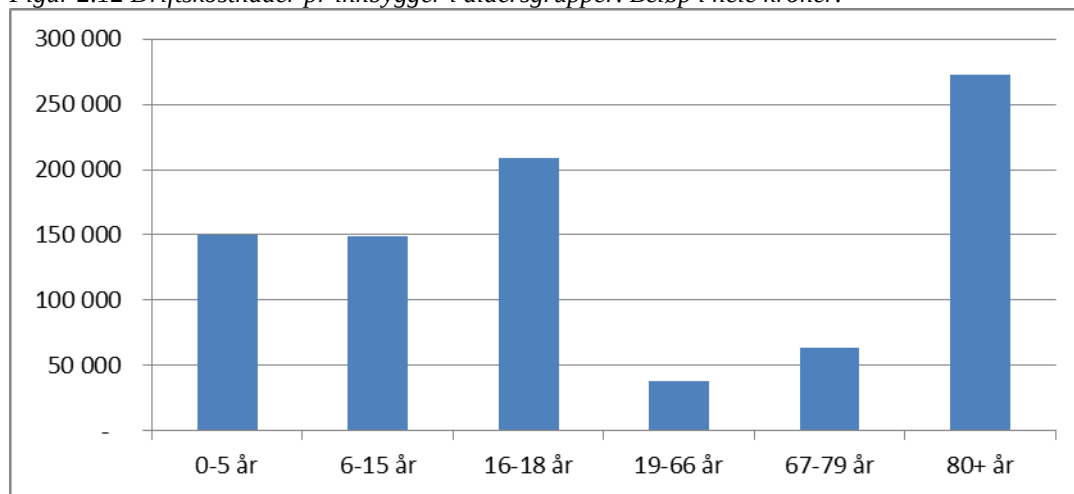
Som følge av at aldersgruppene 80-89 år og 90+, samlet sett, forventes å bli redusert frem mot 2023, forventes det lite behov for å øke sykehjems-kapasiteten i denne perioden. Byrådet har derfor i denne perioden i sykehjemsbehovsplanen prioritert å høyne standarden på kommunens sykehjem. Som en del av denne strategien vil det i kommende økonomi-plan bli totalrehabilitert/nybygget 9 sykehjem. Investeringsutgiftene til sykehjem vil derfor de neste 10 år

i hovedsak benyttes til standardheving. Derimot må det forventes behov for en betydelig kapasitetsvekst innenfor sykehjem når vi nærmer oss 2024.

Befolkningsveksten som fremkommer i tabell 2.38 medfører et betydelig behov for kapasitetsutvidelse av kommunens tjenestetilbud. Befolkningsutviklingen vil også medføre et vridningsbehov i tjenestetilbudet i løpet av perioden 2015-2030.

I figuren nedenfor er driftsutgiftene fra regnskap 2013 fordelt pr innbygger i ulike aldersgrupper.

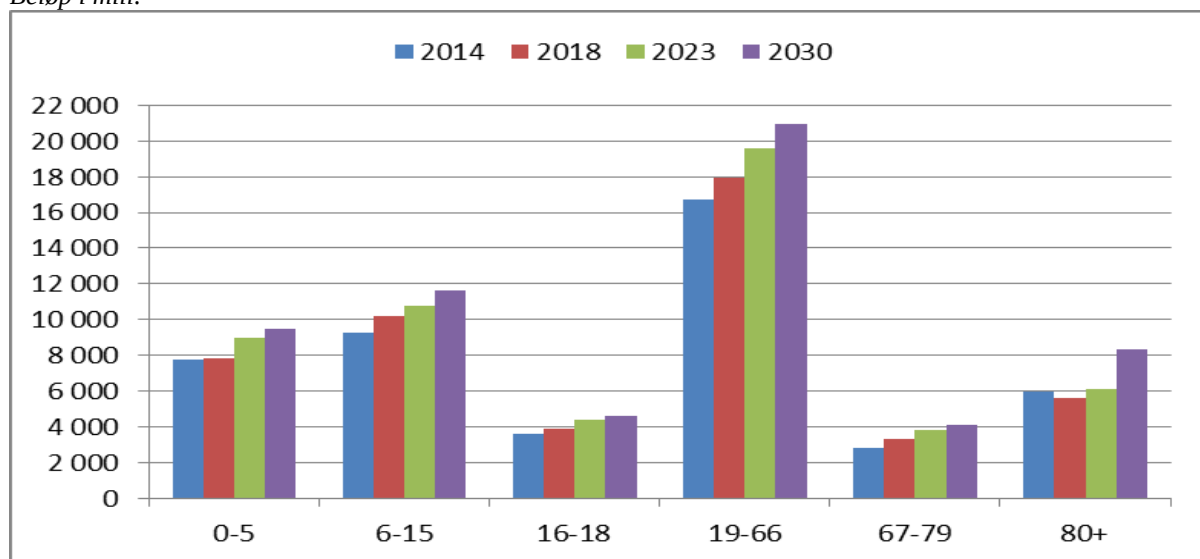
Figur 2.12 Driftskostnader pr innbygger i aldersgrupper. Beløp i hele kroner.

For å kunne anslå det fremtidige kapasitetsbehovet for kommunale tjenester er det på bakgrunn av det aldersfordelt driftsregnskapet for 2013 og befolkningsfremskrivningene fra tabell 2.38 laget illustrasjonsberegninger for 2014, 2018, 2024 og 2030. I

beregningene av kapasitetsbehovet forutsettes det ingen prisstigning og effektivisering. Videre forutsettes at standarder og dekningsgrader fryses på 2013-nivå.

Figur 2.13 Kostnader i 2013 fordelt på aldersgrupper fremskrevet for 2014, 2018, 2024 og 2030. Beløp i mill.

Tabell 2. 41 Kostnader i 2013 fordelt på aldersgrupper fremskrevet for 2014, 2018, 2024 og 2030

	Mill.				Endring		
	2014	2018	2024	2030	2014-18	2018-24	2024-30
0-5	7 790	7 866	8 988	9 517	1 %	14 %	6 %
6-15	9 267	10 172	10 799	11 632	10 %	6 %	8 %
16-18	3 624	3 873	4 372	4 634	7 %	13 %	6 %
19-66	16 729	17 911	19 587	20 953	7 %	9 %	7 %
67-79	2 800	3 294	3 824	4 105	18 %	16 %	7 %
80+	5 974	5 609	6 125	8 329	-6 %	9 %	36 %
I alt	46 184	48 725	53 695	59 170	6 %	10 %	10 %

Forenklet viser illustrasjonene ovenfor hvordan total befolkningsvekst gir et tilsvarende behov for kapasitetsutvikling av fellestilbud som for eksempel samferdsel og renovasjon. For andre mer aldersspesifikke tjenestetilbud som barnehager, skoler og sykehjem er det befolkningsutviklingen i de respektive aldersgrupper som er avgjørende for behovsutviklingen.

I perioden 2014-2018 øker det totale kapasitetsbehovet for kommunale tjenester med 6 %. Dette er noe mindre enn den totale befolkningsveksten på 7 % i samme periode og skyldes at befolkningsgruppen 80+ reduseres i denne perioden. I perioden 2024-2030 er situasjonen motsatt med en økning på 10 % i det totale kapasitetsbehovet og en befolkningsvekst på 8 %. Dette skyldes den kraftige økningen i befolkningsgruppen 80+ i denne perioden.

Behov for økt kapasitet innenfor skole og økt kvalitet på sykehjemmene vil øke enhetskostnadene.

Med 2013-regnskapet som utgangspunkt uten prisstigning fra 2013 til 2015 vil de fremtidige kapitalkostnadene for både skolebygg og sykehjem bli betydelig underestimert.

Fra tabell 2.41 ser vi at en demografisk frem-skrivning av driftsregnskapet for 2013 antyder et

betydelig ressursbehov innenfor skolesektoren i kommende økonomiplan. For perioden 2018-24 og perioden 2024-2030 ser det ut til at økningen i ressursbehovet innenfor skolesektoren ligger noe lavere enn økningen i totalt ressursbehov.

For befolkningsgruppen 80+ faller ressursbehovet i perioden 2014-2018. Ressursbehovet begynner å øke igjen i 2018-2024, men noe mindre enn økningen i totalt ressursbehov. I perioden 2024-2030 øker ressursbehovet betydelig.

Den gjennomsnittlige kapitalkostnaden pr sykehjemsplass forventes å øke betydelig. I kommende økonomiplanperiode er det innarbeidet 2,3 mrd. til å totalrehabiliter 4 eksisterende sykehjem i kommunal regi. I tillegg legges det opp til å realisere 5 OPS-prosjekter med en samlet kostnad på ca. 3,2 mrd. Byggingen/totalrehabiliteringen av disse sykehjemmene er forutsatt å erstatte eksisterende sykehjem med oppgraderingsbehov og ikke utvide dagens kapasitet. Kommunens kapitalkostnader knyttet til disse sykehjemmene vil øke og derfor gi høyere enhetskostnader for disse sykehjemsplassene. Dette som en naturlig konsekvens av at kvaliteten på sykehjemsplassene økes betydelig.

2.4 Oslo kommune som arbeidsgiver

Målet for HR-arbeidet i kommunen er at kommunens virksomheter har tilstrekkelig kompetanse for å kunne levere tjenester med høy kvalitet tilpasset brukernes behov.

Oslo kommune er en av Norges største arbeidsplasser med svært varierte tjenester og arbeidsoppgaver. Kommunen har 49 800 ansettelsesforhold, 37 000 årsverk og forventede lønnsutgifter på ca. 26 mrd. i 2015.

Befolkningens behov endrer seg i omfang og innhold. Kommunen må kontinuerlig sørge for å ha kompetanse og ressurser som er tilpasset behovene for å kunne utvikle og levere tjenester i samsvar med befolkningens forventninger. For å greie denne oppgaven må kommunen være en attraktiv, inkluderende og fremtidsrettet arbeidsgiver som stimulerer til innovasjon, kreativitet og nytenkning. Å bli oppfattet som en attraktiv arbeidsgiver med et godt omdømme er nødvendig for alle virksomheter i en situasjon hvor kompetanse kan bli en knapphetsfaktor.

Prinsippene for kommunens personalpolitikk er nedfelt i Personalpolitisk strategi. Sammen med kommunens verdigrunnlag, etiske regler og handlingsplaner/tiltaksplaner danner dette en personalpolitisk plattform for arbeidet i alle kommunens virksomheter.

HR-arbeidet, både sentralt og lokalt, skal bidra til at kommunen leverer sine tjenester med god kvalitet ved å arbeide systematisk for å:

- ha et mangfoldig og attraktivt arbeidsmiljø
- utvikle og mobilisere godt lederskap
- målrette kompetanseutviklingen
- sikre effektive og profesjonelle arbeidsprosesser

Mangfoldig og attraktivt arbeidsmiljø

Oslo kommune skal gjenspeile mangfoldet i byen og bestreber seg på å være en god arbeidsplass med like muligheter for alle, uansett kjønn, alder, nedsatt funksjonsevne, seksuell orientering, etnisk opprinnelse, religion mv. Arbeidet med å stimulere til mangfold i alle sektorer og på alle nivå, og benytte mangfoldet som en ressurs i tjenesteutviklingen er viktig.

Kommunen må arbeide systematisk for å være en attraktiv arbeidsplass med et godt omdømme. Det gjelder både for å tiltrekke seg ny, relevant kompetanse og beholde kvalifiserte medarbeidere. Som ledd

i å tiltrekke seg ny kompetanse har kommunen et særlig ansvar for å rekruttere blant underrepresenterte grupper.

Oslo kommune er en flerkulturell og internasjonal by, en by for alle. Dette gjenspeiles i HR-politikken som skal stimulere til åpenhet, toleranse og mangfold. Kommunen ønsker å være et forbilde for andre arbeidsgivere. Byrådet vil arbeide aktivt for å hindre diskriminering og øke mangfoldet i kommunens virksomheter på alle nivå. Kommunen har lagt prinsippene i det europeiske charteret for integrerende byer til grunn for sitt integrerings- og mangfoldsarbeid. Ansatte med minoritetsbakgrunn gjenspeiler byens befolkning, men er ulikt fordelt mellom sektorer og stillinger. I økonomiplanperioden er det et mål at kommunens virksomheter rekrutterer og synliggjør ledere med minoritetsbakgrunn.

Medarbeiderundersøkelser og leder- og medarbeidersamtaler skal brukes aktivt. Individuelle kunnskaper, ferdigheter og holdninger skal mobiliseres for å bidra til nytenkning og videreutvikling av tjenesteproduksjonen. For å ivareta dette videreføres felles, årlig medarbeiderundersøkelse. Mål for medarbeiderundersøkelsen i 2015 er at svarprosenten skal være minst 80 % og at gjennomføring av medarbeidersamtaler skal være minst 80 %.

Oslo kommune legger vekt på ansattes medinnflytelse og medbestemmelse for å utvikle et godt arbeidsmiljø og økt effektivitet til beste for byens innbyggere og de ansatte. Det blir lagt vekt på å videreføre det etablerte samarbeidet med ansattes organisasjoner.

Utvikle og mobilisere godt lederskap

Arbeidet med å sikre godt lederskap og en plattform for styring og ledelse i Oslo kommune vil fortsette i økonomiplanperioden. Effektiv og målrettet drift, omstilling og utvikling krever ledelseskraft, ledelseskapasitet og ledelsesfokus. Godt lederskap er en viktig omdømmefaktor og et konkurransefortrinn for å tiltrekke relevant kompetanse og arbeidskraft. Det er iverksatt eget tiltak som skal videreutvikle og tydeliggjøre kommunens plattform for styring og ledelse. I den sammenheng vil det særlig bli lagt vekt på å utvikle en kultur for risikobasert virksomhetsstyring, der det er aksept for å gjøre feil å lære av disse, skape og etablere gode samhandlingsarenaer og utvikle og sikre godt lederskap.

Målrettet kompetanseutvikling

For å imøtekomme forventninger blant kommunens brukere og innbyggere skal det arbeides aktivt for å utvikle en kultur som motiverer medarbeidere og som stimulerer innovasjon og nyskapning. Kompetanse blant egne ansatte skal utnyttes bedre. Seniorenes

erfaring skal brukes og de skal motiveres for å arbeide lenger.

Kravene til Oslo kommune som tjenesteytende organisasjon øker kontinuerlig. Forventninger om økt tjenestekvalitet og service parallelt med flere innbyggere gjør nytenkning nødvendig. Når byen vokser må kommunen ta i bruk nye arbeidsmetoder og nye arbeidsformer for å få oppgaver løst. Byrådet vil videreføre og utvikle målrettede kompetansetilbud som styrker sektorer og fagområder, og som bidrar til innovasjon og nytenkning både for arbeidsformer og tjenestetilbud.

Sikre effektive og profesjonelle arbeidsprosesser

For å være en attraktiv og effektiv arbeidsplass må kommunen fremstå moderne og fremtidsrettet. I den sammenheng videreutvikles kommunes dataløsninger; både de brukerrettede tjenestene og de administrative støttesystemene. Stadig nye områder digitaliseres og informasjon og kommunikasjon foregår med nye verktøy. Dette gjenspeiler utviklingen i samfunnet for øvrig og forventes av nye generasjoner brukere og arbeidstakere.

Organisatoriske endringer medfører endringer for enkeltansatte. Oslo kommune skal være en forutsigbar og profesjonell arbeidsgiver i omstillingsprosesser. Erfaringer fra tidligere gjennomførte omstillingsprosjekter videreutvikles og kommunes lederskap i omstillings- og utviklingsprosesser skal styrkes.

Gjeldende bestemmelser og rettigheter som arbeidstaker i Oslo kommune

Gode pensjons- og forsikringsordninger for de ansatte i kommunen.

Bruttoytelsen utgjør 67,3 % av pensjonsgrunnlaget for alderspensjoner. For arbeidstakere ansatt før 01.01.2012 er ytelsen 70 %. Det kreves 30 års tjenestetid ved nådd pensjonsalder for å få full pensjon.

Avtalefestet pensjon

AFP 62-64 utbetales fra OPF mot full refusjon fra virksomhetene fra og med 2007. Ordningen finansieres løpende uten oppbygning av fond. Dette premie-

elementet blir overført virksomhetene i Tilleggsinnsstillingen, jf. kap. 16 Budsjettekniske merknader.

Personalforsikringer

Det er tegnet flere kollektive personalforsikringer for ansatte m.v. Forsikringene er hjemlet enten i lovpålagt yrkesskadeforsikring eller tariffavtale.

Den lovpålagte yrkesskadeforsikringen dekker yrkesskade eller dødsfall påført under arbeid, på arbeidstid, i arbeidstiden. Ansatte som er omfattet av tariffavtalen har rett til visse ytelser i tillegg til det som følger av lovpålagt yrkesskadeforsikring. Videre er dekningsområdet for dem som omfattes av tariffavtalen noe utvidet i forhold til den lovpålagte dekningen, bl.a. er man dekket ved ulykke under direkte reise mellom hjem og arbeidssted.

Andre tariffestede ordninger er gruppelebensforsikring som dekker dødsfall uansett dødsårsak, ulykkesforsikring i fritiden samt forsikring ved tjenestereiser utenlands.

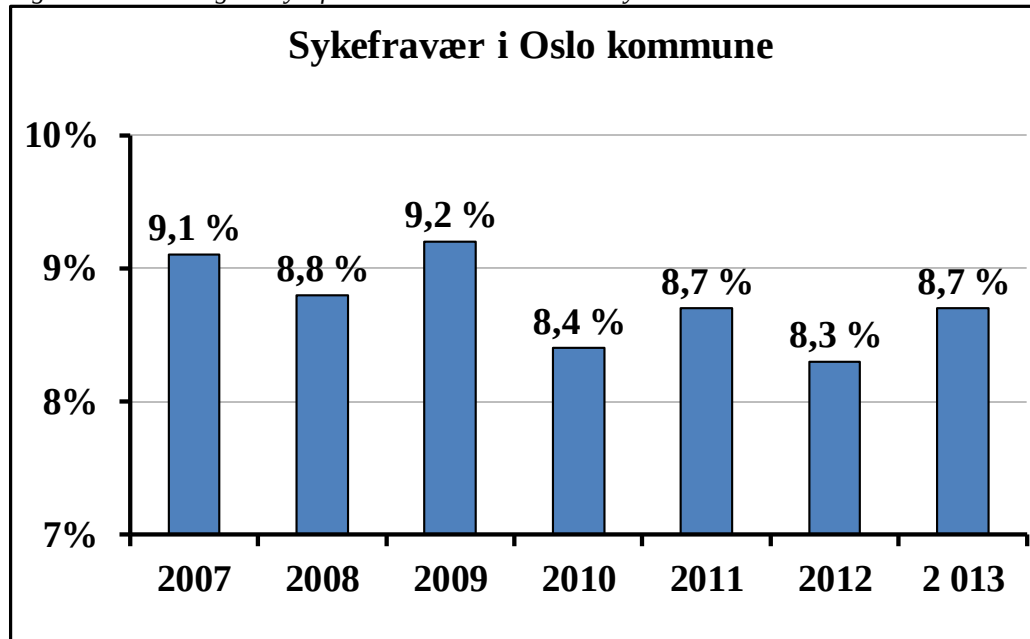
Helse, miljø og sikkerhet

Byrådet har vedtatt "Instruks for helse, miljø og sikkerhet (HMS) i form av et overordnet HMS-system", med endringer. Byrådet vil arbeide for at kommunens virksomheter utarbeider systematiske tiltak som sikrer at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i, eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Byrådet understreker virksomhetenes ansvar for å holde oversikt over de til enhver tid gjeldende bestemmelser på HMS-området og sikre at kravene i eller i medhold av helse, miljø- og sikkerhetslovgivningen blir etterlevd og oppfylt. Det er viktig at det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve kravene i lovgivningen på området.

Fokus på sykefravær og inkluderende arbeidsliv

Byrådet vil ha fokus på å redusere sykefraværet og i samarbeid med organisasjonene aktivt følge opp målsettingene i IA-avtalen som er vedtatt for perioden 2014-2018.

Figur 2.14 Utviklingen i sykefravær målt i % av arbeidsstyrken

Kilde: Byrådets årsberetning

Det må tas noe forbehold om tallmaterialet for 2012 da dette er hentet både fra nytt og gammelt HR-system

Målet for sykefraværet i 2014 er 8,3 % og resultatet for 2013 viste 8,7 %. Den langsiktige trenden for sykefraværet i kommunen viser en svakt nedadgående tendens. I 1. kvartal 2014 var sykefraværet 0,1 prosentpoeng lavere enn i 1. kvartal 2013. Målet for sykefraværet for kommunen som helhet i 2015 er en videreføring av målet for 2014, 8,3 %. Mål for hver enkelt virksomhet skal konkretiseres i den enkelte virksomhets oppfølging av IA-avtalen, gjennom tildelingsbrev og i styringsdialogen med den enkelte virksomhetsleder.

Redusert sykefravær er en viktig målsetning for å sikre målrettet kompetanseutvikling og kvalitet på tjenester til brukerne, for den enkelte ansatte og for å redusere arbeidsbelastningen på de enkelte tjenestestedene. I tillegg medfører høyt sykefravær en betydelig økonomisk kostnad for kommunen. Eksempelvis vil en reduksjon i sykefraværet på 1 % utgjøre ca. 370 flere årsverk.

Alle virksomheter skal ta i bruk HMS-modulene i HR-systemet både for å styrke den individuelle lov-pålagte oppfølgingen og for å få styringsinformasjon om sykefraværarbeidet.

Byrådet forslår å videreføre dagens ordninger med økonomiske insitamenter for å redusere omfanget av tidligpensjonering. Fordelingen av budsjettammer

pr. virksomhet innarbeides i henhold til tidligere praksis i Tilleggsinnstillingen.

Personalomstilling – overtallighet

Overtalligheten ble redusert fra 170 ved utgangen av 2012 til 116 ved utgangen av 2013. Videre var 139 personer registrert overtallige pr. 31.07.2014. 122 personer ble omplassert til annet arbeid i 2012, mens 175 ble omplassert i 2013.

Byrådet vil tilrettelegge for en forsvarlig og effektiv gjennomføring av omstillinger i kommunen. Det er et mål å ivareta de ansatte som berøres av omorganiseringer gjennom en forutsigbar prosess i gjennomføringsfasen og med individuelt tilpassede tiltak for å gjøre omstillingen så smidig som mulig. Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er en samarbeidspartner i de ulike fasene av omstillingsprosesser og kan bistå ledere og saksbehandlere både i planleggings- og gjennomføringsfasen. UKE viderefører også sitt arbeid med utvikling av virkemidler for omplassering av kommunens overtallige.

Bemanningsendringer i budsjettet

I Økonomireglementet pkt. 3.6 gis byrådet fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett. Det er viktig å ha felles prosedyrer ved bemanningsreduksjoner. Disse prosedyrer omfatter bydelers, etaters og kommunale foretaks, og fremgår i vedlegg til Sak 1 Del 2.

Mål og nøkkeltall for: Oslo kommune som arbeidsgiver

Nøkkeltall for: Oslo kommune som arbeidsgiver	Resultat 2011	Resultat 2012 (2)	Resultat 2013
Lønnsugifter (inkl. sos. utg.) i Oslo kommune	22,4 mrd.	24,1 mrd.	25,6 mrd
Antall ansettelsesforhold i Oslo kommune 1)	48 548	49 813	50 155
Antall årsverk i Oslo kommune	37 631	36 953	37 352
Andel kvinner ansatt i Oslo kommune	70,3 %	70,3 %	70,0 %
Andel kvinnelig ledere	68 %	66 %	66 %
Andel kvinnelig toppledere	57 %	48 %	48 %
Antall personer overtallig pr. 31.12.	164	170	116

1) Tallet gjelder antall ansettelsesforhold, ikke antall personer ansatt (en personer kan ha flere ansettelsesforhold).

2) Det må tas noe forbehold om tallmaterialet for 2012 da dette er hentet både fra nytt og gammelt HR-system.

Måltall for : Oslo kommune som arbeidsgiver	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Sykefravær i Oslo kommune	8,5 %	8,7 %	8,3 %	8,3 %
Svarprosent medarbeiderundersøkelse	80,0 %	77,0 %	80,0 %	80,0 %
Gjennomførte medarbeidersamtaler	80,0 %	60,0 %	80,0 %	80,0 %
Bykassens brutto driftsutgifter til administrasjon og styring i % av bykassen totale brutto driftsutgifter 1)	7,0 %	3,3 %	7,0 %	3,5 %

1) Kilde: KOSTRA-tall fra SSB. Kommunal- og regionaldepartement foretok i 2012 og 2013 en presisering og innstramming av tidligere praksis for regnskapsføring på bl.a. funksjonene for administrasjon og styring. En gjennomgang av funksjonsbruken avdekket ulik forståelse og praksis i kommunens virksomheter. Resultat 2013 og måltall for 2015 legger til grunn Kommunal- og regionaldepartementet sin forståelse av administrasjon, styring og fellesutgifter.

2.5 Modernisering

Oslo er en by i sterk vekst. En raskt økende befolkning gir byen et godt utgangspunkt for å videreutvikle Oslo, tilføre nye kvaliteter i ulike deler av byen, tenke nytt rundt måten vi løser oppgaver på, og legge til rette for fremtidig innovasjon og verdiskaping. Samtidig utfordres kommunens økonomi gjennom et stadig økende behov for investeringer og utbygging av kommunale tjenester. Effektivisering, forenkling og modernisering av tjenestene er derfor helt avgjørende for å sikre brukerne tjenester av tilstrekkelig god kvalitet.

Kommunens moderniseringsarbeid vil omfatte en rekke tiltak hvor det legges til rette for innovasjon og nytenkning. Moderniseringsarbeidet innebærer en gjennomgang av kommunens leveranser av tjenester, herunder arbeidsprosesser og organisering og hvordan IKT-verktøy kan bidra til bedre og effektive tjenester. Hovedmålet med moderniseringsarbeidet er at kommunen skal benytte flere ressurser på tjenester og mindre på administrasjon. Moderniseringsarbeidet skal gjennomføres i tett samarbeid med de ansatte og deres organisasjoner.

Nedenfor redegjøres nærmere for ulike satsinger på utvalgte områder i årene fremover som bygger opp under byrådets visjon for Oslos utvikling: «Oslo 2030: Smart, trygg og grønn».

Digitalisering for bedre service og enklere arbeidsprosesser

For å sikre økt kvalitet i samhandlingen med innbyggerne og mer effektiv tjenesteytelse vil byrådet satse på digitale tjenester til innbyggere og næringsliv. Tjenestene Oslo kommune tilbyr byens innbyggere skal leveres digitalt der dette er mulig og hensiktsmessig. Dette innebærer at elektronisk kommunikasjon blir den primære kanalen for samhandling med kommunens innbyggere og næringsliv.

Byrådet vil i den sammenheng tilby flere elektroniske tjenester til innbyggere og næringsliv på en samlet og brukervennlig måte gjennom digitale kanaler. Økt selvbetjening for kommunens brukere og helelektroniske prosesser i saksbehandling og tjenesteyting er sentralt. Økt tilgjengeliggjøring av kommunens åpne data og grensesnitt vil gi grunnlag for innovasjon i markedet og skape et økt og bredt tjenestetilbud.

Byrådet legger følgende ambisjonsnivå til grunn:

- Brukerfokus – tjenestene skal utvikles på brukernes premisser
- Flere innbyggere og dermed flere henvendelser – digitale tjenester skal håndtere økningen
- Samhandling med innbygger og næringsliv – enklere og raskere

Brukerfokus krever at kommunen må ha evne til å effektivisere og fornye seg i tråd med de ulike bru-

kergruppens behov, motivasjon, forventninger og opplevelse av kommunens tjenester.

I 2015 vil blant annet felleskomponentene MinSide for innbyggere og næringsliv og SvarUt tas i bruk av kommunens virksomheter, og det vil utvikles nye elektroniske tjenester fra Kemneren, Næringssetaten og Plan- og bygningsetaten. Prosjekt «Løftet» lanserer nye nettsider ved årsskiftet 2014/2015 for www.oslo.kommune.no. Dette vil være med på å realisere kommunens mål om brukerorientering, med vekt på kommunikasjon mellom brukere av nettstedet og kommunen som tjenesteleverandør. Kommunikasjon skal skje uavhengig av plattform, blant annet slik at mobile enheter kan benyttes.

I tillegg planlegges flere større og mindre satsninger innenfor elektroniske tjenester. Det kan her nevnes bruk av velferdsteknologi og selvbetjeningsløsninger innen pleie og omsorgssektoren. Byggesaksarkivet til Plan og bygningsetaten skal digitaliseres i perioden 2015–2017.

Det er avsatt totalt 550 mill. i investeringsbudsjettet i økonomiplanperioden til satsning på utvikling elektroniske tjenester. I tillegg er det avsatt 38 mill. i økonomiplanperioden til arbeidet med digitalisering av byggesaksarkivet til Plan- og bygningsetaten. Satsingen skal forbedre servicen til innbyggerne og frigjøre ressurser til prioriterte oppgaver.

Kommunens målintikatorer og rapportering

Siden 1987 har målstyring vært et styringsprinsipp i Oslo kommune, jf. bystyremelding 3/87. Dette innebærer å fastsette mål, planlegge hvordan målene skal nås, måle resultater i forhold til resultatindikatorer og bruke informasjonen til styring, kontroll og læring.

Byrådet har en ambisjon om at antall mål i Sak 1 skal reduseres og at det skal være fokus på effekt for brukeren. Målene skal være tydelige og så langt som mulig målbare. Dette er viktig for å øke gjennomføringskraften og bedre gjennomføringsevnen i kommunen.

Færre mål betyr også færre rapporteringskrav. Kommunens rapportering skal tilpasses dette og være ressurseffektiv og gi styringseffekt.

God virksomhetsstyring er et viktig virkemiddel som bidrar til at byrådet kan få gjennomført de ulike tiltakene som bidra til måloppnåelse. Byrådet vil som et bidrag til god virksomhetsstyring vedta en Instruks for virksomhetsstyring.

Enklere og mer innovative kommunale anskaffelser

Formålstjenlige og kostnadseffektive anskaffelser, etterfulgt av effektiv kontraktsoppfølgning, er av avgjørende betydning for at Oslo kommune også i

kommende år skal kunne yte gode tjenester til byens befolkning. Nytenkning, omstillingsevne og et tettere samarbeid med næringslivet er nødvendig for å finne frem til de beste løsningene for å dekke kommunens behov fremover.

For å kunne utnytte de mulighetene som finnes, må kommunen i dialog med leverandørene tidligst mulig i planleggingsfasen av anskaffelser. Ulike former for dialog gir leverandørene oppdatert kunnskap om hvordan kommunens behov kan dekkes. Dette vil videre inspirere til nytenkning, og sette leverandøren bedre i stand til å komme med smartere, bedre og mer treffsikre løsninger. Kommunen på sin side får større kunnskap om leverandørene og hvilke muligheter som finnes i markedet, og settes bedre i stand til å gjennomføre anskaffelsesprosesser og finne samarbeidsformer som muliggjør innovative løsninger.

Forenkling og standardisering av kommunens investeringer

For å forenkle og effektivisere investeringsprosessen med tilhørende anskaffelser, vil byrådet vedta standard funksjonelle kravspesifikasjoner for ulike typer formålsbygg. Dette tiltaket skal bidra til å redusere kostnadene ved gjennomføring av anskaffelser av nybygg og totalrehabilitering av formålsbygg ved at kravsettet er tydeligere, enklere, kortere og mer gjennomkjennelig fra prosjekt til prosjekt og fra konkurranse til konkurranse. Det forventes å gi økt konkurranse om oppdrag til Oslo kommune med flere tilbud, samt at usikkerhetspåslaget fra leverandørene kan reduseres. Samtidig vris fokus i kravspesifikasjonene fra tekniske løsningsbeskrivelser mot funksjonelle krav. Dette åpner i større grad for ulike og nyskapende løsninger. På denne måten kan kommunen bidra til utvikling, innovasjon og nyvinning i ulike bransjer og sektorer.

Enklere regelverk og arbeidsprosesser

Byrådet vil som ledd i arbeidet med revisjon av kommunens juridiske strategi vurdere tiltak for å sikre korrekt og effektiv saksbehandling i alle ledd. Kommunens interne regelverk og styrende dokumenter gjennomgås for å forenkle, standardisere, og sikre relevante, oppdaterte og lett tilgjengelige dokumenter. Unødvendig regelverk skal fjernes/saneres. Byrådet vil i tillegg ta initiativ overfor staten for å etablere en prosess med sikte på forenkling av statlig regelverk og forskrifter.

Tidstyver er unødvendig bruk av tid og ressurser og har ingen verdi for verken for innbyggerne eller næringslivet. Byrådet vil redusere og fjerne tidstyver slik at kommunens virksomheter får mer tid til kjerneoppgavene.

Kompetanseutvikling

Ledelsesutvikling for toppledere og kommunen som helhet

For å modernisere og videreutvikle kommunens tjenesteyting må ledere ha evne til å skape oppslutning og begeistring for visjoner og krevende mål. Samtidig skal de styre ressursbruk planer og beslutninger. For å

tiltrekke, utvikle og beholde dyktige medarbeidere er det viktig å stimulere en tillitsbasert og relasjonsorientert ledelseskultur som gjør kommunen til en attraktiv arbeidsgiver. Et ledelsesutviklingsprogram for kommunens

toppledere settes i gang i 2015 og vil være et viktig bidrag til dette. Kommunen skal i 2015 starte arbeidet med et nytt ledelsestilbud.

Målrettet kompetanseutvikling

Forventninger om økt tjenestekvalitet og service parallelt med økte krav til kostnads-effektivitet gjør nytenkning nødvendig. Behovet for kompetanseutvikling og -vedlikehold i årene fremover vil øke som konsekvens av økte forventninger til forvaltningen. For kommunen er det viktig å tenke langsiktig og investere i de ansatte. Målet fremover må være å utvikle kompetansen hos dagens medarbeidere til å dekke fremtidige behov. Det vil bli lagt vekt på kompetansetiltak som støtter kommunens moderniseringsarbeid.

2.6 Budsjettets miljøprofil

Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby med ren luft, rent vann og gode bo- og rekreasjonsområder. Oslo kommune arbeider langsiktig og målrettet for å oppnå dette ved å integrere kommunens visjoner om en miljøvennlig og bærekraftig by i kommunepplan og andre styringsdokumenter. Kommunen skal tydeliggjøre sine ambisjoner på klima- og miljøfeltet ved å sette klare mål, og ved aktivt å følge opp vedtatte strategier og planer.

Oslo kommune må arbeide på flere arenaer for å nå sine klima- og miljømål. Klimagassutslipp fra Oslo kommunes egne virksomheter utgjør kun rundt 4 % av Oslos totale utslipp. Oslo kommune arbeider målrettet med å redusere disse utslippene, både for å bidra til reduksjon i totale utslipp, og for å være et forbilde og en pådriver for utvikling av ny teknologi.

Oslo kommune skal også være en pådriver og tilrettelegger overfor innbyggerne, privat næringsliv, staten og andre i Oslo for å redusere klimagassutslipp som ikke kommer direkte fra kommunens virksomhet. Utbygging av kollektivtilbudet, regionalt areal- og transportsamarbeid og nettverksarbeid som Næring for klima er viktige virkemidler her. Videre er god informasjon og støtteordninger som kommunens Klima- og energifond viktige.

I tillegg til arbeid på det lokale planet, deltar Oslo i flere internasjonale klima- og miljønettverk. Dette er viktig både for å dele Oslo kommunes egne erfaringer, og slik ha en pådriverrolle også her, og for å få verdifull kunnskap om utvikling og innovative løsninger i andre deler av Europa og verden.

Oslo skal forsterke sin stilling som ledende miljøby i samspill med byens innbyggere, næringsliv, staten og andre. Dette forutsetter god kommunikasjon med lokale og nasjonale samarbeidspartnere, og en aktiv deltagelse på internasjonale samarbeidsarenaer. Handlingsplan for klima- og energitiltak skal sikre at prioriterte tiltak blir gjennomført for å nå hovedmålene for kommunens miljøpolitikk.

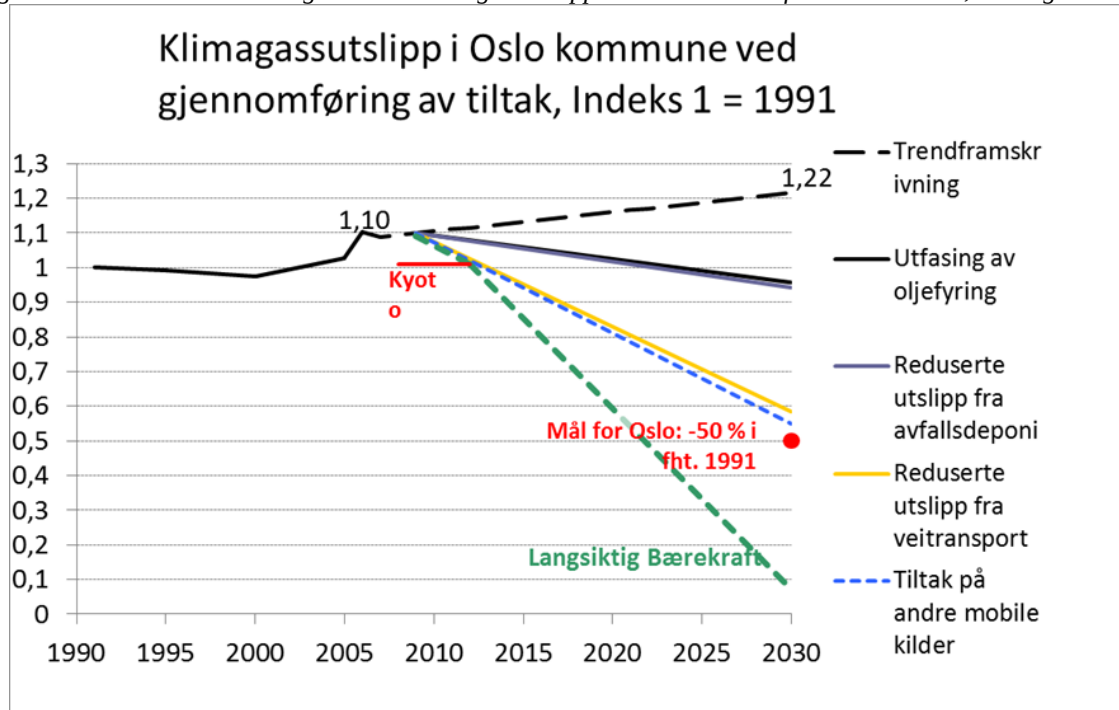
Mål og utfordringer

Oslo kommune har vedtatt ambisiøse klima- og miljømål. Et hovedmål for Oslo er å redusere klimagassutslippene med 50 % i forhold til 1991-nivå innen 2030. Litt over halvparten av klimagassutslippene i Oslo i 2011(nyeste tilgjengelige utslippstall publisert av SSB for Oslo totalt) kom fra transportsektoren, men bruk av fossil energi til oppvarming gir også betydelige utslipp og stod for om lag 35 % av utslippene. Det arbeides for at alle oljefyrer i hele byen skal fases ut innen 2020.

Fra 1991 til 2011 har de totale direkte klimagassutslippene i Oslo steget fra 1,17 mill. tonn til 1,35 mill. tonn. Dette innebærer en økning på 15 %. Denne veksten skyldes hovedsakelig befolkningsvekst og økning i utslipp av fluorgasser. Selv om totalt utslipp av klimagasser har økt så er utslipp pr person redusert med ca. 11 % fra 1991 til 2011.

De viktigste virkemidlene Oslo kommune har for å nå disse målene er å sørge for at kommunens kollektivtilbud er funksjonelt og effektivt, øke andelen som går og sykler og å stimulere til utfasing av oljefyring i private bygg. Figur 2.15 viser behovet for å iverksette tiltak som reduserer utslippene betydelig frem mot 2030 og på hvilke sektorer kuttene kan tas.

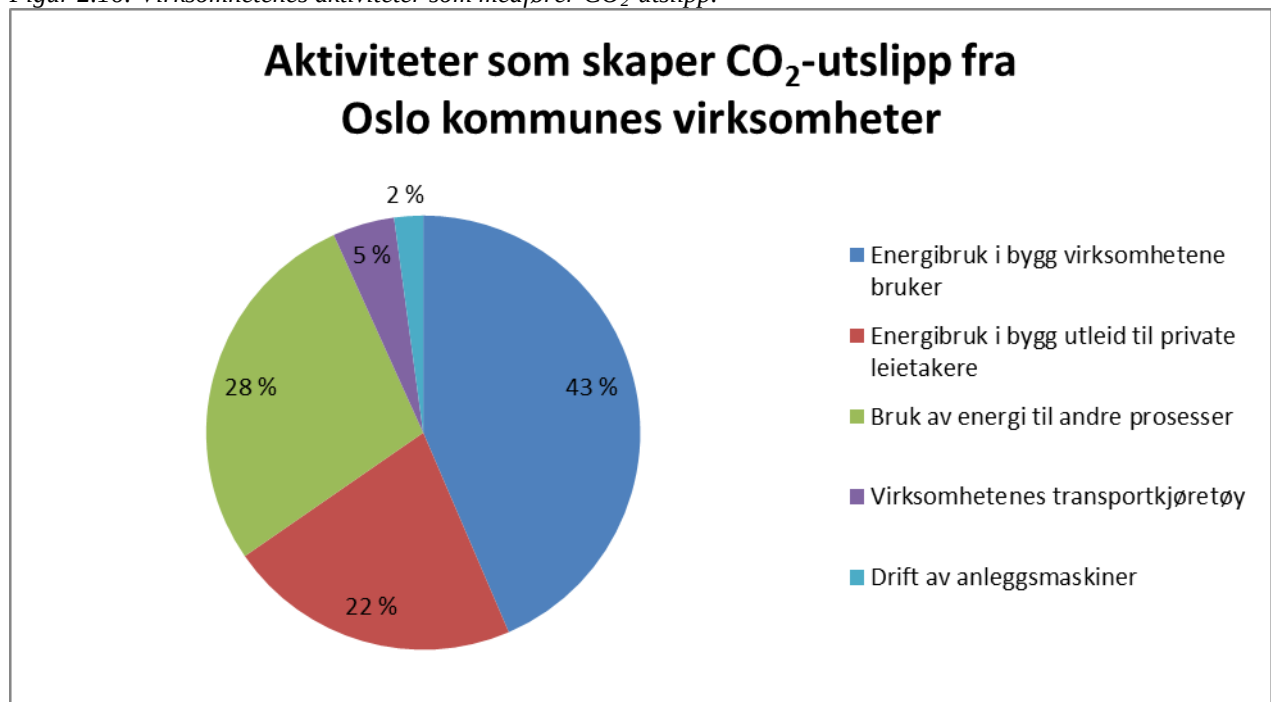
Figur 2.15: Prosentvis utvikling i direkte klimagassutslipp i Oslo kommune fra 1991 til 2030, uten og med tiltak.

Befolkningsøkningen i Osloregionen er den største utfordringen for Oslo som miljøby, og innebærer økte klimagassutslipp gjennom utbygging av boliger, næringsseiendom og infrastruktur, samt økt person- og godstransport.

portering fra kommunens egne virksomheter er det totale klimagassutslippet fra kommunens virksomheter i 2013 beregnet til om lag 67 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Figuren nedenfor viser fordelingen av utslipp på kommunens ulike aktiviteter.

Utslipp fra Oslo kommunes egne virksomheter utgjør om lag 4 % av Oslos totale utslipp. Basert på innrap-

Figur 2.16: Virksomhetenes aktiviteter som medfører CO₂-utslipp.

Strategier og tiltak

Klima og energi

- Stimulere private til å skifte ut sine oljefyrer innen 2020
- Utarbeide en klima- og energistrategi for Oslo kommune
- Kommunens byggforetak skal være ledende på miljø
- Sikre full produksjon av biogass på biogass-anlegget på Nes i 2015
- Fortsette innføring av dynamisk belysning i 2015
- Jobbe aktivt sammen med næringslivet gjennom nettverket Næring for klima
- Dele erfaringer med andre byer i C40 nettverket

Transport, mobilitet, luftkvalitet og støy

- Ruters kollektivtilbud styrkes med 10 mill. i 2015 og effektiviseringstiltakene videreføres
- Etablere ytterligere 200 ladestasjoner for el-biler i 2015
- Utskifting av kommunes bilpark med nullutslippsbiler
- Videreføre hydrogensatsingen
- Sykkelprosjektet videreføres med 163,5 mill. i 2015 og 163 mill. pr år videre i økonomiplanperioden
- Fortsette innføring av landstrøm i Oslo Havn

Byutvikling

- Videreføre Groruddalssatsingen
- Delta i samarbeidsprosjektet FutureBuilt

Vann og grønnstruktur

- Hovedplan Vann skal ferdigstilles i 2015
- Gjenåpne elver og bekker

Avfall

- Smestad gjenbruksstasjon forventes ferdigstilt i 2015
- Øke graden av gjenbruk
- Produsere biogjødsel fra husholdningsavfall

Miljøledelse og anskaffelser

- Fortsette innføringen av miljøledelse i kommunens virksomheter

Klima og energi

Klima- og energifondet kan i 2015 gi tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 45 mill. og tilsagn om lån innenfor en ramme på 45 mill. Det forventes at tilskudd og lån fra fondet vil bidra til varig nedgang i klimagassutslipp fra stasjonær energibruk på ca. 10 000 tonn CO₂ i 2015.

Oslo kommune har et mål om å redusere CO₂ utslippene fra transport med 50 % innen 2030 i forhold til 1991-nivå. For å nå dette utslippsmålet er det nødvendig å starte storskala innfasing av miljøeffektive og klimanøytrale kjøretøy, og å sikre tilgang til og distribusjon av klimanøytrale drivstoff i regionen. Oslo kommune skal fortsette arbeidet med etablering av et helhetlig distribusjonsnett for miljøvennlige drivstoff, slik som biogass, hydrogen og elektrisitet, i samarbeid med offentlige og private aktører. Samtidig er det svært viktig med kontinuerlig vekst i miljøvennlige reiser. Utslippene fra bussene skal reduseres gjennom å fase inn krav om nullutslippsteknologi eller biodrivstoff innen 2020 for busser som betjener ruter i Oslo.

Bekkelaget renseanlegg har kapasitet til å levere drivstoff til 80 busser. Bruk av egenprodusert biogass fra Bekkelaget som drivstoff er beregnet å innebære en utslippsreduksjon på 10 000 tonn CO₂ pr år. Prosjektet Utvidelse av Bekkelaget renseanlegg er også et miljøtiltak i forhold til vannkvalitet i Bjørvika og indre Oslofjord. Tiltaket vil imidlertid medføre en økning i forbruk av elektrisitet pga. økt behandlet vannmengde estimert til å tilsvare 432 tonn CO₂ i 2019.

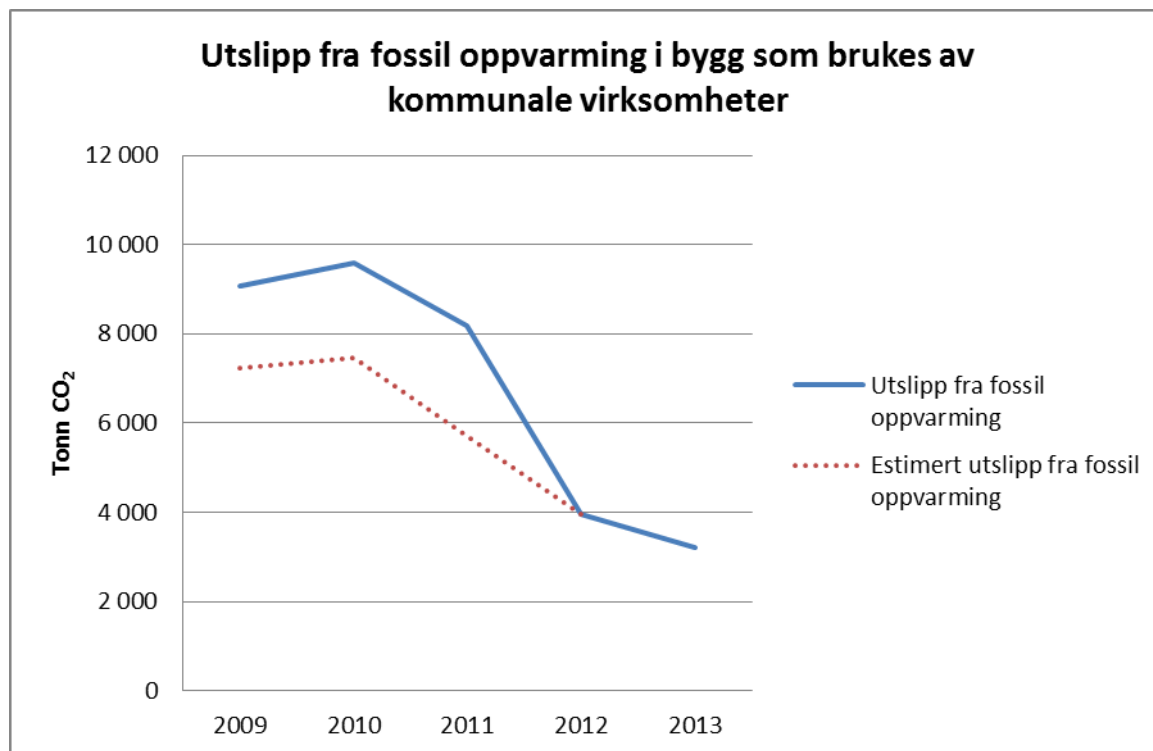
Oslo kommune har et betydelig potensial for å redusere energibruk. En viktig utfordring er å skape en mer miljøvennlig og effektiv energiforsyning. Det er behov for å utnytte lokale energiresurser slik som biogass og varme fra byens renseanlegg. Samtidig er det nødvendig med fortsatt fokus på energieffektive nybygg og energiløsninger i byggeprosjekter.

Byøkologisk program har stått sentralt i oppfølging av kommunens miljø- og klimamålsettinger de siste årene. I 2015 fornyes Oslos strategiske miljøplan, Byøkologisk program. Dette, sammen med utarbeidelse av byrådets tredje miljørapport i 2015, blir viktig for enda bedre samordning av kommunens miljøsatsing. Det utarbeides i 2014 en Klima- og energistrategi for Oslo med påfølgende etablering av handlingsplan for klima- og energitiltak for oppnåelse av Oslos klimamålsettinger innenfor områdene transport, energieffektive bygningssystemer og fjernenergisystemer.

Arbeidet med å fase ut fossil oppvarming i kommunale bygg har gitt resultater. Figur 2.17 under viser

utviklingen i CO₂-utslipp fra bygg som brukes av Oslo kommune.

Figur 2.17: Utvikling i bruk av fossil olje til oppvarming av bygg som brukes av kommunale virksomheter

Estimert utslipp: Fra 2009 til og med 2011 ble prosessrelatert energibruk, dvs. energi brukt til f.eks. gatebelysning rapportert sammen med energibruk i bygg. Utslippene fra slike prosesser er estimert og trukket fra innrapporteringen for årene 2009-2011. Den stiplede linjen viser antatt utslipp kun som følge av bruk av bygg for årene 2009 -2011.

Byrådet har ambisjoner om at de kommunale byggforetakene skal være ledende på miljø ved å tilby gode, miljøeffektive og brukertilpassede bygg. Det arbeides videre med å redusere energiforbruk og klimagassutslipp, øke sorteringsgraden for avfall og sikre at nye og totalrehabiliterte bygg har høy miljøstandard. Når det er miljøeffektivt og økonomisk lønnsomt skal det etableres varmepumpeanlegg, fjernvarme, solenergisystemer, energieffektiv belysning, smarthusteknologi og system for energiovervåkning. Alle kommunale bygg som bygges fra og med 2014 skal som hovedregel følge passivhusstandard.

Prosjekt Midgardsormen for oppsamling av avløpsvann, spillvann og overvann er nå ferdigstilt, noe som betyr at avløpsnett i indre by nå er opprustet

med en betydelig kapasitetsøkning. Dette gjør at forurenset avløpsvann i mindre grad enn tidligere renner ut i Akerselva og i fjorden.

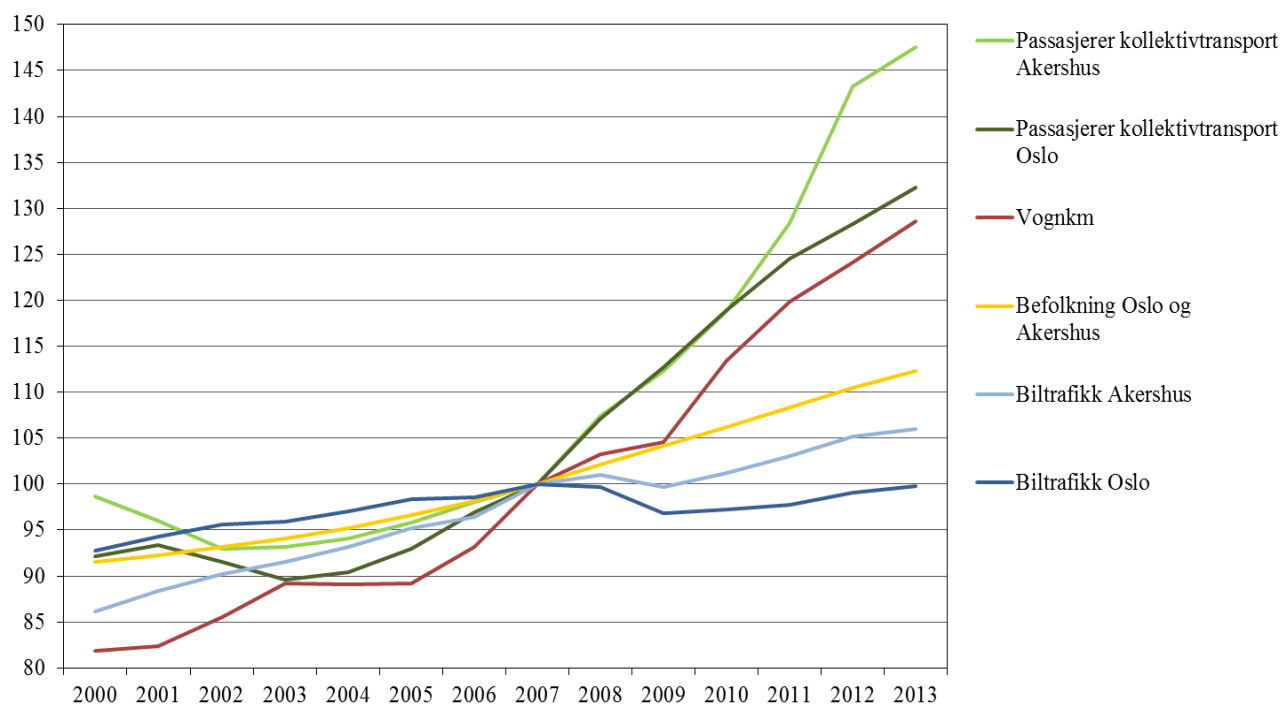
Oslo kommune har fått status som Innovator City i klimanettverket C40 (Cities Climate Leadership Group) og vil delta aktivt i dette og andre internasjonale fora på klima og energi som Eurocities.

Transport, mobilitet, luftkvalitet og støy

Veitransporten er hovedkilde til flere sentrale miljøutfordringer i Oslo; klimagassutslipp, luftforurensning og støyplager. Derfor er utviklingen av energieffektiv transport og grønn mobilitet sentral for byens funksjon, innbyggernes livskvalitet og attraktivitet for næringslivet.

Satsing på kollektivtransport, sykkel og gange er sentralt for å nå miljø- og klimamålene for hovedstadsområdet. Samtidig må det arbeides kontinuerlig for at både kollektivtransporten og personbil- og varebilparken får lavere utslipp og blir mer klimavennlig. Figur 2.18 nedenfor sammenligner utviklingen i antall kollektivreisende med utviklingen i biltrafikk og befolkningsveksten.

Figur 2.18 Utviklingen i reisemønsteret 2000-2013

Passasjerveksten i kollektivtrafikken de siste fem årene har vært sterk, og betydelig høyere enn befolkningsveksten. Dette har ført til at kollektivtrafikken har tatt markedsandeler og bidratt til en betydelig demping av veksten i biltrafikken. Kollektivandelen av motoriserte reiser har i perioden 2007-2013 økt fra 35 til 46 %. Viktige årsaker til dette er lave månedskortpriser og et bedret kollektivtilbud, med bl.a. hyppigere ruteavganger på de mest trafikkerte T-banelinjene. Lørenbanen vil fra 2016 øke kapasiteten i T-banenettet ved at annethvert tog på linje 5 Vestli - Østerås kan kjøres over den nye Lørenbanen, og frigjør dermed plass på strekingen fra Tøyen til Majorstuen. Dette gjør det mulig å doble antall avganger på linje 3 Mortensrud - Sinsen, som vil rehabiliteres videre i 2015. I løpet av 2015 tar Ruter sikte på å ferdigstille en trafikkplan for Oslo indre by. Trafikkplanen innebærer en helhetlig gjennomgang av kollektivtilbudet, hvordan dagens kapasitet utnyttes, dagens og framtidens marked/etterspørsel, infrastruktur og tiltak, mv.

Kollektivtrafikken er den viktigste transportformen til og fra Oslo sentrum og har en markedsandel på om lag 80 % i rushtiden. Kollektivtrafikken er således helt avgjørende for Oslos funksjonsdyktighet. Satsing på kollektivtransport er også et sentralt virkemiddel for å redusere klimagassutslipp, luftforurensing og støy. Innenfor Oslos grenser skjer nå rundt 60 % av kollektivreisene med elektrisk drevne T-baner, trikker og lokaltog. Den nye generasjonen T-banevogner gjenvinner dessuten bremseenergien, noe som reduserer strømforbruket med 9 %.

Trikk og T-bane kjøres på sertifisert grønn strøm. Videre satses det på flere miljøvennlige drivstofftyper som biodiesel, biogass, elektrisitet og hydrogen, for blant annet å nå målet om klimanøytral bussdrift innen 2020. Det settes stadig høyere miljøkrav i Ruter AS sine bussanbud. Når det gjelder utslipp fra buss gikk utslipp av både CO₂ og NO_x ned i 2013 sammenliknet med året før.

Ved inngangen til 2015 skal det være 900 kommunale ladestasjoner i Oslo og byrådet legger opp til å etablere ytterligere 200 ladestasjoner kommende år. Tiltaket forventes å redusere Oslos klimagassutslipp med ca. 2,7 tonn CO₂ pr ladepunkt, forutsatt et gjennomsnittsförbruk av elektrisk energi pr ladepunkt på 4000 kWh pr år, at elbilene er tre ganger så energieffektive og at bilene erstatter bensinbiler som bruker 9 kWh pr liter. Tiltaket vil også medføre mindre luftforurensning og lavere støybelastning. Kommunen deltar også aktivt i EU-prosjektet EVUE (Electric Vehicles in Urban Europe) som har til hensikt å fremme bruken av elektriske kjøretøy i byer.

I 2013 ble det inngått ny samkjøpsavtale for kommunenes tjenestebiler. Ved utskifting av kommunens bilpark skal det som hovedregel anskaffes tjenestebiler med nullutslippsteknologi eller klimanøytrale drivstofftyper. Det er avsatt 50 mill. årlig frem til 2017 til en intern låneordning for bydelene for kjøp av el-biler. Dette vil sette bydelene i stand til å anskaffe om lag 800 el-biler i perioden 2014-2017.

Byrådet vil fortsette satsingen på tilrettelegging for myke trafikanter. Sykling og gåing er de mest miljøvennlige transportformene og det skal være trygt og godt tilrettelagt for syklistene og fotgjengere i Oslo. Høsten 2014 legger byrådet frem sykkelstrategi for 2015-2025. Strategien skal følges opp med en handlingsplan. Parallelt med dette viderefører byrådet arbeidet med ferdigstilling av hovedsykkelveinettet og det blir økt innsats for å gjennomføre smarte og synlige sykkeltiltak, som rød asfalt, bedre merking og godt vintervedlikehold. Sykkelandelen skal øke og det skal bli tryggere å være syklist i Oslo. Gatebruksplanen skal videreutvikles til en mobilitetsplan for sentrum som prioriterer miljøvennlig mobilitet, kollektivtrafikk og varetransport. Sykkelprosjektet videreføres ut økonomiplanperioden. Byrådet doubler satsingen på trygg skolevei for å øke antallet barn som går og sykler til skolen. Kommunen skal fortsette å tilrettelegge for miljøvennlig varetransport gjennom pilotprosjekter som tar hensyn til klima, luftkvalitet og støy.

En utbyggingsplan for landstrøm i Oslo havn er planlagt avklart i løpet av 2014. Det utredes nå muligheten for å tilby landstrøm til cruise og det er lagt kabler for å få DFDS fergene på landstrøm. Det legges også rør i nybyggingen på Sjursøya for å kunne tilby landstrøm i godshavna. Lavspent løsning til godstrafikken er et parallelt arbeid som pågår i et havnesamarbeid i Norge i håp om å finne en standard havnene kan gå sammen om å bruke. Oslo havn vil også se nærmere på muligheten for å kildesortere mer av de 80 tonn avfall som miljøbåten Pelikan henter opp av havnebassenget hvert år.

Byutvikling

En bærekraftig byutvikling og sikring av Oslos blågrønne omgivelser forutsetter at utbygging skjer gjennom fortetting og transformasjon innen nåværende byggesone. Byrådet legger vekt på at utbyggingen er fremtidsrettet, energieffektiv og godt tilrettelagt for innbyggere og virksomheter. Dette følges opp gjennom ny utvikling i sentrum, ved fjorden, i stasjonsnære områder, i knutepunkter, nærsentre og langs viktige kollektivårer.

Byrådet viderefører samarbeidet med staten om å forbedre miljø, samferdsel, bomiljø og levekår i Groruddalen. Hovedmålet for Groruddalssatsingen er en bærekraftig byutvikling, synlig miljøopprusting, bedre livskvalitet og samlet sett bedre levekår. Satsingen – hvor Oslo kommune og staten samlet bruker minst 100 mill. ekstra hvert år i Groruddalen – vil pågå ut 2016. Byrådet ønsker å videreføre en satsing i utsatte lokalområder i Oslo, jf. Groruddalssatsingen og det er innarbeidet 15 mill. til å videreføre tiltak fra 2017.

Oslo kommune deltar i FutureBuilt, et 10-årig samarbeidsprogram for å utvikle klimanøytrale byområ-

der og arkitektur med høy kvalitet. FutureBuilt har som mål å realisere 50 forbildeprosjekter med minst 50 % redusert klimagassutslipp, være et utstillingsvindu nasjonalt og internasjonalt, samt stimulere til nyskaping og endret praksis. Oslo kommune er ansvarlig for 8 forbildeprosjekter; Bjørnsletta, Gran, Veitvet og Stasjonsfjellet skoler, Deichmanske hovedbibliotek, Furuset områdeutvikling, Økern sykehjem og Munch museet.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten kartlegger og overvåker forurensnet grunn som eies av bykassen, samt forestår eventuelle tiltak for å hindre uønsket påvirkning av miljøet fra forurensede lokaliteter. De gamle kommunale avfallsfyllingene på Rommen og Stubberud overvåkes og driftes etter føringer fra miljømyndighetene. Deponigass og sigevann samles opp. På Rommen er det etablert nytt anlegg for fangst og utnyttelse av deponigass. Nødvendige tiltak på Langøyene er under utredning. Det fullføres et 2-årig prosjekt for å kartlegge status og tiltaksbehov for villfyllinger i Groruddalen.

Vann og grønnstruktur

Oslo er en by i vekst. En forventet befolkningsøkning på over 30 % de neste 20 årene vil kreve kapasitetsutvidelse på mange områder og byens infrastruktur må holde tritt med veksten. Økt befolkning vil også medføre behov for nye arealer til kommunaltekniske anlegg.

En forbedring av vannkvaliteten i vassdragene og i fjorden vil gi betydelige miljøgevinster for byen. Miljøprosjektet Midgardsormen var ferdigstilt i 2014, noe som betyr at avløpsnettet i indre by nå er opprustet med en betydelig kapasitetsøkning. Dette hindrer, i større grad enn tidligere, at forurenset avløpsvann renner ut i Akerselva og i fjorden. Arbeidet med utvidelse av Bekkelaget avløpsrenseanlegg vil gjennomføres frem til 2020.

En god overvannshåndtering skal redusere utslipp, overløp, skader og ulemper på bygninger og infrastruktur. Parallelt med dette skal overvann kunne utnyttes som en ressurs i utviklingen av den blågrønne byen, med fokus på trivsel og estetikk. Vann- og avløpsetaten har utarbeidet en strategi for håndtering av overvann. Som en del av arbeidet med overvannshåndtering skal det blant annet tilrettelegges for grønne tak og flomveier og det skal etableres områder som kan oversvømmes. Overvannshåndtering skal oppgraderes i eksisterende bebyggelse.

Byrådet vil fortsette arbeidet med gjenåpning av vassdrag for å styrke en blågrønn struktur, og for å møte framtidige klimaendringer med økt nedbør. Åpning av bekker og elver er et viktig ledd i en mer sikker håndtering av flom og overvann. Vann- og avløpsetaten koordinerer dette arbeidet og samarbeider med andre etater, bydeler og private når dette er

nødvendig. Det er forventet mer sommernedbør og mer intense nedbørsepisoder på Østlandet som følge av klimaendringer. Gjenåpning av bekker og elver og lokal og åpen overvannshåndtering i sammenheng med dette er et viktig klimatilpasningstiltak. Åpne bekker og elver er eksponert for sollys og blir tilført oksygen. Dette bidrar til en betydelig bedre vannkvalitet og forhold for vannlevende organismer enn der som bekken er lukket. Det er og betydelig lettere å oppdage forurensing i åpne bekker.

Hovedplanene revideres hvert fjerde år og hovedplan Vann skal ferdigstilles i 2015. Denne planen vil omfatte anbefalinger for fremtidig vannforsynings situasjon, beskrevet ved anbefalte drikkevannskilder, beredskap og hoveddistribusjonsnett.

Avfall

Alt avfall skal håndteres og disponeres slik at hensynet til helse og miljø blir best mulig ivarettatt, samtidig som en slik håndtering skal være kostnads- og energieffektiv. Utvidet kildesortering danner grunnlaget for en bærekraftig og miljøeffektiv håndtering av husholdningsavfall i Oslo, med gjenvinning av fraksjoner, produksjon av fjernvarme og produksjon av klimanøytralt drivstoff og gjødsel. Innen 2030 skal klimagassutslipp fra avfallsdeponier reduseres med 80 % fra 1991-nivå.

2015 er det tredje året med utvidet kildesortering i Oslo med utsortering av matavfall og plastemballasje. I 2015 er det forventet at økt kildesortering vil resultere i reduksjon av klimagassutslipp med ca. 5,3 tonn CO₂.

Målet om 50 % materialgjenvinning forventes først å kunne nås i 2018. For 2015 har byrådet et mål om 42 % materialgjenvinning av husholdningsavfall. Utvidet kildesortering omfatter hele byen og Oslo har allerede nådd det nasjonale målet om at 75 % av alt avfall skal gjenvinnes (material- og energigjenvinning) med en gjenvinningsprosent på rundt 97 % i 2013.

Antall gjenbruksstasjoner og minigjenbruksstasjoner skal økes. Smestad gjenbruksstasjon gir Oslo vest en moderne gjenbruksstasjon med tilrettelegging for økt ombruk og materialgjenvinning. Prosjektet forventes ferdigstilt i 2015. Renovasjonsetaten planlegger å åpne to nye minigjenbruksstasjoner i løpet av 2015, Vårveien 53, Iladalen i tillegg til en mobil minigjenbruksstasjon.

Fjernvarme basert på energigjenvinning av husholdningenes restavfall utgjør et viktig bidrag til å fase ut oljefyring i Oslo. Oslo har etablert verdens største

optiske sorteringsanlegg for avfall og kommunens to anlegg for optisk utsortering av plastemballasje og matavfall har en samlet kapasitet på 150 000 tonn/år. Energigjenvinningsetaten skal selge tjenestene og energigjenvinne brennbart restavfall i markedet, levere fornybar varme til fjernvarmenettet i Oslo samt fornybar elektrisk kraft. Salg av energi gjenfunnet fra brennbart restavfall foregår til markedsbetingelser.

Miljøledelse og anskaffelser

Miljøledelse i kommunens egen virksomhet skal sikre at kommunens tjenester blir utført uten unødvendig ressursbruk og miljøbelastning. Alle kommunale virksomheter skal miljøsertifiseres og miljøledelse skal integreres i virksomhetenes internkontrollsystem og øvrige styringssystem. I 2013 var 411 av 973 innrapporterte tjenestesteder miljøsertifisert. Med 146 enheter som ikke kan sertifiseres gir dette sertifiseringsandel på 57 %. Arbeidet med å innføre miljøledelse i de resterende virksomhetene fortsetter i 2015, samt arbeidet med å følge opp virksomheter som allerede er sertifisert. Byrådet vil styrke profileringen av Oslos miljø- og klimaarbeid internasjonalt.

Oslo praktiserer miljøeffektive anskaffelser. Byrådets mål er å stille gode og relevante krav, evaluere anbud og ha miljøoppfølging av kontrakter som sikrer både god innkjøper- og miljøkompetanse i kommunen. Alle biler som brukes av Oslo kommune skal som hovedregel bruke nullutslippsteknologi innen utgangen av 2015 slik som biodrivstoff, elektrisitet eller hydrogen. Kommunens samkjøpsavtale er tilrettelagt for å oppfylle målet.

Byrådet skal sikre og styrke systematisk oppfølging av miljøriktige anskaffelser og stille miljøkrav for anskaffelse av kjøretøy, annen maskinpark og transporttjenester. Oslo fortsetter samarbeidet med andre aktører for å øke bevisstheten om miljøeffektive, rettferdige og økologiske innkjøp.

Rapportering av klima- og miljøeffekter

Byrådet mener gode data på miljø- og klimaeffekter av kommunens virksomhet er en forutsetning for å nå kommunens ambisiøse miljømål. Miljø- og klimaeffekter skal synliggjøres og integreres i de ordinære budsjett- og rapporteringsrutinene. Miljøstatus for Oslo kommune skal være lett tilgjengelig på Miljøportalen. Byrådet vil videreføre og utvikle en egen miljø- og klimarapport. Hensikten er å ha oversikt over kommunens klima- og miljøpåvirkning, samt å kunne følge utvikling og effekter av miljø- og klimatiltak.

2.7 Hovedoversikter - økonomiplan

2.7.1 Økonomiplan driftsbudsjettet – bykassen

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (EST og KOU)	Nettoutgift	18 775 608	18 988 107	19 003 274	18 937 208	19 017 823
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Nettoutgift	3 913 281	3 103 687	3 126 865	3 139 591	3 163 591
Kunnskap og utdanning (KOU)	Nettoutgift	10 672 990	11 118 499	11 385 478	11 581 933	11 820 704
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	260 176	257 526	257 825	239 015	225 015
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Nettoutgift	2 500 396	2 533 102	2 523 036	2 539 354	2 538 727
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Nettoutgift	-358 420	-481 901	-696 763	-734 424	-750 339
Kultur og næring (KON)	Nettoutgift	829 998	841 376	712 714	692 984	697 084
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	445 181	453 109	446 639	442 395	442 145
Finans (FIN)	Nettoutgift	407 445	377 406	386 246	379 745	379 745
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	189 286	258 808	183 808	228 748	182 148
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	155 715	158 206	318 311	491 016	695 726
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-2 021 425	-2 062 131	-2 033 914	-2 055 964	-2 026 964
Sum sektorene - bykasse	Nettoutgift	35 770 231	35 545 794	35 613 519	35 881 601	36 385 405
Skatt på inntekt og formue		-25 700 000	-26 300 000	-26 650 000	-26 950 000	-27 200 000
Ordinært rammetilskudd		-10 115 000	-10 240 000	-10 350 000	-10 520 000	-10 750 000
Skatt på eiendom		0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter		0	0	0	0	0
Andre generelle statstilskudd		-554 432	-573 642	-567 142	-569 042	-555 942
Sum frie disponible inntekter		-36 369 432	-37 113 642	-37 567 142	-38 039 042	-38 505 942
Renteinntekter og utbytte		-1 647 800	-1 677 931	-1 618 679	-1 554 617	-1 479 649
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		657 600	799 700	882 130	993 364	1 083 640
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		1 073 400	1 294 200	1 409 630	1 473 421	1 587 952
Netto finansinntekter/-utgifter		83 200	415 969	673 081	912 168	1 191 943
Netto driftsresultat		-516 001	-1 151 879	-1 280 542	-1 245 273	-928 594
Til ubundne avsetninger		346 192	956 917	873 662	725 691	572 996
Til bundne avsetninger		274 566	244 824	328 889	307 564	303 916
Bruk av ubundne avsetninger		-117 173	-93 312	-92 800	-92 800	-92 800
Bruk av bundne avsetninger		-12 000	-64 330	-12 000	-12 000	-12 000
Netto avsetninger		491 585	1 044 099	1 097 751	928 455	772 112
Overføring til investeringsbudsjettet		24 416	107 780	182 791	316 818	156 482
Sum overført til investeringsbudsjettet		24 416	107 780	182 791	316 818	156 482
Til fordeling drift		-35 770 231	-35 545 794	-35 613 519	-35 881 601	-36 385 405
Sum fordelt til drift		35 770 231	35 545 794	35 613 519	35 881 601	36 385 405
Merforbruk/mindreforbruk		0	0	0	0	0

2.7.2 Økonomiplan driftsbudsjettet - kommunale foretak (KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Kommunale foretak:						
KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Klima og energi Oslo KF (MOS)	Netto driftsresultat	38 194		39 830	39 830	39 830
Oslo Havn KF (MOS)	Netto driftsresultat	-18 600	-17 700	-15 000	-10 700	-10 000
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	Netto driftsresultat	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Boligbygg Oslo KF (KON)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	Netto driftsresultat	0	0	0	0	0
Sum kommunale foretak - netto driftsresultat		-80 406	-117 700	-75 170	-70 870	-70 170
Til ubundne avsetninger		0	0	0	0	0
Til bundne avsetninger		0	0	0	0	0
Bruk av ubundne avsetninger		0	0	0	0	0
Bruk av bundne avsetninger		-38 194	0	-39 830	-39 830	-39 830
Netto avsetninger		-38 194	0	-39 830	-39 830	-39 830
Overføring til investeringsbudsjettet - KF m.v.		118 600	117 700	115 000	110 700	110 000
Sum overført til investeringsbudsjettet		118 600	117 700	115 000	110 700	110 000
Merforbruk/mindre forbruk		0	0	0	0	0

2.7.3 Økonomiplan driftsbudsjettet - samlet (bykasse og KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Bykasse virksomheter:						
Bydelene (EST og KOU)	Nettoutgift	18 775 608	18 988 107	19 003 274	18 937 208	19 017 823
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Nettoutgift	3 913 281	3 103 687	3 126 865	3 139 591	3 163 591
Kunnskap og utdanning (KOU)	Nettoutgift	10 672 990	11 118 499	11 385 478	11 581 933	11 820 704
Byutvikling (BYU)	Nettoutgift	260 176	257 526	257 825	239 015	225 015
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Nettoutgift	2 500 396	2 533 102	2 523 036	2 539 354	2 538 727
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Nettoutgift	-358 420	-481 901	-696 763	-734 424	-750 339
Kultur og næring (KON)	Nettoutgift	829 998	841 376	712 714	692 984	697 084
Byrådslederens kontor (BLK)	Nettoutgift	445 181	453 109	446 639	442 395	442 145
Finans (FIN)	Nettoutgift	407 445	377 406	386 246	379 745	379 745
Bystyrets organer (BYS)	Nettoutgift	189 286	258 808	183 808	228 748	182 148
Avsetningskapitler (FIN)	Nettoutgift	155 715	158 206	318 311	491 016	695 726
Finansposter (FIN)	Nettoutgift	-2 021 425	-2 062 131	-2 033 914	-2 055 964	-2 026 964
Sum sektorene - bykasse	Nettoutgift	35 770 231	35 545 794	35 613 519	35 881 601	36 385 405
Sum kommunale foretak - netto utgift ekskl. finanstransaksjoner		-1 134 271	-1 465 327	-1 623 938	-1 773 512	-1 865 321
Sum Oslo kommune - bykasse og KF		34 635 960	34 080 467	33 989 581	34 108 089	34 520 084
Skatt på inntekt og formue		-25 700 000	-26 300 000	-26 650 000	-26 950 000	-27 200 000
Ordinært rammetilskudd		-10 115 000	-10 240 000	-10 350 000	-10 520 000	-10 750 000
Skatt på eiendom		0	0	0	0	0
Andre direkte eller indirekte skatter		0	0	0	0	0
Andre generelle statsstilskudd		-554 432	-573 642	-567 142	-569 042	-555 942
Sum frie disponible inntekter		-36 369 432	-37 113 642	-37 567 142	-38 039 042	-38 505 942
Renteinntekter og utbytte		-1 700 021	-1 685 280	-1 626 079	-1 562 072	-1 487 169
Gevinst finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter		1 399 588	1 718 068	1 962 433	2 205 026	2 373 191
Tap finansielle instrumenter (omløpsmidler)		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		1 437 498	1 730 808	1 885 495	1 971 856	2 101 072
Netto finansinntekter/-utgifter		1 137 065	1 763 596	2 221 849	2 614 810	2 987 094
Netto driftsresultat		-596 407	-1 269 579	-1 355 712	-1 316 143	-998 764
Til ubundne avsetninger		346 192	956 917	873 662	725 691	572 996
Til bundne avsetninger		274 566	244 824	328 889	307 564	303 916
Bruk av ubundne avsetninger		-117 173	-93 312	-92 800	-92 800	-92 800
Bruk av bundne avsetninger		-50 194	-64 330	-51 830	-51 830	-51 830
Netto avsetninger		453 391	1 044 099	1 057 921	888 625	732 282
Overføring til investeringsbudsjettet		24 416	107 780	182 791	316 818	156 482
Overføring til investeringsbudsjettet - KF		118 600	117 700	115 000	110 700	110 000
Sum overført til investeringsbudsjettet		143 016	225 480	297 791	427 518	266 482
Til fordeling drift		-34 635 959	-34 080 467	-33 989 581	-34 108 089	-34 520 084
Sum fordelt til drift		34 635 959	34 080 467	33 989 581	34 108 089	34 520 084
Merforbruk/mindreforbruk		0	0	0	0	0
Netto driftsresultat ekskl. resultat VAR-sektor og Oslo Havn KF		-595 950	-1 193 513	-1 207 093	-1 198 072	-882 474

2.7.4 Økonomiplan investeringsbudsjettet – bykassen

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Bydelene (EST og KOU)	Utgift	50 000	50 000	50 000	50 000	0
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Utgift	88 200	66 490	322 990	33 990	960 990
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	265 410	1 126 068	234 070	67 467	1 800
Byutvikling (BYU)	Utgift	420 200	309 500	397 500	349 000	81 500
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	928 292	1 250 480	1 216 870	1 056 541	995 770
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	1 192 408	1 221 400	1 264 100	1 296 400	1 245 300
Kultur og næring (KON)	Utgift	901 200	1 104 000	1 640 500	2 006 200	861 800
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	4 000	3 500	3 500	3 500	3 500
Finans (FIN)	Utgift	153 800	123 800	173 800	173 800	173 800
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i anleggsmidler - bykasse		4 003 510	5 255 238	5 303 330	5 036 898	4 324 460
Investeringer i anleggsmidler		4 003 510	5 255 238	5 303 330	5 036 898	4 324 460
Utlån og forskuttering		1 743 000	1 419 000	1 206 000	1 206 000	1 206 000
Kjøp av aksjer og andeler		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		648 900	701 100	741 800	778 700	825 200
Avsetninger		380	380	380	380	380
Årets finansieringsbehov		6 395 790	7 375 718	7 251 510	7 021 978	6 356 040
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler		-4 268 750	-4 410 321	-4 710 967	-4 244 950	-3 894 262
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-145 500	-624 800	-90 000	-165 000	-165 000
Tilskudd til investeringer		0	0	0	0	0
Kompensasjon for merverdiavgift		-367 254	-379 733	-540 803	-556 882	-360 648
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-782 050	-964 564	-1 008 529	-1 051 608	-1 075 028
Andre inntekter		0	0	0	0	0
Sum ekstern finansiering		-5 563 554	-6 379 418	-6 350 299	-6 018 440	-5 494 938
Overføring fra driftsbudsjettet		-24 416	-107 780	-182 791	-316 818	-156 482
Sum overført fra driftsbudsjettet		-24 416	-107 780	-182 791	-316 818	-156 482
Bruk av avsetninger		-807 820	-888 520	-718 420	-686 720	-704 620
Sum finansiering		-6 395 790	-7 375 718	-7 251 510	-7 021 978	-6 356 040
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0

2.7.5 Økonomiplan investeringsbudsjettet – kommunale foretak (KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Kommunale foretak:						
KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)	Utgift	0	0	0	0	0
Klima og energi Oslo KF (MOS)	Utgift	0		0	0	0
Oslo Havn KF (MOS)	Utgift	343 550	276 800	190 000	160 500	179 000
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	3 431 825	2 656 300	2 432 000	2 122 200	1 544 200
Boligbygg Oslo KF (KON)	Utgift	1 105 000	1 053 000	1 424 000	570 000	175 000
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	1 513 551	1 412 400	1 582 000	660 000	797 000
Investeringer i anleggsmidler - KF		6 393 926	5 398 500	5 628 000	3 512 700	2 695 200
Tilskudd til Bykasse fra KF		0	0	0	0	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler - KF		6 393 926	5 398 500	5 628 000	3 512 700	2 695 200
Utlån og forskuttering		15 000	0	15 000	15 000	15 000
Kjøp av aksjer og andeler		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		0	0	0	0	0
Avsetninger		0	0	0	200	0
Årets finansieringsbehov		6 408 926	5 398 500	5 643 000	3 527 900	2 710 200
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler		-4 444 251	-3 562 600	-3 546 000	-1 794 200	-1 235 200
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-82 000	-66 000	-66 000	-66 000	-66 000
Tilskudd til investeringer (eksterne)		-177 000	-240 000	-533 000	-529 000	-652 000
Kompensasjon for merverdiavgift		-1 002 625	-821 000	-862 000	-623 000	-463 000
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		0	0	0	0	0
Andre inntekter		-260 000	-259 000	-175 000	-150 000	-169 000
Tilskudd fra Bykasse		-260 500	-332 100	-331 000	-240 000	0
Sum ekstern finansiering		-6 226 376	-5 280 700	-5 513 000	-3 402 200	-2 585 200
Overføring fra driftsbudsjettet - KF		-118 600	-117 700	-115 000	-110 700	-110 000
Sum overført fra driftsbudsjettet		-118 600	-117 700	-115 000	-110 700	-110 000
Bruk av avsetninger		-63 950	-100	-15 000	-15 000	-15 000
Sum finansiering		-6 408 926	-5 398 500	-5 643 000	-3 527 900	-2 710 200
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0

2.7.6 Økonomiplan investeringsbudsjettet - samlet (bykasse og KF)

		Beløp i 1000 kr				
		Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Bydelene (EST og KOU)	Utgift	50 000	50 000	50 000	50 000	0
Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	Utgift	88 200	66 490	322 990	33 990	960 990
Kunnskap og utdanning (KOU)	Utgift	265 410	1 126 068	234 070	67 467	1 800
Byutvikling (BYU)	Utgift	420 200	309 500	397 500	349 000	81 500
Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	Utgift	928 292	1 250 480	1 216 870	1 056 541	995 770
Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	Utgift	1 192 408	1 221 400	1 264 100	1 296 400	1 245 300
Kultur og næring (KON)	Utgift	901 200	1 104 000	1 640 500	2 006 200	861 800
Byrådslederens kontor (BLK)	Utgift	4 000	3 500	3 500	3 500	3 500
Finans (FIN)	Utgift	153 800	123 800	173 800	173 800	173 800
Bystyrets organer (BYS)	Utgift	0	0	0	0	0
Investeringer i anleggsmidler - bykasse		4 003 510	5 255 238	5 303 330	5 036 898	4 324 460
Tilskudd til KF fra bykasse		-260 500	-332 100	-331 000	-240 000	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler - bykassen		3 743 010	4 923 138	4 972 330	4 796 898	4 324 460
KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)	Utgift	0	0	0	0	0
Klima og energi Oslo KF (MOS)	Utgift	0		0	0	0
Oslo Havn KF (MOS)	Utgift	343 550	276 800	190 000	160 500	179 000
Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	3 431 825	2 656 300	2 432 000	2 122 200	1 544 200
Boligbygg Oslo KF (KON)	Utgift	1 105 000	1 053 000	1 424 000	570 000	175 000
Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	Utgift	1 513 551	1 412 400	1 582 000	660 000	797 000
Investeringer i anleggsmidler - KF		6 393 926	5 398 500	5 628 000	3 512 700	2 695 200
Tilskudd til bykasse fra KF		0	0	0	0	0
Korrigert investeringer i anleggsmidler - KF		6 393 926	5 398 500	5 628 000	3 512 700	2 695 200
Investeringer i anleggsmidler - Oslo kommune		10 136 936	10 321 638	10 600 330	8 309 598	7 019 660
Investeringer i anleggsmidler		10 136 936	10 321 638	10 600 330	8 309 598	7 019 660
Utlån og forskuttering		1 758 000	1 419 000	1 221 000	1 221 000	1 221 000
Kjøp av aksjer og andeler		0	0	0	0	0
Avdrag på lån		648 900	701 100	741 800	778 700	825 200
Avsetninger		380	380	380	580	380
Årets finansieringsbehov		12 544 216	12 442 118	12 563 510	10 309 878	9 066 240
Finansiert slik:						
Bruk av lånemidler		-8 713 001	-7 972 921	-8 256 967	-6 039 150	-5 129 462
Inntekter fra salg av anleggsmidler		-227 500	-690 800	-156 000	-231 000	-231 000
Tilskudd til investeringer		-177 000	-240 000	-533 000	-529 000	-652 000
Kompensasjon for merverdiavgift		-1 369 879	-1 200 733	-1 402 803	-1 179 882	-823 648
Mottatte avdrag på utlån og refusjoner		-782 050	-964 564	-1 008 529	-1 051 608	-1 075 028
Andre inntekter		-260 000	-259 000	-175 000	-150 000	-169 000
Sum eksternt finansiering		-11 529 430	-11 328 018	-11 532 299	-9 180 640	-8 080 138
Overføring fra driftsbudsjettet		-24 416	-107 780	-182 791	-316 818	-156 482
Overføring fra driftsbudsjettet - KF		-118 600	-117 700	-115 000	-110 700	-110 000
Sum overført fra driftsbudsjettet		-143 016	-225 480	-297 791	-427 518	-266 482
Bruk av avsetninger		-871 770	-888 620	-733 420	-701 720	-719 620
Sum finansiering		-12 544 216	-12 442 118	-12 563 510	-10 309 878	-9 066 240
Udekket/udisponert		0	0	0	0	0

2.7.7 Fondsutvikling – bykassen

		Beløp i 1000 kr				
DRIFTSBUDSJETTET	Kap	2014	2015	2016	2017	2018
Avsetning til fond						
15407 Avsetning til Parkeringsfondet	940	48 200	48 700	48 700	48 700	48 700
15410 Avsetning til intervedlikeholdsfond	940	37 000	35 000	35 000	35 000	35 000
15412 Avsetning til selvassuransfond	124	29 600	39 600	39 600	39 600	39 600
15415 Avsetning til finansiering av investering MOS	940	16 063	144 726	133 677	110 539	111 844
15419 Avsetning til fond til samferdselsformål	940	189 000	195 000	195 000	195 000	195 000
15421 Avsetning til EGE-fond husholdninger	940	26 329	34 891	30 685	32 852	32 852
15424 Avsetning til fond for dekn av premieavvik	940	-	459 000	391 000	264 000	110 000
Til ubundne avsetninger		346 192	956 917	873 662	725 691	572 996
15507 Avsetning til Skogavgiftsfondet	950	300	300	300	300	300
15513 Avsetning til Feiervesenet	950	5 472	884	-353	-1 568	-2 830
15514 Avsetning til tapsfond	950	24 000	33 000	33 000	33 000	33 000
15516 Avsetning til selvkostfondet VAV	950	9 753	-53 908	3 827	96	-2 887
15517 Avsetning til selvkostfondet REN	950	-43 959	-32 452	-3 885	-3 264	-2 667
15519 Avsetning til fond for spillemidler	950	4 000	-	-	-	-
15520 Avsetning til fond Oslopakke 3-midler bompenger	950	230 000	247 000	279 000	279 000	279 000
15521 Avsetning til fond belønningsordn kollektivtrafikk	950	45 000	50 000	17 000	-	-
Til bundne avsetninger		274 566	244 824	328 889	307 564	303 916
Sum avsetning til driftsfond		620 758	1 201 741	1 202 551	1 033 255	876 912
Bruk av fond						
19410 Bruk av vintervedlikeholdsfond	940	-19 000	-20 412	-35 000	-35 000	-35 000
19412 Bruk av selvassuransfond	124	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000	-30 000
19413 Bruk av Energigjenvinningsfondet	940	-20 373	-	-	-	-
19416 Bruk av fond til utvikling av midlertidige bhg	940	-18 800	-13 900	-3 800	-3 800	-3 800
19420 Bruk av fond norskopplæring for innvandrere	940	-20 000	-20 000	-15 000	-15 000	-15 000
19425 Bruk av fond for tap på lånegarantier	940	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000	-9 000
Bruk av ubundne avsetninger		-117 173	-93 312	-92 800	-92 800	-92 800
19511 Bruk av Klima- og energifondet	950	-	-52 330	-	-	-
19520 Bruk av fond Oslopakke 3-midler bompenger	950	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000	-12 000
Bruk av bundne avsetninger		-12 000	-64 330	-12 000	-12 000	-12 000
Sum bruk av driftsfond		-129 173	-157 642	-104 800	-104 800	-104 800
Netto avsetninger i driftsbudsjettet		491 585	1 044 099	1 097 751	928 455	772 112
INVESTERINGSBUDSJETTET						
Avsetning til fond						
05598 Avsetning til fond for off. tilfluktsrom	959	380	380	380	380	380
Sum avsetning til fond		380	380	380	380	380
Bruk av fond						
09407 Bruk av Parkeringsfondet	940	-39 500	-48 000	-48 000	-48 000	-48 000
09415 Bruk av fond til finansiering av inv. MOS	940	-68 000	-219 200	-164 100	-146 400	-164 300
09419 Bruk av fond til samferdselsformål	940	-189 000	-195 000	-195 000	-195 000	-195 000
09421 Bruk av EGE-fond husholdninger	940	-42 000	-68 000	-30 000	-30 000	-30 000
09495 Bruk av fond Fomebuprojektet	948	-	-58 000	-	-	-
09507 Bruk av Skogavgiftsfondet	950	-320	-320	-320	-320	-320
09511 Bruk av Klima- og energifondet	950	-	-15 000	-	-	-
09519 Bruk av fond for spillemidler	950	-4 000	-	-	-	-
09520 Bruk av fond Oslopakke 3-midler bompenger	950	-240 000	-235 000	-264 000	-267 000	-267 000
09521 Bruk av fond belønningsordning kollektivtrafikk	950	-45 000	-50 000	-17 000	-	-
09599 Bruk av fond for særskilt overf. i inv.regnskapet	959	-180 000	-	-	-	-
Sum bruk av fond		-807 820	-888 520	-718 420	-686 720	-704 620
SUM DRIFT OG INVESTERING						
Sum avsetninger		621 138	1 202 121	1 202 931	1 033 635	877 292
Sum bruk av fond		-936 993	-1 046 162	-823 220	-791 520	-809 420
NETTO DRIFT OG INVESTERING		-315 855	155 959	379 711	242 115	67 872

Oversikten viser bykassens fond. Det vises til kapittel 13 for nærmere omtale av fond.

2.7.8 Oversikt over bykasseinvesteringer med finansiering

Økonomiplan 2015-2018 Investeringsoversikt for bykassen (tall i 1 000 kroner)

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester (EST) - byomfattende tiltak										
Kap. 313 Sykehjemsetaten										
1 07 006	Inventar og utstyr sykehjem					8 400	8 400	8 400	8 400	Generell
1 07 006	Inventar og utstyr sykehjem					1 600	1 600	1 600	1 600	Statstil.
1 12 014	Nye sykehjem - inventar og utstyr			5 000	5 000	5 000	0	0	0	Statstil.
1 12 014	Nye sykehjem - inventar og utstyr	51 000		20 500	20 500	20 500	0	0	0	Generell
1 15 022	4 nye sykehjem (OPS-prosjekter, sykehjemmene tas i bruk i 2018)	927 000			(Ekskl. mva og statstilskudd)	0	0	0	927 000	Generell
1 15 025	1 nytt sykehjem Henrik Sørensensvei (OPS-prosjekt tas i bruk 2016)	285 000			(Ekskl. mva og statstilskudd)	0	285 000	0	0	Generell
Sum kap. 313 Sykehjemsetaten						35 500	295 000	10 000	937 000	
Kap. 314 Helseetaten										
1 12 018	Inventar og utstyr					7 000	7 000	7 000	7 000	Generell
1 12 018	Inventar og utstyr					500	500	500	500	Statstil.
Sum kap. 314 Helseetaten						7 500	7 500	7 500	7 500	
Kap. 315 Velferdsetaten										
1 12 019	Inventar og utstyr					152	152	152	152	Generell
1 12 019	Inventar og utstyr					38	38	38	38	Statstil.
Sum kap. 315 Velferdsetaten						190	190	190	190	
Kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern										
1 06 034	Inventar og utstyr					1 840	1 840	1 840	1 840	Generell
1 06 034	Inventar og utstyr					460	460	460	460	Statstil.
Sum kap. 360 Barne- og familieetaten - barnevern						2 300	2 300	2 300	2 300	
Kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre										
1 14 010	Inventar og utstyr Omsorg+	6 000		2 400	2 400	2 400	0	0	0	Generell
1 14 010	Inventar og utstyr Omsorg+			600	600	600	0	0	0	Statstil.
1 15 030	Velferdsteknologi					8 000	8 000	8 000	8 000	Generell
1 15 030	Velferdsteknologi					2 000	2 000	2 000	2 000	Statstil.
Sum kap. 372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre						13 000	10 000	10 000	10 000	
Kap. 427 Tap på utlån										
1 06 035	Tap på utlån til boligformål					4 000	4 000	4 000	4 000	Generell
Sum kap. 427 Tap på utlån						4 000	4 000	4 000	4 000	
Kap. 481 Handlingsprogram Oslo sør										
1 07 046	Tiltakspakke Oslo sør					3 360	3 360	0	0	Generell
1 07 046	Tiltakspakke Oslo sør					640	640	0	0	Statstil.
Sum kap. 481 Handlingsprogram Oslo sør						4 000	4 000	0	0	
Sum bykasseinvesteringer EST - byomfattende tiltak						66 490	322 990	33 990	960 990	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
	Finansiering EST- byomfattende tiltak									
	1. Generell finansiering					55 652	317 752	29 392	956 392	
	2. Særskilte fond					0	0	0	0	
	3. Tilskudd fra staten					10 838	5 238	4 598	4 598	
	4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
	Sum finansiering					66 490	322 990	33 990	960 990	
	Bydelene (EST og KOU)									
	<i>Kap. 308 Bydelene - avsetninger helse- og sosiale tjenester</i>									
1 13 041	Intern låneordning for kjøp av el-biler					50 000	50 000	50 000	0	Generell
	Sum kap. 308 Bydelene - avsetninger helse- og sosiale tjenester					50 000	50 000	50 000	0	
	Sum bykasseinvesteringer Bydelene (EST og KOU)					50 000	50 000	50 000	0	
	Finansiering EST- byomfattende tiltak									
	1. Generell finansiering					50 000	50 000	50 000	0	
	2. Særskilte fond					0	0	0	0	
	3. Tilskudd fra staten					0	0	0	0	
	4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
	Sum finansiering					50 000	50 000	50 000	0	
	Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning									
	<i>Kap. 200 Utdanningsetaten</i>									
1 06 040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr					89 788	123 256	51 440	0	Generell
1 06 040	Utdanningsetaten - inventar og utstyr					22 447	30 814	12 860	0	Statstil.
1 11 001	IKT - infrastruktur skoler					12 000	12 000	0	0	Generell
1 11 001	IKT - infrastruktur skoler					3 000	3 000	0	0	Statstil.
1 15 023	IKT-utvikling skoler					34 000	22 000	0	0	Generell
1 15 023	IKT-utvikling skoler					8 500	5 500	0	0	Statstil.
	Sum kap. 200 Utdanningsetaten					169 735	196 570	64 300	0	
	<i>Kap. 210 Grunnskolen</i>									
1 15 027	Veitvet 1-10 skole (OPS-prosjekt, skolen tas i bruk i 2015)	362 900	(eksklusiv mva)			362 900	0	0	0	Generell
1 15 028	Gran 8-10 skole (OPS-prosjekt, skolen tas i bruk i 2015)	199 500	(eksklusiv mva)			199 500	0	0	0	Generell
	Sum kap. 210 Grunnskolen					562 400	0	0	0	
	<i>Kap. 230 Videregående skoler</i>									
1 15 029	Ullern vgs (OPS-prosjekt, skolen tas i bruk i 2015)	374 500	(eksklusiv mva)			374 500	0	0	0	Generell
	Sum kap. 230 Videregående skoler					374 500	0	0	0	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
<i>Kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver</i>										
1 06 039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr					9 546	12 000	2 534	1 440	Generell
1 06 039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr					2 387	3 000	633	360	Statstil.
1 15 024	Bedre IKT i barnehagene (barnehageløftet)					6 000	18 000			Generell
1 15 024	Bedre IKT i barnehagene (barnehageløftet)					1 500	4 500			Statstil.
Sum kap. 271 Byomfattende barnehageoppgaver						19 433	37 500	3 167	1 800	
Sum bykasseinvesteringer kunnskap og utdanning						1 126 068	234 070	67 467	1 800	
Finansiering kunnskap og utdanning										
1. Generell finansiering						1 088 234	187 256	53 974	1 440	
2. Særskilte fond						0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten						37 834	46 814	13 493	360	
4. Tilskudd fra andre						0	0	0	0	
Sum finansiering						1 126 068	234 070	67 467	1 800	
Byrådsavdeling for byutvikling										
<i>Kap.416 Fornebu-utbyggingen</i>										
1 00 165	Fornebu	1 133 500	995 800	14 200	1 010 000	0	21 500	13 000	25 500	Generell
1 00 165	Fornebu					23 500	0	0	0	Fond inv.bud.
1 06 020	Fornebu-banebetjening	280 000	0	0	0	0	0	280 000	0	Generell
Sum kap. 416 Fornebu-utbyggingen						23 500	21 500	293 000	25 500	
<i>Kap. 425 Andre utbyggingsformål</i>										
1 06 017	Kontraktsforpliktet kjøp					20 000	20 000	20 000	20 000	Generell
1 07 009	Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.					195 500	330 000	30 000	30 000	Generell
1 07 009	Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.					34 500	0	0	0	Fond inv.bud.
1 09 004	Opprustning torg og møteplasser					8 000	0	0	0	Generell
1 09 004	Opprustning torg og møteplasser					2 000	0	0	0	Statstil.
Sum kap. 425 Andre utbyggingsformål						260 000	350 000	50 000	50 000	
<i>Kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen</i>										
1 07 010	Groruddalsprogrammet					20 000	20 000	0	0	Generell
Sum kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen						20 000	20 000	0	0	
<i>Kap. 609 Plan- og bygningsetaten</i>										
1 06 019	IKT-utstyr					5 000	5 000	5 000	5 000	Generell
1 06 019	IKT-utstyr					1 000	1 000	1 000	1 000	Statstil.
Sum kap. 609 Plan- og bygningsetaten						6 000	6 000	6 000	6 000	
Sum bykasseinvesteringer Byrådsavdeling for byutvikling						309 500	397 500	349 000	81 500	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
	Finansiering Byrådsavdeling for byutvikling									
	1. Generell finansiering					248 500	396 500	348 000	80 500	
	2. Særskilte fond					58 000	0	0	0	
	3. Tilskudd fra staten					3 000	1 000	1 000	1 000	
	4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
	Sum finansiering					309 500	397 500	349 000	81 500	

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel (MOS)

MOS - miljø

Kap.542 Bymiljøetaten - friluftsliv og nærmiljøanlegg

1 08 015	Skogavgiftsfin. tiltak					320	320	320	320	Fond inv.bud.
1 08 047	Nedre Foss park	40 000				16 000	16 000	0	0	Generell
1 08 047	Nedre Foss park					4 000	4 000	0	0	Statstil.
1 09 011	Diverse mindre prosjekter					5 350	5 350	5 350	0	Statstil.
1 09 011	Diverse mindre prosjekter					1 000	1 000	1 000	0	Tilskudd andre
1 09 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					1 600	1 600	1 600	1 600	Generell
1 09 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					400	400	400	400	Statstil.
1 15 041	BYM Nærmiljø- og friluftsanlegg					14 400	6 400	6 400	6 400	Generell
1 15 041	BYM Nærmiljø- og friluftsanlegg					3 600	1 600	1 600	1 600	Statstil.
	Sum friluftliv og nærmiljøanlegg					46 670	36 670	16 670	10 320	

Kap. 542 Bymiljøetaten - samferdsel

1 07 001	Ensjøutbyggingen		179 382	11 700	191 082	21 676	0	0	0	Fond inv.bud.
1 07 001	Ensjøutbyggingen		154 218	21 000	175 218	23 700	42 112	68 312	66 936	Tilskudd andre
1 07 001	Ensjøutbyggingen			9 000	9 000	11 344	10 528	17 078	16 734	Statstil.
1 08 030	Utredning/prosjekter					22 400	12 000	16 000	26 400	Fond inv.bud.
1 08 030	Utredning/prosjekter					5 600	3 000	4 000	6 600	Statstil.
1 08 035	Utstyr, transportmidler, maskiner					1 000	1 600	1 600	1 000	Fond inv.bud.
1 08 035	Utstyr, transportmidler, maskiner					250	400	400	250	Statstil.
1 11 008	Levende Oslo (torg og møteplasser)					8 000	0	0	0	Generell
1 11 008	Levende Oslo (torg og møteplasser)					2 000	0	0	0	Statstil.
1 11 021	Tilrettelegge for trikk Dronning Eufemias gt.	285 500	105 000	81 000	186 000	57 000	13 000	0	0	Fond inv.bud.
1 11 021	Tilrettelegge for trikk Dronning Eufemias gt.			16 000	16 000	11 000	2 500	0	0	Statstil.
1 12 002	Kollektivprioriteringer					91 070	174 120	184 715	262 664	Fond inv.bud.
1 12 002	Kollektivprioriteringer					25 268	47 280	49 928	65 166	Statstil.
1 12 024	Belysningsplan					10 400	20 000	20 000	12 000	Fond inv.bud.
1 12 024	Belysningsplan					5 000	8 000	8 000	6 000	Statstil.
1 12 024	Belysningsplan					9 600	12 000	12 000	12 000	Generell

Prosjektnr.					Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
1 13 005	Program	gateopprusting							48 303	31 921	31 095	0	Fond inv.bud.
1 13 005	Program	gateopprusting							14 197	17 691	13 717	12 000	Statstil.
1 13 005	Program	gateopprusting							2 500	2 500	2 500	0	Generell
1 13 005	Program	gateopprusting							0	22 888	12 688	48 000	Tilskudd andre
1 13 009	Universell	utforming							9 328	9 328	9 328	4 976	Fond inv.bud.
1 13 009	Universell	utforming							2 332	2 332	2 332	2 760	Statstil.
1 13 009	Universell	utforming							0	0	0	6 064	Tilskudd andre
1 13 010	Mindre	utbedringer							15 929	11 569	0	0	Generell
1 13 010	Mindre	utbedringer							4 471	8 831	21 600	23 200	Fond inv.bud.
1 13 010	Mindre	utbedringer							5 100	5 100	5 400	5 800	Statstil.
1 14 044	Toveistrikk	Prinsens gate							68 000	76 000	44 480	0	Fond inv.bud.
1 14 044	Toveistrikk	Prinsens gate							17 000	19 000	11 120	0	Statstil.
1 14 044	Toveistrikk	Prinsens gate			495 900		39 000		90 000	81 000	50 300	0	Tilskudd andre
1 15 012	Aksjon	skolevei/trafiksikkerhet/støy							40 000	32 000	39 182	35 000	Fond inv.bud.
1 15 012	Aksjon	skolevei/trafiksikkerhet/støy							10 000	8 000	9 796	8 750	Statstil.
1 15 013	Opparbeidelse	parkeringsplasser/parkeringsautomater/parkometre							12 672	15 200	12 000	14 760	Fond inv.bud.
1 15 013	Opparbeidelse	parkeringsplasser/parkeringsautomater/parkometre							3 170	3 800	3 000	3 690	Statstil.
1 15 026	Rehabilitering	vei/asfalt							11 680	0	0	0	Fond inv.bud.
1 15 026	Rehabilitering	vei/asfalt							2 920	0	0	0	Statstil.
Sum samferdsel									662 910	693 700	650 571	640 750	
Sum kap. 542 Bymiljøetaten (friluftsliv+samferdsel)									709 580	730 370	667 241	651 070	
Kap. 545 Idrettsanlegg- og eiendommer													
1 06 025	Diverse	mindre prosjekter							4 500	4 500	4 500	4 500	Generell
1 06 025	Diverse	mindre prosjekter							500	500	500	500	Tilskudd andre
1 07 041	Maskiner/biler/utstyr								1 600	1 600	1 600	1 600	Generell
1 07 041	Maskiner/biler/utstyr								400	400	400	400	Statstil.
1 12 035	Idrettsprosjekter	diverse							163 300	175 600	95 600	73 600	Generell
1 12 035	Idrettsprosjekter	diverse							6 300	2 000	18 000	0	Tilskudd andre
1 12 035	Idrettsprosjekter	diverse							42 400	44 400	28 400	18 400	Statstil.
1 14 014	Oppgradering	skiskytteranlegg Holmenkollen			174 000		80 000	80 000	29 200	0	0	0	Generell
1 14 014	Oppgradering	skiskytteranlegg Holmenkollen					20 000	20 000	44 800	0	0	0	Statstil.
1 14 019	Linderud	skianlegg			19 500		7 000	7 000	10 000	0	0	0	Generell
1 14 019	Linderud	skianlegg							2 500	0	0	0	Statstil.
1 15 014	Rehabilitering	idrettsanlegg							28 000	28 000	28 000	28 000	Generell
1 15 014	Rehabilitering	idrettsanlegg							7 000	7 000	7 000	7 000	Statstil.
1 15 039	Innvendig rehabilitering	peisstua Holmenkollen			1 500				1 200	0	0	0	Generell
1 15 039	Innvendig rehabilitering	peisstua Holmenkollen							300	0	0	0	Statstil.
Sum kap. 545 Idrettsanlegg- og eiendommer									342 000	264 000	184 000	134 000	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
<i>Kap. 761 Sykkelprosjektet</i>										
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering					130 000	130 000	130 000	130 000	Fond inv.bud.
1 11 013	Gang- og sykkelveier og sykkelparkering					33 500	33 000	33 000	33 000	Statstil.
Sum kap. 761 Sykkelprosjektet						163 500	163 000	163 000	163 000	
<i>Kap. 643 Renovasjonsetaten-næring</i>										
1 14 016	Grønmo deponi - avvikling	162 800		8 900	8 900	28 400	51 500	34 300	39 700	Generell
Sum kap. 643 Renovasjonsetaten-næring						28 400	51 500	34 300	39 700	
<i>Kap. 650 Brann- og redningsetaten</i>										
1 13 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					5 640	6 580	6 580	6 580	Generell
1 13 012	Utstyr, transportmidler, maskiner					360	420	420	420	Statstil.
1 15 016	Kjøp av elbiler til feietjenesten					800	800	800	800	Generell
1 15 016	Kjøp av elbiler til feietjenesten					200	200	200	200	Statstil.
Sum kap. 650 Brann- og redningsetaten						7 000	8 000	8 000	8 000	
Sum bykasseinvesteringer - MOS miljø						1 250 480	1 216 870	1 056 541	995 770	
Finansiering MOS - miljø										
1. Generell finansiering						340 669	318 649	193 880	174 780	
2. Særskilte fond						528 320	524 320	510 320	510 320	
3. Tilskudd fra staten						259 991	224 401	201 541	189 170	
4. Tilskudd fra andre						121 500	149 500	150 800	121 500	
Sum finansiering						1 250 480	1 216 870	1 056 541	995 770	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
MOS - selvfinansierende etater										
<i>Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning</i>										
1 03 037	Skullerud - Enebakkveien	100 000	30 600	0	30 600	19 400	0	0	0	Generell
1 04 003	Bjørsvika	150 000	66 995	5 000	71 995	6 000	7 000	7 000	7 000	Generell
1 04 006	Enebakkveien-Åsland Hvl.	50 000	20 000	10 000	30 000	20 000	0	0	0	Generell
1 09 008	Frognerelven	110 000	71 700	5 000	76 700	14 000	12 000	7 300	0	Generell
1 09 009	Hoffselven	108 000	37 700	11 000	48 700	15 000	15 000	25 000	2 000	Generell
1 10 009	Akerselva øvre - del II	80 000	66 000	9 000	75 000	5 000	0	0	0	Generell
1 10 010	Alna II	170 000	56 600	41 000	97 600	33 000	19 000	10 000	10 400	Generell
1 11 009	Majorstutunnelen	117 300	75 800	1 000	76 800	1 000	1 000	1 000	0	Generell
1 13 055	Tegelverksdammen	60 000		40 000	40 000	20 000	0	0	0	Generell
1 14 002	Akerselva øvre - del III	85 000		15 000	15 000	0	45 000	18 000	7 000	Generell
1 14 003	Ljanselva	100 000		5 000	5 000	20 000	15 000	41 000	19 000	Generell
1 14 018	Bekkelaget avløpsrenseanlegg - utvidelse	2 740 000		100 000	100 000	220 000	250 000	500 000	500 000	Generell
1 15 017	Ufordelt prosjekter					271 600	485 900	343 600	335 700	Generell
1 15 017	Ufordelt prosjekter					219 200	164 100	146 400	164 300	Fond inv.bud.
1 15 017	Ufordelt prosjekter					2 200	0	0	0	Tilskudd andre
1 15 018	Videreføring saneringsplan vann					145 000	159 000	166 000	166 000	Generell
1 15 019	Diverse prosjekter initiert av hovedplan vann					10 000	0	10 000	10 000	Generell
1 15 020	Risløkka-snaeringsplan vann	75 000				35 000	40 000	0	0	Generell
1 15 021	Akerselva nedre - del II	90 000				38 000	33 000	9 000	10 000	Generell
<u>Sum kap. 620 Vann og avløpsetaten - forvaltning</u>						<u>1 094 400</u>	<u>1 246 000</u>	<u>1 284 300</u>	<u>1 231 400</u>	
<i>Kap. 640 Renovasjonsetaten - selvkost</i>										
1 13 025	Smestad gjenbruksstasjon	271 000	154 000	0	154 000	117 000	0	0	0	Generell
1 14 016	Grønmo deponi - avvikling	57 200	0	3 100	3 100	10 000	18 100	12 100	13 900	Generell
<u>Sum kap. 640 Renovasjonsetaten - selvkost</u>						<u>127 000</u>	<u>18 100</u>	<u>12 100</u>	<u>13 900</u>	
Sum bykasseinvesteringer MOS - selvfin. etater						1 221 400	1 264 100	1 296 400	1 245 300	
Finansiering MOS - selvfin. etater										
1. Generell finansiering						1 000 000	1 100 000	1 150 000	1 081 000	
2. Særskilte fond						219 200	164 100	146 400	164 300	
3. Tilskudd fra staten						0	0	0	0	
4. Tilskudd fra andre						2 200	0	0	0	
Sum finansiering						1 221 400	1 264 100	1 296 400	1 245 300	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
Byrådsavdeling for kultur og næring										
<i>Kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring</i>										
1 07 068	Investeringstilskudd - Omsorg+					0	0	240 000	0	Generell
1 13 021	BBY - Boligtilskudd vanskeligstilte					207 000	207 000	0	0	Generell
	Sum kap. 172 Boligbygg Oslo KF - overføring					207 000	207 000	240 000	0	
<i>Kap. 173 Undervisningsbygg Oslo KF - overføring</i>										
1 15 002	Tilskudd for å redusere låneopptak					50 000	0	0	0	Generell
	Sum kap. 173 Undervisningsbygg Oslo KF - overføring					50 000	0	0	0	
<i>Kap.175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring</i>										
1 11 005	Investeringstilskudd - Omsorg+-prosjekter					0	70 000	0	0	Generell
1 13 027	OBY - Boligtilskudd vanskeligstilte					57 000	54 000	0	0	Generell
1 15 003	Tilskudd til energieffektiviseringstiltak					18 100	0	0	0	Generell
	Sum kap. 175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring					75 100	124 000	0	0	
<i>Kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak</i>										
1 06 015	Tilrettelegging for funksjonshemmede					12 600	12 600	12 600	12 600	Generell
1 06 015	Tilrettelegging for funksjonshemmede					2 400	2 400	2 400	2 400	Statstil.
	Sum kap. 185 Forskjellige utbedringstiltak					15 000	15 000	15 000	15 000	
<i>Kap. 501 Kultureiendommer</i>										
1 06 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger					3 360	160	160	160	Generell
1 06 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger					840	40	40	40	Statstil.
1 07 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer					4 000	4 000	4 000	4 000	Generell
1 07 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer					1 000	1 000	1 000	1 000	Statstil.
1 13 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan					5 200	5 200	5 200	5 200	Generell
1 13 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan					1 300	1 300	1 300	1 300	Statstil.
	Sum kap. 501 Kultureiendommer					15 700	11 700	11 700	11 700	
<i>Kap. 502 Kulturetaten</i>										
1 13 001	Kunstnerisk utsmykking					50 000	49 000	35 000	32 000	Generell
1 14 007	Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet	76 000	8 500	19 400	27 900	25 400	12 100	0	0	Generell
1 14 007	Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet			3 800	3 800	4 500	2 300	0	0	Statstil.
1 15 004	Oppfølging av bibliotekmeldingen					6 480	4 000	1 200	1 200	Generell
1 15 004	Oppfølging av bibliotekmeldingen					1 620	1 000	300	300	Statstil.
	Sum kap. 502 Kulturetaten					88 000	68 400	36 500	33 500	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
<i>Kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika</i>										
1 10 022	Nytt hovedbibliotek	2 521 700	600 100	35 600	635 700	144 000	502 400	612 800	44 880	Generell
1 10 022	Nytt hovedbibliotek			53 900	53 900	36 000	125 600	153 200	15 620	Statstil.
1 10 022	Nytt hovedbibliotek			0	0	0	0	0	17 600	Tilskudd andre
1 10 022	Nytt hovedbibliotek			180 000	180 000	0	0	0	0	Fond inv.bud.
1 14 011	Lambda (nytt Munch-museum)			70 000	70 000	136 100	408 500	710 800	548 300	Generell
1 14 011	Lambda (nytt Munch-museum)	2 761 000		15 000	15 000	30 600	99 400	147 700	111 700	Statstil.
Sum kap. 503 Kulturbyggene i Bjørvika						346 700	1 135 900	1 624 500	738 100	
<i>Kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn</i>										
1 10 005	Rehabilitering kirker					30 000	30 000	30 000	30 000	Generell
1 14 008	Paulus kirke - rehabilitering	50 000		25 000	25 000	25 000	0	0	0	Generell
Sum kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn						55 000	30 000	30 000	30 000	
<i>Kap. 590 Gravferdsetaten</i>										
1 06 028	Nye graver på eksisterende gravlunder					2 800	2 800	2 800	2 800	Generell
1 06 028	Nye graver på eksisterende gravlunder					700	700	700	700	Statstil.
1 08 066	Kalking av plastgraver					0	12 000	12 000	0	Generell
1 08 066	Kalking av plastgraver					0	3 000	3 000	0	Statstil.
1 15 005	Etablering av gravplasser for muslimer					12 000	0	0	0	Generell
1 15 005	Etablering av gravplasser for muslimer					3 000	0	0	0	Statstil.
Sum kap. 590 Gravferdsetaten						18 500	18 500	18 500	3 500	
<i>Kap. 645 Energigjenvinningsetaten-husholdninger</i>										
1 13 011	Energigjenvinningsetaten diverse					30 000	30 000	30 000	30 000	Fond inv.bud.
1 15 006	Diverse ombygginger-boigassanlegget	15 000				15 000	0	0	0	Fond inv.bud.
1 15 007	Nye garderober Haraldrud	15 000				15 000	0	0	0	Fond inv.bud.
1 15 008	Oppgradere styringssystem for forbrenning avfall	8 000				8 000	0	0	0	Fond inv.bud.
Sum kap. 645 Energigjenvinningsetaten-husholdninger						68 000	30 000	30 000	30 000	
<i>Kap. 646 Energigjenvinningsetaten-næring</i>										
1 11 014	EGE diverse					30 000	0	0	0	Generell
1 14 017	Klemetsrud - nytt røykgassanlegg	105 000		25 000	25 000	80 000	0	0	0	Generell
1 15 009	Rehabilitering gamle ovner					30 000	0	0	0	Generell
1 15 010	Kapasitetsøkning gamle ovner					15 000	0	0	0	Generell
1 15 011	Tiltak mot forurensende utslipp					10 000	0	0	0	Generell
Sum kap. 646 Energigjenvinningsetaten-næring						165 000	0	0	0	
Sum bykasseinvesteringer kultur og næring						1 104 000	1 640 500	2 006 200	861 800	

Prosjektnr.	Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
Finansiering kultur og næring									
1. Generell finansiering					954 040	1 373 760	1 666 560	681 140	
2. Særskilte fond					68 000	30 000	30 000	30 000	
3. Tilskudd fra staten					81 960	236 740	309 640	133 060	
4. Tilskudd fra andre					0	0	0	17 600	
Sum finansiering					1 104 000	1 640 500	2 006 200	861 800	
Byrådslederens kontor									
<i>Kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste</i>									
1 13 024 Rådhuset - diverse rehabilitering					2 800	2 800	2 800	2 800	Generell
1 13 024 Rådhuset - diverse rehabilitering					700	700	700	700	Statstil.
1 14 001 Sikkerhetstiltak i Rådhuset					0	0	0	0	Generell
1 14 001 Sikkerhetstiltak i Rådhuset					0	0	0	0	Statstil.
Sum kap. 150 Rådhusets forvaltningstjeneste					3 500	3 500	3 500	3 500	
Sum bykasseinvesteringer Byrådslederens kontor					3 500	3 500	3 500	3 500	
Finansiering Byrådslederens kontor									
1. Generell finansiering					2 800	2 800	2 800	2 800	
2. Særskilte fond					0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten					700	700	700	700	
4. Tilskudd fra andre					0	0	0	0	
Sum finansiering					3 500	3 500	3 500	3 500	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
Byrådsavdeling for finans										
<i>Kap. 122 Diverse virksomheter og prosjek. under FIN</i>										
1 12 020	Program for elektroniske tjenester	612 000	55 000	104 000	159 000	49 000	103 000	103 000	98 000	Generell
1 12 020	Program for elektroniske tjenester			26 000	26 000	8 000	22 000	22 000	22 000	Statstil.
1 15 001	Elektroniske tjenester - incentivordningen					35 000	20 500	20 500	25 000	Generell
1 15 001	Elektroniske tjenester - incentivordningen					8 000	4 500	4 500	5 000	Statstil.
Sum kap. 122 Diverse virksomheter og prosjek. under FIN						100 000	150 000	150 000	150 000	
<i>Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten</i>										
1 08 006	IKT-området (Konsern)					12 000	12 000	12 000	12 000	Generell
1 08 006	IKT-området (Konsern)					3 000	3 000	3 000	3 000	Statstil.
1 12 007	Utsifting/oppgradering sentral IKT-infrastruktur					7 040	7 040	7 040	7 040	Generell
1 12 007	Utsifting/oppgradering sentral IKT-infrastruktur					1 760	1 760	1 760	1 760	Statstil.
Sum kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten						23 800	23 800	23 800	23 800	
Sum bykasseinvesteringer Finans						123 800	173 800	173 800	173 800	
Finansiering Finans - kommune										
1. Generell finansiering						103 040	142 540	142 540	142 040	
2. Særskilte fond						0	0	0	0	
3. Tilskudd fra staten						20 760	31 260	31 260	31 760	
4. Tilskudd fra andre						0	0	0	0	
Sum finansiering						123 800	173 800	173 800	173 800	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
Fellesutgifter og finansposter m.v.										
<i>Kap. 929 Aksjer</i>										
	Kjøp av aksjer					0	0	0	0	Generell
	Sum kap. 929 Aksjer					0	0	0	0	
Sum bykassens investeringer i anleggsmidler						5 255 238	5 303 330	5 036 898	4 324 460	
Finansiering av investeringer i anleggsmidler						2 014	2 015	2 016	2 017	
	1. Generell finansiering					3 842 935	3 889 257	3 637 146	3 120 092	
	2. Særskilte fond					873 520	718 420	686 720	704 620	
	3. Tilskudd fra staten					415 083	546 153	562 232	360 648	
	4. Tilskudd fra andre					123 700	149 500	150 800	139 100	
Sum finansiering						5 255 238	5 303 330	5 036 898	4 324 460	
Utlån, forskuttering, avdrag på lån og avsetninger										
<i>Kap. 910 Lån</i>										
	Ekstraordinære avdrag					0	0	0	0	Generell
	Sum kap. 910 Lån					0	0	0	0	
<i>Kap. 770 Klima- og energiprogrammet</i>										
1 11	970	Enøk-utlån				15 000	0	0	0	Fond inv.bud.
		Sum kap. 770 Klima- og energiprogrammet				15 000	0	0	0	
<i>Kap. 920 Utlån egne midler</i>										
1 03	057	Utlån Oslo Vognselskap kjøp av de 99 første nye T-banevognene		534 780	0	534 780	0	0	0	Generell
1 06	005	Utlån Oslo Vognselskap kjøp av de siste 90 nye T-banevognene (opsjon 1)	1 100 000	1 100 000	0	1 100 000	0	0	0	Generell
1 09	025	Utlån Oslo Vognselskap 45 nye t-banevogner + div. (opsjon 2)	1 137 000	1 137 000	0	1 137 000	0	0	0	Generell
1 11	002	Utlån Oslo Vognselskap 96 nye t-banevogner (opsjon 3)	1 475 000	1 230 000	245 000	1 475 000	0	0	0	Generell
1 13	029	Utlån KTP - base for t-banevogner på Avløs	950 000	460 000	292 000	752 000	198 000	0	0	Generell
		Sum kap. 920 Utlån egne midler				198 000	0	0	0	

Prosjektnr.		Kostnads- ramme	Bevilgn. før 2014	Bevilget 2 014	Sum tidligere bevilget	2 015	2 016	2 017	2 018	Finan- siering
	<i>Kap. 926 Videreutlån</i>									
1 06 067	Videreutlån					1 206 000	1 206 000	1 206 000	1 206 000	Generell
	Sum kap. 926 Videreutlån					1 206 000	1 206 000	1 206 000	1 206 000	
	<i>Kap. 927 Betjening av videreutlån</i>									
1 06 068	Betjeningsutgifter videreutlån					701 100	741 800	778 700	825 200	Generell
	Sum kap. 927 Betjening av videreutlån					701 100	741 800	778 700	825 200	
	<i>Kap. 959 Bundne investeringsfond</i>									
	Avsetning bundne investeringsfornd					380	380	380	380	Generell
	Sum kap. 959 Bundne investeringsfond					380	380	380	380	
	Sum finansierungsbehov - totalt					7 375 718	7 251 510	7 021 978	6 356 040	
	Finansiering av bykassens samlede investeringsbudsjett					2 015	2 016	2 017	2 018	
	Lån					4 410 321	4 710 967	4 244 950	3 894 262	
	Salgsinntekter					624 800	90 000	165 000	165 000	
	Bruk av fond					888 520	718 420	686 720	704 620	
	Overført fra driftsbudsjett					107 780	182 791	316 818	156 482	
	Mottatte avdrag på utlån egne midler/videreutlån					805 514	853 679	895 458	935 928	
	Tilskudd fra staten					415 083	546 153	562 232	360 648	
	Tilskudd fra andre					123 700	149 500	150 800	139 100	
	Sum finansiering					7 375 718	7 251 510	7 021 978	6 356 040	

3. BYDELENE EST og KOU

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har det overordnede ansvaret for bydelssektoren. Bydelene har ansvar for de primære helsetiltak for befolkningen, sosialtjenestene, helsestasjons- og skolehelsetjeneste, fritidstilbud for barn og unge, barnevernet, tiltak for mennesker med psykiske lidelser og for funksjonshemmede, tiltak for eldre og for utviklingshemmede. Bydelene har ansvar for lokale parker og nærmiljøanlegg og utleie av torg, fortau m.v.

Byrådsavdeling for kultur og utdanning har ansvar for barnehagene. Barnehagene er omtalt i kapittel 3.2.

I Sak 1 / Del 1 er sektoren omtalt under by i vekst, byen for alle, ung by, byen for eldre og trygg og velorganisert by.

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett - økonomiplan			
		2015	2016	2017	2018
Sum utgifter	22 974,1	23 263,0	23 278,2	23 212,1	23 292,7
Sum inntekter	-4 198,5	-4 274,9	-4 274,9	-4 274,9	-4 274,9
Netto utgifter	18 775,6	18 988,1	19 003,3	18 937,2	19 017,8

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 42,8 %

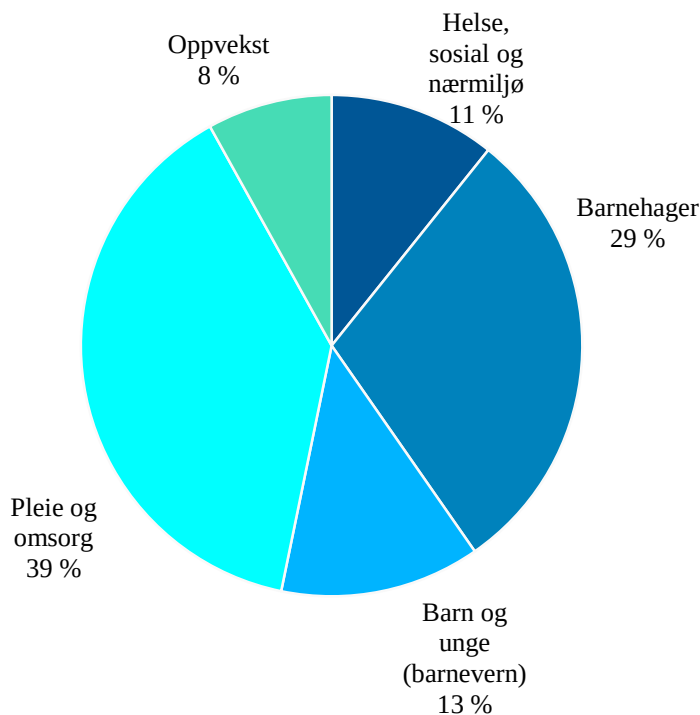
I bydelene brukes det om lag

- 2,0 mrd. til helse, sosial og nærmiljø,
- 5,5 mrd. til barnehager,
- 2,4 mrd. til barn og unge (barnevern)
- 7,2 mrd. til pleie og omsorg
- 1,5 mrd. til arbeidsmarkedstiltak, KVP og sosialhjelp

I økonomiplanperioden skal det brutto investeres for:

- 2,1 mrd. til boliger til vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne
- 5,0 mrd. til sykehjem
- 0,9 mrd. til Omsorg+

Netto bydelsfordelt budsjett for 2015 fordeler seg slik:

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Bydelene (EST og KOU)

Beløp i
mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	22 974,1	22 907,1	22 925,0	22 896,0	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	22 974,1	22 974,1	22 974,1	22 974,1	22 974,1
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		0,9	0,9	0,9	0,9
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-95,6	-90,6	-50,0	-29,0
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	22 974,1	22 879,4	22 884,4	22 925,0	22 946,0
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-11,7	-13,7	-13,7	-8,7
+/- Spesifiserte rammeendringer		472,4	648,5	694,7	749,4
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-192,6	-356,6	-509,5	-509,5
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		268,1	278,2	171,6	231,2
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		115,6	115,6	115,6	115,6
=ØKONOMIPLAN (brutto)	22 974,1	23 263,0	23 278,2	23 212,1	23 292,7
Salgs- og leieinntekter	-1 658,7	-1 705,4	-1 705,4	-1 705,4	-1 705,4
Refusjoner	-1 781,8	-1 832,9	-1 832,9	-1 832,9	-1 832,9
Overføringsinntekter	-758,1	-736,6	-736,6	-736,6	-736,6
=Sum driftsinntekter	-4 198,5	-4 274,9	-4 274,9	-4 274,9	-4 274,9
=ØKONOMIPLAN (netto)	18 775,6	18 988,1	19 003,3	18 937,2	19 017,8

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

1,2 % 1,2 % 0,7 % 1,0 %

Tabellen over viser forslag til økonomiplan 2015-2018 for hele bydelssektoren. Den omfatter bydelenes budsjettammer og fire sentrale avsetningskapitler (304, 305, 306 og 308). Bruttorammen viser det samlede aktivitetsomfanget, etter at det er korrigert for ramme-reduksjoner i budsjettet. Det er en betydelig rammeøkning for å dekke økt utgiftsbehov på grunn av befolkningsvekst og for å finansiere kapasitetsutvidelse i barnehagesektoren. Denne økningen er høyere enn innsparingskravet i økonomiplanen. Derfor viser økonomiplanen en reell aktivitetsøkning på 1,2 % fra 2014 til 2015 og et forholdsvis stabilt aktivitetsnivå de neste årene.

Oppgaveendringer mellom sektorene

Rammeendringen på 0,9 mill. skyldes to mindre oppgaveendringer. Det er flyttet midler fra Barne- og familieetaten til Bydel Gamle Oslo for å finansiere 5 barnevernskonsulenter på politistasjoner. 2,3 mill. foreslås flyttet til kap. 120 Byrådsavdelingene i forbindelse med permanentgjøring av midlertidige stillinger.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Økonomiplanen viser en reduksjon på 95,6 mill. fra 2014 til 2015. Reduksjonen går ned til 29 mill. i 2018. Dette handler primært om to tekniske justeringer av budsjettammen. Hvert år blir avsetningskapitlene for barnehager

(305 og 306) nullstilt. Dette uttrekket er på til sammen 325 mill. i 2015 og går ned til 248 mill. i 2018. I tillegg til dette blir den årlige prisjusteringen av inntektsiden i bydelbudsjettene lagt til som en økning i bruttorammen. Dette beløpet er 115 mill. Til sammen utgjør dette en netto reduksjon på 210 mill. i 2015, og som synker til 133 mill. i 2018.

I tillegg er det foretatt følgende justeringer som forutsettes å være aktivitetsnøytrale:

- Sosialhjelpsrammen er økt med 40 mill. årlig fra 2014 til 2015. I 2014 viser forbruksutviklingen for økonomisk sosialhjelp at det er en risiko for at utgiftene blir om lag 40 mill. høyere enn tildelt sosialhjelpsramme. Byrådet legger derfor til grunn at denne økningen fører til at sosialhjelpsrammen er i balanse inn i 2015. I forhold til inneværende år bedrer dette handlingsrommet for bydelene med 40 mill.
- Bydelsrammen er økt med 20 mill. på FO2B Oppvekst for å kompensere for at det kan bli en ytterligere innstramming i statlig refusjonsordning for barnevernsutgifter til enslig mindreårige flyktninger fra 2015.
- Bydelsrammen er økt med 18,3 mill. for å kompensere for at tilskuddssatsen for ikke-kommunale barnehager har økt fra 96 % til 98 % av gjennomsnittlig driftsutgift for en kommunal barnehageplass.

- Det er lagt inn en økning på 25 mill. på grunn av at subsidieringen av sykehjemsprisene blir redusert med 25 mill. Denne prisøkningen er ikke kompensert i bydelsrammen, og er derfor også definert som en del av generell rammereduksjon for bydelene.
- Bydelsrammen er redusert med 10 mill. på grunn av at brukere av arbeids- og utdanningsreiser i kommunens TT-ordning går over til statlig ordning. Det bidrar til utgiftsreduksjon.
- Det er avsatt 7 mill. på kapittel 308 for å finansiere videreføring av økt årlig bosettingskvote for flyktninger. Den er økt fra 500 til 520 personer.
- Det er kompensert for økte utgifter ved utfasing av oljefyrer og for at driftstilskudd til private avtalefysioterapeuter øker mer enn ordinær lønns- og prisstigning.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

Tabellen viser en rammereduksjon på 11,7 mill. i 2015, som synker til 8,7 mill. i 2018. Dette handler primært om to forhold. Det er overført 5 mill. fra bydelsrammen til Velferdsetaten i tre år for å finansiere en utvidelse av enheten som bistår bydelene med å effektivisere anskaffelser av individuelle tjenester. Fra sentralt avsetningskapittel 304 er det overført 8 mill. i fire år for å finansiere prosjekt Velferdsteknologi for hjemmeboende. Utover dette er det en engangsbevilgning på 2 mill. i 2015 til Handlingsplan for uønsket svangerskap. Bystyrets bevilgning i 2014 på 0,5 mill. til Riverside og 0,15 mill. til Barne- og ungdomssenter på Holmlia er ikke videreført.

Spesifiserte rammendringer

Økonomiplanen viser en rammeøkning på 472 mill. i 2015, som stiger til 739 mill. i 2018. Dette handler om aktivitetssøkninger eller kvalitetsforbedringer som ikke er forutsatt å påvirke bydelenes økonomiske handlingsrom.

Rammeøkningen skyldes først og fremst at begge avsetningskapitlene for barnehager (305 og 306) er lagt inn igjen som spesifisert rammeøkning, jf. omtalen over om nullstilling. Dette utgjør 294 mill. i 2015 og øker til 398 mill. i 2018. Det er også lagt inn demografiskompensasjon i bydelenes rammer på til sammen 80 mill. i 2015, som øker til 251 mill. i 2018. (FO2B Oppvekst og FO3 Pleie og omsorg). Dette utgjør til sammen en økning på 374 mill. i 2015, og som vokser til 649 mill. i 2018.

I tillegg til dette er det foretatt følgende justeringer:

- Bydelsrammen er økt med 16 mill. på FO2A Barnehager fra 2014 til 2015 for å dekke opp for økning i antall barn i barnehager fra 15.12.12 til 15.12.2013. Kompensasjon for økning i barnetallet fra og med 2014 er foreløpig avsatt på kapittel 305.

- Bydelsrammen er netto økt med 1,6 mill. på FO2A Barnehager for å kompensere for endring i utgifter til barnehagelokaler (både kapitaltilskudd til private og husleie i kommunale barnehager).
- Bydelsrammen er økt med 10 mill. på FO1 Helse, sosial og nærmiljø i 2015 for at bydelene kan satse mer på sosialhjelpsreduserende tiltak. Midlene er videreført i økonomiplanen.
- Bydelsrammen er økt med 8 mill. i 2015 og med ytterligere 4 mill. fra og med 2016 på FO1 Helse, sosial og nærmiljø for at bydelene kan satse mer på booppfølgingstiltak. Dette må sees i forhold til kjøp av flere kommunale boliger, jf. Munchavtalen.
- Bydelsrammen er økt med 30 mill. i 2015 og justert opp til 50 mill. fra og med 2016 på FO3 Pleie og omsorg for å kompensere for forventet utgiftsøkning som en følge av rettighetsfesting av BPA.
- Bydelsrammen er økt med 18 mill. i 2015 på FO3 Pleie og omsorg, som en følge av krav fra Arbeidstilsynet om å innføre nye ordninger for bruk, vedlikehold og oppbevaring av arbeidstøy. Rammen er økt fra 18 til 23 mill. fra 2016 på grunn av at ordningen først innføres våren 2015.
- Øvrige justeringer er blant annet kompensasjon for økt bosetting av flyktninger, dekning for at justering av inntektssatsene for barnehager gir noe lavere egenbetaling, samt økning i statlig bevilgning til stillinger i barnevernet.

Uspesifiserte rammeendringer

Disse beløpene kan defineres som innsparingskrav i bydelssektoren, og handler derfor om reell endring i det økonomiske handlingsrommet. Økonomiplanen viser en reduksjon på 193 mill. i 2015 som øker til 510 mill. i 2017. Fra 2017 til 2018 er det ingen justering av rammen. Det betyr at det ikke er lagt inn et generelt innsparingskrav i 2018.

I 2015 utgjør rammereduksjonen for bydelene 192 mill. Dette er en forbedring på 119 mill. i forhold til rammereduksjonen for 2015 i vedtatt økonomiplan 2014-2018.

I bedringen av det økonomiske handlingsrommet på 119 mill. er det innarbeidet 52 mill. som forventes dekket gjennom en styrking i kommunens frie inntekter fra og med 2015. Det handler om at Regjeringen i Kommuneproposisjonen for 2015 varslet økt statlig bevilgning til rusfeltet, psykisk helsearbeid og helsestasjons-/skolehelsetjenesten. Denne styrkingen er innarbeidet i bydelsrammene på FO1 Helse, sosial og nærmiljø og FO2B Oppvekst.

Sum driftsinntekter

Disse inntektene er justert for kommunal deflator, og det er foretatt enkelte tekniske justeringer.

Fordeling ordinær drift og sosialhjelp/kvalifiseringsprogram

		Beløp i 1000 kr		
Kapittel/Sektor		Driftsramme	Sosialhjelp og kvalifiserings-	Netto
Bydelene (EST og KOU)				
Driftsbudsjettet				
001	Bydel Gamle Oslo (1) (B)	1 265 072	212 693	1 477 765
002	Bydel Grünerløkka (2) (B)	1 222 113	184 037	1 406 150
003	Bydel Sagene (3) (B)	1 048 019	121 778	1 169 797
004	Bydel St. Hanshaugen (4) (B)	768 358	90 173	858 531
005	Bydel Frogner (5) (B)	1 149 289	84 796	1 234 085
006	Bydel Ullem (6) (B)	853 635	19 532	873 167
007	Bydel Vestre Aker (7) (B)	1 192 796	27 905	1 220 701
008	Bydel Nordre Aker (8) (B)	1 377 584	40 204	1 417 788
009	Bydel Bjerke (9) (B)	949 827	93 462	1 043 289
010	Bydel Grorud (10) (B)	894 660	93 652	988 312
011	Bydel Stovner (11) (B)	940 993	106 049	1 047 042
012	Bydel Alna (12) (B)	1 515 524	145 025	1 660 549
013	Bydel Østensjø (13) (B)	1 507 723	74 795	1 582 518
014	Bydel Nordstrand (14) (B)	1 377 727	45 926	1 423 653
015	Bydel Søndre Nordstrand (15) (B)	1 030 382	119 030	1 149 412
Sum	Bydelsfordelt ramme	17 093 702	1 459 057	18 552 759

Fordeling av driftsrammen i bydelene

		Beløp i 1000 kr		
Kapittel		Regnskap 2013	Dok 3 -2014	Forslag 2015
001	Bydel Gamle Oslo	1 411 475	1 444 613	1 477 765
002	Bydel Grünerløkka	1 369 919	1 393 985	1 406 150
003	Bydel Sagene	1 118 911	1 137 840	1 169 797
004	Bydel St. Hanshaugen	822 760	844 346	858 531
005	Bydel Frogner	1 188 665	1 214 763	1 234 085
006	Bydel Ullem	826 759	871 047	873 167
007	Bydel Vestre Aker	1 225 368	1 221 619	1 220 701
008	Bydel Nordre Aker	1 393 825	1 439 401	1 417 788
009	Bydel Bjerke	992 593	1 023 621	1 043 289
010	Bydel Grorud	944 392	975 404	988 312
011	Bydel Stovner	986 293	1 025 790	1 047 042
012	Bydel Alna	1 572 290	1 629 273	1 660 549
013	Bydel Østensjø	1 493 115	1 576 172	1 582 518
014	Bydel Nordstrand	1 360 720	1 436 003	1 423 653
015	Bydel Søndre Nordstrand	1 161 448	1 140 878	1 149 412
Sum	Bydelsfordelt ramme	17 868 534	18 374 755	18 552 759

Bydelenes budsjettrammer

1 Byrådets forslag til budsjettrammer for bydelene 2015

Bydelssektorens budsjettramme

I Økonomiplanen for perioden 2015-2018, som er vist innledningsvis i kapittel 3, fremgår at samlet netto ramme for bydelssektoren utgjør 18 988,1 mill. i 2015.

Denne rammen omfatter både midlene som er fordelt til bydelene og det som er avsatt på kap. 304, 305, 306 og 308, men omfatter ikke inntekter på avsetningskapitlene. Oversikt over fordeling mellom bydelsfordelt ramme og sentrale avsetningskapitler er fremstilt i tabell 3.2. I tabell 3.1 vises hva som er innarbeidet av budsjettendringer på grunn av befolkningsutviklingen.

Tabell 3.1 Budsjettendring fra 2015 som følger befolkningsfremskrivningen

Beløp i 1000 kr

Funksjonsområder	2015	2016	2017	2018
FO2B Oppvekst	22 000	46 000	75 000	106 000
FO 3 Pleie og omsorg	58 000	100 000	130 000	166 000
Sum kriteriefordelt demografijustering	80 000	146 000	205 000	272 000
Kap. 305 Bydelene - etablering av barnehager	51 000	-15 000	-40 000	-21 000
Samlet budsjettendring i bydelsrammen	131 000	131 000	165 000	251 000

Tabell 3.1 viser at det fordeles 80 mill. i 2015 til bydelene som kompensasjon for befolkningsutviklingen sammenlignet med 2014. På grunn av endring i antall barn i aldersgruppen 1-5 år og dertil endret barnehagebehov, er det avsatt midler på kap. 305.

Rammekutt i kommende økonomiplanperiode

Uspesifisert rammeendring utgjør en reduksjon på 192 mill. på bydelssektoren. Dette er i sin helhet innarbeidet på bydelsfordelte midler (kap. 001-015).

Finansiering av barnehagesektoren

Fra 01.01.2011 trådte "Forskrift om likeverdig behandling ved tildeling av offentlige tilskudd til ikke-

kommunale barnehager" i kraft. Denne forskriften inneholder nye bestemmelser om beregning av tilskudd til kapitalkostnader til ikke-kommunale barnehager. I budsjett 2015 er det lagt til grunn 98 % minimumsandel av tilsvarende utgifter i kommunale barnehager.

Styrking av barneverntjenesten

Som en del av Regjeringens satsing på barnevern gjeldende fra budsjett 2011, videreføres satsingen i 2015 innenfor rammen av midler tildelt som rammetilskudd til kommunen. Det er fordelt 72,4 mill. generelt til bydelene og 2,6 mill. som gjelder sentrumsansvar fordelt på to bydeler.

Tabell 3.2 Bydelenes budsjettrammer

Beløp i mill. kroner

Rammer	Forslag budsjett 2015
Netto ramme bydelssektoren (Jf. økonomiplanskjema)	18 988,1
Statstilskudd på kap. 304 Bydelene - avsetninger eldre	5,0
Inntekter på kap. 306 Bydelene - diverse barnehetiltak, betaling for utenbys barn	29,0
Statstilskudd på kap. 308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tjenester	106,3
Bydelssektorens samlede budsjettramme	19 128,4
<i>Disponering av samlet ramme:</i>	
Bydelsfordelt ramme	18 552,8
Sentrale avsetninger, kap. 304, 305, 306 og 308	575,6
Bydelssektorens samlede budsjettramme	19 128,4

Tabell 3.2 viser sammenhengen mellom bydelssektorens netto ramme, bydelssektorens samlede ramme og hva som fordeles direkte til bydelene. I tillegg til bydelssektorens netto budsjettramme på 18 988,1 mill. i 2015 kommer statstilskudd på kap. 304 og kap. 308,

samt inntekter på kap. 306. Dette gir en samlet ramme for bydelssektoren på 19 128,4 mill. Den samlede rammen fordeles i hovedsak til bydelene i Sak 1, mens noe midler avsettes på de sentrale kapitlene 304, 305, 306 og 308 til senere fordeling, slik tabellen viser.

Som vist i tabell 3.3 har bydelene egne inntekter, som for eksempel brukerbetalinger, salgsinntekter, refusjoner og statstilskudd. Disse er anslått til 4 019,2 mill. for 2015. Med dette beløpet i tillegg til den samlede rammen for bydelssektoren på 19 128,4 mill. gir det en

samlet brutto ramme for bydelssektoren på 23 147,6 mill. Midlene som fordeles til bydelene er 18 552,8 mill. og omfatter ordinær drift med 17 093,7 mill. og økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning med 1 459,1 mill.

Tabell 3.3 Samlet brutto budsjettamme

Beløp i mill. kroner

Samlet brutto budsjettamme	23 147,6
- Bydelenes egne inntekter (brukerbetalinger, salgsinntekter, statstilskudd mv.)	4 019,2
Bydelssektorens samlede budsjettamme	19 128,4
Sentrale avsetninger, kap. 304, 305, 306 og 308	575,6
Bydelsfordelt ramme	18 552,8
- Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning (Funksjonsområde 4)	1 459,1
Ordinær drift (Funksjonsområde 1-3)	17 093,7

Handlingsplanen for psykisk helsearbeid ble avsluttet i 2009 og midlene tilført kommunesektoren gjennom rammetilskuddet. Staten har imidlertid lagt sterke føringer på den fortsatte bruken av midlene. Av hensyn til behovet for rapportering og etterprøving av bruken av disse midlene, vil fordelingen fortsatt skje som sær-

skilte tildelinger. Det forventes at videreføring av satsing på barnevern vil bli fulgt opp av statlige myndigheter. Derfor er 72,4 mill. lagt inn som særskilt tildeling til bydelene. Dessuten er 2,6 mill. som gjelder sentrumsansvar fordelt på to bydeler.

Tabell 3.4 Forslag til budsjett fordelt på ordinær drift og økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsordning – med spesifisering av lønns- og prisjustering. (Beløp i 1000 kroner)

Bydel	Budsjett 2015 (for lønns- og prisjustering)			Lønns- og prisjustering			Budsjettforslag 2015		
	Ordinær drift (FO1-3)	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiserings- ordning (FO4)	Alle funksjons- områder	Ordinær drift (FO1-3)	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiserings- ordning (FO4)	Alle funksjons- områder	Ordinær drift (FO1-3)	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiserings- ordning (FO4)	Alle funksjons- områder
1 Gamle Oslo	1 260 094	207 052	1 467 146	4 978	5 640	10 618	1 265 072	212 693	1 477 765
2 Grünerløkka	1 217 356	179 316	1 396 672	4 757	4 722	9 479	1 222 113	184 037	1 406 150
3 Sagene	1 043 962	118 548	1 162 510	4 058	3 230	7 288	1 048 019	121 778	1 169 797
4 St.Hanshaugen	765 066	87 782	852 847	3 292	2 392	5 683	768 358	90 173	858 531
5 Frogner	1 144 810	82 547	1 227 357	4 479	2 248	6 727	1 149 289	84 796	1 234 085
6 Ullem	850 055	19 014	869 070	3 581	518	4 098	853 635	19 532	873 167
7 Vestre Aker	1 187 940	27 165	1 215 106	4 856	740	5 596	1 192 796	27 905	1 220 701
8 Nordre Aker	1 371 676	39 138	1 410 815	5 908	1 066	6 973	1 377 584	40 204	1 417 788
9 Bjerke	946 206	90 985	1 037 190	3 622	2 477	6 099	949 827	93 462	1 043 289
10 Grorud	891 584	91 169	982 753	3 076	2 483	5 559	894 660	93 652	988 312
11 Stovner	937 873	103 237	1 041 110	3 119	2 813	5 932	940 993	106 049	1 047 042
12 Alna	1 510 208	141 175	1 651 383	5 316	3 850	9 166	1 515 524	145 025	1 660 549
13 Østtjø	1 502 098	72 812	1 574 910	5 625	1 983	7 609	1 507 723	74 795	1 582 518
14 Nordstrand	1 372 343	44 709	1 417 052	5 385	1 217	6 602	1 377 727	45 926	1 423 653
15 Søndre Nordstrand	1 026 475	115 873	1 142 348	3 907	3 157	7 064	1 030 382	119 030	1 149 412
Sum	17 027 745	1 420 522	18 448 267	65 957	38 535	104 492	17 093 702	1 459 057	18 552 759

Lønns- og prisjustering

I budsjettet for 2014 er det forutsatt en lønnsvekst på 3,5%. Resultatet fra lønnsoppgjøret gir en lønnsvekst på 3,3% i 2014. Dette medførte reduserte lønnsutgifter i 2014 sammenlignet med budsjettforutsetningene (fra 3,5% til 3,3%) på ca. 50 mill. I lønns- og prisomregningen for 2015 er derfor prosenten på lønnsomregningen redusert fra 3,2% til 3,0%.

For bydelene og Sykehjemsetaten benyttes det 85% lønnsandel i deflator og 15% forventet utvikling i øvrige kommunale driftsutgifter. Deflatoren som er innarbeidet i Sak 1: $3,0\% * 0,85 + 2,1\% * 0,15 = 2,87\%$. Sosialhjelpen er justert med ordinær kommunal deflator som er 2,77%.

Netto pensjonskostnader til Oslo pensjonsforsikring AS (OPF) i 2015 utgjør 23,0% av pensjonsgivende lønn og belastes virksomheten ved lønnsutbetaling.

Justering for antatt lønns- og prisvekst for bydelene i 2015 utgjør 104,5 mill., inklusive 412,4 mill. til reduserte pensjonsutgifter. Av dette utgjør 66,0 mill. ordinær drift og 38,5 mill. økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram. Lønns- og prisjustering for ordinær drift er først fordelt forholdsmessig iht. funksjonsområdenes andel av tildelt ramme og deretter kriteriefordelt mellom bydelene. Uttrekk for lavere pensjonsutgifter er fordelt på tilsvarende måte. Justering for økonomisk sosialhjelp er også kriteriefordelt. Det vises for øvrig til omtale i kap. 14 Budsjettekniske merknader.

2 Demografiske og sosiale forhold i bydelene

Ulikheter i befolkningssammensetning og levekår mellom bydelene er bestemmende for behovet for helse-, sosial- og omsorgstjenester. Kriteriesystemet er utviklet for å sikre en fordeling av budsjetttrammene som gjenspeiler disse ulikhetene. Nedenfor beskrives kort demografiske og sosiale trekk ved bydelene. Hensikten er å vise hvilke fordelingsmønstre som danner utgangspunktet for kommunens levekårspolitikk, og dermed for budsjettfordelingen.

kriteriebaserte budsjettssystemet er befolkningen i Sentrum og Marka fordelt på de bydelene som har ansvar for tjenester til disse. Befolkningen er også justert for sykehjemsbeboere utenbys (96 beboere) og sykehjemsbeboere i andre bydeler. 3817 personer uten registrert adresse inngår ikke i tabellen. For mer utdyping vises til *Vedlegg til byrådets budsjettforslag for 2015 – dokumentasjon av budsjettgrunnlaget for bydelene, Grønt hefte*.

Befolkning pr. bydel

Nedenstående tabell viser befolkningen pr. 01.01.2014 fordelt på bydeler og aldersgrupper. I tråd med det

Tabell 3.5 Befolkning fordelt på bydel og aldersgrupper i 2014 justert etter kriteriesystemet

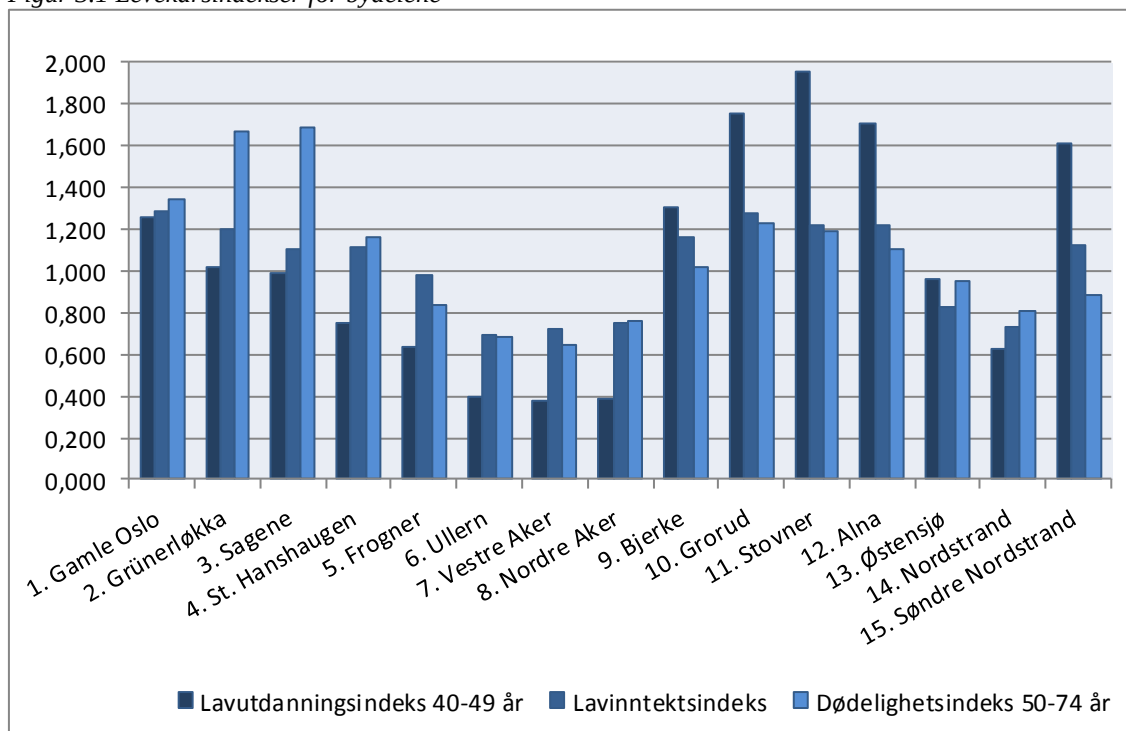
Bydel	0-5 år	6-19 år	20-66 år	67-79 år	80 år+	herav 90 år+	Totalt antall innb. 1.1.2014
Gamle Oslo	4 485 9,3 %	4 563 9,4 %	36 859 76,1 %	1 805 3,7 %	703 1,5 %	187 0,4 %	48 415 100,0 %
Grünerløkka	4 045 7,8 %	3 977 7,6 %	41 508 79,7 %	1 733 3,3 %	789 1,5 %	239 0,5 %	52 052 100,0 %
Sagene	3 187 8,2 %	2 533 6,6 %	30 479 78,9 %	1 657 4,3 %	790 2,0 %	238 0,6 %	38 646 100,0 %
St. Hanshaugen	2 228 6,1 %	2 386 6,5 %	29 491 80,8 %	1 650 4,5 %	733 2,0 %	218 0,6 %	36 488 100,0 %
Frogner	2 911 5,3 %	3 961 7,2 %	41 152 75,2 %	4 599 8,4 %	2 066 3,8 %	549 1,0 %	54 689 100,0 %
Ullem	2 579 8,2 %	4 735 15,0 %	19 269 61,1 %	3 444 10,9 %	1 535 4,9 %	326 1,0 %	31 562 100,0 %
Vestre Aker	4 098 8,7 %	8 157 17,2 %	28 575 60,4 %	4 372 9,2 %	2 120 4,5 %	499 1,1 %	47 322 100,0 %
Nordre Aker	4 158 8,4 %	8 268 16,7 %	31 481 63,6 %	3 631 7,3 %	1 967 4,0 %	433 0,9 %	49 505 100,0 %
Bjerke	3 118 10,3 %	4 787 15,7 %	19 361 63,7 %	1 899 6,2 %	1 230 4,0 %	241 0,8 %	30 395 100,0 %
Grorud	2 291 8,5 %	4 540 16,8 %	17 036 62,9 %	2 156 8,0 %	1 057 3,9 %	212 0,8 %	27 080 100,0 %
Stovner	2 506 8,0 %	6 038 19,3 %	18 811 60,0 %	3 037 9,7 %	958 3,1 %	150 0,5 %	31 350 100,0 %
Alna	4 214 8,7 %	7 868 16,3 %	30 749 63,6 %	3 790 7,8 %	1 694 3,5 %	347 0,7 %	48 315 100,0 %
Østensjø	4 398 9,0 %	7 733 15,8 %	29 689 60,8 %	4 015 8,2 %	2 994 6,1 %	506 1,0 %	48 829 100,0 %
Nordstrand	4 048 8,3 %	8 220 16,8 %	29 778 60,8 %	4 282 8,7 %	2 662 5,4 %	619 1,3 %	48 990 100,0 %
Søndre Nordstrand	3 459 9,3 %	7 686 20,7 %	23 309 62,8 %	2 037 5,5 %	613 1,7 %	93 0,3 %	37 104 100,0 %
I alt	51 725 8,2 %	85 452 13,5 %	427 547 67,8 %	44 107 7,0 %	21 911 3,5 %	4 857 0,8 %	630 742 100,0 %

Levekårsvariasjoner

Variasjon i levekår mellom bydelene gjenspeiles i variasjon i tildeling gjennom kriteriesystemet. I diagrammet nedenfor gjengis noen av levekårsindeksene som brukes i kriteriesystemet. Det gjennomsnittlige

nivået i byen på alle indeksene er satt lik 1. Bydeler med verdier over 1 har dårligere levekår, f.eks. et lavere inntektsnivå, enn gjennomsnittet. Bydeler med verdier under 1 har bedre levekår enn gjennomsnittet.

Figur 3.1 Levekårsindekser for bydelene

3 Fordeling av budsjettammen

Bydelene tildeles midler gjennom et rammebudsjetteringssystem. Hver bydel tildeles en ramme for ordinær drift og en ramme for økonomisk sosialhjelp. De danner grunnlag for bydelsutvalgenes budsjettfordeling. Midlene er fordelt på fem funksjonsområder

der, FO1 Helse, sosial og nærmiljø, FO2A Barnehager, FO2B Oppvekst, FO3 Pleie og omsorg og FO4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram. De fire første funksjonsområdene danner rammen for ordinær drift.

Tabell 3.6 Bydelssektorens budsjettammer fordelt på funksjonsområder
(inkl. avsetningskapitler)

Beløp i 1000 kr

Funksjonsområder	Budsjettammer inkl. statstilskudd kap. 304-308	Herav statstilskudd kap. 304-308
Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø	2 122 377	28 685
Funksjonsområde 2A Barnehager	5 807 445	29 000
Funksjonsområde 2B Oppvekst	2 403 265	77 650
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg	7 319 309	5 000
Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram	1 495 737	
<i>Ikke fordelt på funksjonsområder:</i>		
Utsatt dekning av merforbruk	-19 691	
Bydelssektorens samlede budsjettamme	19 128 442	140 335

Byrådet har som hovedmål at mest mulig av bydelssammen skal fordeles gjennom kriteriesystemet. Andelen kriteriefordelte midler, medregnet enkelte særskilte tildelinger og lønns- og priskompensasjon, utgjør 17 495,3 mill. eller 93 % i budsjettforslaget for 2015. Den resterende del av bydelssektorens samlede ramme fordeles som særskilte tildelinger eller kompensasjonsordninger til bydelene, eller avsettes sentralt på kapitlene 304, 305, 306 og 308.

I likhet med tidligere år foreslår byrådet at deler av bydelssektorens samlede ramme tildeles bydelene særskilt for å kompensere for ufrivillige kostnadsvariasjoner og for å dekke utgifter til særskilte tiltak som ikke kompenseres gjennom kriterietildelingen. Særskilte tildelinger, kompensasjonsordninger og sentrale avsetninger trekkes fra bydelssektorens samlede ramme før den resterende del av rammen fordeles etter kriteriesystemet.

Tabell 3.7 Bydelssektorens budsjettamme fordelt etter tildelingsform

Beløp i 1000 kr

Tildelingsform	I alt
Kriteriefordeling inkl. lønns- og prisjustering	17 138 306
Kompensasjonsordninger	62 428
Særskilte tildelinger	1 352 025
Sentrale avsetninger, kap. 304	70 535
Sentrale avsetninger, kap. 305	148 037
Sentrale avsetninger, kap. 306	145 894
Sentrale avsetninger, kap. 308	211 217
Bydelssektorens samlede ramme	19 128 442

Midler til psykisk helsearbeid er fordelt etter kriterier på FO1 Helse, sosial og nærmiljø med 270,4 mill. og på FO2B Oppvekst med 76,7 mill. Disse midlene er spesifisert som særskilte tildelinger fordi staten fortsatt legger føringer på bruken av midlene, selv om dette ikke lenger blir gitt kommunen som øremerket tilskudd. Spesifikasjon av særskilte tildelinger og sentrale avsetninger fremgår av merknadene til budsjettet for hvert funksjonsområde.

4 Kriteriefordeling

Under følger kriteriene som ble vedtatt i bystyresak 260/2008, og som er lagt til grunn for budsjettforslaget for 2015. De oppgitte vektene viser vektleggingen av det enkelte kriterium innenfor det enkelte funksjonsområdet.

Tabell 3.8 Kriteriesett for funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø

Kriterie-nr.	Kriteriesett for FO1	Vekt
1	Andel av samlet innbyggertall	0,360
2	Andel med uføretrygd 18-66 år, rehabiliterings- og attføringspenger og hjelpestønad	0,045
3	Andel personer 20-66 år*Lavinntekts-*Lavutdanningsindeks	0,280
4	Andel personer 20-66 år*Lavinntekts-*Utflyttingsindeks	0,050
5	Andel av ikke-vestlige husholdninger med lav inntekt i.h.t. Fafos levestandardundersøkelse	0,100
6	Andel av budsjett Dok. 3	0,165
	Sum	1,000

Tabell 3.9 Kriteriesett for funksjonsområde 2B Oppvekst

Kriterie-nr.	Kriteriesett for FO2B	Vekt
1	Andel fødte	0,081
2	Andel barn 1-5 år	0,037
3	Andel barn 6-12 år	0,083
4	Andel personer 13-17 år	0,132
5	Andel barn 0-17 år med enslige forsørgere * Lavutdanningsindeks	0,234
6	Andel personer 0-22 år med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn	0,249
7	Andel kommunalt disponerte utleieboliger	0,143
8	Husholdninger med barn under 17 år med inntekt under 50% av medianen (iht Fafos levestandardundersøkelse)	0,041
	Sum	1,000

Delkriteriesett for barnevern, del av FO2B

Kriterie-nr.	Delkriteriesett for barnevern	Vekt
1	Andel barn 6-12 år	0,040
2	Andel personer 13-17 år	0,060
3	Andel barn 0-17 år med enslige forsørgere * Lavutdanningsindeks	0,300
4	Andel personer 0-22 år med ikke-vestlig innvandrerbakgrunn	0,350
5	Andel kommunalt disponerte utleieboliger	0,200
6	Husholdninger med barn under 17 år med inntekt under 50% av medianen (iht Fafos levestandardundersøkelse)	0,050
	Sum	1,000

Tabell 3.10 Kriteriesett for funksjonsområde 3 Pleie og omsorg

Kriterie- nr.	Kriteriesett for FO3	Vekt
1	Andel hjelpestønadsmottakere 0-17 år, forhøyet sats (2-4)	0,035
2	Andel personer 18-49 år	0,065
3	Andel personer 50-66 år * dødelighetsindeks	0,070
4	Utviklingshemmede (16 år +) og ikke utv.hemmede brukere (fra komp.ordningen for ressurskrevende brukere)	0,180
5	Andel ikke-gifte personer 67-79 år justert	0,010
6	Andel personer 67-79 år justert * Dødelighetsindeks	0,020
7	Andel personer 67-79 år justert * Lavutdanningsindeks	0,100
8	Andel personer 80-89 år justert	0,060
9	Andel ikke-gifte personer 80-89 år justert	0,220
10	Andel personer 90+ år justert	0,190
11	Andel uføretrygdde 18-66 år	0,040
12	Andel personer 70+ år i bolig med dårlig sanitærstandard - FOB 2001	0,010
	Sum	1,000

Tabell 3.11 Kriteriesett for funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

Kriterie- nr.	Kriteriesett for FO4	Vekt
1	Andel enslige forsørgere	0,030
2	Andel enslige forsørgere*Lavinntekts-*Utflyttingsindeks	0,120
3	Andel ikke gifte personer 20-49 år	0,040
4	Andel ikke gifte personer 20-49 år*Lavinntekts-*Lavutdanningsindeks	0,330
5	Andel ikke gifte personer 20-49 år*Lavutdannings-*Utflyttingsindeks	0,100
6	Andel av ikke-vestlige husholdninger med lav inntekt i.h.t. Fafos levekårsundersøkelse	0,340
7	Andel kommunalt disponerte utleieboliger	0,040
	Sum	1,000

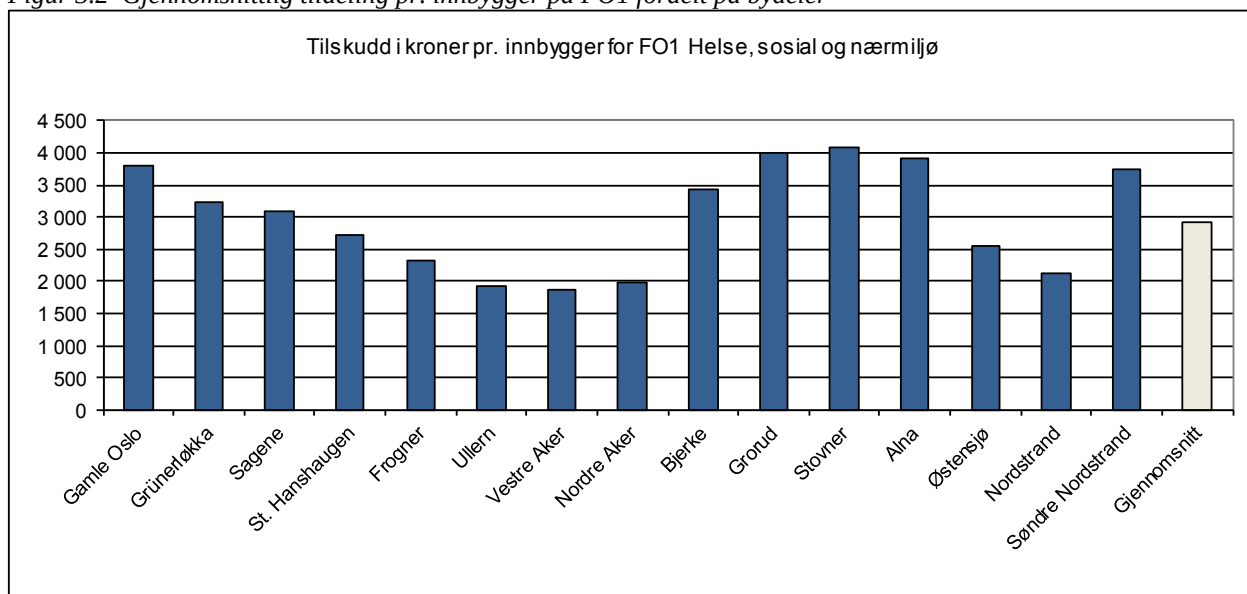
Tabell 3.12 Kostnadsnøkler pr. funksjonsområde 2015

Bydel	FO1 Helse, sosial, nærmiljø	FO2B Oppvekst	FO2B: - herav barnevern	FO2B: - herav aktivitets- tilbud og skole- helsetjeneste	FO3 Pleie og omsorg	FO4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiserings- program
1 Gamle Oslo	9,966	9,946	10,946	7,347	5,079	14,597
2 Grünerløkka	9,143	7,386	7,668	6,655	5,484	12,349
3 Sagene	6,511	6,962	7,665	5,135	5,213	8,483
4 St. Hanshaugen	5,392	3,253	3,001	3,908	3,574	6,264
5 Frogner	6,862	3,951	3,366	5,472	7,775	5,696
6 Ullern	3,288	2,674	1,818	4,902	5,505	1,272
7 Vestre Aker	4,811	4,475	3,090	8,078	7,857	1,889
8 Nordre Aker	5,353	4,801	3,465	8,274	7,852	2,655
9 Bjerke	5,626	6,457	6,736	5,730	5,572	6,235
10 Grorud	5,867	7,086	7,876	5,034	5,770	6,296
11 Stovner	6,956	8,507	9,417	6,141	5,799	7,327
12 Alna	10,273	11,759	12,854	8,913	9,257	10,624
13 Østensjø	6,764	7,433	7,112	8,268	10,578	5,121
14 Nordstrand	5,652	5,372	4,293	8,177	9,683	3,001
15 Søndre Nordstrand	7,536	9,937	10,695	7,966	5,001	8,191
Sum	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000	100,000

Kostnadsnøklerne i tabell 3.12 viser hvilken prosentvis andel den enkelte bydel får av kriteriefordelt ramme på det enkelte funksjonsområde. For FO2B er det i tillegg vist kostnadsnøklerne for barnevern, aktivitetstilbud og skolehelsetjeneste. Tildelingen gjennom kriteriesystemet er vist i de etterfølgende søylediagrammene. Dia-

grammene viser variasjonen i kriteriefordelt tildeling mellom bydelene og gjennomsnittlig beløp pr. innbygger. I tillegg til kriteriefordelte rammer kommer noen av de særskilte tildelingene til bydeler og lønns- og prisjustering for 2015. De sistnevnte blir også fordelt ved å benytte kriteriene som fordelingsnøkkel.

Figur 3.2 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger på FO1 fordelt på bydeler

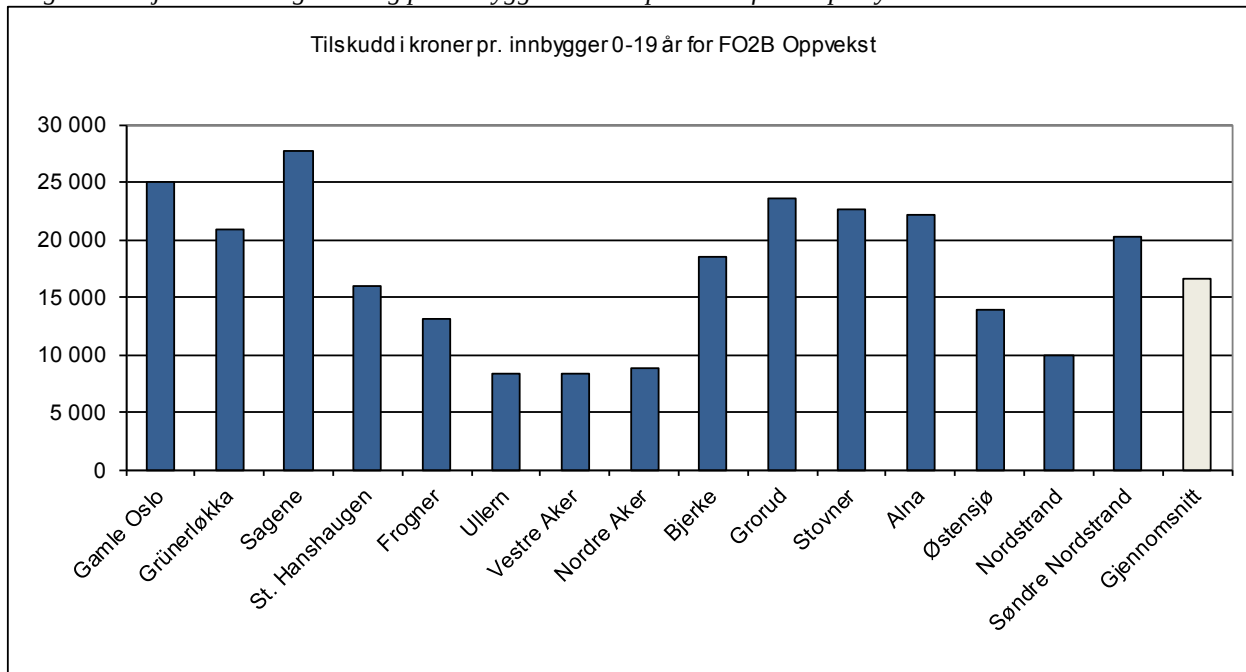

Innenfor funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø fordeles 1 843,7 mill. etter kriteriesystemet. Dette gir en gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger på 2 924 kroner som vist i figur 3.2. Midler til administrasjon og fellesutgifter er inkludert i dette funksjonsområdet.

Til funksjonsområde 2A Barnehager fordeles 4 762,9 mill. etter kriteriesystemet. Midler til husleie

og kapitaltilskudd er gitt som særskilt tildeling. Etter innføringen av en kriteriemodell for barnehager som baseres på antall barnehageplasser i bydelen, er det ikke en direkte sammenheng mellom ressurstildeling og antall barn i alderen 1-5 år i den enkelte bydel. Det er derfor ikke vist diagram med tilskudd pr. innbygger som for de øvrige funksjonsområdene.

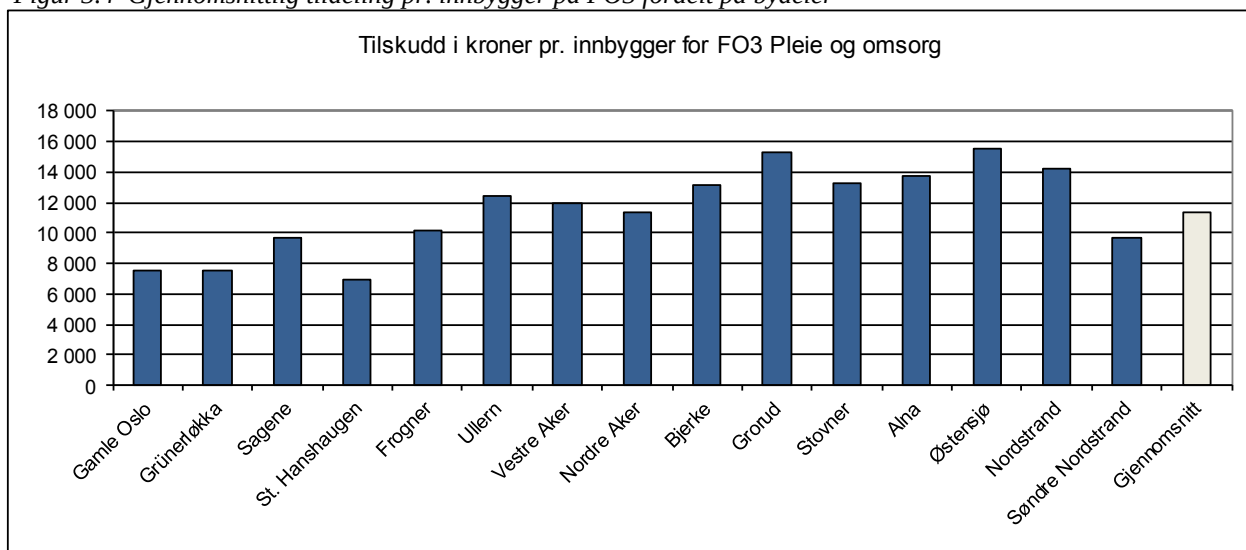
Figur 3.3 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger 0-19 år på FO2B fordelt på bydeler

Til funksjonsområde 2B Oppvekst, fordeles 2 270,6 mill. etter kriteriesystemet. Dette utgjør i gjenn-

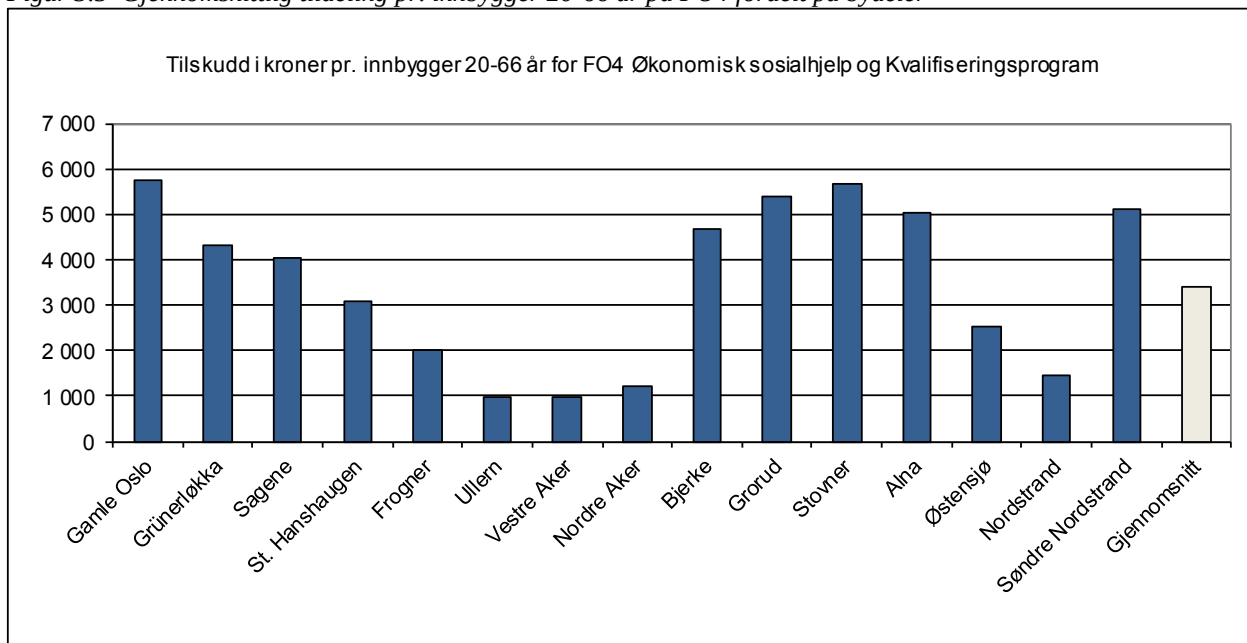
omsnitt 16 552 kroner pr. innbygger i aldersgruppen 0-19 år.

Figur 3.4 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger på FO3 fordelt på bydeler

Under funksjonsområde 3 Pleie og omsorg, fordeles 7 165,1 mill. etter kriteriesystemet. Gjennomsnittlig beløp pr. innbygger er 11 361 kroner.

Figur 3.5 Gjennomsnittlig tildeling pr. innbygger 20-66 år på FO4 fordelt på bydeler

Tildelingen til økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram etter kriterier utgjør 1 453,1 mill. Dette utgjør kr 3 399 pr. innbygger i alderen 20-66 år.

Diagrammet viser variasjonen mellom bydelene forutsatt at en legger 100 % vekt på kriteriene i fordelingen. Den faktiske tildelingen vil avvike fra dette fordi det for økonomisk sosialhjelp legges 80 % vekt på kriteriene og 20 % vekt på det faktiske forbruket.

ASSS indikatorer for tjenester under EST

ASSS er et nettverk for de 10 største kommunene i landet. Hovedfokus er utvikling og analyse av styringsdata på overordnet nivå. ASSS har utviklet indikatorer på flere tjenesteområder for å kunne sammenligne ressursbruk, tjenesteproduksjon, dekningsgra-

der, enhetskostnader og kvalitet. Her følger et utvalg av indikatorer hvor Oslo kommune sammenlignes med gjennomsnittet av ASSS.

Pleie og omsorg

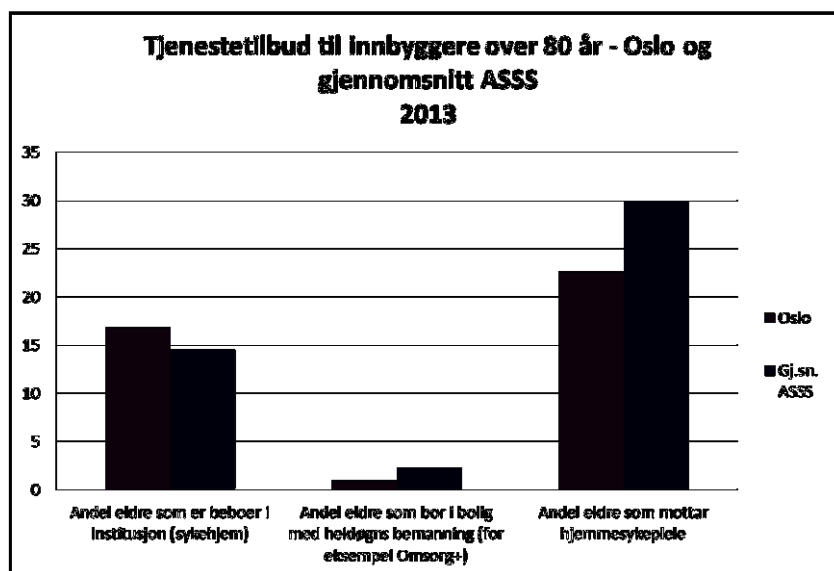
Indikatorer for pleie og omsorg	Oslo 2013	Snitt ASSS	Laveste verdi	Høyeste verdi
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år og eldre pr innbygger 67 år og eldre	17 263	18 717	14 206	24 244
Andel av innbyggere 80 år og eldre som mottar hjemmetjenester	31,4 %	31,5 %	28,5 %	38,0 %
Andel av innbyggere 80 år og eldre som bor i institusjon eller bolig med heldøgns omsorg	17,7 %	16,8 %	13,5 %	20,2 %
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 0-66 år pr bruker 0-66 år	419 891	383 381	229 346	510 493
Netto driftsutgifter hjemmetjenester 67 år og eldre pr bruker 67 år og eldre	115 575	131 819	99 609	180 121
Andel årsverk i pleie og omsorg med fagutdanning	69 %	74 %	68 %	79 %

I Oslo kommune bruker hjemmetjenesten mindre ressurser til brukere over 67 år sett i forhold til antall innbyggere i denne målgruppen. En viktig årsak til dette er at bistandsbehovet hos mottakere i Oslo er lavere enn for snittet i ASSS. Det gis derfor færre vedtakstimer per bruker.

For innbyggere over 80 år er det om lag like høy andel som får hjemmetjenester i Oslo kommune som i ASSS. For denne aldersgruppen er det imidlertid i Oslo en høyere andel som er i institusjon eller bolig med heldøgns omsorg enn for snittet i ASSS.

For brukere under 67 år er netto driftsutgifter pr bruker høyere enn gjennomsnittet i ASSS. Her er det viktig å påpeke at dette handler om få brukere og usikkert datagrunnlag. For brukere over 67 år er utgiftene pr bruker klart lavere enn for snittet i ASSS. Dette har trolig sammenheng med at Oslo har en høyere andel beboere i institusjon, og at de mer pleie-trengende i høyere grad bor på institusjon i stedet for i eget hjem.

Oslo kommune har en lavere andel årsverk i pleie og omsorg med fagutdanning enn ASSS.

Figuren over viser at en vridning fra bruk av institusjon til bruk av Omsorg+ og hjemmesykepleie kan

være en hensiktsmessig strategi for å oppnå en mer ressurseffektiv pleie og omsorgssektor.

Kommunehelsetjenesten

Indikatorer for kommunehelsetjenesten	Oslo 2013	Snitt ASSS	Laveste verdi	Høyeste verdi
Netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjenesten	1 940	1 868	1 668	2 210
Årsverk helsestasjon- og skolehelsestjeneste pr 10 000 innbyggere 0-20 år	31,1	31,3	17,2	54,2
Reservekapasitet fastleger	106	103	98	109

Oslo kommune har noe høyere netto driftsutgifter pr innbygger til kommunehelsetjenesten enn gjennomsnittet i ASSS. Fra 2012 har utgiftene økt mer i Oslo kommune enn gjennomsnittet i ASSS.

En årsak til dette er at Oslo har styrket helsestasjons- og skolehelsetjenesten til innbyggere 0-20 år mer enn ASSS. Fra 2011 til 2013 har Oslo kommune hatt en økning i antall årsverk i helsestasjonstjenester pr innbygger, mens det i ASSS-kommunene har det vært en reduksjon.

Reservekapasitet for fastleger er en kvalitetsindikator på legetilbudet, ettersom høyt tilbud av leger gjør at innbyggerne har flere fastleger å velge mellom og at det er ledig legekapasitet i kommunen. I Oslo kommune er tilgjengeligheten til leger noe høyere enn for snittet i ASSS.

Barnevernet

Indikatorer for barnevernet	Oslo 2013	Snitt ASSS	Laveste verdi	Høyeste verdi
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år til barnevernet	8 130	7 242	5 132	9 416
Andel barn med barneverntiltak i forhold til innbyggere 0-17 år	4,7	4,3	2,4	5,5
Andel barn med tiltak som ikke er plasseringstiltak	68,1	61,9	48,8	69,6
Netto driftsutgifter pr barn med plasseringstiltak (f 252)	252 945	231 820	205 062	252 945
Andel barn med tiltak per 31.12 med utarbeidet tiltaksplan/omsorgsplan	88	82	65	98
Andel undersøkelser gjennomført i løpet av 3 måneder	92	78	49	93

Oslos netto driftsutgifter til barnevern per innbygger i målgruppa ligger over gjennomsnittet i nettverket, men langt under den kommunen med de høyeste utgiftene per barn 0-17 år. Det er en sammenheng mellom netto driftsutgifter til barnevern per innbygger 0-17 år og antall barn med barnevernstiltak per innbygger i sammen aldersgruppe. Oslo ligger over snittet på begge størrelsene og det handler først og fremst om at behovet for barneverntjenester i Oslo er litt over gjennomsnittet for nettverket. Den kommune med de laveste utgiftene per barn er den samme som har lavest antall barn med tiltak per innbygger 0-17 år. Tilsvarende er det i den andre enden av skalaen.

Andel barn med tiltak som ikke er plasseringstiltak av alle barn med barnevernstiltak er ment å skulle gi et uttrykk for evne til å komme tidlig inn med tiltak og evne til å avhjelpe problematikken i samarbeid med barnets foreldre. Det er en prioritert oppgave i barnevernet. Oslos resultat er nær ved å være høyest i nettverket, noe som indikerer at vi prioriterer og er

gode på å komme inn tidlig og å gi bistand der hvor barnet bor.

Utgiftene til plasseringstiltak er høyest i nettverket. Oslos finansieringsordning for slike tiltak skiller seg fra de andre kommunene, så resultatet er ikke direkte sammenlignbart. Oslo har forholdsvis færre barn med plasseringstiltak enn flertallet av kommunene i nettverket. Det er muligens slik at de som har behov for et plasseringstiltak i Oslo får et bedre tilbud enn i de andre kommunene og at det er forklaringen på at kostnadene er høyere.

Andel undersøkelser som gjennomføres innen 3 mnd. og andel barn med utarbeidet plan er to uttrykk for barneverntjenestene er i stand til å oppfylle lovkrav, og er da også indikasjon på kvalitet i tjenesten. Oslos resultater på disse to indikatorene har vært godt over gjennomsnittet i nettverket i mange år, og for behandling av undersøkelser innen fristen loven setter er Oslo nær ved å være best blant ASSS-kommunene.

Sosialtjenesten

Indikatorer for sosialtjenesten	Oslo 2013	Snitt ASSS	Laveste verdi	Høyeste verdi
Netto driftsutgifter til sosialtjenesten* pr innbygger 18-66 år	6 453	4 210	2 866	6 453
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til alle mottakere	13,1	22,8	13,1	29,7
Brutto driftsutgifter økonomisk sosialhjelp pr mottaker	55 399	47 481	42 050	55 399
Andel deltakere som gikk til arbeid/utdanning etter fullført KVP	54,0	47,6	34,0	57,0

* Sosialtjenesten omfatter i denne sammenhengen Kostra-kategoriene F242, 243, 273, 276 og 281.

Netto driftsutgifter til sosialtjenesten pr innbygger 18-66 år er høyere i Oslo enn i de øvrige ASSS-kommunene.

I tillegg til råd, veiledning, oppfølging og forebygging, og utgifter til økonomisk sosialhjelp, omfatter sosialtjenesten i denne sammenhengen også utgifter til rusomsorg, kvalifiseringsprogrammet og andre arbeidsrettede tiltak i kommunal regi. Det høye nivået pr innbygger i Oslo må sees i sammenheng med at Oslo også har det høyest beregnede utgiftsbehovet for sosialtjenesten pr innbygger i statens inntektssystem for kommunene. For 2013 hadde Oslo et beregnet utgiftsbehov på 182 % av landsgjennomsnittet, mens ASSS-nettverket som helhet ligger på 135 %. Det har vært en økning netto driftsutgifter til sosialtjenesten fra 2012 til 2013. Oslo hadde en noe større økning i enn ASSS som helhet – nominelt om lag 11 % økning i Oslo mot om lag 9 % for ASSS samlet.

Av ASSS-kommunene er det Oslo som har den laveste andelen sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til alle mottakere av økonomisk sosialhjelp. Andelen har økt helt marginalt fra 2012 til 2013, og har vært lav i mange år. Dette gjenspeiler et fokus på å unngå at ungdom innleder et klientforhold til sosialtjenesten, og at de i stedet får hjelp til å skaffe arbeid eller fortsette skolegang.

Som tidligere år, hadde Oslo klart høyere brutto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr mottaker enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene. Dette utgiftsnivået avhenger av flere forhold. Det handler blant annet om stønadslengde i løpet av året, husstandsstørrelse, mottakernes øvrige inntektsgrunnlag, kostnadsnivået lokalt, utmålingspraksisen i kommunen og eksistensen av andre kommunale ordninger (for eksempel kommunale bostøtteordninger). I Oslo var det utgiftsøkning nominelt på om lag 6 % fra 2012 til 2013. Gjennomsnittlig økning for ASSS-kommunene var imidlertid noe høyere – nominelt om lag 9 %. For Oslos del viser annen statistikk at det var en liten økning i den gjennomsnittlige stønadslengden pr mottaker i 2013, mens andelen mottakere med økonomisk sosialhjelp som viktigste inntektskilde økte kun marginalt.

Andelen deltakere som går til arbeid eller utdanning etter fullført KVP er en viktig resultatindikator for sosialtjenesten. Oslo kommune har i flere år hatt en høyere andel enn gjennomsnittet for ASSS-kommunene, så også i 2013. Et bedre resultat i Oslo kan ha flere årsaker. Det kan skyldes godt arbeid, men vil også være påvirket av rekrutteringen til KVP. Både for Oslo og for ASSS-nettverket som helhet var andelen som gikk til arbeid eller utdanning noe høyere i 2013 enn i 2012.

Krav til budsjettoppsett og budsjettbehandling i bydelene

1 Formål

Bydelenes budsjettdokumenter skal utarbeides i tråd med den felles standard som følger av denne disposisjonen. Retningslinjene nedenfor har som formål å understøtte at:

- Årsbudsjettet utgjør et godt beslutningsgrunnlag for bydelsutvalget og gir tilstrekkelig informasjon til at bydelsutvalget kan ivareta sitt ansvar i medhold av bestemmelsene i økonomireglementet.
- Årsbudsjettet er saldert og realistisk. Budsjettet må være forankret i det aktivitetsnivået som bydelen starter budsjettåret med. Det må inneholde tydelige og relevante mål og inneholde konkrete anvisninger til hvilke endringer i aktivitetsnivå, tjenestestandarder og enhetskostnader det legges opp til for at budsjettet skal være saldert.
- Årsbudsjettet inneholder mål, strategier og tiltak som er så entydige og konkrete at de utgjør et godt grunnlag for løpende oppfølging og avvikshåndtering.
- Årsbudsjettet gir et godt grunnlag for effektivt økonomisk tilsyn av bydelene uten at dette går ut over bydelenes selvstendighet.

2 Tallbudsjettet - formkrav og frister

Formkrav og frister for tallbudsjettet er fastsatt i økonomireglementet. Forslag til økonomireglement for 2015 er presentert i SAK1/2015. Kravene er fremstilt i:

- Budsjettfullmakter for bydelsutvalgene
- Instruks for økonomiforvaltningen i bydelene

De mest sentrale kravene er at bydelsutvalget innen 31.12.2014 skal:

- Vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak.
- Vedta et driftsbudsjett for bydelen totalt fordelt på henholdsvis:
 - Funksjonsområde – definert gjennom kriteriesystemet.
 - KOSTRA-funksjoner.
 - Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør.

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettdokumentene (både budsjettfor-slag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

- Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både

brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

- Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultat-enhet skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto utgifter.

Obligatorisk budsjettspesifikasjon på funksjonsområder

Bydelsutvalgets budsjettvedtak skal være fordelt etter funksjonsområdene i kriteriesystemet. Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

Funksjonsområde 1:	Helse, sosial og nær-miljø
Funksjonsområde 2A:	Barnehager
Funksjonsområde 2B:	Oppvekst
Funksjonsområde 3:	Pleie og omsorg
Funksjonsområde 4:	Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

2.1 Obligatorisk budsjettspesifikasjon på KOSTRA-funksjoner

Bydelsutvalgets budsjettvedtak skal være spesifisert på KOSTRA-funksjoner. Det er viktig at bydelene kvalitetssikrer bruk av KOSTRA-funksjoner, blant annet ved å sammenligne seg med andre bydeler.

2.2 Obligatorisk budsjettspesifikasjon pr. resultatenhet

Bydelsutvalgets budsjettvedtak skal være spesifisert pr resultatenhet. I tillegg skal sammenhengen mellom de ulike vedtaksnivåene fremgå av budsjettdokumentene.

I denne forbindelse er det viktig å presisere følgende:

- En resultatenhet kan omfatte flere KOSTRA-funksjoner. Et eksempel på dette er barnevernet, som består av:
244 Barneverntjeneste
251 Barneverntiltak i familien
252 Barneverntiltak utenfor familien
- En KOSTRA-funksjon kan bestå av flere resultatenheter. Et eksempel på dette er 254 Kjernetjenester knyttet til pleie og omsorg, hjelp til hjemmeboende.

3 Motivteksten – krav til struktur og innhold

Følgende forhold skal fremstilles i bydelens budsjett-dokument:

3.1 Generell del

Økonomisk handlefrihet – omstillingsbehov

Bydelen skal beregne og fremstille omstillingsbehov for 2015. Her skal det blant annet tas hensyn til frem-skrivning av dagens aktivitets- og utgiftsnivå, håndte-ring av mer/mindreforbruk fra tidligere år, sannsynlig regnskapsresultat i 2014, budsjettendring i SAK 1/2015 og endringer i utgiftsbehov som en følge av demogra-fi/andre forhold. I felleskriv 3/2014 er det gitt en vei-ledning for hvordan bydelens omstillingsbehov kan beregnes.

Demografi og sosiale forhold

Årsprognose 2014 - håndtering av merforbruk/mindreforbruk

I budsjettforslaget skal det fremkomme hva bydelen tror regnskapsresultatet blir i 2014. Det skal redegjøres for hvordan budsjettavvik fra tidligere og inneværende år er håndtert i budsjettforslaget.

For å sikre at årsbudsjettet både er saldert og realistisk, skal bydelsdirektøren som et minimum finne dekning for det minstekravet til fremførbart merforbruk fra 2014 til 2015 som følger av forslag til økonomireg-lement for 2015.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for øko-nomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begren-set til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok.3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merfor-bruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende bud-sjettår og resten i år to.

Bydelen skal gi en fremstilling av overordnet status og utfordringer knyttet til demografi og sosiale forhold. Dette kan også fremstilles for sentrale aldersmålgrup-per under hvert funksjonsområde.

Bydelene får sammen med Sak 1 utdelt følgende over-sikter som grunnlag for å anslå tjeneste- og utgiftsbe-hov for sentrale målgrupper:

- Kriteriebefolkning etter aldersgrupper pr. 01.01.2014. Dette er befolkning justert for at Marka og sentrum er fordelt på bydelene, og for sykehjemsplasser som er tilbakeført til be-talingsansvarlig bydel.
- Befolkningsfremskrivning 2015-2019 – med samme justeringer som i punktet ovenfor med 01.01.2014 som basisår.

Aktivitetsendringer og omstillingstiltak i 2015 - hovedoversikt

Hver bydels budsjettokument skal være målstyrt og resultatorientert. En viktig forutsetning er samsvar mellom aktivitetsplan, måltall og tallbudsjett. Som et ledd i å sikre dette skal bydelene gi en hovedoversikt over hvilke aktivitetsendringer og innsparingstiltak som er foreslått i årsbudsjett 2015 sett i forhold til antatt aktivitets- og utgiftsnivå ved inngangen til 2015.

Det skal også presenteres en konkret risikovurdering av de mest kritiske forslagene til aktivitetsendringer og innsparinger. Her skal bydelen kort vurdere risikoen for at foreslåtte mål og tiltak ikke blir oppfylt og mulige konsekvenser ved avvik i forhold til budsjett-forutsetningene. I sektordelen av budsjettet skal det gis mer omfattende risikovurderinger for de mest utsatte tjenesteområdene.

Klimavurdering av budsjettet

Bydelsbudsjettene skal inneholde en klimavurdering av budsjettet. Ved budsjettbehandlingen for 2009 vedtok bystyret følgende verbalvedtak:

S15. Klimavurdering av budsjettet

Byrådet bes i forbindelse med de årlige fremleggels-er av budsjettforslagene inkludere en redegjørelse for klimaeffekten av tiltakene i budsjettforslaget.

Det skal rapporteres på klimaeffekter i virksomhetenes, bydelenes og byrådets årsberetning. Fra 2007 er det rapportert på følgende, utvalgte miljøindikatorer:

- Antall miljøsertifiseringer etter ISO 14001 el-ler Miljøfyrtårn
- CO2-utslipp fra egen bilpark
- Forbruk av stasjonær energi

Denne rapporteringen skal videreutvikles til et miljø- og klimaregnskap for Oslo kommune. Hensikten er å ha oversikt over kommunens miljøpåvirkning, samt å kunne følge utviklingen og effekter av miljøtiltak. I tillegg skal det utvikles et klimaregnskap for Oslo som

geografisk område. Begge disse tiltakene utvikles i sammenheng med tilsvarende tiltak innenfor Framtidens byer. Synliggjøring av klimaeffekter i budsjettet er en del av dette arbeidet.

Det vises til omtale av Byrådets miljøtiltak i Sak 1/2015 Del 2, kap. 01 Økonomiplan 2015-2018, og i Sak 1/2015 Del 1.

3.2 Sektordel – funksjonsområder/tjenesteområder

3.2.1 Budsjettspesifikasjon

Sektordelen skal som et minimum inndeles etter følgende funksjonsområder:

Funksjonsområde 1:	Helse, sosial og nærmiljø
Funksjonsområde 2A:	Barnehager
Funksjonsområde 2B:	Oppvekst
Funksjonsområde 3:	Pleie og omsorg
Funksjonsområde 4:	Økonomisk sosial hjelp og kvalifiseringsprogram

Den videre inndelingen av motivteksten kan bydelen tilpasse i forhold til ansvarsstruktur og/eller KOSTRA-inndeling.

Disposisjonen for motivteksten er under hvert funksjonsområde som følger:

1. Budsjettspesifikasjon
2. Ansvarsområde
3. Status og utfordringer
4. Mål, strategier og tiltak

Ved den videre inndeling av motivteksten skal disposisjonen som et minimum være basert på punktene 2-4 ovenfor.

3.2.2 Ansvarsområde

Ansvarsområde beskriver hvilke oppgaver og/eller tjenester som er tillagt bydelene, eventuelt hvilke lover og bestemmelser som styrer de ulike tjenesteområdene. Omtalen bør ha et langsiktig preg, tilpasset bydelens strategiske plan.

3.2.3 Status og utfordringer

Dette punktet skal inneholde følgende:

- Beskrivelse av status for tjenester og økonomi (utviklingstrekk i senere tid)
- Vurdere behovsutviklingen fremover for sentrale tjenester

Statusbeskrivelsen skal på en kortfattet måte fremstille forhold i inneværende år som gjør det mulig å se sammenhengen mellom dagens aktivitets- og kostnadsnivå og forslag til mål, strategier og tiltak.

Under dette punktet skal resultattall for obligatoriske nøkkeltall for perioden 2011-2013 legges inn under de aktuelle tjenesteområdene. En slik fremstilling er nyttig blant annet for å:

- Vise utviklingstrekk i senere tid
- Sammenligne bydelen med Oslo-snippet og/eller sammenlignbare bydeler
- Gi indikasjon på behovsutviklingen fremover
- Gi grunnlag for å fastsette mål for aktivitets- og tjenesteutvikling i 2015.

Bydelen kan gjerne innarbeide måltall som er fremstilt på samme måte som enkelte av disse nøkkeltallene. Da blir det en direkte kopling mellom utviklingstrekk i senere tid og mål for 2015. Bydelene får tilsendt en excelfil som inneholder ferdig utfylte nøkkeltall på bydelensnivå.

Bydelen bør også vise utviklingen hittil i år (status pr 2. tertial 2014/forventet aktivitetsnivå 31.12.2014) for de nøkkeltallene som er best egnet til å vise sammenheng mellom dagens aktivitetsnivå og mål for aktivitetsutviklingen i 2015. I tillegg bør bydelene også bruke andre nøkkeltall for å beskrive sentrale utviklingstrekk og utfordringer. Nøkkeltall bør baseres på KOSTRA-definerte dekningsgrader, enhetskostnader og kvalitetsmål i den grad dette er hensiktsmessig.

3.2.4 Mål, strategier og tiltak

Mål og strategier skal være forankret i overordnede mål for bydelene i SAK 1/2015. Bydelen skal utarbeide tydelige og relevante mål og strategier med konkrete anvisninger til hvilke endringer i aktivitetsnivå, tjenestestandarder og enhetskostnader det legges opp til for at budsjettet skal være saldert.

Det er også viktig at mål, strategier og tiltak er så entydige og konkrete at de utgjør et godt grunnlag for løpende oppfølging og avvikshåndtering. Det skal være mulig å etablere måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

For de mest sentrale tjenesteområdene og de mest kritiske omstillingstiltakene skal bydelen presentere konkrete risikovurderinger. På områder der det er risiko for at bydelene ikke oppnår vedtatt ambisjonsnivå, skal bydelen redegjøre for hva som må til for at bydelen får til dette, hvor stor risiko det er for avvik og anslå mulige konsekvenser ved avvik i forhold til budsjettforutsetningene. Bydelen skal også redegjøre kort for hvilke korrektive tiltak som kan iverksettes dersom det oppstår avvik slik som beskrevet over.

Obligatoriske sentrale måltall i SAK 1 og bydelsbudsjettet

Alle bydelene skal minimum oppfylle det ambisjonsnivået som blir foreslått i SAK 1 og vedtatt av bystyret. Det er rapporteringsplikt i bydelens årsberetning og tertialmeldinger for oppnådde resultater. På områder der det er risiko for at bydelene ikke oppnår vedtatt ambisjonsnivå, skal bydelen redegjøre for hva som må til for at bydelen får til dette, hvor stor risiko det er for avvik og hva bydelen vil gjøre dersom den i løpet av året ikke klarer å oppfylle måltallskravene.

Obligatoriske lokale måltall i bydelsbudsjettet

På enkelte funksjonsområder er det stilt krav om at alle bydelene skal vedta lokale måltall. Dette er listet opp i kap. 5.8 i Grønt hefte. Bydelene kan selv velge ambisjonsnivå for 2015. Også her skal bydelene presentere systematiske risikovurderinger.

Egne måltall i bydelsbudsjettet

Bydelen bør ha flere måltall i budsjettet enn de obligatoriske måltallene. Det kan være hensiktsmessig å ha måltall som gir en flersidig og balansert fremstilling av bydelens utfordringer og innsatsområder.

Budsjettekniske forutsetninger for sentrale tjenester

Sammenhengen mellom planlagt aktivitetsnivå, enhetskostnader og tallbudsjettet skal komme tydelig frem for de mest sentrale tjenesteområdene. Det skal skje gjennom at bydelene i motivteksten i budsjettet viser hvordan bruttobudsjettet er bygd opp via følgende modell.

$$\text{Bruttobudsjett} = \text{Antall brukere/plasser multiplisert med brutto enhetsutgift pr. bruker/plass}$$

4 Økonomireglementet – Endringer i budsjett 2015

Det er ikke vesentlige endringer i økonomireglementet for budsjett 2014 for bydelenes vedkommende.

5 Delegasjonsadgang

Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av økonomireglementet. Dette innebærer at bydelsdirektøren kan gis fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak, jf pkt. 2 *Tallbudsjett – formkrav og frister* i bydelsbudsjettene foran i dette kapitlet.

3.1 BYDELENE - EST

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester har ansvar for tjenestetilbudet i bydelene med unntak av barnehagene som ligger under Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning., se del 3.2. Byrådsavdeling for eldre og

sosiale tjenester har arbeidsgiveransvaret for bydelsdirektørene. Sekretariatet for Det sentrale eldrerådet, Rådet for funksjonshemmede og Rådet for innvandrersorganisasjoner i Oslo er administrativt lagt under EST.

Byrådets mål

- Flere skal forsørge seg selv
- Flere skal få et godt sted å bo
- Redusere forekomsten av livsstilssykdommer og psykiske helseproblemer i befolkningen
- Øke andelen barn med tiltak i barnevernet som fullfører og består videregående skole
- Eldre skal kunne leve selvstendig og bo hjemme hele livet eller så lenge som mulig
- Seniorsentrene skal være sosiale og aktive møteplasser med varierte tilbud
- Beboerne på langtidssykehjem skal i størst mulig grad få leve slik de har levd i eget hjem

Tiltak:

- Sette vilkår om aktivitet for sosialhjelp og forsterke sosialt boligarbeid
- Anskaffe 1100 kommunalt disponerte boliger til vanskeligstilte
- Tilby personer med psykiske helseproblemer deltakelse i meningsfylt arbeid eller aktivitet
- Tett samarbeid mellom barnevernet og andre kommunale tjenester som barnehager og skole
- Tilrettelegge for at hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi skal være en integrert del i tjenestetilbudet
- Videreutvikle flere tjenester og aktivitetstilbud på seniorsentrene
- Sikre at hverdagslivet, aktiviteter og dagsrytmer på langtidssykehjem i størst mulig grad er i tråd med den enkelte beboers ønsker

Nærmere om tiltakene

Oslo er en mangfoldig by med toleranse for at mennesker er forskjellige og med omsorg for de svakeste. Alle skal gis mulighet til god helse og et godt liv i Oslo. Alle har ansvar for eget liv, men byrådet vil sørge for et sikkerhetsnett for de som trenger det, slik at alle får muligheten til å bli selvhjulpne.

Bydelene har ansvar for de mest sårbare i samfunnet med helsestasjoner, skolehelsetjeneste, barnehager, tilbud til dem som sliter med rus og psykiatriproblemer og tilbud til de eldre, når de som følge av redusert egenkapasitet får behov for kommunale tjenester som hjemmehjelp, hjemmesykepleie og institusjonsopphold. Bydelene har også ansvar for å hjelpe de som av ulike årsaker, i kortere eller lenger tid, ikke er i stand til å forsørge seg selv.

I vedtatt økonomiplan er det innarbeidet et kutt i bydelsrammen på 312 mill. i 2015. Fordi bydelene er ansvarlig for sentrale tjenestoområder for byens befolkning, prioriterer byrådet å styrke finansieringen og tilbakefører totalt 119 mill. til bydelsrammen i 2015 for at bydelene skal kunne gi bedre tjenester. De tilbakeførte midlene videreføres i økonomiplanperioden slik at bydelene samlet styrkes med 476 mill. utover vedtatt økonomiplan.

Helsestasjonene og skolehelsetjenesten er viktige lavterskel helseforebyggende tiltak for barn og unge. Tjenestene er i kontakt med så å si alle barn, unge og deres foreldre. Byrådet styrket tjenestene i 2014 med 18,75 mill. og fortsetter satsningen på helsestasjons- og skolehelsetjenesten i 2015 ved at Oslos andel av regjeringens satsing er innarbeidet i bydelsrammen med 21 mill. fra 2015. Byrådet forventer at bydelene fortsatt prioriterer det generelle helsestasjonstilbudet og sørger for å gi tilbud i tråd med den nasjonale veilederen. Det skal være god tilgjengelighet til skolehelsetjenesten for alle elever.

Byrådet følger opp regjeringens satsing på rusomsorg og psykisk helse med henholdsvis 20 og 11 mill. fra 2015.

Byrådet vil iverksette tiltak som forebygger psykiske helseproblemer. I dette arbeidet prioriteres deltakelse i meningsfylt arbeid eller aktivitet samt tiltak som bryter sosial isolasjon.

Byrådet satser på folkehelse. Forventet levealder i Oslo skal være bedre enn landsgjennomsnittet. Et aktivt folkehelsearbeid basert på kunnskap om helseutfordringer, bidrar til utjevning av helseforskjeller og fremmer god helse i befolkningen. Forebygging av helseproblemer hos barn og unge, en godt fungerende kommunehelsetjeneste, aktivt samarbeid med spesialisthelsetjenesten og tiltak som bidrar til at flest mulig er selvhjulpne, prioriteres.

Oslos befolkning skal ha tilgang til akutt helsehjelp og gode legetjenester. Byrådet arbeider med etablering av en ny Storbylegevakt som skal sikre Oslo en moderne legevakt med høy kompetanse. Rehabilitering av Legevakten i Storgata 40 er vedtatt med en kostnadsramme på 135 mill. Byrådet avsetter i 2015 ytterligere 30 mill. til oppgradering av ortopedisk avdeling.

Byrådets mål er at andelen 5-åringer med friske tenner skal økes til 80 % innen 2018. For å nå målet skal det gjennomføres tannhelsekontroller på de tidspunkter det er planlagt og samarbeides med bydelene om tiltak for å bedre tannhelsen hos småbarn.

Byen skal være trygg for alle. Byrådet viderefører 20 mill. til sentrumsarbeidet for å løse opp de åpne russene i planperioden. Sentrumsarbeidet, et samarbeid mellom kommunen, spesialisthelsetjenesten, politiet og frivillige aktører, skal videreføres for å redusere rekruttering, bedre rusmisbrukeres livssituasjon og motivere til behandling.

Vold i nære relasjoner har store konsekvenser for de som rammes. I tillegg er konsekvensene for samfunnet betydelige. Gjennom tiltak som opplæring av kommunens ansatte og lokal forebygging fortsetter byrådet arbeidet for å redusere dette samfunnsproblemet.

Byrådet vil at alle deltar i arbeidslivet og forsørger seg selv. Færrest mulig skal ha sosialhjelp som hovedinntektskilde. For å oppnå målet vil byrådet fra 2015 sette vilkår om aktivitet ved utbetaling av økonomisk sosialhjelp. Unge sosialhjelpsmottakere skal få opplæring og arbeidspraksis, og kvalifiseringsprogram og norskopplæring skal bidra til at enda flere blir selvhjulpne. Byrådet har innarbeidet 10 mill. til styrking av bydelenes arbeid med å tilby aktive og sosialhjelpsreduserende tiltak. Bydelene er kompensert for økte utgifter til økonomisk sosialhjelp med 40 mill.

Byrådet fortsetter satsingen på prekvalifiserende tiltak for potensielle deltakere i kvalifiseringsprogrammet. Avsetningen på 22 mill. årlig til forsøk i bydelene med lokale yrkesrettede norskopplæringstiltak som del av det generelle kvalifiseringsarbeidet videreføres.

Det er et mål at flest mulig skal bli i stand til å eie sin egen bolig. Byrådet vil søke Husbanken om 1,2 mrd. i startlån til videreutlån til vanskeligstilte, slik at de som kvalifiserer til slikt lån gis mulighet til å kjøpe sin egen bolig.

Oslo skal ha et kompetent barnevern som forebygger omsorgssvikt og gir hvert enkelt barn riktig hjelp og støtte. I tillegg skal det sørges for gode og stabile fosterhjem. For å sikre kvaliteten i barnevernet skal det utvikles og implementeres flere kvalitetsindikatorer i 2015.

Sosialt boligarbeid hjelper flere til en mer selvstendig bosituasjon. Gode boforhold for lavinntektsfamilier skal prioriteres. Arbeidet med booppfølging i bydelene videreføres med en opptrapping på 8 mill. til 20 mill. i 2015 og 24 mill. årlig fra og med 2016. Det er innarbeidet i alt 92 mill. til booppfølging i planperioden.

Byrådet etablerer kommunale boliger over hele byen. Det er innarbeidet 2,1 mrd. til anskaffelse av boliger til vanskeligstilte og til mennesker med nedsatt funksjonsevne i planperioden. Det er anskaffet 100 boliger for vanskeligstilte i 2014 og det planlegges fremskaffelse av ytterligere 1 100 i økonomiplanperioden. Det er ferdigstilt 29 nye boliger for utviklingshemmede, og byrådet har planer for ytterligere 110 boliger i økonomiplanperioden

Frivillige og ideelle organisasjoner er viktige aktører i utviklingen av tjenester til byens innbyggere. Byrådet prioriterer derfor nærmere 100 mill. til frivillige og ideelle organisasjoner på helse- og sosialsektoren i 2015. Frivillig sektor et viktig supplement til arbeidet som gjøres i kommunens eget tjenesteapparat.

Byrådet prioriterer økt satsing på rehabilitering ved blant annet å samarbeide med sykehus om å utvikle gode pasientforløp og etablering av et sentralt ressurs-senter for rehabilitering. God rehabilitering er viktig for den enkeltes livskvalitet og helse og gir betydelige besparelser i pleie- og omsorgstjenesten. Hverdagsrehabilitering i hjemmetjenesten og etablering av helsehus (korttidssykehjem) er viktige tiltak.

Byrådets mål er at eldre skal kunne leve selvstendig, holde seg friske og bo hjemme hele livet eller så lenge som mulig. For å møte utfordringene i eldreomsorgen generelt og konsekvenser av samhandlingsreformen vil byrådet fortsette etableringen av helsehus. Helsehus er et spesialisert tilbud med styrket kompetanse innen medisin, rehabilitering og sykepleie. Byrådet har som mål å etablere 4-5 helsehus i planperioden, geografisk fordelt i byen, slik at de som trenger tilbudet, får det i sitt nærmiljø.

Byrådet vil videreutvikle seniorsentrene og har satt at av 16 mill. i økonomiplanperioden til dette. Byrådet ønsker å utvikle et konsept for «*fremtidens seniorsentre*» med flere oppgaver og tjenester som trening, råd- og veiledning. I 2015 vil ett til to seniorsentre bli valgt ut til å prøve konseptet. Byrådet vil se på mulighetene for å samlokalisere seniorsentre med frisklivssentraler og ulike lærings- og mestringstilbud til eldre for å etablere sterkere miljøer og gjøre sentrene mer attraktive.

Byrådet forsterker satsingen på velferdsteknologi i pleie- og omsorgstjenestene og har avsatt i alt 80 mill. i planperioden. Midlene vil fortrinnsvis bli brukt til brukere av hjemmetjenesten.

I Oslo er det omkring 7 500 personer med demens. Byrådet fortsetter satsingen på demensomsorg for brukere både i egne hjem, i institusjon og i dagtilbud, i tråd med forslagene i demensplanen som er avgitt til bystyret og vil bli behandlet der. I arbeidet med å gjøre Oslo til en alders- og demensvennlig by, vil byrådet peke ut en bydel til å gjennomføre et prøveprosjekt for å utvikle en demensvennlig bydel.

Trivselstiltak i sykehjemmene videreføres med en styrking på 1 mill. i 2015. I tillegg kommer 4 mill. som allerede er avsatt i Sykehjemsetatens ramme, slik at det totalt blir 5 mill. til trivselstiltak.

Mennesker med nedsatt funksjonsevne er underrepresentert i arbeidslivet og en ubenyttet ressurs. Byrådet etablerte i 2014 en traineeordning for denne gruppen, og de første traineene er nå på jobb i kommunen. Flere traineestillinger utlyses høsten 2014. Byrådet forlenger nå prosjektperioden for traineeordningen med 2 år, ut 2017.

Byrådet vil utvide mandatet til Rådgivningskontoret for hørselshemmede til også å omfatte rådgivning til synshemmede. Kontoret endrer med dette navn til Rådgivningskontor for syns- og hørselshemmede.

Et av hovedmålene i sykehjemsbehovsplanen er å totalrehabiliter/bygge 2500 sykehjems plasser innen 2022. I kommende økonomiplan prioriterer byrådet å få totalrehabiliter/bygget 9 sykehjem hvorav 4 i kommunal regi og 5 sykehjem som OPS-prosjekter. Dette innebærer at det i økonomiplanperioden blir totalrehabiliter/bygget ca. 1400 plasser som er over halvparten av målsettingen i Sykehjemsbehovsplanen.

Totalt benyttes over 5 mrd. brutto i investeringsmidler til totalrehabilitering/bygging av sykehjem i planperioden. Av dette er brutto 2,5 mrd. avsatt hos Omsorgsbygg Oslo KF for realisering av 4 sykehjem i kommunal regi. I tillegg er det innarbeidet midler til 5 OPS-prosjekter i Sykehjemstetatsens investeringsramme i form av at det settes av en netto ramme på 1,2 mrd. ekskl. mva-refusjon og statstilskudd på 1,8 mill. per plass; som er tilsvarende en brutto ramme på nærmere 3 mrd. Det er avsatt 250 mill. i økonomiplanperioden til ordinær rehabilitering av kommunens øvrige sykehjem.

I 2014/2015 starter rehabiliteringen av Ullerntunet og Hovseterhjemmet. Dessuten begynner bygging av nytt sykehjem Henrik Sørensens vei. Byrådet fornyer ytterligere fire nye sykehjem som forventes ferdige i 2018. Dette er Furuset sykehjem og Lille Tøyen Sykehjem som søkes bygd som demenslandsby og to som blir resultat av OPS-konkurransen for eiendomsutviklere med egen tomt, som utlyses høsten 2014. To sykehjem, Lindeberg omsorgssenter og Ryenhjemmet, er i forprosjektfasen. Det er i tillegg gjennomført konseptvalgutredninger for ytterligere seks sykehjem.

Omsorg+ er kommunens boligtilbud for eldre som trenger mer trygghet eller hjelp til å skaffe seg egnet bolig. I Oslo er det nå etablert over 500 omsorg+ boliger.

500 flere skal ferdigstilles i økonomiplanperioden, med mål om totalt 1500 slike boliger innen 2020.

Funksjonsområde 1 – Helse, sosial og nærmiljø

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	Budsjett 2014 *	Forslag 2015 *
Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		1 932 188	1 969 098
Sum utgifter		1 932 188	1 969 098
Netto utgifter	1 579 486	1 932 188	1 969 098

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO1 som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2014 vises til vedlegg 3 i Dok.3/14.

Fremstillingen av funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø er delt i 3:

A Helsetjenester, B. Sosialtjenesten, C. Mottak og integrering av flyktninger

A Helsetjenester

1 Ansvarsområde

Funksjonsområde 1 A Helsetjenester, omfatter fastlegeordningen, fysioterapitjenesten, tjenester til personer med psykiske lidelser, folkehelsearbeid, miljørettet helsevern og smittevern.

Folkehelsearbeidet skal bidra til å motvirke sosiale helseforskjeller, forebygge helsesvikt og fremme helse. Folkehelseperspektivet skal ivaretas i alle kommunens sektorer. Miljørettet helsevern og smittevern er lovfestede ansvarsområder innen det forebyggende helsearbeidet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Kommunehelsetjenesten

I Oslo kommune var det per 01.05.2014 til sammen 510 fastleger. Mange utenbysboende har valgt å ha fastlege i Oslo, og per 01.05.2014 var det en samlet kapasitet på listene for 720 550 personer og 46 547 ledige plasser. Dette gir innbyggerne en reell mulighet til å velge fastlege og kommunen en rimelig margin for fortløpende kapasitetsøkning i takt med befolkningsveksten. Fastlegene dekker det meste av legetjenestene ved helsestasjonen og skolehelsetjenesten i bydelene. Bydelene må fortløpende vurdere kapasiteten hos fastlegene i tråd med befolkningsutviklingen, og opprette

nye hjemler slik at befolkningens rett til fastlege ivaretas.

Bydelene skal ha en bydelsoverlege som har oppgaver som kommunelege etter loven. Det har over tid vært utfordringer knyttet til rekruttering i disse stillingene. Byrådet vil opprettholde og utvikle et faglig sterkt samlet samfunnsmedisinsk miljø i Oslo. Helseetaten har, i samarbeid med et utvalg bydeler, fått i oppdrag å foreslå et prosjekt med alternativ organisering av tjenesten for å se om dette kan bidra til å løse rekrutteringsproblemer.

Oslo hadde i 2013, 553 årsverk til fysioterapi i kommunehelsetjenesten. Nærmere 63 % av fysioterapiårsverkene i bydelshelsetjenesten, utføres av privatpraktiserende fysioterapeuter med avtale om driftstilskudd. Byrådet vil understreke viktigheten av å integrere arbeidet avtalefysioterapeutene utfører i den øvrige bydelshelsetjenesten.

Byrådet vil redusere forekomsten av uønskede svangerskap og avgir byrådssak om dette. Bydelene må styrke sin innsats og det settes i gang pilotprosjekter som skal prøves ut i noen bydeler.

Miljørettet helsevern og smittevern

Som i alle moderne storbyer oppstår det stadig nye utfordringer innen miljørettet helsevern og smittevern i Oslo. Migrasjon og utstrakt reisevirksomhet medfører behov for økt oppmerksomhet om smittsomme sykdommer, som f.eks MRSA, tuberkulose, og senest i 2014 oppblomstring av polio. Arbeid rettet mot faktorer i miljøet som kan være til skade for helse er viktig. Bydelsoverlegefunksjonen står sentralt i det lokale arbeidet.

Folkehelse

Forventet levealder er uttrykk for helsetilstanden i befolkningen. For 2006-2012 er forventet levealder for menn i Oslo og landet henholdsvis 78,4 og 78,7 år, for kvinner 82,7 og 83,1 år. (Folkehelseprofil for Oslo 2014). Det er fortsatt store ulikheter i forventet levealder i Oslos bydeler, selv om forskjellen er noe redusert. Lavest er Bydel Sagene med forventet levealder 73,2 år, mens den i Bydel Vestre Aker er 82 år. Høy utdanning og inntekt gir bedre skår på forventet levealder.

Folkehelseplan for Oslo 2013-2016 ble vedtatt av bystyret i januar 2013. Barn og unge er et særskilt satsingsområde i planperioden. Koordinering og oppdatering av planen ligger til Helseetaten, som også lager bydelssvis oversikter over helseutfordringene. Bydelene skal ha lokale planer og iverksette tiltak basert på kunnskap om helsetilstanden i bydelen.

Helsemyndighetene deler årlig ut midler til etablering av nye tiltak som fremmer folkehelse og som forebygger sykdom. Elleve bydeler har etablert frisklivssentra, som er en kommunal, forebyggende helse- og omsorgstjeneste. Målgruppen er personer som har behov for støtte til å endre levevaner for å forebygge sykdom, eller leve bedre med sykdom de allerede har fått.

Vold i nære relasjoner er et stort folkehelseproblem med alvorlige konsekvenser både for samfunnet og for de som rammes. Kommunens tjenesteapparat skal ha kompetanse til å forebygge og avdekke vold i nære relasjoner og bistå de som trenger hjelp. Høsten 2014 starter et omfattende kompetanseprogram i samarbeid med Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging. (RVTS) og Fylkesmannen i Oslo og Akershus. Byrådet har avgitt Handlingsplan mot vold i nære relasjoner. Viktige tiltak, i tillegg til kompetanseoppbygging, er utvikling av lokale handlingsplaner. RVTS bidrar også i dette arbeidet.

Samhandling med spesialisthelsetjenesten

Formålet med samhandlingsreformen er å forebygge mer, behandle tidligere og samhandle bedre. Bedre folkehelse gjennom arbeid for å utligne helseforskjeller og drive målrettet forebygging er viktige satsingsområder.

For å sikre gjennomføring av reformen ble det innført utvidet betalingsplikt for utskrivningsklare pasienter og en medfinansieringsordning som det er varslet at vil bli reversert med virkning fra 01.01.2015. Liggetiden etter at pasientene er meldt utskrivningsklare er redusert fra gjennomsnittlig 4,82 døgn per pasient i 2011 til gjennomsnittlig 0,31 døgn i 2013.

Det er godt samarbeid mellom Oslo kommune og Helse Sør-Øst og mellom bydelene/etatene og sykehusene. Det er inngått samarbeidsavtaler mellom Oslo kommune og sektorsykehusene og etablert et samarbeidsutvalg mellom tjenestenivåene som jobber for å redusere grå-

soner og mangler i tjenestekjedene og utvikle planer og tjenestetilbud som omfatter begge.

Samhandlingsarena Aker er et samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune og sykehusene i Osloområdet, og representerer en fornyelse av tjenestetilbudet til befolkningen i Oslo. Prosjektet avsluttes 31.12.2014 og virksomheten går over i varig drift. Kommunens drift omfatter allmennlegevakt, Kommunal akutt døgnenhet, intensivt rehabiliteringsavdeling, Geriatrisk ressurs-senter og Senter for migrasjonshelse. Oslo universitets-sykehus og Sunnaas sykehus har også virksomhet på Aker, og det vektlegges at de ulike virksomhetene understøtter hverandres tilbud, og på den måten gir merverdi for pasientene.

Psykisk helsearbeid

Byrådet arbeider med en ny handlingsplan for psykisk helsearbeid for perioden 2015-2018. Planen er en videreføring av opptrappingsplan for psykisk helse og tidligere handlingsplaner for psykisk helse i Oslo kommune.

Det er bydelene som har ansvaret for det psykiske helsearbeidet i Oslo kommune. Et av hovedmålene med arbeidet vil være å forebygge psykisk helseproblemer, med særlig overfor barn og unge. Bydelene skal også gi lett tilgjengelig helsehjelp til mennesker med lette og moderate helseproblemer.

Handlingsplanen omfatter alle aldersgrupper og det psykiske helsearbeidet omfatter alt fra forebygging, kartlegging og utredning, til behandling, rehabilitering, oppfølging og skadereduksjon. En viktig del av arbeidet blir derfor å videreutvikle samarbeidet mellom bydelene og spesialisthelsetjenesten og utvikle gode samarbeidsmodeller. Brukermedvirkning og samarbeid med pårørende står også sentralt i arbeidet.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at Oslos befolkning har et godt, helhetlig og likeverdig helsetilbud
- at volds- og voldtekstrammede får den hjelpen og oppfølgingen de har behov for
- at rehabilitering tilbys de som trenger det, slik at de kan fungere best mulig
- at brukerne medvirker i utforming av tjenestetilbud

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- øke innsatsen på forebygging og rehabilitering
- opprette tilstrekkelig antall fastlegehemler slik at innbyggerne har reell frihet til valg av fastlege
- at alle fastleger og hjemmetjenester kommuniserer med elektronisk meldingsutveksling
- gjennomføre tiltak i Handlingsplan for psykisk helsearbeid 2015-2018

- at alle bydeler lager lokal handlingsplan mot vold i nære relasjoner
 - samarbeide med ideelle organisasjoner, brukerorganisasjoner og private virksomheter om tjenester
- og tiltak som kan skape merverdi for brukerne, deres familier og lokalsamfunnet

5 Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	<u>Sak1 2015</u>
Storbyprosjekter psykisk helsearbeid (kap. 308)	27 685
IKT-tiltak ESTsektor (kap. 308)	26 500
Folkehelsetiltak (kap. 308)	13 281
Prosjekter og lønn bydelene ESTsektor (kap. 308)	7 000
Tilskudd til bydeler med turnusleger (kap.308)	6 883
Botiltak rus/psykiatri (kap. 308)	4 000
Kjøp av helsetjenester EØS-området (kap. 308)	3 396
Omstillings- og utviklingstiltak i bydelene (kap. 308)	4 324
Ufordelt reserve (kap. 308)	2 290
Handlingsplan uønsket svangerskap (kap. 308)	2 000

Avsetningene for 2014 oppgis ikke da de ikke er sammenlignbare med 2015 som følge av omstrukturering innenfor avsetningskapitlene fra 2014 til 2015.

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Fordelt alle bydeler - psykisk helsearbeid (FO1 krit)	270 350	270 350
Fordelt alle bydeler - avtalefysioterapeuter*	24 623	26 923
Bydel Grünerløkka - Aksept kontaktsenter	11 880	11 760
Fordelt alle bydeler - lokale parker og nærmiljøanlegg*	9 086	9 336
Bydel Gamle Oslo Grønlandsleiret 31 B	3 900	3 900
Bydel Frogner - kompensasjon overdekning fysioterapeuter	3 548	3 548
Bydel St.Hanshaugen - kompensasjon overdekning fysioterapeuter	3 378	3 378
Bydel Alna - husleiekompensasjon besøksgårder	1 638	1 638
Bydel Grorud - husleiekompensasjon besøksgårder	164	164
Bydel Vestre Aker - Nordmarka Vel	150	150

* prisjustert

6 Investeringer

Det er ingen investeringer som skal beskrives her.

7 Forslag til verbale vedtak

Timepris ved salg av fysioterapitjenester.

Pris for kjøp og salg av fysioterapitjenester mellom bydelene prisjusteres 2,87 % og utgjør i 2015. kr 385 for 60 minutters behandling og kr. 290 for 45 minutters behandling.

B Sosialtjenesten

1 Ansvarsområde

Sosialtjenesten skal arbeide for å fremme økonomisk og sosial trygghet, bedre levekårene for vanskeligstilte og fremme overgang til arbeid, sosial inkludering og aktiv deltagelse.

Sosialtjenesten skal bistå den enkelte med råd og veiledning, praktisk bistand, boligtiltak og økonomisk sosialhjelp. Hjelpen skal medvirke til at den enkelte i størst mulig grad blir selvhjulp.

2 Situasjonsbeskrivelse

Sosialtjenesten, aktive tiltak og kvalifiseringsprogram
NAV kontorene forvalter et bredt spekter av tjenester og tiltak. Brukerne skal møte en integrert tjeneste der kommunens sosialtjeneste samarbeider tett med den statlige delen av NAV med sikte på felles måloppnåelse og riktige tiltak og stønader for den enkelte bruker. Byrådet vil bidra til å videreutvikle en effektiv arbeids- og velferdsforvaltning, tilpasset den enkeltes og arbeidslivets behov, basert på en helhetlig og samordnet anvendelse av lovverket.

Arbeidsledigheten vedvarer og er økende for deler av arbeidsstyrken. Ved utgangen av august var 3,7 % av arbeidsstyrken helt arbeidsledige. Ledigheten varierer mellom bydelene. Høyeste ledighet finner vi i bydelene Gamle Oslo og Søndre Nordstrand der 5,5 % av arbeidsstyrken er helt ledige. I bydelene Nordre Aker og Ullern er ledigheten 2,2 %. Flest ledige finner vi i aldersgruppen 25-49 år, der 4 % av arbeidsstyrken er ledige.

Byrådet vil satse på sysselsetting, aktive tiltak, yrkesrettet språkopplæring og kvalifisering til arbeidslivet. Det er et mål at færrest mulig skal være passive stønadsmottakere. Det er nær sammenheng mellom en vanskelig livssituasjon, helseproblemer, passivitet og sosial isolasjon. Norskunnskaper og kvalifiseringstiltak som gir tilstrekkelig kompetanse for deltagelse i arbeidslivet er viktige tiltak for å øke mulighetene for aktiv deltagelse og selvhjelp. Byrådet fortsetter satsingen på tilpasset og yrkesrettet norskundervisning, gjerne i kombinasjon med praksis i bedrifter og arbeidsliv. Byrådet vil påpeke at tilknytning til arbeidslivet er av avgjørende betydning for å bedre leve- og oppvekstvilkår og motvirke vedvarende fattigdom og sosial eksklusjon. Byrådet styrker den særskilte tildelingen til aktive tiltak i bydelene med 10 mill. til 30 mill. i 2015. Økningen skal bidra til at flere får styrket sin mulighet til å komme ut av en vanskelig livssituasjon, og dermed også bidra til reduksjon i sosialhjelpsutbetalingene.

Bydelene skal gi tilbud om kvalifiseringsprogram til dem som er i målgruppen. Programmet skal legge til rette for tett og individuell oppfølging med tiltak tilpas-

set den enkelte. En forutsetning for at programmet skal lykkes er at det finnes tilstrekkelige og riktige tiltak i henhold til brukernes behov. Det er viktig at bydelene gir tilbakemeldinger til NAV stat om hvilke tiltak det til enhver tid er behov for.

Byrådet er opptatt av unge og deres muligheter for arbeid, utdanning og kvalifisering. Både stat og kommune prioriterer oppfølging av unge i NAV- kontorene for å sikre at de ikke blir velferdsavhengige. Unge som står utenfor skole, opplæring eller arbeid har ofte sammensatte problemer. Sosialtjenesten i NAV har en viktig rolle i koordinering og samordning av eksisterende virkemidler overfor gruppen, og for å involvere andre tjenester som er rettet mot ungdom. Byrådet er opptatt av at sosialtjenesten fortsatt iverksetter aktiviteter, tiltak og prosjekter som fanger opp unge i en tidlig fase slik at de ikke blir passive mottakere av sosialstønad. Det skal fortsatt stilles vilkår for mottakere av sosialstønad. Aktive tiltak og kvalifisering skal benyttes.

Byrådet forutsetter at bydelene fortsetter å prioritere bruken av individuell plan som verktøy for de brukerne som har behov for koordinering av flere typer tjenester over lengre tid.

Sosialtjenestens arbeid med søknader om økonomisk bistand

Økonomisk sosialhjelp skal bidra til å sikre nødvendig livsopphold til dem som ikke har andre muligheter. Økonomisk sosialhjelp er ment å være kortvarig og må sees i sammenheng med andre virkemidler som generell sosialrådgivning, økonomisk rådgivning, bruk av vilkår, aktive tiltak og hjelp til behandling og oppfølging av rusmiddelmisbrukere og andre med særlige hjelpebehov.

Byrådet legger vekt på at alle som oppsøker sosialtjenesten skal få opplysninger, råd og veiledning som er relevant for den enkeltes problemstillinger, og som kan bidra til å løse eller forebygge sosiale problem. Råd og veiledning er en lovpålagt tjeneste, kvalifisert økonomisk rådgivning i husholdningsøkonomi og gjeldsrådgivning er ofte viktige momenter.

Unge skal prioriteres for rådgivning og aktive tiltak slik at de raskest mulig kan klare seg selv og unngå å bli passive stønadsmottakere. Sosialtjenesten har et særlig ansvar for å legge til rette for oppfølging av brukere som har mottatt tjenester etter barnevernsloven og har behov for sosiale tjenester ved overgangen til voksenlivet.

Byrådet er særlig opptatt av barnefamilier som trenger økonomisk sosialhjelp. Ved vurdering av stønad og hjelpebehov må sosialtjenesten kartlegge og legge vekt på barnas situasjon og behov. Søknaden skal gis en individuell vurdering, dette skal fremgå av de vedtak som fattes. Barnerike familier og familier / personer

med innvandrerbakgrunn er overrepresenterte blant fattige. Sosialhjelpsmottakere med forsørgeransvar må prioriteres for aktive tiltak, kvalifisering for arbeidslivet og bistand til å bli økonomisk selvhjulpne. Mange barn lever i familier som har en vanskelig økonomisk situasjon. Fellesnevneren for mange fattige barnefamilier er at foreldrene er avhengige av offentlige stønader. Arbeid er den enkeltfaktoren som har størst betydning for folks inntekt, og den viktigste veien ut av fattigdom. Ved å få flere av foreldrene i inntektsgivende arbeid, vil også barnas levkår bedres.

Søknader skal behandles raskt, og vedtakene skal inneholde vilkår om aktive tiltak dersom ikke tungtveiende grunner tilsier noe annet.

Sosialtjeneste og boligtiltak

Boligsosialt arbeid krever en helhetlig tilnærming, og omfatter alt fra fremskaffelse og tildeling av bolig, til individuell oppfølging og tiltak som bidrar til at den enkelte settes i stand til å mestre sin bo- og livssituasjon.

Det finnes ulike sosiale boligvirkemidler til hjelp for vanskeligstilte på boligmarkedet. Disse er de statlige låne- og støtteordninger som administreres av Husbanken og Oslos egne kommunale tiltak som leieboliger til vanskeligstilte, samt ulike bostøtteordninger som kommunalt boligtilskudd, bostøtte for leietakere i kommunale boliger, støtte til utbedring av bolig og saneringsstøtte. Byrådet viser til boligbehovsplanen som ble utarbeidet i 2012. Planen angir byrådets satsningsområder og Byrådet er i gang med å implementere planens strategier og tiltak.

Byrådet oppfordrer til videre satsing på booppfølging og boligtiltak som kan bidra til å sikre gode og stabile boligforhold, og hindre utkastelse og bostedsløshet. Arbeidet med å redusere antall døgnovernattinger og bruk av midlertidige boligtilbud skal gis prioritet. Bydelene må aktivt arbeide for at opphold på døgnovernattingssteder blir av kortest mulig varighet. Byrådet viderefører styrkingen av booppfølgingsarbeidet i bydelene. Det er innarbeidet i alt 92 mill. i planperioden, fordelt med 20 mill. i 2015, en økning på 8 mill. fra 2014 og 24 mill. årlig fra og med 2016.

Byrådet legger vekt på at sosialt boligarbeid i Oslo kommune skal være rettet mot de som trenger det mest, herunder mennesker med funksjonsnedsettelser.

Byrådet legger til grunn en effektiv bruk av de kommunalt disponerte boligene og forutsetter at den enkelte bydel har oversikt over boligmassen i bydelen, eksisterende leieforhold, ledigstilte boliger, etc.

Investeringsmidler til boliger til vanskeligstilte og personer med funksjonsnedsettelser

Byrådet etablerer kommunale boliger over hele byen. Det er innarbeidet 2,1 mrd. til anskaffelse av boliger til vanskeligstilte og til mennesker med nedsatt funksjons-

evne i planperioden. Det er anskaffet 100 boliger til vanskeligstilte i 2014 og det planlegges fremskaffelse av ytterligere 1100 i økonomiplanperioden. Det er ferdigstilt 29 nye boliger for utviklingshemmede og byrådet har planer for ytterligere 110 boliger i økonomiplanperioden. Private utbyggere vil bli gitt veiledning. I tillegg bistår kommunen foreldregrupper som bygger private boliger til sine barn med offentlige tilskudd og lån fra Husbanken. For tiden er det åtte slike grupper.

Sosialtjenestens arbeid med rusmiddelmisbruk

Sosialtjenesten skal gjennom råd, veiledning og ulike tiltak hjelpe den enkelte bort fra misbruk av rusmidler. Rusmiddelmisbrukere er ofte blant de som har størst problemer med å opprettholde og ivareta et selvstendig boforhold. Bydelene må legge til rette for at brukerne får egnede botiltak, tilpasset oppfølging og bistand med sikte på at brukerne klarer å opprettholde stabile boforhold.

Brukere som har fullført behandlings- eller rehabiliteringsopplegg må få nødvendig oppfølging som kan bidra til en stabil og positiv utvikling. Det er også viktig at brukere under legemiddelassistert rehabilitering (LAR) får individuell oppfølging og gis tilbud om tilpasset arbeid, sysselsetting eller andre aktivitetstilbud.

Alle rusmiddelmisbrukere under behandling som er brukere av sosialtjenesten, skal gis tilbud om individuell plan (IP), dersom de ønsker det.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at flere innbyggere er i stand til å klare seg selv
- at flere får et godt sted å bo
- at ingen har langvarige opphold eller gjengangere i akutt- og døgnovernattingssteder

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- gi brukerne råd, veiledning og kvalifiserings- og arbeidstiltak som kan bidra til selvhjelpenhet
- arbeide for at unge voksne raskt kommer i arbeid, utdanning eller annen aktivitet
- prioritere forsørgere i barnefamilier med lav inntekt for kvalifisering, arbeid og aktivitet
- tilby kvalifiseringsprogram og individuell oppfølging
- sette vilkår om aktivitet til mottakere av sosialhjelp
- etablere egnede botilbud og en sammenhengende kjede av botiltak for vanskeligstilte
- tilby booppfølging til brukere med behov for dette
- anskaffe 1 100 kommunalt disponerte boliger til vanskeligstilte i planperioden.

Måltall for: Funksjonsområde 1 og 4	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Finansiering til kjøp av boliger - andelen søknader behandlet innen 1 måned	80 %	86 %	80 %	90 %
Søknad om kommunal bolig - andelen søknader behandlet innen 3 måneder	95 %	95 %	95 %	95 %
Andel positive vedtak for kommunal bolig effektivert innen 6 måneder	80 %	82 %	80 %	85 %
Antall personer i døgnovernattingssteder uten kvalitetsavtale (pr 31.12.)	0	38	0	0
Antall personer i døgnovernattingssteder med opphold > 3 mnd. (pr. 31.12)	0	33	0	0
Økonomisk sosialhjelp - andel søknader behandlet innen to uker	95 %	84 %	95 %	95 %

*Kilde: Årsstatistikk for bydelene pr 31.12.2013

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 1 Helse, sosial og nærmiljø og FO4 Sosialtjenesten m.m. (EST)	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall mottakere av økonomisk sosialhjelp	17 948	17 317	17 750
Antall deltakere i kvalifiseringsprogrammet 1)	2 671	2 698	2 677
Antall deltakere i introduksjonsordningen 1)	963	1 004	1 055
Andel sosialhjelpsmottakere 25-66 år i forhold til innbyggere 25-66 år 2)	4,1	3,9	3,9
Andel sosialhjelpsmottakere 18-24 år i forhold til innbyggere 18-24 år 3)	3,9	3,8	4,0
Gjennomsnittlig brutto utbetalt stønad til sosialhjelp pr mottaker (bidrag + lån)	51 888	52 741	56 975
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp (måneder)	5,8	5,7	5,9
Gjennomsnittlig stønadslengde økonomisk sosialhjelp - mottakere 18-24 år	4,8	4,8	5,0
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	53,4	53,2	53,0
Andel sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	46,2	45,6	46,8

Kilde: Oslostatistikken - spesialbestilling fra SSB/Kostrat for å fjerne dobbelttelling av klienter. Offisielle Kostratall har for høye brukerrater, for kort stønadsperiode og for lave enhetskostnader for Oslo, fordi klienter som flytter mellom bydeler blir telt flere ganger.

- 1) Tall fra Årsstatistikken for bydelene og endret fra antall pr 31.12. til antall
- 2) Sosialhjelpsmottakere 25-66 år pr år delt på antall innbyggere 25-66 år pr 1.1. året etter
- 3) Sosialhjelpsmottakere 18-24 år pr år delt på antall innbyggere 18-24 år pr 1.1. året etter

5 Merknader til driftsbudsjettet

Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)	Dok3 2014	Sak 1 2015
Fordelt alle bydeler - aktive tiltak/sosialhjelpsreducerende tiltak etter FO4 kriterier	20 000	30 000
Fordelt alle bydeler - booppfølgingstiltak FO4 kriterier	12 000	20 000
Bydel Nordstrand - personrettet tiltak for beboere ved Bekkelagstunet	-	2 500

C Mottak og integrering av flyktninger mv

1 Ansvarsområde

Bolig, kvalifiseringstiltak, arbeid og norskkunnskap er de viktigste elementene i integrering. Integrering innebærer at flyktninger og innvandrere får, og i økende grad benytter, muligheter til sosial, kulturell og politisk deltakelse i samfunnet på linje med resten av befolkningen. Integrering er en gjensidig prosess som berører både innvandrere og befolkningen for øvrig. Bydelene skal sørge for bosetting av flyktninger og gi dem tilbud om introduksjonsprogram.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bydelenes mottak av flyktninger

I 2013 forpliktet Oslo kommune seg til å bosette 450 flyktninger inkludert enslige mindreårige flyktninger. Ved utgangen av året var 472 flyktninger bosatt hvorav 18 var mindreårige flyktninger. For 2014 har Oslo kommune forpliktet seg til å ta i mot 500 flyktninger. Ved utgangen av august 2014 var det bosatt i alt 344 flyktninger.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har anmodet Oslo kommune om å ta i mot 520 flyktninger i 2015. Dette inkluderer 22 enslige barn og unge.

Tilskudd til bosetting av flyktninger

Oslo kommune får integreringstilskudd for de fem første årene etter bosetting. For en enslig voksen flyktning utgjør dette i dag 0,717 mill. totalt og går til dekning av de samlede utgiftene kommunen har til tjenester.

Kompensasjonsordningen for førsteårsbosatte flyktninger omfatter bosatte etter avtalt bosettingskvote, familiegjenforente og selvbosatte uten familiegjenforening. Det forutsettes at personene utløser integreringstilskudd. Kompensasjonen direkte til bydelene per førsteårsbosatte flyktning er 0,1 mill. hvorav 0,020 mill. fordeles som økonomisk sosialhjelp. De resterende 0,080 mill. gis som kompensasjon for utgifter som påløper i forbindelse med integrering og bosetting av nyankomne flyktninger slik som sosialfaglig råd- og veiledning, aktiviserings- og kvalifiseringstiltak (hovedsakelig introduksjonsprogram). Siden tilskuddet omfatter både kvotebosatte, familiegjenforente og selvbosatte, fordeles midler til bydelene to ganger i året.

Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester forvalter kompensasjonsordningen og foretar budsjettjustering ut fra bosatte første halvår, basert på innspill fra Velferds-etaten som baserer seg på rapportering fra bydelene.

Bydelenes arbeid etter introduksjonsloven

Kommunen har ansvar for å tilby introduksjonsprogram for nyankomne innvandrere.

Den største gruppen av de som har rett og plikt til å delta, er de som har fått opphold på humanitært grunnlag. Man må ha vært bosatt i kommunen i mindre enn to år når vedtak om introduksjonsordning skal fattes, og være mellom 18 og 55 år. Bydelene treffer raskt vedtak etter hvert som de mottar flyktninger. Ved nyttår 2013 var det 782 personer i introduksjonsprogrammet.

Introduksjonsordningen kan vare i to år med mulighet for ett års forlengelse og omfatter norskopplæring, innsikt i norsk samfunnsliv og forberedelse for deltakelse i arbeidslivet. 53 % av deltakerne som avsluttet programmet i Oslo i 2013 gikk til arbeid eller utdanning mens resultatet på landsbasis var 47 %.

«Jobbsjansen» har gitt andre innvandrere muligheter. Målgruppene for prosjektet endres over tid. Fra 2013 har fokus vært på hjemmeværende kvinner som ikke mottar økonomisk sosialhjelp, hjemmeværende innvandrerkvinner med overgangsstønning som hovedinntektskilde og arbeidsledig innvandrerungdom mellom 18-25 år som mottar økonomisk sosialhjelp. I 2013 gikk 58 % av deltakerne over i arbeid eller utdanning.

Oslo kommune har på bakgrunn av systematisk og godt resultat i bosettings- og integreringsarbeid, flere ganger blitt nominert til Bosettingsprisen av Integrerings- og mangfoldsdirektoratet.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- å bosette flyktninger innen 3 måneder
- å legge til rette for at nyankomne flyktninger raskt blir økonomisk selvhjulpne

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- prioritere bosetting av flyktninger
- gi tilbud om introduksjonsprogram
- videreutvikle et tett samarbeid mellom utdanningssektoren og bydelene
- sikre at enslige mindreårige som kommunen bosetter får gode omsorgstiltak

5 Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Bosettingstilskudd (kap. 308)	58 080	58 720

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Bydel Grünerløkka - Quo Vadis	3 560	3 560

6 Investeringer

Det er ingen investeringer å omtale

7 Forslag til verbale vedtak

Mottak av flyktninger

Oslo kommune tar imot 520 flyktninger i 2015

Funksjonsområde 2B – Oppvekst

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	Budsjett 2014 *	Forslag 2015 *
Funksjonsområde 2B Oppvekst (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		2 316 851	2 382 007
Sum utgifter		2 316 851	2 382 007
Netto utgifter	1 991 590	2 316 851	2 382 007

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO2B som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2014 vises til vedlegg 3 i Dok.3/14.

A Barnevern

1 Ansvarsområde

Bydelene har ansvaret for det kommunale barnevernet. Barnevernet skal gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner.

Barneverntjenestens virksomhet er hjemlet i lov om barneverntjenester med forskrift, rundskriv m.m.

Oslo kommune har, i henhold til Forskrift om særskilte bestemmelser på barnevernområdet for Oslo, også ansvar for de plikter, oppgaver og den kompetanse som etter lov om barneverntjenester ivaretas av det statlige barnevernet (Barne-, ungdoms- og familieetaten) i landet for øvrig. I Oslo ivaretas det statlige ansvaret, som for eksempel å tilby plasser i barneverninstitusjoner, av Barne- og familieetaten. Sammen med Oslo

kommunes finansieringsordning for institusjonsbarnevernet gir forskriften bydelene et helhetlig ansvar for barnevernet, og tilnærmet ansvaret for alle kostnadene knyttet til tjenesten.

Barnevernet har en sentral rolle i det lokale samarbeidet om barn og unges oppvekstvilkår. Barneverntjenesten skal kjennetegnes ved godt faglig arbeid, rettsikkerhet for brukerne og god ressursutnyttelse. Barneverntjenesten skal legge avgjørende vekt på barnets beste og tidlig innsats for å hindre negativ utvikling.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bydelenes barneverntjenester behandler meldinger om bekymring for barn, gir råd og veiledning, utreder og iverksetter tiltak overfor barn, unge og familier når forholdene tilsier det.

Barneverntjenestens hovedmålgruppe er barn og unge i alderen 0-17 år. Befolkningsgruppa økte med 2,7 % fra 2011-2013 og alt tyder på at veksten fortsetter. Dette innebærer at antall meldinger og antall barn med tiltak vil øke dersom innslaget av dette i barne- og ungdomsbefolkningen holder seg stabilt. Veksten i aldersgruppa 0-17 i Oslo fra 2012 til 2013 utgjorde nær halvparten av den samlede veksten i aldersgruppa i hele landet.

I 2013 hadde barneverntjenestene 5 734 meldinger til behandling mot 5 314 meldinger i 2012. Dette er en økning på 7,9 % som er en del mer enn befolkningsveksten i aldersgruppa. I henhold til barnevernloven skal meldingen gjennomgås snarest, og senest innen en uke. Dersom gjennomgangen av meldingen gir grunn til å anta at det foreligger behov for tiltak, skal det snarest, og senest innen 3 måneder, gjennomføres en undersøkelse av barnets situasjon.

Pr. 31.12.2013 hadde 3854 barn i Oslo tiltak i barnevernet. Av disse hadde 2 458 tiltak i familien, mens 1 396 var i tiltak utenfor familien. I løpet av 2013 hadde 5 816 barn tiltak. Det var en økning på 6,3 % fra 2012. Andel barn med tiltak i barnevernet av alle barn i aldersgruppen 0-17 år i Oslo gikk dermed opp fra 4,4 til 4,6 %.

Oslo kommune har videreført arbeidet med å utvikle barnevernet. For å sikre en helhetlig barneverntjeneste, og styrke samarbeidet mellom bydelene og mellom bydelene og Barne- og familieetaten, avholdes styringsmøter og dialogmøter. Målsettingen er å samordne ny barnevernfaglig kunnskap og byrådets føringer på barnevernområdet slik at brukerne får gode og likeverdige tjenester uavhengig av bydelstilthørighet.

Brukerundersøkelser i barnevernet har gjennomgående lav svarprosent, slik også Helseetatens brukerundersøkelse blant barn og unge med barneverntiltak i familien i 2014 viste. For barn og unge i barnevernet er det spesielt viktig å påvirke sin egen sak, og det skal derfor legges til rette for gode former for brukermedvirkning. Barnevernet skal utarbeide tiltaksplan i alle saker.

Planen, og evalueringen av den, skal lages i samarbeid med brukerne barna og familiene.

Ansatte i barnevernet har krevende oppgaver og det stilles krav til den enkeltes kompetanse og erfaring. Opplæringsplan for barneverntjenesten i Oslo, sammen med lokale opplæringsplaner, er derfor sentrale dokumenter som legges til grunn for opplæringen. I løpet av 2013/2014 er det gjennomført saksbehandlerkurs og kurs for kontorfaglig personell i barneverntjenesten. Videre er det gjennomført kurs i fosterhjemsarbeid og kurs i politibistand og sikkerhetstaktikk. I 2014 startet en omfattende opplæring i barneverntjenestens arbeid med barn utsatt for vold.

Byrådet har utarbeidet en bystyremelding om barnevernet i Oslo. Bakgrunnene er et ønske om å identifisere forbedringsområder, drøfte videre faglig utvikling og kvalitet i barnevernet, sikre barnevernsbarn skolegang og vurdere samarbeid med andre tjenester som påvirker og avlaster barnevernet.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at barn, unge og familier får oppfølging og tiltak i tråd med sine behov
- at brukere av barneverntjenesten sikres medvirkning i egen sak ved at deres synspunkter blir hørt
- at barn og unge med tiltak i barnevernet går på skole

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- gjennomføre metodiske utredninger av det enkelte barn og barnets familie, som grunnlag for valg av tiltak
- utvikle og implementere flere kvalitetsindikatorer i barnevernet
- følge opp barn og unge som flytter, for at bytte av skole ikke skal få negative konsekvenser
- gi fosterforeldre tett oppfølging

Måltall for:	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Funksjonsområde 2B Barnevern (EST)				
Andel avsluttede undersøkelser innen 3 mnd.	100 %	95 %	100 %	100 %
Antall gjennomførte tilsynsbesøk pr fosterbarn under 18 år hvor Oslo har tilsynsansvaret	4	3,2	4	4
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn	4			
Antall gjennomførte oppfølgingsbesøk pr fosterbarn	4	3,6	4	4
Andel barn i hjelpetiltak med gyldig tiltaksplan per 31.12. 1)	100 %	93 %	100 %	100 %

Nøkkeltall for: Funksonsområde 2B Barnevern (EST)	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Barn med tiltak i løpet av året	5 613	5 460	5 833
Andel barn med barnevernstiltak ift. innbyggere 0-17 år	4,6	4,4	4,7
Netto driftsutgifter pr innbygger 0-17 år - barneverntjenesten	10 416	10 679	11 528
Netto driftsutgifter (f. 244, 251 og 252) pr barn i barnevernet	151 650	158 514	162 281
Brutto driftsutgifter pr barn (f. 244)	40 554	45 651	48 451
Brutto driftsutgifter pr barn i opprinnelig familie (f. 251)	34 759	30 547	35 424
Brutto driftsutgifter pr barn utenfor opprinnelig familie (f. 252)	521 340	549 835	533 456

Kilde: SSB/Kostra - barnevern, kommune nivå 2 og bydel - nivå 3, bydelene summert.

5 Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Forebyggende tiltak barn- og unge	11 150

Avsetningene for 2014 oppgis ikke da de ikke er sammenlignbare med 2015 som følge av omstrukturering innenfor avsetningskapitlene fra 2014 til 2015.

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Statlig styrking barnevern etter delkriteriesett barnevern	58 479	72 439
Bydel Grünerløkka - PU enhet	-	659
Bydel St.Hanshaugen statlig styrking barnevern, sentrumsansvar	1 915	1 977

B Forebyggende barne- og ungdomsarbeid

1 Ansvar

Bydelene skal bidra til å sikre alle barn og ungdom i Oslo en god oppvekst. Gode og trygge forebyggende tiltak er grunnmuren i dette arbeidet. Oslo kommune har et bredt spekter av tiltak i bydelene og i Oslo sentrum, både i regi av kommunen selv og av organisasjoner.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bystyremelding 2/2010 "Ung i Oslo" ligger til grunn for byrådets arbeid med forebyggende tiltak og fritidstilbud til ungdom.

Antallet kommunale og private fritidstiltak i Oslo har vært stabilt i flere tiår. Det samlede besøket har også vært stabilt. Ungdom er mer mobile enn før og bruker fritidstiltak på tvers av byen. Fritidstiltakenes brukere gjenspeiler godt Oslos befolkningssammensetning. Alle bydeler har kommunale fritidstiltak, men det finnes flest i indre by og i Groruddalen.

Oslo er en trygg by å vokse opp i og oppvekstmiljøene er i hovedsak gode. Mange unge bruker sentrum som fritidsarena og faren for å knyttes til uheldige miljøer med rusmiddelmissbruk og kriminell adferd er større der enn i lokalmiljøene. Derfor satser byrådet også på fore-

byggende tiltak i Oslo sentrum. Denne innsatsen har vært styrket de siste årene, både med kommunale tiltak og tiltak i regi av Oslo Røde Kors. Tiltakene i sentrum når også fram til ungdom som er eldre enn de som bruker de lokale tilbudene. For å dempe uheldig bruk av sentrum har byrådet de siste årene, gitt alle bydelene mulighet til å tilby lokale ungdomstiltak på lørdagskveldene. Mange frivillige tiltak gir et stort og variert tilbud i bydelene. Disse tiltakene mottar en fast medlemsbasert støtte.

Alle bydelene har egne barne- og ungdomsråd som uttaler seg til bydelsutvalgene i spørsmål som angår barn og unge. Sentralt ungdomsråd (SUR) har jevnlig møter med byrådet om saker som gjelder ungdom. I tråd med bystyremelding *Ung i Oslo* er det de tre siste årene gjennomført en sentral ungdomshøring med henholdsvis tema som trygghet/kriminalitet, helse og skole. Byrådet vil videreføre støtten til årlige ungdomshøringer rettet mot særlige aktuelle temaer.

For å styrke ungdomsarbeidernes kompetanse er det også i 2014 gjennomført to opplæringskonferanser i regi av Barne – og ungdomsfaglig forum (BUFF) og kurs rettet mot nyansatte ungdomsarbeidere. Disse tiltakene og det nordiske storby samarbeidet om ungdom vil bli videreført.

Samarbeid mellom forebyggende arbeid og øvrige tiltak er avgjørende for å oppdage og unngå uheldig utvikling for enkelte ungdommer og utsatte grupper.

SaLTo er en samarbeidsmodell mellom Oslo kommune og Oslo politidistrikt om rus- og kriminalitetsforebyggende arbeid. Alle bydeler har en egen SaLTo-koordinator som sikrer samarbeid mellom ulike aktører lokalt og regionalt. Det er også et godt utbygd byomfattende SaLTo-nettverk for arbeidet for et tryggere Oslo. Modellen er forankret i toppledelsen i Oslo kommune og Oslo politidistrikt, med politirådet som styringsgruppe for arbeidet.

SaLTo-sekretariatet i Velferdsetaten har ansvar for faglige oppdateringer og samarbeid på tvers av bydelene og andre relevante samarbeidspartnere. I SaLTo handlingsprogram er overordnede tiltak samlet under ett. SaLTo-koordinatorerne i bydelene har lokale styringsgrupper og handlingsplaner.

Kriminaliteten blant unge under 18 år fortsetter å synke i Oslo på tross av befolkningsøkningen i aldersgruppen. Unge gjengangere som er registrert for 4 eller flere straffbare forhold gjennom et år følges nøye. Et flertall av unge gjengangere fra tidligere år blir ikke registrert for nye straffbare forhold. Se for øvrig *Eldre og sosiale tjenester, byomfattende tiltak* kap. 362 *kriminalitetsforebygging blant ungdom*.

Frivillige og ideelle organisasjoner kan årlig søke om midler til kriminalitetsforebyggende tiltak der det i tildelingen vektlegges at tiltakene er rettet mot barn og ungdom og er byomfattende.

Oslo kommune mottar tilskudd fra de statlige støtteordningene «Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn» og «Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom». Tilskuddsordningene er virkemidler for å bidra til å bedre oppvekst- og levekår i større bysamfunn.

8 bydeler har egen saksbehandling av søknader og søknader om byomfattende tiltak og tiltak i bydelene Frogner, Nordre Aker, Nordstrand, St. Hanshaugen, Ullern, Vestre Aker og Østensjø behandles av Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet (Bufdir) forvalter tilskuddsordningene. Kommunene oversender søknadene og sine prioriteringer og Bufdir tildeler tilskuddene.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at alle barn og unge i Oslo har tilbud om gode inkluderende fritidsaktiviteter hvor de medvirker i utformingen av tilbudene
- at rusbruk og kriminalitet blant barn og unge reduseres
- at barn og ungdom deltar i og fullfører utdanning

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- opprettholde inkluderende og forebyggende ungdomstiltak i bydelene og i sentrum
- legge vekt på tverrfaglig samarbeid og tidlig inngripen for utsatte barn og unge
- gi ungdomsarbeidere økt kompetanse, herunder kunnskap om barn og ungdoms psykiske helse

5 Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Bystyremelding Ung i Oslo, oppfølging ungdomstiltak	6 713	6 908

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Fordelt alle bydeler - SaLTo	6 660	6 660
Bydel Gamle Oslo - Riverside	6 000	6 000
Bydel Søndre Nordstrand - Hvervenbukta motorsenter	3 430	3 430
Bydel Stovner - Stovner Rockefabrikk	2 160	2 160
Bydel Stovner - Groruddalen motorsenter	1 760	1 760
Bydel Gamle Oslo - Rødhettestprosjektet	940	940
Bydel Sagene - Ung Metro	900	900
Bydel St.Hanshaugen - SaLTo sentrum	550	550
Bydel St.Hanshaugen - Marteprojektet	275	275

C Helse- og omsorgstjenester til barn og unge

1 Ansvarsområde

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er et lavterskeltilbud til alle barn, unge og deres foresatte, og har følgende ansvarsområder:

- Svangerskaps- og barselsomsorg
- Helsestasjonstjeneste til barn 0-5 år
- Skolehelsetjeneste i grunnskole og videregående skole
- Helsestasjon for ungdom
- Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transkjønnet ungdom
- Helsestasjon for hørselshemmet ungdom.

Helse- og sosialtjenester til barn og unge er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester. Barn med nedsatt funksjonsevne kan også ha rett til spesialpedagogisk hjelp etter opplæringsloven.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal bidra til å forebygge sykdom og fremme god fysisk og psykisk helse.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er ofte første kontakt for barn og familier med spesielle behov, og har derfor en svært viktig rolle i å bidra til at det gis et helhetlig og samordnet hjelpetilbud.

Tjenesten har også en sentral rolle i å bistå barn og unge som er eller står i fare for å bli utsatt for omsorgssvikt, herunder kjønnslemlestelse eller tvangsekteskap.

2 Situasjonsbeskrivelse

I 2013 ble det født 9 874 barn i Oslo mot 10 133 i 2012. Befolkningsprognosene tilsier at veksten i gruppen barn og unge mellom 0 og 19 år vil være større enn i totalbefolkningen for øvrig frem til etter 2020. Behov for tjenester fra svangerskapsomsorgen fortsetter på omtrent samme nivå, og etterspørselen etter tjenester fra helsestasjonene og skolehelsetjenesten vil øke i takt med befolkningsveksten. Bydelene skal prioritere hjemmebesøk etter fødsel.

Barnevaksinasjonsprogrammet skal hindre utbredelse av farlige sykdommer som blant annet difteri, stivkrampe, kikhoste, tuberkulose, og poliomyelitt. Av 16-åringer i Oslo er ca. 91 % fullvaksinert, mens hele Norge har en dekningsgrad på ca. 93 %. For ni-åringene er om lag 92 % fullvaksinert i Oslo, mens ca. 94 % er fullvaksinert på landsbasis. For to-åringene er tilsvarende tall ca. 93 % i Oslo og om lag 94 % for hele landet.

Helsedirektoratet har utarbeidet et anbefalt program for helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Gjennom dette nås nesten alle landets småbarnsfamilier med forebyg-

gende tiltak. Samtidig gir dette gode muligheter til å kartlegge familier og barn med risikotilstander slik at det kan iverksettes nødvendige tiltak når det er behov for det.

Byrådet foretok i 2013 en kartlegging av helsestasjons- og skolehelsetjenestetilbudet i bydelene som viste at ingen bydeler følger det nasjonale programmet fullt ut. I budsjett 2014 ble tjenesten styrket med kr. 18,75 mill., og som følge av dette har flere bydeler lagt til grunn at programmet skal følges. Regjeringen vil styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten. Oslos andel av styrkingen utgjør 21 mill. og er innarbeidet i bydelsrammen. Byrådet forventer at bydelene fortsatt prioriterer det generelle helsestasjonstilbudet og sørger for å gi tilbud i tråd med den nasjonale veilederen.

Skolehelsetjenesten i videregående skole er særskilt tilgodesett ved at deler av budsjettildelingen er basert på elevtall. Tilbudet i skolehelsetjenesten må videreutvikles slik at det blir mer tilgjengelig for elevene. De som kontakter skolehelsetjenesten for individuell veiledning skal få kontakt med tjenesten senest neste skoledag.

I Oslo er det en større andel unge som sliter med psykiske problemer enn i resten av landet. Usikkerhet, press og psykiske utfordringer gjør hverdagen vanskelig å håndtere. For mange barn og unge lever med vold og overgrep uten at noen griper inn. Helsepersonell og andre ansatte har etter loven plikt til å gripe inn dersom de er bekymret for at det kan være tilfellet. Det er viktig at ansatte har tilstrekkelig kompetanse til å ta ansvar og trygghet til å bry seg. Byrådet er opptatt av at helse- og sosialtjenestene skal bistå familier som trenger det, slik at barn og unge får en god og trygg oppvekst. Byrådet legger vekt på at tjenestene skal være tilgjengelige og dimensjonert for å gi et tilbud i tråd med familiernes behov.

Alle bydeler har samordnet plan for bistand til barn og unge i en vanskelig livssituasjon som følge av blant annet foreldre som misbruker rusmidler, foreldre med psykisk sykdom, eller barn som lever med vold i familien.

Hver bydel skal ha en koordinerende enhet som har ansvar for at tjenestene samarbeider og gir den hjelpen det er behov for. Bydelene skal tilby barn og unge og deres familier koordinerte tjenester som ivaretar den enkeltes behov for habilitering og rehabilitering. Individuell plan (IP) er et viktig verktøy for å ivareta dette. Bydelene skal sikre en god overgang til voksenhabilitering når ungdommen fyller 18 år.

Bydelene skal fra høsten 2015, tilby språkkartlegging av tre-åringene som ikke går i barnehage. De som kan norsk dårlig, oppfordres til å søke barnehageplass. Det vises også til omtale i kapittel 03.2 Barnehager.

Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transkjønnet ungdom videreføres i tråd med vedtatt Handlingsplan mot diskriminering av lesbiske og homofile.

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten er sentrale i arbeidet for å forebygge tvangsekteskap og kjønnslemlestelse. Alle bydeler gir tilbud om samtale og frivillig underlivsundersøkelse som ledd i det forebyggende arbeidet mot kjønnslemlestelse.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at barn og unge kommer i kontakt med helsestasjonene og skolehelsetjenesten når de trenger det
- at barn og unge får helsekontroller i samsvar med anbefalinger fra nasjonal veileder
- god vaksinasjonsdekning for å forebygge smittsomme sykdommer
- at barn og unge ikke utsettes for vold og overgrep
- at andelen 5-åringer med friske tenner øker til 80 %

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- øke bemanningen i helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- utvikle samarbeidsavtaler mellom skolehelsetjenesten og skolene
- at elever i videregående skole som henvender seg til skolehelsetjenesten får kontakt senest neste skoledag
- sørge for gode innkallings- og oppfølgingssystemer for helsekontroller
- tilby rusmeningokokkvaksine
- tilby opplæring slik at ansatte er mer årvåkne og har bedre kompetanse til å gripe inn når de er bekymret for at en person kan være utsatt for vold og overgrep
- iverksette tiltak for å bedre tannhelsen hos småbarn

5 Merknader til driftsbudsjettet

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Fordelt alle bydeler-tilskudd psykisk helse etter FO2B kriterier	76 650	76 650
Fordelt alle bydeler styrking helsestasjons- og skolehelsetjenester etter FO2B krit 1)	18 750	-
Fordelt bydeler skolehelsetjeneste vgd.skole (elevtall)	7 785	7 785
Bydel Alna - fysioterapitjenester Haukåsen skoler	1 170	1 170
Bydel Grünerløkka - Helsestasjon for lesbisk, homofil, bifil og transkjønnet ungdom (LHBT) 2)	-	750
Bydel St.Hanshaugen-fysioterapitjenester Blindernveien skoler	413	413

1) videreført i kriteriefordelt bydelramme i 2015

2) lå som et tilskudd i Helseetaten i 2014

Funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	Budsjett 2014 *	Forslag 2015 *
Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		7 247 660	7 248 774
Sum utgifter		7 247 660	7 248 774
Netto utgifter	7 507 857	7 247 660	7 248 774

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO3 som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2014 vises til vedlegg 3 i Dok.3/14.

1 Ansvarsområde

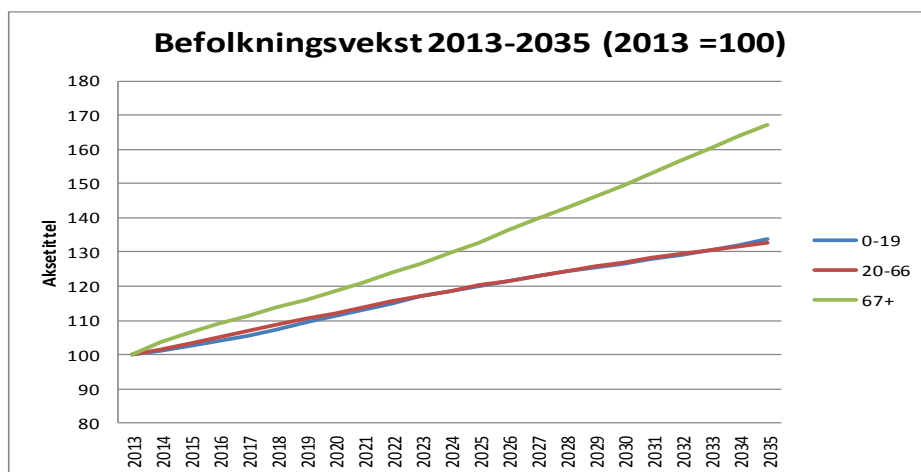
Funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg omfatter aktivisering og servicetilbud til eldre og funksjonshemmede, habilitering, rehabilitering og hverdagsrehabilitering, pleie og omsorgstjenester som praktisk bistand og hjemmesykepleie, annen hjelp til hjemmeboende, heldøgns pleie- og omsorgstjenester herunder bo- og institusjonstilbud, samt transport for mennesker med funksjonsnedsettelser.

2 Situasjonsbeskrivelse

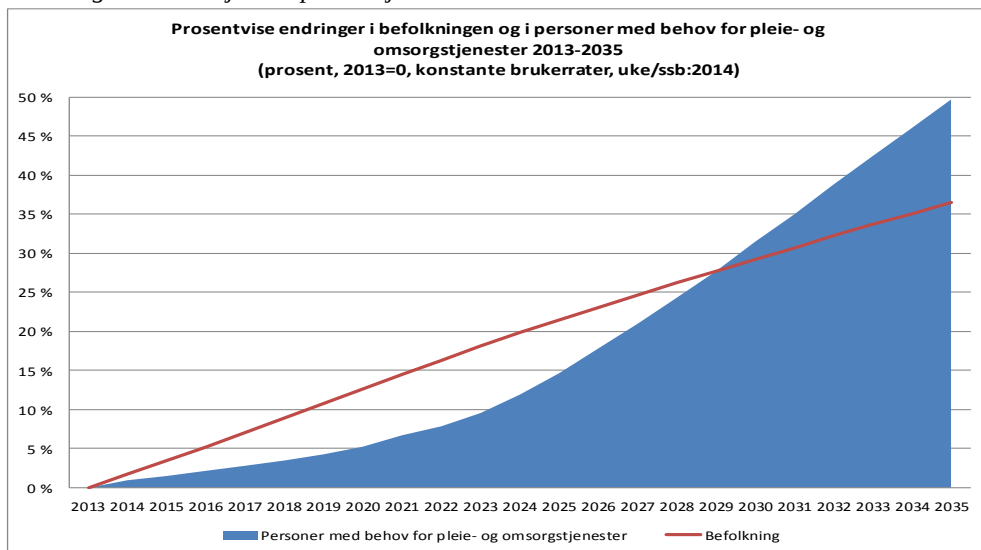
Befolkningsendring i eldrebefolkningen i et langtids-perspektiv

Antall eldre i befolkningen vil øke fremover. Bedre folkehelse gir økt levealder, og de store barnekullene

etter krigen har nå begynt å nå pensjonsalder. Befolkningen over 80 år går ned fram til 2020. Økningen i eldrebefolkningen over 80 år kommer gradvis etter 2020 og slår for alvor inn om 10 til 15 år. Andelen av eldre i befolkningen i Oslo øker mindre enn resten av landet, da Oslo har en generell befolkningsvekst. Eldre utgjør allikevel en stor befolkningsgruppe. I 2013 var det 66 059 personer over 67 år i Oslo. Disse utgjorde 10,4 % av befolkningen. I 2035 forventes denne aldersgruppen å være på 106 619 personer og utgjør da 12,5 %. Det er også verdt å merke seg at levekårsforskjellene i Oslo blir stadig mindre og at ulik forventet levealder fra bydel til bydel blir mindre.

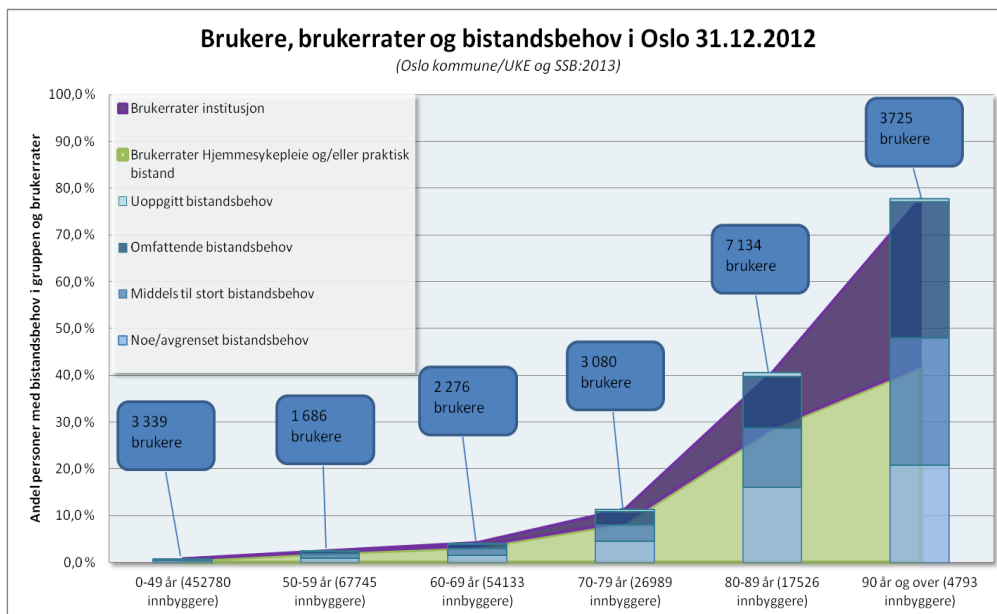
Kilde: Mellomalternativet, Oslo kommune/UKE, 2014

Utviklingstrekk ved tjenesteproduksjon

Utvikling av pleiebehov i Oslo om behov og struktur ikke endres. (UKE/SSB, 2013)

De fleste eldre er friske, samtidig er de fleste syke eldre. Forekomsten av sykdom og skader øker i dag med stigende alder, og mange eldre har flere sykdommer og skader samtidig med varierende grad av funksjonsnedsettelse. Frem til ca 2025 antas veksten i den yngre eldrebefolkningen å være høyere enn i gruppene av eldre som i dag har størst behov for tjenester. Deretter vil antall personer over 80 år øke mest, og det er her behovet for pleie- og omsorgstjenester i dag er størst. I

den langsiktige planleggingen av tjenester kreves et betydelig fokus på endringer i infrastruktur, dvs. byutvikling og bygningsmasse. Både for den enkelte og for samfunnet er det viktig at eldre holder seg friske så lenge som mulig. Aldersvennlige boliger og bymiljø er derfor god seniorpolitikk. Å iverksette tiltak som fremmer fysisk og psykisk helse hos eldre utsetter behovet for pleie- og omsorgstjenester.

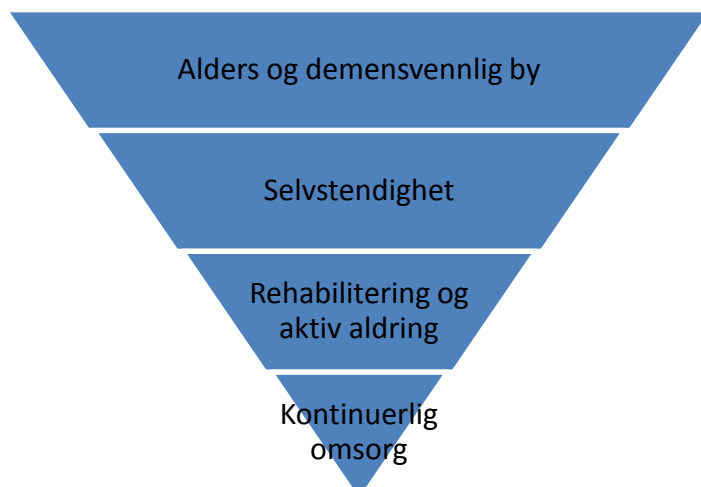
I søylene over vises pleiebehov for borgere i Oslo per 31. desember 2012. Tallene er basert på IPLOS-tall gradert etter noe, middels og omfattende fremskrevet bistandsbehov i de ulike aldersgruppene. Det skiller mellom hjemme- og institusjonstjenester. Figuren viser at om lag 10 prosent av eldre mellom 70 og 79 år har en form for tjeneste og bistand, mens 41 % av eldre mellom 80 og 89 år og 78 % av de over 90 år har en

eller annen form for bistand og får en eller annen form for tjeneste. Hvis det ikke skjer endringer i hvordan vi organiserer tjenestene kombinert med en tyngre satsing på bedre folkehelse, vil befolkningsendringen og befolkningens behov for pleie- og omsorgstjenester se ut som grafen over. En økning i behovet for pleie- og omsorgstjenester på 45 til 50 % er det vanskelig å håndtere. Samtidig vil tilgangen på helsepersonell ikke

øke tilsvarende mye som behovet som vil følge av økningen i eldrebefolkningen. Tiltak som kan utsette,

redusere eller fjerne behovet for hjelp kan gi flere bedre livskvalitet.

Tiltakstrappen er et velkjent begrep som også kan uttrykkes som en omvendt pyramide.

Den øverste og bredeste del av den omvendte pyramiden skal favne vidt, slik at flere får mulighet til å bo hjemme – hele livet eller lengst mulig. Den nederste og smaleste del av pyramiden omfatter heldøgns omsorgstilbud. Målet er at de færreste skal trenge å bo på sykehjem.

En aldersvennlig by er et inkluderende og tilgjengelig urbant miljø som fremmer aktiv og sunn aldring.

Verdens Helseorganisasjons (WHO) globale nettverk av aldersvennlige byer er et internasjonalt tiltak for å hjelpe byer til å forberede seg på to verdensomspennende demografiske trender: Den raske aldringen av befolkninger og den økende urbaniseringen. WHO fokuserer på de miljømessige, sosiale og økonomiske faktorene som påvirker eldres helse og trivsel og har åtte fokusområder: Utendørsområder og bebyggelse, transport, bolig, sosial deltagelse, respekt og sosial inkludering, deltagelse i samfunns- og arbeidslivet, kommunikasjon og informasjon og sosiale og helsemessige tjenester.

Medlemmene av WHO-nettverket velger hvilke fokusområder de ønsker å utvikle og utarbeider egne målbare indikatorer ut fra sin situasjon. Byrådet vil gjøre dette ut fra vedtatte mål, initiativer og planverk for eldreomsorgen i Oslo.

Gjennom medlemskap i nettverket får Byrådet tilknytning til et globalt nettverk av fagfolk, tilgang til prosjekter, erfaringsutvekslinger og initiativer. Oslo som aldersvennlig by omtales i Seniorsmeldingen som ligger til behandling i bystyret. Byrådet vil sørge for at aldersvennlighet også innebærer demensvennlighet, jf. Oslo kommunes demensplan «LEV VEL med demens i Oslo» som også er avgitt til bystyret.

Aktiv og sunn aldring = selvstendighet

Aktiv aldring optimaliserer forholdene for helse, deltakelse og trygghet for å forbedre livskvalitet for eldre. Å opprettholde selvstendigheten til eldre mennesker er et sentralt mål for aktiv og sunn aldring. Aktiv og sunn aldring betyr at mennesker realiserer sitt potensial for fysisk, sosialt og mentalt velvære gjennom hele livsløpet og deltar i samfunnet, samtidig som velferdssamfunnet gir dem tilstrekkelig beskyttelse, trygghet og omsorg når de trenger det. Eldre mennesker som slutter å arbeide, er syke eller lever med nedsatt funksjonsevne, kan fortsatt være aktive bidragsytere. Eldrebefolkningen utgjør en mangfoldig gruppe, og fokuset må være på å bidra til en aktiv fritid og hverdag i et aldersvennlig nærmiljø der borgerne er aktive etter evne.

Seniorsentre

Oslo kommune har et velutviklet tilbud ved seniorsentrene som det bør bygges videre på. Seniorsentrene kan utvikles til å bli et enda viktigere samlingspunkt for ulike tilbud til eldre i Oslo. Byrådet vil søke å samlokalisere seniorsentre med frisklivssentraler og ulike lærings- og mestringstilbud til eldre. Det å samlokalisere flere tilbud vil være en styrke, både for å etablere sterkere miljøer og for å gjøre sentrene mer attraktive. En styrking og videre utbygging av frisklivssentraler som aktiviserer borgerne, bidrar til økt sosial aktivitet og bedre fysisk og psykisk helse. Lærings- og mestringstilbud vil gjøre det enklere for mennesker med helseutfordringer å mestre hverdagen. Kommunen trenger en utvikling av samhandling der nettverk og lokalt nærmiljø står sentralt når det gjelder mobilisering av ressurser. De nåværende lokale samarbeidsavtalene om partnerskap mellom offentlig og frivillig virksomhet i seniorsentre og frisklivssentraler i bydelene skal videreutvikles. Byrådet vil at seniorsentrene skal være et tilbud til alle eldre borgere. Bruken av seniorsentrene

kan økes ved å tilrettelegge for tilbud til nye brukergrupper, samt legge vekt på oppsøkende virksomhet. Byrådet vil i 2015 peke ut ett-to seniorsenter til å utvikle et konsept for fremtidens seniorsenter med flere oppgaver og tjenester, samt samlokaliseringer. Erfaringene skal tilflytte alle byens seniorsentre. Hensikten er holdningsskapende arbeid for at eldre kan skape et aktivt forhold til sin egen alderdom.

I *Nasjonal helse- og omsorgsplan (2011–2015)* beskrives både kommunale frisklivssentraler og kommunale lærings- og mestringstilbud. Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester og Lov om folkehelsearbeid gir kommunene insentiver til å etablere helsefremmende og forebyggende tilbud for befolkningen. Frisklivssentraler er kommunale tilbud for personer som trenger å endre levevaner. De fleste bydelene har etablert frisklivssentraler. Lærings- og mestringssentre i kommunen skal være gode tilbud for å sikre tidlig intervensjon mot sykdomsutvikling og en bredere og mer helhetlig tilnærming til mestring av sykdom eller funksjonssvikt. Sentrene skal arbeide for at brukere og pårørende skal få informasjon, kunnskap og bistand til å håndtere langvarig sykdom og helseforandringer. Bydelene har foreløpig ikke etablert lærings- og mestringssentre. Tilbudene kan overlappe hverandre og bør sees i sammenheng.

Verdien av kontakt mellom generasjoner og eldres ressurser til samfunnsdeltakelse på ulike arenaer skal vektlegges ved seniorsentrene. Arbeidet skal også ha fokus på kunnskap om normal aldring hos mennesker. Byrådet vil i 2015 legge vekt på følgende:

- Hente erfaringer fra WHO's nettverk for aldersvennlige byer for å videreutvikle eldreomsorgen i Oslo
- Videreutvikle seniorsentrene med vekt på større mangfold i aktivitets- og tjenestetilbudet som også kan nå nye brukergrupper
- Søke å samlokalisere eldresentre, frisklivssentraler, lærings- og mestringssentre og frivillighetssentraler, slik at eldre lettere kan dra nytte av de ulike tilbudene

Forebyggende og aktivitetsskapende tilbud

Aktiv omsorg må utvikles videre som konsept i Oslo kommune. Dette må sees i sammenheng med utvikling av aktivitetstilbud til hjemmeboende og beboere i ulike botilbud. Aktiviteter som deltakelse i hobby- og interessegrupper på dagtid er et viktig forebyggende tiltak for eldre. Oslo kommune vil utarbeide og prøve ut et konsept for aktivitetstilbud som kan være felles for både hjemmeboende eldre, beboere i ulike omsorgsboliger og beboere i heldøgns pleie- og omsorgstilbud. Dette er omtalt i Bystyremelding 1/2014 Aktive, sunne og trygge eldre i Oslo, som byrådet har avgitt til bystyret.

Hverdagsrehabilitering

Hverdagsrehabilitering er en tverrfaglig innsats som utføres i brukers hjem eller nærmiljø og har til hensikt å utvikle, gjenvinne, beholde eller forebygge reduksjon av funksjoner og evner. Hverdagsrehabilitering kjennetegnes ved en tidlig og intensiv innsats som er målrettet og tidsavgrenset for å få til egenmestring ut fra brukernes egne ressurser. Målet er å skape bedre livskvalitet. Erfaringer har vist at metoden har god effekt for en stor gruppe av brukere og vil også kunne gi kommunen besparelser.

Noe av det som skiller hverdagsrehabilitering fra tradisjonell rehabilitering i hjemmet, er blant annet satsingen på intensiv trening i praktiske daglige aktiviteter. Alle omsorgspersoner (profesjonelle og brukerens nettverk) bistår brukeren i hjemmetreningen med veiledning fra ergo- og fysioterapeuter. Brukerens egne mål blir satt inn i en individuell rehabiliteringsplan, og gjennom denne helhetlige og koordinerte tjenesten skal brukere kunne overføre treningsresultatene til andre aktiviteter i hverdagslivet.

Byrådet har gitt Helseetaten i oppdrag å utvikle en samordnet modell for hverdagsrehabilitering i kommunens pleie- og omsorgstjenester. Modellen skal baseres på de erfaringer som flere av Oslos bydeler har fått med hverdagsrehabilitering de siste årene, samt andre erfaringer fra inn- og utland.

Hverdagsrehabilitering er en systemendring i hjemmetjenesten som kan sikre bedre livskvalitet for brukerne og bærekraftig omsorg. Hverdagsrehabilitering eller hjemmerehabilitering som metode er prøvd ut med gode resultater, blant annet i Sverige, Danmark og Nederland. Det er stor interesse for hverdagsrehabilitering, og mange bydeler har allerede hentet ideer utenfra og innført systemet. Deres nyttige erfaringer bringes inn i prosjektet. Flere bydeler ønsker å implementere hverdagsrehabilitering i tjenestene fremover.

Oslomodellen for hverdagsrehabilitering vil fokusere på prosesslikhet, og det utvikles felles kriterier for alle bydelene. Dette styrker kompetanseheving og faglige nettverk. Byrådet vil at Oslomodellen for hverdagsrehabilitering skal innføres i hele Oslo etter prøveperioden i slutten av 2015. I tillegg styrkes andre rehabiliteringstilbud i pleie- og omsorgstjenestene blant annet gjennom frisklivssentralene og egne helsehus/ korttids-sykehjem for rehabiliterende korttidsopphold.

Tekniske hjelpemidler

En vellykket gjennomføring av både samhandlingsreformen og hverdagsrehabilitering er avhengig av en rask og effektiv distribusjon av tekniske hjelpemidler som kan sikre overføringen av utskrivningsklare pasienter til institusjon, rehabilitering eller eget hjem. Byrådet vil i samarbeid med NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus arbeide for forenklede prosedyrer og

kortere saksbehandlingstid for tildeling av hjelpemidler.

Tilrettelagt transporttilbud

TT-ordningen skal være en del av Oslos kollektivtransporttilbud. Byrådet er opptatt av at TT-ordningen skal tilpasses transportbehov og funksjonsnivå og at behovet for individuelle spesialløsninger for brukere med spesielle behov skal ivaretas.

Samtidig vil byrådet fortsette å arbeide med universell utforming i det ordinære kollektivtilbudet slik at flest mulig kan benytte seg av dette. Med bakgrunn i bystyrets vedtak i sak 293/13 har byrådet åpnet for at det i spesielle tilfelle innvilges TT-transport til nærliggende Akershuskommuner. Disse er Oppegård, Lørenskog, Nittedal og Bærum.

Velferdsteknologi i private boliger

Velferdsteknologi, universell utforming og demensvennlig fysisk tilrettelegging kan, sammen med tilpassede omsorgstjenester, medvirke til at eldre og hjelpetrevende kan bo hjemme hele livet eller lengst mulig i kjente og trygge omgivelser. Teknologien kan gi støtte til både pleiefaglige, sikkerhetsmessige og praktiske gjøremål, slik at hjemmetjenesten i større grad kan konsentrere seg om brukeren. Man regner med at bruk av velferdsteknologi dreier seg om 80 prosent organisasjon og 20 prosent teknologi.

Oslo kommune har lenge arbeidet med å prøve ut velferdsteknologi i tjenestene. Flere instanser i kommunen har tatt initiativ. I Kampen Omsorg+ etablerte Oslo kommune 2011 et tre-årig pilotprosjekt for velferdsteknologi, eSenior. Dette er en del av et Interreg-prosjekt i EU, der Oslo samarbeider med Gøteborg, Fredrikstad og Sarpsborg. Tilsvarende løsninger er fra samme år lagt inn i kravspesifikasjoner for nye Omsorg+ prosjekter. Ved Geriatrik ressurscenter på Aker helsearena er det laget til en visningsleilighet for ulike velferdsteknologi som passer for hjemmeboende mennesker med demens. For tiden arbeider Oslo kommune med anskaffelse av såkalte trygghetspakker som skal supplere eller erstatte dagens trygghetsalarmer. Disse pakken skal bl.a. inneholde mulighet for bruk av GPS sporingsteknologi som vil kunne gi bedre trygghet og frihet for mennesker med demenslidelser og deres pårørende. Også bydeler har søkt om støtte til og satt i gang ulike utprøvinger av velferdsteknologi. Byrådet har satt i gang et arbeid for å koordinere tiltakene i kommunen og for å gjøre Oslos arbeid med velferdsteknologi i pleie- og omsorgstjenestene mer slagkraftig og målrettet for brukergruppen.

Arbeidet med velferdsteknologi omtales bredt i Seniorsmeldingen som ligger til behandling i bystyret. Det er behov for ordninger som gjør det lett for eldre å holde seg oppdatert om hva som finnes på markedet. Byrådet har bl.a. foreslått å opprette en veiledningstjeneste for brukere og deres nettverk på noen utvalgte

seniorsentre, se kapittelet om Aktiv og sunn aldring lik = selvstendighet i Seniorsmeldingen. Omsorgssektoren har et stort uutnyttet potensial ved bruk av teknologi. Tekniske løsninger kan effektivisere saksbehandlingstid, administrasjon og ressursforvaltning. Samtidig er det viktig å understreke at teknologi aldri vil kunne erstatte menneskelig omsorg og fysisk nærhet. Teknologi vil kunne frigjøre ressurser, slik at andre viktige oppgaver kan ivaretas bedre. Behovet for velferdsteknologi må også klargjøres for entreprenører som bygger boliger tilpasset eldre. Ulike velferdsteknologi-produkter kommuniserer ofte dårlig med hverandre. Som følge av dette må kravene tilpasses utviklingen på området.

Byrådet forsterker satsingen på velferdsteknologi i pleie- og omsorgstjenestene og setter av 20 mill. årlig i økonomiplanperioden til dette. Pengene vil fortrinnsvis bli brukt til brukere av hjemmetjenestene.

Personer med funksjonsnedsettelse

Mennesker med funksjonsnedsettelse av varig eller midlertidig karakter utgjør mellom 17 og 20 prosent av befolkningen. I offentlige statlige dokumenter defineres begrepet ofte slik: *"Funksjonshemmet er et misforhold mellom individets forutsetninger og miljøets krav til funksjon på områder som er vesentlig for etablering av selvstendighet og sosial tilværelse"*. Samme forståelse er også lagt til grunn for FN sine regler for like muligheter for mennesker med funksjonsnedsettelse.

Norge ratifiserte sommeren 2013 FN-konvensjonen om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne. FN-konvensjonen vektlegger prinsippene om ikke-diskriminering og deltakelse og forplikter at det arbeides for et inkluderende samfunn. Stortingsmelding 25 (2012-2013), Dele for å skape: Demokrati, rettferdig fordeling og vekst i utviklingspolitikken, slår fast at arbeid for funksjonshemmedes rettigheter særlig vil prioriteres innen relevante områder som utdanningsbistand, humanitær bistand, helse og i kvinnesatsingen.

Brukermedvirkning - Brukerens synspunkter skal være et viktig premiss i arbeidet med planlegging og utforming av tiltak og tjenester. Brukermedvirkning innebærer at tjenestemottakerne betraktes som ressurspersoner, og at deres erfaringsbaserte kunnskaper sidestilles med profesjonenes fagkompetanse.

Brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er en måte å organisere praktisk og personlig bistand på. Ordningen er en lovfestet rettighet som ble vedtatt i Stortinget 16. 06. 2014, gjeldende fra 1. januar 2015. Rettigheten gjelder for brukere under 67 år, og er for brukere med et stort behov for tjenester, definert som tjenesteomfang på minst 25 timer per uke. Funksjonshemmede barn kan få avlastning i form av BPA.

Byrådet mener at ordningen er en god ordning som er til stor nytte for mange brukere med store hjelpebehov

som ønsker å leve et aktivt og selvstendig liv. Ordningen bidrar til å ivareta grunnleggende prinsipper som individets rett til å bestemme over eget liv, medbestemmelse og valgfrihet.

Mindre enn halvparten av de funksjonshemmede i yrkesaktiv alder er sysselsatt i arbeidslivet i Norge. Revidert handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelse ble vedtatt i 2012. Et viktig tiltak i handlingsplanen er å etablere en traineeordning for mennesker med funksjonsnedsettelse. I 2014 er det igangsatt et prosjekt som har som formål at en høyere andel mennesker med funksjonsnedsettelse blir ansatt i Oslo kommune. De første traineestillingene ble utlyst i mai-juni 2014, de første traineene er ansatt, og traineekoordinatorer fortsetter arbeidet for å finne flere traineestillinger i kommunen.

Traineestillingene har stillingsbeskrivelser med spesifiserte kvalifikasjonskrav. Traineene blir ansatt på grunnlag av sin kompetanse. Traineestillingene har en varighet på 1,5 år. Traineene tilbys tilrettelegging på arbeidsplassen, tilbud om mentor og oppfølging i et traineeprogram. Ordningen inkluderer mennesker i alle aldre med funksjonsnedsettelse som trenger arbeidserfaring for videre deltakelse i arbeidslivet. Byrådet planlegger å implementere ordningen som en del av Oslo kommunes ansettelsesstrategi i løpet av 2015. Prosjektet er derfor utvidet og vil vare frem til 2017.

Byrådet ønsker en økt oppmerksomhet på kompetansehevede tiltak knyttet til utviklingshemmede og oppfølging av St. 45 (2012 - 2013, Innst. 127 S (2013-2014) *Frihet og likeverd – Om mennesker med utviklingshemming*.

I tråd med meldingen vil viktige områder for oppfølging være:

- selvbestemmelse
- rettsikkerhet
- deltakelse i arbeid
- god helse og omsorg

Byrådet utvider nå Rådgivningskontoret for hørsels- og kommunikasjonshemmede til også å omfatte rådgivning til synshemmede.

Av bydelenes årsstatistikk fremkommer det at en forholdsvis stor andel funksjonshemmede ikke har et tilbud på dagtid. Byrådet ønsker å legge bedre til rette for at flere funksjonshemmede kommer i aktivitet på dagtid og vil i 2015 foreta en kartlegging som kan gi grunnlag for bedre og mer tilpassede tilbud.

I Boligbehovsplan for Oslo kommune 2013-2016 legges det vekt på at sosialt boligarbeid i Oslo skal være rett mot den som trenger det mest. Planen ligger til grunn for byrådets boligpolitikk og fremskaffelser av boliger. Oslo kommune skal legge til rette for flere tilpassede botilbud til mennesker med nedsatt funk-

sjonsevne. Personer med utviklingshemming vil ofte trenge hjelp til etablering i egen bolig. Kommunen skal etter helse- og omsorgstjenesteloven § 3-7 medvirke til å skaffe boliger til personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet. Dette kan både dreie seg om hjelp til å skaffe bolig på det ordinære boligmarkedet, informere om Husbankens låne- og støtteordninger, hjelpe til med å søke om lån eller tilskudd, eller skaffe kommunal bolig.

Flere boliger for mennesker med funksjonsnedsettelse skal tilrettelegges. 29 boliger for utviklingshemmede er nylig ferdige, og byrådet har planer for ytterligere 110 slike boliger i økonomiplanperioden. I tillegg bistår kommunen foreldregrupper som bygger private boliger til sine barn med offentlige tilskudd og lån fra Husbanken.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at mennesker med funksjonsnedsettelse lever aktive og selvstendige liv med deltakelse og likeverd
- at eldre skal kunne leve selvstendig, holde seg friske og bo hjemme hele livet eller så lenge som mulig
- at helse- og omsorgstjenestene har god kvalitet med fokus på den enkeltes behov, ønsker, verdighet og integritet
- at mangfold og ulike profiler på tjenestene videreutvikles hos kommunale, private og ideelle aktører
- at seniorsentrene er sosiale og aktive møteplasser med varierte tilbud
- at Oslo er i front i Norge for å utvikle og ta i bruk velferdsteknologi for å forebygge og fremme god helse

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- videreføre traineeordningen med det mål at flere mennesker med funksjonsnedsettelse får økt sine muligheter på det ordinære arbeidsmarkedet i 2015
- sørge for at flere mennesker med funksjonsnedsettelse skal gis mulighet til bolig tilpasset sine behov gjennom bistand til private boligprosjekter og fremskaffelse av tilpassede kommunale boliger i 2015
- kartlegge dagtilbudet for funksjonshemmede med sikte på å få flere brukere i aktivitet og/eller i arbeid
- ha økt satsing på en eldreomsorg som tenker nytt med vekt på egenmestring og aktiv aldring, for å fremme god helse og livskvalitet, og forebygge sykdom og funksjonstap
- ferdigstille Oslomodellen for hverdagsrehabilitering slik at denne blir en integrert del av tjenestetilbudet

- sikre god informasjon til innbyggere som har behov for pleie- og omsorgstjenester
- følge opp resultater og erfaringer fra pågående ernæringsprosjekter i Oslo og bruke dette aktivt for å bedre ernærings situasjonen for brukere på seniorsentrene og i hjemmetjenesten i 2015
- videreutvikle seniorsentrene ved å etablere flere tjenester og aktivitetstilbud, som for eksempel trening, råd og veiledning, fellesskap og kulturopplevelser i 2015
- styrke demenskunnskapen i kommunens ulike tjenesteledd gjennom mulighet for mastergrad og ph.D, og sikre at demensomsorgen gir en meningsfull hverdag til mennesker med demens og avlastningsmuligheter til pårørende ved å få på plass demensplan for 2015
- bygge flere Omsorg+ boliger, blant annet i samarbeid med ideelle og private aktører, i tråd med bystyresak om utbygging av Omsorg+ og sykehjem i Oslo
- sikre en god utforming og utvikling av tjenestene gjennom tjenestedesign og gjennom trygt og forpliktende samarbeid mellom bruker, nettverk, frivillige og tjenesteytere

Måltall for: Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg (EST)	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel av bydelens årsverk i pleie og omsorg med relevant fagutdanning 1), 2)	66 %	69 %	70 %	80 %
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere hjemmesykepleie		ikke målt	>80%	>80%
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere praktisk bistand		ikke målt	>80%	>80%
Brukertilfredshet i hjemmetjenesten - andel fornøyde brukere	> 80%	ikke målt	utgår	utgår

1) Kilde Kostra kavlitesindikator pleie og omsorg

Måltall og resultat omfatter fast ansatte og fastlønnede vikarer (ikke timelønnede vikarer)

2) Nytt kildegrunnlag fra 2014. Kildegrunnlag endret i KOSTRA. Måltall for 2014 omfatter Oslo kommune totalt bydelene og etaten

Brakerundersøkelse i hjemmetjenesten ble ikke gjennomført i 2013 grunnet uavklarte problemer i forhold til Datatilsynet. I 2012 var resultatet 85 % fornøyde brukere. I 2014 gjennomføres det en ny undersøkelse.

Byrådet har valgt å splitte resultatene mellom brukere av hjemmesykepleie og praktisk bistand. Derfor utgår indikatoren «Brukertilfredshet i hjemmetjenesten» fra og med 2014.

Nøkkeltall for: Funksjonsområde 3 Pleie og omsorg (EST)	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Andel personer 80+ pr 31.12	3,7	3,6	3,5
Netto driftsutgifter pleie og omsorg pr innbygger 1)	12 487	12 279	13 349
Netto driftsutgifter pr. mottaker av pleie- og omsorgstjenester 1)	353 941	354 218	396 902
Netto driftsutgifter pr. hjemmetjenestemottaker 1)	192 660	189 230	218 307
Andel egne innbyggere 80 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	34,7	33,8	33,2
Andel egne innbyggere 66 år og under som mottar hjemmetjenester 2)	1,0	1,0	1,0
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som mottar hjemmetjenester 2)	7,8	7,5	7,1
Andel egne innbyggere 80-89 år som mottar hjemmetjenester 2)	31,5	30,4	29,8
Andel egne innbyggere 90 år og over som mottar hjemmetjenester 2)	46,4	46,3	45,3
Andel egne innbyggere 80 år og over som bor i institusjon 3)	16,0	16,3	16,3
Andel egne innbyggere 67 - 79 år som bor i institusjon 3)	2,0	2,0	1,9
Andel egne innbyggere 80 - 89 år som bor i institusjon 3)	11,1	11,3	11,2
Andel egne innbyggere 90 år og over som bor i institusjon 3)	34,2	34,5	34,0
Andel sykehjemsbeboere på tidsbegrenset opphold 4)	12,7	13,9	12,1

1) Netto driftsutgifter, kommuneregnskapet, Rapporterer kun kun ved årsslutt pr 31.12

2) Praktisk bistand og hjemmesykepleie jfr. lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §3-2 første ledd nr. 6)

Hjemmesykepleie skal også omfatte tjenester innenfor kategorien psykisk helsearbeid. Ihht til loven omfatter praktiske bistand: Hjemmehjelp, husmorvikar og annen hjelpevirksomhet i hjemmet, herunder miljøarbeid, opplæring i dagliglivets gjøremål, boveiledning og brukerstyr personlig assistent.

3) Sykehjem, aldershjem og andre boformer med heldøgns omsorg og pleie som er hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester §3-2 nr. 6) dvs. boformer der det kan kreves vederlag for opphold i institusjon

4) Sykehjem, hjemlet i lov om kommunale helse- og omsorgstjenester

5 Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Eldresentre tilskudd (kap. 304)	15 000
Personelltiltak i eldreomsorgen (kap. 304)	13 000
Velferdsteknologi (kap 304)	10 000
Kvalitetsutvikling i pleie og omsorgstjenesten (kap. 304)	8 140
Forebygging og rehabilitering i pleie og omsorgstjenesten (kap.304)	8 000
Demensplan 2015 - dagaktivitetstilbud (kap. 304)	8 000
Omstillings- og utviklingstiltak (kap. 304)	4 930
Tilskuddsordning treningstilbud eldresentre (kap. 304)	3 000
Ufordelt reserve	465

Avsetningene for 2014 oppgis ikke da de ikke er sammenlignbare med 2015 som følge av omstrukturering innenfor avsetningskapitlene fra 2014 til 2015.

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Bydel Alna - komp. kapitalutgifter i kommunale omsorgsinst.	13 815	13 815
Kompensasjonstilskudd bydeler som leier omsorgsboliger av pri	11 424	11 099
Fordelt alle bydeler - Demensplan 2015, dagaktivitetstilbud etter	10 000	10 000
Bydel Grünerløkka - Hjelpemiddellageret	4 650	4 600
Bydel Sagene - komp. kapitalutgifter i kommunale omsorgsinst.	3 481	3 481
Bydel St.Hanshagen - Sentrumsansvar	2 200	2 200
Bydel Nordre Aker - Marka eldresenter	1 540	1 540

6 Investeringer

Investeringer innenfor pleie og omsorg, sykehjem, Omsorg+ og boliger til mennesker med nedsatt funksjonsevne er omtalt i kapittel 4 Byomfattende tiltak

under Sykehjemsetaten og i kapittel 9.1 Eiendomsforetakene under Kultur og Næring.

7 Forslag til verbale vedtak**Egenbetaling for renhold, matlagings m.m.**

Med hjemmel i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester fastsettes fra og med 01.01.2015 følgende betalingssatser og utgiftstak for renhold, matlagings m.m.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i hht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner pr mnd/ pr år (timer)
Under 176 740 (under 2 G) 2)	30	kr 180 pr mnd (6 timer)
Fra 176 740 (2 - 3 G)	68	kr 6 800 pr år (100 timer)
Fra 265 110 (3 - 4 G)	177	kr 17 700 pr år (100 timer)
Fra 353 480 (over 4 G)	293	kr 29 300 pr år (100 timer)

1) Alminnelig inntekt 2013 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrasket ev omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år. 2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 180 pr. måned i 2014. Jfr. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober og vedtas i desember. Revidert sats for inntekter under 2G legges derfor frem i tilleggsinnstillingen for budsjett 2015.

Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i hht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester	Månedssats i kroner
Fra 265 110 (over 3 G)	233

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarmer.

TT – tjenesten

Egenandelene er justert opp med 4,5 %. Månedssatsen settes lik et bestemt antall turer for å unngå administrativt mer arbeid. Månedssatsen er gjennom de siste år satt til 10 turer for voksne og 20 turer for barn 16-18 år.

Transporttjenesten for forflytningshemmede – Egenandel

Egenandel innenfor Oslos grenser for turer innen transporttjeneste for forflytningshemmede settes til kr 50 for voksne og kr 25 for barn under 18 år.

Egenandel for reiser til arbeid, høyere utdanningsinstitusjoner, dagsenter, samt aktivitetsskole for brukere som ikke omfattes av statlig ordning

Egenandelen for transporttjenester for reiser til arbeid, høyere utdanningsinstitusjoner, dagsenter, samt aktivitetsskole for forflytningshemmede over 16 år som ikke omfattes av statlig ordning settes til kr 500 pr. måned for reiser i Oslo.

Egenandel for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen

Egenandelen for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes til kr 500 pr. måned for reiser i Oslo.

Transporttjenesten for forflytningshemmede mellom 6 og 67 år - fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede mellom 6 og 67 år settes kvoten til 150 reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

Transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som ikke er blinde eller svaksynte - fritidsreiser

For brukere av transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som ikke er blinde eller svaksynte, settes kvoten for fritidsreiser til 70 reiser pr. år. For brukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 35 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser

Transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som er blinde eller svaksynte eller spesialbilbrukere - fritidsreiser

For primærbrukere av transporttjenesten for forflytningshemmede over 67 år som er blinde eller svaksynte eller spesialbilbrukere gis en kvote på 150 fritidsreiser pr. år. For primærbrukere som for første gang søker etter 1. juli, settes kvoten til 75 fritidsreiser første året. Det gis anledning til å søke om et begrenset antall tilleggsreiser.

Oppholdsbetaling barn med særskilte behov

Det skal ikke tas oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov i 8.-10. trinn og på videregående skole

Det foreslås ett nytt verbalvedtak for fritidsreiser til Akershus.

Transporttjenesten for forflytningshemmede – Egenandel for turer til Akershuskommunene Oppegård, Lørenskog, Nittedal og Bærum

Egenandel for turer innen transporttjeneste for forflytningshemmede til kommunene Oppegård, Lørenskog, Nittedal og Bærum settes til kr 100 for voksne og kr 50 for barn under 18 år.

Funksjonsområde 4 Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram

Funksjonsområde 4 omfatter to deler, kvalifiseringsprogrammet og økonomisk sosialhjelp. Det er en tett sammenheng mellom bruken av kvalifiseringsprogrammet og utgiftene til økonomisk sosialhjelp. Kvalifiseringsprogrammet er dermed et sentralt tiltak som kan bidra til å redusere sosialhjelpsutbetalingene.

Kvalifiseringsprogrammet

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	Budsjett 2014	Forslag 2015
FO4 Kvalifiseringsprogram			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	365 227	400 976	412 357
Sum utgifter	365 227	400 976	412 357

1 Ansvarsområde

Kvalifiseringsprogram med tilhørende stønad er et helårig og heltids program for personer med vesentlig nedsatt arbeids- og inntektsevne uten eller med svært begrensede ytelser i folketrygden. Programmet kan vare inntil to år og er en engangsrettighet. Kvalifiseringsprogrammet er en lovpålagt oppgave for kommunene og er hjemlet i lov om sosiale tjenester i NAV.

2 Situasjonsbeskrivelse

Samtlige bydeler har fra 2010 tilbudt kvalifiseringsprogram. Målgruppen for kvalifiseringsprogrammet omfatter i hovedsak personer som ellers ville være avhengige av økonomisk sosialhjelp som grunnlag for sitt livsopphold.

På landsbasis deltok i gjennomsnitt 5 896 deltakere i program per måned i 2013. Av disse deltok 1 653 personer i gjennomsnitt per måned i Oslo. 880 deltagere fullførte eller planmessig avsluttet sitt program, mens 127 droppet ut uten å kontakte sosialtjenesten om dette. I tillegg var det 36 deltakere som i løpet av 2013 flyttet ut av Oslo kommune. Av de deltagerne som fullførte eller planmessig avsluttet var det 55 % som gikk over til ordinært arbeid eller inn i arbeidsrettede løp i form av ordinære statlige arbeidsmarkedstiltak eller skolegang. Ytterligere 14 % gikk over til arbeidsavklaringspenger/ uførepensjon eller avklaring av slike ytelser. Om lag 16 % av de avsluttede gikk tilbake til økonomisk sosialhjelp uten slik avklaring. De gjenværende 15 % fordeler seg på andre årsaker (som for eksempel overgangsstønad, soning og fødsel).

Kvalifiseringsprogrammet er ikke primært en stønadsordning, men et program for kvalifisering til arbeid/aktivitet der relevante, individuelt tilpassede tiltak benyttes. En forutsetning for at programmet skal lykkes er at det finnes mange nok og riktige tiltak i hen-

hold til brukernes behov. Både statlige, kommunale og private tiltak benyttes.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- gi deltakerne i kvalifiseringsprogrammet mulighet til å komme i arbeid eller annen aktivitet
- få barnefamilier ut av fattigdom ved hjelp av kvalifiseringsprogrammet

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- tilby individuelt tilrettelagt oppfølging, opplæring, arbeidspraksis og tiltak
- prioritere voksne med forsørgeransvar for barn i lavinntektsfamilier

5 Merknader til driftsbudsjettet

Til grunn for byrådets budsjettforslag ligger en videreføring i 2015 av forventet aktivitet i 2014 på 17 00 deltakere i programmet i gjennomsnitt for året. Ved utgangen av juni 2014 var det 1576 deltakere i programmet.

Resultatene fra 2013 viser at bydelene varierte mellom 1667 deltakere ved utgangen av juli og 1 634 deltakere ved utgangen av desember. I gjennomsnitt var det 1 653 deltakere i program pr utgangen av hver måned i 2013.

Bevilgningen gjelder samtlige utgifter knyttet til kvalifiseringsprogrammet, herunder lønnsutgifter til programrådgivere, kontorhold/driftsutgifter, tiltaks-kostnader og kvalifiseringsstønad til deltakerne.

Avsetninger (i tusen kroner)	Dok3 2014	Sak 1 2015
Kvalifiseringsprogram, aktive tiltak (kap. 308)	22 000	22 000

Økonomisk sosialhjelp

		Beløp i 1000 kr		
Funksjonsområde		Regnskap 2013	Budsjett 2014	Forslag 2015
FO4 Økonomisk sosialhjelp				
14	Overføringsutgifter	935 736	979 546	1 046 700
	Sum utgifter	935 736	979 546	1 046 700

1 Ansvarsområde

Sosialtjenesten skal arbeide for å bedre levekårene for vanskeligstilte, bidra til sosial og økonomisk trygghet og forebygge sosiale problemer. Økonomisk sosialhjelp er en subsidiær ytelse som gis når alle andre muligheter er prøvd. Ytelsen skal sees i sammenheng med andre tiltak som kan fremme overgang til arbeid og aktiv deltagelse.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etter en nedgang i antallet mottakere av økonomisk sosialhjelp i Oslo siden 2009, ble det en oppgang i antall mottakere i 2013. Det var da 17 750 hovedpersoner som mottok økonomisk sosialhjelp en eller flere ganger i løpet av året. Dette var 433 flere enn i 2012, men likevel færre enn i 2011. Den gjennomsnittlige stønadslengden var på 5,9 måneder, noe høyere i 2012 da gjennomsnittet var 5,7 måneder. Andelen stønadsmottakere av alle personer i aldersgruppen 18-24 år var også noe høyere enn året før: 4 % i 2013 mot 3,8 % i 2012. Gjennomsnittlig brutto utbetalt stønad pr. klient pr år gikk opp fra kr. 52 741 i 2012 til 56 975 i 2013.

Byrådet vil arbeide for at sosialhjelpsmottakere i størst mulig grad skal få tilbud om aktive tiltak som bidrar til å gjøre den enkelte selvhjulpne. Sosialtjenesten skal benytte adgangen til å stille vilkår ved tildeling av stønad. Særlig gjelder dette vilkår knyttet til aktivitet som kan bidra til at stønadsmottakeren kommer i arbeid eller annen form for aktivitet / sysselsetting som på sikt kan føre til arbeid. Kvalifiseringsprogrammet skal være et sentralt virkemiddel for ordningens målgruppe.

Sosialtjenesten har et særlig ansvar for å legge til rette for oppfølging av brukere som har vært under barneverntiltak og som trenger hjelp etter sosialtjenesteloven. Tiltak som iverksettes, skal være aktivitetsrettet og ha som mål å gjøre vedkommende selvhjulpne.

Personer med omfattende rus-, psykiske - eller sosiale problemer skal motiveres til aktivitet. Dersom de deltar i sysselsettings- eller arbeidstreningstiltak, kan inntil kr. 1 500 pr. mnd. holdes utenfor utmåling av supplerende sosialhjelp. Det skal foretas en konkret og individuell vurdering av den enkeltes situasjon.

Bydelene har ansvar for behandling av statlige og kommunale bostøtteordninger, slik at ordningene kommer innbyggerne til gode og bidrar til å løfte brukere ut av sosialtjenesten. De kommunale bostøtteordningene er et supplement til statens bostøtteordninger, og skal bidra til at økonomisk vanskeligstilte kan klare sine boligutgifter. Blant mottakerne av sosialstønad i Oslo kommune, er det cirka 30 prosent som har økonomisk sosialhjelp som supplement til annen trygd eller pensjon. Dette som en følge av at trygdeytelsene er for lave til å dekke levekostnadene, og mottakerne blir i behov av supplerende stønad over tid.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at flere sosialhjelpsmottakere blir selvhjulpne
- at færrest mulig har økonomisk sosialhjelp som hovedinntektskilde

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- gi kvalifisert råd og veiledning med sikte på å øke den enkeltes mulighet til å bli selvhjulpne
- stille vilkår ved tildeling av økonomisk stønad
- prioritere kvalifiseringsprogram og aktive tiltak
- tilby unge sosialhjelpsmottakere opplæring, arbeidspraksis og tiltak som har positiv sysselsettingseffekt

5 Merknader til driftsbudsjettet

<u>Avsetninger (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Bosettingstilskudd (kap. 308)	14 520	14 680

<u>Særskilte tildelinger fordelt til bydelene (i tusen kroner)</u>	<u>Dok3 2014</u>	<u>Sak 1 2015</u>
Bydel Grünerløkka - OsloPilot inkl. TOT.koordinator	6 000	6 000

6 Investeringer

Det er ingen investeringer å kommentere her.

7 Forslag til verbale vedtak**Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold**

Veiledende normer for økonomisk sosialhjelp til livsopphold pr. mnd justeres med 2,77 % , og fastsettes slik for 2015:

Enslig aleneboende	6 435
Ektepar/samboere	10 102
Enslig forsørgere	7 328
barnetillegg 0--10 år	1 448
Barnetillegg 11-18 år	1 922
Unge hjemmeboende 18-23 år	1 922

Bydelene avsetninger eldre

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
304	Bydelene - avsetninger eldre (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	11 201	62 770	70 535
14	Overføringsutgifter	315	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 459	0	0
	Sum utgifter	12 976	62 770	70 535
17	Refusjoner	-7 695	0	0
18	Overføringsinntekter	-23 459	-20 000	-5 000
	Sum inntekter	-31 155	-20 000	-5 000
	Netto inntekter	-18 179	42 770	65 535

Avsetningen gjelder Funksjonsområde 3 pleie og omsorg.

Det er avsatt midler til følgende tiltak (tall i tusen):

23040035	Eldresentre - driftstilskudd (FO3)	15 000
33040011	Personelltiltak (FO3)	13 000
23040036	Velferdsteknologi (FO3)	10 000
23040037	Kvalitetsutvikling i pleie og omsorgstjenesten (FO3)	8 140
23040038	Forebygging og rehabilitering i pleie og omsorgstjenesten (FO3)	8 000
23040032	Demensplan 2015- -dagaktivitetstilbud (FO3)	8 000
23040034	Omstillings- og utviklingstiltak (FO3)*	4 930
23000039	Eldresentre treningstilbud (FO3)	3 000

Ufordelt reserven utgjør 0,465 mill.

Bydelene avsetninger helse og sosiale tjenester

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
308	Bydelene - avsetninger helse og sosiale tj. (EST)			
10	Lønn og sosiale utgifter	720	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	42 427	233 287	196 537
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	3 509	0	0
14	Overføringsutgifter	3 098	14 670	14 680
	Sum utgifter	49 754	247 957	211 217
17	Refusjoner	-46 910	0	0
18	Overføringsinntekter	-93 981	-130 294	-106 335
	Sum inntekter	-140 891	-130 294	-106 335
	Netto inntekter	-91 138	117 663	104 882

Det er avsatt midler til følgende tiltak (tall i tusen):

23080098	Bosettingstilskudd flyktninger (FO1)	58 720
33080033	Psykisk helse, storbymidler (FO1)	27 685
23080105	IKT tiltak EST sektor	26 500
23080099	Kvalifiseringsprogram/aktive tiltak (FO4)	22 000
23080098	Bosettingstilskudd flyktninger (FO4)	14 680
23080106	Folkehelse (FO1)***	13 281
23080107	Forebyggende tiltak barn- og unge (FO2B)	11 550
23080053	Prosjekter, oppfølging bydeler og lønn (FO1)	7 000
23080030	Ungdomstiltak (FO2B)	6 908
23080101	Omstillings- og utviklingstiltak (FO1)**	4 324
23080108	Boligtiltak rus/psykiatri (FO1)	4 000
23080036	Kjøp av helsetjenester i EØSområdet (FO1)	3 396
23080071	Handlingsplan uønsket svangerskap (FO1)	2 000

Det er avsatt 6,883 mill. for å kompensere for bydelenes utgifter til turnusleger.

Ufordelt reserven utgjør 2,290 mill.

Det forutsettes at det mottas storbymidler, psykisk helse tilsvarende avsatt til psykisk helse, med 27,685 mill. Det forventes nærmere 78 mill. i tilskudd til kommunalt barnevern.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015

308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tj. (EST)

01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	50 000	50 000
	Sum utgifter	0	50 000	50 000
	Netto utgifter	0	50 000	50 000

Investeringsoversikt

308 Bydelene - avsetninger helse og sosiale tj.	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
113 041	El-bil ordning bydelene		50 000	50 000	50 000	0		
	Sum investeringsutgifter		50 000	50 000	50 000	0		
	Sum kapittel finansiering		0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		50 000	50 000	50 000	0		

Ved utskifting av kommunens bilpark skal det som hovedregel anskaffes tjenestebiler med nullutslippsteknologi eller klimanøytrale drivstofftyper. Målet er at alle kommunens biler innen 2015 skal bruke biler som innebærer nullutslipp.

Det er avsatt 50 mill. til en intern låneordning for bydelene for kjøp av elektriske biler. Lånet skal tilbakebetales bykassen.

3.2 BYDELENE - BARNEHAGER

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning har det overordnede ansvaret for barnehageområdet, herunder å sikre tilstrekkelig antall barnehageplasser for barna i kommunen.

Bydelene har ansvaret for drift av de kommunale barnehagene, og tilsynsansvar også for de ikke-

kommunale barnehagene. Etablering av nye barnehager skjer hovedsakelig i privat regi. Omsorgsbygg Oslo KF er byggherre og eier av de kommunale barnehagene.

I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften Ung by.

Byrådets mål

- Oslos barnehagebarn skal få et likeverdig tilbud av høy kvalitet
- Alle barn skal kunne norsk og være forberedt til skolestart
- Alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og bidra til barnas språkutvikling
- Det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass

Tiltak

- Kartlegge barns språkutvikling og gjennomføre tiltak for barn som trenger ekstra språkhjelp
- Utvikle barnehageansattes kompetanse innen barns språkutvikling og arbeid med språk
- Norskopplæring for barnehageansatte
- Heve barnehagelederes kompetanse
- Bedre informasjon om barnehage tilbudet på Internett og økt medvirkning for foreldre og foresatte
- Innføre et digitalt styringssystem for kvalitetsheving og tilsyn
- Bygge ut IKT infrastruktur i barnehagene
- Etablere netto 350 nye barnehageplasser i 2015 og totalt 1 180 plasser netto i økonomiplanperioden

Nærmere om tiltakene

Byrådet har som visjon at Oslobarnehagen skal bli landets beste. Barna og de foresatte skal oppleve at det er høy kvalitet i tilbudet. Byrådet vil styrke barnehagen som læringsarena. Et godt barnehage tilbud er viktig for barnas trivsel, og kan bidra til økt sosial mobilitet og redusert frafall i skolen.

Byrådet vil forbedre tilbudet for de yngste barna i Oslobarnehagene.

Byrådets mål er at det skal være likeverdig barnehage tilbud i hele Oslo. Barna skal få et godt tilbud, uavhengig av hvilken barnehage de går i og bydel de bor i. Flertallet av Oslos barnehager har meget god kvalitet i tilbudet og høy brukertilfredshet. Det er likevel forskjeller bydelene og barnehagene imellom. Gjennom bedre kvalitetsstyring, implementering av kvalitetsstandarder og kompetanseheving vil byrådet sikre fortsatt kvalitetsheving av alle byens barnehager.

Barnehagen er begynnelsen på barnets utdanningsløp. Læring i småbarnsalderen øker sjansen for å gjøre det godt på skolen. Grunnleggende kompetanse opparbeidet i barnehagen vil ha stor betydning for barns trivsel og læringsutbytte i skolen. Barn som får et godt pedagogisk tilbud i førskolealder, klarer seg ofte bedre i både skole og arbeidsliv. Byrådet vil videreføre den etablerte Oslo-standarden som skal sikre godt samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.

Ansattes kompetanse er svært viktig for kvaliteten på tilbudet som gis til barnehagebarna. Andelen pedagogiske ledere med barnehagelærerutdanning er økt de siste årene, og det er fortsatt behov for flere dyktige medarbeidere. Byrådet vil styrke kvaliteten i barnehagene, blant annet gjennom kompetanseheving og rekrutteringstiltak. Utdanning av barnehagelærere gjennom arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning videreføres. Byrådet vil også styrke lederne i barneha-

gene bl.a. gjennom den nasjonale barnehagestyruddanningen, og ledelse av endringsarbeid. Videre satses det på egne kurs i språkutvikling både for ledere og øvrige barnehageansatte. Det er utviklet en Oslostandard for språkarbeid og språkkartlegging i Oslo, og mange barnehageansatte har allerede gjennomført opplæring i bruk av standarden. Byrådet setter av til sammen 70 mill. i økonomiplanperioden til kvalitetsløft i barnehagen.

Det arbeider over 5 500 assistenter i Oslobarnehagene. Byrådet vil øke kompetansen blant eksisterende assistenter i barnehagene, og rekruttere flere assistenter med relevant utdanning. Det vil også bli innført et introduksjonskurs i barnehgearbeid for nyansatte assistenter.

Som del av byrådets kvalitetsløft inngår vurdering av karriereveier og videreutdanning for barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere, og etablering av tiltakspakke for å sikre at de beste pedagogene blir ansatt i barnehagene med størst utfordringer.

Byrådet har en ambisjon om å øke andelen fagarbeidere i barnehagene gjennom å ta inn flere lærlinger og ved å legge til rette for at assistenter kan ta fagbrev gjennom praksiskandidatordningen. Hver bydel skal utarbeide en plan for å heve kompetansen til ansatte ut fra lokale behov. Oslo voksenopplæring skal motivere flere voksne elever til å velge helse- og oppvekstfag i sin videregående opplæring. Det vises til del 5 Kunnskap og utdanning.

Byrådet skal innføre et digitalt kvalitetsstyringssystem, som kan sammenstille informasjon fra forskjellige kilder innen barnehagesektoren i Oslo. Det vil bidra til sammenheng mellom mål, planer, tiltak, rapportering og tilsyn, og gjøre det mulig å tilby likeverdige tjenester i alle byens barnehager.

En stor andel av de kommunale barnehagene mangler tilfredsstillende tilgang til Internett. Grunnet barnehagenes bruk av digitale pedagogiske verktøy på nett er det viktig å sikre en god IKT-infrastruktur i barnehagene. Dårlige datalinjer begrenser barnehagenes muligheter til å ta i bruk effektive digitale verktøy for pedagogisk arbeid, kommunikasjon med foresatte, planlegging, kvalitetsoppfølging og opplæring. Byrådet foreslår derfor å sette av 30 mill. i økonomiplanperioden til moderne IKT-infrastruktur i barnehagene i form av datalinjer og lokale nettverk.

Brukermedvirkningen i barnehagene skal styrkes. Byrådet vil bl.a. opprette et kommunalt foreldreutvalg for barnehagetjenestene, som også vil kunne gi innspill til framtidige tiltak i sektoren. Igangsatte tiltak for å øke barns språkutvikling skal skje i nært samarbeid med de foresatte.

Byrådet foreslår å øke inntektsgrensen for redusert oppholdsbetaling i barnehage fra 300 000 kr. til 353 480 kr., tilsvarende 4 ganger folketrygdens grunnbeløp (G).

Funksjonsområde 2A – Barnehager (KOU)

Funksjonsområde	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	Budsjett 2014 *	Forslag 2015 *
Funksjonsområde 2A Barnehager (bydelsfordelt)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod		5 501 574	5 513 514
Sum utgifter		5 501 574	5 513 514
Netto utgifter	5 488 638	5 501 574	5 513 514

* Budsjettvedtak for den enkelte bydels ordinære drift skjer samlet og fremgår som ett beløp under artsgruppe 11 i Dok.3.

Beløpet gjengitt her er den andel for FO2A som byrådet har lagt til grunn ved beregning av samlet driftsbudsjett.

Bydelene står imidlertid fritt i å disponere innenfor funksjonsområdene. For informasjon om bydelenes disponering av opprinnelig budsjett 2014 vises til vedlegg 3 i Dok.3/14.

1 Ansvarsområde

Barnehage er et pedagogisk tilbud som reguleres i lov om barnehager med forskrifter. Tilbudet omfatter både kommunale og ikke-kommunale barnehager.

2 Situasjonsbeskrivelse

Innhold i barnehagene

Byrådet har siden etablering av prosjekt Oslobarnehagen i 2010 innført flere tiltak for å øke kvaliteten i barnehagene. I 2013 vedtok bystyret bystyremeldingen *Oslobarnehagen: Økt kvalitet og styrket læringsarena*.

I 2014 ble dessuten bystyremeldingen om *Byrådets strategi for sosial mobilitet gjennom barnehage og skole* vedtatt.

Bydelenes årsberetninger og barnehagenes rapportering for 2013 viser noen kvalitetsforskjeller både barnehager og bydeler imellom. Brukeundersøkelsen fra 2013 viser at foresatte generelt sett er meget tilfreds med tilbudet i barnehagene. Tilfredsheten økte noe sammenlignet med 2012, og kommunen nådde i 2013 målet om at den generelle brukertilfredsheten i snitt skulle være 5,2 på en skala fra 1-6.

Tema	2012	2013
Trivsel og trygghet	5,3	5,3
Samarbeid og medvirkning	4,6	4,7
Utvikling og læring	4,9	5,0
Personalet	5,2	5,2
Ute- og innemiljø	4,8	4,9
Generelt	5,1	5,2

Undersøkelsen viser samtidig at det er forskjeller i foresattes tilfredshet med tilbudet, både mellom bydelene og mellom barnehager i samme bydel.

Det har vært en svært positiv utvikling i andelen ansatte med relevant kompetanse på tross av økt antall barnehager og stigende behov for barnehagelærere. Antall ansatte med dispensasjon fra kravet om barnehagelærerutdanning har gått ned med 20 % siden 2011. Fra 2012 til 2013 økte andelen pedagogiske ledere med godkjent utdanning med nesten 4 %-poeng. Dette er en

svært positiv utvikling, og byrådet vil arbeide for å redusere andelen med dispensasjon ytterligere.

Assistenten utgjør hovedparten av de ansatte i Oslo-barnehagene. Det er en utfordring at andelen assistenter som er barnehagelærer eller barne- og ungdomsarbeider varierer mellom bydelene. Byrådet vil øke kompetansen til assistentene gjennom kurs, formell utdanning og veiledning.

Større barnehager, nye organiseringsformer og høye kvalitetsforventninger stiller økte krav til god ledelse av barnehagene. I 2014 vil til sammen 110 styrere fra Oslobarnehagene ha deltatt i den nasjonale styrerutdanningen.

Byrådets mål er at alle barn skal kunne norsk før skolestart. Ved skolestart i 2013 ble 71 % av de minoritetsspråklige 1. trinnselevene vurdert til ikke å ha tilstrekkelige norskkferdigheter til å følge ordinær undervisning iht. § 2-8 i Opplæringsloven.

Andelen minoritetsspråklige barn mellom 1 og 5 år som har barnehageplass økte fra 67 % i 2009 til 73 % i 2013. Det er likevel en utfordring å få barn med minoritetsbakgrunn tidligere i barnehage. Bydelene jobber systematisk for å rekruttere flere barn til barnehagen. Byrådet har fra høsten 2014, i dialog med Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet, målrettet ordningen med gratis kjernetid i bydel Gamle Oslo mot barn i lavinntektsfamilier, samtidig som den er utvidet til å omfatte tre- og fireåringer.

Nøkkeltall for barnehage	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Innhold					
Andel av Oslobefolkningen som er "fornøyd" med barnehage (kommunal/ikke-kommunal) 1)	-	65%/75%	-	-	65%/78%
Foreldres tilfredshet med utvikling og læring i barnehagen	-	-	-	4,9	5,0
Foreldres tilfredshet med barnets trivsel og trygghet i barnehagen	-	-	-	5,3	5,3
Foreldres tilfredshet med barnehagens ute- og innemiljø	-	-	-	4,8	4,9
Andel barn 1-5 år fra språklige/kulturelle minoriteter med barnehageplass	66,5 %	68,8 %	69,5 %	71,6 %	73,3 %
Andel 1. trinns elever på/under bekymringsgrensen i leseferdighet (kartleggingsprøve: setningsforståelse)	13,6 %	8,0 %	9,5 %	9,7 %	8,4%
Andel 1. trinns elever på/under bekymringsgrensen i tallforståelse og regneferdigheter	-	-	14,2 %	13,3 %	9,9%
Andel 1. trinns elever som får Særskilt språkopplæring (§2-8 Opplæringsloven)	25,0 %	26,6 %	26,9 %	26,5 %	24,7%
Andel av barna som skolen mottar informasjonsskjema fra barnehagen om 2)	-	-	-	84,0 %	92,0%
Andel ansatte i alt i barnehagene med førskolelærerutdanning	27,3 %	27,7 %	28,7 %	30,4 %	30,5%
Andel ansatte i alt i barnehagene med annen pedagogisk utdanning	5,4 %	8,0 %	9,0 %	8,1 %	6,8%
Andel styrere med godkjent utdanning	95,8 %	97,2 %	97,8 %	97,2 %	96,8%
Andel pedagogiske ledere med godkjent utdanning	67,3 %	67,4 %	69,6 %	72,8 %	76,7%
Andel barnehagemedarbeidere (assistenter) med barnehagelærerutdanning/barne- og ungdomsarbeiderfag	12,5 %	12,0 %	10,2 %	9,8 %	9,6%
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner per barn i kommunal barnehage	136 017	149 965	161 621	156 967	172 087
Utbygging					
Andel barn 1-2 år med barnehageplass (dekningsgrad)	71,7 %	73,6 %	74,1 %	74,4 %	74,1%
Andel barn 3-5 år med barnehageplass (dekningsgrad)	92,8 %	93,5 %	93,1 %	93,4 %	93,1%
Antall barn 1-2 år med barnehageplass	12 562	13 277	13 527	13 414	13 358
Antall barn 3-5 år med barnehageplass	20 385	21 107	21 697	22 305	22 647

1) Publikumsundersøkelsen gjennomføres hvert 3. år

2) Kommunale barnehager

Barnehageutbygging

Oslo har de senere år klart å tilby plass til flere barn enn de med lovfestet rett til barnehageplass. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at 41 % av ett-åringene uten lovfestet rett (født etter 01.09.2012) hadde barnehageplass i Oslo kommune ved utgangen av 2013.

Pr. 15.12.2013 hadde 36 179 barn plass i barnehage i Oslo. Dekningsgraden for barn i alderen 1-5 år var 85 %. I løpet av de fem siste årene har antall barn med barnehageplass økt med om lag 3 000. Samtidig har mange barn gått fra å ha deltids- til heltidsplass i barnehage. Den største andelen av de nye plassene har gått til barn under tre år. Småbarnsplassene er mer ressurskrevende enn plasser for større barn.

Private aktører står for en betydelig del av Oslos barnehage tilbud. Pr. 15.12.2013 var det i overkant av 13

600 barn som hadde plass i ikke-kommunale barnehager i Oslo.

Finansiering av ikke-kommunale barnehager

I hht. forskrift om finansiering av ikke-kommunale barnehager skal kommunene kunngjøre nye tilskuddssatser for ikke-kommunale barnehager i budsjettet for 2015. Fra og med 01.01.2015 skal tilskuddssatsene beregnes med bakgrunn i gjennomsnittlig, regnskapsførte kostnader to år tilbake for drift av kommunale barnehager.

I Oslo kommune ligger ansvaret for driften av de kommunale barnehagene hos bydelene. Regnskapstallene for 2013 – som tilskuddssatsene for 2015 skal beregnes med utgangspunkt i – er avgitt. Byrådet tar derfor sikte på å vedta en egen sak om tilskuddssatser til ikke-kommunale barnehager i løpet av 3. kvartal 2014.

3 Mål og måltall

I økonomiplanperioden vil byrådet at:

- Oslos barnehagebarn skal få et likeverdig tilbud av høy kvalitet

- alle barn skal kunne norsk og være forberedt til skolestart
- alle ansatte i barnehagene skal kunne godt norsk og bidra til barnas språkutvikling
- det skal tilbys barnehageplass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett til plass

Måltall for barnehage	Måltall 2013	Restultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Innhold				
Foreldreundersøkelse: Foreldres generelle tilfredshet 1)	5,2	5,2	5,2	5,3
Utbygging				
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	87,0 %	85,0 %	87,0 %	87,5 %

4 Strategier og tiltak

For å oppnå målene på barnehagesektoren skal det arbeides med følgende strategier og tiltak:

Innhold i barnehagene

Byrådet har følgende strategier for å øke kvaliteten på tilbudet:

- Forbedre kvalitetsstyringen av barnehage-sektoren
- Utvikle felles anbefalinger og rutiner
- Øke kunnskapen om kvaliteten og innholdet i barnehagene
- Øke de barnehageansattes kompetanse

Konkrete tiltak omfatter:

- Innføre Oslo-standard for tilsyn og godkjenning av barnehagene i alle bydeler
- Utdanne barnehagelærere gjennom arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning i samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus
- Utvikle barnehageansattes kompetanse innen barns språkutvikling og arbeid med språk
- Norskopplæring for barnehageansatte
- Heve barnehagelederes kompetanse
- Bedre informasjon om barnehagetilbudet på Internett og økt medvirkning for foreldre og foresatte
- Innføre et digitalt styringssystem for kvalitetsheving og tilsyn
- Bygge ut IKT infrastruktur i barnehagene
- Rekruttere barnehagelærere til Oslos barnehager gjennom tiltak i Kunnskapsdepartementets GLØD-satsing og egne tiltak i Oslo
- Utvikle karriereveier og videreutdanning for barnehagelærere og barne- og ungdomsarbeidere
- Tiltakspakke for å sikre at de beste pedagogene blir ansatt i barnehagene med størst utfordringer
- Innføre veiledning og introduksjonskurs til alle nyansatte barnehagelærere og assistenter
- Legge til rette for at assistenter kan ta fagbrev i barne- og ungdomsarbeiderfaget gjennom utdanning i arbeidstiden

- Kartlegge barns språkutvikling og gjennomføre tiltak for barn som trenger ekstra språkhjelp
- Stille krav om at alle nyansatte og alle de som allerede er ansatt, har norskferdigheter tilsvarende norskprøve 3 eller høyere

Barnehageutbygging

Konkrete tiltak omfatter:

- Barnehagemuligheter og -behov vurderes i plansaker. I områder med behov, blir innregulerte barnehagearealer tilbudt private aktører
- Barnehager i nye, kommunale bygg vil driftes av private aktører (tjenestekjøp)
- Kommunale, ferdigregulerte barnehagetomter i områder med behov for barnehageplasser blir tilbudt private utbyggere

Det er ikke forventet ytterligere vekst i antall barnehagebarn i kommende økonomiplanperiode, men det er forventet vekst fremover i tid. De neste ti årene er det totalt anslått et behov for om lag 6 000 nye barnehageplasser. Den største delen av denne veksten er forventet å komme i indre by.

Totalt er det i økonomiplanperioden innarbeidet midler til en nettoetablering på 1 180 barnehageplasser for å opprettholde barnehagedekningen og for å kunne oppfylle byrådets målsetting om at flere enn de som har lovfestet rett til barnehageplass skal få et tilbud. Byrådet har de senere årene tilbudt plass til flere barn enn de som omfattes av lovfestet rett.

Tall fra SSB viser at andelen minoritetsspråklige i alderen 1-5 år med barnehageplass i forhold til innvandrerbarn har økt de siste årene – fra 66,7 % i 2009 til 73,4 % i 2013. Dette viser at byrådets satsing på å få flere minoritetsspråklige barn inn i barnehage fungerer, og byrådet vil fortsette innsatsen for å øke andelen minoritetsspråklige med barnehageplass. Det forventes en ytterligere økning i etterspørselen i enkelte bydeler, gjennom en utvidelse av ordningen med gratis kjerne-tid, samt gjennom arbeidet med å nå byrådets mål om at alle barn skal kunne norsk ved skolestart.

I 2015 vil det bli etablert netto 350 nye barnehageplasser. Totalt er det 7 private utbyggingsprosjekter som er planlagt ferdigstilt i 2015, som vil gi en samlet etablering i privat regi på om lag 530 plasser. I tillegg vil ett kommunalt prosjekt, til sammen rundt 200 plasser, bli driftet av private aktører. Byrådets strategi er at så stor andel som mulig av nye barnehageplasser skal etableres av private aktører.

Avvikling av midlertidige lokaler

Avtakende befolkningsvekst gir byrådet mulighet til å intensivere arbeidet med å avvikle midlertidige paviljonger og dermed frigjøre grøntarealer. I økonomiplanperioden planlegges det for avvikling av totalt 1 300 midlertidige plasser. I 2015 er det lagt opp til avvikling av nærmere 400 plasser i bydeler med tilfredsstillende barnehagekapasitet. Barna i de berørte barnehagene vil bli tilbudt plass i andre barnehager i forbindelse med hovedopptaket. Byrådet vil gjennomføre denne avviklingen i tett samarbeid med den respektive bydel. Det legges opp til at det avvikles to barnehager i Bydel Nordre Aker, en i Bydel Ullern, en i Bydel Vestre Aker og en i Bydel Østensjø. Ved å avvikle midlertidige barnehager i friområder, vil tidligere båndlagte arealer kunne frigjøres og igjen tas i bruk som verdifulle grøntarealer for nærområdene.

Barnehagebehov

Til grunn for behovsberegningen ligger kommunens fremskrivninger for antall barn 1-5 år (mellomalternativet) og dekningsgrad ved full dekning. I beregningen av behovet for byen samlet sett, er dekningsgraden 74 % for 1-åringer, 85 % for 2-åringer og 93 % for 3-5 åringer. For byen samlet sett forventes det at kapasiteten i budsjettplanperioden er tilfredsstillende. For de neste 10 årene er det anslått et behov for rundt 6 000 barnehageplasser for byen samlet sett.

Behovet for nye barnehageplasser fordeler seg på følgende måte:

Område 1 (Bydel Gamle Oslo, Bydel Grünerløkka, Bydel Bjerke)

Det er anslått at behovet i økonomiplanperioden vil være på om lag 400 barnehageplasser. Totalt sett vil det de neste ti årene være behov for om lag 2 400 nye barnehageplasser. Det er planer om omfattende boligutbygging, særlig i områdene Bjørvika/Sørenga, Ensjø, Løren og Økern. Det er sikret barnehagearealer i de aller fleste boligprosjektene. Det er derfor forventet betydelig økning i antall private barnehager og at det hovedsakelig er disse som skal dekke behovet for nye barnehageplasser i området.

Område 2 (Bydel Sagene, Bydel St. Hanshaugen, Bydel Nordre Aker)

I økonomiplanperioden anses kapasiteten i dette området som tilfredsstillende når man ser området under ett. Dette skyldes i hovedsak etablering av to store barne-

hager – en i bydel St. Hanshaugen og en i bydel Nordre Aker. De store barnehagene ligger slik til at de har nedslagsfelt i flere bydeler og kan avlaste tilgrensende områder. De neste 10 årene vil det være behov for rundt 500 nye barnehageplasser.

Område 3 (Bydel Frogner, Bydel Vestre Aker, Bydel Ullern)

I økonomiplanperioden er kapasiteten tilfredsstillende når en ser området under ett. Dette skyldes hovedsakelig at kapasiteten i Bydel Vestre Aker og Bydel Ullern er god i økonomiplanperioden. De neste ti årene er det anslått et behov for om lag 900 nye barnehageplasser i området. Behovet for nye plasser er i stor grad knyttet til de sentrumsnære områdene.

Område 4 (Bydel Grorud, Bydel Stovner, Bydel Alna)

I dette området er det estimert et behov for i overkant av 700 plasser i økonomiplanperioden. I løpet av de neste ti årene er det anslått et behov for om lag 1 300 nye barnehageplasser. Det er få nye barnehager under planlegging per i dag. Behovet i området vil i kommende planperiode følges nøye, og det vil vurderes hvorvidt det er behov for å etablere flere barnehageplasser i området.

Område 5 (Bydel Østensjø, Bydel Nordstrand, Bydel Søndre Nordstrand)

I økonomiplanperioden er kapasiteten tilfredsstillende ut ifra dagens forutsetninger. I et tiårsperspektiv er det anslått et behov på nærmere 1 200 nye barnehageplasser. Det knytter seg usikkerhet til alle bydelene i området. Behovet kan endres vesentlig dersom etterspørsel av plasser øker i bydelene Østensjø og Søndre Nordstrand. Videre er det et betydelig antall familiebarnehager i Bydel Nordstrand som også kan påvirke behovet for nye ordinære barnehageplasser.

Vedlikehold

Byrådet foreslår å investere 150 mill. i 2015 for å gjennomføre reetablering og akutttiltak/generell rehabilitering av barnehager. I rehabiliteringen skal det prioriteres forhold som innebærer umiddelbar sikkerhets- og/eller helserisiko for ansatte og barn, dernest forhold som gir følgeskader. Omsorgsbygg Oslo KF og bydelene har utarbeidet en oversikt over prosjekter som skal prioriteres i planperioden. Arbeidet med rehabilitering av barnehager ble påstartet i 2013. Det vises også til omtale under kap. 9 Kultur og næring.

Avsetninger til nye barnehageplasser

Midler til drift av nye barnehageplasser er avsatt sentralt på kapittel 305 Bydelene – etablering av nye barnehager. Midler til drift av barnehager etablert før 2014 er tildelt bydelene gjennom den kriteriefordelte bydelsrammen. Midler som skal dekke bydelenes husleieutgifter for barnehager etablert før 2014 er fordelt til bydelene som en særskilt tildeling, se Grønt Hefte for detaljert informasjon.

5 Merknader til driftsbudsjettet**Bydelene – etablering av nye barnehager****Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
305 Bydelene - etablering av nye barnehager (KOU)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	-332	144 201	148 037
Sum utgifter	-332	144 201	148 037
17 Refusjoner	332	0	0
Sum inntekter	332	0	0
Netto utgifter	0	144 201	148 037

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 4,2 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015.

Midler til drift av nye barnehageplasser etablert i 2014 eller senere er avsatt på kapittel 305 Bydelene – etablering av nye barnehager. Midler knyttet til drift av barnehageplasser etablert før 2014 blir tildelt bydelene gjennom kriteriefordelt ramme på funksjonsområde 2A. Midler som skal dekke bydelenes husleieutgifter for barnehager etablert før 2014 blir fordelt til bydelene som en særskilt tildeling.

Følgende bevilgninger er budsjettet på kapitlet:

Nye kommunale barnehageplasser etablert i 2014

Bydelsrammen reduseres med 7 mill. til finansiering av kommunale barnehageplasser etablert i 2014. Negativt beløp skyldes avvikling av midlertidige barnehager

som bydelene alt er tildelt midler for i den ordinære kriteriefordelingen.

Nye ikke-kommunale barnehageplasser etablert i 2014
Bydelenes utgifter til likeverdig behandling for ikke-kommunale plasser etablert i 2014 vil bli dekket av denne avsetningen. Det er avsatt 126,7 mill. til formålet i 2015. Tildelingen til bydelen vil være basert på etablering av ikke-kommunale plasser i løpet av året og vil bli fordelt i løpet av 2015.

Nye kommunale barnehageplasser etablert i 2015

Bydelsrammen reduseres med 11 mill. grunnet avvikling av midlertidige barnehager. Det er lagt til grunn 5/12 budsjettvirkning i etableringsåret.

Nye ikke-kommunale barnehageplasser etablert i 2015

Bydelenes utgifter til likeverdig behandling for ikke-kommunale plasser etablert i 2015 vil bli dekket sentralt. I 2015 er det avsatt 39,2 mill. Det er lagt til grunn 5/12 budsjettvirkning i etableringsåret.

Bydelene – diverse barnehagetiltak (KOU)

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
306 Bydelene - diverse barnehagetiltak (KOU)				
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	33 205	125 219	145 894
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	-321	0	0
14	Overføringsutgifter	19 308	0	0
Sum utgifter		52 192	125 219	145 894
16	Salgsinntekter	0	-29 000	-29 000
17	Refusjoner	1 742	0	0
18	Overføringsinntekter	-133 096	0	0
Sum inntekter		-131 354	-29 000	-29 000
Netto inntekter		-79 162	96 219	116 894

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 2,7 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadsats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015.

Følgende bevilgninger er budsjettet på kapitlet:

Lærlingesatsing

Byrådet foreslår 21,6 mill. i 2015 til kommunens lærlingesatsing. Avsetningen vil i hovedsak anvendes til å videreføre kommunens tilskuddsordning for kommunale og ikke-kommunale virksomheter som tar inn lærlinger i aktivtør-, helsearbeider- og barne- og ungdomsarbeiderfagene. En del vil dessuten bli benyttet til tiltak i regi av byrådets lærlingeprojekt.

Utdanning av assistenter til barnehagelærere

Byrådet foreslår 18,8 mill. i 2015 til videreføring av eksisterende plasser og oppretting av ett nytt kull høsten 2015 ved arbeidsplassbasert barnehagelærerutdanning, i samarbeid med Høgskolen i Oslo og Akershus. Det foreslås bevilget midler til ett nytt kull årlig i økonomiplanperioden.

Språkstimulering for førskolebarn

Byrådet foreslår 30,5 mill. til språkstimuleringstiltak for førskolebarn i 2015. Midlene vil bli benyttet til å etablere og videreføre språkstimuleringstilbud for barn som ikke er søkere til barnehageplass. Midlene vil også bli benyttet til språkkartlegging i barnehagene, språktiltak for barn som trenger ekstra oppfølging og styrking av barnehageansattes kompetanse. En del av midlene vil bli benyttet til prosjektet *Oslobarnehagen*.

2,3 mill. foreslås flyttet til kap. 120 Byrådsavdelingene i forbindelse med permanentgjøring av midlertidige stillinger.

Etablering av barnehager – diverse prosjekter og beredskapsplasser

Byrådet foreslår 5,2 mill. til prosjekter for etablering av nye barnehageplasser. Avsetningen skal blant annet dekke utgifter til utrednings- og utviklingsprosjekter.

Avvikling av midlertidige barnehagelokaler

I 2015 foreslår byrådet 13,9 mill. til å dekke kostnader knyttet til avvikling av midlertidige lokaler.

Eventuell kompensasjon for økte utgifter til økonomisk likebehandling/tilskudd til private

Denne avsetning skal dekke opp for usikkerhet rundt tilskudd til private barnehager som skyldes uforutsett kapasitetsvekst og kostnadsvekst utover ordinær prisvekst. I 2015 foreslår byrådet 26,3 mill. til formålet. Avsetningen er redusert med 4 mill. som følge av endrede forventede pensjonsutgifter i Oslo kommune, som igjen fører til redusert grunnlag for utbetaling av tilskudd til private.

Norskopplæring for barnehageansatte

Byrådet foreslår 2 mill. til styrking av barnehageansattes norskerferdigheter.

Tiltakspakke for sosial mobilitet

Byrådet foreslår 7,5 mill. til en tiltakspakke for sosial mobilitet. Midlene skal benyttes til utvikling av kartleggingsverktøy, språkstimuleringsmaterieell og lederutdanning i barnehagene.

Kvalitetsløft i barnehage

Byrådet foreslår 10 mill. til et kvalitetsløft i barnehagene. Midlene vil hovedsakelig bli benyttet til kompetansehevingstiltak blant barnehageansatte.

Barn i utenbys barnehager

Byrådet foreslår budsjettert med 10 mill. i utgifter til Oslobarn i utenbys ikke-kommunale barnehager, samt 29 mill. i inntekter fra utenbys barn i Oslos barnehager.

Øremerkede midler

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjekt/prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2015 i samsvarende med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp (i 1000 kr)
23060002	KOU – lærlingesatsing	21 627
23060003	KOU – utdanning av assistenter til førskolelærere	18 821
23060004	KOU – språkstimulering førskolebarn	30 500
23060005	KOU – etablering av nye barnehageplasser	5 217
20060006	KOU – Avvikling av midlertidige barnehagelokaler	13 900
23060007	KOU – økonom.likebeh.priv.barnehager	26 329
23060009	KOU – Norskopplæring for barnehageansatte	2 000
23060010	KOU – tiltakspakke sosial mobilitet	7 500
23060011	KOU – Kvalitetsløft barnehage	10 000

6 Investeringer**Byomfattende barnehageoppgaver****Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 931	17 100	19 433
03 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	205	0	0
04 Overføringsutgifter	1 251	0	0
Sum utgifter	7 387	17 100	19 433
07 Refusjoner	2 555	-3 420	-3 887
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 251	0	0
Sum inntekter	1 303	-3 420	-3 887
Netto utgifter	8 690	13 680	15 546

Investeringsoversikt

271 Byomfattende barnehageoppgaver (KOU)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
106 039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr			11 933	15 000	3 167	1 800		Løpende
115 024	IKT-utvikling barnehager			7 500	22 500	0	0		Løpende
	Sum investeringsutgifter			19 433	37 500	3 167	1 800		
106 039	Nye barnehageplasser - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-2 387	-3 000	-633	-360		
115 024	IKT-utvikling barnehager	Investeringsmoms		-1 500	-4 500	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-3 887	-7 500	-633	-360		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			15 546	30 000	2 534	1 440		

Inventar og utstyr – nye og rehabiliterte/reetablerte barnehager

Det er i økonomiplanperioden avsatt investeringsmidler som benyttes til inventar og utstyr i nye og rehabiliterte/reetablerte barnehager.

IKT-utvikling barnehager

Byrådet foreslår å sette av 7,5 mill. til IKT-infrastruktur i barnehagene i form av datalinjer og lokale nettverk.

7 Forslag til verbale vedtak

Forslag til satser for oppholdsbetaling i barnehager vil gå frem av del 15 Takster, avgifter og gebyrer. Byrådet foreslår å endre inntektsintervallene for redusert oppholdsbetaling i barnehage. Bydelene er kompensert med til sammen 2,4 mill. for forventet inntektstap som følge av endringen.

K14. Driftstilskudd til å kunne opprette flere barnehageplasser i de kommunale barnehagene

Det skal kunne gis driftstilskudd til å kunne opprette flere barnehageplasser i de kommunale barnehagene, dersom en ved ulik organisering kan utnytte kapasiteten bedre, som for eksempel ved opprettelse av nye ambulerende grupper. Det gis også investeringstilskudd, dersom det opprettes hele grupper innenfor eksisterende kommunale barnehager.

Byrådet foreslår at vedtaket utgår, da det er innarbeidet faste rutiner som ivaretar dette.

K9/2013 Privat barnehageutbygging

Byrådet bes om å legge til rette for at barnehageutbyggingen foretas i privat regi.

Byrådet foreslår at dette vedtaket utgår. Inntil kommunen bestemmer at utbygging skal skje i kommunal regi er det rutiner for hvordan dette håndteres.

K37/2013 Barnehagebedrifter – utbytte

Byrådet skal ikke stille krav om at barnehagebedrifter ikke skal ha anledning til å kunne ta ut utbytte av driften.

Byrådet foreslår at vedtaket utgår, da det er innarbeidet bestemmelser som gjør det mulig å ta ut utbytte fra driften i de nye festeavtalene for kommunale barnehagetomter som festes bort til private.

K10/2012 Privat drift av kommunale barnehagebygg

Byrådet bes sikre at nye barnehager som etableres i kommunale barnehagebygg som hovedregel skal driftes av private aktører.

Byrådet foreslår at vedtaket utgår, da det er innarbeidet rutine.

K1B/2010 Privat drift av barnehager

Det åpnes for at driften av nye kommunale barnehager kan settes ut til private fra og med barnehageåret 2010. Samme opptakskrav skal stilles til private som drifter slike barnehager, som til de ordinære kommunale barnehagene.

Byrådet foreslår at vedtaket utgår, da det er innarbeidet rutine.

4 ELDRE OG SOSIALE TJENESTER BYOMFATTENDE TILTAK

Sektorområdet omfatter blant annet sykehjemmene, akuttmedisinsk beredskap/legevakt, offentlig tannhelsetjeneste, arbeid knyttet til folkehelse, smittevern og omsorgsrelaterte tjenester, sosiale boligvirkemidler, rehabiliteringsinstitusjoner for rusmiddelmisbrukere, barneverntiltak utenfor hjemmet og bolig- og avlastningstiltak for barn. Sektoren omfatter også kompetanseutvikling, støtte- og rådgivingsfunksjoner på helse og velferdsområdet, tilskudd til frivillighet og ideelle organisasjoner på helse- og sosialsektoren, samt ulike avsetninger.

Det er bydelene som har ansvaret for å gi Oslos innbyggere nødvendige tjenester på velferdsområdet.

Bydelenes tjenesteapparat skal vurdere behov for bistand og koordinere tiltak for enkeltpersoner der de har behov for bistand fra flere instanser. Etatene, som er byomfattende, er etablert for å drive og/eller formidle spesialiserte tilbud som ikke kan etableres like effektivt i bydelene. Bydelene bestiller tilbud i tråd med brukernes behov.

Tjenestene under sektorområdet eldre og sosiale tjenester berører hverandre. Oppgavene som beskrives i denne delen må ses i sammenheng med de oppgavene som beskrives i kap. 3.1 Bydelene – EST.

Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	9 076,8	8 941,0	8 982,6	8 979,3	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	9 076,8	9 076,8	9 076,8	9 076,8	9 076,8
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		-6,1	-6,1	-6,1	-6,1
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-513,5	-480,6	-454,0	-423,5
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	9 076,8	8 557,2	8 590,1	8 616,7	8 647,2
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-65,4	-65,4	-65,4	-70,4
+/- Spesifiserte rammeendringer		171,1	166,3	172,0	170,5
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-73,1	-78,0	-97,6	-97,6
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		32,5	22,8	8,9	2,4
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		76,7	76,7	76,7	76,7
=ØKONOMIPLAN (brutto)	9 076,8	8 666,5	8 689,6	8 702,4	8 726,4
Salgs- og leieinntekter	-276,7	-285,5	-285,5	-285,5	-285,5
Refusjoner	-4 644,0	-4 879,5	-4 879,5	-4 879,5	-4 879,5
Overføringsinntekter	-242,9	-397,7	-397,7	-397,7	-397,7
=Sum driftsinntekter	-5 163,5	-5 562,8	-5 562,8	-5 562,8	-5 562,8
=ØKONOMIPLAN (netto)	3 913,3	3 103,7	3 126,9	3 139,6	3 163,6

*) 2014 prisnivå

Oppgaveendringer mellom sektorer

Endringene er tekniske og knyttet til sentral etatsreform, ny etatsstruktur fra 2012.

Andre aktivitetsnøytrale forhold

313 Sykehjemsetaten, 3 mill. fra 2016 knyttet til energiøkonomisering, det er innarbeidet husleieeffekt for rehabilitering av sykehjem med 40,7 mill. i 2016 økende til 76,1 mill. i 2017 og 106,1 mill. i 2018

314 Helseetaten, økt driftstilskudd private fysioterapeuter utover deflator er konsekvensjustert med 0,6 mill. fra 2015, det er innarbeidet 1,6 mill. (kommunens andel) i 2015 etablering av klinisk virksomhet ved regionalt odontologisk kompetansesenter for Østlandet, det er trukket ut 1 mill. for pensjonsforhold i tannhelsetjenesten ifbm avvikling av foretaket i 2013.

318 Vederlagsutbetalinger, det er satt av 15 mill. i 2015 og 10 mill. i 2016 som følge av gjenåpning av ordningen.

333 Samhandlingsreform - medfinansiering, 613,4 mill. er trukket ut som følge av avvikling av ordningen.

384 Hjelpemiddelteknisk enhet, enheten er kompensert med 2,5 mill. i 2015, 3,75 mill. i 2016 og 5 mill. fra 2017 som følge av staten har sagt opp samarbeidsavtalen og trapper ned tilskuddet over 3 år.

427 Tap på utlån, budsjettet er redusert med 4,1 mill. til 3 mill. i 2015, til 3,6 mill. i 2016 og 2017, og til 4 mill. fra 2018.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

315 Velferdsetaten, det er innarbeidet ytterligere

5 mill. årlig i årene 2015, 2016 og 2017 knyttet til arbeidet med anskaffelser og kontraktsoppfølging av myke tjenester på EST sektor, 2,2 mill. av engangsbevilget tilskuddsrammen til større organisasjoner, tiltak og frivillighet på helse- og sosialsektoren er ikke videreført jf. omtale spesifisert rammeendring

362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom, engangsbevilget 0,8 mill. til Mortensrud og Groruddalens ressurscenter og 0,4 mill. til Røde Kors gatemeistring er ikke videreført

372 Byomfattende tiltak avsetninger eldre, engangsbevilget til OPS prosjekter Omsorg+ og sykehjem er trukket ut med hhv 5 og 9 mill.

373 Byomfattende tiltak – avsetninger helse og sosiale tjenester, engangsbevilget til arbeid med Storbylegevakt på 45 mill. er ikke videreført. 0,3 mill. til er tilbakeført fra Velferdsetaten

Spesifiserte rammeendringer

313 Sykehjemsetaten, i 2015 er det er innarbeidet 2 mill. til topplederskolering for institusjonsstyrere, 4 mill. til fjerning av vaktrom, 2 mill. til kurs og opplæring i matservering på sykehjemmene og 1 mill. til leketiltak for barn som besøker familiemedlemmer på sykehjemmene. Det er innarbeidet 1 mill. til hverdagsaktiviteter og trivselstiltak på langtidssykehjemmene, i tillegg til de 4 mill. som ligger i Sykehjemmetatens ramme.

314 Helseetaten, det er innarbeidet 122,8 mill. i tilskudd til kommunal akutt døgntjeneste (KAD), av statlig styrking kommunalt barnevern er 0,7 mill. fordelt Helseetaten til oppfølging Familia (IKT), tilskudd til LHBT 0,750 mill. er overført Bydel

Grünerløkka som en særskilt tildeling.

315 Velferdsetaten, sentrumsarbeidet er videreført i etatens ramme fra 2015 med 5 mill. årlig, det er trukket ut 5 mill. fra 2015 som følge av omstrukturering i botilbud i rusomsorgen, 5,85 mill. er overført fra tilskuddsrammen til etatens driftsramme da to tiltak skal ut i konkurranse og anskaffes etter regelverk om offentlige anskaffelser, 8 mill. er tilført tilskuddsrammen fra 2015, særskilt tilskudd til enslig mindreårige flyktninger er konsekvensjustert (økt) med 23 mill. på utgifts- og inntektssiden.

372 Byomfattende tiltak avsetninger eldre, det er innarbeidet 4 mill. årlig til utvikling av seniorsentre, 1,4 mill. er flyttet til 304 Bydelene avsetninger eldre i 2015, i 2016 er 2,2 mill. flyttet og fra 2017 er 2,5 mill. overført til 304 Bydelene avsetninger eldre, prosjektperioden for tranieeordningen er forlenget med 2 år til ut 2017 og 1,5 mill. er innarbeidet i 2016 og i 2017.

373 Byomfattende tiltak avsetninger helse og sosiale tjenester, 1,8 mill. er flyttet til kap.308 fra 2015.

Uspesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på i alt 73,1 mill. økende til 97,6 mill. i 2017. Rammereduksjonen er spesifisert under merknader til driftsbudsjettet under hvert kapittel.

Endringer i inntektsforutsetninger fra 2014 til 2015

313 Sykehjemsetaten, reduserte sykehjemspriser tilsvarende 75 mill. i 2014 er redusert til 50 mill. i 2015, inntektsforutsetningene tilsier at etatens inntekter øker med 25 mill. fra 2015.

314 Helseetaten, budsjettert tilskudd fra staten til kommunal alutt døgnetenhet økes med 122,8 mill.

315 Velferdsetaten, tilskudd til enslig mindreårige er justert i tråd med det vi mottar og med 23 mill.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.

	Dok 3	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Netto driftsbudsjett pr kapittel	2014	2015	2016	2017	2018
176 KAREA Oslo KF - overføring (EST)	17,2	17,6	17,6	17,6	17,6
313 Sykehjemsetaten (EST)	1 242,6	1 121,5	1 142,2	1 171,0	1 201,0
314 Helseetaten (EST)	752,8	752,8	754,9	756,5	756,5
315 Velferdsetaten (EST)	733,4	713,4	710,2	704,2	699,2
318 Vederlagsutbetalinger (EST)	0,0	15,0	10,0	0,0	0,0
333 Samhandlingsreformen - medfinansiering (EST)	613,4	0,0	0,0	0,0	0,0
350 Trygdeordninger (EST)	9,8	9,6	9,6	9,6	9,6
360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	183,9	167,3	164,9	162,5	162,5
362 Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	7,2	6,0	6,0	6,0	6,0
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	38,3	27,5	36,7	36,4	34,9
373 Byomf. tiltak - avsetn. helse og sosiale tj. (EST)	47,9	1,3	1,3	1,3	1,3
374 Prosjekteringsmidler (EST)	5,1	5,2	5,2	5,2	5,2
384 Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	21,8	24,9	26,1	27,2	27,2
427 Tap på utlån (EST)	7,1	3,0	3,5	3,5	4,0
428 Sosiale boligvirkemidler (EST)	199,9	205,5	205,5	205,5	205,5
481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0
483 Områdesatsing Tøyen (EST)	25,0	25,0	25,0	25,0	25,0
Sum Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)	3 913,3	3 103,7	3 126,9	3 139,6	3 163,6

Netto driftsresultat pr kapittel

tall i tusen

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Netto driftsresultat pr kapittel	2015	2016	2017	2018
058 Karea Oslo KF	0	0	0	0

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Brutto investeringsbudsjett	2015	2016	2017	2018
313 Sykehjemsetaten (EST)	35,5	295,0	10,0	937,0
314 Helseetaten (EST)	7,5	7,5	7,5	7,5
315 Velferdsetaten (EST)	0,2	0,2	0,2	0,2
360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	2,3	2,3	2,3	2,3
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	13,0	10,0	10,0	10,0
427 Tap på utlån (EST)	4,0	4,0	4,0	4,0
481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)	4,0	4,0	0,0	0,0
ØKONOMIPLAN (brutto)	66,5	323,0	34,0	961,0

Karea Oslo KF – overføring

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
176 KAREA Oslo KF - overføring (EST)				
14	Overføringsutgifter	16 934	17 154	17 629
	Sum utgifter	16 934	17 154	17 629
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	16 934	17 154	17 629

1 Ansvarsområde

Karea Oslo KF skal gi opplæring og arbeidsforberedende trening til personer som er bosatt i Oslo. Målgruppen er personer som har vanskeligheter med å ta eller opprettholde ordinært arbeid eller utdanning. Foretaket har kun arbeidsrettede tiltaksplasser, ingen varig tilrettelagte arbeidsplasser. Dette innebærer at alle deltakerne i utgangspunktet skal hjelpes ut i arbeid eller andre aktive tiltak, ikke inn i en trygdeordning. For mennesker med nedsatt funksjonsevne arbeider Karea for arbeidsplasser med bistand og arbeidsplasser i skjermet virksomhet gjennom et nytt aksjeselskap. Foretaket tilbyr bedriftsintern opplæring til kommunens ansatte, og selger bedriftsintern opplæring til private bedrifter.

Tiltaksdeltakerne henvises fra de lokale NAV-kontorene, bydelene, etater og foretak i Oslo kommune.

2 Situasjonsbeskrivelse

Foretaket skal tilby arbeidsplasser som gjenspeiler behovene i målgruppen.

Byrådssak 274/11 Orientering om bedrifter for yrkeshemmede ble tatt til orientering av bystyret i desember 2011. Karea Oslo KF skal utvikles i tråd med orienteringsmeldingen og med prosjekt om Bedre samordning av Karea Oslo KF og kommunalt hel- og majoritetseide aksjeselskap som driver arbeidsmarkedstiltak med sikte på å styrke kommunens rehabiliteringsprofil.

I byrådssak 126/14 foreslår byrådet en sammenslåing av foretaket Karea Oslo KF og aksjeselskapet AS Varbas til ett nytt aksjeselskap. En sammenslåing av selskapene innebærer at Karea Oslo KF må avvikles som kommunalt foretak. Et nytt aksjeselskap kan blant annet videreutvikle arbeidet med omstilling, attføring og overtallighet for samtlige av kommunens virksomheter. Ved å samle kompetanse i et nytt selskap vil kommunen ha større mulighet til å håndtere overtallighet ved omorganisering i egne virksomheter.

Karea Oslo KF er tiltaksarrangør for NAV tiltak for det antall yrkeshemmede som staten og foretaket har inngått avtale om. NAV tiltak kjøper for tiden 36 AB-plasser (Arbeid med bistand) og 82 APS-plasser (Arbeidsplasser i skjermet virksomhet). Foretakets forutsigbarhet i avtalene med NAV er på seks mnd. Oslo kommune finansierer ytterligere 43 arbeidstreningsplasser. Foretaket baserer sin drift på tilskuddene fra NAV Stat og Oslo kommune, men henter også noen inntekter ved å selge ulike tjenester. Det fremgår av foretakets vedtekter at det skal drive forretningsmessig. Eventuelt overskudd skal, i henholdt til forskriftene for arbeidsmarkedsbedrifter, forbli i foretaket til formålets beste.

Karea Oslo KF har dreid sin virksomhet bort fra skjermede produksjonsaktiviteter og har nå som hovedstrategi å drive arbeidstrening ute i det ordinære arbeidsliv da dette viser seg å gi best formidlingsresultater. For å lykkes i å få deltakerne over i ordinært arbeid eller utdanning, må foretaket holde høy kvalitet i arbeidet med den enkelte og utnytte tiltaksplassene fullt ut. Dette forutsetter at tilbudet om plasser og treningsarenaer gjenspeiler behovene i målgruppen og etterspørselen i markedet. De interne arenaene driver kun med salg av tjenester som markedet etterspør, og foretaket satser bare på arbeidstreningarenaer som gir deltakerne relevant arbeidserfaring i yrker som det er behov for. Foretaket driver i tillegg utstrakt kursvirksomhet og opplæring, bl.a. innen basisferdigheter for minoritetsspråklige.

Foretaket skal legge til rette for videre skolegang, bistå med avklaringer av uførepensjon og AAP (arbeidsavklaringspenger) og tilby tiltak for personer i kvalifiseringsprogrammet og introduksjonsordningen. Fordeling av tiltaksplasser på de ulike arenaene vurderes ut i fra hvilke tjenester som etterspørres fra NAV og Oslo kommune, samt en løpende behovsvurdering av arbeidsmarkedets behov for arbeidskraft. Foretakets arbeidstreningarenaer er relativt enkle å bygge opp og bygge ned, noe som gir den nødvendige fleksibilitet.

3 Mål og måltall

Byrådets mål for bedriften er å:

- få flest mulig over i varig ordinært arbeid

Måltall for: Kap. 176 KAREA Oslo KF	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Antall deltakere	350	460	350	500
Ferdig attførte	170	247	170	250

Nøkkeltall for: Kap. 176 KAREA Oslo KF	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall godkjente plasser	161	161	170
Antall personer i tiltak ved utgangen av året	147	161	213

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet at bedriften skal:

- øke antall lærlingeplasser slik at flere elever gis mulighet til å fullføre utdanning som læring i bedriften
- samarbeide tett med andre bedrifter for å oppnå økt ressursutnyttelse og bedre resultat for brukerne

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en forventet lønns- og prisutvikling med 0,5 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader

Sykehjemsetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
313 Sykehjemsetaten (EST)			
10 Lønn og sosiale utgifter	2 407 947	2 666 740	2 654 810
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	473 849	403 558	373 446
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 786 559	1 760 228	1 803 630
14 Overføringsutgifter	88 901	24 295	24 992
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	31 669	0	0
Sum utgifter	4 788 925	4 854 821	4 856 878
16 Salgsinntekter	-16 824	-89 539	-92 109
17 Refusjoner	-3 655 985	-3 519 684	-3 640 216
18 Overføringsinntekter	-16 071	-3 013	-3 099
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-27 895	0	0
Sum inntekter	-3 716 775	-3 612 236	-3 735 424
Netto utgifter	1 072 150	1 242 585	1 121 454

1 Ansvarsområde

Byrådets mål er at Oslo skal være en alders- og demensvennlig by.

Sykehjemsetaten har ansvar for at innbyggere i Oslo får tilbud om sykehjemsplass når de har vedtak fra bydelen om dette. Sykehjemsetaten skal sørge for at sykehjemstilbudet er tilpasset de ulike brukergruppers behov.

Etaten har et fortløpende ansvar for å tilpasse totalvolumet av sykehjemsplasser, sikre valgfrihet og likebehandling og utvikle differensierte tilbud i tråd med bystyrets vedtak og bydelenes bestillinger.

2 Situasjonsbeskrivelse

Videre utvikling og tilpasning av tjenestetilbudene

Byrådet er opptatt av at eldre skal kunne bo hjemme hele livet eller lengst mulig. I henhold Bystyremelding 1/2014: *Aktive, sunne og trygge eldre i Oslo* er byrådet opptatt av å gi eldre flere år med god livskvalitet. Eldre er en viktig ressurs. Trening og aktivitet er viktig uansett alder og bosted. Tjenestene skal mottas der folk bor og når behovet oppstår, derfor er utvikling av tjenestene fremover med fokus på hverdagsrehabilitering og velferdsteknologi avgjørende. Sykehjemmene må videreutvikles, slik at de møter behov som ikke kan ivaretas i brukernes hjem. Tilbudene skal videreutvikles, spesialiseres og tilpasses behovene til dagens og fremtidens eldre. God ledelse av sykehjemmene har stor betydning for kvaliteten i tilbudet. Byrådet vil derfor etablere toppladerskoleing for institusjonsledere.

Helsehus - korttidssykehjem

Byrådet vil fortsette utviklingen av helsehus (korttidssykehjem) for å bidra til at eldre kan bo hjemme hele livet eller lengst mulig. Helsehus er et spesialisert tilbud med styrket kompetanse innen medisin, rehabilitering og sykepleie. Videre skal helsehusene ha nødvendig utstyr for å ivareta både utskrivningsklare pasienter fra sykehus og hjemmeboende som trenger rehabilitering og/eller opptrening for at de fortsatt skal kunne bo i eget hjem, samt avlastning for pårørende. Tilbudet vil ivareta kommunens oppgaver som følger av samhandlingsreformen. Solvang sykehjem ble valgt ut i januar 2014 som det første helsehuset i Oslo og etableringen er i full gang. Også Tåsenhjemmet, Ryenhjemmet og Lilleborg sykehjem vil bli helsehus. Byrådets mål er 4-5 helsehus geografisk fordelt i byen, slik at de som trenger tilbudet, får dette i sitt nærmiljø. Å møte beboerne med opptrening og hverdagsrehabilitering, og benytte velferdsteknologi vil bli en del av det helsehusene skal ivareta.

Langtidssykehjem – beboernes hjem

De som trenger langtidsopphold i sykehjem skal møtes av en hjemlig atmosfære og med tilpassende aktivitetstilbud. Byrådet er opptatt av hvordan beboere på langtidssykehjem kan leve et hverdagsliv som er gjenkjennelig for dem. Byråden for eldre har igangsatt et pilotprosjekt «Bedre hverdagsliv på sykehjem» etter inspirasjon fra demenssykehjemmet de Hogeweyk i Weesp i Nederland. Fire sykehjem er med i prosjektet: Manglerudhjemmet, Sofienberg-hjemmet, Økernhjemmet og Fagerborghjemmet. Prosjektperioden går ut 2015. Prosjektet skal evalueres, og erfaringene tilflytte alle sykehjem i Oslo.

Langtidssykehjem skal være et spesialisert tilbud med styrket kompetanse for langtidsboere. Det skal vektlegges at sykehjemmene er beboernes hjem for de siste årene av deres liv, og at hverdagsrytmen skal tilsvare mest mulig det beboerne er vant til fra tidligere. Trivselstiltak, riktig ernæring og god atmosfære rundt måltidene er vesentlig. Beboere skal ha tilgang på spesialkompetanse innen medisin, rehabilitering og sykepleie som de har behov for. Tilbudet skal ivareta behovene som mennesker har ved avslutningen av livet. Langtidssykehjemmene skal ha fokus på nye metoder innen velferdsteknologi, og tjenestene skal utformes ut fra beboernes behov. Det må skilles mellom beboernes private areal, felles areal og tjenestearreal. Tjenestearbeidet skal ikke være fremtredende ved langtidssykehjemmene, og vaktrommene skal fjernes. Fokus er å skape et hjem for beboerne og en meningsfull hverdag med mulighet til uteaktiviteter.

Hjemmene skal være hyggelig å besøke for familie og venner av beboerne, også for barn og barnebarn. Det skal derfor legges til rette for lek og aktivitet for barn på sykehjemmene.

Byrådet har gjennomført en evaluering av driftsstyreordningen i sykehjem og avgitt sak om dette til bystyret. Byrådet har også satt i gang en evaluering av tilsynsutvalg i sykehjem og vil eventuelt foreslå endringer i ordningen og reglement for utvalgene avhengig av hva evalueringen sier.

Oslo kommune har som mål å øke andelen faglærte i pleie- og omsorgstjenestene. Sykehjemsetaten skal videreføre arbeidet med å øke fagkompetansen i sykehjemmene.

Sykehjemsetaten skal legge til rette for flere læreplasser for helsefagarbeidere og studenter ved høyskolene i sykehjemmene. I 2014 er det over 70 læreplasser i sykehjemmene. I 2015 vil etaten øke til 100 nye læreplasser for helsefagarbeidere. Etaten skal samarbeide tett med høyskolene i Oslo og Akershus og Utdanningsetaten for å bidra til at sykehjemmene blir gode praksissteder for studenter og lærlinger.

Utbedring og tilpasning av bygningsmassen

Byrådet vil videreføre tiltak for å bedre den bygningsmessige standarden på sykehjemmene i Oslo. Dette er nærmere beskrevet i Sykehjemsbehovsplan – rullering 2014-2024. Utbygging av Omsorg+ og sykehjem.

Et av hovedmålene i sykehjemsbehovsplanen er å totalrehabiliter/bygge 2500 sykehjemsplasser innen 2022. I kommende økonomiplan prioriterer byrådet å få totalrehabiliter/bygget 9 sykehjem hvorav 4 i kommunal regi og 5 sykehjem som OPS-prosjekter. Dette innebærer at det i økonomiplanperioden blir

totalrehabiliter/bygget ca. 1400 plasser som er over halvparten av målsettingen i Sykehjemsbehovsplanen.

Totalt benyttes over 5 mrd. brutto i investeringsmidler til totalrehabilitering/bygging av sykehjem i planperioden. Av dette er brutto 2,5 mrd. avsatt hos Omsorgsbygg Oslo KF for realisering av 4 sykehjem i kommunal regi. I tillegg er det innarbeidet midler til 5 OPS-prosjekter i Sykehjemstetatsens investeringsramme i form av at det settes av en netto ramme på 1,2 mrd. ekskl. mva-refusjon og statstilskudd på 1,8 mill. per plass; som er tilsvarende en brutto ramme på nærmere 3 mrd.

I tillegg til denne satsingen er det også avsatt 250 mill. i økonomiplanperioden til ordinær rehabilitering av kommunens øvrige sykehjem.

Investeringsramme for Ullerntunet (144 plasser) er fastsatt i revidert budsjett 2014 med 755 mill. Byggestart er i 2014 og ferdigstilling ved årsskiftet 2016/2017. Investeringsramme for Hovseterhjemmet (163 plasser) er lagt inn i 2015 med ferdigstilling i 2017. OPS-avtale for nytt sykehjem i Henrik Sørensens vei (146 plasser) er vedtatt. Forventet innflytting er i 2016/2017. Oppgradering av gamle Økern sykehjem ferdigstilles høsten 2014 og beboerne fra Hovseterhjemmet skal bo der under tiden rehabilitering av Hovseterhjemmet foregår.

For tre sykehjem starter selve bygging i 2014/2015. Dette gjelder Ullerntunet, Hovseterhjemmet og nytt sykehjem i Henrik Sørensens vei. Byrådet forsterker nå arbeidet med fornying av fire nye sykehjem. Disse forventes ferdig i 2018 og midler til husleie/drift er lagt inn i slutten av økonomiplanperioden. Dette gjelder Furuset sykehjem og Lille Tøyen Sykehjem. Begge disse søkes bygd som demenslandsby. Dessuten gjelder det arbeidet med to sykehjem som blir resultat av den OPS-konkurransen for eiendomsutviklere som har egen tomt, som utlyses høsten 2014. To andre sykehjem er i forprosjektfasen, Lindeberg sykehjem og Ryenhjemmet. For ytterligere seks sykehjem er det gjennomført konseptvalgutredninger. Til sammen er ca. 1400 sykehjemsplasser under planlegging/bygging.

Stovner sykehjem

Stovner sykehjem er planlagt å skulle benyttes som midlertidig sykehjem med en forutsatt levetid på 10 år. Sykehjemmet skal benyttes som erstatnings-sykehjem for andre sykehjem, mens de er under rehabilitering. Det er totalt innarbeidet 140 mill. til rehabilitering av sykehjemmet.

Ny informasjon indikerer at behovet for erstatnings-sykehjem kommer noe senere enn tidligere forutsatt. Årsaken til dette er at det første rehabiliteringsprosjektet som Stovner skulle være erstatningssykehjem for, blir realisert senere enn tidligere forutsatt.

Ny informasjon indikerer at kostnadene ved å bygge Stovner sykehjem som et midlertidig sykehjem vil komme til å øke med anslagsvis 30 mill. utover tidligere innarbeidet kostnadsramme. Dette vil medføre en vesentlig høyere husleie for prosjektet, fordi denne merkostnaden må nedbetales over prosjektets levetid på 10 år.

Kommunen vil også komme til å miste vesentlig mer i statlig tilskudd enn det som var forutsatt da prosjektet ble vedtatt. I det vedtatte prosjektet, vil det som følge av de begrensningene det er i den eksisterende bygningskroppen, bli for lavt areal i beboerrommene til at prosjektet vil kvalifisere for å utløse statlig tilskudd. Solbergregjeringen økte statstilskuddet per sykehjemsplass fra ca. 1,1 mill. i 2013, til ca. 1,8 mill. i 2014. Som følge av denne betydelige veksten i tilskudd vil kommunen for et sykehjem med 150 plasser, gå glipp av ca. 270 mill. i statlig tilskudd ved å velge midlertidige løsninger som ikke genererer husbanktilskudd.

Byrådet vil frem til Tilleggsinnstillingen, på bakgrunn av overnevnte opplysninger, undersøke muligheten for alternative og mer permanente løsninger på samme sted. Løsninger som eventuelt både kan sikre ønsket varig kapasitetsvekst og ha en tilstrekkelig god beboerstandard til å utløse statlige tilskudd.

Enhetspris og prisberegning

Pris pr vektet plass i 2015 foreslås slik:

Pris per vektet plass 2014	635 550
Effektueringsuttak 6,027 mill.	-1 168
Reduksjon av prissubsidier 25,0 mill	4 846
Sum før lønns- og prisjustering	639 228
Lønns- og prisjustering 2,87 %	18 346
Pris pr vektet plass 2015	657 574

Kapitaldelen av sykehjemmenes husleiekostnad er ikke inkludert i pris pr vektet plass.

Sammen med budsjettet legger Byrådet frem sak om sykehjemsfinansiering i Oslo kommune, oppfølging av verbalvedtak H36/12. Saken foreslår nytt system for finansiering av sykehjempriser. I påvente av bystyrets behandling er sykehjemsprisen beregnet etter samme metode som tidligere år.

Tabell med oversikt over driftskostnader og priser for de ulike kategorier foreslås i Tilleggsinnstillingen.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at eldre skal kunne bo hjemme hele livet eller lengst mulig
- at beboerne på langtidssykehjem i størst mulig grad opplever et bomiljø som gjenspeiler en normal livssituasjon med en hjemlig atmosfære
- at utbygging av Omsorg+ og sykehjem i Oslo er i tråd med behov som beskrevet i Sykehjemsbehovsplanen

Måltall for: Kap. 313 Sykehjemsetaten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel plasser i enerom av antall døgnplasser i drift	95 %	95 %	95 %	97 %
- herav andel enerom i langtidsplasser	xxx	98,6 %	100 %	100 %
- herav andel enerom i korttidsplasser	xxx	73,6 %	64 %	70 %
Andel korttidsplasser i sykehjem	15 %	8,9 %	15 %	0 %
Andel rehabiliteringsplasser i sykehjem	5 %	2,9 %	5 %	20 %
Fysioterapeut timer pr. uke pr. beboer i institusjon	0,55	0,57	0,55	0,60
Legetimer pr. uke pr. beboer i institusjon 3)	0,44	0,46	0,51	0,51
Andel årsverk med fagutdanning 1)	xxx	89 %	85 %	90 %
Pårørendetilfredshet - andel fornøyde pårørende	85 %	88 %	85 %	85 %
Iverksettingstid for vedtak om institusjonsplass 2)	< 14 dager	6 dager	< 14dager	< 14 dager
Antall helsefagarbeiderlæringer i sykehjemmene	30	50	50	100

1) Nytt måltall i 2014 kostrafunksjon 234, 253 og 254, omfatter alle ansatte

2) Med iverksettingstid menes tid fra vedtak er fattet til tildeling av plass/innflytningsdato

3) Gjelder beboere i sykehjemstilbud som sykehjemsetaten drifter

Nøkkel tall for: Kap. 313 Sykehjemsetaten (EST)	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall liggedøgn på langtidsopphold i institusjon	1 426 812	1 417 147	1 451 732
Antall liggedøgn på tidsbegrenset opphold i institusjon	191 813	218 946	195 632
Beleggsprosent, langtidsplasser i institusjon	97,7 %	98,2 %	98 %
Beleggsprosent, korttidssplasser i institusjon	92,3 %	90,2 %	88,5 %
Antall innleggelser på trygghetsplass	1 101	871	872
Andel som får oppfylt sitt førstevalg for langtidsopphold	78,0 %	81,0 %	80,7 %
Andel korttidsplasser i sykehjem	12,8 %	11,4 %	8,9 %
Andel rehabiliteringsplasser	2,7 %	3,0 %	2,9 %
Andel plasser i skjermet enhet for personer med demens	19,9 %	18,9 %	18,5 %
Andel ansatte med 80 % stilling eller mer fordelt på:	xxx	xxx	xxx
- fast ansatte	55,3 %	57,4 %	56,4 %
- fast lønnede (fast ansatte og vikarer)	54,7 %	54,9 %	54,7 %
Gjennomsnittlig antall ledige sykehjemsplasser pr. tertial	75,3	31,2	42
Sykefravær	11,1 %	10,7 %	11,7 %

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- etablere inntil 5 helsehus (korttidssykehjem) geografisk fordelt over hele byen med styrket kompetanse og bedre utstyr, med satsing på forebygging, trening og rehabiliteringsopphold
- vri organiseringen av omsorg på langtidssykehjem fra institusjon til hjem, slik at hverdagslivet, aktiviteter og dagsrytmer i størst mulig grad er i tråd med den enkelte beboers preferanser
- ta i bruk frivilliges innsats i sykehjemmene, og sørge for at helsehus og langtidssykehjem er åpne overfor lokalmiljøet
- starte prosessene med fire sykehjem som forventes ferdige i 2018
- utvikle flere lavterskel dagtilbud til pårørende og mennesker med demens, i samarbeid med bydelene
- få på plass en fremtidsrettet satsing på velferdsteknologi i Oslos sykehjem i 2015 som gir beboere økt trygghet, høyere sosial deltagelse, og reduserte kostnader.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon (brutto) på i alt 51,1 mill. i 2015 økende til 64,7 mill. i 2017. Deler av disse midlene er omdisponert til Velferdsteknologi. Fra 2015 avsettes det 20 mill. årlig til Velferdsteknologi i pleie og omsorgstjenesten. 10 mill. årlig er avsatt i driftsbudsjettet på kap. 304 Avsetninger eldre og 10 mill. årlig er avsatt på kap. 372 Byomfattende tiltak avsetninger eldre til investeringer.

For 2015 er det innarbeidet 2 mill. til topplederskoleing for institusjonsstyrere, 4 mill. til fjerning av vaktrom, 2 mill. til kurs og opplæring i matservering på sykehjemmene og 1 mill. til leketiltak for barn som besøker familiemedlemmer på sykehjemmene. Det er innarbeidet ytterligere 1 mill. til hverdagsaktiviteter og trivselstiltak på langtidssykehjemmene, i tillegg til de 4 mill. om allerede er innarbeidet i etatens ramme. Med det er det innarbeidet i alt 5 mill. til trivselsskapende tiltak.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon på 27,4 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er redusert fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Redusert pensjonskostnad er trukket ut med 88,5 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
313 Sykehjemsetaten (EST)			
00 Lønn og sosiale utgifter	-284	0	0
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 987	65 500	35 500
04 Overføringsutgifter	3 923	0	0
Sum utgifter	19 625	65 500	35 500
07 Refusjoner	-5 259	-12 600	-6 600
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 923	0	0
Sum inntekter	-9 182	-12 600	-6 600
Netto utgifter	10 444	52 900	28 900

Investeringsoversikt

313 Sykehjemsetaten (EST)	*) Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
107 006 Inventar og utstyr sykehjem			10 000	10 000	10 000	10 000		Løpende
112 014 Sykehjem - inventar og utstyr	51 000	25 500	25 500	0	0	0	0	1/14 - 4/15
115 022 OPS-prosjekter - nye sykehjem	927 000		0	0	0	927 000	0	1/18 - 4/18
115 025 OPS-prosjekter - Henrik Sørensenvei sykehjem	285 000		0	285 000	0	0	0	1/15 - 4/15
Sum investeringsutgifter			35 500	295 000	10 000	937 000		
107 006 Inventar og utstyr sykehjem	Investeringsmoms		-1 600	-1 600	-1 600	-1 600		
112 014 Sykehjem - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-5 000	0	0	0		
Sum kapittel finansiering			-6 600	-1 600	-1 600	-1 600		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			28 900	293 400	8 400	935 400		

*) Kostnadsramme for OPS-prosjekter er eksklusiv mva. og statstilskudd

Investeringsmidler til fornying av sykehjem og til generell rehabilitering sykehjem i planperioden

Totalt benyttes over 5 mrd. brutto i investeringsmidler til totalrehabilitering/bygging av sykehjem i planperioden. Av dette er brutto 2,5 mrd. avsatt hos Omsorgsbygg Oslo KF for realisering av 4 sykehjem i kommunal regi. I tillegg er det innarbeidet midler til 5 OPS prosjekter i Sykehjemstetaten investeringsramme i form av at det settes av en netto ramme på 1,2 mrd. ekskl. mva-refusjon og statstilskudd på 1,8 mill. per plass; som er tilsvarende en brutto ramme på nærmere 3 mrd. Det er avsatt 250 mill. i økonomiplanperioden til ordinær rehabilitering av kommunens øvrige sykehjem. Det vises til omtale i Kapittel 9.1. Kultur og næring – eiendomsforetakene under Omsorgsbygg.

7 Forslag til verbale vedtak

Pris pr vektet sykehjemsplass i 2015

Pris pr vektet sykehjemsplass i 2015 fastsettes til kroner 657 574.

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen

Salgspris for tjenester ved Villa Enerhaugen skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene

Salgspris for spesialplasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter

Salgspris for spesialplasser ved Kingosgate bo- og rehabiliteringssenter skal være kostnadsdekkende og fastsatt i samsvar med vedtatte effektiviseringskrav og inntektsforutsetninger. Når avtaler om kjøp av tjenester inngås skal det være dialog med kjøperbydel om tjenesteinnhold. Justering av pris på avtaler om salg av tjenester til bydelene skal holdes innenfor kommunens deflator. Ved aktivitetsendringer i tjenestekjøpene skal avtalene reforhandles i dialog med kjøperbydelene

Helseetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
314 Helseetaten (EST)			
10 Lønn og sosiale utgifter	501 680	470 082	667 280
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	195 622	127 537	172 222
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	348 267	348 115	354 796
14 Overføringsutgifter	85 386	36 968	45 057
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	15 541	0	0
Sum utgifter	1 146 497	982 702	1 239 355
16 Salgsinntekter	-61 044	-62 943	-64 768
17 Refusjoner	-288 194	-166 999	-295 411
18 Overføringsinntekter	-309	0	-126 361
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-12 369	0	0
Sum inntekter	-361 917	-229 942	-486 540
Netto utgifter	784 580	752 760	752 815

1 Ansvarsområde

Helseetaten skal bidra til utvikling av en god kommunehelsetjeneste i Oslo. Etaten skal ivareta en støtte- og rådgivningsfunksjon overfor bydelene, samt drive utviklingsarbeid innen områdene helse, pleie og omsorg.

Helseetaten ivaretar lovpålagte oppgaver i smittevernloven og i helse- og omsorgstjenesteloven, herunder kommunelegefunksjonen i byomfattende saker. Etaten er delegert myndighet om miljørettet helsevern i saker som gjelder to eller flere bydeler. Etaten har en viktig rolle i kommunens helseberedskapsarbeid.

Legevakten skal tilby nødvendig allmennmedisinsk helsehjelp og sosialfaglig bistand til personer som har et akutt hjelpebehov og som bor eller oppholder seg i Oslo. Legevakten gir dette tilbudet i samarbeid med Oslo universitetssykehus, Ullevål, som har ansvar for behandling av skader/sår ved egen poliklinikk. I tillegg til Legevakten i Storgata 40, er det etablert legevakt på Aker

Tannhelsetjeneste er et fylkeskommunalt ansvar og skal tilby forebygging, oppsøkende tilbud og behandling for prioriterte grupper, samt overvåke tannhelsen og arbeide for god tilgjengelighet til tjenestene. De prioriterte gruppene er barn og unge, psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon og grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemme-sykepleie. Tannhelsetjenesten skal også gi tilbud til ungdom som fyller 19 eller 20 år i behandlingsåret.

2 Situasjonsbeskrivelse

Befolkningsveksten i Oslo har konsekvenser for kapasiteten i Tannhelsetjenesten og legevaktjenestene. For Tannhelsetjenester innebærer dette en økning i prioritert klientell på mer enn 3 000 nye pasienter per år.

Effektiv organisering og større tannklinikker er viktige tiltak for å møte veksten i pasientgrunnlag.

Femåringer i Oslo har dårligere tannhelse enn i landet for øvrig. Helseetaten samarbeider med to bydeler i et prosjekt hvor målet er å bedre småbarns tannhelse, blant annet gjennom tidlig oppsøkende arbeid.

Det gjennomføres en omfattende rehabilitering av bygningsmassen i Storgata 40 i 2014-15. Dette utføres samtidig med full drift, og vil være utfordrende for driften i anleggsperioden.

Kapasiteten ved legevakten i Storgata har over lengre tid vært presset, og aktiviteten dreier mot mer alvorlige syke pasienter enn tidligere. Det samarbeides med OUS om utarbeiding av kriterier slik at pasienter i ambulanse ikke unødig sendes til Legevakten.

Legevaktsentralen betjener telefonhenvendelser både til Legevakten Aker og Allmennlegevakten i Storgt 40. Antall ubesvarte anrop er synkende. Et system for triagering (prioritering) av telefonhenvendelser er under arbeid.

Helsedirektoratet har sendt ny akutforskrift på høring. Det foreslås at svarsystemet i legevaktsentralene

innrettes slik at 80 % av alle henvendelser normalt kan besvares innen 90 sekunder og 95 % normalt kan besvares innen to minutter. Dette vil kreve økt bemanning og ha konsekvenser for ressursituasjonen.

Byrådet har igangsatt arbeid med revidert konseptvalgutredning (KVU) for storbylegevakt. Mulige virksomhets- og lokaliseringalternativer skal utredes i lys av Oslo Universitetssykehus skisse for løsninger og mulig fremdrift for Campus Oslo prosjektet. Fase 1 i utredningen skal ferdigstilles innen utløpet av 2014, og revidert KVU skal foreligge medio 2015.

Helseetaten har etablert et samarbeid med bydelene og Velferdsetaten om gjengangere i sosialtjenesten som får vedtak om akutt døgnovernatting. Tjenesten skal ha høyt fokus på omstilling og brukerens behov.

I 2014 er det lagt frem en egen handlingsplan for arbeid mot vold i nære relasjoner hvor målet er å styrke det forebyggende arbeidet og sørge for at tiltakene er samordnet. Helseetaten skal bidra med å forebygge og forhindre utvikling av vold i nære relasjoner, samt å gi effektiv bistand til overgrepsutsatte. Allmenlegevakten, skadelegevakten, Oslo kriesenter og politiet samarbeider om oppfølging av personer som er utsatt for vold i nære relasjoner. Helseetaten har etablert et eget team med ansvar for oppfølging av overgrepsutsatte.

Etaten etablerer et sentralt kriseteam for håndtering av kriser og traumer i samarbeid med bydelene.

Oslo kommune skal vedta en ny overordnet handlingsplan for psykisk helsearbeid (2015-2018). Implementeringsarbeidet vil involvere tjenesteapparatet og fagfolk i samtlige bydeler og etater som har ansvar for målgruppene i handlingsplanen. Barn og unge og voksne med sammensatte og store utfordringer er prioritert.

Helseetaten prioriterer skolering av ansatte slik at de har god kompetanse til å følge opp personer etter selvmordsforsøk og etterlatte etter selvmord.

Kommunal akutt døgnenhet (KAD) ble etablert i 2013 og det planlegges for full drift med 73 senger i løpet av 2015. Helseetaten samarbeider med Sykehjemsetaten, OUS og andre aktører på samhandlingsarena Aker om å utvikle tilbudene.

Handlingsplan for implementering av folkehelseplanen videreføres i 2015 med tiltak innen helseovervåking, kommunikasjon og satsningsområdet barn og unge. Det skal arbeides med foreldreveiledning (ICDP), frisklivstilbud og ernæring i barnehager, helsestasjons- og skolehelsetjenesten.

Det arbeides kontinuerlig med å utvide nettsiden *Oslohelse* for å formidle oversikt over helsetilstanden

og påvirkningsfaktorer i befolkningen. Det er utviklet egne bydelsprofiler som vil videreutvikles i 2015.

Helseetaten viderefører arbeidet med å utvikle en modell for hverdagsrehabilitering i Oslo. Flere bydeler innlemmes i prosjektet fra høsten 2014, og prosjektet fortsetter i 2015 som planlagt. Byrådet oppretter også et sentralt ressursenter for rehabilitering ved Aker helsearena.

Handlingsplan for mennesker med funksjonsnedsettelser (2012-2014) skal revideres. Det er fortsatt behov for forebyggende og holdningsskapende arbeid, og etaten vil ha en koordinerende rolle i dette arbeidet. Etaten skal gjennom samarbeid med andre kommunale virksomheter bidra til å formidle faglig kunnskap, samt følge opp bydelene. Byrådet vil utvide mandatet til Rådgivningskontoret for hørselshemmede til også å omfatte rådgivning til synshemmede. Kontoret endrer med det navn til Rådgivningskontoret for syns- og hørselshemmede.

Spesialisthelsetjenesten har et ansvar for spesialisert habilitering og er avhengig av et godt samarbeid med bydelene. Det er behov for å følge opp dette området for å se kommunens tilbud og spesialisthelsetjenestens habiliteringstilbud mer i sammenheng. Det er ønskelig Helseetaten bidrar med faglige innspill og drøfte utfordringer mellom spesialisthelsetjeneste og bydelene når det gjelder habilitering.

Helseetaten har ansvar for oppfølging av satsningen *Løft for bedre ernæring*, som er et samarbeid med Utviklingssenter for hjemmetjenester og bydelene. Satsingen er utvidet til å omfatte personer med utviklingshemming i samlokaliserte boliger.

Gjeldende avtale om drift av trygghetsalarmtjenesten i Oslo utløper 31.12.14. Helseetaten arbeider med innovativ anskaffelse av ny velferdsteknologi. Målet er å legge til rette for at Oslo kommunes brukere av hjemmetjenester kan bo hjemme hele livet eller så lenge som mulig, og at det oppleves trygt.

Det foregår det en rekke utprøvinger av ny velferdsteknologi i kommunen. Helseetaten har blant annet innledet et samarbeid med SINTEF og tre andre kommuner i prosjektet «SAMSPILL» som er et 3 årig prosjekt. Syv bydeler deltar i den første praktiske utprøvingen som omfatter bruk av trygghetsalarmer med GPS sporingsenheter – beregnet for personer med demens og kognitiv svikt.

Det er stort behov for utskifting, oppgradering og utvikling av eksisterende fagsystemer. Dette er nødvendig som grunnlag for å kunne tilby byens borgere selvbetjeningsløsninger og tjenester på nett.

Arbeidet med forbedring av Oslo kommunes kvalitetsmålingssystemet for pleie- og omsorgstjenestene i Oslo skal videreføres.

Nye avtaler om tjenestekonsesjoner for brukervalgsordningen innen hjemmesykepleie og praktisk bistand skal iverksettes fra 30.04.2015.

Overordnet strategisk kompetanseplan for pleie- og omsorgstjenestene skal rulleres i 2015.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at helseforskjeller i Oslo reduseres
- at volds- og voldtektsrammede får den hjelp og oppfølging de har behov for
- at andelen 5-åringer med friske tenner skal økes til 80 % innen 2018

Måltall for: Legevakten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Prioritet				
RØD, ingen ventetid	100 %	100 %	100 %	100 %
ORANGE, < 20 min.1)	90 %	63 %	90 %	90 %
GUL, < 60 min.	90 %	61 %	90 %	90 %
GRØNN, < 120 min. BLÅ2)	70 %	79 %	70 %	70 %

1) Pga. krevende logistikk er måltallet for 2014 basert på 20 min.ventetid mens det i 2013 var 10 min.

2) Henvises til rådgivning hos sykepleier

Måltall for: Tannhelsetjenesten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel 5-åringer med friske tenner	-	71 %	-	76 %
Dekningsgrad (%)				
Gruppe a (0 – 18 år)	91	94	92	94
Gruppe b (psykisk utviklingshemmede)	83	78	85	85
Gruppe c (eldre, syke og uføre)	47	45	47	47
Gruppe d (de som fyller 19 eller 20 år)	64	66	63	66

Merknad: Dekningsgrad rapporteres kun som årsresultat.

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- i samarbeid med bydelene sikre gode rutiner for helseundersøkelse og helsetjenestetilbud til immigranter
- ha fagsystemer med høy sikkerhet og gode kommunikasjonsløsninger
- arbeide for elektronisk løsning som gir mulighet for enkel og trygg kommunikasjon mellom helseøster og elever
- videreutvikle kvalitetsmålingssystemet for pleie og omsorgstjenestene med nye og bedre kvalitetsindikatorer
- redusere andelen unge som røyker
- etablere rådgivningstjeneste for synshemmede
- gjennomføre opplæring for å øke kompetansen til å forebygge og følge opp vold i nære relasjoner
- gjennomføre tannhelsekontroller på de tidspunkter det er planlagt og samarbeide med bydelene om tiltak for å bedre tannhelsen hos småbarn

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 4,8 mill. i 2015 økende til 11,5 mill. i 2017.

Det er innarbeidet ytterligere 122,8 mill. i tilskudd for helårsdrift av kommunal akutt døgnenhet (KAD). Av de statlige styringsmidlene til kommunalt barnevern er innarbeidet 0,7 mill. til videre utvikling av fagsystemet Familia. Midler til helsestasjonstilbudet for lesbisk, homofil og bifil ungdom (LHBT), 0,75 mill. er overført til Bydel Grünerløkka som har overtatt oppfølgingen av det byomfattende tilbudet. Det er innarbeidet 1,6 mill. årlig fra 2015 til utvidelse av Rådgivningskontoret for hørselshemmede til også å omfatte rådgivning for synshemmede. Kommunens andel av utgiften knyttet til etablering av klinisk virksomhet ved regionalt odontologisk kompetansesenter for Østlandet er innarbeidet i 2015 med 1,6 mill.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon på 19,9 mill. jf. kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er redusert fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Redusert pensjonskostnad er trukket ut med 23,7 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
314 Helseetaten (EST)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 063	7 500	7 500
04 Overføringsutgifter	1 016	0	0
Sum utgifter	5 079	7 500	7 500
07 Refusjoner	0	-500	-500
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 172	0	0
Sum inntekter	-3 172	-500	-500
Netto utgifter	1 907	7 000	7 000

Investeringsoversikt

314 Helseetaten (EST)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
112 018	Helseetaten - inventar og utstyr			7 500	7 500	7 500	7 500		Løpende
	Sum investeringsutgifter			7 500	7 500	7 500	7 500		
112 018	Helseetaten - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-500	-500	-500	-500		
	Sum kapittel finansiering			-500	-500	-500	-500		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			7 000	7 000	7 000	7 000		

Det er på Kapittel 9.1 Kultur og næring - eiendomsforetakene under Omsorgbygg innarbeidet 30 mill. som i all hovedsak gjelder oppgradering av ortopedisk avdeling ved Legevakten i forbindelse med pågående rehabilitering i påvente av ny storbylegevakt.

Velferdsetaten

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
315	Velferdsetaten (EST)			
10	Lønn og sosiale utgifter	635 069	641 594	634 904
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	162 805	125 697	121 605
13	Kjøp av tj. som erstatte komm egenproduksjon	437 584	476 996	448 258
14	Overføringsutgifter	201 865	164 965	188 777
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	3 719	0	0
	Sum utgifter	1 441 042	1 409 252	1 393 544
16	Salgsinntekter	-126 968	-123 682	-128 092
17	Refusjoner	-516 731	-543 337	-521 205
18	Overføringsinntekter	-32 401	-8 863	-30 853
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-934	0	0
	Sum inntekter	-677 034	-675 882	-680 150
	Netto utgifter	764 007	733 370	713 394

1 Ansvarsområde

Velferdsetatens hovedansvarsområder er byomfattende tiltak for rusmiddelmissbrukere, bruk av sosial- og boligvirkemidler, tilrettelagte botiltak, institusjoner og tilskuddsforvaltning. Etaten har ansvar for anskaffelser og kontraktsstyring på eget område, og skal i tillegg gjennomføre anskaffelser og bistå bydelene med å utvikle kompetanse for kjøp av tjenester og kontraktsstyring innenfor hele EST-sektoren. Etaten har ansvar for Kompetansesenter – rus (KoRus Oslo), som er et av landets syv regionale kompetansesenter på rusfeltet.

Velferdsetaten har byomfattende støttefunksjoner og kompetanseoppgaver knyttet til sosialtjenesten i bydelene.

Velferdsetaten følger opp arbeidet med bydelenes handlingsplaner mot rus og gir bydelene bistand i arbeidet med planene.

Bystyremelding 1/2010 Rusomsorgen i Oslo, inneholder en rekke satsinger på rusfeltet. Velferdsetaten arbeider fortløpende med å igangsette og implementere de tiltakene i meldingen som etaten har ansvar for.

Velferdsetaten har 690 institusjonsplasser for rusmiddelmissbrukere fordelt på 19 kommunale og 11 private institusjoner. Kontraktene med de private tjenesteyterne går over fem år og omfatter 217 plasser. Etaten skal i løpet av 2014 utarbeide en rapport om behovene for bo- og omsorgsplasser i rusomsorgen som skal legges frem for bystyret i 2015.

Velferdsetaten følger opp handlingsplanen om den åpne narkotikaomsetningen i Oslos sentrumsområder.

Det overordnede målet i handlingsplanen for sentrumsarbeidet er å løse opp de åpne russcenene i Oslo sentrum. Sentrums- og Storbyavdelingen i Velferdsetaten har et særskilt ansvar for å samordne den kommunale innsatsen overfor rusmiddelmissbrukere som oppholder seg i sentrumsmiljøene, samt bidra til et konstruktivt samarbeid med politi, ideelle og frivillige organisasjoner og brukerorganisasjoner.

Velferdsetaten har ansvar for å følge opp Nasjonal Overdosestrategi 2014-2017.

Velferdsetaten bidrar til oppfølging av Bystyremelding 2/2008 sosiale boligvirkemidler i Oslo kommune og Boligbehovsplanen som ble vedtatt i 2013.

Velferdsetaten har byomfattende oppgaver innen administrasjon og forvaltning av de økonomiske boligvirkemidlene startlån, boligtilskudd, husleietilskudd og bostøtte. Videre forvalter etaten kommunens låneportefølje til boligformål, nærmere 5,8 mrd.

Innen boligsosialt arbeid har etaten ansvar for følgende budsjettkapitler:

- 427 Tap på utlån,
- 428 Bostøtte og tilskudd,
- 900 Renter (egne utlån),
- 920 Utlån egne midler,
- 926 Videreutlån,
- 927 Betjening av videreutlån.

Velferdsetaten drifter fire boliger for mennesker med nedsatt funksjonsevne, samt et verksted, og selger plasser til bydelene.

Etaten har ansvar for oppfølging av kapittel 850 Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger, og for videreformidling av statlig tilskudd til enslige mindreårige flyktninger til bydelene, jfr. kapittel 372. Etaten har også ansvar for saksbehandling for kommunale tilleggsytelser, kapittel 350 Trygdeordninger.

Velferdsetaten er faglig sekretariat for Oslo kommunes klagenemnd på en rekke områder innen velferdsfeltet. Det gjelder også for klagesaker til Klagenemnda for transportsaker for forflytningshemmede i Oslo i saker om tildeling av TT-kort og tilleggsreiser.

Velferdsetaten er faglig støttespiller for sosialt boligarbeid i bydelene og skal tilby kompetansehevede tiltak. Etaten har også oppgaver knyttet til oppfølging av Boligbehovsplan for Oslo kommune 2013-2016.

Velferdsetaten er ansvarlig for inngåelse og oppfølging av kontrakter innen TT-tjenesten (transporttjenesten for mennesker med funksjonsnedsettelse).

Velferdsetaten har ansvar for dialog og samarbeid med frivillige og ideelle organisasjoner, herunder utvikling og drift av frivillighetsportalen.no.

Etaten forvalter tilskudd til frivillige og ideelle organisasjoner til prioriterte aktiviteter innenfor helse- og sosialområdet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune har en opphopning av storbyproblematikk som blant annet kommer til syne gjennom åpne russcener og herunder omsetning og misbruk og illegale rusmidler, annen kriminalitet og prostitusjon. Tiltakene i sentrumsarbeidet som er iverksatt for å redusere de åpne russcenene i Oslo sentrum har over tid ført til at miljøet er mer spredt og betydelig redusert. Færre oppholder seg i miljøet over tid og det er en markant nedgang i antall personer som ikke er Oslo-tilhørende. Velferdsetaten opprettholder sin tilstedeværelse i og i tilknytning til de åpne russcenene gjennom Uteseksjonen som rapporterer jevnlig om utviklingen i sentrum.

Endringer i de åpne russcenene i sentrum har bidratt til at det er mindre etterspørsel etter akutte ambulante oppdrag. I den forbindelse omstrukturerer Velferdsetaten sitt tjenestetilbud og retter arbeidet i større grad inn mot tjenester til brukerne der de bor, i tett samarbeid med den enkelte bydel.

Velferdsetaten deltar aktivt i regjeringens satsing på det overdoseforebyggende arbeidet.

Velferdsetaten arbeider for å redusere antall gjengangere i akutt- og lavterskelinstitusjonene gjennom samarbeid med bydelene og Helseetaten. Det er også mange brukere som er bosatt i bydel som i stor grad benytter seg av lavterskel helsetilbud i sentrum i stedet for å oppsøke fastlege og helsetilbud der de bor. Etaten viderefører arbeidet med å hjelpe flere rusmiddelmissbrukere over i ordinære helsetjenester.

I 2013 var belegget ved rusinstitusjonene 94,5 %. Det er viktig at Velferdsetaten innretter sitt rusinstitusjonstilbud mot de vanskeligste brukerne og at det arbeides med bosetting av brukere som har gjennomført vellykkede institusjonsopphold i etatens institusjoner.

En rekke rusmiddelmissbrukere har alvorlig og sammensatt problematikk med en kombinasjon av psykiske lidelser og rusmiddelmissbruk. Velferdsetaten planlegger å opprette langtidsplasser for de aller mest krevende brukerne i denne gruppen i 2015. I tillegg åpnes en egen avdeling for kvinner med dobbelt-diagnoseproblematikk tilknyttet Bryn rehabiliteringssenter i 2014.

Velferdsetaten arbeider med å avvikle driften av Ila hybelhus. Beboerne ved hybelhuset som har behov for videre institusjonsplass vil få tilbud om dette.

PRO Sentret er Oslo kommunes hjelpetiltak til prostituerte og skal primært rette seg mot Osloboende.

Antall innbyggere i Oslo kommune vokser raskt, og flere trenger hjelp til å etablere seg i egen eid eller leid bolig. Boligbehovsplanen for Oslo kommune 2013-2016 ble vedtatt i 2013. Boligkartleggingen oppdatert viser behov for 2 253 flere kommunalt disponerte boliger til vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne.

Det etableres et 2-årig prøveprosjekt rettet mot veteraner etter internasjonale operasjoner. Prosjektet skal bidra til kompetanse i tjenesteapparatet om veteraners særskilte behov og gi bistand til personer som har problemer med å kontakte hjelpeapparatet.

En viktig del av Velferdsetatens boligsosiale arbeid er oppgaver knyttet til oppfølging av bystyret vedtak ved behandling av Boligbehovsplanen. Det er et ønske at flere skal eie sin egen bolig, og at kommunale boliger i større grad skal brukes som et middel på vei til egen eid eller leid bolig. I større grad enn i dag, bør det også leies inn boliger fra det private markedet. Velferdsetaten skal bistå bydelene ved anskaffelser, kontraktsforhandlinger og kontraktinngåelse ved private aktører på boligmarkedet. Velferdsetaten skal også bistå bydelene som ønsker det med å etablere tilvisningsavtaler med private aktører som får grunnlån fra Husbanken etter anbefaling fra kommunen.

Velferdsetaten har ansvaret for oppfølging av vide-reutlånsporeteføljen. En aktiv oppfølging av lånekun-der som ligger etter med tilbakebetaling av boliglå-net sitt er viktig for å hindre problemer for den enkelte lånekunde og sikre kommunen mot risiko for tap.

Det er igangsatt et arbeid med å gjennomgå tilde-lingspraksis og organisering av arbeidet med startlån i Oslo kommune med tanke på likere praksis og å vurdere om dagens organisering er hensiktsmessig.

Velferdsetaten har inngått flere nye transportkontrak-ter og følger nå opp til sammen 11 kontrakter innen transportordningen for forflyt-ningshemmede. Dette er 6 konsesjonskontrakter for drosje (fritidsreiser), kontrakt for direktebestilte drosjer (faste reiser), kontrakt for samkjørte drosjer (faste reiser), kontrakt for spesialbiltransport, kon-trakt med kjørekontor, kontrakt med kortleverandør. Årlig verdi av kontraktene er om lag 285 mill. Kjøp av transporttjenester utgjør om lag 265 mill., og om-fatter i underkant av en million turer. Kjøp av trans-porttjenester håndteres av etaten på vegne av bydele-ne, som etterfaktureres for transport på vegne av sine brukere. Når det gjelder fritidsreiser kan TT-brukerne

velge fritt mellom 6 leverandører som har konsesjon med kommunen.

Velferdsetaten forvalter en rekke tilskuddsmidler innen helse- og sosialområdet. Tilskudd defineres som bevilgninger gitt av kommunen til mottakere utenfor den kommunale forvaltningen.

For tilskuddene i 2014 har etaten arbeidet med å implementere prinsippene for tilskuddsforvaltning, slik de er nedfelt i byrådssak 143/12. Det er spesielt lagt vekt på at det ikke skal gis tilskudd som kommer i konflikt med regelverket for offentlige anskaffelser eller som er i strid med EØS-avtalens forbud mot offentlig støtte. Gjennom en dialog med store og mellomstore aktører blant de ideelle organisasjonene, vil etaten videreføre dette arbeidet.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at velferdstjenestene har høy kvalitet og møter den enkelte brukers behov
- at vanskeligstilte og mennesker med nedsatt funksjonsevne får tilgang til egnet bolig
- å redusere rekruttering til rusmiljøene

Måltall for: Kap. 315 Velferdsetaten	Måltall 2013	Restultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Ant. private og kommunale institusjonsplasser 1)	700	750	750	690
Beleggsprosent institusjonsplasser	95 %	95 %	95 %	95 %
Antall personer med ventetid mer enn 1 måned	0	4	0	0
Minimum gjennomføringsprosent på institusjonsopphold	60 %	59 %	60 %	60 %
Andel saker med saksbeh.tid mindre enn 2 mnd for klagesaker i faglig sekretariat				80 %

1) Reduksjon i måltall fra 2014 til 2015 skyldes omstrukturering i botiltakene

Måltall for brukerundersøkelsen er tatt ut av tabellen fordi undersøkelsen bare er en del av kvalitetsmålingene som skal gjennomføres og fordi tallene bare har omfattet brukerundersøkelser ved rusinstitusjonene. Måltall for beleggsprosent ved Ungbo og Schwensensgate er tatt ut da dette er to av flere tjenestesteder under etaten.

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- gjennomføre årlige kvalitetsmålinger på tjeneste-stedene
- jevnlig oppdatere oversikt over boligbehovet hos vanskeligstilte og mennesker med nedsatt funk-sjonsevne
- tilby lavterskel helsetilbud til rusmiddelmissbru-kere, styrke det overdoseforebyggende arbeidet og videreføre sentrumsarbeidet
- øke antall ansatte med høgskole- og universitets-utdanning ved rusinstitusjonene

- bistå og koordinere arbeidet med kompetanseut-vikling overfor bydelene innenfor sosiale tjenes-ter, rusarbeid og boligarbeid
- inngå rammeavtaler, koordinere anskaffelser mellom bydelene, legge til rette for nettverks-bygging, drive opplæring, råd og veiledning overfor bydelen og bistå ved kontraktsoppføl-ging
- utarbeide en trygg, forutsigbar og kostnadseffek-tiv TT-ordning som gir mest hjelp til de med størst behov

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 13,3 mill. i 2015 økende til 22,5 mill. i 2017.

I etatens ramme er innarbeidet 5 mill. årlig fra 2015 til videreføring av sentrumsarbeidet. Det er innarbeidet 5 mill. hvert år fra 2015 til og med 2017, til arbeidet med anskaffelser og kontraktoppfølging av helse- og sosiale tjenester innenfor EST sektor. Midlene kommer i tillegg til 5 mill. som ble innarbeidet i rammen årlig fra og med 2014. Det er trukket ut 5 mill. for effekt av omstrukturering i institusjonstil-takene.

Rammen for tilskudd til større organisasjoner og tiltak, frivillighet utgjør 99,924 mill.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon på 17,8 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er redusert fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Redusert pensjons-kostnad er trukket ut med 27,1 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
315 Velferdsetaten (EST)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	6 564	190	190
04 Overføringsutgifter	640	0	0
Sum utgifter	7 204	190	190
07 Refusjoner	0	-38	-38
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 785	0	0
Sum inntekter	-2 785	-38	-38
Netto utgifter	4 419	152	152

Investeringsoversikt

315 Velferdsetaten (EST)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
112 019 Velferdsetaten - inventar og utstyr			190	190	190	190		Løpende
Sum investeringsutgifter			190	190	190	190		
112 019 Velferdsetaten - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-38	-38	-38	-38		
Sum kapittel finansiering			-38	-38	-38	-38		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			152	152	152	152		

7 Forslag til verbale vedtak

Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner under Velferdsetaten

a) Bydelsbetaling for opphold på rusinstitusjoner under Velferdsetaten prisjusteres med 2,87 % og utgjør i 2015 kr 297 pr. døgn. pr. klient.

b) Velferdsetaten gis i samarbeid med aktuell bydel fullmakt til å fastsette en høyere bydelsbetaling for særlig kostnadskreven klienter.

Bydelsbetaling for øvrige institusjoner og botilbud under Velferdsetaten

Bydelsbetalingen økes lik deflator på 2,87 %

Egenbetaling ved rusinstitusjoner

Byrådet gis fullmakt til å fastsette egenbetaling for klienter ved private og kommunale rusinstitusjoner under Velferdsetaten (Erstatter generelt verbalvedtak H67/2013)

Vederlagsutbetalinger

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
318	Vederlagsutbetalinger (EST)			
14	Overføringsutgifter	0	0	15 000
	Sum utgifter	0	0	15 000
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	0	0	15 000

Det er avsatt 15 mill. i 2015 og 10 mill. i 2016 til vederlagsutbetalinger som følge av at den kommunale vederlagsordningen gjenåpnes slik den var vedtatt av bystyret i sak 148/2006 og med senere presiseringer i bystyrets vedtak 74/2007 og 284/ 2008.

Den gjenåpnede vederlagsordningen vil legge til rette for behandling av saker etter de samme kriterier og regler som lå til grunn da ordningen var aktiv fra 2006 til 2008.

Det vil være anledning til å søke vederlag fra bystyrets vedtak 3.september 2014 og fram til 31.03.2016.

Samhandlingsreformen medfinansiering

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
333	Samhandlingsreformen - medfinansiering (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	613 362	0
14	Overføringsutgifter	597 822	0	0
	Sum utgifter	597 822	613 362	0
17	Refusjoner	-7 479	0	0
	Sum inntekter	-7 479	0	0
	Netto utgifter	590 343	613 362	0

Regjeringen har foreslått ordningen avviklet fra 2015.

Trygdeordninger

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
350	Trygdeordninger (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15	200	200
14	Overføringsutgifter	7 257	9 630	9 425
	Sum utgifter	7 273	9 830	9 625
17	Refusjoner	-2	0	0
	Sum inntekter	-2	0	0
	Netto utgifter	7 270	9 830	9 625

Ordningene gjelder frikort.

Utgiftene reguleres i forskrift om tildeling av kommunalt frikort fastsatt av bystyret 13.06.2012.

Frikortordningen sikrer at personer med varig lav inntekt kan benytte seg av helsetjenester.

Gjennom frikortet dekkes egenandel på medisiner, ved legebesøk mv. for alders-, uføre-, etterlattepensjonister og personer med offentlig tjenstepensjon regulert i særlov, samt deres barn i alder 12-15 år.

Barne- og familieetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)			
10 Lønn og sosiale utgifter	423 664	506 380	500 545
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	76 676	42 911	40 301
13 Kjøp av tj. som erstatte komm egenproduksjon	25 400	42 418	42 982
14 Overføringsutgifter	10 512	6 662	6 775
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 584	0	0
Sum utgifter	537 835	598 371	590 603
16 Salgsinntekter	-7 168	-550	-566
17 Refusjoner	-346 446	-413 939	-422 716
18 Overføringsinntekter	-531	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-882	0	0
Sum inntekter	-355 027	-414 489	-423 282
Netto utgifter	182 808	183 882	167 321

1 Ansvarsområde

Oslo kommune har et samlet og helhetlig ansvar for barnevernet. Bydelene har ansvaret for å gi barn, unge og familier hjelp og støtte i vanskelige situasjoner. Barne- og familieetatens oppgave er å skaffe bydelene kommunale og private barneverntiltak til barn og unge som skal plasseres utenfor hjemmet.

Etaten skal ivareta kommunens akuttberedskap utenom bydelsbarnevernets åpningstid. Etaten har ansvaret for kvalitetskontroll og godkjenning av kommunale og private barneverninstitusjoner i Oslo.

Etatens ansvarsområde omfatter barneverninstitusjoner, polikliniske tiltak samt bidrag til bydelenes kompetanse- og metodeutvikling for å bidra til å utvikle det helhetlige barnevernet i Oslo. Etaten har også ansvar for rekruttering, opplæring og veiledning av fosterhjem. Etaten fører på vegne av bydelene saker for Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker.

Etaten har også ansvar for barneboliger og bolig- og avlastningstiltak for funksjonshemmede.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bruken av institusjonsplasser har vært stabil fra 2012 til 2013. Bruken av plasser i barneverninstitusjon har økt mer i private tiltak (7,8 %) enn i etatens egne institusjoner (2,4 %). Det har vært nedgang i belegget ved avlastningsboligene og barneboligen. Dette skyldes redusert kapasitetsutnyttelse ved Kringsjå avlastning.

Barne- og familieetaten dekker bydelenes etterspørsel gjennom egne tiltak og rammeavtaler med private tiltak. Utvikling av tjenestetilbudet er et sentralt og viktig satsningsområde, slik det fremgår av utviklingsplanen for perioden 2013 – 2015.

Etaten har en sentral rolle i utvikling av tiltak og metoder innen institusjonsbarnevernet. Institusjonsbarnevernet har i dag 79 plasser. I tillegg disponerer etaten 46 plasser i beredskapshjem og 24 i familie-hjem tilknyttet institusjon. De siste årenes er kapasitetsutnyttelse for de kommunale institusjonene blitt bedret.

Barne- og familieetaten har rammeavtaler som omfatter 65 plasser i private institusjoner for ungdom med omfattende og sammensatte behov, samt 42 plasser i familiehjem tilknyttet institusjon. Etaten har også rammeavtale på totalt 20 plasser i sentre for foreldre og barn. I tillegg foretar etaten enkeltkjøp av barnevernplasser på vegne av bydelene. I 2013 ble det kjøpt 41 slike plasser. Når det gjelder forebyggende tjenester har etaten et tilbud på 10 ettervernplasser og 18 PMTO-plasser (Parent Management Training Oregon), en behandlingsmetode for familier med barn som har alvorlige atferdsproblemer.

Det private markedet utgjør fortsatt en betydelig andel av bydelenes totale kjøp av barneverntiltak. Etaten ønsker derfor å kunne tilby bydelene konkurransedyktige tiltak utover dagens tilbud, og har i utviklingsplanen for 2013 – 2015 planlagt en økning på ca.10 plasser. Økningen vil skje både i eksisterende institusjoner og ved åpning av en ny institusjon for ungdom.

Barne- og familieetaten har som oppgave å sørge for godkjente plasseringstiltak for barn som plasseres etter barnevernlovens § 4-29 (tiltak mot menneskehandel). Etaten ivaretar selv denne oppgaven ved plassering i kommunal institusjon. Etterspørsel for plassering etter denne bestemmelsen har hittil vært lav.

Bolig- og avlastningsavdelingen for funksjonshemmede barn har 23 plasser i avlastningsboliger, 5 plasser i barnebolig og 3 plasser i omsorgsbolig. I tillegg gis det tilbud om helge- og sommeravlastning. Etterspørselen etter bolig- og avlastningstiltakene er relativt stabil, og kapasiteten anses å være tilfredsstillende.

Etaten har siden 2009 samarbeidet med Bufdir i utviklingen av et nytt fag- og rapporteringssystem (BiRK) som erstatning for det nåværende saksbehandlingssystemet. BiRK ble satt i drift fra februar 2014 i det statlige barnevernet, og er planlagt igangsatt i BFE høsten 2014.

Gjennom ansvaret for kompetansehevende tiltak i barnevernet har Barne- og familieetaten en viktig rolle i arbeidet med å sikre at det er likeverdige tilbud i alle bydeler. Seksjon for byomfattende tjenester i

Barne- og familieetaten besøker årlig alle barneverntjenestene, og behovene som bydelene melder danner grunnlaget for seksjonens kompetansehevende tiltak. Tiltakene nedfelles i en opplærings- og kursplan som presenteres for bydelene i et fellesmøte.

I forbindelse med endringen i straffeloven ved innføring av Ungdomsstraff og Ungdomsoppfølging har stillingene som ledere for oppfølgingsteam blitt overført fra Barne- og familieetaten til det statlige Konfliktrådet fra 01.04.2014. Etaten får dermed en mindre sentral rolle i det kriminalitetsforebyggende arbeidet. Byrådet vil derfor overføre ansvaret for stillingene som barnevernskonsulenter ved politistasjonene fra Barne- og familieetaten til Bydel Grünerløkka, som ivaretar arbeidsgiveransvaret for disse stillingene på vegne av alle bydelene. Med dette vil byrådet styrke samarbeidet mellom politistasjonene og den enkelte bydel.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at institusjonsplasser og fosterhjem har høy kvalitet og samsvarer med behovene
- at barn med nedsatt funksjonsevne får bolig og avlastningstilbud ut fra deres behov

Måltall for:	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Kap. 360 Barne- og familieetaten				
Akutt plasseringer (innen 2 timer)	100 %	99 %	100 %	100 %
Andre døgnplasseringer	30 dager	13,7 dager	30 dager	15 dager
Andel fagutdannet personale innen barneverntiltak	>75 %	83 %	>75%	>75%

Barne- og familieetatens tilbud er behovsstyrt. Kapasitetsutnyttelse pr tiltak vurderes ikke å være et hensiktsmessig måltall å styre etter og er derfor tatt ut.

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- at tjenestetilbudet baseres på erfaringer og ny kunnskap om utsatte barn og unges behov
- opprette nye omsorgstiltak som møter endringer i barn og unges behov
- styrke veiledningstjenesten for fosterhjem for å bidra til stabilitet
- utvikle og implementere flere kvalitetsindikatorer i barnevernet

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 3,4 mill. i 2015 økende til 8,3 mill. i 2017 brutto. Det er trukket ut 3,2 mill. som følge av at ansvaret for barnevernskonsulentene ved politistasjonen overføres til Bydel Gamle Oslo. Rammen er konsekvensjustert, tatt ned med 1,9 mill. som følge av at staten overtar ansvaret for ledere av oppfølgingsteam.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon på 6,4 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Kommunens pensjonskostnadssats er redusert fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Redusert pensjonskostnad er trukket ut med 15,8 mill.

6 Investeringer**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)

01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	2 541	2 300	2 300
	Sum utgifter	2 541	2 300	2 300
07	Refusjoner	0	-460	-460
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-702	0	0
	Sum inntekter	-702	-460	-460
	Netto utgifter	1 839	1 840	1 840

Investeringsoversikt

360 Barne- og familieetaten - barnevern (EST)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
106 034	BFE - inventar og utstyr			2 300	2 300	2 300	2 300		Løpende
	Sum investeringsutgifter			2 300	2 300	2 300	2 300		
106 034	BFE - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-460	-460	-460	-460		
	Sum kapittel finansiering			-460	-460	-460	-460		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			1 840	1 840	1 840	1 840		

Kriminalitetsforebygging blant ungdom

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	5 957	6 026
14	Overføringsutgifter	9 065	1 200	0
	Sum utgifter	9 065	7 157	6 026
18	Overføringsinntekter	-8 580	0	0
	Sum inntekter	-8 580	0	0
	Netto utgifter	485	7 157	6 026

Kapitlet omfatter midler til kommunalt kriminalitetsforebyggende arbeid innen SaLTo-modellen, tilskuddsordningen *Midler til kriminalitetsforebyggende tiltak i Oslo i regi av frivillige og ideelle organisasjoner* og den statlige tilskuddsordningen *Barne- og ungdomstiltak i større bysamfunn*.

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,1 mill. og en prisomregning på 0,1 mill.

Engangsbevilget til Mortensrud og Groruddalen ressurscenter og Røde Kors gatemegling med henholdsvis 0,8 mill. og 0,4 mill. er ikke videreført.

Se for øvrig bydelene (EST og KOU) kap 2A *Forebyggende barne- og ungdomsarbeid* for nærmere beskrivelse.

Hjelpemiddelteknisk enhet

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
384	Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)			
10	Lønn og sosiale utgifter	20 553	17 437	17 960
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 075	4 363	6 944
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1	0	0
14	Overføringsutgifter	776	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	317	0	0
	Sum utgifter	26 722	21 800	24 904
16	Salgsinntekter	-95	0	0
17	Refusjoner	-3 126	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-317	0	0
	Sum inntekter	-3 538	0	0
	Netto utgifter	23 184	21 800	24 904

1 Ansvarsområde

Hjelpemiddeltekniske tjenester i Oslo kommune er organisert i en byomfattende enhet, administrert av Bydel Bjerke.

Hjelpemiddelteknisk enhet bidrar til at personer med behov for hjelpemidler, får dette på en enkel og rask måte. Organiseringen skal sørge for en effektiv utkjøring, retur, montering og demonstrering av hjelpemidler.

2 Situasjonsbeskrivelse

En rask og effektiv hjelpemiddeldistribusjon er et betydelig element i forbindelse med gjennomføringen av samhandlingsreformen. Gode og tidsmessige hjelpemidler på rett plass til rett tid gir bedre rehabiliteringsforutsetninger og raskere mulighet til å greie seg i eget hjem. Flere eldre hjemmeboende som er i behov av tjenester, kan ved rett bruk av hjelpemidler kunne leve gode liv i eget hjem.

Enheten vil i 2015 videreføre sitt samarbeid med bydelene, Sykehjemsetaten og Utdanningsetaten.

Arbeidet med å tilrettelegge for at brukere/pårørende kan hente og returnere hjelpemidler vil bli intensifisert.

Staten har sagt opp rammeavtalen med Oslo kommune om distribusjon av tekniske hjelpemidler med virkning fra 31.12.2014. Rammeavtalen innebar en medfinansiering som har vært en nødvendig forutsetning for aktivitetsnivået i årene 2010 – 2014. Det er inngått en ny avtale som innebærer en utfasing av tilskuddet fra NAV fram mot 01.01.2017. Tilskuddet utgjorde i 2014 5 mill.

På grunn av de viktige oppgavene til Hjelpemiddelteknisk enhet, blant annet i forbindelse med Samhandlingsreformen, ønsker byrådet å videreføre aktiviteten og kompensere derfor for den manglende statlige støtten med økte kommunale bevilgninger.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- at mennesker med funksjonsnedsettelse lever selvstendige liv og bor hjemme hele livet eller lengst mulig
- at prosessene for å få hjelpemidler er enkle, raske og brukervennlige

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- drøfte organiseringen av hjelpemiddeltjenesten med statlige myndigheter med tanke på at kommunen kan overta flere oppgaver fra staten, jf. NAVs arbeid om oppgavefordeling mellom stat og kommune
- utvikle gode og forpliktende, effektive og samordnede samarbeidsarenaer mellom NAV Hjelpemiddelsentral Oslo og Akershus, bydelene og brukerne
- sørge for god informasjon og oppfølging i tide, slik at mennesker i behov av hjelpemidler kan fortsette å bo hjemme
- brukerne skal selv kunne hente hjelpemidler de har vedtak om

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 3,75 mill. i 2016 og 5 mill. fra 2017.
0,1 mill. i 2015 økende til 0,2 mill. i 2017.

Konsekvens av at NAV-stat trekker seg ut av samarbeidsavtalen, er innarbeidet fullt ut med 2,5 mill. i 2015,

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon på 0,7 mill. netto jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

Byomfattende tiltak – avsetninger eldre

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)			
10 Lønn og sosiale utgifter	0	1 545	1 591
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	20 484	32 242	21 260
14 Overføringsutgifter	5 821	4 526	4 651
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	3 822	0	0
Sum utgifter	30 128	38 313	27 502
17 Refusjoner	-2 000	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 317	0	0
Sum inntekter	-5 316	0	0
Netto utgifter	24 812	38 313	27 502

Det er avsatt midler til følgende tiltak:

Rehabilitering, hjemme hele livet- lengst mulig	13,3 mill.
Tilskudd sykehjemsprester	4,5 mill.
Utvikling seniorsentre	4,0 mill.
Kvalitetsutvikling pleie og omsorg	3,5 mill.
Traineeordningen, prosjektledelse	1,5 mill.

Følgende avsetninger er øremerket:

23720018 Rehabilitering, hjemme hele livet- lengst mulig	13,3 mill.
23720019 Utvikling seniorsentre	4,0 mill.
23720017 Kvalitetsutvikling pleie og omsorg	3,5 mill.
23720011 Traineeordningen, prosjektledelse	1,5 mill.

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,1 mill. fra 2015.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon på 0,7 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 337	3 000	13 000
04 Overføringsutgifter	506	0	0
Sum utgifter	3 843	3 000	13 000
07 Refusjoner	0	-600	-2 600
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-506	0	0
Sum inntekter	-506	-600	-2 600
Netto utgifter	3 337	2 400	10 400

Investeringsoversikt

372 Byomfattende tiltak - avsetninger eldre	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
114 010 Inventar og utstyr Omsorg +	6 000	3 000	3 000	0	0	0	0	1/14 - 4/15
115 030 Velferdsteknologi			10 000	10 000	10 000	10 000		Løpende
Sum investeringsutgifter			13 000	10 000	10 000	10 000		
114 010 Inventar og utstyr Omsorg +	Investeringsmoms		-600	0	0	0		
115 030 Velferdsteknologi	Investeringsmoms		-2 000	-2 000	-2 000	-2 000		
Sum kapittel finansiering			-2 600	-2 000	-2 000	-2 000		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			10 400	8 000	8 000	8 000		

Byomfattende tiltak – avsetninger helse og sosiale tjenester**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
373 Byomf. tiltak - avsetn. helse og sosiale tj. (EST)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 205	47 924	1 327
14 Overføringsutgifter	423	0	0
Sum utgifter	3 627	47 924	1 327
17 Refusjoner	-923	0	0
Sum inntekter	-923	0	0
Netto utgifter	2 705	47 924	1 327

Det er avsatt 1,3 mill. til oppfølging og utvikling av sosialtjenesten.

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 0,1 mill. i 2015

Det er innarbeidet en priskompensasjon på 0,03 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader

Prosjekteringsmidler EST

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
374	Prosjekteringsmidler (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	892	5 120	5 228
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	970	0	0
14	Overføringsutgifter	180	0	0
	Sum utgifter	2 041	5 120	5 228
17	Refusjoner	-181	0	0
	Sum inntekter	-181	0	0
	Netto utgifter	1 860	5 120	5 228

Det er avsatt i alt 5,2 mill. til utredningskostnader hos bestiller frem til investeringsrammer for konkrete prosjekter er vedtatt. Priskompensasjon utgjør 0,1 mill. jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader

Tap på utlån**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
427 Tap på utlån (EST)			
14 Overføringsutgifter	19	7 100	3 000
Sum utgifter	19	7 100	3 000
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	19	7 100	3 000

På dette kapitlet regnskapsføres netto avsetninger i forhold til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlånsmidler fra Husbanken og egne utlån.

Kapitlet skal vise utviklingen i mislighold på Oslo kommunes portefølje for videreutlån. Det budsjetteres ikke med reelle tap som må avskrives, men dersom det likevel konstateres tap for ordningen med hus-

bankmidler, vil dette bli finansiert av tapsfondet. Det vises til omtale av videreutlån under kapitlene 926 Videreutlån og 927 Betjening av videreutlån.

Utlånsporteføljen er budsjettert på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån.

Den totale låneporteføljen består 01.09.2014 av 7 169 videreutlån på til sammen 5,75 mrd.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
427 Tap på utlån (EST)			
04 Overføringsutgifter	8	5 710	4 000
Sum utgifter	8	5 710	4 000
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	0	-2 000	-2 000
Sum inntekter	0	-2 000	-2 000
Netto utgifter	8	3 710	2 000

Bostøtte og boligtilskudd

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
428	Bostøtte og boligtilskudd			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	25	0	0
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	265	0	0
14	Overføringsutgifter	472 375	430 903	442 839
	Sum utgifter	472 665	430 903	442 839
17	Refusjoner	5	0	0
18	Overføringsinntekter	-258 823	-230 979	-237 377
	Sum inntekter	-258 819	-230 979	-237 377
	Netto utgifter	213 847	199 924	205 462

1 Ansvarsområde

For å bistå personer som ikke selv kan ivareta sine interesser på boligmarkedet, tilbys personrettede virkemidler slik at disse kan få bistand til å bli selvhjulpne.

Midlene til støtteordningene knyttet til boligtiltak føres på dette kapitlet, mens administrasjon av disse er ført dels under kapittel 315 Velferdsetaten, dels under bydelene. Avsetningen omfatter midler til støtte til kjøp og tilpasning av bolig, kommunale bostøtteordninger og tilgjengelighetstiltak i tilknytning til bolig.

2 Situasjonsbeskrivelse

Støtte til finansiering av kjøp og tilpasning av bolig inkluderer videreutlån fra Husbanken og boligtilskudd. I 2014 bevilget Husbanken 88,2 mill. til personrettet boligtilskudd til etablering og 4,36 mill. til personrettet tilskudd tilpasning. Videreutlån budsjetteres på kapittel 926 Videreutlån og kapittel 927 Betjening av videreutlån. Bostøtte og tilskudd omfatter også flere kommunale bostøtteordninger.

Ved rentefastsettelse på videreutlån benyttes adgangen til å øke husbankrenten med 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader i bydelene, se kapittel 927 Betjening av videreutlån

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- gi vanskeligstilte og mennesker med nedsatt funksjonsevne en selvstendig bolig
- øke tilgjengeligheten for eldre og funksjonshemmede i byens boligmasse

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- benytte rammene for tilskudd til etablering og tilpassing fullt ut
- øke bruken av tilgjengelighetstiltak i fellesarealer

5 Merknader til driftsbudsjettet

Rammen er prisomregnet (deflatorjustert) med 5,5 mill. netto.

Handlingsprogram Oslo sør

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	1 000	8 000	8 000
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	228	0	0
	Sum utgifter	1 228	8 000	8 000
17	Refusjoner	-1 160	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-69	0	0
	Sum inntekter	-1 228	0	0
	Netto utgifter	0	8 000	8 000

1 Ansvarsområde

Handlingsprogram Oslo sør er en 10-årig satsing i samarbeid mellom Oslo kommune og staten, om å styrke oppvekst- og levekår i Bydel Søndre Nordstrand.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune har ansvar for den helhetlige satsingen i Bydel Søndre Nordstrand. Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester koordinerer arbeidet. Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet har ansvar for å koordinere statens innsats, mens Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har ansvar for praktisk oppfølging overfor Oslo kommune.

Intensjonsavtalen om et tiårig samarbeid mellom stat og kommune om Handlingsprogram Oslo sør ble undertegnet i 2008 med en handlingsprogramperiode 2008-2017. Kommunen har for egen del videreført innsatsen i 2018. De økonomiske rammene avklares i de årlige budsjettprosessene. Bydelen lager i løpet av 1.halvår en skisse til plan for nedtrapping av handlingsprogrammet.

Det kommunale driftstilskuddet forvaltes av Bydel Søndre Nordstrand, hvor konkrete programtiltak prioriteres av bydelsutvalget og Utdanningsetaten innenfor de rammer som er gitt under hovedmålene. Bydelsutvalget har også forslagsrett til byrådet om bruk av avsatte investeringsmidler. Investeringsforslag fra skolene/Utdanningsetaten formidles gjennom bydelen. Bydelen koordinerer tiltak som gjennomføres i regi av Utdanningsetaten, andre etater, frivillige organisasjoner eller private aktører, samt sørger for årlig rapportering fra tiltakene. Tiltak i regi av bydelen og Utdanningsetaten skal styrke hverandre og gi synergieffekt.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er at:

- integrering og inkludering forsterkes og at folkehelsen og bomiljøene er gode
- befolkningen, særlig barn og unge og lokale organisasjoner, mobiliseres til å delta i utvikling og gjennomføring av prosjekter og tiltak

4 Strategier og tiltak

For å nå målene vil byrådet:

- arbeide for barn og unges inkludering og deltakelse i barnehage, utdanning og fritidstilbud
- at flere personer i utsatte grupper skal delta i utdanning og arbeidslivet
- mobilisere bydelens befolkning til økt samfunnsdeltakelse
- styrke folkehelsearbeidet i bydelen

Byrådet understreker at befolkningen, herunder barn og unge, skal trekkes med i utvikling av og gjennomføring av prosjekter og tiltak. Midlene skal ikke benyttes til å finansiere eksisterende tiltak, men til nye prosjekter og tiltak eller til videreutvikling av eksisterende tiltak. Prosjekter og tiltak skal rettes spesielt mot de delene av befolkningen som er mest utsatt for levekårsulemper, og mot boområder med særlige belastninger.

Det er avsatt 8 mill. til drift og 4 mill. til investeringer. Driftsmidlene fordeles med 3 mill. til Utdanningsetaten og 5 mill. til Bydel Søndre Nordstrand, hvorav hver av partene skal bidra med 0,5 mill. til evaluering og administrasjon av programmet. Begge parter skal sikre administrasjon og dokumentasjon av handlingsprogrammet, og bydelsadministrasjonene har et overordnet ansvar. Bydelsadministrasjonene avsetter nødvendig andel av de kommunale driftsmidlene til dette. Investeringsmidlene fordeles av byrådet etter innstilling fra bydelsutvalget.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	640	4 000	4 000
04 Overføringsutgifter	160	0	0
Sum utgifter	799	4 000	4 000
07 Refusjoner	0	-640	-640
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-160	0	0
Sum inntekter	-160	-640	-640
Netto utgifter	640	3 360	3 360

Investeringsoversikt

481 Handlingsprogram Oslo sør (EST)	Kostnads-ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge-start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
107 046 Tiltakspakke Oslo sør			4 000	4 000	0	0		Løpende
Sum investeringsutgifter			4 000	4 000	0	0		
107 046 Tiltakspakke Oslo sør	Investeringsmoms		-640	-640	0	0		
Sum kapittel finansiering			-640	-640	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			3 360	3 360	0	0		

Områdesatsing Tøyen

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
483	Områdesatsing Tøyen (EST)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	18	25 000	25 000
14	Overføringsutgifter	4	0	0
	Sum utgifter	22	25 000	25 000
17	Refusjoner	-4	0	0
	Sum inntekter	-4	0	0
	Netto utgifter	18	25 000	25 000

Bystyret fattet 05.06.2013 et vedtak vedrørende nytt Munch-museum og tiltak for Tøyen. Det ble i 2013 avsatt 12,5 mill. som oppstartsmidler til «Områdesatsing Tøyen». Midlene skulle i hovedsak disponeres av bydelsutvalget i Bydel Gamle Oslo til nærmiljøtiltak på Tøyen og til enkelttiltak i regi av Utdanningsetaten. Områdesatsingen ble videreført som en 5-årig satsing f.o.m. 2014. Den kommunale årlige avsetningen ble satt til 25 mill.

Områdesatsingen foreslås videreført med 25 mill. i 2015, hvorav 3,1 mill. avsettes til gratis kjernetid i Aktivitetsskolen. De øvrige midlene (21,9 mill.)

disponeres av bydelsutvalget i Gamle Oslo til nærmiljøtiltak,

Det er av hensyn til den større «Tøyen satsingen», som også innebærer flere store investeringsprosjekter, viktig at Bydel Gamle Oslo samarbeider med Bydel Grünerløkka og andre involverte etater. Områdesatsing på Tøyen må ta med seg kunnskap og erfaringer fra tidligere kommunale områdesatsinger for å sikre best mulig effekt av midlene. Et nært samarbeid med Plankontoret for Groruddalen er viktig i denne sammenhengen

Karea Oslo KF

Karea Oslo KF skal gi opplæring og arbeidsforberedende trening til personer som er bosatt i Oslo. Målgruppen er personer som har vanskeligheter med å ta eller opprettholde ordinært arbeid eller utdanning. Foretaket har kun arbeidsrettede tiltaksplasser, ingen varig tilrettelagte arbeidsplasser. Dette innebærer at alle deltakerne i utgangspunktet skal hjelpes ut i arbeid eller andre aktive tiltak, ikke inn i en trygdeordning. Foretaket kan også tilby bedriftsintern opplæring til kommunens ansatte, og selge bedriftsintern opplæring til andre.

Foretaket drift er basert på tilskuddene fra NAV Stat og Oslo kommune, og inntekter ved salg av ulike tjenester. Det fremgår av foretakets vedtekter at det skal drive forretningsmessig. Eventuelt overskudd skal, i henholdt til forskriftene for arbeidsmarkedsbedrifter, forbli i foretaket til formålets beste.

Karea Oslo KF mottar 17,6. mill. i tilskudd over driftsbudsjettet fra kapittel 176 Karea Oslo KF – overføring.

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
058 KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)			
Netto driftsresultat	-1 230	0	0

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
058 KAREA Oslo KF - Senter for karriereutvikling (EST)			
Sum investeringsutgifter	185	0	0
Sum finansiering	-185	0	0

Tilskudd til organisasjoner og tiltak, frivillighet på helse og sosialsektoren

Søker/organisasjonens navn	Vedtak 2013	Vedtak 2014	Byråds forslag Sak 1/2015	Sum 2013-2015
Actis - rusfeltetes samarbeidsorgan i Oslo og Akershus	145 000	97 000	91 000	333 000
Autismeforeningen Oslo fylkeslag	15 000	15 000	20 000	50 000
Blå Kors Norge, Kontaktsenteret	3 717 000	4 400 000	4 400 000	12 517 000
Blå Kors Øst Kvinneutvalg	10 000	10 000	10 000	30 000
Blå Kors, Steg for steg			500 000	500 000
Cerebral Pareseforeningen, avd. Oslo og Akershus	30 000	30 000	30 000	90 000
De norske Lenker - Oslo 79	35 000		35 000	70 000
De norske Lenker Oslo 89	60 000	30 000	60 000	150 000
De Norske Lenker Oslo Nord	60 000		30 000	90 000
Demensforeningen	25 000		25 000	50 000
Diakonissehuset Lovisenberg Cathinka Guldberg-senteret Lovisenberg, sommerkonsert	160 000	150 000	150 000	460 000
Døvekirken eldreomsorg	20 000	20 000	25 000	65 000
Døves frivillighetssentral	120 000	115 000	115 000	350 000
Familieklubbene i Norge	100 000	67 000	65 000	232 000
Fattighuset	50 000	63 000	36 000	149 000
FFO (Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon) Oslo	380 000	365 000	385 000	1 130 000
Fontenehuset Oslo Øst	3 725 000	3 570 000	3 490 000	10 785 000
For Fangers Pårørende (FFP)	40 000		94 000	134 000
Forbundet Mot Rusgift	100 000		60 000	160 000
Foreningen 2 Foreldre, Oslo og Akershus fylkeslag	40 000	40 000	40 000	120 000
Foreningen for human narkotikapolitikk			50 000	50 000
Foreningen for Søvn sykdommer, Oslo fylkeslag	15 000	10 000	15 000	40 000
Foreningen Norges døvblinde	50 000	50 000	55 000	155 000
Foreningen Sjøen for Alle	70 000	70 000	70 000	210 000
Frelesameen, Vi over seksti	300 000	330 000	200 000	830 000
Frelesameens rusomsorg, region øst, Fyrliset	5 687 000	5 970 000	5 670 000	17 327 000
Frelesameens rusomsorg, region øst, Jobben	11 400 000	12 800 000	11 210 000	35 410 000
Frelesameens rusomsorg, region øst, Stedet		1 600 000	1 600 000	3 200 000
Frelesameens slumstasjon Oslo	580 000	580 000	580 000	1 740 000
Friskis&Svettis Oslo			20 000	20 000
Gjeldsoffer-Alliansen avd. Oslo	110 000	75 000	90 000	275 000
Helseforum for kvinner	3 455 000	2 310 000	2 635 000	8 400 000
Helseutvalget for bedre homohelse			400 000	400 000
HivNorge	450 000		300 000	750 000
Home Start, Blå Kors Norge	215 000	330 000	370 000	915 000
Home Start, Frelesameens barne- og familievern	295 000	635 000	770 000	1 700 000
Home Start, Kirkens Bymisjon Oslo	600 000	438 000	570 000	1 608 000
Home Start, Oslo Sanitetsforening	295 000	223 000	345 000	863 000
Hørselshemmedes landsforbund Oslo	100 000	103 000	103 000	306 000
Interessegruppa for Kvinner med Spiseforstyrrelser	295 000	195 000	205 000	695 000
Internasjonal helse - og sosialgruppe (IHSG)	175 000	90 000	95 000	360 000
Juridisk rådgivning for kvinner	410 000	450 000	450 000	1 310 000
Juss-Buss	550 000	680 000	600 000	1 830 000
Kirkens Bymisjon Oslo, Ammerudhemmet bo- og kultursenter	50 000	25 000	30 000	105 000
Kirkens Bymisjon Oslo, Bymisjonssenteret Tøyenkirken	100 000	100 000	99 000	299 000
Kirkens Bymisjon Oslo, Lønn som fortjent	1 709 000	2 550 000	2 400 000	6 659 000
Kirkens Bymisjon oslo, Møtestedet	500 000	525 000	525 000	1 550 000
Kirkens Bymisjon Oslo, Nadheim - senter for kvinner og menn med prostitusjonserfaring	368 000	353 000	353 000	1 074 000
Kirkens Bymisjon Oslo, Natthjemmet	3 680 000	3 750 000	3 750 000	11 180 000
Kirkens Bymisjon, Gatejuristen	500 000	700 000	530 000	1 730 000
Kirkens Bymisjon, Primærmedisinsk Verksted, Stiftelsen (PMV)	980 000	657 000	770 000	2 407 000
Kirkens SOS i Oslo	95 000	94 000	99 000	288 000

Søker/organisasjonens navn	Vedtak 2013	Vedtak 2014	Byrådets forslag Sak 1/2015	Sum 2013-2015
Kreftforeningen		30 000	30 000	60 000
Landsforbundet Mot Stoffmisbruk i Oslo (LMS i Oslo)	160 000	90 000	99 000	349 000
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke (LHL) Oslo		30 000	30 000	60 000
Landsforeningen for Kvinner med Bekkenløsningsplager (LKB), Oslo	10 000	30 000	30 000	70 000
Landsforeningen for nyrepasienter og transplanterte Oslo og Akershus (LNT)			30 000	30 000
Landsforeningen for pårørende innen psykisk helse Oslo, Personlig ombud	1 000 000	1 175 000	1 235 000	3 410 000
Landsforeningen for utviklingshemmede og pårørende (LUPE)	50 000	50 000	50 000	150 000
Landsforeningen uventet bamedød, Oslo & Akershus	10 000	20 000	20 000	50 000
Leieboerforeningen	892 000	950 000	950 000	2 792 000
LHLs internasjonale tuberkulosestiftelse			300 000	300 000
Likestilling, Inkludering og Nettverk (LIN), turlederkurs			50 000	50 000
LINK Oslo, senter for selvhjelp og mestring	2 230 000	2 230 000	2 120 000	6 580 000
Lions Club	110 000	fikk fra Vel drift	99 000	209 000
LPP Oslo/PIO-senteret		1 500 000	1 500 000	3 000 000
Maritastiftelsen, avd. Marita Ung		445 000	425 000	870 000
Maritastiftelsen, MaritaBo	2 100 000	2 000 000	2 000 000	6 100 000
MAS-senteret (Malmøgaten Kultur -og Aktivitetsenter)	1 867 000	1 960 000	1 950 000	5 777 000
Mental Helse Oslo	120 000	115 000	121 000	356 000
Norges Blindforbund Oslo	305 000	290 000	305 000	900 000
Norges Handikapforbund Oslo (NHF Oslo)	605 000	500 000	525 000	1 630 000
Norges Helsedansforbund	20 000		31 000	51 000
Norges ME-forening Oslo og Akershus fylkeslag	10 000		15 000	25 000
Norsk Folkehjelp Oslo	70 000	70 000	70 000	210 000
Norsk Forbund for utviklingshemmede, Oslo (NFU)	100 000	100 000	120 000	320 000
Norsk Revmatikerforbund Oslo fylkeslag	30 000	30 000	30 000	90 000
Norsk Thyroideaforbund, Oslo Lokallag	10 000	10 000	10 000	30 000
Operasjon Ved	100 000	100 000	99 000	299 000
Oslo Døveforening	315 000	380 000	400 000	1 095 000
Oslo fylkeslag av Norges Fibromyalgi Forbund			10 000	10 000
Oslo Idrettskrets, Aktiv på dagtid	3 825 000	3 902 000	4 000 000	11 727 000
Oslo Idrettskrets, Seksti pluss extra	1 500 000	418 000	323 000	2 241 000
Oslo og Omland Friluftsråd			99 000	99 000
Oslo Røde Kors - Nettverk etter soning	200 000	486 000	585 000	1 271 000
Oslo Røde Kors - Nettverket for besøkstjenester i Oslo	400 000	380 000	400 000	1 180 000
Oslo Røde Kors besøkstjeneste	280 000	300 000	315 000	895 000
Oslo Røde Kors Finnerud aktivitetssenter	70 000	70 000	85 000	225 000
Oslo Røde Kors Flykningguiden	1 030 000	1 200 000	1 090 000	3 320 000
Oslo Røde Kors, Beredskapsarbeid	100 000	100 000	100 000	300 000
Oslo Sanitetsforening Kvinneprat på Tvers			35 000	35 000
Oslo/Akershus Lymfødforening			2 000	2 000
Pensjonistforbundet Oslo	295 000	90 000	90 000	475 000
Rusmisbrukernes interesseorganisasjon (RIO)	392 000	375 000	413 000	1 180 000
Ryggforeningen i Oslo og Akershus (RIOA)	10 000		10 000	20 000
Ryggmargsbrokk- og hydrocephalusforeningens fylkeslag for Oslo, Akershus og Østfold (Rhøst)	15 000	15 000	15 000	45 000
Rådgivning om spiseforstyrrelser (ROS)	25 000	25 000	30 000	80 000
SAFIR - Senter for frivillig innsats i rusfeltet		358 000	430 000	788 000
Senteret for seksuelt misbrukte menn (SMM)	464 000	445 000	468 000	1 377 000
Slagrammedes forening i Oslo (SFIO)	25 000	25 000	25 000	75 000
Solviks Venner, drift	10 000	100 000	99 000	209 000
Stiftelsen Alternativ til Vold - Oslo	2 350 000	2 255 000	2 370 000	6 975 000
Stiftelsen Amatheia	345 000	330 000	395 000	1 070 000
Stiftelsen Angstringen Oslo	225 000	188 000	225 000	638 000
Stiftelsen Dixi ressurscenter Oslo	879 000	899 000	970 000	2 748 000
Stiftelsen Fontene / Fontenehuset i Oslo	5 430 000	5 200 000	5 150 000	15 780 000

Søker/organisasjonens navn	Vedtak 2013	Vedtak 2014	Byråds forslag Sak 1/2015	Sum 2013-2015
Stiftelsen Fransiskushjelpen, Familiehjelpen		179 000	200 000	379 000
Stiftelsen Fransiskushjelpen, besøktjenesten	270 000	260 000	275 000	805 000
Stiftelsen Fransiskushjelpen, Sorgtjenesten	170 000	160 000	170 000	500 000
Stiftelsen Fransiskushjelpen v/Sykepleie på hjul	950 000	970 000	635 000	2 555 000
Stiftelsen Fransiskushjelpens pleietjeneste	14 200 000	14 860 000	14 000 000	43 060 000
Stiftelsen Retretten	925 000	960 000	1 060 000	2 945 000
Stiftelsen Sex og samfunn, senter for ung seksualitet	4 050 000	4 750 000	4 750 000	13 550 000
Støttesenter mot incest SMI	2 617 000	2 510 000	2 510 000	7 637 000
Sub Church		447 000	447 000	894 000
Torshovkorpset	200 000		99 000	299 000
Ullem Frivilligsentral, sosiale søndagsmiddager			40 000	40 000
Ullem Frivilligsentral, tiltak for eldre	65 000		20 000	85 000
Ullem Frivilligsentral, tur til Tusenfryd			15 000	15 000
Vestre Aker Frivillighetssentral		70 000	70 000	140 000
Vålerenga Fotballs samfunnsavdeling, Jobbsjansen		500 000	500 000	1 000 000
We Shall Overcome Oslo og Akershus	70 000	70 000	85 000	225 000
Klagebehandling			50 000	
			99 924 000	

I oversikten fremkommer de to foregående års tildelinger for de organisasjoner, tiltak og frivillighet som foreslås tildelt tilskudd i 2015.

5. KUNNSKAP OG UTDANNING

Sektoransvaret omfatter Osloskolen og barnehagene.

I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriftene: Kunnskapsbyen og Ung by.

Mål og satsingsområder for barnehagene er beskrevet nærmere i del 3.2 Bydelene - barnehager.

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett - økonomiplan			
		2015	2016	2017	2018
Sum utgifter	12 135,1	12 623,0	12 890,0	13 086,4	13 325,2
Sum inntekter	-1 462,1	-1 504,5	-1 504,5	-1 504,5	-1 504,5
Netto utgifter	10 673,0	11 118,5	11 385,5	11 581,9	11 820,7
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		23,3 %			

På kunnskaps- og utdanningssektoren skal det i 2015 brukes:

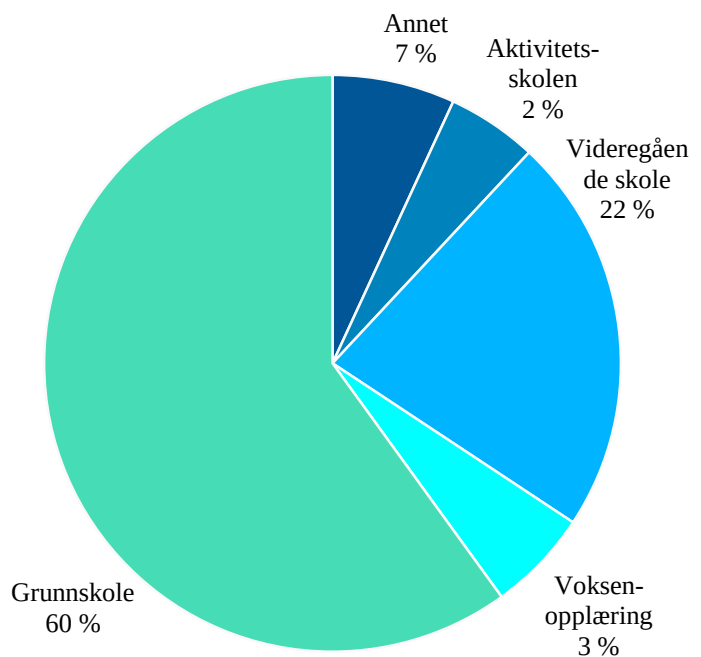
6,9 mrd. til grunnskoleopplæring
2,6 mrd. til videregående opplæring
0,4 mrd. til voksenopplæring
0,2 mrd. til Aktivitetsskolen

Byrådet har styrket budsjettet i 2015 med 312,7 mill. til nye tiltak på sektoren.

Det skal i økonomiplanperioden etableres 9 000 skoleplasser i grunnskole og videregående skole.

Undervisningsbygg Oslo KF skal investere 8,8 mrd. i skolebygg i økonomiplanperioden (se omtale under del 9 Kultur og næring).

Brutto driftsutgifter for 2015 fordeler seg slik:

Byrådets mål

- Alle skal lære mer – elevenes grunnleggende ferdigheter og kunnskaper i basisfagene skal styrkes
- Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring
- Alle skal ha et godt lærings- og arbeidsmiljø, preget av ro og orden
- Skolekapasiteten skal dekke fremtidig elevtallsvekst

Tiltak

- Forsterke innsatsen i lesing, skriving og regning, med spesiell vekt på overgangene i skoleløpet
- Styrke innsats mot bråk, uro og problematferd i skolen
- Øke kvaliteten i fag- og yrkesopplæringen
- Videreføre ordningen med to ekstra uketimer til undervisning i basisfag på grunnskolen barnetrinn
- Rekruttere, beholde og videreutdanne landets beste lærere og skoleledere
- Videreføre satsingen på talentfulle elever
- Investere i IKT-infrastruktur og beredskap
- Gjennomføre lærlingesatsingen i Oslo kommune og øke antallet læreplasser
- Etablere 9 000 nye skoleplasser i 2015-2018

Nærmere om tiltakene

Det viktigste byrådet kan bidra med for byens barn og unge er en god skole. Osloskolen skal gi alle elever mulighet til å realisere sine evner og talenter. Elevene skal utfordres, inspireres og motiveres til å sette ambisiøse mål for egen læring og utvikling. Osloskolen skal bidra til sosial mobilitet og flere elever skal fullføre og bestå et 13-årig opplæringsløp.

Osloskolens tilbud er av avgjørende betydning for byens unge befolkning, er og blant byrådets viktigste satsingsområder. I vedtatt økonomiplan er det innarbeidet et kutt i skolebudsjettet på 126,5 mill. i 2015. For å sikre at Osloskolen fortsatt skal kunne tilby elevene landets beste utdanning, foreslår byrådet å tilbakeføre 89 mill. av rammekuttet til Utdanningsetaten i 2015. I tillegg foreslås skolebudsjettet styrket med 5 mill. som følge av endret oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen. De tilbakeførte midlene videreføres i økonomiplanperioden slik at Utdanningsetaten samlet styrkes med 376 mill. utover vedtatt økonomiplan.

Fullføre og bestå

En av de mest betydningsfulle oppgavene i Osloskolen er å bistå flere elever til å fullføre og bestå videregående opplæring. En god utdanning er for de aller fleste en forutsetning for aktiv deltakelse i

samfunns- og arbeidsliv. Frafall i opplæringen er en belastning for den enkelte, men også en betydelig kostnad for samfunnet. I Osloskolen følges elevene tett, og det blir iverksatt tiltak for å hjelpe elever som er i faresonen for å falle fra.

Sannsynligheten for å fullføre opplæringen henger tett sammen med elevenes kunnskaper og ferdigheter når de begynner i videregående opplæring. I dag går for mange elever ut av grunnskolen med for svake forutsetninger for å lykkes i et videre utdanningsløp. Tall fra Statistisk sentralbyrå viser at det er sterk sammenheng mellom svak kompetanse fra skolen og manglende deltakelse i arbeidsmarkedet. Av elever med gjennomsnittskarakter 3 eller dårligere fra siste året på ungdomsskolen, mottar 20 % trygdeytelse som 24-åring. Blant de med gjennomsnittskarakter 4 eller 5 mottar kun 4 % trygdeytelse ved samme alder.

Tidlig innsats – grunnleggende ferdigheter

Tidlig innsats er avgjørende for å styrke elevenes grunnleggende ferdigheter. Læring er en selvforsterkende prosess, der tidlig læring foster mer læring. I skolen er ferdigheter i lesing, skriving og regning nøkkelen til læring i alle fag. Barn som har gode norskerferdigheter når de starter på skolen vil lære mer i skolen enn et barn med dårlig språkforståelse, fordi et godt språk gjør læring lettere.

Nasjonale prøver viser at elevene i Oslo presterer svært godt sammenliknet med elever fra andre kommuner og fylker. Det viser at den målrettede satsingen på grunnleggende ferdigheter har gitt resultater. Osloskolens resultater er blant de beste i landet, og utviklingen er overveiende positiv. Byrådet vil videreføre den forsterkede innsatsen i lesing, skriving og regning. Resultatene viser også at det er ujevn resultatutvikling mellom skoler og internt på skoler. Byrådet vil forsterke innsatsen for økt kvalitet i undervisningen for alle elever på tvers av skoler.

Barnehagen er begynnelsen av utdanningsløpet, og ferdighetene barna har med fra barnehagen har innvirkning på læringen i skolen. Byrådets mål er at alle barn skal kunne norsk før skolestart. 1700 elever i Osloskolen har mangelfulle norskferdigheter når de begynner i 1. klasse. Arbeidet med språkopplæring i barnehagen er styrket de siste årene. Byrådet vil ytterligere forsterke innsatsen for at barn i barnehage og småskoletrinn skal lære godt norsk. Byrådet setter av 70 mill. i økonomiplanperioden til et omfattende kvalitetsløft i Oslobarnehagen. Satsingen er nærmere omtalt i Del 3.2 Bydelene – barnehager.

Aktivitetsskolen

Aktivitetsskolen er en viktig arena for faglig og sosial utvikling for barn i Osloskolen. Byrådet foreslår å øke inntektsgrensen for redusert oppholds-betaling i Aktivitetsskolen slik at flere barn i lavinntektsfamilier kan ta del i og nyte godt av tilbudet. Byrådet foreslår derfor å styrke budsjettet til Aktivitetsskolen med 5 mill.

Likeverdig vurdering i basisfagene norsk, matematikk og engelsk

Elevenes resultater fra grunnskolen er svært viktig for deres videre utvikling, både når det gjelder valg av videre utdanning og mulighetene for å fullføre og bestå videregående opplæring. Etter dagens eksamensordning kommer hver elev opp til eksamen i ett skriftlig fag (norsk, matematikk eller engelsk) og ett muntlig fag. I de øvrige fagene får elevene standpunkt karakterer. Det er et behov for økt kvalitet og likeverdighet i elevvurderingen i grunnskolen. Det er også behov for økt innsats i de skriftlige eksamensfagene.

I tråd med byrådsrklæringen vil byrådet søke staten om å gjennomføre et 3-årig forsøk med eksamen i de tre skriftlige eksamensfagene for alle elever på 10. årstrinn i Oslo. Det tas sikte på at forsøket kan gjelde fra og med eksamen våren 2016.

Talentfulle elever

Osloskolen skal legge til rette for at elever med et særlig talent får utfordringer og muligheter til å realisere sitt potensiale innenfor rammen av den offentlige skolen. Osloskolens talentsatsing vil

videreutvikles i 2015. Som del av satsingen på forster-te løp, ønsker byrådet å tilby en ny ordning der videregående opplæring kan gjennomføres på to år. Dette vil være et tilbud til elever som er særlig motiverte og som har evner og arbeidskapasitet til å gjennomføre studiespesialisering raskere enn på normert tid. Dersom forsøket blir godkjent av staten, vil tilbudet starte opp ved Hersleb videregående skole fra høsten 2015. Edvard Munch og Foss videregående skoler vil ha talenttilbud i musikk. Tilbudet ved Foss er særskilt tilrettelagt for talentene som har gått på Majorstuen skole, og det første kullet starter i 2015.

Internasjonal sammenlikning

Osloskolen skal måle seg med de beste skolene i Europa. Gjennom internasjonalt samarbeid og sammenlikning av tiltak og resultater, skal Osloskolen tilføres nye impulser. Byrådet vil se på muligheter for etablering av systemer for internasjonal benchmarking av Osloskolens resultater mot sammenliknbare storbyer i Europa. Oslo har tatt kontakt med de største byene i Norden med en forespørsel om de vil være med i et felles prosjekt med tanke på å få frem PISA-resultater på bynivå. Alle de nordiske hovedstedene har svart at de ønsker å samarbeide med Oslo om dette. Byrådet ønsker å utrede muligheten for å gjennomføre dette i PISAs undersøkelse i 2018.

Yrkesfag

I Oslo søker en tredjedel av elevene yrkesfaglige utdanningsprogram. Tall fra Skoleporten viser at rundt 44 % av yrkesfagelevne ikke fullførte utdanningsløpet innen fem år etter påbegynt opplæring (kilde: skoleporten.no). Dette står i sterk kontrast til samfunnets økende behov for fagarbeidere, både i privat og offentlig sektor. Elever må på en bedre måte sikres kunnskap om yrkesfagene muligheter, både knyttet til videre studier, yrkeskarrierer, entreprenørskap og innovasjon.

Samarbeidet mellom partene i arbeidslivet er avgjørende for å få til kompetanseutvikling til beste for den enkelte elev, virksomhet og bransje. Byrådet vil utrede hva Osloskolen må gjøre for bedre å møte arbeidslivets behov for kompetanse. Dette skal skje i samarbeid med arbeidslivet i Osloregionen og andre kompetanseleverandører. Byrådet vil styrke samarbeidet med arbeidslivets organisasjoner for å øke søkningen til yrkesfagene.

Fagskolen for Oslo og Akershus er en viktig del av yrkesfagssatsingen. NHOs kompetansebarometer 2014 viste at fagskolekompetanse vil bli mer etter-spurt i årene som kommer. Oslo og Akershus har etablert en felles fagskole som på en bedre måte vil ivareta regionale hensyn og felles arbeidsmarked.

Voksenopplæringen

Svært mange deltagere i grunnskoleopplæring for voksne gjennomfører aldri det opplæringsløpet de har påbegynt. Mange voksne med stort behov for opplæring har ikke rett til å få opplæring gratis, og heller ikke anledning til å betale for opplæring selv. Byrådet ser behov for en helhetlig gjennomgang av voksenopplæringen i Oslo for å sikre at flere voksne lærer norsk, tilegner seg grunnleggende ferdigheter og gjennomfører videregående opplæring. Byrådet vil ta initiativ til bedre samordning av tilbud om opplæring fra bydeler, NAV og Oslo VO, mer målretting av opplæring til den enkelte deltagers behov og tettere oppfølging av deltagerne.

IKT-investeringer

Skolesektoren vil i årene fremover møte krav til nye digitale pedagogiske verktøy, skoleadministrative systemer, sentralt gitte elektroniske prøver og eksamener, og oppdaterte beredskapsløsninger. Det er et stort investeringsbehov knyttet til IKT i Oslo-skolen. Byrådet vil i kommende økonomiplanperiode foreta betydelige investeringer i skolenes lokale datanettverk og beredskapsløsninger, og foreslår å styrke investeringene med til sammen 70 mill. i 2015 og 2016.

Skolefaglig utvikling og OPS (Offentlig-Privat-Samarbeid)

Den fremtidige utviklingen av Oslo-skolen innebærer at det nå etableres et bredt samarbeid med forskning, idrett, kultur, arbeidsliv og internasjonale miljøer. Byrådet ønsker å stimulere til nytenkning innen utdanningsfeltet, og investerer betydelige midler i moderne og attraktive skolebygg som legger til rette for entreprenørskap, innovasjon og forskning. Som del av byrådets strategi er det de senere år etablert flere såkalte temaskoler i videregående opplæring, som for eksempel Kuben yrkesarena (fagopplæring i tett samarbeid med bransjene). Satsing på temaskoler skal bidra til å øke andelen elever som fullfører og består videregående opplæring og bidra til å styrke attraktiviteten til andre utdanningsprogrammer enn generell studiespesialisering.

Utdanningsetaten har inngått samarbeidsavtaler med Universitetet i Oslo for Blindern videregående skole og Hersleb videregående skole, som sto ferdige til skolestart 2014. Samarbeidet for Hersleb videregående skole gjelder særlig styrking av undervisningen i biologi og geofag i nært samarbeid med universitetets fagmiljø på Tøyen ved Naturhistorisk museum og Botanisk have.

I 2015 skal Ullern OCCI stå ferdig. Her vil skole, forskning og næringsliv bli samlokalisert i en

innovasjonspark i tilknytning til Radiumhospitalet. I 2015 åpner også den nye Edvard Munch videregående skole. Skolen er kommunens storsatsing på estetiske fag. Skolen blir et flaggskip som vil samle, og utnytte synergien mellom, små håndverksfag, arkitektur-, design- og kunsthøgskolen (formgivning), dans og musikk. Målsettingen er å øke rekruttering til estetiske fag og styrke fagområdenes anerkjennelse, samtidig som skolen gir mulighet for studiespesialisering og entreprenørskap.

I tillegg åpner også de to OPS-skolene Granstangen og Veitvet i 2015. Byrådet vurderer at slike prosjekter bidrar til innovasjon og fornyelse i eiendoms- og byggebransjen samtidig som kommunen får gode bygg der konkurransen mellom ulike tilbydere bidrar til å frembringe god funksjonalitet, miljøvennlighet og samtidig lave livsløpskostnader.

Kompetanseutvikling

Oslo-skolen skal kjennetegnes med høyt læringstrykk og gode elevresultater. En forutsetning for dette er gode og høyt kvalifiserte lærere. Den statlige videreutdanningsordningen *Kompetanse for kvalitet* prioriterer lærere som underviser i basisfag. Den kommunale stipendordningen supplerer den statlige ordningen med prioriterte fag i Oslo, på alle årstrinn. Siden 2008 har over 1 500 lærere i Oslo-skolen gjennomført eller startet opp videreutdanning med grunnlag i disse stipendordningene. Alle nyutdannede lærere i Oslo-skolen tilbys 50-timers kurset *forsterket lærerutdanning*. Gjennom kurset settes lærerne i stand til å komme raskt i gang med god undervisning. I 2015 starter et prosjekt for å utvikle karriereveier slik at læreren kan gjøre karriere innen sitt fagfelt. Videre vil Byrådet sette i gang arbeidet med å etablere et eget sommer- og høstakademi for lærerne.

Fortsatt høy elevtallsvekst

Samlet elevtallsøkning i grunnskolen og videregående skole frem til 2025 er anslått til rundt 13 700 elever, fordelt på 9 500 elever i grunnskolen og 4 200 elever i den videregående skolen. Det er størst vekst i begynnelsen av perioden, særlig i grunnskolen. De siste ti årene har det blitt over 13 000 flere elever i Oslo-skolen. Til skolestart 2014 ble det ferdigstilt 18 nye skoleprosjekter (utvidelser og nybygg) og i 2015 åpner 6 nye skoleanlegg, 3 skoler blir utvidet og en ny flerbrukshall står ferdigstilt.

Elevtallsveksten utløser fortsatt behov for betydelige investeringer i nye skolearealer, og økt behov for driftsmidler.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	12 135,1	12 393,1	12 658,9	12 842,5	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	12 135,1	12 135,1	12 135,1	12 135,1	12 135,1
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold					
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	12 135,1	12 135,1	12 135,1	12 135,1	12 135,1
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		3,0	3,0		
+/- Spesifiserte rammeendringer		347,3	677,1	940,9	1 179,7
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-37,5	-100,3	-164,7	-164,7
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		312,7	579,7	776,2	1 014,9
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		175,2	175,2	175,2	175,2
=ØKONOMIPLAN (brutto)	12 135,1	12 623,0	12 890,0	13 086,4	13 325,2
Salgs- og leieinntekter	-502,0	-516,6	-516,6	-516,6	-516,6
Refusjoner	-956,0	-983,7	-983,7	-983,7	-983,7
Overføringsinntekter	-4,1	-4,2	-4,2	-4,2	-4,2
=Sum driftsinntekter	-1 462,1	-1 504,5	-1 504,5	-1 504,5	-1 504,5
=ØKONOMIPLAN (netto)	10 673,0	11 118,5	11 385,5	11 581,9	11 820,7

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

2,6 % 4,8 % 6,4 % 8,4 %

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

Det er innarbeidet 3 mill. i 2015 og 2016 til forprosjektering av nytt Vitensenter på Tøyen.

Bevilgningen er redusert med 13,1 mill. som følge av avviklingen av den statlige ordningen med gratis frukt og grønt i skoler med ungdomstrinn.

Spesifiserte rammeendringer

Skolesektoren foreslås styrket med 89,2 mill. i 2015 for å møte elevtallsveksten i grunnskoler og videregående skoler. I 2018 utgjør styrkingen 412 mill.

Avsetningen til akutttiltak bygg - tilpasninger skolestart er redusert med 7,5 mill.

Det er lagt inn 271,4 mill. til økt husleie for skolene i 2015.

Avsetningen til økt aktivitet i grunnskoleopplæringen for voksne er redusert med 5 mill. fra 2014.

Bevilgningen er økt med 5 mill. som følge av endrede inntektsintervaller for redusert foreldrebetaling i Aktivitetsskole.

Uspesifiserte rammeendringer

Det er lagt inn et rammekutt på 37,5 mill. i 2014.

Bevilgningen er økt med 5 mill. i 2015 til ny kulturstasjon på Tøyen og økt kapasitet i Oslo musikk- og kulturskole (OMK).

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling, jf. kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015, og redusert sats til Statens pensjonskasse (SPK).

Det er lagt inn 9,5 mill. årlig til valgfag ungdomstrinnet.

Salgs- og leieinntekter

Inntektene videreføres på samme nivå som i 2014, men prisjustert.

Bevilgningen er redusert med 7,2 mill. som følge av avviklingen av den statlige kulturskoletimen.

Refusjoner

Inntektene videreføres på samme nivå som i 2014, men prisjustert.

Overføringsinntekter

Inntektene videreføres på samme nivå som i 2014, men prisjustert.

Netto driftsbudsjett per kapittel

Beløp i mill.						
Netto driftsbudsjett pr kapittel	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring 2014-2015
200 Utdanningssetaten (KOU)	284,5	264,4	262,7	257,6	257,6	-7,1 %
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	152,9	155,1	156,5	157,5	159,4	1,4 %
210 Grunnskolen (KOU)	6 608,1	6 943,5	7 085,6	7 156,1	7 230,1	5,1 %
211 Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	178,1	170,5	169,5	166,5	166,5	-4,3 %
230 Videregående skoler (KOU)	2 449,1	2 545,3	2 579,5	2 595,5	2 606,5	3,9 %
231 Fagopplæring (KOU)	91,5	95,1	94,6	94,3	94,3	3,9 %
250 Fagskolen (KOU)	29,8	30,7	30,7	30,7	30,7	3,2 %
260 Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	368,8	374,6	374,1	371,7	371,7	1,6 %
261 Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	56,4	57,7	57,4	57,0	57,0	2,4 %
290 Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	59,4	63,8	63,5	63,0	63,0	7,4 %
294 Voksenopplæring (KOU)	368,0	365,1	363,0	359,5	359,5	-0,8 %
A04 Ufordelte midler for sektor - KOU	26,4	52,6	148,5	272,6	424,6	99,0 %
Sum Kunnskap og utdanning (KOU)	10 673,0	11 118,5	11 385,5	11 581,9	11 820,7	4,2 %

Brutto investeringsbudsjett per kapittel

Beløp i mill.				
Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
200 Utdanningssetaten (KOU)	169,7	196,6	64,3	0,0
210 Grunnskolen (KOU)	562,4	0,0	0,0	0,0
230 Videregående skoler (KOU)	374,5	0,0	0,0	0,0
ØKONOMIPLAN (brutto)	1 106,6	196,6	64,3	0,0

Utdanning

Det gis i det følgende en samlet omtale av situasjonsbeskrivelse, mål og måltall, og strategier og tiltak for hoveddelen av utdanningssektoren. Omtale av ansvarsområde, merknader til driftsbudsjettet og oversikt over investeringsbudsjettet gis under det enkelte budsjettkapittel.

1 Ansvarsområde

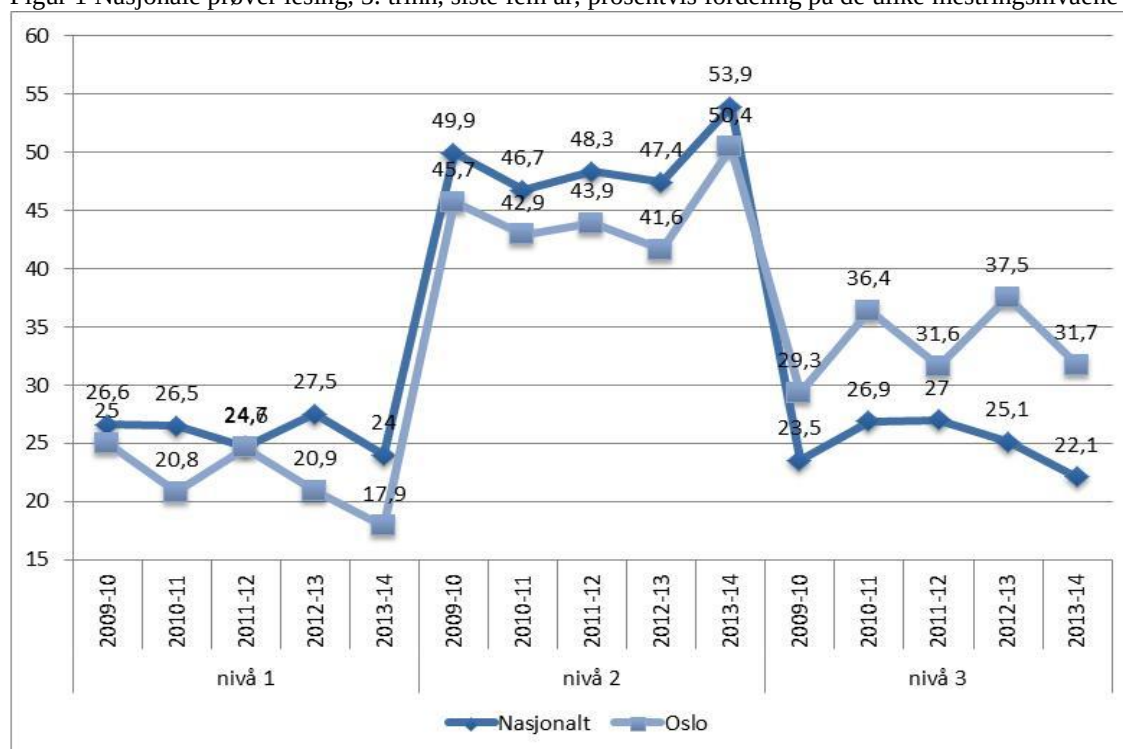
Se omtale under det enkelte budsjettkapittel.

2 Situasjonsbeskrivelse

Resultater

Osloskolens elever hevder seg resultatmessig meget godt sammenliknet med andre store kommuner, til tross for en sammensatt elevgruppe. Resultatutviklingen er i overveiende grad positiv når det gjelder kartleggingsprøver, nasjonale prøver, elevundersøkelsen og eksamensresultater.

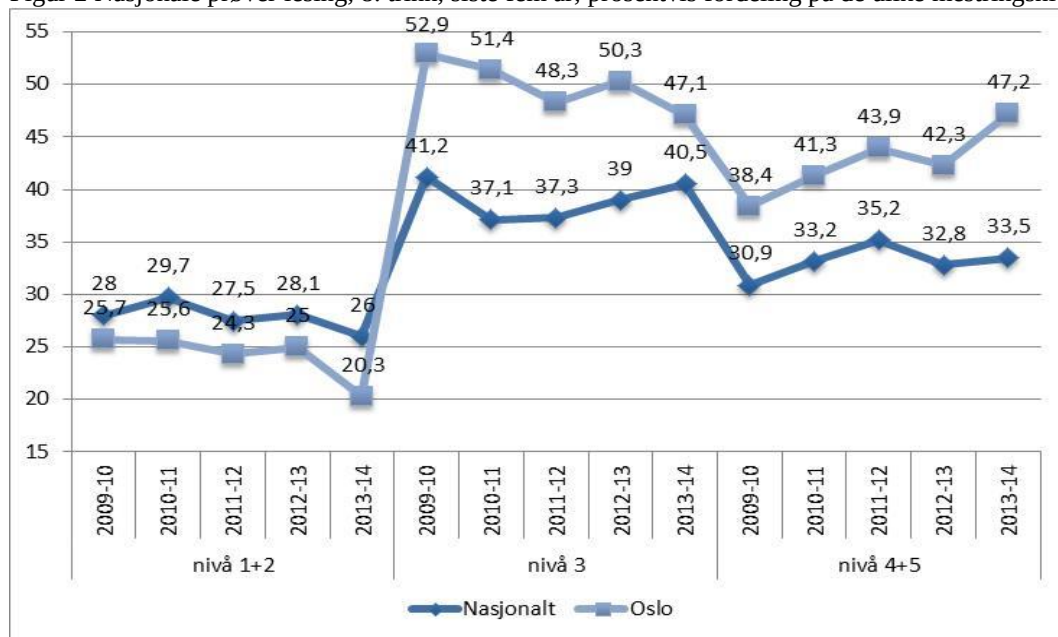
Figur 1 Nasjonale prøver lesing, 5. trinn, siste fem år, prosentvis fordeling på de ulike mestringsnivåene

Osloskolen har i flere år lagt vekt på grunnleggende ferdigheter. Det gir resultater. Figur 1 viser at det har blitt en lavere andel på laveste mestringsnivå i lesing 5. trinn de siste tre årene. Dette er en svært positiv

utvikling. I 2013 gikk andelen på øverste nivå ned fra 2012, men resultatet er fortsatt langt over det nasjonale gjennomsnittet.

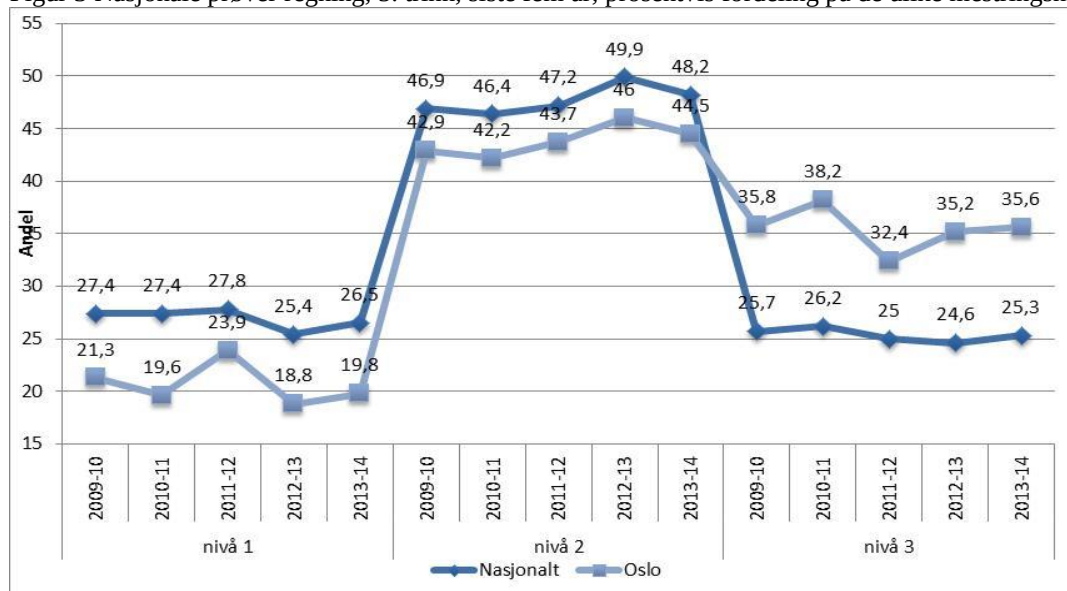
Figur 2 Nasjonale prøver lesing, 8. trinn, siste fem år, prosentvis fordeling på de ulike mestringsnivåene

Også for lesing 8. trinn er det en positiv utvikling og resultater langt over det nasjonale gjennomsnittet. I 2013 er andelen elever på de laveste mestringsnivåene betydelig redusert, mens det er en økning i

andelen på øverste mestringsnivå. For lesing 9. trinn er tendensen den samme, men utviklingen noe svakere.

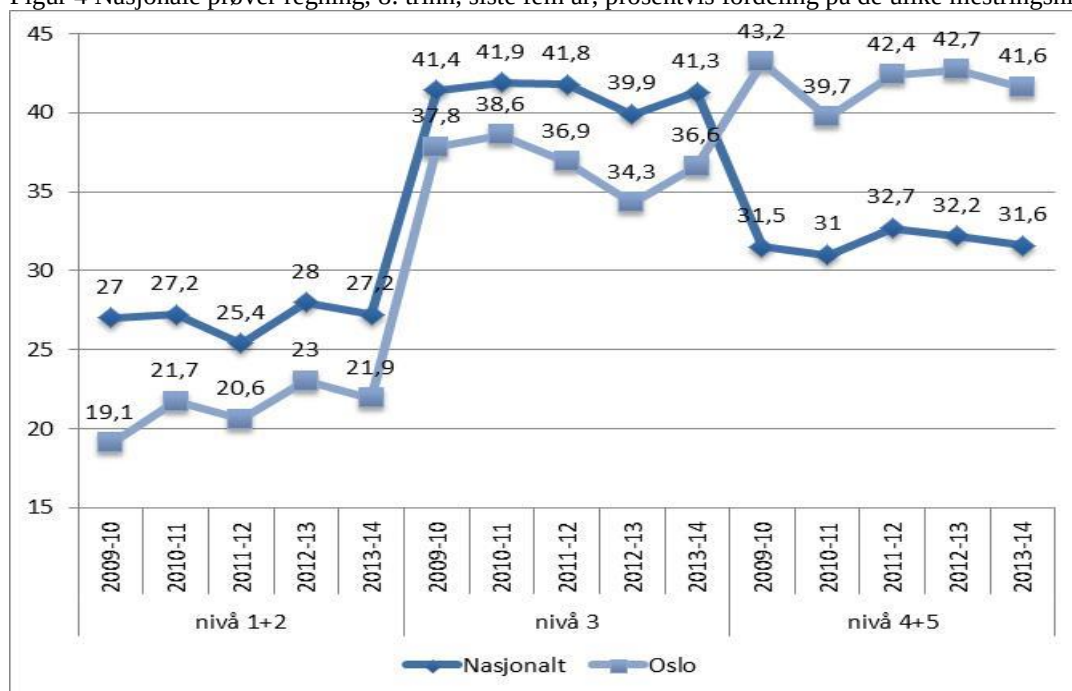
Figur 3 Nasjonale prøver regning, 5. trinn, siste fem år, prosentvis fordeling på de ulike mestringsnivåene

Resultatene fra nasjonale prøver i regning 5. trinn viser en noe høyere andel på øverste mestringsnivå i 2013 enn i 2014. Det er også en svak økning i andel

elever på laveste nivå fra foregående år, men samlet er resultatene lang bedre enn landsgjennomsnittet.

Figur 4 Nasjonale prøver regning, 8. trinn, siste fem år, prosentvis fordeling på de ulike mestringsnivåene

Regning 8. trinn viser en lav andel elever på laveste nivå, men det er også noe færre på øverste nivå enn foregående år. Også for regning på 8. trinn er resultatene langt over landsgjennomsnittet.

Elevene i Oslo fullfører og består videregående opplæring i større grad enn i resten av landet. Samlet var det i 2008-kullet 73,7 % av elevene som fullførte og bestod videregående opplæring i løpet av 5 år. Det er en svak nedgang fra årene før. Størst reduksjon i andelen som fullfører og består på normert tid er blant jenter på yrkesfaglige utdanningsprogram. Samtidig viser guttene på yrkesfag størst fremgang. På de studieforberedende utdanningsprogram er

tallene relativt stabile og det er kun marginale reduksjoner i gjennomføringen både for guttene og jentene.

Det fortsatt er en betydelig utfordring å øke andelen som fullfører og består videregående opplæring. 10,5 % av elevene som begynte i 2008 har per i dag fullført, men ikke bestått. Dette er en gruppe som i mange tilfeller mangler svært lite for å bestå opplæringen. Byrådet vil iverksette tiltak som skal øke andelen som består i denne gruppen. Det er også svært viktig å fange opp de elevene som står i fare for å avbryte studieløpet, og dermed redusere andelen som slutter.

Nøkkeltall for utdanning	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Grunnskoleopplæring			
Antall elever totalt funk 202 og 214	55 418	56 476	57 801
herav spesialundervisning, private og kommunale	4 735	4 606	4 428
herav elever med særskilt norskopplæring	14 306	14 335	14 345
Korrigert brutto driftsutgifter til grunnskoleundervisning pr elevfunksjon 202 (konsern)	75 592	75 959	81 686
PP - tjenesten			
Elever til vurdering	5 800	5 569	5 877
Gjennomsnittlig behandlingstid for PPT-utredning per elev	78	70	62
Vurderte enkeltbarn/elever per årsverk	32	31	33
Aktivitetsskolen (funksjon 215)			
Andel innbyggere 6-9 år i kommunal og privat SFO (%)	69,4	71,3	73
Korrigerte brutto driftsutgifter til SFO, pr komm. bruker	32 033	30 069	32 028
Fagopplæring i arbeidslivet (funksjon 570)			
Antall lærlinger, bostedsfylke Oslo	1 634	1 760	1 831
herav lærlinger med rett, bostedsfylke Oslo	1 087	1 141	1 192
Antall lærlinger, læreplassfylke	2 618	2 759	2 844
Antall bestått fag- og svenneprøver	1 033	995	979
Antall nye lærekontrakter i kommunens virksomheter	120	124	146
Videregående opplæring (funksjon 510-560)			
Antall elever ved fylkeskommunale videregående skoler	16 041	16 317	16 293
Antall elever pr. lærerårsverk (fylkeskommunale skoler)	11,1	1,8	11,1
Andelen elever og lærlinger som er i yrkesfaglige	31,8	32,8	31,8
Korrigert brutto driftsutgifter 510-560 Videregående opplæring per elev (ikke konsern)	117 395	106 968	117 395
Musikk- og kulturskole (funksjon 383)			
Antall elever(i grunnskolealder) i kommunens musikk- og	5 914	5 651	5 701
Antall elever i grunnskolealder på venteliste	971	1 401	1 493
Brutto driftsutgifter til kommunale musikk- og kulturskoler, per t	10 319	8 880	10 307
Voksenopplæring (funksjon 213)			
Antall deltakere i grunnskoleopplæring for voksne	1 475	1 434	1 433
Antall deltakere i spesialundervisning for voksne	665	626	324
Antall deltakere i norsk og samfunnskunnskap for voksne	4 322	4 596	4 382
Antall elever i videregåendeopplæring for voksne	1 195	1 138	1 153

Yrkesfaglige utdanningsprogram

I Oslo søker en tredjedel av elevene yrkesfaglige utdanningsprogram. Å øke andelen som søker yrkesfag er en nødvendighet for å sikre nødvendig tilgang på kompetent arbeidskraft i flere bransjer.

Flere læreplasser er en forutsetning for økt tilskning. Gjennom samfunnskontrakten for flere læreplasser, arbeider kommunen for å realisere dette. Byrådet er i ferd med å etablere 355 læreplasser årlig innenfor de tjenesteområdene kommunen har ansvar for. Byrådet har dessuten innskjerpet læringleklausulen i anskaffelsesregelverket i 2014. Alle større anskaffelser, innenfor områder det er naturlig å bruke fagarbeidere, skal heretter ha et konkret krav om et antall lærlinger i kontraktene. Det antas at dette vil kunne gi 100 til 150 nye læreplasser.

Byrådet vil sikre god kvalitet på fag- og yrkesopplæringen, blant annet gjennom økt samarbeid mellom skoler, bransjer og bedrifter. Byrådet vil skape en mer praksisnær opplæring. YSK-tilbudene (Yrkes- og studiekompetanse), som gir både fagbrev og studiekompetanse, er videreført. Forsøk med vekslingsmodeller i ulike fag er iverksatt. Ordningen med praksisbrev er satt i gang for inntil 10 elever på Etterstad videregående skole fra skoleåret 2014/15.

Skolene, lærerne og elevene knyttes nærmere arbeidslivet gjennom faget Prosjekt til fordypning. De aller fleste elvene innen yrkesfagene har praksis i en bedrift gjennom faget. Her får elevene en første smak av hva arbeidslivet inneholder og motivasjon til å fullføre opplæringen gjennom å ta fagbrev.

Sommeren 2014 etablerte byrådet for første gang et sommerjobbprosjekt for elever innen helse- og oppvekstfag. Byrådet vil bruke erfaringene fra prosjektet med tanke på å videreføre, og eventuelt utvide prosjektet.

Samarbeid

Kompetansen som barna opparbeider i barnehagen vil ha stor betydning for barnas trivsel og læringsutbytte i skolen, og informasjon fra barnehage til skole er avgjørende for å legge til rette for elevenes læring. Byrådet har derfor etablert retningslinjer for godt samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole.

Foresattes engasjement i barnas skolegang påvirker elevenes faglige prestasjoner i positiv retning. Byrådet lanserte ved skolestart høsten 2014 *Oslostandard for samarbeid mellom skole og hjem*. Standarden skal gi felles retningslinjer for hva foreldre kan forvente av skolene og hva skolene kan forvente av foreldrene. Byrådet vil styrke samarbeidet mellom skole og hjem, for å sikre at flere foresatte aktivt kan bidra til at deres barn kan motiveres til skolearbeid og faglig utvikling.

I februar 2014 undertegnet NAV Oslo, Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester og Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning *Avtale om samarbeid mellom utdanningsmyndighetene og Arbeids- og velferdsmyndigheten i Oslo*. Samarbeidet mellom partene skal bidra til at voksne som har behov for oppfølging og opplæring fra NAV-kontorene og fra Oslo Voksenopplæring får et godt tilpasset tilbud. Det overordnede målet er at flere voksne skal komme i ordinært arbeid, og oppleve sosial og økonomisk trygghet for seg selv og sin familie.

Flerårig skoleutviklingsprosjekt i utsatte områder (SKU)

13 skoler er med i det flerårige skoleutviklingsprosjektet, der det gjennom ståstedsanalyser skal utvikles veiledere for godt læringsarbeid i klasserommet. Prosjektskolene har sammensatte utfordringer knyttet blant annet til krevende elev-atferd, elever med vedtak om spesialundervisning og særskilt norskopplæring. Dette stiller store krav til kompetanse, tilrettelegging og organisering av opplæringen.

Handlingsprogram for Oslo Sør og Groruddals-satingen

Byrådet er i dialog med staten om å videreføre satsingen som rettes mot særlig utsatte områder av byen. Tiltak innenfor skole og utdanning vil være en sentral del av en videre satsing for å heve levekår og bidra til sosial mobilitet blant byens befolkning.

Tøyensatsing

Tøyensatsingen har allerede ført til konkrete forbedringer. Gratis kjernetid i aktivitetsskolen på Tøyen har gitt en økning i deltakelsen fra 40 til ca. 200 elever siste året.

Det er etablert en rekke ettermiddagsaktiviteter ved Tøyen skole, både i egen regi og i samarbeid med Oslo musikk- og kulturskole (OMK). Tilbudene omfatter skolekor, kurs i kunstuttrykk, dans, og videoføring av orkestertilbudet som har vært et samarbeidsprosjekt mellom Tøyen skole og OMK i flere år. Antall barn fra Tøyen og Vahl skole som meldte seg på Sommerskolen økte markant siden i fjor. Sommeren 2014 har det vært pilotert sommerskolekurs i norsk språk for skolestartere ved Tøyen skole og to andre skoler i Oslo.

Tøyen og Vahl skole skal bli pionerer i miljø- og naturfag og estetiske fag. Det er nedsatt en prosjektgruppe med representanter fra UDE, OMK, UiO v/Naturfagsenteret og Naturhistorisk museum. Gruppen skal både utvikle nye undervisningsformer og skolens satsning på natur-/miljøfag og estetiske fag (herunder musikk).

Sommerskolen

Interessen for Sommerskolen fortsatte å øke i 2014 med over 15 000 påmeldte elever. Dette er en økning på over 10 % fra 2013. Over 90 % av søkerne fikk innvilget sitt førstevalg og det er tilbud til alle elever som ønsker å delta.

Læringsmiljø

Elevundersøkelsen viser at de fleste elever trives i Osloskolen, men det er fortsatt utfordringer knyttet til å håndtere uro, bråk og utagerende atferd. Det er nulltoleranse for mobbing i Osloskolen. Basert på dialog med ansatte og elever vil byrådet videreføre det lokale Oslomanifestet mot mobbing.

Vitensenter

Det er utarbeidet en konseptvalgsutredning for vitensenter på Tøyen. Målet er at vitensenteret skal bidra til å øke interessen for, rekruttering til, og kompetanse innen realfag blant Osloskolens elever. Senteret må derfor samspille tett med skolene, i tillegg til å rette seg mot publikum. Vitensenteret planlegges etablert som en arena for barn og voksne til å utforske realfag gjennom egen aktivitet og i samarbeid med andre. Plassering, arealbehov og etterspørselsbehov for vitensenteret skal utredes nærmere.

Aktivitetsskolen

Aktivitetsskolen er en viktig arena for læring og sosial utvikling. Fra 2008 har dekningsgraden i Aktivitetsskolen økt fra 69 % til 75 %. Forsøk med gratis kjernetid ved Aktivitetsskolen på Mortensrud og Tøyen viser at dette gir stor tilstrømning til til-

budet. På Mortensrud skole har det vært en økning i dekningsgraden fra 41 % til 88 %. Tilsvarende har dekningsgraden ved Tøyen skole økt fra 29 % til 99 %.

International Baccalaureata (IB) i grunnskolen

Manglerud skole skal søke om oppstart av to IB-programmer: *Primary Years Programme* (6-11 år) og *Middle Years programme* (12-16 år). Det tas sikte på oppstart fra skoleåret 2016/2017.

Blindern videregående skole er i dag en ny videregående skole som består av studiespesialisering fra de to tidligere videregående skolene Berg og Fagerborg. Den er planlagt utvidet med ungdomstrinn (8-10) fra 2019. Blindern videregående skole, som åpnet høsten 2014, har allerede i dag IB-program for elevene på videregående nivå. Når ungdomstrinnet etableres ved skolen fra 2019, vil byrå-

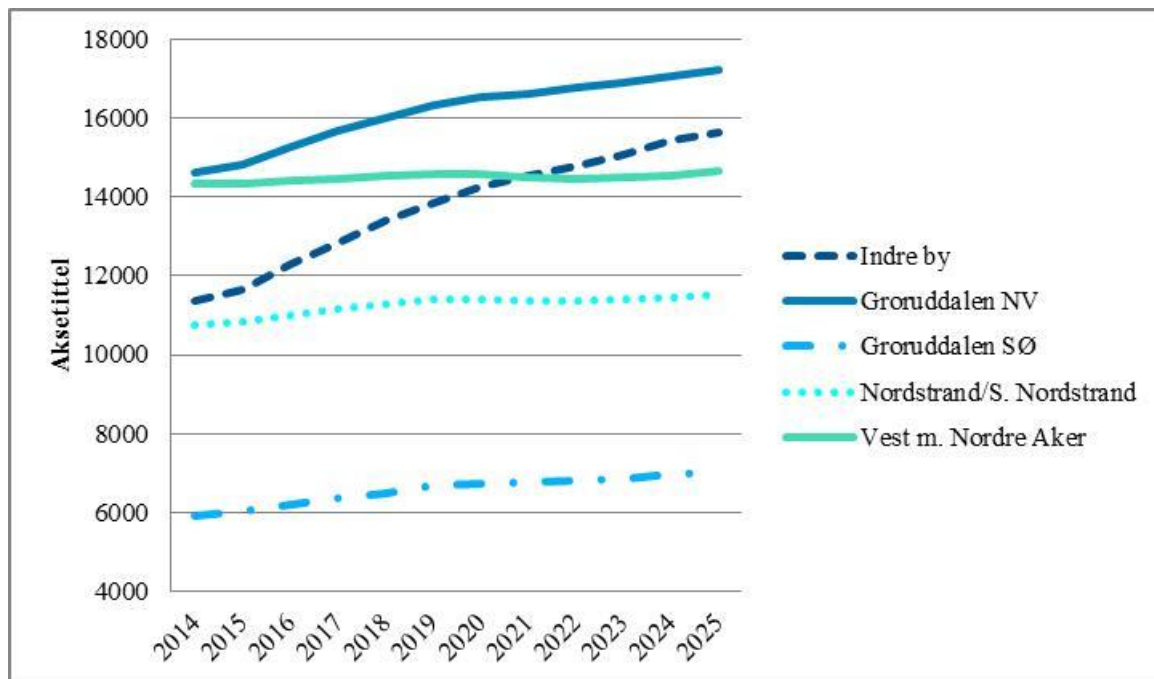
det etablere et IB-tilbud også til ungdomstrinnet - *Middle Years programme* (12-16 år).

Nye befolkningsfremskrivninger

De senere års høye befolkningsvekst blant barn i skolealder har medført at det til skolestart 2014 åpnet rekordmange nye skoler.

Befolkningsfremskrivningene fra mai 2014 viser en del endringer for byen totalt sammenlignet med skolebehovsplanen 2014-2024. I grunnskolen ventes omlag 9 500 flere elever frem mot 2025. I tillegg er det forventet en økning på rundt 4 200 elever i den videregående skolen. I motsetning til fjorårets prognoser forventes nå en høyere vekst i de sentrumsnære bydelene, særlig i vest og nord. Også de øvrige sentrumsområdene ventes å få høyere vekst enn antatt i skolebehovsplanen. Veksten blir noe lavere i ytre by, men det er store lokale forskjeller.

Figur 5. Fremskrevne elevtall, grunnskolen, 2014-2025

Elevtallsveksten ventes å bli særlig høy på de laveste klassetrinnene, spesielt i de aller nærmeste årene. Dette gjør det nødvendig å etablere tilstrekkelig med plasser i elevenes nærområder slik at skoleveien ikke blir for lang.

3 Mål og måltall

I økonomiplanperioden vil byrådet at:

Alle skal lære mer – elevenes grunnleggende ferdigheter og kunnskaper i basisfagene skal styrkes

- Elevenes lese-, skrive- og regneferdigheter, og evnen til å uttrykke seg muntlig og bruke digitale verktøy skal forbedres
- Elevenes kompetanse i norsk, matematikk, engelsk, naturfag og fremmedspråk skal styrkes
- Alle elever i Aktivitetsskolen skal sikres et aktivitetstilbud som støtter opp under skolens arbeid med ferdigheter og fag
- Flere elever skal ta fag på høyere nivå

Flere elever og lærlinger skal fullføre og bestå videregående opplæring

- På sikt skal 90 % av elevene og lærlingene fullføre og bestå videregående opplæring
- Tilstrekkelig tilgang på læreplasser i privat og offentlig sektor skal sikres
- Andelen lærlinger/lærekanidater som består fag/svenneprøven og kompetanseprøven skal øke

- Flere deltagere i voksenopplæringen skal bestå opplæringsløpet
- Flere lærlinger skal fullføre og bestå
- Antallet kommunale læreplasser skal økes

Alle skal ha et godt lærings- og arbeidsmiljø, preget av ro og orden

- Andelen elever, lærlinger og ansatte som gir uttrykk for at lærings- og arbeidsmiljøet preges av ro og orden skal økes
- Andelen elever som opplever et skolemiljø fritt for mobbing, rasisme, vold og rusmisbruk skal økes
- Andelen elever som gir uttrykk for god oppfølging fra læreren skal økes
- Samarbeidet mellom skole og hjem skal forbedres

Skolekapasiteten skal dekke fremtidig elevtallsvekst

- Det fysiske læringsmiljøet skal understøtte god læringskvalitet
- Alle elever i grunnskolen skal ha et tilbud om opplæring i sitt nærområde

Måltall Utdanning	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Grunnoppplæringen				
Elevundersøkelsen: Trivsel 7. trinn	-	4,4	4,5	4,5
Elevundersøkelsen: Trivsel 10. trinn	-	4,3	4,4	4,4
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 7. trinn	-	4,3	4,4	4,4
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer 10. trinn	-	3,9	4	4
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 7. trinn	-	3,9	4	4
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring 10. trinn	-	3,3	3,4	3,4
Elevundersøkelsen: Mobbing 7.trinn 2)	1	1,3	1	1
Elevundersøkelsen: Mobbing 10.trinn 2)	1	1,2	1	1
5. årstrinn				
Nasjonale prøver, norsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	18,0 %	17,9 %	18,0 %	17,0 %
Nasjonale prøver, norsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 3	39,0 %	31,7 %	39,0 %	40,0 %
Nasjonale prøver, regning 5. trinn, andel elever på nivå 1	18,0 %	19,8 %	18,0 %	17,0 %
Nasjonale prøver, regning 5. trinn, andel elever på nivå 3	40,0 %	35,6 %	40,0 %	40,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 1	13,0 %	16,4 %	13,0 %	11,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 5. trinn, andel elever på nivå 3	42,0 %	36,1 %	42,0 %	43,0 %
8. årstrinn				
Nasjonale prøver, norsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	18,0 %	20,3 %	18,0 %	17,0 %
Nasjonale prøver, norsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	48,0 %	47,2 %	48,0 %	49,0 %
Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	17,0 %	21,9 %	17,0 %	17,0 %
Nasjonale prøver, regning 8. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	48,0 %	41,6 %	48,0 %	49,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	16,0 %	21,0 %	16,0 %	15,0 %
Nasjonale prøver, engelsk lesing 8. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	47,0 %	40,7 %	47,0 %	47,0 %
9. årstrinn				
Nasjonale prøver, norsk lesing 9. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	13,0 %	15,2 %	13,0 %	12,0 %
Nasjonale prøver, norsk lesing 9. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	60,0 %	56,5 %	60,0 %	60,0 %
Nasjonale prøver, regning 9. trinn, andel elever på nivå 1 og 2	11,0 %	15,5 %	11,0 %	10,0 %
Nasjonale prøver, regning 9. trinn, andel elever på nivå 4 og 5	55,0 %	52,7 %	55,0 %	56,0 %
10. årstrinn				
Norsk hovedmål skriftlig, gj. snittlig eksamenskarakter	3,8	3,4	3,8	3,8
Matematikk skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter	3,8	3,5	3,8	3,8
Engelsk skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter	4,1	3,8	4,1	4,1

Måltall Utdanning	Måltall 2013	Restultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Vg 1				
Elevundersøkelsen: Trivsel Vg1	-	4,3	4,4	4,4
Elevundersøkelsen: Støtte fra lærer Vg1	-	3,9	4	4
Elevundersøkelsen: Vurdering for læring Vg1	-	3,3	3,4	3,4
Elevundersøkelsen: Mobbing Vg1 1)	1	1,2	1	1
Vg 3				
Norsk skriftlig hovedmål, gj. snittlig eksamenskarakter	3,6	3,6	3,6	3,7
Matematikk R2 skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter		4,2	4,2	4,2
Matematikk S2 skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter		3	3,2	3,3
Engelsk skriftlig, gj.snittlig eksamenskarakter	3,8	3,4	3,8	3,8
Fullført og bestått videregående opplæring i løpet av fem år (%)	80,0 %	73,7 %	80,0 %	80,0 %
Fullført og bestått opplæring (%) 2)	80,0 %	74,9 %	80,0 %	80,0 %
Fagopplæring				
Andel Oslo-læringer med ungdomsrett som har inngått lærekontrakt og fullfører og består	70,0 %	68,0 %	70,0 %	75,0 %
Andel fag-/svenneprøver bestått, totalt	92,0 %	84,6 %	92,0 %	95,0 %
Voksenopplæringen				
Andel elever som har bestått skriftlig nivå A2	-	-	-	-
Andel elever som har bestått skriftlig nivå B1	-	-	-	-
Grunnskoleopplæring: Andel fullført siste år i grunnskoleopplæring %	95,00 %	91,70 %	95,00 %	95,00 %
Fag i videregående opplæring med bestått karakter av alle fellesfag (VO)	98,00 %	94,00 %	98,00 %	98,00 %

1) For mobbing er skalaen fra 1-5, der 1 er best og 5 dårligst

2) Inkluderer alle trinn og måler andel elever som har bestått det opplæringsåret (vg1, vg2, vg3) de er inne i

4 Strategier og tiltak

Byrådet har følgende strategier for å nå målene for utdanningssektoren:

- Vektlegge grunnleggende ferdigheter og tidlig innsats
- Bruk av standardisert materiell og verktøy på alle kjerneområder
- Rekruttering og kvalifisering av ledere og lærere på strategisk prioriterte områder
- Skoletilpasset kompetanseheving
- Analyse og oppfølging av elevenes resultater
- Videreutvikle undervisningstilbud tilpasset elever med særskilte talent
- Styrke kvaliteten på spesialundervisningen
- Sikre gode overganger mellom nivå og skoleslag
- Styrke og strukturere samarbeidet mellom skole og hjem om elevens læring

Konkrete tiltak omfatter:

Grunnleggende ferdigheter

- Innføre veiledende læringsmål i norsk, matematikk, naturfag, engelsk og fremmedspråk for å sikre systematikk og kvalitet i planer og vurderingsarbeid
- Alle skoler skal ha en lokal plan for elevenes progresjon i lesing og regning
- Lesing og skriving som grunnleggende ferdighet skal ivaretas i alle fag
- Alle skoler skal bruke IKT i opplæringen på en måte som fremmer elevenes ferdigheter og læring på tvers av fag
- Legge til rette for at elever kan ta fag og prøve ut aktiviteter på høyere nivå
- Samarbeide med helsevesenet, barnevernet og barnehager for å gi utsatte barn helhetlig oppfølging
- Videreføre ordningen med to ekstra uketimer til undervisning i basisfag
- Videreføre satsingen på lesing og skriving 1.-13.trinn

Kompetanse

- Tilrettelegge for systematisk bruk av stipendordningene for videreutdanning
- Styrke faglig ledelse og oppfølging på skole- og klasseromsnivå gjennom *Ledelse for læring*

Den kulturelle skolesekken

- Gi alle elever anledning til å ta aktivt del i kunst- og kulturopplevelser gjennom Den Kulturelle Skolesekken

Samarbeid

- Forsterke samarbeidet med næringslivet, universiteter og høyskoler for å øke kvaliteten i opplæringen
- Gjennomgå skolehelsetjenesten for å styrke tilbudet til alle elever
- Styrke samarbeidet mellom skoler og bransjer, der profilering av yrkesfagene, ulike opplæringsmodeller og god karriereveiledning prioriteres
- Følge opp og veilede lærebedriftene og opplæringskontorene systematisk for å heve kvaliteten på opplæringen og redusere andelen hevede lærekontrakter

Fullføre og bestå

- Gi elever i videregående skoler anledning til hospitering i bedrifter gjennom faget Prosjekt til fordypning
- Styrke karriereveiledningen i Osloskolen for å gi elevene grunnlag for å ta riktige valg
- Legge til rette for flere læreplasser i private, kommunale og statlige lærebedrifter gjennom *Samfunnskontrakten for flere læreplasser*
- Styrke opplæringen av faglige ledere og instruktører i lærebedriftene
- Bidra til *Lærlingsatsingen i Oslo kommune 2012-2015* for å øke antallet læreplasser
- Sikre at lærlingeklausulen overholdes ved inngåelse av avtaler og kontrakter med Oslo kommune
- Gi alle elever tilbud om leksehjelp og faglig fordypning, bl.a. fagspesifikke kurs og eksamensforberedende kurs

Læringsmiljø

- Følge opp forpliktelsene i Oslo-manifestet mot mobbing
- Sikre at elevenes trygghet, trivsel og omsorg ivaretas i tråd med kravene i *Oslostandarden for Aktivitetsskolen*
- Styrke det rus- og kriminalitetsforebyggende arbeidet i samarbeid med andre instanser
- Skolene og Aktivitetsskolene skal følge opp *Oslostandard for samarbeid mellom skole og hjem*.

Skolebygg

- Utnytte, utvide, rehabilitere og omstrukturere eksisterende skoleanlegg
- Sikre erstatningslokaler og midlertidige kapasitetsutvidelser
- Foreta strategiske tomtekjøp
- Bygge nye skoler

Justering av vedtatt skolebehovsplan - minirullering

I den vedtatte skolebehovsplanen 2014-2024 ble det gitt en overordnet oversikt over forventet behov for skoleplasser i planperioden og hvordan disse skal realiseres. Skolebehovsplanen legges frem for bystyret annethvert år. I år gis det en orientering om endringer i forhold til gjeldende skolebehovsplan, dvs. en *minirullering*.

De senere års kraftige vekst i de sentrumsnære områdene har gitt utfordringer med å skaffe aktuelle tomter. Høy mobilitet og endrede flyttemønstre gir utfordringer med å dimensjonere skolekapasiteten. Byrådet er opptatt av å sikre at inntaksområdene er forutsigbare fra år til år. I områder med store endringer vil det likevel være nødvendig å justere inntaksområdene.

Den nye elevtallsfremskrivningen fra mai 2014 viser en høyere vekst i elevtallet på barnetrinnet i sentrum sammenlignet med fremskrivningen fra mai 2013, samt noe lavere vekst i deler av ytre by. Som det fremgår av tabellen under, foreslår byrådet enkelte justeringer av vedtatt skolebehovsplan, men vil fortsette å følge utviklingen i utvalgte områder nøye.

Prosjekt	Endringer	Ferdigstillelse
Edvard Munch vgs	Omtalt i Tilleggsinnstillingen 2014	2015
Haugen 1-7 skole	Opprinnelig to faser, slått sammen til ett prosjekt	2016
Manglerud byggetr 1 og 2	Forskjøvet som følge av Edv. Munch	2016 og 2017
Uranienborg	Fremmes som egen sak	2019
Verdensparken	Nye prognoser, fremdrift forskjøvet	2019

De seneste årenes befolkningsvekst har medført at byrådet har prioritert å planlegge og etablere ny skolekapasitet for skolestarterne. Til årets skolestart ble det etablert over 4 500 nye elevplasser, og neste skoleår planlegges det for ytterligere 2 475 plasser. Til skolestart 2015 kan det være behov for enkelte tiltak som ennå ikke har vært gjennom kvalitets-sikring. Byrådet kommer tilbake til fremdrift og forslag til tiltak i forbindelse med Tilleggs-innstillingen.

Skolebehovsplan 2016-2026

Like viktig som å bygge nye plasser, er det også å sørge for at dagens kapasitet opprettholdes. Mange permanente og midlertidige skolebygg tilfredsstiller ikke tekniske krav og er av relativt dårlig forfatning. Byrådet er opptatt av å beholde og bevare dagens skolebygg og vil foreta en gjennomgang av dette i neste års skolebehovsplan. Byrådet legger derfor opp til enkelte endringer i neste rullering av skolebehovsplanen, hvor dette forholdet omtales.

Skolen er også en viktig arena i lokalsamfunnet og fyller rollen som lokalt kulturhus. Dette inkluderer også arealer til idrett. I konseptvalgutredningene som ligger til grunn for rulleringen av skolebehovsplanen, vil byrådet i hver enkelt utbygging vurdere bygging av flerbrukshall fremfor gymsal, og sikre at skolenes funksjon som lokale kulturhus ivaretas. Bystyrets vedtak i sak 171 av 18.6.2014 *Bademeldingen*, om det er mulig å innplassere badeanlegg når nye skoleanlegg planlegges, vil også bli tatt inn i konseptvalg-utredningene.

Uranienborg

På bakgrunn av bystyrets vedtak om å fremme sak om ny flerbrukshall/gymsal under Nordahl Rolfsens plass ble det igangsatt en mulighetsstudie for å belyse mulighetene for å redusere hallens kostnader. Byrådet fremmer egen sak om fremtidig løsning for utvidelse av Uranienborg skole til en B3U3-skole. Løsningen omfatter også spørsmålet knyttet til hallen og dens kostnadsbilde, jfr verbalvedtak 7 fra Revidert budsjett 2014.

Slemdal

I tråd med bystyrets vedtak i forbindelse med *Skolebehovsplan 2014-2024* er behovet for utvidelse og rehabilitering av Slemdal skole vurdert. Skolen er lokalisert i skoleplanområde 7, Vestre Aker øst. Ny skole i Bjørnveien er planlagt ferdigstilt til skolestart 2018, og det vil da være god kapasitet i området. Slemdal skoles kapasitetsutfordringer er derfor av forbigående karakter. En utvidelse av skolen vil føre til en overkapasitet i området etter at den nye skolen i Bjørnveien er ferdigstilt.

FAU ved Slemdal skole har utarbeidet et alternativt prosjektforslag til en utvidelse av skolen. Dette

prosjektet vil ikke kunne være ferdigstilt før tidligst i 2018, samtidig med at ny skole i Bjørnveien står ferdig.

Undervisningsbygg Oslo KF har allerede under planlegging et prosjekt for rehabilitering av skolens ventilasjonsanlegg. I den forbindelse er det avdekket at Slemdal skole har et generelt rehabiliteringsbehov.

Byrådet foreslår derfor at det opprinnelige rehabiliteringsprosjektet utvides til å omfatte en generell rehabilitering av skolen, med antatt oppstart 2016, med mulig bruk av FO-bygget som midlertidige lokaler i byggeperioden. Byrådet foreslår videre at Slemdal skole gradvis tilbakeføres til en tre parallellers skole etter sluttført rehabilitering. Byrådet vil komme tilbake med endelig kostnadsramme etter ferdigstilt forprosjekt.

Hasle

Forprosjektet for kapasitetsutvidelse ble igangsatt i 2012, i tråd med bystyrets vedtak fattet ved behandling av skolebehovsplanen 2012-2022, i møte 16.12.2011: *Byrådet bes planlegge og beregne en eventuell utvidelse av Hasle skole parallelt med de øvrige planene i området, slik at bystyret i 2014 kan ta stilling til en mulig utvidelse av skolen.*

Forprosjektet omfattet kun utvidelse av Hasle skole, og ikke generelt rehabiliteringsbehov. Forprosjektet avdekket at skolen var i langt dårligere stand enn tidligere antatt, og ga grunnlag for å konkludere med at det bør foretas en oppgradering av hele det eksisterende anlegget i tillegg til eventuell utvidelse. Det ble derfor igangsatt en utredning for samlet å vurdere behovet for rehabilitering og utvidelse, i tråd med bystyrets vedtak fra behandling av skolebehovsplanen 2014-2024, i møte 18.12.2013:

Prosjekteringen av Hasle skole gjøres ferdig, og byrådet bes legge fram sak om behovet for utvidelse og rehabilitering av skolen.

Utredningen har sett på ulike alternativer med utgangspunkt i en behovsanalyse basert på elevtalls-fremskrivninger fra mai 2014 og en mulighetsstudie for Hasle skole.

Hasle skole er opprinnelig en B2 skole, men har i dag midlertidige paviljonger som gjør at det er 3,5 klasserekker på skolen. Utredningen konkluderer med at sentralbygget ved Hasle skole må rehabiliteres og at paviljongene med 12 klasserom og lærerarbeidsplasser må rives. Prosjektet legger til rette for en fremtidig B4. Byrådet anbefaler at skolen rehabiliteres og tilrettelegges som en B2-skole med mulighet for planlagt utvidelse til B4 i byggetrinn 2 dersom kapasitetsbehovet i området skulle øke utover det dagens fremskrivninger tilsier. Det vurderes om

prosjektet skal gjennomføres med skole i drift eller om det er mulig å benytte nærliggende skoler som erstatningslokaler for å korte ned byggetiden og å få et godt pedagogisk tilbud i byggeperioden.

Byrådet foreslår derfor at rehabiliteringen og nødvendig nybygging i Byggetrinn 1 starter opp i 2016. Det er ennå ikke gjennomført ekstern kvalitetssikring av prosjektet. Byrådet kommer tilbake i Tilleggsinnstillingen med kostnadsramme for prosjektet, under forutsetning av at kvalitetssikring i tråd med kommunens instruks for investeringer er gjennomført.

Etterstad

Bystyret vedtok 12.06.13 (sak 242/13) om utviklingen av Etterstad skole:

1. *Byrådet bes i skolebehovsplanen fremme forslag som samlokaliserte tilbudet innen Elektro og Teknisk og Industriell produksjon*
2. *Byrådet bes utrede mindre rehabilitering av bygg E på Etterstad uten påbygg*
3. *Byrådet bes utrede mulighetene for å utvide tilbudet på Etterstad med studiespesialisering, i tillegg til å beholde de linjene som allerede er der i dag*

Videre ble det under behandlingen av Revidert budsjett 2014 vedtatt i verbalvedtak 8 om Etterstad videregående skole:

Bystyret ber byrådet om å legge frem utredning om Etterstad vgs i forbindelse med sak 1/2015 slik som skissert i notat av 11.03.2014. Bruk av 15 millioner kroner som byrådet foreslår skal gå til å rive bygg E, avventes brukt til bystyrets vedtak foreligger.

De bygningsmessige konsekvensene av bystyrets vedtak er nå ferdig utredet.

1. Samlokalisering av tilbudene

Byrådet vurderer at dagens tilbud ved Etterstad videregående skole bør forbli ved skolen, og dette vil være førende for den videre planleggingen av studiestrukturen for den videregående skolen. Det er behov for et løft både for fagopplæringen, og for Etterstad videregående skole. Etterstad videregående skole må ha en fremtidsrettet profil, samtidig som skolens rike tradisjoner skal videreføres.

2. En mindre rehabilitering

Bygg E ved Etterstad videregående skole er spesialarealer for programfag innen yrkesfagene og er i så dårlig stand at det ikke lenger benyttes til undervisningsformål. Bygg H ved Sogn videregående skole klargjøres slik at TP-tilbudet ved Etterstad får tilfredsstillende undervisningsarealer frem til permanent løsning er etablert på Etterstad.

Det er utredet en minimumsløsning for E-bygget, som vil kunne gi en levetid på 5 år. Den har en beregnet kostnad på anslagsvis 150-200 mill.

Dette alternativet innebærer oppgradering av ventilasjonstekniske anlegg, mindre tilpasning av elektro- og teletekniske anlegg, samt fasadeutbedringer og miljøsanering. Årsaken til at også en minimumsløsning innebærer relativt omfattende oppgraderinger av tekniske anlegg, er at rehabiliteringen da vil være søknadspliktig og bygningsmyndighetene vil stille krav til utbedring av tekniske anlegg. Gjennomføringstiden/byggeperioden for dette alternativet er estimert til 14 måneder. I tillegg kommer nødvendig tid til prosjektering og ekstern kvalitetssikring. Med en levetid på 5 år vil det likevel måtte gjennomføres omfattende rehabiliteringstiltak på bygg E i løpet av få år.

Byrådet anbefaler derfor ikke denne løsningen.

3. Utvide og/eller rehabilitere

Begge alternativene fra bystyrets vedtak 3 (utvide og/eller rehabilitere) sikrer full rehabilitering/ombygging av bygg D. En eventuell utvidelse med studiespesialisering sikres ved påbygning av nytt bygg E og bygg C. Begge alternativene forutsetter full oppgradering av ventilasjon, elektro og teletekniske løsninger, miljøsanering og energimessige utbedringer. Begge sikrer et tidsmessig og mer arealeffektivt skoleanlegg.

Begge disse alternativene forutsetter riving av Bygg E.

Det tas sikte på at forprosjekt, kostnadsrammer og ferdig kvalitetssikring av investeringene vil foreligge senest til Sak 1/2016.

På bakgrunn av endrede fremskrivingstall for elever i videregående skole i mai 2014, har byrådet ønsket å gi den varslede konseptvalgutredningen for videregående skole noe bedre tid til kvalitetssikring. Konseptvalgutredningen ferdigstilles i forbindelse med neste rullering av skolebehovsplan (2016-2026).

Byrådet foreslår derfor at «Nye Etterstad» står ferdig rehabilitert og eventuelt utvidet fra skolestart 2018. Det foreslås videre at Bygg E rives, og at de 15 mill. som ble avsatt i forbindelse med Revidert budsjett 2014 nå frigis og disponeres av Undervisningsbygg Oslo KF. Byrådet foreslår videre at endelig tilrådning hvorvidt skolen også skal utvides med studiespesialisering blir fremmet i forbindelse med rullering av Skolebehovsplan 2016-2026.

Marienlyst

I forbindelse med bystyrets behandling av Skolebehovsplan 2014-2024 ble det fattet følgende vedtak om Marienlyst skole:

Bystyret ber byrådet utrede hvordan kapasiteten på barnetrinnet ved Marienlyst skole kan økes slik at skolen forblir midtpunktet i et naturlig lokalmiljø med trygg skolevei.

Utredningen skal inkludere, men ikke begrenses til, følgende muligheter for å øke kapasiteten:

- *Utnytte tomten til Blindernveien skole, som skal flyttes.*
- *Flytte deler av ungdomstrinnene ved Marienlyst til nye Fagerborg ungdomsskole når den står ferdig i 2015.*
- *Flytte barnehagen i eksisterende skolebygg slik at anlegget kan utnyttes fullt ut til skoleformål.*

Marienlyst skole er lokalisert i skoleplanområde 4, Sentrum vest. Flere av skolene i dette området tiltrekker seg søkere fra andre deler av byen, og det er en generell knapphet på kapasitet i området. På bakgrunn av bystyrets vedtak om å utrede hvordan kapasiteten på barnetrinnet ved skolen kan økes, ble det igangsatt en utredning som skulle belyse alternative løsninger.

Det er byrådets vurdering at kapasitetsutfordringene for Marienlyst skole, og for Skoleplanområde 4 er av permanent karakter. Det vurderes derfor en mer

permanent kapasitetsøkning med mulig ferdigstillelse til 2016. En eventuell senere utnyttelse av tomten til Blindernveien skole inngår i denne vurderingen.

Det er ikke funnet tilfredsstillende løsninger for etablering av midlertidig økt kapasitet på skolens område. Skolegrensene i området vil imidlertid bli gått gjennom for å avklare om nye Fagerborg ungdomsskole kan avlaste Marienlysts ungdomstrinn fra 2015, slik at det eventuelt kan bli plass til flere skolestartere ved Marienlyst. Dette i tråd med bystyrets vedtak.

Utredningen viser at dagens barnehage som inngår som en del av Marienlyst skole er lite egnet som undervisningslokaler. Dette er en attraktiv barnehage som må reetableres dersom barnehagen skal flytte ut av skolen. Per i dag finnes det ikke egnede alternative barnehagelokaler i umiddelbar nærhet til dagens barnehage, men dette vurderes. Barnehagen vil derfor bli værende til dette er nærmere utredet.

Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen gi sin endelige anbefaling til hvordan kapasiteten ved Marienlyst skole kan økes.

Bestillingsoversikten

Bestillingsoversikten viser de prosjektene som har vært gjennom et forprosjekt og ekstern eller intern kvalitetssikring del 2 (KS2) og hvor det under kap. 9.1 Eiendomsforetakene foreslås kostnadsramme for prosjektene. Husleievirkningen bevilges over Utdanningsetatens budsjett og fremgår av bestillingsoversikten under.

Kapittel	Total kapasitet etter utbygging	Netto-økning elev-plasser	Sum årlig husleie - tusen kr	Endret husleie innarbeidet i økonomiplan - tusen kr	Husleie beregnes fra
210 Øraker - byggetrinn 2	516	90	10 400		3-15
210 Fagerborg 8-10	420	420	19 600		3-15
210 Ila 1-7	784	56	32 200		3-15
210 Teglverket 1-10 skole m/flerbrukshall	800	800	35 600		3-15
210 Sofienberg U (utvidet med språksenter)	-	-	32 050	2 050	1-15
210 Ekeberg flerbrukshall	-	-	3 200		3-15
230 Edvard Munch videregående skole	750	750	58 050	8 250	1-15
260 Nordvoll skole - spesialavdeling		-	3 400	3 400	3-15
210 Ris 8-10	648	180	36 300		3-16
210 Munkerud skole	840	252	35 700		3-16
210 Berg vgs (fase 2)	588	392	3 600		3-16
210 Fernanda Nissen 1-7	840	840	45 000		3-16
I tillegg er det gj. ført kvalitetssikring for disse 2016-prosjektene. Husleien legges inn i Sak 1/2016:					
210 Tokerud skole	540	270	23 200		3-16
210 Haugen 1-7	792	224	9 590		3-16
210 Haugenstua skole 1-10	900	396	36 100		4-16

I 2015 er det planlagt at 6 nye skoleanlegg skal åpne, 3 skoler blir utvidet og en ny flerbrukshall på Ekeberg ferdigstilles. I tillegg åpner et nytt språksenter ved Sofienberg ungdomsskole. 2 475 nye skoleplasser er planlagt ferdigstilt til skolestart 2015. Skoleprosjektene har i hovedsak blitt vedtatt gjennomført i Skolebehovsplan 2012-2022/2014-2024 og i tidligere budsjetter. Likeledes er det inngått kontrakter med private aktører om innleie/OPS, jf. omtale under. Prosjektene i bestillingsoversikten omtales under:

Øraker 8-10-skole (byggetrinn 2)

Øraker utvides med 90 elevplasser på ungdomstrinnet fra 2015 etter at elevene fra Bjørnsletta flyttet inn i nytt skoleanlegg 2014. Anlegget ble utvidet med 90 plasser i byggetrinn 1 og blir totalt utvidet med 180 elevplasser.

Fagerborg, omgjøring til 8-10 skole

Det tidligere skoleanlegget Fagerborg videregående skole er vedtatt omdisponert til ungdomsskole med fem paralleller med 420 elevplasser. Skoleanlegget planlegges ferdigstilt til 2015.

Ila, omgjøring til 1-7-skole

Omgjøring av Ila gir en kapasitetsøkning med to paralleller på barnetrinnet og en reduksjon med fire paralleller på ungdomstrinnet – en netto økning på 56 plasser. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2015.

Teglverket 1-10 skole

Ny 1-10 skole er planlagt med 780 plasser i tillegg til 20 spesialelever. Skolen etableres med flerbrukshall. Tilliggende områder skal rustes opp av Bymiljøetaten, blant annet gjennom etablering av den nye Teglverksdammen. Skolen planlegges ferdigstilt til skolestart 2015.

Språksenteret ved Sofienberg 8-10 skole

Dagens alfabetiserings- og mottaksgrupper er best egnet for nyankomne elever som har et omfattende opplæringsbehov før de kan gå over i ordinær klasse på nærskolen. Det etableres et prøveprosjekt for å styrke tilbudet til nyankomne elever som allerede har en skolebakgrunn og begrepsutvikling tilpasset deres alder. Tilbudet legges til den nye skolen ved Sofienberg ungdomsskole. Prosjektet planlegges for en 3-årsperiode.

Ekeberg flerbrukshall

Det er vedtatt en ny flerbrukshall ved Ekeberg skole. Hallen forutsettes ferdigstilt 3. kvartal 2015. Hallen vil disponeres både av Utdanningssetaten og Bymiljøetaten.

Edvard Munch videregående skole

Tidligere Statens håndverks- og kunstindustriskole etableres som ny videregående skole med et kompetansesenter for små håndverksfag. Skolen planlegges for utdanningsprogrammene design og håndverk, studiespesialisering med formgivning, studiespesialisering, og musikk, dans og drama. Skolen åpner til skolestart 2015 med ca. 750 elevplasser, men allerede fra nyttår 2015 vil lokalene bli tatt i bruk som erstatningslokaler mens Lambertseter videregående skole rehabiliteres.

Nordvoll skole

Nordvoll skole og autismesenter for barn og unge er en bydekkende kommunal spesialskeole og et regionalt ressursenter i Oslo. Et nybygg i form av superkuber skal erstatte en midlertidig paviljong som skal rives. Prosjektet forventes ferdigstilt til 3. kvartal 2015.

Ris 8-10-skole

Rehabilitering og utbygging av Ris skole gir en utvidelse med 180 elevplasser. Prosjektet planlegges ferdigstilt til skolestart 2016.

Munkerud 1-7 skole

Det er planlagt nybygg for 840 elevplasser med fire paralleller på barnetrinnet. Dette gir en netto økning på 252 plasser sammenlignet med den gamle skolen. I byggeperioden har elevene fått midlertidig tilhold på Nordseter skole og ved Nordstrand videregående skole, som ble ombygget til skolestart 2014. Munkerud er planlagt ferdigstilt til skolestart 2016.

Berg 1-7 skole fase 2

Omstrukturering av den tidligere Berg videregående skole til en 1-7-skole startet allerede i 2013. Den nye skolen åpnet til skolestart 2014. Byggeprosjektet ferdigstilles trinnvis. Byggefase 2 planlegges ferdigstilt til skolestart 2016. Skolen vil da få kapasitet til 588 elevplasser.

Fernanda Nissen 1-7 skole (Lillohøyden)

Ny 1-7 skole for 840 elevplasser. Det er lagt opp til at skolen kan benyttes som en kulturstasjon gjennom sambruk av skolens arealer. Skolen planlegges ferdigstilt til skolestart 2016.

Ufordelte midler

I Sak 1 avsettes det ufordelte midler for å dekke investeringer og driftsmidler for planlagte skoleprosjekter som ennå ikke har vært gjennom kvalitetssikring del 2, og hvor det ennå ikke foreligger forslag til kostnadsramme. Fra denne avsetningen vil bestillingslisten bli supplert med ytterligere prosjekter til Tilleggsinnstillingen. Midlene er avsatt på kapittel A04.

I tillegg til ovenstående har flere prosjekter vært gjennom kvalitetssikring og investeringsrammer ble frigitt i Revidert budsjett 2014. Husleievirkningen vil først inntreffe i senere budsjettår.

Dette gjelder følgende prosjekter som er nye på bestillingsoversikten:

Tokerud 8-10 skole

Eksisterende Tokerud skole, som i dag er en 3-parallell ungdomsskole, skal rives og erstattes av et nybygg med plass til en 6-parallell ungdomsskole. Kapasiteten vil øke fra om lag 270 til 540 elevplasser. Det skal videre legges til rette for at man på et senere tidspunkt skal kunne ha mulighet til å øke kapasiteten opp mot 840 elevplasser ved evt. omgjøring til 1-10-skole. Skolen er planlagt ferdigstilt til skolestart 2016. Byrådet vurderer etablering av flerbrukshall i tilknytning til skolen.

Haugen 1-7 skole

Haugen omgjøres og utvides til barneskole med fire klasserekker. Kapasiteten vil øke fra om lag 560 til 790 elevplasser. Planlagt ferdigstillelse av Haugen skole er skolestart 2016.

Haugenstua 1-10 skole

Skolen er i dag en ungdomsskole med 504 elevplasser. Haugenstua skole skal gjøres om til en barne- og ungdomsskole med 900 elevplasser. Dette gir en økning på rundt 400 elevplasser. Skolen er planlagt ferdigstilt 4. kvartal 2016. Skolen vil ha tilhold i midlertidige lokaler frem til åpningen i 2016.

Privat innleie/OPS

Følgende husleier er det inngått avtaler med private aktører. Dette er tidligere innarbeidet:

Kapittel	Privat innleie - prosjekter	Total kapasitet etter utbygging	Nettoøkning elevplasser	Sum årlig husleie - tusen kr	Endret husleie innarbeidet i økonomi-plan - tusen kr	Husleie beregnes fra
	230 Ullern OCCI - privat innleie	900	210	22 100	*	3-15
	230 Ullern vgs, tilleggsareal	-	90	4 000		3-15
	210 Granstangen 8-10 skole, OPS	540	-221	19 100		3-15
	210 Veitvet 1-10 skole og flerbrukshall (OPS)	841	281	31 800		3-15

* Økt husleie som følge av revidert kontrakt legges inn til TI

Ullern videregående skole, samarbeid med Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark (OCCI)

Overordnet samarbeidsavtale, husleieavtale og skolefaglig samarbeidsavtale mellom Utdanningsetaten og OCCI ble godkjent av bystyret desember 2010, med tilleggsavtale godkjent desember 2012. Det vil bli en økning på 300 elevplasser i forhold til gammel skole. Ullern videregående skole har erstatningslokaler i Cort Adelers gate 30 (tidligere Ingeniørhøyskolen). Den nye skolen åpner i 2015.

Granstangen 8-10-skole og Veitvet 1-10-skole, OPS

Felles konkurranse for Gran og Veitvet ble utlyst og gjennomført høsten 2011/vinteren 2012. Det er skrevet kontrakt med leverandører og leiekontraktene er godkjent av bystyret høsten 2012. Byggestart var i 2013.

Granstangen skole skal etter planen ferdigstilles til skolestart 2015 for 540 elever. Det er lagt til rette for at man på et senere tidspunkt skal kunne ha mulighet til å øke kapasiteten opp mot 840 elever ved eventuell omgjøring til 1-10-skole.

Veitvet skole er planlagt for 841 elever, inkl. mottaksklasser, spesialavdeling, idrettsanlegg og flerbrukshall. Dette gir en nettoøkning på 281 elevplasser sammenlignet med dagens skole.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Se omtale under det enkelte kapittel.

6 Investeringer

Se omtale under det enkelte kapittel

7 Forslag til verbale vedtak

Forslag til satser for oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen og egenbetaling i Oslo musikk- og kulturskole vil gå frem av del 15 Takster, avgifter og gebyrer. Byrådet foreslår å endre inntektsintervallene for redusert oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen.

Byrådet foreslår at følgende verbalvedtak oppheves:

K71. Universell utforming

All rehabilitering og tilpassing av eksisterende skolebygg skal skje i tråd med prinsippene om universell utforming. Innganger og lokaler skal være

tilgjengelige for alle elever og lærere, uavhengig av personenes funksjonsevne.

Byrådet foreslår at dette verbalvedtaket utgår. Vedtaket er godt ivaretatt og innarbeidet i kravspesifikasjoner fra Utdanningsetaten.

K50/2008 Nye skoler og OPS-samarbeid om skoleprosjekter

Byrådet bes i forbindelse med nybygg av skoler og totalrehabiliteringsprosjekter vurdere bruk av offentlig-privat samarbeid (OPS) dersom dette er hensiktsmessig og lønnsomt.

Byrådet foreslår at dette verbalvedtaket utgår. Vedtaket er godt ivaretatt og vurderes i alle skoleprosjekter.

K19/2009 Lærerløftet

Lærerløftet Oslo er en systematisk videreutdanning for lærere i Osloskolen basert på de behov som meldes inn fra skolene. Byrådet utarbeider i forbindelse med budsjettene en oversikt over hvor mange lærere som deltar i ordningen og hvilke prioriteringer man gjør for det kommende skoleår.

Siden vedtaket ble fattet, er det hvert år blitt fulgt opp ved at fagbyråden har utarbeidet et relativt detaljert notat til kultur- og utdanningskomiteen i løpet av september/oktober. Byrådet foreslår at denne rapporteringsordningen forenkles fra og med 2015 ved at byrådet i stedet tar inn en kortere omtale av lærerløftet i sin årsberetning.

F8/2007 Lærlingplasser

Byrådet ber alle kommunens etater og virksomheter igangsette tiltak for å rekruttere flere lærlinger.

Vedtaket kan utgå, etter som bystyret i budsjettet for 2014 gjorde vedtak som ivaretar og konkretiserer intensjonen i vedtak F8/2007:

K48. Kommunale læreplasser

Byrådet bes legge fram en konkret plan for å følge opp bystyrets vedtak for mål om 355 nye læreplasser i året fra 2015.

Kapittelomtaler

Utdanningsetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
200 Utdanningsetaten (KOU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	205 481	238 991	215 287
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	124 741	64 699	68 949
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	97 747	52 029	53 470
14 Overføringsutgifter	56 687	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	59 807	0	0
Sum utgifter	544 463	355 719	337 706
16 Salgsinntekter	-1 197	-2 297	-2 364
17 Refusjoner	-173 492	-68 916	-70 915
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-51 420	0	0
Sum inntekter	-226 109	-71 213	-73 279
Netto utgifter	318 354	284 506	264 427

1 Ansvarsområde

Utdanningsetaten har ansvar for drift, utvikling, oppfølging og veiledning av utdanningsvirksomheten hjemlet i opplæringsloven, lov om fagskoleutdanning, voksenopplæringsloven og introduksjonsloven, og retningslinjer som Oslo kommune fastsetter.

Utdanningsetaten skal sørge for at skolene følger opp læringsresultater, brukerundersøkelser og annen informasjon i sitt arbeid med å videreutvikle Oslo-skolen. Elevenes opplæring skal evalueres kontinuerlig og systematisk for å sikre god undervisning og faglig fremgang.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelsen i den innledende omtalen under Utdanning (side 7-12).

3 Mål og måltall

Byrådet vil at Utdanningsetaten skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Utdanningsetaten benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 15-22).

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 2,5 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015 og en mindre reduksjon i satsene til Statens pensjonskasse. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 9,8 mill.

Avsetningen på 5 mill. til prosjektering av OPS-prosjekter er videreført.

Det er innarbeidet et rammekutt 0,6 mill. på kapitlet.

Det er avsatt 10,6 mill. til kompensasjon for gratis utlån av kommunale lokaler til frivillige organisasjoner.

Bevilgningsforslaget er økt med 3 mill. til prosjektering av nytt vitensenter.

Årlig driftsstøtte til Elevorganisasjonen i Oslo videreføres, jf. verbalvedtak K43/2009.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 26,6 mill. til AFP/uføre er overført fra andre kapitler under etaten
- 1 mill. til SPK er overført til andre kapitler under etaten

- 45,1 mill. er omfordelt til etatens øvrige kapitler som følge av nye satser til OPF i 2013
- 0,5 mill. til Holocaust-senteret er overført til kap. 210.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015

200 Utdanningsetaten (KOU)

Sum utgifter	154 320	248 310	169 735
Netto utgifter	145 933	198 896	135 788

Investeringsoversikt

200 Utdanningsetaten (KOU)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
106 040 Utdanningsetaten - inventar og utstyr			112 235	154 070	64 300	0		Løpende
111 001 IKT-infrastruktur - skoler			15 000	15 000	0	0		Løpende
115 023 IKT-utvikling skoler			42 500	27 500	0	0		Løpende
Sum investeringsutgifter			169 735	196 570	64 300	0		
106 040 Utdanningsetaten - inventar og utstyr	Investeringsmoms		-22 447	-30 814	-12 860	0		
111 001 IKT-infrastruktur - skoler	Investeringsmoms		-3 000	-3 000	0	0		
115 023 IKT-utvikling skoler	Investeringsmoms		-8 500	-5 500	0	0		
Sum kapittel finansiering			-33 947	-39 314	-12 860	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			135 788	157 256	51 440	0		

Inventar og utstyr – nye skoler

Det er avsatt midler til inventar og utstyr til nye skoleprosjekter.

IKT-infrastrukturskoler

Det foreslås en bevilgning på 15 mill. til investering i IKT-utstyr til nye skoler.

IKT-utvikling skoler

Det foreslås bevilget 42,5 mill. til nye digitale pedagogiske verktøy, skoleadministrative systemer, sentralt gitte elektroniske prøver og eksamener, og oppdaterte beredskapsløsninger.

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT)

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
203 Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)				
10	Lønn og sosiale utgifter	131 147	143 122	145 165
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	23 056	19 350	19 754
14	Overføringsutgifter	3 826	3 247	3 302
	Sum utgifter	158 029	165 719	168 221
16	Salgsinntekter	-94	-227	-234
17	Refusjoner	-13 216	-12 567	-12 931
18	Overføringsinntekter	-10	0	0
	Sum inntekter	-13 320	-12 794	-13 165
	Netto utgifter	144 709	152 925	155 056

1 Ansvarsområde

Pedagogisk-psykologisk tjeneste (PPT) er en lov-pålagt tjeneste hjemlet i Opplæringslovens § 5-6. PPT i Oslo er kommunens rådgivende og sakkyndige instans i spørsmål som omhandler barn, ungdom og voksne med særskilte behov. PPT skal sørge for at det blir utarbeidet en sakkyndig vurdering der loven krever det og bistå skolene i forhold til kompetanse- og organisasjonsutvikling.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelsen i den innledende omtalen under Utdanning (side 7-12).

3 Mål og måltall

Byrådet vil at PPT skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal PPT benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 15-22).

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med nettoreduksjon på 0,8 mill. jf kapittel 16

Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er 5,3 mill.

Det er lagt inn en økning på 1,8 mill. for å møte elevtallsveksten. Det vil bli foretatt ny elevtelling pr. 01.10.2014. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen justere for konsekvensen av denne.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,5 mill.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 1,6 mill. til AFP/uføre er overført til kap. 200
- 0,3 mill. til SPK er overført fra kap. 200
- 3 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013

Grunnskolen

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
210	Grunnskolen (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	4 041 532	4 319 197	4 452 824
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	726 158	583 667	597 220
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 682 686	1 876 052	2 071 131
14	Overføringsutgifter	276 135	154 653	157 282
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	638	0	0
	Sum utgifter	6 727 149	6 933 569	7 278 457
16	Salgsinntekter	-16 098	-15 462	-15 910
17	Refusjoner	-510 673	-305 949	-314 822
18	Overføringsinntekter	-4 157	-4 084	-4 202
	Sum inntekter	-530 927	-325 495	-334 934
	Netto utgifter	6 196 222	6 608 074	6 943 523

1 Ansvarsområde

Undervisningen ved grunnskolene er hjemlet i opplæringsloven. Det er 127 ordinære grunnskoler. I tillegg er det to 8-13-skoler; Bjørnholt skole og Fyrstikkalleen skole.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det vises til situasjonsbeskrivelsen i den innledende omtalen under Utdanning (side 7-12).

3 Mål og måltall

Byrådet vil at grunnskolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal grunnskolene benytte strategier og tiltak angitt under Utdanning (side 15-22).

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 101,4 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015 og en mindre reduksjon i satsene til Statens pensjonskasse (SPK). Reduksjonen i pensjonskostnader er på 53,8 mill.

Til ordinære skolelokaler er det lagt inn en husleieøkning på 182,3 mill. i forhold til 2014-budsjettet. Avsetning til akutttiltak bygg – tilpasninger til skolestart er redusert med 7,5 mill. Idrettens andel av husleie for nye flerbrukshaller overføres til

Bymiljøetaten i egen sak.

Det er lagt inn en økning på 86,2 mill. for å dekke merutgiftene til undervisning som følge av elevtallsvekst. Det er lagt til grunn en økning på 1 441 elever, fra en forutsetning om 57 955 i 2014 til 59 396 i 2014. Det vil bli foretatt ny elevtelling pr. 01.10.2014. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen justere for konsekvensen av denne.

Bevilgningsøkningen på 7,5 mill. til tiltak for økt sosial mobilitet fra 2014-budsjettet foreslås videreført.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 23,6 mill. på kapitlet.

Innenfor rammen er det avsatt 1,5 mill. til obligatorisk seksualundervisning på grunnskolens ungdomstrinn og i videregående skole.

Tiltakspakken for lærerrekuttering og styrkingstiltak på skoler med høy andel minoritetselever videreføres.

Lærerløftet Oslo videreføres med 18 mill.

4 mill. til kjøp av skolebibliotekstjenester som et samarbeid mellom Utdanningsetaten og Kulturetaten videreføres.

Det er lagt inn 9,5 mill. årlig til valgfag på ungdomstrinnet.

Bevilgningen er redusert med 7,2 mill. som følge av avviklingen av den statlige kulturskoletimen.

Bevilgningen er redusert med 13,1 mill. som følge av avviklingen av den statlige ordningen med gratis frukt og grønt i skoler med ungdomstrinn.

Det er avsatt 4,3 mill. til tilskudd til leksehjelp i regi av frivillige organisasjoner på kapitlet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 10,7 mill. til SPK er overført fra kap. 200
- 17,6 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013
- 0,5 mill. til Holocaust-senteret er overført fra kap. 200

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
210 Grunnskolen (KOU)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	637	0	562 400
Sum utgifter	637	0	562 400
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-638	0	0
Sum inntekter	-638	0	0
Netto inntekter	-1	0	562 400

Investeringsoversikt

210 Grunnskolen (KOU)	*) Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
115 027 UDE Veitvet 1-10 skole (OPS-prosjekt)	362 900		362 900	0	0	0	0	1/15 - 4/15
115 028 UDE Gran 8-10 skole (OPS-prosjekt)	199 500		199 500	0	0	0	0	1/15 - 4/15
Sum investeringsutgifter			562 400	0	0	0	0	
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			562 400	0	0	0		

*) Kostnadsramme er eksklusiv mva.

OPS-prosjekter

Veitvet barne- og ungdomsskole og Granstangen ungdomsskole gjennomføres som OPS-prosjekter, og er planlagt ferdigstilt til skolestart 2015.

Prosjektene/leieavtalene er av en slik art at de kommer inn under begrepet finansielle leieavtaler. I henhold til kommunale regnskapsstandarder skal

finansielle leieavtaler regnskapsføres i investeringsregnskapet og balanseføres av leietaker. I Sak 1 er det innarbeidet midler i investeringsregnskapet som tilsvarer prosjektkostnaden som leieavtalen er basert på.

Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen)

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	540 061	537 595	536 065
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	61 991	57 497	63 628
13	Kjøp av tj. som erstatte komm egenproduksjon	5 963	4 755	4 887
14	Overføringsutgifter	8 777	8 461	8 605
	Sum utgifter	616 792	608 308	613 185
16	Salgsinntekter	-394 555	-374 863	-385 734
17	Refusjoner	-63 298	-55 392	-56 998
18	Overføringsinntekter	-260	0	0
	Sum inntekter	-458 113	-430 255	-442 732
	Netto utgifter	158 679	178 053	170 453

1 Ansvarsområde

Aktivitetsskolen er hjemlet i opplæringsloven og er et tilbud til alle barn fra 1.-4. årstrinn og barn med spesielle behov fra 5.-7. årstrinn.

2 Situasjonsbeskrivelse

Ved 102 ordinære kommunale grunnskoler med 1.-4. årstrinn har elevene tilbud om aktivitetsskole før og etter skoletid. Ved 98 av disse skolene er tilbudet kommunalt, og ved fire av skolene er tilbudet privat/foreldredrevet. Fire aktivitetsskoletilbud er knyttet til spesialskoler. Det vises for øvrig til omtale under Utdanning (side 7-12).

3 Mål og måltall

Byrådet vil at Aktivitetsskolen skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal Aktivitetsskolen benytte strategier og tiltak angitt under Utdanning (side 15-22).

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med nettoreduksjon på 17,2 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra

30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 22,5 mill.

Bevilgningsforslaget er økt med 5 mill. som følge av byrådets forslag om å justere inntektsintervallene for redusert oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen.

I tråd med avtalen om nytt Munch-museum og utvikling av Tøyen skal det tilbys gratis kjernetid i Aktivitetsskolen ved Tøyen skole. Det er avsatt 3,1 mill. på kap. 483 Områdesatsing Tøyen til dette tiltaket.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,6 mill.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 0,1 mill. til SPK er overført fra kap. 200
- 13 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013
- 7,8 mill. til AFP/uføre er overført til kap. 200

Forslag til satser for oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen vil gå frem av del 15 Takster, avgifter og gebyrer. Byrådet foreslår å endre inntektsintervallene for redusert oppholdsbetaling i Aktivitetsskolen.

Videregående skoler

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
230 Videregående skoler (KOU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	1 456 478	1 513 360	1 537 683
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	304 262	274 106	279 857
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	534 999	703 172	771 996
14 Overføringsutgifter	176 738	122 206	124 284
Sum utgifter	2 472 476	2 612 844	2 713 820
16 Salgsinntekter	-37 004	-28 725	-29 558
17 Refusjoner	-190 856	-135 008	-138 923
18 Overføringsinntekter	-1 397	0	0
Sum inntekter	-229 258	-163 733	-168 481
Netto utgifter	2 243 218	2 449 111	2 545 339

1 Ansvarsområde

Den videregående opplæringen skal videreutvikle den enkelte elevs anlegg og gi et godt grunnlag for videre utdanning og arbeid. Undervisningen ved de ordinære videregående skolene er hjemlet i opplæringsloven.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune har 22 ordinære videregående skoler hvorav to er kombinerte skoler med elever på 8-13.trinn (Bjørnholt og Fyrstikkalleen). Det vises for øvrig til omtale under Utdanning (side 7-12).

3 Mål og måltall

Byrådet vil at de videregående skolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal de videregående skolene benytte strategier og tiltak angitt under Utdanning (side 15-22).

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 41,7 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015 og en mindre reduksjon i satsene til Statens pensjonskasse (SPK). Reduksjonen i pensjonskostnader er på 15,9 mill.

Til ordinære skolelokaler er det lagt inn en husleieøkning på 61,1 mill. i forhold til 2014-budsjettet.

Idrettens andel av husleie for nye flerbrukshaller overføres til Bymiljøetaten i egen sak.

Det er lagt inn en økning på 1,2 mill. for å dekke merutgiftene til undervisning som følge av elevtallsvekst. Det er lagt til grunn en økning på 15 elever, fra en forutsetning om 15 345 i 2014 til 15 360 i 2015. Det vil bli foretatt ny elevtelling pr. 01.10.2014. Byrådet vil i Tilleggsinnstillingen justere for konsekvensen av denne.

Det er innarbeidet rammekutt på 8,8 mill. på kapitlet.

Det er mottatt søknad om tilskudd fra Ungt entreprenørskap (UE). På bakgrunn av søknaden foreslås det avsatt 0,5 mill. til UE på kapitlet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 1,6 mill. til ressursskolene er overført til kap. 231
- 5,4 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013
- 2,8 mill. til AFP/uføre er overført til kap. 200

6 Investeringer**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
230 Videregående skoler (KOU)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	374 500
Sum utgifter	0	0	374 500
Netto utgifter	0	0	374 500

Investeringsoversikt

		*) Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
230 Videregående skoler (KOU)									
Prosjektnr. og navn:									
115 029	UDE Ullern vgs (OPS-prosjekt)	374 500		374 500	0	0	0	0	1/15 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			374 500	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			374 500	0	0	0		

*) Kostnadsramme er eksklusiv mva.

OPS-prosjekter

Ullern videregående skole gjennomføres som OPS-prosjekt og er planlagt ferdigstilt til skolestart 2015. Prosjektet og leieavtalen er av en slik art at de kommer inn under begrepet finansielle leieavtaler. I henhold til kommunale regnskapsstandarder skal

finansielle leieavtaler regnskapsføres i investeringsregnskapet og balanseføres av leietaker. I Sak 1 er det innarbeidet midler i investeringsregnskapet som tilsvarer projektkostnaden som leieavtalen er basert på.

Fagopplæring

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
231 Fagopplæring (KOU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	10 054	10 269	10 168
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 609	14 842	16 866
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	137 829	147 308	151 333
14 Overføringsutgifter	546	0	0
Sum utgifter	164 039	172 419	178 367
16 Salgsinntekter	-484	-406	-418
17 Refusjoner	-69 321	-80 479	-82 813
18 Overføringsinntekter	-3 785	0	0
Sum inntekter	-73 590	-80 885	-83 231
Netto utgifter	90 449	91 534	95 136

1 Ansvarsområde

Utdanningsetaten skal på vegne av Oslo kommune fremskaffe læreplaner, formidle elever fra skole til bedriftsopplæring og utvikle fag- og svenneprøver. UDE er sekretariat for Yrkesopplæringsnemnda og har det administrative og faglige ansvar for gjennomføringen av opplæringslovens bestemmelser om fagopplæring. Gjennom veiledning av lærebedriftene skal Utdanningsetaten skape bedre kvalitet på fagopplæring i arbeidslivet.

Utdanningsetaten er sekretariat for Læringsenteret for byggfag.

2 Situasjonsbeskrivelse

I 2013 ble det godkjent 1 440 nye lærekontrakter i 88 lærefag med lærebedrifter i Oslo. I tillegg ble det for lærlinger hjemmehørende i Oslo godkjent 118 kontrakter med bedrifter i andre fylker. 84,6 % av lærlingene fullførte og bestod videregående opplæring i 2013. Det pågår et kontinuerlig arbeid for at flere skal fullføre og bestå de to første årene i videregående opplæring, og dermed bli kvalifisert for å få læreplass. For elever på yrkesfaglige utdanningsprogram er det tett oppfølging i fellesfagene.

I 2013 var det 803 søkere til læreplass. Av disse ble 565 formidlet til Oslobedrifter. Arbeidet med å sikre tilgangen på kvalifiserte læreplasser for alle faggrupper videreføres. Det jobbes systematisk med markedsføring, informasjon og veiledning for å fremskaffe flere lærebedrifter.

Utdanningsetaten samarbeider med Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning for å følge opp *Læringssetningen i Oslo kommune 2012 – 2015*. Det ble inngått 146 nye lærekontrakter i kommunens virksomheter (bydeler, etater og kommunale foretak) i 2013. Dette er en økning på 22 lærekontrakter fra 2012. Prognosen for 2014 er rundt 200 lærekontrakter.

I 2013 startet Utdanningsetaten utprøving av nye yrkesfaglige modeller som YSK (yrkes- og studiekompetanse), Vekslingsmodeller, Service og samferdsel med reiseliv og studiekompetanse, samt Helse- og oppvekstfag med barne- og ungdomsarbeiderfag og studiekompetanse. Modellene vil bli videreført, utviklet og evaluert i løpet av økonomiplanperioden 2015 – 2018.

I samarbeid med partene i arbeidslivet skal Utdanningsetaten i 2015 oppnevne nye prøvenemnder i alle lærefagene i Oslo (80 fag) for perioden 2016 - 2020.

3 Mål og måltall

Byrådet vil at Fagopplæringen skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal fagopplæringen benytte strategier og tiltak angitt under Utdanning (side 15-22).

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 2,3 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 0,1 mill.

Det er innarbeidet rammekutt på 0,3 mill.

I forbindelse med at ressurskolene er overført fra kap. 230 Videregående opplæring er kapitlet styrket med 1,6 mill.

Fagskolen**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
250 Fagskolen (KOU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	26 490	23 745	24 557
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 682	6 014	6 142
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 493	0	0
14 Overføringsutgifter	-1 815	0	0
Sum utgifter	30 850	29 759	30 699
16 Salgsinntekter	-44	0	0
17 Refusjoner	-1 314	0	0
18 Overføringsinntekter	-2 318	0	0
Sum inntekter	-3 675	0	0
Netto utgifter	27 175	29 759	30 699

1 Ansvarsområde

Fagskoleutdanningen er hjemlet i lov om fagskoleutdanning. Fylkeskommunene har ansvar for at det i fylket finnes tilbud av godkjent fagskoleutdanning, som tar hensyn til behovet for kompetanse lokalt, regionalt og nasjonalt innen prioriterte samfunnsområder.

den utdanning som er forutsatt som grunnlag for godkjenningen, at alle vilkår for eventuelle statlige tilskudd overholdes og at virksomheten for øvrig drives i samsvar med gjeldende lover og regler.

Fagskoleutdanningen har et omfang på minimum et halvt studieår og maksimum to studieår.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo kommune og Akershus fylkeskommune har etablert Fagskolen Oslo Akershus. Etableringen av felles fagskole innebærer at fagarbeidere i Oslo- og Akershusregionen vil ha tilgang til en rekke fagskoletilbud inne tekniske fag og helse- og oppvekstfag både sentralt i Oslo og regionalt i Akershus.

Studentene får tilbud om studier både på heltid og deltid innenfor tekniske fag og helse- og oppvekstfag. Studiene bygger på fullført videregående opplæring fra et yrkesfaglig utdanningsprogram, fag-/svennebrev eller tilsvarende realkompetanse.

En felles skole vil på en bedre måte kunne ivareta regionale hensyn og et næringsliv og arbeidsmarked som i stor grad er felles for Oslo og Akershus, og sikre et fagskoletilbud av høy kvalitet for hele hovedstadsregionen.

Fra august 2013 er Fagskolen avdeling Kuben etablert på Kuben Yrkesarena, og er dermed samlokalisert med den videregående skolen og Lærlingesenteret for byggfag. Etableringen på Kuben Yrkesarena gir gode muligheter for samarbeid og utveksling av kompetanse mellom videregående opplæring, bedrifter og fagskoleutdanningen.

Tilbudene som gis innen fagskoleutdanning må være godkjent av Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT). Styret er ansvarlig for at studentene får

3 Mål og måltall

Utdanningen som tilbys skal være av høy kvalitet, og dekke behovet lokalt nærings-/arbeidsliv og offentlig sektor har for kompetanse på tertiærnivå innen tekniske fag og helse- og oppvekstfag.

4 Strategier og tiltak

- Videreutvikle opplæringstilbudet i samsvar med endringer i regionens behov
- Videreutvikle samarbeidet med bransje og bedrifter og med kommunale og private institusjoner

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,7 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er 0,1 mill.

Det er innarbeidet rammekutt på 0,1 mill.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 0,2 mill. til SPK er overført fra kap. 200
- 0,1 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013

Spesialundervisning i egne grunnskoler

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
260	Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	250 876	275 983	278 732
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	63 273	62 611	64 052
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	50 770	52 458	54 770
14	Overføringsutgifter	17 197	6 378	6 486
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	478	0	0
	Sum utgifter	382 594	397 430	404 040
16	Salgsinntekter	-3 131	-2 445	-2 516
17	Refusjoner	-34 676	-26 162	-26 921
18	Overføringsinntekter	-1 579	0	0
	Sum inntekter	-39 385	-28 607	-29 437
	Netto utgifter	343 209	368 823	374 603

1 Ansvarsområde

Oslo kommunes spesialskoler er en del av den spesialpedagogiske tiltakskjeden i kommunen. Opp-læringen ved spesialskolene er hjemlet i opplærings-loven.

2 Situasjonsbeskrivelse

De 8 kommunale spesialskolene Blindernveien, Haukåsen, Lønnebakken, Nordvoll, Ullevålsveien, Vestre Aker, Vetland og Voksentoppen skoler er omfattet av det sentrale inntaket til byomfattende tilbud til spesialundervisning, og hadde 356 elev-plasser skoleåret 2013/2014.

Brusetkollen skole og Sedsvoll skole gir tilbud om korttidsopphold til elever fra ordinære grunnskoler.

Sykehusskolen og Nordre Aker skole gir opplæring for elever i helseinstitusjoner.

Sollerudstranda skole er en alternativ skole for elever på ungdomstrinnet.

I tillegg til undervisning av egne elever skal skolene gi veiledning og fungere som spesialpedagogiske kompetansesentra for de ordinære grunnskolene i Oslo.

Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelse under Utdanning (side 7-12).

3 Mål og måltall

Byrådet vil at spesialskolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal spesialskolene benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 15-22).

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 4,9 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske

merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015 og en mindre reduksjon i satsene til Statens pensjonskasse (SPK). Reduksjonen i pensjonskostnader er på 4,5 mill.

Bevilgningen til husleier er økt med 1,7 mill.

Det er innarbeidet et rammekutt på 1,3 mill på kapitlet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 1,2 mill. til AFP/uføre er overført til kap. 200
- 1,7 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013

Spesialundervisning i egne videregående skoler

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
261	Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	48 405	52 240	53 524
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	7 005	7 085	7 247
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	977	515	529
14	Overføringsutgifter	1 347	641	652
	Sum utgifter	57 734	60 481	61 952
16	Salgsinntekter	-34	-115	-118
17	Refusjoner	-3 390	-3 979	-4 094
18	Overføringsinntekter	-57	0	0
	Sum inntekter	-3 481	-4 094	-4 212
	Netto utgifter	54 253	56 387	57 740

1 Ansvarsområde

Opplæringstilbudet skal legges til rette for at elever med ungdomsrett og unge voksne elever med særskilt behov kan utvikle kunnskaper og ferdigheter. Spesialundervisningen i egne videregående skoler er hjemlet i opplæringsloven.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det blir gitt tilrettelagt opplæring ved Eikelund, Kirkeveien og Kongsskogen videregående skoler for elever som er under psykisk helsevern. Skolene gir tilbud til elever med ungdomsrett og unge voksne som ikke har fullført videregående skole, og dekker i hovedsak eksamensrettet undervisning innenfor

studieforberedende utdanningsprogram, design- og håndverk og helse- og sosialfag. Det er ingen aldersbegrensning oppad ved inntak, men de fleste elevene er mellom 16 og 30 år.

Nordvoll skole, avdeling for videregående opplæring, gir særskilt tilrettelagt opplæring for elever med autisme.

Det vises for øvrig til situasjonsbeskrivelsen under Utdanning (side 7-12).

3 Mål og måltall

Byrådet vil at spesialskolene skal realisere de mål som er angitt under Utdanning (side 13-15).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal spesialskolene benytte de strategier og tiltak som er angitt under Utdanning (side 15-22)

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,2 mill. på kapitlet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 0,2 mill. til AFP/uføre er overført til kap. 200
- 0,3 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013
- 0,4 mill. er overført er overført fra kap.200 som følge av nye satser til SPK

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 1,1 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 0,5 mill.

Oslo musikk- og kulturskole

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
290 Oslo musikk- og kulturskole (KOU)				
10	Lønn og sosiale utgifter	66 867	64 270	63 886
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	12 408	17 327	22 753
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	485	572	588
14	Overføringsutgifter	1 274	1 257	1 278
	Sum utgifter	81 033	83 426	88 505
16	Salgsinntekter	-20 899	-19 057	-19 610
17	Refusjoner	-10 032	-4 999	-5 144
18	Overføringsinntekter	-90	0	0
	Sum inntekter	-31 021	-24 056	-24 754
	Netto utgifter	50 012	59 370	63 751

1 Ansvarsområde

Undervisningen ved Oslo musikk- og kulturskole (OMK) er hjemlet i opplæringsloven.

OMK skal være kommunens ressurscenter for musikk- og kulturoppklæring for barn og unge. OMK skal, alene eller i samarbeid med andre profesjonelle aktører og det frivillige musikkliv, gi barn og unge et godt undervisningstilbud innen ulike kunsthøgskolefag. Elever med særlige evner skal gis mulighet til å utvikle sitt talent.

2 Situasjonsbeskrivelse

Undervisningen ved OMK foregår på ca 60 skoler i tillegg til egne kulturstasjoner på Grønland, Schous, Sinsen, Manglerud og på skolene Tøyen, Bjørnholt og Rommen.

OMK ga per 1.10.2013 tilbud til 6 504 elever hvorav 5 701 i grunnskolealder. Per 1.10.2013 var det 1 988 elever på venteliste, hvorav 1 493 i grunnskolealder. Per 1.10.2013 var det 2 734 elevplasser på venteliste. At elevplasser på venteliste er høyere enn elever på venteliste skyldes at en elev kan søke elevplass for flere instrumenter/disipliner.

3 Mål og måltall

- OMK skal gi barn og unge i Oslo en god opplæring i ulike kunsthøgskolefag
- OMK skal være en synlig aktør i byens kulturliv og samarbeide med andre for å styrke det totale tilbudet om kulturoppklæring i Oslo
- OMK skal gi elever med særskilt talent mulighet til å utvikle seg mot et profesjonelt nivå

- Tilbudet til OMK skal gjøres tilgjengelig for barn og unge i lavinntektsfamilier

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,2 mill. på kapitlet.

4 Strategier og tiltak

- Øke kapasiteten med 700 elevplasser fra 2013-nivået i løpet av 2015, i tråd med avtalen om Munchmuseet og utvikling av Tøyen. Plassene skal ha en slik innretting av barn i lavinntektsfamilier lettere kan benytte OMKs tilbud
- Videreføre samarbeidet med grunnskolene og bydelene
- For å ivareta rollen som kommunens ressursenter skal OMK videreføre samarbeidet med kor, korps og orkestre og samarbeide med andre aktører som tilbyr kulturopplæring

Det er satt av 0,5 mill. til samarbeid med private tilbydere.

1 mill. til samarbeid med Torshov musikkorps er videreført fra 2014.

Bevilgningen er økt med 5 mill. i 2015 til ny kulturstasjon på Tøyen og økt kapasitet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 0,7 mill. til AFP/uføre er overført til kap. 200
- 1,8 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013

Forslag til satser for egenbetaling i Oslo musikk- og kulturskole vil gå frem av del 15 Takster, avgifter og gebyrer.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 1,4 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 3,2 mill.

Voksenopplæring

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
294	Voksenopplæring (KOU)			
10	Lønn og sosiale utgifter	465 451	498 522	506 498
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	138 840	72 937	69 398
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	50 860	85 911	87 391
14	Overføringsutgifter	45 155	31 577	32 114
	Sum utgifter	700 306	688 947	695 401
16	Salgsinntekter	-57 484	-58 407	-60 101
17	Refusjoner	-334 328	-262 540	-270 154
18	Overføringsinntekter	-192	0	0
	Sum inntekter	-392 004	-320 947	-330 255
	Netto utgifter	308 302	368 000	365 146

1 Ansvarsområde

Oslo VO (Oslo Voksenopplæring) skal gi voksne mulighet til å tilegne seg nødvendige kunnskaper og ferdigheter for videreutdanning og deltagelse i arbeidslivet. Voksenopplæringen som gis i regi av Utdanningsetaten i Oslo er hjemlet i opplæringsloven og introduksjonsloven.

Det skal tilstrebes en god dialog mellom Oslo VO, bydeler og NAV, for å sikre at tjenester som leveres til felles deltagere koordineres best mulig.

2 Situasjonsbeskrivelse

Undervisningen i Oslo VO foregår ved følgende opplæringssteder:

- Holtet VGS
- KIA (Kristent Interkulturelt Arbeid)
- Kuben VGS
- Oslo VO Grønland
- Oslo VO Helsfyr
- Oslo VO Nydalen
- Oslo VO Rosenhof
- Oslo VO Servicesenter
- Oslo VO Sinsen
- Oslo VO Skullerud
- Hersleb VGS
- Bjerke VGS

Det gis opplæring innen følgende områder:

- Grunnskoleopplæring for voksne iht. opplæringsloven
- Videregående opplæring for voksne iht. opplæringsloven
- Spesialundervisning for voksne iht. opplæringsloven
- Opplæring i norsk og samfunnskunnskap iht introduksjonsloven

3 Mål og måltall

- Flere deltagere skal bestå norskopplærings-tester
- Flere voksne skal fullføre og bestå videregående opplæring
- Deltagere med svake læringsforutsetninger skal få et tilbud som er godt tilpasset deres behov for opplæring og kvalifisering
- Voksne i Oslo med behov for opplæring og kvalifisering skal få et tilbud der tjenester

fra Oslo VO, bydeler og fra arbeids- og velferdssektoren er godt samordnet

4 Strategier og tiltak

- Voksenopplæringen skal ha tettere oppfølging av elevenes progresjon
- Voksenopplæringen skal vurdere mulighetene for å utvide tilbud om videregående opplæring i kombinasjon med norskopplæring for minoritetsspråklige
- Voksenopplæringen skal samarbeide med bydelene om å opprette alternative opplæringsløp for voksne innvandrere med svake læringsforutsetninger, der det gis norskopplæring i kombinasjon med for eksempel aktivitetstilbud, foreldreskole eller familie-veiledning
- Voksenopplæringen skal følge opp avtalen om samarbeid mellom opplæringsmyndighetene og Arbeids- og velferdsmyndighetene i Oslo, som ble signert februar 2014
- Voksenopplæringen skal samarbeide med grunnskoler, bydeler og aktuelle etater for å tilby norskopplæring og foreldreveiledning til foreldre i Oslobarnehagen og Oslo skolen

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 2,6 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015 og en mindre reduksjon i satsene til Statens pensjonskasse (SPK). Reduksjonen i pensjonskostnader er på 6,4 mill.

Avsetningen til økt aktivitet i grunnskoleopplæringen for voksne er redusert med 5 mill. fra 2014.

Det er innarbeidet et rammekutt på 1,3 mill. på kapitlet.

Det er foretatt følgende tekniske justeringer:

- 1,5 mill. til AFP/uføre er overført til kap. 200
- 2,3 mill. er overført fra kap. 200 som følge av nye satser til OPF i 2013

Sektorens samlede tilskuddsmidler

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2013	Vedtak 2014	Byrådet forslag i Sak1/2015	Sum 2013- 2015
200	Elevorganisasjonen	160	160	160	480
210	Leksehjelp (frivillige organisasjoner)	4 250	4 600	4 300	13 150
230	Ungt Entreprenørskap	350	500	500	1 350

6. BYUTVIKLING

Byutviklingssektoren omfatter kommunens planlegging og oppfølging innenfor arealforvaltning, byggesaker, kulturminnevern, bytransformasjon og eiendomsutvikling. Oppgavene innen dette området utføres i hovedsak av Byantikvaren, Eiendoms- og byfornyelsesetaten og Plan- og bygningsetaten.

I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften By i vekst.

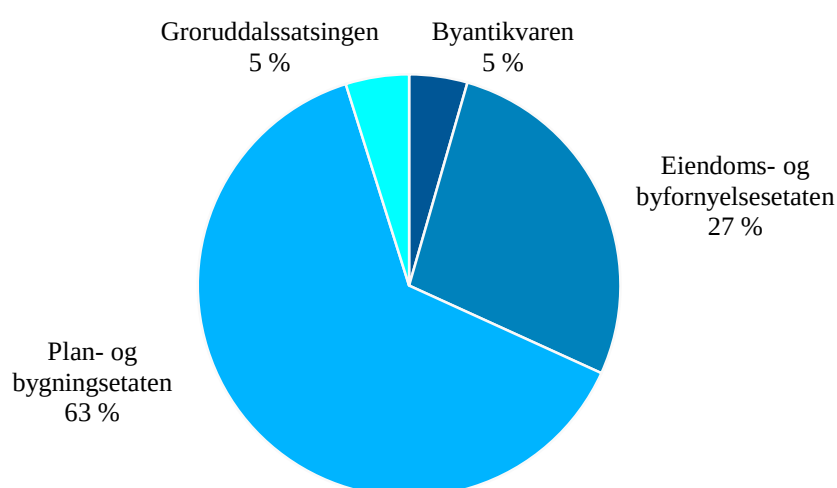
Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett - økonomiplan			
		2015	2016	2017	2018
Sum utgifter	624,6	619,0	619,3	600,5	586,5
Sum inntekter	-364,4	-361,5	-361,5	-361,5	-361,5
Netto utgifter	260,2	257,5	257,8	239,0	225,0

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 1,1 %

Brutto driftsutgifter for 2015 fordeler seg slik

Byrådets mål:

- Tilrettelegge for økt boligbygging med vekt på å videreutvikle byens kvaliteter
- Byutviklingen skal være kompakt med banebasert fortetting
- Plan- og byggesaksbehandlingen skal være effektiv og brukerorientert

Tiltak:

- Sørge for ferdigregulerte tomter, samt sikre den blågrønne strukturen og gode byrom
- Legge til rette for økt knutepunkt/stasjonsnær fortetting
- Videreutvikling av Plan- og bygningsetatens elektroniske tjenester

Nærmere om tiltakene

Oslo og hovedstadsregionen opplever sterk befolkningsvekst. Per 01.07.2014 hadde byen 640 313 innbyggere. I 2030 vil Oslo i følge befolkningsfremskrivninger våren 2014 ha 806 233 innbyggere. Dette vil innebære en årlig befolkningsøkning på om lag 10 700.

Den sterke befolkningsveksten stiller store krav til utbygging av boliger, arbeidsplasser, teknisk og grønn infrastruktur, barnehager, skoler m.v. Byens ulike delområder er gjenstand for utvikling og forandring, med omdanning av store arealer til ny bruk og økende press på de ubebygde arealene. Byrådet arbeider for en god og fremtidsrettet arealplanlegging som kan styrke og videreutvikle Oslos rolle som hovedstad og regional utviklingsaktør. I visse områder, særlig i indre by, er det en utfordring med å finne egnede arealer til offentlige formål/sosial infrastruktur. Etablering av nye fellesfunksjoner, spesielt skole, barnehage og eldreomsorg, må i hovedsak skje på ubebygde tomter regulert til byggeområder, ved omregulering/bruksendring av eksisterende bebyggelse, samt i transformasjonsområder. Arealer til sosial infrastruktur skal sikres ved mer sambruk av areal til ulike aktivitetstyper, bedret egendekning innen nye utviklings-/utbyggingsprosjekter og kjøp av ønskede arealer der det er nødvendig.

En bærekraftig byutvikling og sikring av de blågrønne omgivelsene forutsetter at utbygging skjer gjennom fortetting og transformasjon innen nåværende byggesone. Byrådet er opptatt av at en slik fortetting ikke må føre til redusert tilgjengelighet til naturområdene i marka og fjorden, eller reduksjon av byens grøntarealer. Byens kvalitet sikres gjennom blant annet utforming av ny bebyggelse som er tilpasset eksisterende bebyggelse, slik at historiske, estetiske og visuelle karaktertrekk ivaretas og videreutvikles. Byrådet legger vekt på at utbyggingen er fremtidsrettet, energieffektiv og godt tilrettelagt for innbyggere og virksomheter. Dette følges opp gjennom ny utvikling i sentrum, ved fjorden, i stasjonsnære områder, i knutepunkter, nærsentre og langs viktige kollektivårer.

I forslag til ny kommuneplan er det kartlagt et potensial for bygging av 120 000 nye boliger og 7,8 mill. kvm næringsareal. Hovedtendensen de siste ti årene har vært at boligbyggingen i stor grad har skjedd i indre by og dens randsoner, samt en kompakt fortetting av knutepunktene. Mye tyder på at dette mønsteret vil fortsette.

Byrådet vil gjennom arbeidet med ny kommuneplan legge til rette for at Oslo kan vokse videre på en bærekraftig måte og at kommunen kan løse oppgavene som følger av befolkningsveksten. Forslag til kommuneplan lå ute til offentlig ettersyn første halvår 2014. Byrådet bearbeider innkommende bemerkninger og planlegger å fremme forslag til kommuneplan for politisk behandling 1. kvartal 2015.

Oslos blågrønne struktur skal tas vare på og videreutvikles. Byrådet vil gjennom arbeidet med realisering av Fjordbyen gi befolkningen økt tilgang til fjorden og nye grøntområder. Marka er en viktig ressurs som kilde til rekreasjon og fysisk fostring for byens innbyggere og besøkende. Byrådet er opptatt av å bevare Marka og la ut på høring samtidig med kommuneplanen, et forslag med justeringer av markagrensen. I hovedsak små justeringer, men også noen større områder der det foreslås å bytte areal slik at det som tas ut av marka, erstattes med areal fra dagens byggesone i tilsvarende størrelse.

Byrådet viderefører samarbeidet med staten om å forbedre miljø, samferdsel, bomiljø og levekår i Groruddalen. Prioriterte områder er opprusting av nærmiljøer, etablering av gode møteplasser, utdanning, kultur og inkludering. God koordinering av forvaltningsnivåer og sektorer bidrar til at den samlede innsatsen i Groruddalen gir størst mulig forbedringer i henhold til intensjonene. Partene har i løpet av Groruddalssatsingens syv første år (2007-2013) bidratt med om lag 1,1 mrd. i ekstraordinære midler, og det arbeides med en rekke tiltak/prosjekter inneværende år. Satsingen vil pågå ut 2016 hvor Oslo kommune og staten samlet bruker minst 100,0 mill. ekstra hvert år på Groruddalen. Byrådet ønsker å videreføre en satsing også etter 2016, og

det er innarbeidet 15,0 mill. årlig i 2017 og 2018 til tiltak i Groruddalen.

Byens torg og møteplasser er viktige arenaer for både innbyggere og besøkende. I tillegg til de eksisterende, er det også behov for å etablere og utvikle nye møteplasser i bydelene. De forskjellige møteplassene har ulik bruk og funksjon, men felles for alle er at de trenger god standard og regelmessig vedlikehold. Det er for perioden 2007-2014 bevilget totalt 111,0 mill. til oppgradering av plasser. I tillegg foreslår byrådet å bevilge 10,0 mill. i 2015 til utvikling og opprusting av byens torg og møteplasser.

Byrådet viderefører Levende Oslo, et samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune, staten og næringslivet i sentrum for å videreutvikle og utvide arbeidet med å gjøre byens sentrum mer attraktivt og tilgjengelig. Det legges vekt på forvaltning av sentrumsområdet, opparbeidelse av sentrale gater og plasser, samt drift og vedlikehold, arrangementer, sikkerhet og trygghet m.v.

Det ble ferdigstilt og publisert en bylivsundersøkelse for Oslo sentrum i 2014. Hensikten med undersøkelsen var å få fram felles kunnskap om bylivet, samt forslag til strategier for økt byliv i Oslo sentrum. Levende Oslo vil i 2015 arbeide videre med bransjevis konkretisering av strategier og tiltak for økt byliv, på bakgrunn av kunnskapen fra bylivsundersøkelsen. Det overordnede målet er økt byliv i Oslo sentrum. Samarbeidsgruppen nedsatte høsten 2013 en egen arbeidsgruppe som skal konkretisere og foreslå organisering av et mer forpliktende sentrumssamarbeid mellom de ulike bransjene og Oslo kommune. Samarbeidet har arbeidstittelen Oslo Sentrum Samarbeid. Arbeidet med å konkretisere og etablere dette samarbeidsorganet fortsetter i 2015.

Oslo kommune deltar i FutureBuilt, et 10-årlig program for å utvikle klimanøytrale byområder og arkitektur med høy kvalitet. Samarbeidspartnere er Oslo, Bærum, Asker og Drammen kommuner, Husbanken, Enova, Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Direktoratet for byggkvalitet, Transnova, Grønn byggallianse og Norske arkitekters landsforbund. FutureBuilt har som mål å realisere 50 forbildeprosjekter med minst 50 % redusert klimagassutslipp, være et utstillingsvindu nasjonalt og internasjonalt, samt stimulere til nyskaping og endret praksis. Oslo kommune er ansvarlig for åtte forbildeprosjekter; Bjørnsletta, Gran, Veitvet og

Stasjonsfjellet skoler, Økern sykehjem, Munchmuseet, Deichmanske hovedbibliotek og Furuset (områdeutvikling).

Byrådet legger vekt på å profilere og fremme Oslos interesser som storby og hovedstadsregion gjennom internasjonalt samarbeid, hvor arbeidet prioriteres innenfor oppgaver som foreligger for utvikling av Oslo by. Byrådet ønsker å styrke kunnskapen om storbyutvikling gjennom dialog med andre byer og byregioner.

Byrådet vil videreføre deltakelse i storbynettverkene EUROCITIES og METREX. Byrådet tar sikte på både å anvende tidligere prosjektresultater og å utvikle forslag til nye samarbeidsprosjekter som er knyttet til byutvikling under EUs finansieringsprogram for perioden 2014-2020.

Byrådet arbeider parallelt med kommuneplanarbeidet også med regionalt plansamarbeid for samordnet areal og transport. Det legges vekt på tett dialog og gjensidig påvirkning mellom kommuneplanprosessen og regionplanprosessen. Arbeidet med regional plan ledes av en politisk styringsgruppe, med deltakelse fra Oslo kommune, Akershus fylkeskommune og fire representanter for Akershuskommunene. Styringsgruppen har et rådgivende ansvar for å treffe beslutninger om prosess og innhold, innstille på saker, blant annet høringsforslag og endelig planforslag, som fremmes for videre politisk behandling og sikre forankring i de politiske organene medlemmene representerer. I tillegg er det opprettet en politisk referansegruppe og en administrativ referansegruppe for å sikre større faglig og politisk bredde, som bidrar med råd og innspill. Planutkastet planlegges lagt ut til offentlig ettersyn ultimo 2014 med endelig behandling i Oslo bystyre og Akershus fylkesting i 2015.

Plan- og bygningsloven med tilhørende forskrifter og annet regelverk som byutviklingssektoren forholder seg til, er stadig i endring. Flere varslede endringer vil komme i løpet av 2014 og 2015. Det er imidlertid usikkert når endringene kommer og hvilket konkret innhold disse vil ha. Økonomiske og administrative konsekvenser for etatenes virke av disse er derfor ikke avklart. Byrådet vil høsten 2014 starte opp revisjon av Plan- og bygningsetatens gebyrregulativ slik at dette kan ta opp i seg endringene. Nytt gebyrregulativ antas fremmet i 2015.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Driftsbudsjettet	Beløp i mill.				
	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	624,6	616,7	613,0	594,2	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	624,6	624,6	624,6	624,6	624,6
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold					
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	624,6	624,6	624,6	624,6	624,6
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
+/- Spesifiserte rammeendringer		9,5	13,5	-1,5	-15,5
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-7,5	-11,2	-15,0	-15,0
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		1,7	2,0	-16,9	-30,9
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		-7,2	-7,2	-7,2	-7,2
=ØKONOMIPLAN (brutto)	624,6	619,0	619,3	600,5	586,5
Salgs- og leieinntekter	-290,1	-285,5	-285,5	-285,5	-285,5
Refusjoner	-73,0	-74,6	-74,6	-74,6	-74,6
Overføringsinntekter	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3	-1,3
=Sum driftsinntekter	-364,4	-361,5	-361,5	-361,5	-361,5
=ØKONOMIPLAN (netto)	260,2	257,5	257,8	239,0	225,0

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

0,3 % 0,3 % -2,7 % -4,9 %

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

Bevilgning til Oslo Arkitekturtriennale 2016 (OAT2016) på 0,4 mill. i 2014 er ikke videreført.

med 0,5 mill. Det er i tillegg innarbeidet 10,0 mill. i 2015 til digitalisering av Plan- og bygningsetatens byggesaksarkiv.

Spesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet 30,0 mill. årlig i perioden 2015-2016, noe som er antatt driftsandel innenfor en samlet særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill. Byrådet ønsker å videreføre en satsing også etter 2016, og det er innarbeidet 15,0 mill. årlig i 2017 og 2018 til tiltak i Groruddalen. Som følge av endrede retningslinjer for budsjettering og kostnadsfordeling av arkeologiske registreringer m.v. er Byantikvarens aktivitet redusert

Uspesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 7,5 mill. i 2015, stigende til 15,0 mill. i 2017, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Beløp i mill.					
	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring 2014-2015
400 Eiendoms- og byformyelsesetaten (BYU)	-0,3	-0,3	-1,4	-2,5	-2,5	-7,9 %
482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	30,0	30,0	30,0	15,0	15,0	0,0 %
520 Byantikvaren (BYU)	24,7	24,0	23,8	23,6	23,6	-3,2 %
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	205,7	203,8	205,4	202,9	188,9	-0,9 %
Sum Byutvikling (BYU)	260,2	257,5	257,8	239,0	225,0	-1,0 %

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av driftsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.				
Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	23,5	21,5	293,0	25,5
425 Andre utbyggingsformål (BYU)	260,0	350,0	50,0	50,0
482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	20,0	20,0	0,0	0,0
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	6,0	6,0	6,0	6,0
ØKONOMIPLAN (brutto)	309,5	397,5	349,0	81,5

På kapittel 416 er det innarbeidet midler i samsvar med oppdaterte planer for utbyggingen av infrastrukturen m.v. på Fornebu.

På kapittel 425 er det innarbeidet totalt 250,0 mill. i 2015 og 350,0 mill. i 2016 til strategisk og kontraktsforpliktete eiendomskjøp, kjøp som ledd i transformasjon og tilrettelegging for bolig- og byutvikling m.v. I tillegg er det i 2015 innarbeidet 10,0 mill. til torg og møteplasser.

På kapittel 482 er det innarbeidet 20,0 mill. årlig til og med 2016, noe som er antatt investeringsandel innenfor en samlet særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill.

På kapittel 609 er det innarbeidet 6,0 mill. årlig til ajourhold og modernisering av IKT-utstyr.

Eiendoms- og byfornyelsesetaten

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015	
400 Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)				
10 Lønn og sosiale utgifter	100 780	100 499	98 220	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	100 022	59 327	58 310	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	282	0	0	
14 Overføringsutgifter	14 274	12 523	12 736	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	21 767	0	0	
Sum utgifter	237 125	172 349	169 266	
16 Salgsinntekter	-142 244	-121 076	-116 476	
17 Refusjoner	-76 658	-50 245	-51 702	
18 Overføringsinntekter	-4 352	-1 308	-1 346	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-15 028	0	0	
Sum inntekter	-238 283	-172 629	-169 524	
Netto inntekter	-1 157	-280	-258	

1 Ansvarsområde

Eiendoms- og byfornyelsesetaten skal bidra til at Oslo blir en funksjonell og miljøvennlig by med flere boliger og bedre bomiljø, og bidra til byutvikling i tråd med gjeldende kommuneplan.

Etaten ivaretar bykassens eierinteresser i grunneiendom og er ansvarlig for eiendomsforvaltning, utvikling og

salg, samt kjøp til kommunale formål. Etaten bidrar også til gjennomføring av byutvikling, transformasjon og boligbygging gjennom utbyggings- og utbedringsavtaler, konsesjon, forkjøp og eventuell ekspropriasjon.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etatens kjerneoppgave er salg av eiendommer og ledigstilte bygg som ikke skal brukes i kommunal tjeneste-

produksjon, eieroppfølging og forvaltning av ubebygd kommunal grunn, samt kjøp av eiendommer til kommunale formål.

Etatens eierrolle innebærer at etaten sikrer oversikt over kommunens eiendommer gjennom Oslo kommunes eiendomsregister (OKER), samt kjøper, selger, fester bort eller avgjør saker om rettigheter til bykass eiendom som skal tinglyses. OKER oppdateres også med foretakenes eiendom. Etaten utarbeider oversikter over ledige eiendommer og avklarer alternativ kommunal bruk, utvikling, regulering og/eller salg.

Etaten fremskaffer eiendommer til kommunale formål etter bestilling fra foretakene og andre virksomheter, dels gjennom kjøp i markedet og dels ved omdisponering/utvikling av kommunal eiendom. Etatens eiendomsoversikter vil sammen med behovsplaner fra de ulike sektorene, være sentrale verktøy for planlegging og gjennomføring av eiendomsutvikling og kjøp i årene fremover.

Etaten tilrettelegger og utvikler større områder med både kommunal og privat grunn gjennom regulering, eiendomsutvikling og fremforhandling av utbyggingsavtaler med private grunneiere. Arbeidet inkluderer også markedsanalyse, kartlegging av behov for infrastruktur og vurdering av gjennomføringsmodeller. Dette for å skape byutvikling, ruste opp områder og bidra til boligbygging.

Etaten ivaretar sekretariatsfunksjonen til koordineringsgruppen for Fjordbyen og leder samarbeidsgruppen, som skal sikre en effektiv og helhetlig gjennomføring av Fjordbyplanen.

Etaten har videre ansvaret for en koordinert oppfølging og gjennomføring av utbyggingsavtalen for Bjørvika, med et særlig fokus på utbyggingsvolumer. Det planlegges om lag 4 300 boliger i Bjørvika.

Etaten har et særskilt ansvar for Ensjøutbyggingen. Planleggingsprogrammet ble vedtatt i 2004, og byutviklingen vil foregå over en periode på om lag 20 år. Det planlegges bygget nærmere 7 000 boliger, næringsarealer og ny sosial og teknisk infrastruktur. Det er inngått 16 utbyggingsavtaler som muliggjør bygging av 4 000 boliger og et vesentlig innslag av næringsarealer. Utbyggingsavtalene gir bidrag fra private grunneierne til bygging og oppgradering av kommunal infrastruktur

i området for 420 mill. Arbeidet med utbyggingsavtaler videreføres i 2015.

Etaten samarbeider med Plan- og bygningsetaten om utvikling og gjennomføringsstrategier for prioriterte utviklingsområder i Groruddalen, som Breivoll, Stubberud, Furuset og Haugerud. Hovedfokus vil være å sikre kommunens grunneierinteresser, samt å tilrettelegge for gjennomføring av utbyggingsavtaler.

Etaten forestår forvaltning og utleie av bykassens grunneiendommer, tomtearealer og bygninger som ikke forvaltes av annen kommunal virksomhet. Etaten leier ut areal og bygninger i påvente av ny regulering, alternativ kommunal bruk eller salg. Utleie skjer hovedsaklig til markedspris. Etaten fester også bort bykassgrunn, i all hovedsak til idretts- og barnehageformål.

Etaten kartlegger og overvåker forurenset bykassgrunn. De gamle kommunale avfallsfyllingene på Rommen og Stubberud overvåkes og driftes i samsvar med føringer fra miljømyndighetene. Deponigass og sigevann samles opp. På Rommen er det etablert nytt anlegg for fangst og utnyttelse av deponigass. Nødvendige tiltak på Langøyene er under utredning. Det fullføres et 2-årig prosjekt for å kartlegge status og tiltaksbehov for villfyllinger i Groruddalen.

Etaten administrerer og koordinerer arbeidet med Levende Oslo, et samarbeidsprosjekt mellom Oslo kommune, staten og privat næringsliv, for å gjøre Oslo sentrum mer tilgjengelig og attraktivt. Innsatsområder er opparbeidelse av gater og plasser med vekt på god design, universell utforming og tilgjengelighet, samt innspill til forvaltning og bruk av sentrumsområdet med vekt på drift og vedlikehold, arrangementer og trygghet.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- Skape byutvikling, ruste opp områder, utarbeide utbyggingsavtaler og bidra til økt boligbygging
- Markedsmessig utvikling og salg av bykassens eiendommer som ikke brukes til kommunale formål
- Kjøpe eiendom til prioriterte kommunale formål
- God forvaltning og utleie av bykassens eiendommer som skal selges eller få endret bruk

Nøkkeltall for: Kap. 400 Eiendoms- og byforn.etaten	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Tomtefestekontrakter	651	646	646	644	634
Tomteleiekontrakter	726	740	743	731	740
Antall områdeplaner/reguleringsplaner	3	3	2	4	2

4 Strategier og tiltak

Byrådet vil prioritere:

- Ajourføre og kvalitetssikre Oslo kommunes eiendomsregister
- Selge eiendommer som kommunen selv ikke har bruk for
- Kjøpe/fremforhandle avtaler om kjøp av arealer/eiendommer til prioriterte kommunale formål
- Bjørvika; følge opp samarbeidsavtaler, planprosesser, koordinere kommunal innsats og medvirkning
- Ensjeområdet; fremforhandle utbyggingsavtaler med grunneierne for å sikre finansiering av infrastruktur
- Fjordbyen; koordinere de kommunale aktørene og ivareta eiendomsrettslige forhold
- Ajourføre oversikter over ledige eiendommer og avklare alternativ kommunal bruk eller salg

- Gjennomføre effektiv forvaltning og utleie av bykassens grunneiendommer, og bygninger som skal selges eller få endret bruk
- Inneha kompetanse om boligmarkedet og boligbygging, herunder markedsfaktorer, kostnadsindikatorer, bo-trender, boligproduksjon, tekniske forskrifters innvirkning, boligproduksjonsdrivere og hindringer

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 2,4 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 5,3 mill. Det er i tillegg innarbeidet etatens andel av sektorens rammereduksjon.

Fornebu-utbyggingen

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
416 Fornebu-utbyggingen (BYU)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	16 827	14 200	23 500
04 Overføringsutgifter	136 000	0	0
Sum utgifter	152 827	14 200	23 500
06 Salgsinntekter	-517 167	-20 500	-499 800
08 Overføringsinntekter	-11 854	0	0
Sum inntekter	-529 022	-20 500	-499 800
Netto inntekter	-376 195	-6 300	-476 300

Investeringsoversikt

416 Fornebu-utbyggingen (BYU)	Kostnads-ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge-start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
100 165 Fornebu	1 133 500	1 010 000	23 500	21 500	13 000	25 500	40 000	1/01 - 4/20
106 020 Fornebu - banebetjening	280 000		0	0	280 000	0	0	
Sum investeringsutgifter			23 500	21 500	293 000	25 500		
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			23 500	21 500	293 000	25 500		

Investeringene på Fornebu styres gjennom et felles infrastrukturprosjekt og et prosjekt for opprydding av forurensing. Prosjektene gjennomføres i regi av staten (v/Statsbygg) og Oslo kommune. Opprydding av forurenset grunn er i det alt vesentlige slutført. Frem-

driften i infrastrukturprosjektet (teknisk og grønn infrastruktur) er i samsvar med planen i hovedsak avsluttet.

Oslo kommune og Fornebu Boligspare AS inngikk i 2001 kjøpekontrakt om overdragelse av Oslo kommunes eiendomsmasse på Fornebu. I henhold til kjøpe-

kontrakten overtar kjøper de enkelte delområder mot betaling. Partene har senere inngått endringsavtale, oppgjøravtaler mv. til kjøpekontrakten. Som følge av markedsutviklingen og forsinket fremdrift i boligutbyggingen, har partene fremforhandlet en Endringsavtale-II til kjøpekontrakten for Fornebu. Endringsavtale-II innebærer i hovedsak en forskyvning av de resterende oppgjørene med i hovedsak tre år og endringer i garantistrukturen for fremtidige oppgjør. I tillegg vil Fornebu Boligspas AS gjennomføre enkelte oppgjør uavhengig av fremdrift vedrørende overordnede samferdselsforhold.

I henhold til kjøpekontrakten med senere endringer gjenstår det nå et siste hovedoppgjør i 2015, med overføring av resten av eiendomsmassen på Fornebu. I tillegg er det avtalt at Oslo kommune skal ha tilbakebetalt en andel av Fornebu Boligspars fortjeneste på deler av husbankboligene. Beløpet forfaller til betaling i takt med at boligene bygges ut, og tidspunkt og størrelse på

fremtidige delbetalinger er derfor usikre når kommer til innbetaling. Beløpet er begrenset til 125,0 mill. (2005-kr). Antatte innbetalinger i perioden 2016-2018 er om lag 15,0 mill. årlig. Etter 2018 vil det gjenstå om lag 40,0 mill. som da forfaller etter hvert som husbankboligene selges og overtas av kjøperne.

Når det gjelder infrastrukturkostnadene, er det noe usikkerhet knyttet til omfang og periodisering. Det er inngått avtaler med noen av utbyggerne som åpner for at disse kan gjennomføre infrastrukturtiltakene sammen med egen utbygging forutsatt at kostnadene er innenfor Infrastrukturprosjektets budsjett. Det er avsatt 23,5 mill. i 2015, 21,5 mill. i 2016, 13,0 mill. i 2017, 25,5 mill. 2018 og 40,0 mill. for perioden 2019-2020. Det er forutsatt at grunneierne på Fornebu, Oslo kommune og Statsbygg, skal bidra med delfinansiering av etablering av kollektivtrafikk-løsning. Grunneierbidraget er beregnet til totalt 500,0 mill., hvorav Oslo kommunes andel er på 280,0 mill. Midlene er innarbeidet i 2017.

Andre utbyggingsformål

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
425 Andre utbyggingsformål (BYU)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	46 101	380 000	260 000
03 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	-433	0	0
04 Overføringsutgifter	-948	0	0
Sum utgifter	44 721	380 000	260 000
06 Salgsinntekter	-160 409	-125 000	-125 000
07 Refusjoner	-70	-2 000	-2 000
08 Overføringsinntekter	-6 958	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-493	0	0
Sum inntekter	-167 931	-127 000	-127 000
Netto inntekter	-123 210	253 000	133 000

Investeringsoversikt

425 Andre utbyggingsformål (BYU)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
106 017 Kontraktsforpliktet kjøp			20 000	20 000	20 000	20 000		Løpende
107 009 Eiendomsserverv/-kjøp, initiere transformasjon m.v.			230 000	330 000	30 000	30 000		Løpende
109 004 Opprustning torg og møteplasser		111 000	10 000	0	0	0		1/07 - 4/15
Sum investeringsutgifter			260 000	350 000	50 000	50 000		
109 004 Opprustning torg og møteplasser	Investeringsmoms		-2 000	0	0	0		
Sum kapittel finansiering			-2 000	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			258 000	350 000	50 000	50 000		

Det foreslås budsjettet med 20,0 mill. årlig til kontraktsforpliktete kjøp. Midlene brukes til gjennomføring av kontraktsforpliktete kjøp, innløsninger som følge av reguleringsvedtak, makeskifter og erstatninger ved rettssaker og ekspropriasjoner.

Det foreslås budsjettet med 230,0 mill. i 2015 og 330,0 mill. i 2016 til eiendomskjøp primært for tomter til kommunale formål som skoler, barnehager og omsorgsinstitusjoner, samt til kjøp av grunneiendommer for å utløse boligbygging i transformasjonsområder, fortetting/utbedring i eksisterende boligområder, samt kjøp av tilgrensede eiendommer for å øke eiendomsverdier. Kjøpene styres i stor grad av sektorenes behovsplaner; skolebehovsplan, sykehjemsbehovsplan, behov for kommunaltekniske anlegg m.v. Arbeidet som gjennomføres av arealbehovsprosjektet i forbindelse med kommuneplanarbeidet, vil gi et bedre grunnlag for

strategisk planlegging. Behovskartlegging for hele Kommuneplanperioden sett opp mot tilgjengelige kommunale eiendomsressurser, vil styrke kommunens strategiske utgangspunkt til å foreta gode kjøpsbeslutninger.

Det foreslås budsjettet 10,0 mill. til utvikling og opprusting av eksisterende torg og møteplasser.

Eiendomssalg foreslås satt til 125,0 mill. i 2015, 75,0 mill. i 2016 og 150,0 mill. årlig for perioden 2017-2018. Samlet eiendomssalg for økonomiplanperioden 2015-2018 blir med det 500,0 mill., i all hovedsak forutsatt realisert ved salg av eiendommer som ikke egner seg til annen kommunal bruk; ferdig klargjorte nærings- og boligtomter, utviklingsseiendommer, grunneiendommer m.v.

Groruddalssatsingen

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
482	Handlingsprogram Groruddalen (BYU)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	7 294	0	0
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	50	0	0
14	Overføringsutgifter	390	30 000	30 000
	Sum utgifter	7 734	30 000	30 000
17	Refusjoner	-420	0	0
18	Overføringsinntekter	-4 138	0	0
	Sum inntekter	-4 559	0	0
	Netto utgifter	3 175	30 000	30 000

1 Ansvarsområde

Groruddalssatsingen er Oslo kommunes og statens innsats for å bedre miljø, samferdsel, bomiljø og oppvekstsvilkår i Groruddalen. Groruddalssatsingen ledes gjennom årlige politiske møter mellom miljøvernministeren og byrådslederen, samt berørte statsråder og byråder.

2 Situasjonsbeskrivelse

I Politisk møte januar 2006 ble organiseringen av den kommunale og statlige innsatsen knyttet til de enkelte programområder vedtatt. I møtet i januar 2007 ble det inngått en intensjonsavtale om det langsiktige samarbeidet om Groruddalen for perioden 2007-2016. Intensjonsavtalen er det overordnede styringsdokumentet for samarbeidet mellom Oslo kommune og staten for gjen-

nomføringsarbeidet. De årlige politiske møtene gir mål og retning for arbeidet, drøfter helheten og de økonomiske rammer for samarbeidet.

Plankontoret for Groruddalen er initiativtager, pådriver og ansvarlig for informasjonsarbeid, oppfølging av rapportering og sekretariat for Samarbeidsutvalget for Groruddalen. I tillegg omfatter ansvarsområdet samordning av de kommunale aktørene i satsingen og samordning og koordinering av samarbeidet med de statlige aktørene. Ansvar for planlegging, oppfølging og gjennomføring av prioriterte tiltak tilligger de aktuelle bydelene og etatene.

I vedtatt økonomiplan for 2014-2017 er det satt av 50,0 mill. årlig tom. 2016, under forutsetning at staten bevilger tilsvarende beløp. Dette er midler som kommer i

tillegg til midler som bevilges over ordinære budsjett-kapitler. Staten har gjennom Intensjonsavtalen forpliktet seg til dette, men fordelingen av midlene blir først offentliggjort i statsbudsjettet. Kommunale og statlige midler fordeles på følgende fire programområder:

1. Miljøvennlig transport i Groruddalen
2. Alna, grønnstruktur, idrett og kulturmiljø
3. Bolig-, by- og stedsutvikling
4. Oppvekst, utdanning, levekår, kulturaktiviteter og inkludering

Til hvert programområde er det nedsatt en gruppe som utarbeider hvert sitt handlingsprogram, og som sammen med statens koordinator (Kommunal- og moderniseringsdepartementet) og Plankontoret for Groruddalen, har til oppgave å sikre en helhetlig og samordnet bruk av statens og kommunens midler. Handlingsprogrammene og endelig tildeling av de kommunale midlene besluttet av byrådet.

Det er utarbeidet et sett med hoved- og delmål for hvert programområde. Hovedutfordringen er å oppnå en balansert tildeling av midler, som bidrar til å opprettholde bredden i satsingen. Samtidig skal hvert programområde gjennomføre tiltak og aktiviteter som vil bidra til oppnåelse av deres hoved- og delmål.

Staten og Oslo kommune har i løpet av Groruddalssatsingens syv første år (2007-2013) bidratt med om lag 1,1 mrd. i ekstraordinære midler. Det arbeides med en rekke tiltak/prosjekter i inneværende år. Satsingen vil pågå ut 2016 hvor Oslo kommune og staten samlet bruker minst 100 mill. ekstra hvert år på Groruddalen.

Det arbeides i år med ferdigstilling av tiltak og utfasing av de fire første områdeløftområdene (Veitvet/Slette-løkka, Romsås, Haugenstua og Furuset). Samtidig arbeides det med planlegging og gjennomføring av tiltak i de nye områdeløftområdene (Linnerud/Økern-bråten/Vollebekk, Ammerud, Stovner sentrum og Lindeberg) som skal være resten av satsingen. I områdeløftene satses det gjennom medvirkningsprosesser på å

kombinere fysisk opprusting av fellesanlegg og sosiale prosjekter med fokus på å bygge lokal ledelseskapasitet, kompetanseheving, demokratiutvikling og styrket deltakelse i lokalsamfunnet.

3 Mål og måltall

Hovedmålet for Groruddalssatsingen er en bærekraftig byutvikling, synlig miljøopprusting, bedre livskvalitet og samlet sett bedre levekår. Byrådet ønsker å videreutvikle et lokalt og inkluderende samarbeid med beboere, organisasjoner, borettslag, næringsliv, bydeler og offentlige institusjoner. Groruddalens identitet og stolthet skal styrkes.

4 Strategier og tiltak

For å møte bredden i målene for satsingen er innsatsen organisert under fire programområder. For Programområde 1 og 2 går de viktigste strategiene ut på å forsterke fysiske kvaliteter i hele Groruddalen, blant annet gjennom etablering av sammenhengende strukturer for både gang- og sykkelveier og grøntområder. Hovedstrategien for Programområde 3 innebærer helhetlig innsats for å styrke nærmiljøkvaliteter i de mest utsatte lokalområdene. I Programområde 4 satses det på å styrke og utvikle tjenesteområder som barnehage, skole, folkehelse og sysselsetting.

Politisk møte har lagt til grunn at det som en del av de blågrønne strukturene i Groruddalen, skal etableres en bydelspark i hver bydel; Bjerkedalen park i Bydel Bjerke, Verdensparken i Bydel Alna, Grorudparken i Bydel Grorud og Linjeparken i Bydel Stovner.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet 30,0 mill. årlig i perioden 2015-2016, noe som er antatt driftsandel innenfor en samlet særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill.

Byrådet ønsker å videreføre en satsing også etter 2016, og det er innarbeidet 15,0 mill. årlig i 2017 og 2018 til tiltak i Groruddalen.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.482.01	Groruddalssatsingen	30 000

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2015 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften

som gjør at midlene fullt ut ikke anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)

01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	20 000	20 000
	Sum utgifter	0	20 000	20 000
	Netto utgifter	0	20 000	20 000

Investeringsoversikt

482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
107 010	Groruddalsprogrammet		20 000	20 000	0	0		1/07 - 4/16
	Sum investeringsutgifter		20 000	20 000	0	0		
	Sum kapittel finansiering		0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		20 000	20 000	0	0		

Det er ført opp 20,0 mill. årlig i perioden 2015-2016, noe som er antatt investeringsandel innenfor en samlet særskilt Groruddalssatsing på totalt 50,0 mill. Det forutsettes at alle investeringstiltak som bevilges midler

innenfor Groruddalssatsingen, kapittel 482, har kartlagt og kostnadsberegnet eventuelle driftsfølggevirkninger og man samtidig har avklart fremtidig finansiering av disse kostnadene.

Byantikvaren

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

520 Byantikvaren (BYU)

10	Lønn og sosiale utgifter	22 293	22 795	21 435
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 648	4 039	4 170
14	Overføringsutgifter	6 772	1 959	1 983
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	15	0	0
	Sum utgifter	34 728	28 793	27 588
16	Salgsinntekter	-2 183	-1 500	-1 500
17	Refusjoner	-3 088	-2 547	-2 130
18	Overføringsinntekter	-2 350	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-15	0	0
	Sum inntekter	-7 637	-4 047	-3 630
	Netto utgifter	27 091	24 746	23 958

1 Ansvarsområde

Byantikvaren skal bidra til at kulturminnene ivaretas som en vesentlig del av all offentlig og privat arealplanlegging, byggevirkksomhet og forvaltning av fysisk miljø. Byrådet ønsker at den moderne byutviklingen skal ta hensyn til den historiske byen, dens visuelle uttrykk og autentisitet.

Byantikvaren ivaretar antikvariske interesser i Oslo, er kommunens rådgiver i antikvariske spørsmål i henhold til plan- og bygningsloven og behandler kulturminnevernssaker som staten har gitt Oslo delegert ansvar for i henhold til lov om kulturminner. Byantikvaren utarbeider også egne planforslag og saker av betydning for kulturminnevernet, samt administrerer tilskuddsmidler til fredede og verneverdige bygninger.

2 Situasjonsbeskrivelse

Byantikvaren arbeider for at Oslos lange og mangfoldige historie skal gjenspeiles i utvalget av bevarte bygninger, anlegg, bygningsmiljøer og kulturlandskap. Byrådet legger vekt på at etaten gir en forutsigbar og løsningsorientert saksbehandling, hvor det gis rådgivning av høy kvalitet og god brukerservice. Byrådet understreker at hensynet til bevaring og kulturminnevern er viktige identitetsskapende elementer i byutviklingen.

Hovedmengden av saksbehandlingsressursene hos Byantikvaren er knyttet til uttalelser i plan-, bygge- og rivesaker, samt arbeidet med arkeologiske registreringer i regulerings- og byggesaker og formidling av tilskudd til verneverdige bygninger. Uttalelser til plan- og byggesaker blir prioritert, da disse har lovpålagte tidsfrister. Etaten utarbeider alternative planforslag der det er nødvendig, verneplaner og fredningssaker, samt

ytter service og rådgivning til publikum. Etaten følger opp bystyremelding 4/2003 Kulturminnevern i Oslo med tilhørende arbeidsoppgaver. I løpet av 2014 vil etaten ha kartlagt viktige deler av byens funkisbebyggelse gjennom registrering og kartlegging av funkisbebyggelsen på Frogner.

Byantikvaren skal være en aktiv og synlig premissleverandør for byutvikling og bevaring og holde et høyt faglig nivå. Byantikvaren viderefører moderniseringsprosessen som ble igangsatt i 2011, og i 2014 gjennomfører etaten egne organisasjonsutviklingsaktiviteter med formål å bidra til forbedret service for etatens brukere.

Byantikvaren tilbyr publikumsmottak betjent med saksbehandler, hvor publikum gis tilbud om avklaringer over disk og behandling av enklere saker. Ordningen med kundemottak videreføres, da dette gir gode effekter, herunder effektiv saksbehandling og fornøyde brukere. I tillegg videreføres arbeidet med utvikling av informasjonsark og veiledere, samt deltakelse i flere større plan- og utredningsarbeider, slik som Grorudalssatsingen, Levende Oslo, FutureBuilt og tverretatlige fora for utbygging av sosial infrastruktur.

Byantikvaren er en kunnskapsvirksomhet der hver enkelt medarbeider innehar viktig kompetanse i forhold til etatens oppgaver.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er

- Oslo skal bevare sine historiske kvaliteter
- Formidle Oslos historie og de kulturhistoriske verdiene

Måltall for: Kap. 520 Byantikvaren	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Saksbehandlingstider, dager	30	25,4	30	30

Nøkkeltall for: Kap. 520 Byantikvaren	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Automatisk fredede kulturminner	87	184	160	97	97
Dispensasjons- og byggesaker etter kulturlov	58	66	72	64	1)
Byggesaker etter plan og bygningslov	1 004	1 085	1 188	1 209	1 330
Rivesaker etter plan- og bygningslov	272	307	319	348	334
Plansaker, inkl. konsekvensutredninger	185	153	95	115	181

1) Mangler data

4 Strategier og tiltak

Lov- og vedtaksfestet saksbehandling skal ha høyeste prioritet, herunder uttalelser til Plan- og bygningsetaten i forbindelse med plan-, bygge- og rivesaker, arkeologiske registreringer i forbindelse med reguleringsaker og behandling av dispensasjonssøknader i henhold til kulturminneloven.

Utover dette vil byrådet prioritere:

- Byantikvaren skal gjennom tydelig dialog og tidlig avklaringer bidra til å avklare kulturminneinteressene
- utarbeide alternative forslag til reguleringsplaner for å ivareta verneinteresser
- utarbeide fredningssaker for bygninger/områder der fredning er varslet

- utarbeide egne reguleringsforslag der områder bør reguleres til bevaring, saker hvor det er nedlagt midlertidig forbud mot tiltak prioriteres særskilt
- rådgivning, formidling, informasjon/service og veiledningsmateriell
- saksbehandlerbemannet kundemottak der enkle saker kan tas "over disk"
- fordeling av tilskuddsmidler til fredede og verneverdige anlegg i privat eie
- aktiv medvirkning i Groruddalssatsingen
- tilrettelegge for konservering og skjøtsel av Oslo kommunes middelalderruiner i samarbeid med Riksantikvaren og aktuelle eiendomsforvaltere
- ajourføre og kvalitetssikre innføringer på Gul liste

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 0,5 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 1,2 mill. Det er i tillegg innarbeidet etatens andel av sektorens rammereduksjon. Byrådet viderefører ordningen med kommunalt tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie. Bevilgningen for 2015 foreslås satt til 1,5 mill.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.520.01	Tilskudd verneverdige bygninger	1 500

Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes brukt i 2015 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften

som gjør at midlene fullt ut ikke anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Plan- og bygningsetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)			
10 Lønn og sosiale utgifter	342 646	339 145	332 015
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	70 263	3 327	13 397
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	25 204	33 444	29 314
14 Overføringsutgifter	22 060	17 545	17 436
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	7 527	0	0
Sum utgifter	467 700	393 461	392 162
16 Salgsinntekter	-205 466	-167 568	-167 568
17 Refusjoner	-65 065	-20 183	-20 768
18 Overføringsinntekter	-119	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-6 257	0	0
Sum inntekter	-276 907	-187 751	-188 336
Netto utgifter	190 793	205 710	203 826

1 Ansvarsområde

Plan- og bygningsetaten er kommunens faginstans for kart-, plan- og byggesakstjenester med offentlig forvaltning av arealer og bebyggelse i Oslo. Etaten skal forestå profesjonell og brukerorientert forvaltning innen sitt myndighetsområde.

Plan- og bygningsetaten skal være pådriver i Oslos byutvikling ved å gi faglige råd og veiledning til byrådet, til aktører i byutviklingen og samfunnet for øvrig om arealmessig og arkitektonisk utvikling og vern av byen. Etaten skal fremstå profesjonelt og brukerorientert.

2 Situasjonsbeskrivelse

Plan- og bygningsetaten skal ta et aktivt ansvar for byens arealmessige og arkitektoniske utvikling og bidra til å sette dagsorden for byutvikling i hovedstadsområdet. Etaten arbeider for å sikre forutsigbare og løsningsorienterte tjenester med høy kvalitet og brukerservice, basert på god faglig saksbehandlingskompetanse.

Etatens hovedutfordring vil være knyttet til:

- å være byens forvaltningsmyndighet i enkeltsaker som berører byggetiltak, deling av eiendom, seksjonering m.v.
- å følge opp vedtatt byutviklingsstrategi
- å videreutvikle en effektiv, oversiktlig og forutsigbar plan- og byggesaksbehandling
- å være med å utvikle og tilgjengeliggjøre flere digitale tjenester

Oslos del av den regionale veksten skal løses innenfor byggesonen, som har et betydelig arealpotensial. De store nybyggingsvolumene kan vanskelig realiseres gjennom spredte fortetningsprosjekter. Derfor må veksten realiseres gjennom helhetlige, fremtidsrettede plangrep på områdenivå. Sterk regional vekst gjør det nødvendig med samarbeid om regionale areal- og transportstrukturer for blant annet å møte klima- og miljøutfordringene.

Befolkningsveksten krever tilrettelegging for fremtidig byvekst og infrastruktur. Uten overordnet plangrunnlag vil Oslo ikke kunne etablere nødvendig planberedskap til å håndtere veksten som forventes i kommende tiår. Forutsigbare arealbruks- og kvalitetsnormer er viktige for at markedet skal fungere godt. Kommuneplanarbeidet og de større områdeplanene/-programmene vil være grunnsteiner i denne tilretteleggingen. Etaten har en sentral rolle og viktig kompetanse i arbeidet med regionalt plansamarbeid og koblingen til Oslopakke 3 og Nasjonal Transportplan (NTP). Blant viktige saker kan nevnes; dobbeltspor Oslo-Ski, nye tunneler for tog og bane i sentrum og økt tilrettelegging for sykkelveier.

En intensivert planlegging og saksbehandling spenner fra oversiktsplanlegging, område- og detaljregulering, produksjon av byggesaker, informasjon, kontroll, dokumentasjon, samt dialog og samhandling med ulike aktører/parter. Etaten har de siste årene økt fokus på tilsyn med den utbyggingen som skjer.

Det forventes at flere av de store byutviklingsprosjektene i 2014 og årene fremover, vil kreve betydelige saksbehandlingsressurser, ikke minst i forbindelse med behandling av innsendte planer og byggesaker. Utbygging/utvikling av sosial og teknisk infrastruktur vil gi store utfordringer, her kan nevnes skole- og sykehjemsutbygging, Fjordtrikk, Fornebubane, Follobane, og planlegging av tunneler/transportløsninger gjennom Oslo sentrum. Dersom Oslo kommune sender OL-

søknad og blir tildelt OL i 2022, vil dette fordre betydelig plan- og byggesaksinnsats fra Plan- og bygningsetaten.

Det er vedtatt ambisiøse mål for å fremme en mer klimanøytral og energiforsvarlig byutvikling. Fokuset de nærmeste årene vil blant annet være på utvikling og bruk av tema- og risiko- og sårbarhetskart, håndtering av overvann, utvikling av krav til grønn overflatefaktor. Banenett og kollektivfremkommelighet er helt sentrale tiltak. Kollektivtrafikkens nøkkelrolle i å sikre høy personmobilitet og tilgjengelighet i fremtidens Osloregion har aktualisert arbeidet med å avklare traseer for fremtidige tunneler for jernbane og T-bane gjennom sentrumsområdet.

Fortetting, økende eiendomspriser og arealknapphet i byggesonen skaper ofte motsetninger mellom utbyggingsinteressene i enkeltprosjekter og nabolaget. Nye fortetningsprosjekter utfordrer gjeldende regulering, tomtens utbyggingskapasitet og krav til bokvalitet, inkludert utearealer. Tilsvarende gjelder forholdet mellom ny bruk og vern av eksisterende bebyggelse.

Økt utnyttelse av undergrunnen fører til økt risiko for konflikter og økt risiko for skade på installasjoner både under bakken og på overflaten. Spesielt kan nevnes fare for setningsskader på bebyggelse ved senkning av grunnvannstand, samt at boring av dype energibrønner utgjør en potensiell fare for å kunne treffe andre undergrunninstallasjoner som tunneler og bergrom. Det ble i 2013 etablert et tverretattlig samarbeidsprosjekt med sikte på en mer fremtidsrettet, helhetlig og bærekraftig forvaltning og bruk av undergrunn i Oslo kommune. Dette vil være grunnlag for å styre tiltak i undergrunnen og redusere konfliktpotensial, skaderisiko og potensielt erstatningsansvar.

Etaten skal ivareta bokvalitet, bevaring av kulturminner, sikre grønt- og utearealer, teknisk og sosial infrastruktur, nye hensyn gjennom marka- og naturmangfoldlovene, samt miljø- og nabohensyn. Etaten har en viktig rolle ved veiledning og opplæring av brukerne og holder bl.a. ulike kurs for bransjen. Kurs for søkere for å bedre kvaliteten på innsendt søknad har hatt positiv effekt på etatens produksjon. Informasjonskvelder for eiendomsmegler og privatpersoner med byggeplaner er populære tiltak som vil bli videreført i 2015. Etaten skal sikre en riktig balanse mellom rask behandling og forsvarlig kvalitet, i henhold til plan- og bygningslovens og forvaltningslovens krav.

Etaten gjennomfører systematiske produktivitetstiltak ved hjelp av Lean- og gjennombruddsprosjekter. Videre satses det på prosessutvikling, forenklinger i prosedyrer, kompetanseutvikling og styrket lederoppfølging av produksjonen. Etaten har innført balansert målstyring med målekort og tilhørende resultatindikatorer. Det langsiktige forbedringsarbeidet har prioritert IKT-støttede prosessforbedringer for byggesaker, innsendte

planer, måle- og delesaker, geodataproduksjon og egenplanoppgaver.

Ny og endret planprosess er nå innarbeidet i alle saksbehandlingsfaser. I 2015 vil de aller fleste sakene bli fremmet etter ny prosess. Gjennom 2013 opplevde etaten markant reduksjon i tidsbruken i første del av planprosessen. For å følge opp intensjonen om redusert saksbehandlingstid kreves fokus og tett oppfølging, men også endrede arbeidsprosesser hos forslagsstiller. Etaten opplever at forslagsstillerne trenger lengre tid for planjusteringer etter at planen har vært på offentlig ettersyn enn det som på forhånd har vært avtalt mellom etaten og forslagsstiller. I 2013 økte innkommende planer med 52 %. Hittil i 2014 er det innkommet færre planer enn i 2013, men godt over 2012-nivå. Som en følge av den vesentlige økningen av innkommende planer i 2013 har etatens portefølje totalt sett økt, noe som innebærer utfordringer for etaten.

De siste årene har reguleringen av nye boliger vært lav på grunn av få innsendte boligreguleringer fra private aktører. Etaten har blant annet etablert Boligforum, samt vurderer hvordan den kan bidra til å styrke arbeidet med økt boligbygging ytterligere.

Reduksjonen i innkommende byggesaker i 2013 vedvarer innover i 2014. Andelen byggesaker som behandles innen lovbestemt frist øker. I 2012 ble 70 % av byggesakene behandlet innen lovbestemt frist og i 2013 90 %. Arbeidet med tettere dialog med bransjen vil fortsette.

Plan- og bygningsetaten er pilot i byrådets "Program for elektroniske tjenester". I 2013 etablerte etaten et prosjekt for elektroniske tjenester innenfor etatens virkeområde. Prosjektet vil omfatte tiltak som kan

realiseres med dagens elektroniske verktøy. Andre langsiktige tiltak vil kreve nye elektroniske komponenter. Nye tjenester lanseres trinnvis, og utvikles videre med nye funksjonaliteter og økt omfang. I løpet av 2014 og 2015 vil brukerreiser for byggesak og plansaker være gjennomført. Etaten arbeider med at informasjon skal tilflyte brukeren på riktig tidspunkt og utvikler prototyper for en elektronisk veiledet dialog som fremtidig løsning for brukervennlig informasjon og søknadsinnsending. Etaten arbeider med å digitalisere byggesaksarkivene slik at disse blir tilgjengelig på saksinnsyn. Etatens saksinnsyn er en av de mest besøkte internettsidene i Oslo kommune. Etaten har gjennomgått sine internettsider og forenklet og bedret veiledningsmaterialet ut fra et brukerperspektiv.

Plan- og bygningsetaten er en kunnskapsvirksomhet som er avhengig av høy faglig kompetanse. Etatens turnover er markedsavhengig og var i 2012 på 13,6 %, i 2013 på 7,2 % og antas for 2014 å ligge rundt 10 %. Etaten arbeider aktivt med rekruttering, men opplever at det er mangel på godt kompetent arbeidskraft særlig innen tekniske områder.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- Utvikle arealeffektivt utbyggingsmønster, attraktive knutepunkter med blandet arealbruk og gode kollektivtilbud
- Tilrettelegge for økt boligbygging med tilhørende sosial og teknisk infrastruktur for å håndtere forventet befolkningsvekst
- Sikre Oslos blågrønne omgivelser og gode steds- og miljøkvaliteter
- Etaten skal yte løsningsorientert saksbehandling innen gitte tidsfrister

Måltall for: Kap. 609 Plan- og bygningsetaten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Plansaker (innsendte):				
- fra komplett sak til off. ettersyn 1)	12 uker	11,3 uker 2)	12 uker	12 uker
- fra vedtak om off. ettersyn til oversend. BYU/BUK	21 uker	23,2 uker 2)	21 uker	21 uker
Byggesaker:				
- søkn. om tiltak/tillatelse til tiltak, §§20-1 og 20-2, frist 3 uker 1)	3 uker	1,6 uker	3 uker	3 uker
- søkn. om tiltak/tillatelse til tiltak §§20-1 og 20-2, frist 12 uker 1)	12 uker	8,4 uker	12 uker	12 uker
- klagesaker (uten disp.saker)	8 uker	10,7 uker	8 uker	8 uker
Måle- og delesaker:				
- deletillatelser 1)	12 uker	8,9 uker	12 uker	12 uker
- matrikkelbrev 1)	16 uker	18 uker	16 uker	16 uker

1) Lovpålagt tidsfrist iht plan- og bygningslov

2) Resultat inneholder også avtalt fremdrift

Angitte måltall er i hovedsak lovpålagte tidsfrister i henhold til lov om planlegging og byggesaksbehandling. Resultattall for 2013 er gjennomsnittlige saksbehandlingstider.

Nøkkeltall for: Kap. 609 Plan- og bygningsetaten	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Kommune(del)planer, fylkes(del)planer	3	3	0	0	5
Egne reguleringssaker	33	30	14	2	3
Innsendte reguleringssaker	90	79	72	78	91
Antall regulerte boligenheter	1 220	1 277	1 846	1 788	1 635
Byggesaker	5 990	6 385	7 365	6 129	5 445
Godkjente boligenheter	2 214	2 910	3 726	3 618	3 107
Deletillatelser	161	260	183	198	202
Målebrevsaker	227	288	336	396	395
Seksjoneringssaker	380	308	353	407	508
Grunnkart - ferdig redigert - i dekar	60 000	83 160	71 580	81 250	70 480

4 Strategier og tiltak

Plan- og bygningsetaten skal legge vekt på god informasjon og service overfor publikum og kvalitetsmessig god, rask og forutsigbar saksbehandling. Byrådet vil videreføre og forbedre arbeidet for at saksbehandlingstiden i plan- og byggesaker er i samsvar med lov-pålagte frister.

I tillegg vil byrådet prioritere:

- fremme arealdel til ny kommuneplan
- sikre god dialog med forslagsstiller og redusere saksbehandlingstid i planprosessene i tråd med ny planprosess (RIPP)
- arbeide videre med BBS-prosjektets konklusjoner i samråd med bransjen for mer effektiv dialogbasert saksbehandling
- fremme regional plan for Oslo og Akershus
- realisere Fjordbyen
- følge opp Groruddalssatsingen i plan- og byggesaksbehandlingen

- FutureBuilt-arbeidet
- skole-, barnehage-, sykehjems-/omsorg+-prosjekter
- større boligprosjekter/saker, herunder studentboliger
- infrastruktur for kollektivtransport
- arbeidet med Oslopakke 3
- tilby brukervennlige elektroniske løsninger
- utarbeide prototyper for veiledet dialog

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 6,6 mill., jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 17,3 mill. Det er i tillegg innarbeidet etatens andel av sektorens rammereduksjon, samt 10,0 mill. til digitalisering av etatens byggesaksarkiv. Bevilgning til Oslo Arkitekturtriennale 2016 (OAT2016) på 0,4 mill. i 2014 er ikke videreført.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
2.609.04	Fjordbyen	4 000
2.609.07	Bjørsvika	3 500
2.609.09	FutureBuilt	2 000

Oppført beløp er årets bevilgning til de ulike prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2015 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i

fremdriften som gjør at midlene fullt ut ikke anvendes, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
609 Plan- og bygningsetaten (BYU)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 157	6 000	6 000
04 Overføringsutgifter	1 270	0	0
Sum utgifter	6 427	6 000	6 000
07 Refusjoner	0	-1 000	-1 000
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 270	0	0
Sum inntekter	-1 270	-1 000	-1 000
Netto utgifter	5 157	5 000	5 000

Investeringsoversikt

609 Plan- og bygningsetaten (BYU)	Kostnads-ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge-start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
106 019 PBE IKT-utstyr			6 000	6 000	6 000	6 000		Løpende
Sum investeringsutgifter			6 000	6 000	6 000	6 000		
106 019 PBE IKT-utstyr	Investeringsmoms		-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
Sum kapittel finansiering			-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			5 000	5 000	5 000	5 000		

Det foreslås bevilget 6,0 mill. til ajourhold og modernisering av etatens IKT-utstyr.

Sektorens samlede tilskuddsmidler

Kap. nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2013	Vedtak 2014	Byrådens forslag i Sak 1/2015	Sum 2013-2015
520	Tilskudd til verneverdige bygninger i privat eie	1 500	1500	1 500	4 500

7 MOS MILJØ OG SAMFERDSEL

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima og bærekraftig utvikling, biologisk mangfold, friluftsliv, landbruk, kollektivtransport, drosjenæringen, trafiksikkerhet, offentlig parkering, kommunens veier, parker, friområder, skoger, idrett, beredskap og brann og redning. Miljø- og samferdselssektorens ressursbruk opp-

summeres under temaene godt miljø, gode byrom, god mobilitet og god forvaltning.

I Sak 1 Del 1 er selvkostdelen av samferdsels- og miljøsektoren i all hovedsak omtalt under overskriftene: Blå-grønn by, Bærekraftig bytransport, og Trygg og velorganisert by.

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren eks. kommunale foretak

Beløp i 1000 kr

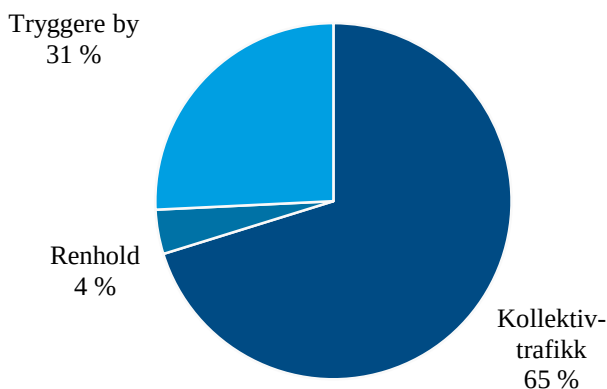
Driftsbudsjettet	Dok 3		Budsjett - økonomiplan		
	2014	2015	2016	2017	2018
Sum utgifter	3 664 608	3 727 602	3 714 536	3 713 854	3 713 227
Sum inntekter	-1 164 212	-1 194 500	-1 191 500	-1 174 500	-1 174 500
Netto utgifter	2 500 396	2 533 102	2 523 036	2 539 354	2 538 727

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 7,0 %

Brutto driftsutgifter for 2015 fordeler seg slik:

I 2015 skal Oslo kommune bruke:

- 1 657,0 mill. til kjøp av kollektive transportj.
- 776,0 mill. til tiltak for en tryggere by (oslovakter, belyningsplan, beredskap, brann- og redning etc)
- 100,0 mill. til renhold

Bærekraftig bytransport**Byrådets mål:**

- All trafikkvekst skal tas av kollektivtrafikk, sykkel og gange
- Sykkelandelen i Oslo skal øke i økonomiplanperioden
- Økt trafiksikkerhet for myke trafikanter
- Utslippene fra transportsektoren skal halveres innen 2030 ifht 1991-nivå
- Mer miljøvennlig godstransport

Tiltak:

- Beholde lav pris på månedskort og øke frekvens og kapasitet på de tyngste buss- og t-banerutene, samt innføre nye linjer for nattbuss
- Fortsette planlegging av store kollektivprosjekter, inkludert Fornebubanen med sikte på åpning i 2021
- Gjennomføre sykkelstrategien, utvide bysykkelordningen og forsere arbeidet med å bygge ny og trygg sykkelinfrastruktur
- Doble investeringene i trygg skolevei og følge opp revidert trafiksikkerhetsplan for Oslo ved å utarbeide Handlingsplan for trafiksikkerhet 2015-2018
- Etablere 200 nye el-bil ladeplasser i 2015, bytte ut alle kommunens biler med elbiler

Nærmere om tiltakeneEffektivt kollektivtilbud

Oslos befolkning vil fortsette å øke i årene som kommer. Kapasiteten på trikk og t-bane er fullt utnyttet i rushtiden. En betydelig satsing på tiltak rettet mot gående, syklende og kollektivsektoren er derfor avgjørende for å svare på befolkningens transportbehov. Prioritering av klimanøytrale transportløsninger er også viktig for å nå målsettingen om 50 % reduksjon i utslipp av klimagasser innen 2030.

God mobilitet er et viktig satsingsområde for byrådet. Det er utarbeidet en plan, Kraftfulle fremkommelighetstiltak, med 100 tiltak som skal bedre fremkommeligheten for buss og trikk. I 2015 vil Kraftpakke 2 med tiltak langs linje 20 (buss) og linje 11 (trikk) gjennomføres.

For budsjettåret 2015 og i økonomiplanperioden satser byrådet særskilt på oppgradering av trikkeinfrastrukturen og arbeidet med fornying av trikkeparken. Byrådet har opprettet et trikkeprogram som skal sikre koordinering av disse prosessene.

Byrådet vil bevilge 1,66 mrd. i tilskudd til kollektivtrafikken i 2015

Økende kapasitetsutfordringer medfører behov for bygging av tung infrastruktur. Oslo kommune planlegger derfor en ny t-banestrekning mellom Majorstuen og Fornebu, «Fornebubanen». Det pågår også et arbeid med en konseptvalgutredning, «KVU Oslo-navet», der nye tog- og t-banetunneler utredes.

I 2015 vil byrådet fortsette satsingen på vedlikehold og oppgradering av t-banen. Bygging av Lørenbanen pågår i 2015 og vil være ferdig i 2016. Banen vil øke kapasiteten i t-banenettet ved at annethvert tog på linje 5 Vestli - Østerås kan kjøres over den nye Lørenbanen,

og frigjør dermed plass på strekningen fra Tøyen til Majorstuen. Dette gjør det mulig å doble antall avganger på linje 3 Mortensrud - Sinsen, som vil rehabiliteres videre i 2015.

Øybåtene ble styrket med nytt øybåtanbud i 2014. Flytting av øybåtanløp fra Vippetangen til Rådhusbryggen høsten 2014 forutsettes å bedre tilgjengelighet og tilbud. Byrådet vil videreutvikle et miljøvennlig og behovstilpasset båttilbud i fjordbyen med nye ruter og anløpspunkter på kommunal eller kommersiell basis. Ruter er bedt om å utrede helårs ekspressrute mellom Fiskevollen-Ormsund-Bjørsvika. Ruter arbeider også med en gjennomgang av forbedringer av dagens tilbud. Nye båttruter mellom Oslo og anløpssteder utenfor Oslo, som skal inngå i Ruters båttilbud, skal i hovedsak finansieres av aktuelle kommuner eller fylkeskommuner.

Enkelt og trygt å gå og sykle i Oslo

Byrådet satser på å tilrettelegge for syklistene og bidra til at sykkelandelen økes. Sykkelstrategi 2015-2025 legger grunnlaget for arbeidet, og det skal i 2015 utarbeides en handlingsplan for oppfølgingen av strategien. Utbyggingen av sykkelveinettet fortsetter i 2015. Oslo kommunes del av sykkelveinettet er 90 km, og 61 km er per i dag ferdig utbygd. Byrådet vil sørge for godt vintervedlikehold av de viktigste sykkeltraseene, og opprette flere sykkelparkeringsplasser. Ny og utvidet bysykkelordning settes i drift i 2015. Denne innebærer på sikt en utvidelse til 3000 bysykler.

Byrådet vil også i 2015 styrke arbeidet med trafiksikkerhet, spesielt med tanke på trygge skoleveier og økt trafiksikkerhet for barn. Revidert plan for trafiksikkerhet i Oslo vil legges frem i 2014/2015 og en omfattende kartlegging av skoleveiene ved alle skolene i Oslo vil ferdigstilles i løpet av 2015. Kartleggingen vil gi et bedre grunnlag for å vurdere og gjennomføre trafiksikkerhetstiltak.

Prioritering av klimanøytrale transportløsninger

Gode kollektive transporttjenester vil bidra til reduksjon i klimagassutslipp og luftforurensing fra veitrafikken. Behovet for flere avganger i kollektivtrafikken må i de nærmeste årene hovedsakelig tas av buss, ettersom kapasiteten på t-bane og trikk er tilnærmet fullt utnyttet i rushtiden. Byrådet vil fortsette å arbeide for å redusere utslippene fra bussene, og vil fase inn krav om nullutslippsteknologi eller biodrivstoff innen 2020 for busser som betjener ruter i Oslo. Som et ledd i HyNorsatsingen drives forsøk med hydrogenbuss i ordinær rutetrafikk og fyllestasjoner for hydrogen.

Klimanøytrale transportløsninger må prioriteres for å redusere klimagassutslipp og bidra til bedre luftkvalitet. Byrådet vil fortsette arbeidet overfor staten for et gunstig og forutsigbart avgiftsregime for miljøvennlige kjøretøy. Frem til 2015 har det blitt etablert om lag 900

parkeringsplasser for elbil som et ledd i byens nullutslippssatsing. Satsingen på el-biler fortsetter ved at det etableres 200 nye ladestasjoner i 2015. I de kommunale kontraktene med drosjenæringen vil det bli stilt strengere krav til drosjenes utslipp. Byrådet vil fortsette arbeidet med utskifting av kommunens bilpark for å nå målet om at alle kommunens biler skal bruke nullutslippsteknologi innen 2016.

Fram til 2030 forventes godstrafikken på Østlandet å øke med 50 % eller mer. Byrådet vil jobbe for å overføre mer gods fra vei til sjø og bane. Alnabruterminalen er landets viktigste stykkgodsterminal, og Oslo havn er landets viktigste importhavn. Byrådet vil legge til rette for at Oslo havn utvikler seg til en moderne og arealeffektiv havn og at skip som legger til kai i Oslo kan benytte landstrøm. Dette vil bidra til reduksjon av klimagassutslipp og lokal luftforurensning.

Blå – grønn by**Byrådets mål:**

- Etablere flere grøntområder og anlegg for rekreasjon og fysisk aktivitet
- Rene, attraktive, varierte og godt vedlikeholdte byrom
- Reduserte klimagassutslipp og god luftkvalitet
- Effektiv ressursutnyttelse og kretsløpsbasert avfallshåndtering
- Forvalte Oslos biologiske mangfold og kulturlandskap på en bærekraftig måte

Tiltak:

- Opparbeide ny park på Nedre Foss ved Akerselva
- Forsøk med kildesortering i byens parker og tilby næringskunder muligheten til å bli en del av kildesorteringsordningen
- Kampanje som gir dobbel støttesats for utskifting av gamle vedovner innenfor Ring 3, og støtte til bruk av solenergi
- Ferdigstille ny gjenbruksstasjon på Smestad, som vil bidra til økt andel avfall til materialgjenvinning
- Gjenåpne elver og vassdrag, videreutvikle grøntkorridorer samt følge opp forvaltnings- og skjøtselsplaner for naturreservater og miljøparker. Som ledd i dette arbeidet flyttes deler av turveien rundt Østensjøvannet for å skjerme fuglelivet og bidra til å stoppe erosjonsproblemer i området.

Nærmere om tiltakene

Befolkningen vokser og bruken av kommunens sentrumsområder og friområder øker. Det er derfor et behov for å styrke renhold og vedlikehold innenfor disse områdene. Byrådets innsats på forsterket renhold skal kombineres med godt vedlikehold av parker, idrettsanlegg, gater og veier. Det er samtidig en utfordring å sørge for at infrastruktur og tjenestetilbud bygges ut i takt med befolkningsveksten. Byrådet vil derfor gjennom godt koordinert og langsiktig planlegging legge til rette for valg av gode miljøløsninger. Dette er viktig for at Oslo fortsatt skal være en internasjonalt ledende miljøby.

Byrådet vil at befolkningen skal ha god tilgang til grøntarealer, og at disse fremstår som rene, ryddige og trivelige. I 2015 vektlegges skjøtsel og renhold i parker

og grøntområder. De fleste av drifts- og forvaltningsoppgavene av de kommunale byrommene er samlet i Bymiljøetaten, som har som målsetting å få til en helhetlig og effektiv bydrift. Det arbeides for trygge og funksjonelle byrom som er tilrettelagt for alle brukergrupper. I denne sammenheng er Rusken en viktig pådriver i arbeidet for en ren og pen by. Ruskenaksjonene bygger på dugnadsånden hos enkeltmennesker, borettslag, sameier, hagelag, barnehager, skoler, organisasjoner og næringslivet.

Byrådet har videre et mål om at alle kommunens virksomheter skal miljøsertifiseres, og at kommunens virksomheter skal bidra til videreutvikling av det kretsløpsbaserte avfallssystemet ved også å kildesortere eget avfall. Miljøportalen skal videreutvikles, og det vil arbeides med en ny overordnet strategi for miljø- og klima i 2015 (nåværende Byøkologisk program). Dette

vil bedre den koordinerte innsatsen for å nå kommunens klima- og miljømål.

Byrådet vil også videreutvikle kommunens rolle som avfallsbehandler og produsent av fornybar energi. Bystyret har vedtatt at alle oljefyrer i hele byen skal fases ut innen 2020. Oljefyring er nå fjernet fra de fleste bygg kommunen eier og leier. Kommunen jobber videre for å få kartlagt oljetanker til fyringsformål i Oslo og for at staten skal innføre et forbud mot oljefyring fra 2020. Klima- og energifondets støtteordning er justert slik at den utfyller Enovas nye støtteprogram for husholdninger.

Oslo har en tydelig og forpliktende målsetning om å halvere klimagassutslipp innen 2030 i forhold til nivået i 1991. For å sikre dette er det nå igangsatt et stort arbeid på å etablere en Klima- og energistrategi for Oslo der nødvendige tiltak for måloppnåelse blir tydeliggjort på kort, mellomlang og lang sikt. I tillegg vil det bli utarbeidet nødvendige handlingsplaner for å møte fremtidige klimaendringer. Byrådet ønsker økt aktivitet for å realisere et betydelig potensial for energieffektivisering. Dette kan blant annet gjøres ved å utarbeide energiparekontrakter som ny finansieringsløsning. På klimaområdet er de største kildene til utslipp transport og stasjonær energibruk. Disse to kildene står for henholdsvis 50 % og 35 % av utslippene. I arbeidet med Klima- og energistrategi for Oslo utarbeides det nå et samlet veikart for god ressursutnyttelse og overgang fra fossil til fornybar energibruk i private og offentlige bygg, samt innenfor transportsektoren.

Byrådet vil fortsette arbeidet med utvikling av grøntkorridorer og gjenåpning av lukkede elve- og bekkestrekninger. Som følge av befolkningsveksten og forventede klimautfordringene vil byrådet fortsette arbeidet med å etablere en langsiktig handlingsplan, i henhold til vedtatt strategi for bedre overvannshåndtering i Oslo. En klimatilpasningsstrategi for Oslo er under utarbeidelse. Denne vil ta for seg beredskap, overvannshåndtering og ivaretagelse av biologisk mangfold for å sikre en trygg by ved kommende klimaendringer.

Tilgang til grøntområder og muligheter for et mangfold av fysisk aktivitet er viktig. Tiltak rettet mot marka, fjorden og øyene er i denne sammenheng viktige. Byrådet vil blant annet arbeide for å bevare markagrensen og vil i 2015 fortsette arbeidet med en sammenhengende kyststi langs fjorden.

Byrådet vil videreføre arbeidet med å ivareta og videreutvikle turveinettet i Oslo. Turveinettet i Oslo utgjør et sammenhengende nettverk av ferdsselslinjer for myke trafikanter, bestående av regulerte turveier, regulerte gang/sykkelveier samt enkelte steder andre forbindelser som f.eks fortau eller lite trafikkerte kjøreveier innenfor byggesonen. Turveinettet skaper sammenheng i Oslos grønnstruktur og kan også være viktige rekreasjonsområder i seg selv. Utfordringer for turveinettet i Oslos byggesone er blant annet manglende kryssing av barrierer, planmessige avklaringer, rehabiliterings- og oppgraderingsbehov av eksisterende turveier, samt skilting.

Byrådet vil legge frem en egen landbruksmelding i 2014 som oppfølging av Landbruks- og matdepartementets Stortingsmelding nr. 9 (2011-2012) – Velkommen til bords. Meldingen legger vekt på det urbane og bynære landbruket og skogbruket. Meldingen vil spesielt ta opp landbruksrelaterte temaer i bred forstand bl.a. knyttet til parselhager, skolehager, biologisk mangfold, muligheter for pilotprosjekter og arbeidstrening.

Luftkvaliteten i byen har blitt bedre, og byrådet arbeider for at Oslo skal oppfylle lovpålagte krav til støy- og luftforurensning. Byrådet vil arbeide langsiktig for å redusere luftforurensningen ved å legge fram revidert handlingspakke for bedre luftkvalitet, og forsøke å komme til en enighet med staten om iverksettelse av akutttiltak mot luftforurensning. Byrådet mener piggdekkgebyret er et viktig miljøtiltak for å redusere mengden svevestøv. Videre vil byrådet arbeide med å redusere bruken av veisalt.

Idrettsbyen**Mål:**

- Alle som bor i Oslo skal ha god tilgang til idrettsanlegg og områder for fysisk aktivitet
- Oslo skal være verdens vinterhovedstad og vertskapsby for store nasjonale og internasjonale idrettsarrangementer
- Tilgjengeligheten til byens bad og svømmeanlegg skal bedres

Tiltak:

- Oppstart av arbeidet med ny skatehall på Voldsløkka, og ferdigstilling av flerbrukshaller på Grefsen, Ekeberg, Veitvet og Teglverkstomta
- Behovsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet 2016 – 2026 legges frem innen utgangen av 2015
- Holmenkollen nasjonalanlegg utvikles og oppgraderes til World Cup standard for skiskyting og nordiske grener i 2015
- Åpningstidene ved kommunale bade- og svømmeanlegg og ishaller skal utvides

Nærmere om tiltakene

Gode muligheter for å drive idrett og fysisk aktivitet er sentralt for innbyggernes trivsel og helse. Idretten er også en viktig arena for integrering av både barn, ungdom og voksne i nærmiljøet. Byrådet er opptatt av å legge til rette både for idrettslagenes aktiviteter og mulighetene for å være fysisk aktive på egen hånd, gjennom god tilgang til anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Den sterke befolkningsveksten i Oslo legger stort press på kommunens anleggstilbud på idrettsområdet. Kapasiteten må økes få å imøtekomme den økte etterspørselen, gjennom å bygge nye anlegg og utvide/rehabiliterer eksisterende anlegg, og ved utvidede åpningstider. Det gode samarbeidet med idretten skal videreføres, og byrådet vil legge stor vekt på det idrettsfaglige miljøets anbefalinger når nye idrettsanlegg skal planlegges og realiseres. Kommunens årlige tilskudd til Osloidretten som fordeles av Oslo idrettskrets, er også et viktig virkemiddel til å stimulere den aktiviteten som skapes av byens mange frivillige idrettslag og -organisasjoner året rundt.

Byrådet har igangsatt et arbeid med utarbeidelse av en behovsplan for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet. Behovsplanen utformes etter mønster av skolebehovsplanen, og skal fremlegges og rulleres i takt med den. Oslo idrettskrets og Oslo og Omland Friluftsråd er involvert i arbeidet. Planen skal ferdigstilles i 2015 og være gjeldende i 10 år, med rulleringer hvert 2. år. Den skal sikre en styrt og behovsbasert utvikling av idrettsanlegg og friluftsliv- og friområder de neste tiårene. Gjennom faktainformasjon og analyser skal behovsplanen synliggjøre det reelle behovet for anlegg/områder, nye anlegg og rehabilitering av eksisterende anlegg i Oslo. Formålet er at behovsplanen skal legges til grunn for å sikre gode beslutninger om investeringer i anlegg for idrett, friluftsliv og fysisk aktivitet i fremtiden.

Oslo vil i 2015 ha om lag 80 kunstgressbaner, rundt 70 spilleflater i idrettshaller, gress- og grusbaner, 12

kommunale publikumsbad, 5 ishaller, 8 kunstisbaner og en rekke naturisbaner, i tillegg til Bislett stadion, en rekke nærmiljøanlegg, lysløyper og andre store anlegg for vinteridrett m.fl. Det er likevel et behov for nye anlegg, og mange anlegg trenger vedlikehold eller oppgradering. Eksisterende idrettsanlegg representerer store verdier, og byrådet vil ta vare på disse verdiene gjennom utarbeidelse og oppfølging av en plan for vedlikehold av anleggene, i første rekke for bad, flerbrukshaller, ishaller, kunstisbaner og kunstgressbaner.

Byrådet styrker i fra 2015 satsingen på rehabilitering av idrettsanlegg, og i første omgang skal Jordal Amfi, Ekebergsletta og et flerbruksbad prioriteres. Arbeidet med bygging av Voldsløkka skatehall starter opp i 2015. Det skal bygges en rekke flerbrukshaller i forbindelse med etablering av nye skoler, disse vil være tilgjengelig for idretten utenom skoletid og gi et økt tilbud til idrettslagene. I 2015 vil det åpnes flerbrukshaller i tilknytning til skolene Grefsen, Ekeberg, Veitvet og Teglverkstomta. Det vil også igangsettes bygging av turnhall på Leirskallen, sandvolleyballanlegg på Kringsjå, nye kunstgressbaner på Tørteberg og Kringsjå, 7'er kunstgressbane ved Grefsen skole og på Nordjordet, flere skate- og streetbasketanlegg. Etablering av nærmiljøanlegg vil også prioriteres.

Strategi for et bedre bade- og svømmetilbud i Oslo ble vedtatt i juni 2014. Det skal bygges et nytt hovedbad på Tøyen og områdebad i vest, sør og på Stovner. Byrådet skal sikre at ett varmtvannsbasseng er åpent hele året, og at det inkluderes nye helårsåpne varmtvannsbasseng ved bygging av nye bad. Badene skal i 2015 ha lengre åpningstider på lørdager og søndager. Badestrendene i Oslo skal også over tid rustes opp. For å utvide innbyggernes muligheter for bading i fjorden vil byrådet i 2015 starte arbeidet med å utrede mulighetene for reetablering av et sjøbad på Hovedøya.

Ordringen med helårsåpen ishall videreføres. Øvrige ishaller skal som minimum være åpne fra skolestart i august til påske. Konkrete datoer for åpning og steng-

ing av ishallene skal fastsettes i dialog med de lokale isidrettene.

Oslo kommune har påtatt seg vertskapsansvaret for VM i skiskyting i 2016. Mesterskapet skal utvikles i Holmenkollen nasjonalanlegg (Arena Holmenkollen). Anlegget ble gjennomgått som en forberedelse til VM, og det ble konstatert behov for investeringer. Det konseptet som ble valgt gjennomført, innebærer en oppgradering til World Cup-standard, og omfatter blant annet rehabilitering av og tilbygg til arrangementshuset, permanente smøreboder/nasjonsboder, toaletter og driftsgarasje. Tiltakene planlegges i hovedsak ferdigstilt til Prøve-VM i 2015. Premieseremonier og andre arrangementer og aktiviteter tenkes lagt til sentrum (Arena sentrum). Arbeidet med å planlegge og tilrettelegge for både mesterskapsgjennomføringen og sentrumsaktivitetene fortsetter i 2015. Videre legger byrådet vekt på at Oslo skal fremstå som en vennlig, imøtekommende og profesjonell vertsby.

Oslo skal tilby arenaer for både bredde- og toppidrett, og for trening, konkurranser og internasjonale begivenheter. Holmenkollen nasjonalanlegg og Bislett stadion er gode eksempler på anlegg som ivaretar alle disse formålene. I tillegg til prøve-VM i skiskyting vil også World Cup i nordiske grener arrangeres i Holmenkollen i 2015. Anlegget gir byens innbyggere og tilreisende et meget godt tilbud året rundt for både topp- og breddeidrett. På Bislett stadion vil verdens største friidrettsstjerner nok en gang møtes i Diamond League i 2015. Bislett stadion er et fullverdig anlegg for både friidrett og toppfotball, og er et av byens mest brukte idrettsanlegg for både barn, ungdom og voksne.

Trygg og velorganisert by

Byrådets mål:

- Styrke innbyggernes opplevelse av trygghet i sentrum på kveldstid
- God beredskap mot brann, terror og andre uønskede hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon

Tiltak:

- Forsere tiltakene i belyningsplanen, fortsette ordningen med Oslovakter og innføre nye linjer for nattbuss
- Prioritere brannsikring av omsorgsboliger, gamle bygårder og fredet bebyggelse
- Styrket brannberedskap med flere røykdykkere og nytt materiell

Nærmere om tiltakene

Trygg by

Oslo skal være en trygg og sikker by. Etableringen av Oslovakter har vært vellykket og byrådet viderefører ordningen i 2015. Oslovakterne skal særlig operere om kveldene og nettene i helgene, og suppleres av vekterstøtte når det anses nødvendig. Grünerløkka, Tøyen og Grønland er prioriterte områder. Et viktig mål med belyningsplanen er at den skal bidra til å gjøre byen tryggere, men den vil også bidra med både estetiske- og miljømessige kvaliteter. Byrådet etablerer en trygghetsindeks som en oppfølging av forslagene fra en bredt sammensatt arbeidsgruppe som har foreslått en rekke tiltak for å forebygge overfallsvoldtekter i Oslo. Det er gjennomført et pilotprosjekt i fire bydeler, og byrådet vil i 2015 følge opp arbeidet med en kvalifisert vurdering av nødvendige tiltak for å gjøre byen tryggere for alle. Byrådets satsing på et velfungerende nattbusstilbud er et annet prioritert trygghetsskapende tiltak som videreføres i 2015. Ordningen med døgntlinjer på linje 31 og 37 har vært en suksess, og det vil i 2015 bli innført prøveordninger på de nest tyngste nattlinjene. Dette vil gi områder som Grünerløkka, St. Hanshaugen, Sagene, Kjelsås, Storo, Nordstrand, Holmlia, Ullevål

og Sogn tilbud på nettene i uken tilsvarende det som kjøres på dagens to døgntlinjer i Oslo.

Beredskap

Befolkningsvekst og nye utfordringer med forventet ekstremvær legger økt press på nødetatene. Det er utarbeidet en overordnet risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) for Oslo kommune som oppdateres jevnlig for å kartlegge potensielle hendelser som kan medføre alvorlige trusler mot kommunens innbyggere eller forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon. Alle kommunens virksomheter skal utarbeide og jevnlig oppdatere egne beredskapsplaner. Prioriteringer er å gi råd, veilede og føre tilsyn, samt gjennomføre øvelser slik at alle kommunens virksomheter med stor beredskapsmessig betydning har en øvet og kompetent organisasjon med oppdaterte og effektive planverk. Beredskapsplanverket i kommunale virksomheter og bydeler skal samordnes.

Oslo har mange utfordringer i arbeidet med brannvern og beredskap mot brann og andre ulykkeshendelser. Oslo er et kommunikasjonsknutepunkt og senter for mange viktige samfunnsfunksjoner. Risikobildet når det gjelder branner og ulykker er forholdsvis stabilt, til tross for at både befolkningen og bygningsarealet øker.

Det er nødvendig å ta hensyn til ny risiko i det moderne samfunnet, som terror og viljestyrte handlinger.

Brannberedskapen i Oslo styrkes i 2015 gjennom å ansette flere røykdykkere og oppgradere materiell.

Det regionale perspektivet er viktig. Brann- og redningsetaten samarbeider med nabobrannvesen for å styrke totalberedskapen i Oslo og sikre regionen en best mulig beredskap. Arbeidet med å påvirke utviklingen av nasjonal beredskap og regelverket innen brannvern og beredskap i tråd med de erfaringer som gjøres i Oslo fortsetter.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

MOS Miljø og samferdsel

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	3 664,6	3 623,0	3 610,3	3 608,1	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	3 664,6	3 664,6	3 664,6	3 664,6	3 664,6
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-1,1	-2,2	-3,4	-4,5
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	3 664,6	3 663,5	3 662,4	3 661,2	3 660,1
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-0,3	-2,7	-2,7	-2,7
+/- Spesifiserte rammeendringer		22,2	23,3	33,8	34,3
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-7,7	-18,4	-28,4	-28,4
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		14,2	2,2	2,7	3,2
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		50,0	50,0	50,0	50,0
=ØKONOMIPLAN (brutto)	3 664,6	3 727,6	3 714,5	3 713,9	3 713,2
Salgs- og leieinntekter	-706,0	-717,1	-682,1	-665,1	-665,1
Refusjoner	-442,2	-465,3	-497,3	-497,3	-497,3
Overføringsinntekter	-16,0	-12,0	-12,0	-12,0	-12,0
=Sum driftsinntekter	-1 164,2	-1 194,5	-1 191,5	-1 174,5	-1 174,5
=ØKONOMIPLAN (netto)	2 500,4	2 533,1	2 523,0	2 539,4	2 538,7

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

0,4 % 0,1 % 0,1 % 0,1 %

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Endringen er i hovedsak knyttet til teknisk justering mellom artsgrupper.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

På kap. 542 Bymiljøetaten er det lagt inn 3,5 mill. til konseptvalgutredning (KVU) nytt hovedbad, 3,5 mill. til KVU Finnmarksgata, 2,0 mill. til prosjektledelse, 10,0 mill. til oppfølging av Tøyensatsningen og 14,6 mill. til redusert asfaltering.

Spesifiserte rammeendringer

På kap. 184 Beredskapsetaten er det lagt inn 1,5 mill. til arbeid med Trygghetsindeksen. På kap. 542 Bymiljøetaten er det lagt inn 3,7 mill. til drift av ladestasjoner, 1,6 mill. til driftsfølgevirksomheter nyanlegg og opprustning av parker, 4,0 mill. til oppfølging Bademeldingen. På kap. 545 Idrettsanlegg og eiendommer er det lagt inn 5,4 mill. til driftsfølgevirksomheter nye idrettsanlegg. På kap. 650 Brann- og redningsetaten er det lagt inn 6,0 mill. til styrking av røykdykkerberedskapen.

Uspesifiserte rammeendringer

På kap. 711 Kjøp av transporttjenester er det lagt inn 27,0 mill. dette for å håndtere en årlig vekst i kollektivtilbudet lik befolkningsveksten. Sektorens andel av rammereduksjon er jevnt fordelt mellom sektorens etater.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling med 50,0 mill.

Salgs- og leieinntekter

På kap. 542 Bymiljøetaten er det inne midler fra belønningsordningen for kollektivtrafikk. På kap. 650 Brann- og redningsetaten er inntekten redusert med 2,0 mill. som følge av redusert inntekt fra utrykning ved feilmelding.

Refusjoner

På kap. 542 Bymiljøetaten er det lagt inn 17,0 mill. økte bompenginntekter fra Oslopakke 3.

Netto driftsbudsjett per kapittel

Beløp i mill.

	Dok 3	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Endring
Netto driftsbudsjett pr kapittel	2014	2015	2016	2017	2018	2014-2015
184 Beredskapsetaten (MOS)	6,3	13,9	12,9	12,9	12,9	121,8 %
542 Bymiljøetaten (MOS)	522,0	418,2	409,9	429,7	430,2	-19,9 %
545 Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)	0,0	80,0	80,0	80,0	80,0	100 %
621 Vann- og avløpsetaten - næring m.v. (MOS)	-0,3	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	129,9 %
643 Renovasjonsetaten - næring (MOS)	-4,3	-6,1	-7,8	-8,6	-8,6	42,0 %
650 Brann- og redningsetaten (MOS)	357,1	359,3	360,3	357,9	357,9	0,6 %
711 Kjøp av transporttjenester (MOS)	1 608,3	1 657,0	1 657,0	1 656,8	1 655,7	3,0 %
752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	1,3 %
761 Sykkelprosjektet (MOS)	9,2	9,4	9,4	9,3	9,3	2,0 %
Sum Miljø og samferdsel, miljø (MOS)	2 500,4	2 533,1	2 523,0	2 539,4	2 538,7	1,3 %

Brutto investeringsbudsjett per kapittel

Beløp i mill.

	Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Brutto investeringsbudsjett	2015	2016	2017	2018
542 Bymiljøetaten (MOS)	709,6	730,4	667,2	651,1
545 Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)	342,0	264,0	184,0	134,0
643 Renovasjonsetaten - næring (MOS)	28,4	51,5	34,3	39,7
650 Brann- og redningsetaten (MOS)	7,0	8,0	8,0	8,0
761 Sykkelprosjektet (MOS)	163,5	163,0	163,0	163,0
ØKONOMIPLAN (brutto)	1 250,5	1 216,9	1 056,5	995,8

Beredskapssetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
184 Beredskapssetaten (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	6 424	7 392	7 245
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	2 664	5 085	6 634
14 Overføringsutgifter	392	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 052	0	0
Sum utgifter	10 531	12 477	13 879
16 Salgsinntekter	-5 941	-6 220	0
17 Refusjoner	-1 819	0	0
18 Overføringsinntekter	-468	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-851	0	0
Sum inntekter	-9 079	-6 220	0
Netto utgifter	1 452	6 257	13 879

1 Ansvarsområde

Beredskapssetaten har det overordnede ansvaret for beredskapsarbeidet i kommunen. Etaten skal sørge for at kommunens beredskapsmessige plikter i krig og fred blir ivarettatt på en tilfredsstillende måte. Etaten skal bidra til at alle kommunale virksomheter er i best mulig stand til å møte ulykker, katastrofer og uønskede hendelser. Etaten skal gi veiledning til og føre tilsyn med alle kommunale virksomheters beredskapsarbeid.

Etatens virksomhet styres av lov om særlige tiltak under krig, krigsfare og lignende forhold, lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven), lov om helsemessig og sosial beredskap, lov om forsynings- og beredskapstiltak og lov om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven). Både loven og lovens forskrift gir etaten store utfordringer med implementering, oppfølging og tilsyn av de krav som stilles til kommunen generelt og virksomheten spesielt.

2 Situasjonsbeskrivelse

Byrådet vedtok i 2013 å styrke beredskapsarbeidet i Oslo kommune. Dette medførte en økning på ca. 4,0 mill. for 2014 og den kommende økonomiplanperiode. Ved å styrke beredskapsfunksjonen vil kommunen være bedre rustet til å møte fremtidige utfordringer knyttet til miljø, sterk befolkningsvekst, sårbar infrastruktur og alvorlige uønskede hendelser. Etaten gjennomførte i 2014 en omorganisering av etaten som medførte opprettelse av en stab og to avdelinger, henholdsvis avdeling for strategi og utvikling, og avdeling for samfunnssikkerhet og beredskap. Avdelingene har ansvar for eget personal, budsjett og prosjekter. Etaten fikk også tilført en egen stilling knyttet til IKT sikkerhet. I tildelt budsjett er det avsatt midler for å kunne

flytte til nye og mer egnede kontorlokaler, samt opprette et eget beredskapssenter for Oslo kommunes overordnede krisehåndteringsteam.

Etaten skal ha hovedfokus på øvelser og tilsyn slik at Oslo kommunes overordnede krisehåndteringsteam, samt alle virksomheter med stor beredskapsmessig betydning for kommunen, har en øvet og kompetent organisasjon med oppdaterte og effektive planverk. Dette for å kunne møte vanskelige og krevende situasjoner som ulykker og større eller mindre kriser. Øvelsene og planverkene skal være koordinert med andre kommunale virksomheter, politi, Fylkesmann og andre aktuelle samarbeidspartnere. I tillegg vil det i fremtiden være et større behov for å utarbeide ROS-analyser og beredskapsplanverk knyttet direkte til klimaendringer og ekstremvær. Det vil settes spesielt fokus på dette i tiden fremover. Etaten vil også gjennomføre risiko- og sårbarhetsvurderinger rundt områder med forhøyet risiko. Dette vil i første omgang være en vurdering av Bekkelagsområdet med Sjursøya og tilstøtende bebyggelse og infrastruktur. Utover dette vil etaten prioritere stedlig tilsyn og øvelser.

Oslo kommune har i de senere årene oppdatert sin Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS) og gjennom denne utarbeidet et beredskapsplanverk som skal dekke de hendelser som ROS-analysen tar opp. Beredskapsplanverket skal være fleksibelt slik at det kan benyttes ved flere typer hendelser og dimensjonert i forhold til hendelsens omfang.

Arbeid med ROS-analyser og beredskapsplanverk er en kontinuerlig prosess. Oslo kommunes overordnede beredskapsplanverk er koordinert med politiet. Dersom en hendelse skulle inntreffe, vil det kommunale og

statlige beredskapsapparatet tre i kraft. Oslo har lang erfaring og etablerte rutiner for å håndtere akutte situasjoner og forhåndsplanlegging. Oslo kommunes ROS-analyse er gjenstand for oppdatering hvert år. I ROS-analyser og beredskapsplanverk skal klimaendringer og ekstremvær vurderes.

Etaten har i løpet av 2014 avviklet driften av T-rommene, og inntekten fra T-rommene har således falt bort. Bymiljøetaten, har gjennom vedtak av Byråden for miljø og samferdsel, overtatt ansvaret for forvaltning og drift av tilfluktsrommene med virkning fra 1. mai 2014.

Regionalt samarbeid

Etaten deltar i internasjonale, nasjonale og regionale forum og nettverk. Etaten arrangerer beredskapsforum, der representanter fra kommunen, staten og politiet deltar og bidrar til koordinering av beredskapsplaner og erfaringsutveksling.

Etaten involveres årlig i store nasjonale øvelser som Politiets øvelse, Lokal Rednings Sentral redningsøvelse for Oslo politidistrikts, Sivil-Nasjonal-Øvelse i regi av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap og andre store by-omfattende øvelser.

Etaten deltar i et nordisk beredskapssamarbeid med årlige møter mellom beredskapsansvarlige i de fem nordiske hovedstedene. Etaten har også deltatt på vegne av Oslo kommune i det EU-initierte PROCAPITES-prosjektet mellom 31 europeiske hovedsteder.

Trygghetsindeksen

Etaten har fått oppgaven med å implementere "Trygghetsindeksen" i Oslo og byrådet styrker arbeidet med Trygghetsindeksen i 2015. Trygghetsindeksen er basert på et samarbeid i første omgang mellom Oslo kommune v/bydelene og aktuelle etater, politiet, næringslivet og frivillige organisasjoner. Hensikten med Trygghetsindeksen er, gjennom blant annet en publikumsundersøkelse og politiets kriminalitetsstatistikk, å peke ut faktiske områder hvor publikum føler og opplever utrygghet. Tiltak basert på dette materialet vil da kunne utformes og iverksettes.

Systemer

Oslo kommune har innført en sambandsreserve i krisehåndteringsledelse ved å innføre TETRA-apparater til politisk og administrativ toppledelse, bydelene og beredskapsrelaterte virksomheter i kommunen. Det er innført et Web-basert krisestøtteverktøy. Det er også etablert SMS-varsling til alle definerte kontakter i kommunens krisehåndteringsteam. Kommunen kan dermed gjennomføre rask varsling og stor mobilisering hvis en krise inntreffer.

Utfordringer

Forskriften til sivilbeskyttelsesloven ble vedtatt i 2011 og en veileder til loven ble vedtatt februar 2012. Loven gir beredskapsetaten utfordringer med implementering, oppfølging og tilsyn av de krav som stilles til kommunen generelt og virksomheten spesielt når nå kommunen har et beredskapsansvar innenfor hele sitt geografiske område.

Etaten registrerer en økende interesse og pågang fra kommunens virksomheter vedrørende sikkerhet, beredskap og krisehåndtering. Generell informasjon og veiledningsmateriell ligger på etatens nettsider.

3 Mål og måltall

- Beredskapsplanverket innenfor alle kommunens virksomheter skal være godt samordnet
- Øke frekvensen av tilsyn og øvelser overfor virksomheter med samfunnskritisk tjenesteproduksjon
- Øke kompetansenivået innen beredskap for nøkkelpersonell i kommunens virksomheter
- Bidra til å sikre implementering av Sikkerhetsloven i kommunale virksomheter

4 Strategier og tiltak

- Beredskapsplanverket skal være fleksibelt og dimensjonert i forhold til hendelsens omfang
- Gjennomføre og avslutte tilsyn av beredskapsplaner i bydeler og virksomheter med beredskapsmessig betydning
- Gjennomføre øvelser av beredskapsplaner i bydeler og virksomheter med beredskapsmessig betydning samt gjennomføre øvelser av kommunens overordnede krisehåndterings-team, byrådet og kommunaldirektører

5 Merknader til driftsbudsjettet

Byrådet styrker arbeidet med Trygghetsindeksen og bevilger 1,5 mill. til dette formålet i 2015.

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 0,04 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 0,4 mill.

6 Investering

Det forslås ingen investeringer.

Bymiljøetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
542 Bymiljøetaten (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	465 251	499 167	468 546
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	832 608	743 705	692 590
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	76 507	69 022	70 404
14 Overføringsutgifter	313 983	155 979	144 698
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	442 553	0	0
Sum utgifter	2 130 902	1 467 873	1 376 238
16 Salgsinntekter	-426 207	-510 904	-528 630
17 Refusjoner	-568 245	-418 909	-417 387
18 Overføringsinntekter	-83 824	-16 023	-12 023
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-313 674	0	0
Sum inntekter	-1 391 951	-945 836	-958 040
Netto utgifter	738 951	522 037	418 198

1 Ansvarsområde

Bymiljøetaten har det overordnede ansvar for planlegging, utvikling, forvaltning og drift av kommunale byrom i Oslo. I byrommet inngår fellesarealer som veier, gater, torg, møteplasser, parker og friområder. Ansvarsområdet omfavner også kommunale idrettsanlegg, friluftsanlegg, kommunale landskapsrom i Marka og indre Oslofjord.

Forvaltningsansvaret for idrettseiendommer inklusiv Holmenkollen er overført til kap. 545 Idrettsanlegg og eiendommer.

Etaten har det overordnede miljøansvaret i kommunen og har en pådriverrolle overfor alle kommunale virksomheter. Etaten skal være pådriver for de gode miljøløsningene, og på den måten synliggjøre Oslo kommunes miljøarbeid lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Etaten skal sørge for et rent, ryddig og trivelig bymiljø, en variert natur og god tilgang til rekreasjon i grøntområder.

Etaten er delegert myndighet etter friluftsløven, miljøinformasjonsloven, viltloven, hundeloven, lakse- og innlandsfiskeloven, forurensningsloven, motorferdselloven, jordloven, skogbruksloven, odelsoven, konsekvensloven, vegloven, vegtrafikkloven, plan- og bygningssloven og yrkestransportloven, samt forskrifter til disse. Etaten er også delegert myndighet til å håndheve deler av politivedtekten for Oslo. Etaten er videre delegert løyvemyndighet etter yrkestransportlova og har dermed en stor del av ansvaret for drosjenæringen i Oslo.

Etaten, har gjennom vedtak av byråden for miljø og samferdsel, overtatt ansvaret for forvaltning og drift av 11 tilfluktsrom med virkning fra 1. mai 2014. Etaten har også vedlikeholdsansvaret for tilfluktsrommene. Siden 2013 har Bymiljøetaten og Ruter samarbeidet om gjennomføring av tiltak for å bedre fremkommeligheten for kollektivtransporten gjennom «Kraftfulle fremkommelighetstiltak». Bymiljøetaten har sammen med Sykkelprosjektet ansvaret for å bedre fremkommeligheten for sykkel i Oslo.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bymiljøetaten har forvaltningsansvar for Oslos andel av Marka, parker, friområder, badestrender, elvekanter, veier, torg, møteplasser og kommunale parkeringsplasser. Virksomheten sørger for at byrommet fremstår som rent og pent. Dette gjøres gjennom renhold og avfallshåndtering, beplantning i parker, belysning, vedlikehold av gater, veier, turveier og broer. Etaten har videre ansvar for skogsdrift i Marka, vedlikeholdsansvar for øyene i fjorden, egen planteskole, og ansvar for Bogstad gård.

Dette er viktig å sikre god fremkommelighet for utrykningskjøretøy, kollektivtrafikk, varetransport, gående og syklist. Bymiljøetaten arbeider derfor kontinuerlig med trafiksikkerhetstiltak, vedlikehold og oppgraderinger av det kommunale veinettet. Etaten har ansvaret for kollektivtiltak og holdeplasser på kommunal vei og utbyggingen av kommunens del av sykkelveinettet. Oslo kommune er i vegtrafikkloven gitt myndighet til å håndheve og regulere parkering på offentlig gategrunn. Dette arbeidet utføres av Bymiljøetaten. Det gjennomføres daglig kontroll av eiendommer vinterstid for å

avdekke fare for ras av snø og is fra tak. Etaten fører også kontroll med at rasavvisere ikke står ute mer enn sju dager. Videre kontrolleres det at piggdekkgebyr er betalt, og uregistrerte kjøretøy på gateplan blir fjernet. Oslovaktene i Bypatruljen skal bidra til å skape trygge byrom med sin tilstedeværelse i byen, og har en viktig kontrollfunksjon.

Bymiljøetaten er kommunens kompetansesenter på miljøområdet, og ivaretar mange av kommunens klima- og miljøoppgaver. Viktige arbeidsområder er blant annet klimatilpasning, reduksjon av klimagassutslipp, Grønn kommune, luftkvalitet, støy, forsøpling, vassdrag og naturmangfold. Etaten overvåker miljøtilstanden, oppdaterer og sammenstiller miljøfakta, formidler miljøinformasjon og varsler innbyggerne når det oppstår høye forurensningsnivåer. Etaten påser på klima, miljø, natur, grøntstruktur og friluftsliv ivaretas på en hensiktsmessig og fremtidsrettet måte i byutviklingen. Etaten skal være kommunens pådriver for gode miljøløsninger. Dette gjøres blant annet gjennom videreutvikling av Miljøportalen og Oslogogreen.no samt arrangementene Oslo miljøfestival og Mobilitetsuka.

Bymiljøetaten arbeider for å bedre folkehelsen gjennom å tilrettelegge for idrett og fysisk aktivitet. Idretten er den største frivillige aktiviteten i byen. Oslo Idrettskrets er kommunens idrettsråd, og viktigste samarbeidspartner i arbeidet med å legge til rette for idrettsaktivitet i byen. Etaten har ansvar for å ivareta kommunens satsing på idrett.

Etaten har lagt bak seg det tredje fulle driftsåret og opplever at den nye etaten har fått en sterk plass i bybildet og blant byens borgere. Merkenavnet «Bymiljøetaten» har satt seg som et kontaktpunkt for drift av byen.

Sterk befolkningsvekst

En stor utfordring for etaten er den kraftige befolkningsveksten i Oslo kommune. Prognoser for befolkningsvekst tyder på at Oslo vil ha en vekst på mellom 113 000 – 239 000 innbyggere frem mot 2030. Dette vil legge et stadig større press på etatens tjenesteproduksjon.

Utnyttelse av teknologi

Krav om økt effektivitet og ønsket om å utvikle og forbedre tjenester til brukerne gjør at etaten ønsker å tenke nytt og innovativt og ta i bruk ny teknologi. Etaten jobber aktivt med å se på mulighetene som ligger i Smartcity- tankegangen og høste erfaringer fra ledende byer på dette området som for eksempel Singapore og København. Oslo ligger allerede langt fremme på enkelte områder som el-biler, mens det finnes potensial på andre områder. Eksempler på teknologiutvikling som kan komme innbyggerne til gode er dynamisk styring av lys, induksjonslading av kjøretøy, sanntidslesing av status innenfor trafikk, parkingsmuligheter og transparent statusinformasjon på ulike områder.

«BYM 2016»

For å adressere en rekke av de utfordringer og muligheter etaten står overfor er det satt i gang en etatsovergripende organisasjonsutviklingsprosess, «BYM 2016». Dette er steg to i prosessen etter sammenslåingen, hvor steg en i 2011-2013 var etablering av etaten. Steg to (2014-2016) er utvikling. Hovedgrepene i «BYM 2016» er å få økonomien i balanse, få bedre ressursutnyttelse i hele organisasjonen, tenke nytt og innovativt på alle plan, øke gjennomføringsevnen, ta en tydeligere byutviklingsrolle, samt skape entusiasme, begeistring og glød internt og eksternt.

Det er gjennomført en evaluering av etaten i forhold til målsettinger ved sammenslåingen av de tidligere etatene. Resultatet av evalueringen vil bli brukt aktivt inn i «BYM 2016». Gjennomføring av Munch-vedtaket vil stå sentralt i planperioden. Det vil være en prioritering av indre by/Tøyen når det gjelder økt renhold.

3 Mål og måltall

Bymiljøetaten bidrar til følgende mål:

- Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby
- Klimanøytrale transportløsninger skal prioriteres
- Oslo skal ha trygge, rene og godt vedlikeholdte byrom
- Oslo skal være en sporty og vakker by med god tilgang til grøntområder og anlegg for rekreasjon og fysisk aktivitet

Nøkkeltall for: Kap. 542 Bymiljøetaten	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall overskridelser av grenseverdien for timesmiddel NO ₂	94	31	15
Antall miljøgebyrer	1763	775	483
Antall parkeringsgebyrer	192 389	189 120	173 908
Antall HC-plasser i forhold til alle kommunale P-plasser, %	11,3	11,6	11,8
Antall åpningstimer i kommunale bad forvaltet av etaten	25 789	26 098	27 189
Antall P-kort for forflytningshemmede	4 534	4 620	4 795

Måltall for: Kap. 542 Bymiljøetaten	Måltall 2013	Restultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Antall døgnoverskridelser svevestøv (PM10) 1)	<10	34	<10	<10
Andel innbyggere som er svært/ganske fornøyd med ryddighet og renhold av byrommene	>40 %	37 %	50 %	50 %
Andel innbyggere som er svært/ganske fornøyd med hvordan området de bor fremstår		78 %	80 %	80 %
Andel universelt utformede holdeplasser (UU-standard)	16 %	17,30 %	18 %	20 %
Økning i reisehastighet for buss og trikk (fra 2012)	5 %	0 %	10 %	10 %
Totalt antall ladepunkter for el-biler etablert av Bymiljøetaten	700	493	900	1100

1) Svevestøv måles ved 24-timers middelerverdi for PM10.

Forurensningsforskriftens grenseverdi er 50 µg/m³ og maksimalt 35 overskridelser, nasjonalt mål er maksimalt 7

4 Strategier og tiltak

- Igangsetting av anleggsarbeidet for Nedre Foss park og ferdigstille forprosjekt kyststi Bestumkilen
- Revidere Oslos miljøstrategi (byøkologisk program). Ny miljøstrategi vil danne grunnlaget for kommunenes overordnede policy på miljøområdet
- Gjennomføre tiltak i henhold til revidert handlingsplan for bedre luftkvalitet i Oslo
- Ferdigstille kartlegging av alle skoleveier i Oslo ved hjelp av nyutviklet app for elever og deretter gjennomføre trafikksikkerhetstiltak basert på kartleggingen
- Videreføre satsingen på kraftfulle fremkommelighetstiltak for kollektivtrafikken
- Belysningsplanen som er prioritert i 2015 for områdene Lindstows by, Rådhusplassen, Kvadraturen, Møllergata, Spikersuppa, Pilestredet og Sehesteds plass.
- Videreføre ordningen med Oslovakter

Bymiljøetatens ramme omfatter avsetning for tilskudd på 66,1 mill. til følgende:

	Vedtatt budsjett 2013	Vedtatt budsjett 2014	Forslag 2015
Rammetilskudd Oslo Idrettskrets	38 735 000	39 857 000	41 402 543
Seniorprosjektet OIK	2 000 000	2 200 000	2 200 000
Idrett og utfordring OIK	1 300 000	1 500 000	1 500 000
Storbyarbeidet OIK	2 000 000	2 000 000	2 150 000
Sommerpatruljen OIK	350 000	400 000	400 000
Half-pipe Wyller		500 000	500 000
Redningsselskapet - redningsskøyta "Uni Oslofjord"		100 000	100 000
Oslo Winter Festival		2 000 000	2 000 000
Oslomarkas Fiskeadministrasjon investeringstilskudd resirkanlegg			600 000
Norway Cup	4 000 000	4 000 000	4 000 000
EKT	300 000	300 000	300 000
Østensjøvannets venner	100 000	150 000	150 000
Oslo Elveforum	150 000	190 000	190 000
Maridalens venner	800 000	850 000	850 000
Dyrebeskyttelsen Oslo/Akershus	250 000	250 000	250 000
Norsk Naturarv	750 000	750 000	750 000
Oslofjordens Friluftsråd (OF)	2 150 418	3 439 260	3 486 721
Oslo og Omland Friluftsråd (OOF)	1 217 000	1 242 158	1 259 299
Medlemskontingent Oslomarkas fiskeadministrasjon	305 642	305 642	317 000
Skjærgårdstjenesten	912 082	912 082	1 134 000
Tilskudd større idrettstiltak og andre organisasjoner	1 476 000	1 600 000	1 600 000
Tilskudd til friluftstiltak og naturvernorganisasjoner	1 000 000	1 150 000	1 000 000
Samlet tilskudd	57 796 142	63 696 142	66 139 563

Etaten har ansvaret for å administrere ordningen med tilskudd til idretts-, friluft-, og naturvernorganisasjoner, som innebærer at tilskuddsordningen hvert år skal kunngjøres i dagspressen og på Oslo kommunes internetsider.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er i 2015 gjennomført en endring hvor tilskudd til Superrusken Groruddalen på 0,1 mill. og Hageformål på 0,1 mill. er flyttet fra tilskuddspotten til det ordinære driftsbudsjettet til Bymiljøetaten.

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 1,9 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 22,6 mill.

Det er trukket ut midler fra Bymiljøetaten i forbindelse med opprettelse av nytt budsjettkapittel 545 Idrettsanlegg og -eiendommer, jfr. merknader til driftsbudsjettet under det nye kapitlet.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
542 Bymiljøetaten (MOS)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	529 116	766 392	709 580
04 Overføringsutgifter	132 851	0	0
Sum utgifter	661 967	766 392	709 580
06 Salgsinntekter	-19 490	0	0
07 Refusjoner	-66 097	-178 872	-249 531
08 Overføringsinntekter	-11 060	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-132 858	0	0
Sum inntekter	-229 506	-178 872	-249 531
Netto utgifter	432 461	587 520	460 049

Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
542	Bymiljøetaten (MOS)								
Prosjektnr. og navn:									
	Kap. 542 Bymiljøetaten - friluftsliv								
108 015	Skogavgiftsfondfinansiert tiltak			320	320	320	320		Løpende
108 047	Nedre Foss park		40 000	20 000	20 000	0	0	0	1/15 - 4/16
109 011	Diverse mindre prosjekter			6 350	6 350	6 350	0		Løpende
109 012	Utstyr, transportmidler, maskiner			2 000	2 000	2 000	2 000		Løpende
115 041	BYM Nærmiljø- og friluftsanlegg			18 000	8 000	8 000	8 000		
	Kap. 542 Bymiljøetaten - samferdsel								
107 001	Ensjø-prosjektet			56 720	52 640	85 390	83 670		Løpende
108 030	Utredning / prosjekter			28 000	15 000	20 000	33 000		Løpende
108 035	Utstyr, transportmidler, maskiner			1 250	2 000	2 000	1 250		Løpende
111 008	Levende Oslo			10 000	0	0	0		Løpende
111 021	Trikk - Dronning Eufemias gate		285 500	202 000	68 000	15 500	0	0	0 1/11 - 4/16
112 002	Kollektivprioriteringer			116 338	221 400	234 643	327 830		Løpende
112 024	Bedre gate og parkbelysning - krim.bekjempelse			25 000	40 000	40 000	30 000		Løpende
113 005	Program Gateopprustning			65 000	75 000	60 000	60 000		Løpende
113 009	Universiell utforming			11 660	11 660	11 660	13 800		Løpende
113 010	Mindre utbedringer			25 500	25 500	27 000	29 000		Løpende
114 044	BYM - Toveistrikk Prinsens gate		495 900	39 000	175 000	176 000	105 900	0	0 1/14 - 4/17
115 012	Aksjon skolevei/trafikksikkerhet/støy			50 000	40 000	48 978	43 750		Løpende
115 013	Opparbeidelse p.plasser/p.automater/parkometre			15 842	19 000	15 000	18 450		Løpende
115 026	Rehabilitering vei/asfalt			14 600	0	0	0		Løpende
	Sum investeringsutgifter			709 580	730 370	667 241	651 070		
108 047	Nedre Foss park		Investeringsmoms	-4 000	-4 000	0	0		
109 011	Diverse mindre prosjekter		Tilskudd fra staten	-5 350	-5 350	-5 350	0		
109 011	Diverse mindre prosjekter		Tilskudd fra andre	-1 000	-1 000	-1 000	0		
109 012	Utstyr, transportmidler, maskiner		Investeringsmoms	-400	-400	-400	-400		
107 001	Ensjø-prosjektet		Tilskudd fra andre	-30 000	-67 000	-99 000	-121 000		
107 001	Ensjø-prosjektet		Investeringsmoms	-11 344	-10 528	-17 078	-16 734		
108 030	Utredning / prosjekter		Investeringsmoms	-5 600	-3 000	-4 000	-6 600		
108 035	Utstyr, transportmidler, maskiner		Investeringsmoms	-250	-400	-400	-250		
111 008	Levende Oslo		Investeringsmoms	-2 000	0	0	0		
111 021	Trikk - Dronning Eufemias gate		Investeringsmoms	-11 000	-2 500	0	0		
112 002	Kollektivprioriteringer		Investeringsmoms	-25 268	-47 280	-49 928	-65 166		
112 024	Bedre gate og parkbelysning - krim.bekjempelse		Investeringsmoms	-5 000	-8 000	-8 000	-6 000		
113 005	Program Gateopprustning		Investeringsmoms	-14 197	-17 691	-13 717	-12 000		
113 009	Universiell utforming		Investeringsmoms	-2 332	-2 332	-2 332	-2 760		
113 010	Mindre utbedringer		Investeringsmoms	-5 100	-5 100	-5 400	-5 800		
114 044	BYM - Toveistrikk Prinsens gate		Tilskudd fra andre	-90 000	-81 000	-50 300	0		
114 044	BYM - Toveistrikk Prinsens gate		Investeringsmoms	-17 000	-19 000	-11 120	0		
115 012	Aksjon skolevei/trafikksikkerhet/støy		Investeringsmoms	-10 000	-8 000	-9 796	-8 750		
115 013	Opparbeidelse p.plasser/p.automater/parkometre		Investeringsmoms	-3 170	-3 800	-3 000	-3 690		
115 026	Rehabilitering vei/asfalt		Investeringsmoms	-2 920	0	0	0		
115 041	BYM Nærmiljø- og friluftsanlegg		Investeringsmoms	-3 600	-1 600	-1 600	-1 600		
	Sum kapittel finansiering			-249 531	-287 981	-282 421	-250 750		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			460 049	442 389	384 820	400 320		

Nedre Foss Park

Nedre Foss er en viktig brikke i Akerselva Miljøpark. Parkområdet skal nå opparbeides etter at arbeidet med prosjekt Midgardsorm er avsluttet.

Nærmiljø og friluftsanlegg

Det er satt av 8,0 mill. til nærmiljøinvesteringer. I tillegg skal det gjennomføres en oppgradering av vegetasjon og belysning i parken på St. Hanshaugen og rehabilitering av speilbassenget i samarbeid med VAV. Oslo kommune har et ansvar for merke og vedlikeholde Pilgrimsledene i Oslo. Det settes av midler til skilting og formidling av ledene via en app-funksjon. Østensjøvannet Miljøpark - Langerudbekken med rensedammer vil rehabiliteres i 2015.

Ensjo-prosjektet

Bymiljøetaten (BYM) er gitt ansvaret for gjennomføringen/organisasjonen for den samlede utbyggingen av kommunalteknisk infrastruktur på Ensjo, herunder bygging av anlegg i henhold til utbyggingsavtalene. I 2015 er det følgende prosjekter som gjennomføres/startes:

- Grenseveien 64 Teglverkstomta - Bygging av Teglverksdammen med tilhørende friområder for gjenåpning av Hovinbekken gjennom Ensjoområdet
- Vestre bekke drag nord omfatter gjenåpning av Hovinbekken fra Teglverksdammens utløp ved Grenseveien til Tiedemannsparken.
- Stålverksparken omfatter opparbeidelse av Stålverksparken og midlertidig bekkeløp mellom Tiedemannsparken og Stålverksparken

- Sentral tverrforbindelse omfatter en del av sentral tverrforbindelse mellom Malerhaugveien og Fyrstikkalleen skole.
- Gladengveiens sideareal med trerekke, kanal for Hovinbekken og bredt fortau mellom Ensjøveien og Stålverksveien.

Kollektivprioriteringer

Beskrivelse av hva som er planlagt i 2015:

- Videre KVVU arbeid for Grünerløkka, og gjennomført KVVU og oppstart prosjektering av permanent høystandard trikkeholdeplass og regulering av trikk.
- Forprosjekt av Bryn kollektivknutepunkt.
- Opprustning av den øvrige trikkeinfrastrukturen vil fortsette. Reguleringsplan for Storgata og tilpasninger for alternativ buss trase planlegges og utføres.
- Flere trikkegater skal oppgraderes i regi av Sporveien (KTP); BYM vil bidra med opprusting av Grefsenveien.
- Arbeidet med opprusting av bussholdeplasser har vist seg å gi gode effekter for synlighet og tilgjengelighet til kollektivtrafikken og vil fortsette. Blant annet planlegges det utbygging av Vestskrenten og Grensestien til høystandard holdeplasser og bygging av ny høystandard holdeplass og reguleringsplass. Bedret snumulighet for buss.
- Utarbeidelse av reguleringsplan Storgata og Alternativ traseer.
- Videre planlegging av Tullinløkka og Tinghuset fortsetter i 2015.
- Kraftfull Fremkommelighet vil fortsette som et prosjekt for å gjennomføre tiltak på konkrete strekninger for å øke kollektivenhetenes fremkommelighet.
- Arbeidet med optimalisering av aktiv signalregulering (ASP) vil fortsette. ASP og SIS - Planlegging av nytt overvåkingssystemer fortsetter i 2015.

Bedre gate og parkbelysning-krim.bekjempelse

2015 vil Rådhusplassen, Youngstorget, Grev Wedels plass og St. Olav plass, Slottsplassen samt Linstows by være prioritert. Samtidig vil Belysningsplanen bli implementert i de pågående prosjektene i Oslo sentrum som f.eks. Prinsens gate, Rådhusgata, Olav V's gate.

Program gateopprustning

I 2015, vil arbeidet med oppgraderinger av gater og planlegging av gater fortsette.

- Gjennomføring av Olav V gate og Klingenberg gata.
- Gjennomføring av Deichmannsgate i et pilotprosjekt/referanseprosjekt for overvannshåndtering i bystrøk sammen med VAV.

KVVU/forprosjekt for Øvre Slottsgate og Kirkegata for å se og lage gode forbindelseslinjer i byen fra Karl Johan, gjennom Kvadraturen til Havnepromenaden og Akershus festning.

Toveis trikk Prinsens gate

Det skal etableres nye spor i Prinsens gate og Akersgata slik at koblingen mot Rådhusplassen via Akersgata opprettholdes. Fortauene skal oppgraderes. I Tollbugata etableres det signalanlegg, eksisterende skinner fjernes.

Prosjektet er et samarbeid mellom AS Sporveien, Vann- og avløpsetaten og Bymiljøetaten. Total kostnaden P85 er på 496,0 mill.

Aksjon skolevei/trafikksikkerhet/støy

Etaten fortsetter arbeidet med skoleveisplaner. Det utføres bygging av mindre investeringstiltak etter innspill fra skolene. Arbeidet består av mindre arbeider som oppstramming av kryss, prosjektering og etablering av fartsdumper og utbygging av fortau i forlengelse eller der det mangler. Det arbeides videre med systematisk gjennomgang av bydelene. Det er planlagt 3-4 bydeler i 2015. Aktuelle tiltak som fremkommer kan være endring av fartsgrenser (skilting), supplering av humper, utskifting av gamle skilt (f eks. fallet skilt med dårlig refleks). Det er nå ute flere høringer om lavere fartsgrenser og etablering av fartsdempere ved en rekke skoler, og bygging av disse tiltakene vil være i 2015. De foreslåtte tiltakene er ved Berg skole, Bogstad skole, Den tyske skole, Grefsen skole, Ljan skole, Slemdal skole, Skøyen skole og Sørkedalen skole.

Prosjekt Kartlegging av trafikksikkerheten ved alle barneskoler i Oslo er planlagt ferdig gjennomført i 2015 og arbeide med Hauketoveien gjennomføres. Andre prioriterte tiltak i 2015 er flytting /signalregulering av gangfelt i Vækerøveien ved Bjørnsletta bussholdeplass, intensivbelysning av gangfelt på bakketopp ved Svendstuen skole, trafikkteknisk vurdering av gangfelt i Nedre Kalbakkvei ved Kalbakkstubben (Nordtvedt skole) og breddeutvidelse av fortauet i Rasmus Winderens vei ved Vinderen skole. Variable fartsgrenser vurderes også ved flere skoler.

Mindre utbedringer

Det settes av midler til rehabilitering av broer og støtemurer som er i dårlig forfatning, ihht. tiltakslistene. Av konkrete prosjekter nevnes: Åmot bro, Hausmanns bro og støtemurer i Kjærlighetsstien og Anna Maries vei på Vindern.

Det settes av midler til mindre utbedringer i samarbeid med andre graveetater. Det settes av midler til temporære tiltak, både planlegging og gjennomføring Scene-skift som i Theresesgate på for eksempel Sørenga bro, Havnepromenaden. Det er også satt av midler til å se på nye gangakser og mulig opparbeiding av for eksempel nedre del av Hegdehaugsveien, nedenfor Parkveien.

Idrettsanlegg og – eiendommer

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
545	Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	0	0	23 000
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	81 000
	Sum utgifter	0	0	104 000
17	Refusjoner	0	0	-24 000
	Sum inntekter	0	0	-24 000
	Netto utgifter	0	0	80 000

1 Ansvarsområde

Bymiljøetaten har ansvaret for bygging og forvaltning av anlegg for idrett og fysisk aktivitet. I tillegg har etaten en andel av driftsansvar for skolenære idrettshaller som forvaltes av Undervisningsbygg Oslo KF, og ansvar for fremleie til og koordinering overfor idretten. Bymiljøetaten skal i samarbeid med idretten skape gode muligheter for barn og voksne i hele byen til å utøve idrett og fysisk aktivitet. Tilbudet innen idretten skal videreutvikles ved å øke kjennskap til og bruk av de eksisterende basistilbudene, prioritere tilbud til barn og unge og øke samhandling med andre offentlige og private aktører.

Etaten har hovedansvaret for kontakten med Osloidretten. Bymiljøetaten utarbeider kommunale planer om strategier og målsettinger for kommunens arbeid med idrett og fysisk aktivitet. Etaten har ansvar for å bygge idrettsanlegg, foreta det nødvendige vedlikehold, rehabilitering og den daglige tekniske drift.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo skal være en «sporty by». En sporty by handler om mye mer enn idrettsprestasjoner. Det skal legges til rette for at idrett skal kunne utøves på høyt nivå, men minst like viktig er det å skape entusiasme for aktiviteter for folkehelsens skyld. Aktiviteter for barn og unge i grenselandet mellom lek og idrett gjennom blant annet satsing på breddeidretten er et eksempel på dette.

Bymiljøetaten legger til rette for toppidrett, fremfor alt gjennom anlegget i Holmenkollen. Idrettsprestasjoner her setter Oslo på kartet som vinteridrettshovedstad og inspirerer unge til å satse på konkurranseidrett. Her finner vi også breddeanlegget for hopp. Anleggene er under kontinuerlig utvikling for å sikre at mesterskap og World Cup-renn kan avholdes i anleggene. Etaten forvalter en rekke idrettsanlegg som blant annet idrettshaller, bad, fotballbaner, friidrettsanlegg, skøytebaner langrennsanlegg og hoppanlegg. Etaten arbeider også med å tilrettelegge for den egenorganiserte idret-

ten gjennom opparbeidelse av mindre nærmiljøanlegg som skateanlegg, streetbasketbaner, skiløyper og turveier i kommunens skoger og parker. I tillegg har bymiljøetaten driftsansvaret for Holmenkollen nasjonalarena som er et fullverdig anlegg av høy standard for topp- og breddeidrett.

Oslo er inne i en periode med sterk befolkningsvekst. Dette gjør at Bymiljøetatens tilbud på idrettssiden settes under press. Etaten må øke tjenesteproduksjonen for å kunne imøtekomme den økte etterspørselen. Dette skal gjøres ved å øke kapasiteten på anleggssiden (flere anlegg og utbedring/utvidelse av eksisterende) og utvidet åpningstid i eksisterende anlegg. Informasjon om demografiske endringer i befolkningen danner et viktig bakteppe når idrettsanlegg skal planlegges og prioriteres, både i forhold til anleggenes geografiske beliggenhet og til behov for nye aktiviteter og nye anlegg knyttet til ulike kulturer og tradisjoner. For å kunne satse på breddeidretten må det være nok haller og anlegg, der Oslo i forhold til befolkningsmengden har relativt få.

Byens idrettsanlegg har et betydelig vedlikeholdsetterslep. Det er under utarbeidelse en vedlikeholdsplan for flerbrukshaller, bad, ishaller, kunstisbaner og kunstgressbaner. For hvert anlegg beregnes vedlikeholdsetterslepet basert på erfaringsmessige kvadratmeterpriser.

Oslo kommune har vertskapsansvaret for VM i skiskyting i 2016. Selve mesterskapet skal avvikles i Holmenkollen nasjonalanlegg (Arena Holmenkollen). Bymiljøetaten har et særlig fokus på tilrettelegging av anlegget i Holmenkollen slik at det tilfredsstiller nødvendige krav til gjennomføring av arrangementet. Anlegget oppgraderes til «world cup-standard» som omfatter følgende tiltak: Rehabilitering av og tilbygg til arrangementshuset, permanente smørebo- der/nasjonsboder, toaletter, rampe til skistadion, driftsgarasje, HMS-tiltak som heving av rekkverk på skibruer, gjerder og oppgradering av trapper og gittersti

utendørs, samt utomhusarbeider. Premie-seremonier og andre arrangementer og aktiviteter planlegges lagt til sentrum (Arena sentrum). Arbeidet med å planlegge og tilrettelegge for sentrumsaktivitetene fortsetter i 2015. Videre legges det vekt på å utvikle vertskapsrollen i samarbeid med flere kommunale virksomheter og andre sentrale aktører som reiselivsbransjen, handelsstanden og arrangørselskapet, slik at Oslo skal være en vennlig, imøtekommende og profesjonell vertsby.

3 Mål og måltall

- Skape god tilgjengelighet til idrettsanlegg for alle deler av byens befolkning
- Opprettholde en driftsmessig standard på anleggene/eiendommene som gjør dem attraktive for byens befolkning
- Legge til rette for at Oslo skal være en internasjonalt attraktiv idrettsby

4 Strategier og tiltak

- Bygge ny turnhall på Leirskallen, Kringsjå sandvolleyballanlegg (konkurranselanlegg), Tørteberg kunstgressbane og idrettspark, flere skate og streetbasketanlegg og en 7'er bane på Grefsen skole og Nordjordet.
- Starte bygging av skatehall på Voldsløkka
- Ny kunstgressbane på Kringsjå og fornyelse av kunstgressdekke på Nordstrand 1, Korsvoll og Mortensrud
- Satsing på etablering av mindre skateanlegg, streetbasketanlegg og nærmiljøanlegg
- Åpningstidene ved kommunale bade- og svømmeanlegg og ishaller skal utvides

- Holmenkollen nasjonalanlegg utvikles og oppgraderes til World Cup standard for skiskyting og nordiske grener i 2015
- Starte rehabilitering av Jordal Amfi, Ekebergsletta og flerbruksbad, og videreføre arbeidet med utarbeidelse av en helhetlig vedlikeholdsplan for idrettsanlegg

5 Merknader til driftsbudsjettet

Åpningstidene ved badene skal utvides spesielt på lørdager og søndager. Ordningen med helårsåpen ishall videreføres. Øvrige ishaller skal som minimum være åpne fra skolestart i august til påske. Konkrete datoer for åpning og stenging av ishallene skal fastsettes i dialog med de lokale isidrettene.

Idrettsområdet er skilt ut fra kap. 542 Bymiljøetaten som et eget budsjettkapittel. Dette innebærer at satsingen på idrettsanlegg og -eiendommer som et viktig område, får mer fokus. Kap. 545 omfatter i all hovedsak budsjettmidler til formålet som tidligere var en del av Bymiljøetatens budsjett, i tillegg til at byrådet foreslår en ytterligere satsing på idrett spesielt når det gjelder rehabilitering og nyanlegg.

Byrådet vil frem mot Tilleggsinnstillingen foreta en ytterligere kvalitetssikring av omdisponeringen av budsjettmidler mellom de to budsjettkapitlene, og foreta eventuelle nødvendige justeringer i den forbindelse.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
545 Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	0	342 000
Sum utgifter	0	0	342 000
07 Refusjoner	0	0	-97 900
Sum inntekter	0	0	-97 900
Netto utgifter	0	0	244 100

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
545	Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)								
Prosjektnr. og navn:									
106 025	Diverse mindre prosjekter			5 000	5 000	5 000	5 000		Løpende
107 041	Maskiner/biler/utstyr IDR			2 000	2 000	2 000	2 000		Løpende
112 035	Idrettsinvesteringer			212 000	222 000	142 000	92 000		
114 014	Holmenkollen - oppgradering skiskytteranlegg	174 000	100 000	74 000	0	0	0	0	1/14 - 4/15
114 019	Linderud skianlegg	19 500	7 000	12 500	0	0	0	0	1/14 - 4/15
115 014	Rehabilitering idrettsanlegg			35 000	35 000	35 000	35 000		Løpende
115 039	Rehabilitering Peisestuen innvendig Holmenkollen	1 500		1 500	0	0	0	0	1/15 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			342 000	264 000	184 000	134 000		
106 025	Diverse mindre prosjekter	Tilskudd fra andre		-500	-500	-500	-500		
107 041	Maskiner/biler/utstyr IDR	Investeringsmoms		-400	-400	-400	-400		
112 035	Idrettsinvesteringer	Investeringsmoms		-42 400	-44 400	-28 400	-18 400		
114 014	Holmenkollen - oppgradering skiskytteranlegg	Tilskudd fra staten		-30 000	0	0	0		
114 014	Holmenkollen - oppgradering skiskytteranlegg	Investeringsmoms		-14 800	0	0	0		
114 019	Linderud skianlegg	Investeringsmoms		-2 500	0	0	0		
115 014	Rehabilitering idrettsanlegg	Investeringsmoms		-7 000	-7 000	-7 000	-7 000		
115 039	Rehabilitering Peisestuen innvendig Holmenkollen	Investeringsmoms		-300	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			-97 900	-52 300	-36 300	-26 300		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			244 100	211 700	147 700	107 700		

Idrettsinvesteringer

I 2015 vil prosess for bygging av Voldsløkka skatehall starte opp. Det er også avsatt midler til å realisere mindre skateanlegg i byen. Det vil bli etablert en ny kunstgressbane på Kringsjø. Kunstgressbane på Tørteberg som har blitt dyrere pga grunnforhold og overvannsproblematikk er nå fullfinansiert. Det vil også etableres en 7er kunstgressbane på Nordjordet. I tillegg gjennomføres fornyelse av kunstgressdekke ved banene Nordstrand 1, Korsvoll og Mortensrud. I 2015 vil konkurranseanlegg for sandvolleyball på Kringsjø med 4 baner realiseres og nødvendig finansiering er nå innarbeidet. Det er behov for utvikling av Skullerud Idrettsanlegg, bl.a. utbedring av skistadion, løyper og snøproduksjonsanlegg. Gjennomføring av tiltak vil starte opp

i 2015. Bygging av drift- og servicestasjon på Ekebergsletta er ønsket i 2015. Arbeidet med å realisere Sonia Henie is- og flerbrukshall går som planlagt. Det er også avsatt midler til planlegging av Lillomarka arena og mindre utbedringstiltak. For å få tilrettelagt flere muligheter for bading i fjorden vil mulighetene for å reetablere et sjøbad på Hovedøya utredes i 2015.

Rehabilitering idrettsanlegg

Prioriterte anlegg for rehabilitering i 2015 er Jordal Amfi, Ekebergsletta og flerbruksbad.

Holmenkollen nasjonalarena

Byrådet vil oppgradere anlegget i Holmenkollen fram til VM i skiskyting 2016.

Vann og avløpsetaten – næring**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
621 Vann- og avløpsetaten - næring m.v. (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	0	1 000	1 030
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	21 082	21 289
Sum utgifter	0	22 082	22 319
16 Salgsinntekter	0	-22 400	-23 050
Sum inntekter	0	-22 400	-23 050
Netto utgifter	0	-318	-731

1 Ansvarsområde

Næringskapitlet er opprettet for å holde salg av vann- og avløpstjenester til andre kommuner enn Oslo utenfor selvkostkapitlet. Eventuelt overskudd/fortjeneste etter salg av disse tjenestene går til drift og vedlikehold av fontener og dammer.

Fra 01.01.2013 overtok Vann- og avløpsetaten ansvaret for 37 damanlegg og 66 fontener fra Bymiljøetaten. Av de 37 damanleggene ligger 7 under etatens selvkostkapittel 620. De resterende 30 dammene og samtlige 66 fontenene ligger under næringskapitlet. Ansvaret for fontener og dammer som tilhører bydelene er ikke overtatt av VAV. Etaten skal sørge for at dammene tilfredsstiller kravene i damsikkerhetsforskriften, for å sikre at de ikke er til fare for allmenheten. Forskriften innbefatter at dammene skal sikres for å forebygge skader på mennesker, miljø og eiendom. Fontenene skal til enhver tid ha en sikker og funksjonell vanntilførsel, slik at de bidrar til det visuelle inntrykket de var tiltenkt, og kan være til glede for byens befolkning og tilreisende.

2 Situasjonsbeskrivelse

Vann- og avløpsetaten har utført en statusanalyse av alle damanleggene som er overført fra Bymiljøetaten. Befaringsanalysen viser ingen akutte farer av strukturell karakter. På noen av anleggene er det imidlertid gjort mindre strakstiltak for å skape bedre sikkerhet for allmenheten. Det er også gjennomført tilstandsvurderinger av fontenene. I 2014 startet arbeidet med rehabi-

litering av utvalgte fontener, et arbeid som vil fortsette i 2015 og 2016. Den største fontenen som er planlagt rehabilitert i 2015 er Pomona. Rehabiliteringen av fontener vil være positivt for bymiljøet, i tillegg til at istandsettingen av fontenene omfatter installasjon av energieffektive pumper. Flere fontener vil få istandsatt resirkulasjon av vannet, noe som gir miljøgevinst.

3 Mål og måltall

- Alle dammer skal tilfredsstille krav satt i damsikkerhetsforskriften
- En sikker og funksjonell drift av fontenene, og med alle fontenene bortsett fra Solen og Jorden (Oslo S) ferdig rehabilitert fra og med 2016

4 Strategier og tiltak

- Gjenåpne fontenene Pomona, Speilbasseng/ elv St.Hanshaugen, Vann i Sten (Stortorvet), Røret (Vaterlandsparken) og Ulvetrappen (Ila) etter rehabilitering

5 Merknader til budsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 0,2 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

6 Investeringer

Det foreslås ingen investeringer.

Renovasjonsetaten – næring

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
643 Renovasjonsetaten - næring (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	23 437	28 177	29 022
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	43 884	57 794	57 798
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	19 116	17 297	17 776
14 Overføringsutgifter	145	13	13
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	2 536	0	0
Sum utgifter	89 118	103 281	104 609
16 Salgsinntekter	-89 028	-93 529	-96 241
17 Refusjoner	-1 774	-14 014	-14 420
18 Overføringsinntekter	-60	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 536	0	0
Sum inntekter	-93 397	-107 543	-110 661
Netto inntekter	-4 279	-4 262	-6 052

1 Ansvarsområde

Renovasjonsetaten – næring, skal sikre et godt avfalls- håndteringstilbud for mindre næringsdrivende. Tilbudet skal være serviceorientert og tilrettelagt for næringsdrivende med mindre mengder avfall. Etaten har ansvaret for å avslutte deponiene på Grønmo.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etatens tjenester rettet mot mindre næringsdrivende omfatter innsamling av rest- og papiravfall og mottak av farlig avfall. I tillegg utfører etaten etterdrift av Grønmo deponi. Bystyret vedtok i sak 444/04 av 13.10.2004 avvikling av deponiet på Grønmo. Deponiet er stengt, men tidligere mottatt avfall, herunder organisk avfall, medfører aktivitet bl.a. knyttet til metangass og sigevann fra deponiet. Etaten har nå påbegynt arbeidet med å klargjøre Grønmo-området til annen bruk, herunder som grøntområde. Dette arbeidet vil etter planen ferdigstilles i 2019, og området vil overføres til Eiendoms- og byfornyelsesetaten (EBY) for tilrettelegging for videre bruk.

Etaten har inngått avtale med Undervisningsbygg om innhenting av avfall fra Osloskolene og har et tilbud om henting av 11 ulike avfallstyper. Etaten står i dag

for henting av 8 av disse avfallstypene. I løpet av 2015 ønsker etaten å hente alle. Dette er en betydelig utvidelse i forhold til kapittelets tradisjonelle tjenestetilbud. Som følge av liten oppslutning fra næringskundene om kildesorteringsordningen, samt gjennomgang av fordeling mellom husholdnings- og næringskunder på gjenbruksstasjonene, går materialgjenvinningsprosenten ned.

Næringsdrivende kan levere inntil 5 m³ avfall på etatens store gjenbruksstasjoner. Prisen de betaler skal dekke minimum selvkost ved leveringen. Tradisjonelt har gjenbruksstasjonene utfordringer knyttet til å skille husholdnings- og næringskunder. Etaten planlegger derfor en trinnvis innføring av bevisbasert adgangskontroll på gjenbruksstasjonene i 2014 og 2015.

3 Mål- og måltall

- Mindre næringsdrivende skal ha et renovasjonstilbud og mulighet til å kildesortere
- 24 % av mottatt næringsavfall skal materialgjenvinnes i 2015
- Grønmo deponi skal tilrettelegges for etterdrift i henhold til godkjent styringsdokument

Nøkkeltall for: Kap. 643 Renovasjonsetaten - næring	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall tonn næringsavfall totalt	27 070	37 667	38 195
Antall besøkende næringskunder på gjenbruksstasjonene	36 660	34 861	30 806

Måltall for: Kap. 643 Renovasjonsetaten - næring	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel næringsavfall til materialgjenvinning (% av totalt næringsavfall) 1)	31 %	31 %	32 %	24 %
Antall tonn restavfall direkte til energigjenvinning (fra henteordning næring)	13 000	14 341	20 500	14 300
Antall tonn kildesortert avfall til sortering (henteordning næring)	800	1 494	2 000	1 500

1) Etter at Osloskolene ble en ny kunde har avfallssammensetningene endret seg og andel til materialgjenvinning har gått ned.

4 Strategier og tiltak

- For å nå målet om 24 % materialgjenvinning av næringsavfall i 2015, skal næringskunder som er villige til å kildesortere på samme betingelser som husholdningene, tilbys muligheten til å bli en del av kildesorteringsordningen
- Avfallsinnhenting ved Osloskolene skal bidra til at elevene blir skolert til å sortere og materialgjenvinne avfallet, og slik også påvirke husholdningenes adferd

- For å motvirke nedgang i materialgjenvinning av næringsavfall, vil etaten blant annet ha tettere kundeoppfølging på gjenbruksstasjonene.
- Etaten vil i 2015 arbeide for å åpne for en økning i øke henting av andel kildesortert avfall i grønne og blå poser også fra næringskunder

5 Merknader til budsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 0,6 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015

643 Renovasjonsetaten - næring (MOS)

00	Lønn og sosiale utgifter	1 444	0	0
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 370	8 900	28 400
	Sum utgifter	5 815	8 900	28 400
07	Refusjoner	-144	0	0
	Sum inntekter	-144	0	0
	Netto utgifter	5 670	8 900	28 400

Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

643 Renovasjonsetaten - næring (MOS)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
114 016	Grønmo-deponi - avvikling	162 800	8 900	28 400	51 500	34 300	39 700	0 1/14 -4/18
	Sum investeringsutgifter			28 400	51 500	34 300	39 700	
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0	
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			28 400	51 500	34 300	39 700	

114016 – Avslutning av avfallsdeponi – Grønmo
Prosjektet fikk bevilget totalt 220 mill. Prosjektet har en fordeling mellom hushold og næring på henholdsvis 26 % hushold (se kap. 640 Renovasjonsetaten-

forvaltning) og 74 % næring. Tildelingen er fordelt over prosjektets levetid, 2014- 2018, og denne periodiseringen forventes, på dette tidspunkt, å holde.

Brann- og redningsetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015

650 Brann- og redningsetaten (MOS)

10	Lønn og sosiale utgifter	335 235	370 239	370 812
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	52 551	46 943	44 736
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	23 071	21 998	22 331
14	Overføringsutgifter	9 545	170	173
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	10 023	0	0
	Sum utgifter	430 423	439 350	438 052
16	Salgsinntekter	-81 735	-72 944	-69 211
17	Refusjoner	-20 536	-9 269	-9 538
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-5 902	0	0
	Sum inntekter	-108 173	-82 213	-78 749
	Netto utgifter	322 250	357 137	359 303

1 Ansvarsområde

Brann- og redningsetaten skal verne om liv, helse, miljø og materielle verdier mot brann og eksplosjon, samt ulykker med farlig stoff eller farlig gods. Etatens virksomhet finansieres av bykassen og ved salg av tjenester relatert til primær oppgavene. Feievirksomheten fullfinansieres gjennom innkreving av feie-avgift. Det føres selvkostregnskap for feievirksomheten.

Brann- og eksplosjonsvernloven pålegger kommunen ansvaret for etablering og drift av et brannvesen som skal ivareta forebyggende og beredskapsmessige oppgaver etter loven på en effektiv og sikker måte. Dimensjoneringen av etatens tjenesteproduksjon styres av forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen med risikobilde og innbyggertall som dimensjoneringsparametere. Staten drifter kommunens nødmeldingssentral. Brann- og redningsetaten er ansvarlig for Oslo kommune sin rolle som vertskommune for interkommunal beredskap mot akutt forurensning i Indre Oslofjord region.

Etaten er tillagt en rekke beredskapsoppgaver utover den ordinære brann- og redningstjenesten. Dette er blant annet ambulansetransport på båt, redningsinnsats og kjemikalievern til sjøs, samt drukningsberedskap. Etaten bidrar også med ulike hjelpetjenester som innlåsing, heisstopp, inntauing og restverdi-redning (RVR) i forbindelse med brann-, vann- eller andre bygnings-skader.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo er en by i sterk vekst. Fortetting og en rask utbyggingstakt i kombinasjon med arealknapphet medfører utfordringer med tanke på en trygg og brannsikker byutvikling. Samfunnet og risikobildet er i stadig endring. For å møte endringene og få best mulig effekt av brannvesenets arbeid er det viktig at etaten er dimensjonert og organisert på grunnlag av risikoen og sårbarheten ved hendelser. Etaten har i 2014 igangsatt arbeidet med en risiko- og sårbarhets (ROS) analyse. ROS-analysen skal vurdere risiko i byen pr. 2014 og ta hensyn til byutvikling fremover.

Hendelser og skadebilde

Totalt antall hendelser som etaten rykker ut på økte med 9 % fra 2012 til 2013. Antallet bygningsbranner økte med 8 % i samme periode.

Den relativt store økningen fører til at flere hendelser inntreffer samtidig. Sammenfallende hendelser stiller større krav til beredskap og samarbeid med nabokommuner.

De fleste som omkommer i brann, dør i sine egne boliger. Utsatte grupper er overrepresentert i dødsbrannstatistikken. De utsatte gruppene omfatter eldre som bor hjemme eller i omsorgsbolig, de som har redusert boevne og personer med annen sikkerhetskultur og be-

grensede ferdigheter i norsk/engelsk. Skadefrekvensen i de særskilte brannobjektene er lav.

Innsatstid

Det er et krav om innsatstid på 10 minutter. I Oslo har Brann- og redningsetaten et mål om innsatstid på 6 minutter og 15 sekunder. Dette målet har etaten klart de siste 3 årene.

Brannberedskap

Brannberedskapen i 2015 er styrket gjennom ansettelse av flere røykdykkere og oppgradering av materiell.

Brannstasjoner og treningssenter

Den nåværende stasjonsstrukturen med 7 stasjoner geografisk spredd er god. Den statlige konseptvalgutredningen for regjeringskvartalet har medført et behov for etableringen av en ny brannstasjon et annet sted i sentrum øst. For å ivareta beredskapen er etaten godt i gang med løsninger på kort sikt. For den langsiktige løsningen pågår det utredninger av alternativer til ny lokalisering. Kravet til innsatstid er førende for lokalisering av brannstasjoner.

Lahaugmoen kurs- og kompetansesenter er i NOU 2012:8 beskrevet som det foretrukne og mest attraktive alternativet for et kommende regionalt øvelsessenter for brannutdanning i Sør-Norge. Etaten har inngått leiekontrakt for ytterligere 10 år. Etaten samarbeider med Nedre Romerike brann- og redningsvesen i driften av senteret. Det er behov for å videreutvikle og utvide senteret.

Brannforebyggende arbeid

Det har vært en ytterligere dreining i det forebyggende arbeidet til risikobasert innsats i forhold til det faktiske risikobildet. Det er høyt prioritert å redusere representasjonen av de utsatte gruppene i dødsbrannstatistikken. Det er satt inn en rekke tiltak og hele etaten er involvert i arbeidet.

Samarbeid

Etaten har over tid utviklet et nært samarbeid med de omkringliggende brannvesen. Asker og Bærum brannvesen, Nedre Romerike brann- og redningsvesen og Nordre Follo brann og feiervesen. Avtaler om gjensidig hjelp ved branner og ulykker er etablert og blir stadig utnyttet. Evalueringer etter dødsbranner blir gjennomført i samarbeid med blant annet politiet. Etaten har etablert gode samarbeidsarenaer med bydelene og de kommunale eiendomsforetakene. Generelt opplever etaten stor etterspørsel og forventninger om deltagelse i innsats både fra regionalt og nasjonalt hold.

Uttalelser i plan- og byggesaker

Det er viktig å sikre god framkommelighet for Brann- og redningsetatens utrykningskjøretøyer og god tilrettelegging for slokke- og redningsinnsats i de enkelte objekter. Etaten gir uttalelser i de enkelte plan- og byggesaker med mål om økt person- og verdisikring i

byutviklingen. Det er hyppig kontakt med arkitekter og brannrådgivere med spørsmål om tilrettelegging. Dette har ført til en rekke omprosjekteringer av bygninger.

Pågående prosesser

Brannstudien ble lagt frem i desember 2013. Studien anbefaler at brann- og redningsvesenets oppgaver fortsatt skal være et kommunalt ansvar, men at det opprettes 18 eller 19 brann- og redningsvesen med samme grenser som fylkene. Det er ikke tatt stilling til om Oslo skal ha et eget brann- og redningsvesen eller om det skal etableres et stort brann- og redningsvesen i Oslo og Akershus. Oslo kommune har i sin høringsuttalelse uttalt at beslutningen må sees i sammenheng med politidistriktsgrensene i Oslo-regionen, før det kan legges en endelig strategi for samarbeidet med nabo-kommunene.

Ny struktur for 110-sentralene i Norge er ikke avklart. Saken ligger i Justis- og beredskapsdepartementet, som ser politistudien, brannstudien og lokalisering av 110-sentralene under ett. Det er i dag fem 110-sentraler i Oslo-regionen. Denne organiseringen kan effektiviseres. Politiet planlegger en ny 112-sentral ved politihuset på Grønland.

3 Mål og måltall

- Ingen skal omkomme i brann i Oslo
- Brannsikkerhet i kulturhistoriske og samfunnskritiske objekter skal økes
- Liv, miljø og verdier skal kunne reddes gjennom risikotilpasset og effektiv beredskap

Nøkkeltall for: Kap. 650 Brann- og redningsetaten	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall branndøde	6	2	9
Antall bygningsbranner	444	358	449
Materielle brannskader i mill.	291	329	364
Andel sprinklede risikoobjekter	24 %	25 %	25 %
Antall reddede personer i branner og ulykker	44	40	33
Antall utrykninger	-	11 330	12 260
Antall unødige utrykninger (tilknyttede alarmanlegg)	3 986	4 049	4 524

Måltall for: Kap. 650 Brann- og redningsetaten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel tilsyn i kommunens særskilte brannobjekter 1)	100 %	71 %	100 %	100 %
Andel feiing og tilsyn i boliger 2)	25 %	23 %	25 %	25 %
Gjennomsnittlig håndteringstid ved nødalarmer (fra nødalarmer besvares til utvarsling starter)	-	1 min 11 sek	1 min 10 sek	1 min 10 sek
Gjennomsnittlig innsatstid 3) (fra utvarsling starter til første bil er framme på stedet)	-	6 min 16 sek	6 min 15 sek	6 min 15 sek

1) Lovpålagt tilsyn i 1100 av 2567 objekter pluss egenkontroll i resterende

2) Lovpålagt krav for feiing og tilsyn er hvert 4. år, derav 25 %

3) Lovpålagt krav er maks. 10 min til risikoobjekter og områder

4 Strategier og tiltak

- Følge opp ROS analyse fra 2014 vedrørende fremtidig beredskap
- Styrket brannberedskap med flere røykdykkere og nytt materiell
- Prioritere utsatte grupper og brannsikring av omsorgsboliger, gamle bygårder og fredet bebyggelse
- Tilknytte brann-, sprinkler- og vannalarmer til 110-sentralen
- Arbeide for samlokalisering av 110-sentralen og politiets 112-sentral

5 Merknader til driftsbudsjettet

Brann- og redningsetaten er styrket med 6,0 mill. til røykdykkerberedskapen.

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 5,6 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 16,5 mill.

6 Investeringer**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

650 Brann- og redningsetaten (MOS)

01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	4 780	6 000	7 000
04	Overføringsutgifter	967	0	0
	Sum utgifter	5 747	6 000	7 000
07	Refusjoner	0	-360	-560
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-4 089	0	0
	Sum inntekter	-4 089	-360	-560
	Netto utgifter	1 658	5 640	6 440

Investeringsoversikt

650 Brann- og redningsetaten (MOS)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
113 012	Utstyr, transportmidler, maskiner		6 000	7 000	7 000	7 000		Løpende
115 016	Utstyr/transportmidler/maskiner Feievesenet		1 000	1 000	1 000	1 000		Løpende
	Sum investeringsutgifter		7 000	8 000	8 000	8 000		
113 012	Utstyr, transportmidler, maskiner	Investeringsmoms	-360	-420	-420	-420		
115 016	Utstyr/transportmidler/maskiner Feievesenet	Investeringsmoms	-200	-200	-200	-200		
	Sum kapittel finansiering		-560	-620	-620	-620		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		6 440	7 380	7 380	7 380		

Kjøp av transporttjenester**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

711 Kjøp av transporttjenester (MOS)

13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 554 049	1 608 288	1 657 035
14	Overføringsutgifter	-88 821	0	0
	Sum utgifter	1 465 228	1 608 288	1 657 035
17	Refusjoner	100 406	0	0
18	Overføringsinntekter	-12 883	0	0
	Sum inntekter	87 523	0	0
	Netto utgifter	1 552 751	1 608 288	1 657 035

1 Ansvarsområde

Budsjettkapittelet omfatter Oslo kommunes kjøp av kollektive transporttjenester. Ruter AS eies av Oslo kommune (60 %) og Akershus fylkeskommune (40 %) og er bestillerorgan for kollektivtransport. Selskapet har som mål å drive et helhetlig, rasjonelt og markeds-tilpasset kollektivsystem for hele regionen. Ruter inngår

år avtaler med operatører om all rutegående kollektivtransport i Oslo og Akershus, med unntak av togtrafikk, i henhold til rammebestillinger fra Oslo kommune og Akershus fylkeskommune.

Selskapet mottar tilskudd til kjøp av kollektivtransport. Byrådet vil bruke 1,66 mrd. til kjøp av kollektive

transporttjenester i 2015. I tillegg forslår byrådet å bruke 404,0 mill. av bompengene fra Oslopakke 3 til drift og små investeringer, 468,0 mill. til Lørenbanen og 518,0 mill. til store oppgraderings tiltak på trikk og t-bane.

2 Situasjonsbeskrivelse

Kapasitet

Det forventes en befolkningsvekst på 30 % i Oslo og Akershus frem mot 2030. Det er behov for en satsing på utvidelser av tilbudet og bygging av tung infrastruktur, som bane til Fornebu, ny sentrumstunnel for t-bane og nytt signal- og sikringsanlegg i tiden fremover. Kollektivtransporten i Oslo har et totalbelegg på 22 %. Kollektivtrafikken er dimensjonert for å ta trafikken i rushtidene, men utfordringen er å ha stor nok kapasitet i disse periodene. Passasjerveksten i kollektivtrafikken de siste fem årene har vært sterk, og betydelig høyere enn befolkningsveksten. Dette har ført til at kollektivtrafikken har tatt markedsandeler og bidratt til en demping av veksten i biltrafikken. Passasjerveksten er likevel lavere enn det som er nødvendig for å nå målet om at kollektivtrafikken skal ta veksten i motorisert persontransport. Kollektivandelen av motoriserte reiser har økt fra 35 til 46 % på seks år. En grunnleggende vekst kommer fra økt befolkning, men trafikken øker særlig der det satses på tilbudsforbedringer. Det legges i budsjettet opp til vekst i tilbudet på 2%. Dette vil kunne gi frekvensforbedringer for buss- og t-banetilbudet, samt styrking av nattbusstilbudet.

I årene fremover vil det bli vanskeligere å møte behovet for ny kapasitet gjennom å sette inn eller utnytte rullende materiell bedre, slik vi har gjort til nå. Fortsatt vekst krever investeringer i infrastruktur for å muliggjøre fortsatt tilbudsøkning.

Rutetilbudet, pris- og sonestruktur

Ruter arbeider kontinuerlig med å utvikle rutetilbudet i Oslo og Akershus. Videre har Ruter igangsatt et arbeid for å vurdere justeringer av dagens pris- og sonestruktur. I løpet av 2015 tar Ruter sikte på å ferdigstille en trafikkplan for Oslo indre by. Trafikkplanen innebærer en helhetlig gjennomgang av kollektivtilbudet, hvor godt eller dårlig dagens kapasitet utnyttes, dagens og framtidens marked/etterspørsel, infrastruktur og tiltak, mv. Trafikkplanen vil knytte de forskjellige regionplanene sammen og gi føringer for videre utvikling av bybuss og trasévalg for regionbusser inn mot Oslo.

Pågående prosjekter i økonomiplanperioden 2015-2018

- Fornebubanen
- Trikkeprogrammet (oppgradering av trikkeinfrastruktur og anskaffelse av nye trikker)
- Ny bussterminal ved Oslo S
- Oslo-navet
- Nytt signal- og sikringsanlegg for T-banen
- Lørenbanen
- Oppgradering av Tøyen t-banestasjon

- Oppgraderingen av linje 3 Mortensrud – Sin-sen

Miljø

Et effektivt kollektivtilbud er et sentralt virkemiddel for å nå byrådets miljømål både når det gjelder reduksjon av forurensning og klimagassutslipp. Trikk og t-bane kjøres på sertifisert grønn strøm. Videre satses det på flere miljøvennlige drivstofftyper som biodiesel, biogass og hydrogen, for blant annet å nå målet om klimanøytral bussdrift innen 2020. Det settes stadig høyere miljøkrav i Ruter AS sine bussanbud. Når det gjelder utslipp fra buss gikk utslipp av både CO₂ og NO_x ned i 2013 sammenliknet med året før. Det arbeides med en miljøstrategi for Ruter, som vil avklare nærmere hvilke alternative drivstoff som bør satses på. Når miljøstrategien er vedtatt, vil mer konkrete planer og løsninger frem mot 2020 planlegges og utarbeides.

Teknologiske tiltak

Det arbeides med å få full 3G- og 4G-dekning på Oslos t-banenett i løpet av 2015. Ruter vurderer å drifte linjene ut fra definerte rutefrekvenser, eksempelvis avgang hvert 5. minutt, fremfor å kjøre etter faste rutetabeller. Dette vil gjøre tilbudet mer forutsigbart. Det er i 2014 kjørt et pilotprosjekt på linje 31. Avhengig av resultatet vil dette kunne være et aktuelt tiltak i 2015 på linjer med hyppige avganger.

Det arbeides også med tiltak for å forenkle kundens reise, slik som samtrafikk og overgangssikring ved korresponderende driftsarter og operatørselskaper, overgangsinformasjon til andre transportmidler på holdeplassene og sanntidsinformasjon om ventet ankomstid til holdeplass på bussene.

3 Mål

- Veksten i persontransporten skal tas med kollektivtransport, sykkel og gange.
- Prioritering av klimanøytrale transportløsninger med sikte på CO₂-nøytral drift innen 2020

4 Tiltak

- Gjennomføre og følge opp trikkeprogrammet (oppgradering av trikkeinfrastruktur og anskaffelse av nye trikker)
- Arbeide effektivt mot staten for å sikre medfinansiering av kollektivtiltak
- Videreføre lav pris på månedskort
- Videreføre nattbusstilbud og utvidelse for utvalgte områder
- Videreføre arbeidet med store prosjekter, inkludert Fornebubanen og ny sentrumstunnel

5 Merknader til driftsbudsjettet

Budsjettet er styrket med 10,0 mill. årlig i forhold til budsjett 2014 for å styrke kollektivtilbudet. Det er innarbeidet en prisutvikling med netto 38,8 mill.

Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
752 Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 645	0	0	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	0	1 287	1 301	
14 Overføringsutgifter	1 944	800	814	
Sum utgifter	5 589	2 087	2 115	
17 Refusjoner	-3 276	0	0	
Sum inntekter	-3 276	0	0	
Netto utgifter	2 313	2 087	2 115	

1 Strategier og tiltak

Overføringer til andre gjelder 0,040 mill. i medlemsavgift til Trygg trafikk. For øvrig brukes avsetningen til diverse utredninger og prosjekter blant annet innen miljø og kollektiv- og samferdselsspørsmål.

Oslo kommunes andel av de drift av Regionkontor landbruk som er et interkommunalt samarbeid mellom fem kommuner bevilges over dette kapitlet.

Det er innarbeidet forventet prisutvikling med netto 0,05 mill.

Sykkelprosjektet

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
761 Sykkelprosjektet (MOS)				
10 Lønn og sosiale utgifter	1 606	0	4 120	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 096	9 170	5 235	
14 Overføringsutgifter	31	0	0	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	13 919	0	0	
Sum utgifter	18 653	9 170	9 355	
17 Refusjoner	-13 950	0	0	
Sum inntekter	-13 950	0	0	
Netto utgifter	4 703	9 170	9 355	

1 Ansvarsområde

Sykkelprosjektet er en prosjektorganisasjon som arbeider med å fremskynde realiseringen av det vedtatte sykkelveinettet. Prosjektet har også utarbeidet en ny sykkelstrategi, samt et sykkelregnskap i samarbeid med staten. Det skal lages en handlingsplan for oppfølging av strategien. Gjennom informasjonsarbeid, kampanjer og arrangementer bidrar prosjektet til økt fokus på sykkel som transportmiddel for å øke sykkelandelen av alle personreiser. Sykkelprosjektet skal også være en pådriver for gjennomføring av nye tiltak for å bedre fremkommeligheten for syklistene. I 2015 vil det bli

startet opp flere pilotprosjekter med mål om gjennomføring i 2015.

2 Situasjonsbeskrivelse*Utbygging av sykkelveinettet*

Sykelveinettet er på om lag 180 km. Kommunen har ansvaret for ca. 90 km, hvorav 61 km per i dag er ferdig utbygd. Utbyggingen fortsetter i 2015, og i økonomiplanperioden er det forutsatt 163,0 mill. årlig til investeringer over kapittel 761.

Sykkelprosjektet skal samarbeide med kommunale og statlige organer og interesseorganisasjoner for å tenke nytt og finne gjennomførbare løsninger på gjenstående traseer.

I 2015 pågår sykkelprosjektet Tvetenveien fra Hauge-rudveien til Ole Deviks vei. Prosjektet startet opp høsten 2014 og forventes ferdigstilt i 2016. I 2015 planlegges det oppstart av følgende sykkelprosjekter; Ring 2 mellom Blindernveien og Vogts gate.

3 Mål og måltall

- Sykkelandelen i Oslo skal øke
- Oslo skal bli et forbilde og en pådriver innen sykkeltilrettelegging
- Oslo skal være en sykkelby for alle
- Sykkelinfrastrukturen skal være trygg, sikker og av høy kvalitet
- Sykkel skal være en del av byutviklingen

4 Strategier og tiltak

- Gjennomføre og følge opp sykkelstrategien og legge frem en handlingsplan for sykkel i 2015

- Sette i gang prosjekt i samarbeid med skolen for å øke sykkelandelen blant barn og unge
- Gjennomføre to pilotprosjekter for Oslo sentrum for å sikre gode tverrforbindelser mellom øst og vest
- Gjennomføre en sykkelparkeringsstudie ved knutepunkter og starte planleggingen av minst ett større parkeringsanlegg for sykkel i sentrum
- Utforme en egen Oslo-standard for sykkeltilrettelegging, som er høyere enn den nasjonale Sykkelhåndboka

5 Merknader til driftsbudsjettet

Byrådet foreslår å opprettholde Sykkelprosjektets driftsbudsjett for økonomiplanperioden.

Bymiljøetaten, som har ansvaret for gjennomføringen av utbyggingsprosjektene, disponerer investeringsbudsjettet og Sykkelprosjektets driftsbudsjett.

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,2 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
761 Sykkelprosjektet (MOS)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	73 662	147 000	163 500
04 Overføringsutgifter	13 919	0	0
Sum utgifter	87 581	147 000	163 500
06 Salgsinntekter	-712	0	0
07 Refusjoner	-140	-30 000	-33 500
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-13 919	0	0
Sum inntekter	-14 771	-30 000	-33 500
Netto utgifter	72 810	117 000	130 000

Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

761 Sykkelprosjektet (MOS)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
111 013 Gang- sykkelveier og sykkelparkering			163 500	163 000	163 000	163 000		Løpende
Sum investeringsutgifter			163 500	163 000	163 000	163 000		
111 013 Gang- sykkelveier og sykkelparkering	Investeringsmoms		-33 500	-33 000	-33 000	-33 000		
Sum kapittel finansiering			-33 500	-33 000	-33 000	-33 000		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			130 000	130 000	130 000	130 000		

Gang- sykkelveier og sykkelparkering

Sykkelveinettet er nå inne i en fase der store og kostnadskrevenne prosjektene skal utføres. Dette er prosjekter med anleggstid over flere år. Arbeidet med revidering av sykkelveinettet startet opp i 2014 i samarbeid med Statens vegvesen og fortsetter i 2015.

Smarte og synlige tiltak

Det arbeides for å gjøre det trygt å ferdes både som fotgjenger, syklist og bilist i Oslo. Planlegging og bygging av sykkelanlegg i byen er tidkrevende. Derfor skal denne viktige og nødvendige utbyggingen suppleres med enkle tiltak som kan gjennomføres raskt og har

god effekt. Det arbeides med å tilrettelegge for et mer finmasket sykkelveinett i Oslo. Dette vil bestå av gater som er tilrettelagt for sykkeltrafikk med smarte og synlige tiltak.

Våren 2014 startet arbeidet med slike tiltak på tre gjennomgående ruter på sykkelveinettet. Basert på inspeksjoner av sykkeltilretteleggingen gjennomføres enkle tiltak som bedre skilting og oppmerking, røde sykkelbokser i kryss, bruk av rød asfalt i sykkelfelt. Dette arbeidet forsterkes i 2015 og flere ruter vil bli gjennomgått. Tiltak vil gjennomføres gjennom hele året.

8 MOS SELVFINANSIERENDE

Byrådsavdeling for miljø og samferdsel har det overordnede ansvaret for områdene miljø, klima og bærekraftig utvikling, veier, kollektivtransport, trafiksikkerhet, offentlig parkering, havn, kommunens skoger, parker og friområder, idrett, beredskap, brann og redning, enøktiltak, vann, avløp og renovasjon.

Vann, avløp og renovasjon er selvfinansierende tjenester. Dette innebærer at tjenestene finansieres av gebyrer beregnet etter selvkostprinsippet. Gebyrene er regulert i egne lover og forskrifter. Det fremgår av retningslinjene for beregning av selvkost at kundene kun betaler for tjenester de selv har nytte av, og dagens kunder skal ikke subsidiere bruken til senere generasjoner.

Sektoren omfatter også de kommunale foretakene (KF) Oslo Havn KF og Klima og Energi KF. Sistnevnte er forberedt for ved å etablere midlertidig etat Klima- og energiprogrammet med varighet ut 2015. Klima- og

energiprogrammet forvalter Oslo kommunes Klima- og energifond, og skal bidra til ferdigstilling og forberedelse av implementeringen av Oslos Klima- og energistrategi. Fondets midler skal stimulere tiltak som gir reduserte klimagassutslipp, redusert eller mer effektiv energibruk og/eller bedre luftkvalitet i tråd med fondets vedtekter.

I tillegg til å tilrettelegge for effektiv havnedrift og forvalte havnens eiendommer, har Oslo Havn KF en sentral rolle som tilrettelegger for gode miljøløsninger. Oslo Havn KF er en av byens største byutviklingsaktører

I Sak 1 Del 1 er selvkostdelen av samferdsels- og miljøsektoren i all hovedsak omtalt under overskriftene: Blå-grønn by, Bærekraftig bytransport, og Trygg og velorganisert by.

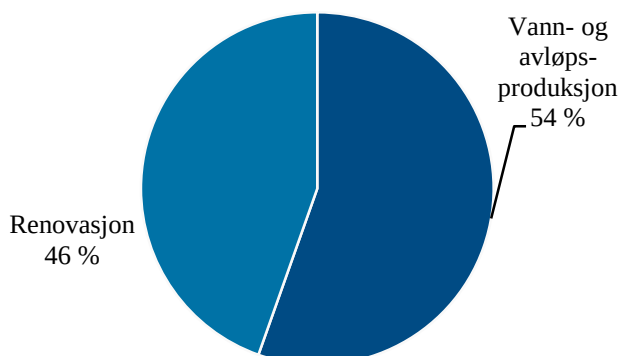
Beløp i 1000 kr

Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan			
	2014	2015	2016	2017	2018
Sum utgifter	1 534 057	1 766 147	1 631 337	1 645 337	1 652 337
Sum inntekter	-1 892 477	-2 248 048	-2 328 100	-2 379 761	-2 402 676
Netto utgifter	-358 420	-481 901	-696 763	-734 424	-750 339

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 3,3 %

Brutto driftsutgifter for 2015 fordeler seg slik

Store investeringer på sektorområdet:
Bekkelaget avløpsrenseanlegg: 2,7 mrd.
Alna II: 170,0 mill.
Smestad gjenbruksstasjon: 270,0 mill.

Bærekraftig bytransport**Byrådets mål:**

- Redusere Oslos klimagassutslipp med 50 % innen 2030 i forhold til 1991-nivå
- Øke takten i innfasingen av klimanøytrale transportløsninger
- Mer miljøvennlig godstransport

Tiltak:

- Utarbeide Klima- og energistrategi for Oslo og etablere Handlingsplan for klima- og energitiltak for å oppnå Oslos klimamålsetninger innenfor områdene transport, energieffektive bygningssystemer og fjernenergisystemer
- Implementere nullutslippsstrategi med etablering av 200 nye el-bil ladeplasser i 2015, bytte ut alle kommunens biler med elbiler
- Tilrettelegge for landstrøm i Oslo Havn

Nærmere om tiltakene

Biogass produseres under nedbryting av organiske stoffer og er et av de mest miljøvennlige drivstoff tilgjengelig i dag. Byrådet vil videreføre biogassproduksjon til bruk som drivstoff for kjøretøy, og uthenting av varmeenergi fra avløpsvann ved bruk av varmepumper. Vann- og avløpsetaten har en sentral rolle og bidrar blant annet til at biogass benyttes som drivstoff til busser i Osloområdet. Også kildesortert matavfall fra Oslos husholdninger blir til blant annet biogassdrivstoff på Energigjenvinningsetatens anlegg på Nes.

Oslo har etablert verdens største optiske sorteringsanlegg for avfall, og ny tredje ovnslinje på Energigjenvinningsetatens forbrenningsanlegg har ført til økt kapasitet for effektiv energigjenvinning av avfall. Biogassen fra anlegget går primært til drivstoff for busser og renovasjonsbiler og er et viktig ledd i byrådets arbeid for å fremme klimanøytrale transportløsninger.

Det er forventet en kraftig økning av godstrafikken på Østlandet frem mot 2030. Oslo kommune har et betydelig ansvar for at godstransporten skjer på en effektiv, miljøvennlig og sikker måte i hovedstaden. Oslo kommune har, gjennom Oslo Havn KF, en viktig oppgave når det gjelder å fremme en effektiv og miljøvennlig

sjøtransport. Byrådet vil legge til rette for at Oslo havn utvikler seg til en moderne og arealeffektiv havn. Det er et mål at skip som legger til kai i Oslo vil kunne benytte landstrøm, slik at klimagassutslipp og lokal luftforurensning blir redusert. Det er nå lagt kabler for å få DFDS fergene på landstrøm. Det legges også rør i nybyggingen på Sjørsøya for å kunne tilby landstrøm i godshavna. Med hensyn til landstrøm til cruiseskip på Vippetangen, må nødvendige installasjoner sees i sammenheng med pågående reguleringsarbeid for området.

Oslo Havn KF er et brukerfinansiert foretak som har ansvaret for havneinfrastrukturen og oppsyn med trafikken i havnedistriktet, mens driften på havna i hovedsak skjer gjennom private aktører. Foretaket befinner seg i en konkurransesituasjon i forhold til andre havner, men også til veitransport. For å nå målet om å flytte gods fra vei til sjø er det derfor også viktig for Oslo Havn KF å yte best mulig service til norske og utenlandske kunder. Dette kan oppnås gjennom tilrettelegging av rasjonell og effektiv gods- og passasjerhåndtering.

Blå-grønn by

Byrådets mål:

- Rene, attraktive, varierte og godt vedlikeholdte byrom
- Effektiv ressursutnyttelse og kretsløpsbasert avfallshåndtering
- Reduserte klimagassutslipp og god luftkvalitet
- Forvalte Oslos biologiske mangfold og kulturlandskap på en bærekraftig måte

Tiltak:

- Ferdigstille ny gjenbruksstasjon på Smestad, som vil bidra til økt andel avfall til materialgjenvinning
- Kampanje som gir dobbel støttesats for utskifting av gamle vedovner innenfor Ring 3, og støtte til bruk av solenergi
- Gjenåpne elver og vassdrag, videreutvikle grøntkorridorer samt følge opp forvaltnings- og skjøtelsesplaner for naturreservater og miljøparker. Som ledd i dette arbeidet flyttes deler av turveien rundt Østensjøvannet for å skjerme fuglelivet og bidra til å stoppe erosjonsproblemer i området.

Nærmere om tiltakene

Byrådet vil at Oslo skal være en internasjonalt ledende miljøby hvor det skal være enkelt å velge miljøvennlige løsninger. Byrådet arbeider nå med å øke materialgjenvinningsgraden av husholdningsavfall for å nå målet om 50 % materialgjenvinning innen 2018, og ser på muligheten for å videreutvikle ordningen med kildesortering i byrommene. Ferdigstillelsen av ny gjenbruksstasjon på Smestad i 2015 vil også bidra til en økning i materialgjenvinning.

Hele Oslo ble innrullert i Kildesortering i Oslo (KiO) i 2012. Det vil ta noe tid før målet om 50 % materialgjenvinning kan nås. Byrådet har derfor satt et mål om 42 % materialgjenvinning av husholdningsavfall i 2015. Et tiltak for å øke gjenvinningsgraden, er å legge til rette for kildesortering ute i byrommene og på arbeidsplasser. Byrådet vil i 2015 sette i gang forsøk med å kildesortere i en av byens parker. Byrådet vil også arbeide for å videreutvikle ordningen til å omfatte offentlige bygg. Det er et mål at alle Oslo kommunes virksomheter skal være miljøsertifisert, noe som også omfatter krav til miljøvennlig avfallshåndtering. Bystyret har en målsetting om at alle oljefyrer i hele byen skal fases ut innen 2020. Oslo kommunes Klima- og energifond skal brukes til å stimulere tiltak som gir redusert eller mer effektiv energibruk og reduserte klimagassutslipp i kommunen. Også effekt på luftkvalitet tillegges vekt. Måltallet for 2015 er at klimagassutslippene skal få en varig reduksjon på 10 000 tonn CO₂-ekvivalenter. Byøkologisk program har stått sentralt i oppfølging av kommunens miljø- og klimamålsettinger de siste årene. I 2015 fornyes Oslo strategiske miljøplan, Byøkologisk program. Dette, sammen med utarbeidelse av byrådets tredje miljørapport i 2015, blir viktig for enda bedre samordning av kommunens mil-

jøsatsing. Det skal utarbeides en Klima- og energistrategi for Oslo med påfølgende etablering av handlingsplan for klima- og energitiltak for oppnåelse av Oslos klimamålsetninger innenfor områdene transport, energieffektive bygningssystemer og fjernenergisystemer. Samordning av fagmiljøer på klima og energi i Klima- og energiprogrammet skal sørge for en styring av nødvendige aktiviteter slik at en sikrer en målrettet og kraftfull innsats for å nå Oslos klimamål.

Vannkvaliteten og sikkerheten ved vannleveransen er avhengig av god kvalitet på vannledningsnett, og det pågår derfor et kontinuerlig arbeid med vedlikehold og rehabilitering av Oslo kommunes vannledningsnett. Byrådet vil arbeide for å sikre god vannkvalitet og vannleveranser uten avbrudd. I et langsiktig perspektiv vil det være nødvendig å etablere tilgang til en ny vannkilde, og det pågår nå et utredningsarbeid for å få frem nødvendige løsninger på kort og lang sikt for å sikre god vannberedskap for byen.

En forbedring av vannkvaliteten i vassdragene og i fjorden vil gi betydelige miljøgevinster for byen. Miljøprosjektet Midgardsormen ble ferdigstilt i 2014, og dette betyr at avløpsnett i indre by nå er opprustet med en kapasitetsøkning på avløpssiden. Dette hindrer, i større grad enn tidligere, at forurenset avløpsvann renner ut i Akerselva og i fjorden. Arbeidet med utvidelse av Bekkelaget avløpsrenseanlegg vil gjennomføres frem til 2020.

Byrådet vil fortsette arbeidet med gjenåpning av vassdrag for å styrke en blågrønn struktur, og for å møte framtidige klimaendringer med økt nedbør. Prognoser for klimaendringer med økt overvann innarbeides i fornyelsesplaner for avløpsnett.

Trygg og velorganisert by**Byrådets mål:**

- God beredskap mot brann, terror og andre uønskede hendelser som kan medføre alvorlige forstyrrelser i kommunens tjenesteproduksjon

Tiltak:

- Prioritere brannsikring av omsorgsboliger, gamle bygårder og fredet bebyggelse
- Utforme handlingsplan for klimatilpasning basert på klimatilpasningsstrategi for Oslo kommune

Nærmere om tiltakene

Klimaendringer har ført til mer ekstremvær. Ekstremnedbør vil kunne føre til oversvømmelser og utløse flere jordras. Det kan i tillegg forventes sterkere vind. Dette vil medføre utfordringer for kommunal beredskap. Byrådet arbeider systematisk med å møte disse utfordringene. Et viktig tiltak for å håndtere overvann

er gjenåpning av lukkede elver og bekker, samt å sikre et fungerende avløpsnett med god kapasitet også i ekstremværsituasjoner. En god overvannshåndtering skal redusere utslipp, overløp og skader og ulemper på bygninger og infrastruktur. Parallelt med dette skal overvann kunne utnyttes som en ressurs i utviklingen den blågrønne byen, med fokus på trivsel og estetikk.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	1 534,1	1 491,1	1 507,2	1 507,2	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	1 534,1	1 534,1	1 534,1	1 534,1	1 534,1
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		85,8	1,8	1,8	1,8
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	1 534,1	1 619,9	1 535,9	1 535,9	1 535,9
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		68,4	-25,0	-25,0	-25,0
+/- Spesifiserte rammeendringer		74,5	118,0	132,0	139,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-1,8	-2,7	-2,7	-2,7
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		141,1	90,3	104,3	111,3
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		5,2	5,2	5,2	5,2
=ØKONOMIPLAN (brutto)	1 534,1	1 766,1	1 631,3	1 645,3	1 652,3
Salgs- og leieinntekter	-1 885,0	-2 222,3	-2 320,4	-2 372,1	-2 395,0
Refusjoner	-7,4	-15,2	-7,7	-7,7	-7,7
Overføringsinntekter		-10,5			
=Sum driftsinntekter	-1 892,5	-2 248,0	-2 328,1	-2 379,8	-2 402,7
=ØKONOMIPLAN (netto)	-358,4	-481,9	-696,8	-734,4	-750,3

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

8,7 % 5,9 % 6,8 % 7,2 %

Andre aktivitetsnøytrale forhold

På kap. 620 Vann- og avløpsetaten – forvaltning er det innarbeidet tilbakebetaling av for mye betalt gebyr til abonnenter med 84,0 mill. Det er også innarbeidet kostnader til gjenåpning av bekker og elver med 1,8 mill.

Tidsbegrensede tiltak – spesifiserte

På kap. 620 Vann- og avløpsetaten – forvaltning er det innarbeidet utredningsmidler til investeringsprosjekter med 20,0 mill. På kap. 640 Renovasjonsetaten – selv-kost er det innarbeidet prosjekteringsmidler til gjenbruk, minigjenbruk og arealknapphet med 5,0 mill. På kap. 770 Klima- og energiprogrammet er det lagt inn midler til drift av midlertidig etat finansier ved klima og energifondet med 43,4 mill.

Spesifiserte rammeendringer

På kap. 620 Vann- og avløpsetaten – forvaltning er det innarbeidet midler til økte driftskostnader som en følge

av ferdigstillelse av Midgardsormen med 22,0 mill. Det er videre innarbeidet økte kostnader til drift av Vestfjorden avløpsanlegg med 22,0 mill. Det er videre lagt inn midler til elektronisk skallsikring og økt satsing på vedlikehold med 18,5 mill. På kap. 640 Renovasjonsetaten er det lagt inn midler til drift av nye anlegg og utredning nye avfallsposter med 15,0 mill.

Uspesifiserte rammeendringer

Sektorens andel av rammereduksjon er jevnt fordelt mellom sektorens etater.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling med 5,2 mill.

Salgs- og leieinntekter

Endringene her gjenspeiler foreslåtte gebyrendringer for vann, avløp og renovasjon.

Netto driftsbudsjett per kapittel

Beløp i mill.

Netto driftsbudsjett pr kapittel	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring 2014-2015
620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	-388,1	-538,1	-654,9	-692,6	-708,5	38,7 %
640 Renovasjonsetaten - selv-kost (MOS)	29,7	5,9	-41,8	-41,8	-41,8	-80,1 %
770 Klima- og energiprogrammet (MOS)	0,0	50,3	0,0	0,0	0,0	100 %
Sum Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)	-358,4	-481,9	-696,8	-734,4	-750,3	34,5 %

Brutto investeringsbudsjett per kapittel

Beløp i mill.

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brutto investeringsbudsjett				
620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	1 094,4	1 246,0	1 284,3	1 231,4
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)	127,0	18,1	12,1	13,9
ØKONOMIPLAN (brutto)	1 221,4	1 264,1	1 296,4	1 245,3

Kommunal foretak**Netto driftsresultat per KF**

Beløp i mill.

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Netto driftsresultat pr kapittel				
051 Klima og energi Oslo KF (MOS)	0,0	39,8	39,8	39,8
060 Oslo Havn KF (MOS)	-17,7	-15,0	-10,7	-10,0

Brutto investering per KF

Beløp i mill.

	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brutto investeringsbudsjett				
060 Oslo Havn KF (MOS)	276,8	190,0	160,5	179,0
ØKONOMIPLAN (brutto)	276,8	190,0	160,5	179,0

Vann- og avløpsetaten – forvaltning**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	294 653	329 603	319 329
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	290 221	306 118	413 653
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	196 710	197 965	203 449
14 Overføringsutgifter	10 107	4 114	4 184
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	286 751	0	0
Sum utgifter	1 078 441	837 800	940 615
16 Salgsinntekter	-1 169 714	-1 218 429	-1 471 084
17 Refusjoner	-32 572	-7 446	-7 662
18 Overføringsinntekter	-56	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-279 251	0	0
Sum inntekter	-1 481 593	-1 225 875	-1 478 746
Netto inntekter	-403 152	-388 075	-538 131

1 Ansvarsområde

Vann- og avløpsetaten skal forsyne byens innbyggere og næringsliv med drikkevann og håndtere avløpsvannet slik at byens miljø, fjorden, vassdrag, og biologiske

mangfold blir ivaretatt. Etaten skal forvalte ressurser og energipotensial på en miljøvennlig og kostnadseffektiv måte.

Etaten har ansvaret for planlegging, utbygging, drift og vedlikehold av kommunale anlegg for vannforsyning og avløpshåndtering.

Lovgrunnlaget for etatens myndighetsansvar er knyttet til forurensningsloven, forurensningsforskriften, plan- og bygningsloven, vannressursloven, drikkevannsforskriften, vannforvaltningsforskriften samt lov om kommunale vass- og kloakkavgifter.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo er en by i vekst. En befolkningsøkning på over 30 % de neste 15-20 årene vil kreve kapasitetsutvidelse på mange områder og byens infrastruktur må holde tritt med veksten. Hovedutfordringene for etaten er primært befolkningsveksten, klimatilpasning, innfasing av ny teknologi og reduksjon av klimagassutslipp. Dette er utfordringer som vil kreve funksjonelle og bærekraftige tilpasningsstrategier. Klimaendringer har stor betydning for hvordan etaten planleggerinvesteringer på vann- og avløpssiden i årene som kommer. Økt nedbørsmengde, nedbørsintensitet og temperatursvingninger har ført til stor belastning på ledningsnett og rensesanlegg. Eksisterende ledningsnett må vedlikeholdes og kapasiteten økes. Vannledningsnettet fornyes med 1 % årlig og det bygges nytt for å møte byutviklingen, klimaendringene og kravet om et bedre vannmiljø.

Større nedbørsmengder og kraftigere regnskyll øker faren for oversvømmelser i byen. Vann- og avløpsetaten har det overordnede ansvaret for overvannshåndtering i Oslo, og har utarbeidet en strategi for håndtering av overvann. Som en del av arbeidet med overvannshåndteringen skal det blant annet tilrettelegges for grønne tak og flomveier, og det skal etableres områder som kan oversvømmes, og overvannshåndtering skal oppgraderes i eksisterende bebyggelse. Å gjenåpne bekker og vassdrag bidrar til økt robusthet for å takle følgene av klimaendringer. Oslo by er nå i ferd med å åpnes opp mot fjord og vassdrag på en ny og tidsmessig måte. Dette øker forventninger om god og stabil badevannskvalitet også i sentrumsområdene.

For å opprettholde god vannkvalitet og sikker vannleveranse, er Oslo avhengig av høy kvalitet på vannledningsnettet. Fornyng og utbygging av vannforsyningen skal skje i et omfang og tempo som sikrer fremtidige behov. For å sikre kvalitet og riktig kapasitet i drikkevannsforsyningen må det legges til rette for at kapasitet og tilstrekkelig reservekapasitet oppnås. Vann- og avløpssystemet i Oslo betraktes som kritisk infrastruktur. Etaten arbeider aktivt for å innfri sikkerhetslovens bestemmelser i nært samarbeid med Nasjonal sikkerhetsmyndighet og Helse- og omsorgsdepartementet (HOD). HOD har utpekt enkelte av etatens anlegg som

skjermingsverdige i henhold til sikkerhetsloven og forskrift om skjermingsverdige objekter.

I 2014 startet arbeidet med å utvide Bekkelaget rensesanlegg, og anlegget skal stå ferdig i 2020. 60 % av Oslos avløp håndteres via avløpsanlegget på VEAS – Vestfjorden Avløpsselskap – et interkommunalt samarbeid mellom Oslo, Bærum og Asker. For å overholde krav til avløpsrensing for å sikre en ren Oslofjord, er det behov for vesentlige investeringer i VEAS de nærmeste årene. Kostnadsramme for disse investeringene er i 2014 vedtatt i Oslo bystyre, og investeringene vil, frem til ferdigstillelse av rehabiliteringsprosjektet i 2020, beskrives som eget punkt i budsjettdokumentet.

For å utnytte produksjonskapasiteten ved nye Oset vannbehandlingsanlegg optimalt og redusere driftssårbarheten på anlegget som forsyner 90 % av Oslos befolkning med vann, arbeides det med en utvidelse av kapasiteten på rentvannbassengene på Oset.

Hovedplanene revideres hvert 4. år, og hovedplan Vann skal ferdigstilles i 2015. Denne planen vil omfatte anbefalinger for fremtidig vannforsyningssituasjon, beskrevet ved anbefalte drikkevannskilder, beredskap og hoveddistribusjonsnett.

VAV deltar i ulike faglige fora både lokalt, nasjonalt og internasjonalt for å oppnå kunnskapsdeling og sikre god rekruttering. Dette er en viktig del av etatens omdømmebygging. Nærhet til universiteter, forskningsmiljøer, forvaltningsorganer og miljøorganisasjoner muliggjør samarbeid og innovasjon som bidrar til utvikling av etatens tjenesteområder. Etaten har blant annet et tett samarbeid med Norges miljø- og biovitenskapelige universitet (NMBU) og deltar i flere internasjonale forsknings- og utviklingsprosjekter, som blant annet de EU-støttede prosjektene TRUST og DESSIN.

Miljøregnskap

Etaten har igangsatt arbeidet med å utvikle virksomhetens miljøregnskap. Dette skal identifisere muligheter for utslippsreduksjon og energieffektivisering, og forenkle fastsetting av utslippsmål og rapportering på utslipp, og skal gi økt forståelse for VAVs utslippsprofil og hvordan etatens utslipp påvirker omverdenen.

3 Mål og måltall

- Behovet for rent drikkevann til byens vannkunder skal dekkes
- Avløpsvann skal håndteres på en slik måte at miljø, fjord, biologisk mangfold og brukertilvarelsen ivaretas

Nøkkeltall for: Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Vann:			
Vannproduksjon målt i mll. m ³ pr. år	102	101,2	100,9
Antall ledningsreparasjoner	222	180	188
Antall brudd på servicegarantien som er registrert	3	12	13
Avløp:			
Behandlet avløpsvann mill. m ³ pr. år	121	118,6	110,6
Antall kjelleroversvømmelser pga. kloakkstopp	7	38	32
Antall kjelleroversvømmelser i forbindelse med nedbør	21	3	9
Miljø:			
Antall meter gjennomåpning av elver og bekker		220	300

Måltall for: Kap. 620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Vann:				
Andel produsert vann med to hygieniske barrierer	99,5 %	99,9 %	99,8 %	99,8 %
Tilfredsstille vannforskriftens hygieniske, kjemiske og fysiske krav	-	100,0 %	100 %	100 %
Lekkasjeandel på nettet beregnet etter 160l p/d	< 28 %	31,50 %	< 28 %	< 28 %
Fornyelsestakt vannledninger	1 %	1,2 %	1 %	>1 %
Avløp:				
Ant. Avvik på utslippstillatelse Bekkelaget (nitrogen og	0	1	0	0
Ant. TKB medianverdien Pr. 100 ml. på badeplasser	<100	464	<100	<100
Fornyelsestakt avløpsledninger	1 %	1 %	1 %	>1 %
Kunde				
Respondenter i undersøkelser skal være tilfreds med våre	80 %	82 %	80 %	>80 %
Miljø				
Mengde produsert biogass (Nm3)	2 200 000	2 053 918	2 000 000	2 500 000
Biogass andel oppgradert biometan	80 %	74,8 %	80	>80 %

4 Strategier og tiltak

- Vedlikeholdet av byens vann- og avløpsnett videreføres i 2015
- Utvidelse av Bekkelaget avløpsrensaneanlegg og rehabilitering av anlegg på VEAS (Vestfjorden avløpsselskap) for å sikre fremtidig kapasitet på avløpsrensing videreføres.
- Sikringstiltak mot uønskede hendelser tilknyttet byens vannforsyning iverksettes
- Det skal i 2015 utarbeides informasjonskampanjer om overvannsproblematikk, og etaten vil i samarbeid med kommunens øvrige involverte etater følge opp private og offentlige utbyggingsplaner, slik at overvannshåndtering blir ivaretatt
- Et nytt og forbedret anlegg bygges vinteren 2014/2015 for å holde vannstanden i Østensjøvannet på et ønsket og stabilt nivå

- For å få en reduksjon i vannforbruket vektlegges informasjonsarbeid overfor innbyggerne

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er lagt inn 84,0 mill. for tilbakebetaling til abonnenter som er blitt belastet med for høyt gebyr. Årsaken er feil på vannmålere. Omfattende testing har vist at feilmålingen skyldes gradvis begroing av målerne, og ikke fabrikkasjonsfeil. Foreløpige beregninger viser at det totale beløpet som skal betales tilbake er ca. 90,0 mill. Arbeidet med å tilbakebetale for mye betalt gebyr starter i 2014 og avsluttes i 2015.

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 0,3 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 20,2 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)			
00 Lønn og sosiale utgifter	114 194	0	0
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	894 491	1 047 308	1 094 400
03 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	5 281	0	0
Sum utgifter	1 013 966	1 047 308	1 094 400
06 Salgsinntekter	-674	0	0
07 Refusjoner	-8 135	-2 200	-2 200
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-7 500	0	0
Sum inntekter	-16 309	-2 200	-2 200
Netto utgifter	997 657	1 045 108	1 092 200

Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

620 Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
103 037 Skullerud-Enebakkveien	100 000	30 600	19 400	0	0	0	50 000	1/06 - 4/19
104 003 Bjørvika	150 000	91 995	6 000	7 000	7 000	7 000	31 005	1/05 - 4/19
104 006 Enebakkveien-Åsland Hvl.	50 000	30 000	20 000	0	0	0	0	1/07 - 4/14
109 008 Frognervelven	110 000	76 700	14 000	12 000	7 300	0	0	1/09 - 4/13
109 009 Hoffselven	108 000	17 700	15 000	15 000	25 000	2 000	33 300	1/10 - 4/19
110 009 Akerseiva øvre - del II	80 000	75 000	5 000	0	0	0	0	1/10 - 4/16
110 010 Alna II	170 000	97 600	33 000	19 000	10 000	10 400	0	1/11 - 4/18
111 009 Majorstutunnelen	117 300	76 800	1 000	1 000	1 000	0	37 500	1/11 - 4/18
113 055 Teglverksdammen	60 000	40 000	20 000	0	0	0	0	1/13 - 4/15
114 002 Akerseiva Øvre del III	85 000	15 000	0	45 000	18 000	7 000	0	1/14 - 4/16
114 003 Ljanselva	100 000	5 000	20 000	15 000	41 000	19 000	0	1/14 - 4/16
114 018 Bekkelaget avløpsrenseanlegg - utvidelse	2 740 000	100 000	220 000	250 000	500 000	500 000	1 170 000	1/14 - 4/19
115 017 Ufordelte prosjekter			493 000	650 000	490 000	500 000		Løpende
115 018 Videreføring saneringsplan vann			145 000	159 000	166 000	166 000		Løpende
115 019 Div. prosjekter initiert av hovedplan vann			10 000	0	10 000	10 000		Løpende
115 020 Risløkka saneringsplan	75 000		35 000	40 000	0	0	0	1/15 - 4/16
115 021 Akerseiva nedre II	90 000		38 000	33 000	9 000	10 000	0	1/15 - 4/18
Sum investeringsutgifter			1 094 400	1 246 000	1 284 300	1 231 400		
115 017 Ufordelte prosjekter	Tilskudd fra andre		-2 200	0	0	0		
Sum kapittel finansiering			-2 200	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			1 092 200	1 246 000	1 284 300	1 231 400		

Bjørvika

Prosjektet følger den øvrige utbyggingen i området. Dette har medført en forskyvning av investeringene.

Teglverksdammen

I Planleggingsprogrammet for Ensjo og i VPOR (Veiledende Prinsippplan for det Offentlige Rom) på Ensjo, som begge er vedtatt av Bystyret, er det bestemt at Hovinbekken skal åpnes gjennom Ensjo og at overvann skal håndteres i størst mulig grad åpent på Ensjo og føres frem til åpen bekk. Dette er også nedfelt i utbyggingsavtaler mellom kommunen og utbyggere på En-

sjø. Hovinbekken er i dag lukket fra Økern og ned til fjorden. Vannkvaliteten i Hovinbekken er dårlig og blir dårligere nedstrøms Økern. For å oppnå tilfredsstillende vannkvalitet i Hovinbekken gjennom Ensjoen ble det tidlig besluttet å etablere en rensedam på Teglverkstomta. VAV har ansvar for håndtering av avløpsvann og vannkvaliteten på bekkevannet, og vil derfor ha ansvar for etablering av rensedammen.

Akerseiva Øvre del III og Ljanselva

Oslo kommune skal ha et ledningsnett med god kapasitet og kvalitet. God kapasitet vil redusere mengden

overløp til vassdrag og fjord. For å sikre god vannkvalitet og for å redusere antall kjelleroversvømmelser, skal det gjøres tiltak på alle overløp som forurensrer vassdrag oftere enn hvert tredje år. I arbeidet med å sikre et funksjonelt avløpsnett foreslås det derfor en ytterligere styrking av rehabiliteringsarbeidet gjennom å opprette to nye områdeprosjekter i Akerselva og Ljanselva.

Bekkelaget avløpsrenseanlegg – utvidelse

Utvidelse av Bekkelaget renseanlegg er et miljøtiltak for å bedre vannkvaliteten i Bjørvika og indre Oslofjord. Prosjektet er for tiden Oslos største miljøprosjekt. Bekkelaget produserer biometan som benyttes til drivstoff. Produksjonen i 2013 var på ca. 18 GWh, mens produksjonen i 2030 er stipulert økt til 30 GWh.

Ufordelte prosjekter

Ufordelt prosjekt er et samleprosjekt som omhandler tiltak innenfor områdene byutvikling, vann i by, vann, avløp og verktoy.

Risløkka saneringsplan

Det er registrert mange kloakktilbakeslag som i all hovedsak har skjedd i forbindelse med nedbørshendelser.

Ledninger i området har vært utsatt for en rekke brudd. Bruddene viser at ledningene er sterkt begrodd. Brannvannsdekningen i området er heller ikke forsvarlig. Arbeidet omfatter graving av nye ledninger for vann, spillvann og overvann, samt ny overvannsledning for utslipp fra Midtveien til Hovinbekken.

Akerselva nedre II

Akerselva Nedre II er en videreførelse av Akerselva-prosjektene og er en del av behovsplan avløp iht. Hovedplan avløp og vannmiljø 2014-2030. Dette er investeringer for å oppnå badevannskvalitet i Akerselva og indre Oslo fjord.

Renovasjonsetaten – selvkost

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	125 672	147 569	145 034
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	351 496	366 229	424 630
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	170 342	180 061	185 049
14 Overføringsutgifter	2 488	2 398	2 439
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	13 100	0	0
Sum utgifter	663 098	696 257	757 152
16 Salgsinntekter	-617 884	-666 602	-751 252
17 Refusjoner	-4 603	0	0
18 Overføringsinntekter	-116	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-13 100	0	0
Sum inntekter	-635 702	-666 602	-751 252
Netto utgifter	27 396	29 655	5 900

1 Ansvarsområde

Renovasjonsetaten- selvkost er etatens forvaltningsdel og skal ivareta kommunens ansvar og myndighet innen den tvungne kommunale renovasjon (husholdningsavfall) på en miljø- og kostnadseffektiv måte.

2 Situasjonsbeskrivelse

Avfallsplan for Oslo kommune 2006-2009 (sak 239/06) er førende for etatens arbeid. Avfallsplanen legger blant annet opp til minst 50 % materialgjenvinning av

husholdningsavfallet. Dette målet kan nås i 2018. Samtidig skal alt farlig avfall tas forsvarlig hånd om. Etatens tjenester rettet mot husholdningene er innsamling av rest- og papiravfall fra alle husstander, mottak av avfall på to store gjenbruksstasjoner, 8 minigjenbruksstasjoner, sesongbaserte hageavfallsmottak, 846 returpunkter for glass- og metallemballasje, 35 miljøstasjoner for farlig avfall og årlig innsamling av farlig avfall og juletrær i hele byen. I tillegg mottas tekstiler i utplasserte tekstiltårn i hele byen gjennom et samarbeid med Uff og Fretex. Husholdningene belastes sin andel

av Grønmo og Rommen deponi som nå er stengt for ytterligere mottak av avfall.

Utsortering av matavfall og plastemballasje i restavfallsbeholderen startet opp i utvalgte deler av byen høsten 2009. Hele byen hadde fra juni 2012 tilbud om kildesortering av matavfall og plastemballasje. Oslos husholdninger legger mat og plastavfallet i grønne og blå poser som så sorteres ut fra restavfallet i kommunens optiske sorteringsanlegg.

Arbeidet med å øke materialgjenvinningsgraden av husholdningsavfallet fortsetter i 2015, blant annet med målrettede informasjonstiltak. Målet er 50 % materialgjenvinning av husholdningsavfall i 2018, og å oppnå 42 % i 2015.

I 2013 var ombruk og gjenvinning av husholdningsavfallet på 97 %. Oslo kommune har dermed nådd det nasjonale målet om at minst 75 % av alt husholdningsavfall skal gjenvinnes (sum av material- og energigjenvinning).

Etaten har fokus på oppfølging av særskilte avvik med tanke på kildesortering og avfallskvalitet meldt fra transportører og fra Energigjenvinningsetaten. Dette foregår gjennom befaringer, vurdering av renovasjonsløsninger og kommunikasjonstiltak som gjennomføres i samarbeid med husstandene/borettslagene. Etaten vil videreføre ordningen med nivåmålere med behovsstyrt tømning i returpunktene for glass og metallemballasje. Der det er behov, økes tettheten av returpunkter og/eller dagens plassering revurderes. Videre arbeides det med å inngå avtaler for omsetning av ombruksartikler med arbeidstreningsbedrifter i Oslo. Strategien for å nå målsettingen er at etaten endrer sin vareflyt fra å opptre som detaljist på sine anlegg til å bli en grossistvirksomhet med avtalepartnere i detaljistledet.

For å sikre brukerne pålitelig tilgang til grønne og blå poser jobber etaten for å videreutvikle dagens samarbeid med butikkedene. Etaten skal også se på muligheten for å innføre en tredje beholder for fargede poser der dette er mulig. I områder hvor en tredje beholder er innført kan restavfallet kjøres direkte til energigjenvinning. Dette medfører at både kapasitet og kvalitet inn til optisk sortering bedres.

Renovasjonsetatens store gjenbruksstasjon på Haraldrud er midlertidig, men reguleringsplanarbeidet for området og utredningsarbeidet for etablering av en permanent gjenbruksstasjon har startet opp. Både når det gjelder tomter og infrastruktur er det nødvendig å sikre fremtidige arealbehov for å opprettholde dagens tjenesteproduksjon.

Innsamling av avfall fra husholdningenes avfallsbeholdere er konkurranseutsatt. I innsamlingskontraktene er miljøfaktorer vektlagt, og renovasjonsbilene som be-

nyttes går i all hovedsak på biogass. Innsamlet restavfall, matavfall og plastemballasje leveres til Energigjenvinningsetatens (EGE) anlegg til selvkostpris. Mottatt hageavfall, inkl. juletrær, komposteres og selges på etatens mottaksanlegg for kildesortert avfall. Alt øvrig kildesortert avfall fra innsamlings- og mottakstjenestene er konkurranseutsatt og avhendes i markedet. Et kundeinformasjons- og kontrollsystem sørger for at informasjonsflyten mellom kunde, transportør og etaten fungerer godt.

Tatt i betraktning de omfattende renovasjonstjenestene Oslo tilbyr, er gebyret på nivå med sammenlignbare byer. I tillegg kan husholdningene levere grovavfall på gjenbruksstasjonene opp til 3 kubikk per levering uten ekstra kostnad. Renovasjonsgebyret beregnes ut i fra størrelsen på restavfallsbeholderen. Dette gir husholdningene incentiver til å redusere mengden restavfall ved å sortere ut mest mulig av avfallet ved å benytte tjenester som papirinnsamling, gjenbruksstasjoner, returpunkter, miljøstasjoner og hageavfallsmottak.

Renovasjonsetaten arbeider også med å finne nye behandlingsmetoder for avfallsfraksjoner som i dag ikke kan gå til materialgjenvinning, og med å måle mengden farlig avfall i avfallsstrømmer (plukkanalyser) og igangsette tiltak der det forekommer avvik. Etaten identifiserer, utsorterer og håndterer nye fraksjoner, som for eksempel vinduer med klorparafiner og kommuniserer viktigheten av å redusere mengden farlig avfall på avveie.

Kapittel 640 Renovasjonsetaten - selvkost er rendyrket til å omfatte den tvungne kommunale renovasjonen og gir direkte uttrykk for selvkostberegningen. Renovasjonsgebyret fastsettes iht. retningslinjer fra Kommunal og regionaldepartementets (H-3-14), samt SFT's veileder "Veiledning om beregning av kommunale avfallsgebyrer" (TA-2001/2004).

De største utfordringene når det kommer til materialgjenvinning blir å øke sorteringsatferden hos innbyggerne slik at etatens langsiktige målsetting om min. 50 % materialgjenvinning kan nås, samt redusere mengden løst grovavfall og hageavfall i avfallsbeholderen slik at avfallskvaliteten øker og reduserer svinn i verdikjeden og driftsforstyrrelser i sorteringsanlegg.

3 Mål og måltall

- Byens innbyggere skal sikres tilgang til brukervennlige og tilgjengelige renovasjonstjenester
- Renovasjonsetaten skal øke ombruksandelen av husholdningsavfall
- Andel husholdningsavfall som materialgjenvinnes skal økes til 50 % innen 2018
- Alt farlig avfall skal tas hånd om på en forsvarlig måte

Nøkkeltall for: Kap. 640 Renovasjonsetaten - selvkost	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Avfallsmengder			
Antall tonn husholdningsavfall totalt	240 208	228 896	228 655
KOSTRA-indikatorer			
Antall kilo husholdningsavfall per innbygger	392	367	360
Antall husholdningsbesøkende på gjenbruksstasjonene	647 475	676 758	757 304
Antall kilo farlig avfall per innbygger	2,0	2,2	2,1

Måltall for: Kap. 640 - Renovasjonsetaten - Selvkost	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Antall tonn husholdningsavfall ut fra egne anlegg i tonn (ombruk)	730	550	914	914
Andel husholdningsavfall til materialgjenvinning (i % av total husholdningsavfall)	47 %	37 %	40 %	42 %
Andel farlig avfall i avfallstrømmer der det ikke skal være farlig avfall (i % av totalt husholdningsavfall)	0,37 %	0,17 %	0,30 %	0,28 %
Antall klager (i % av antall tømminger i innsamlingen)	0,05 %	0,04 %	0,05 %	0,05 %

4 Strategier og tiltak

- Det vil i 2015 arbeides med rullering av eksisterende avfallsplan for Oslo
- For å øke materialgjenvinningsgraden vil det i 2015 gjennomføres målrettede informasjons-tiltak for å øke forståelsen av hvor viktig abonnentenes bidrag til det kretsløpsbaserte avfallssystemet er
- Renovasjonsetaten skal se på mulighetene for å benytte kriterier for sorteringsadferd og kvalitet, slik at tilleggsgebyr eller andre korrektive tiltak kan innføres ved grove overtredelser

- Adgangskontroll på gjenbruksstasjoner prøves ut i 2015
- Ny gjenbruksstasjon på Smestad ferdigstilles i 2015

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 3,0 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 7,0 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)				
00 Lønn og sosiale utgifter	865	0	0	
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	31 660	145 100	127 000	
Sum utgifter	32 525	145 100	127 000	
07 Refusjoner	-24	0	0	
Sum inntekter	-24	0	0	
Netto utgifter	32 501	145 100	127 000	

Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser

640 Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
113 025	Smestad gjenbruksstasjon	271 000	154 000	117 000	0	0	0	0	1/13 - 4/14
114 016	Grønmo-deponi - avvikling	57 200	3 100	10 000	18 100	12 100	13 900	0	1/14 - 4/18
	Sum investeringsutgifter			127 000	18 100	12 100	13 900		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			127 000	18 100	12 100	13 900		

Smestad gjenbruksstasjon

Bygging av permanent innebygget moderne gjenbruksstasjon for Oslo vest med tilrettelegging for økt ombruk og materialgjenvinning.

Avslutning av avfallsdeponi – Grønmo

Prosjektet er bevilget totalt 220,0 mill.. Prosjektet har en fordeling mellom hushold og næring på henholdsvis 26 % hushold og 74 % næring (ref. kap. 643 Renovasjonsetaten – næring). Tildelingen er fordelt over prosjektets levetid, 2014- 2018.

Klima- og energiprogrammet**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
770 Klima- og energiprogrammet (MOS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	2 124	0	7 500
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	12 029	0	23 880
14 Overføringsutgifter	36 695	0	37 000
Sum utgifter	50 848	0	68 380
17 Refusjoner	-2 766	0	-7 550
18 Overføringsinntekter	0	0	-10 500
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-12 107	0	0
Sum inntekter	-14 873	0	-18 050
Netto utgifter	35 975	0	50 330

1 Ansvarsområde

Foretaket Klima og energi Oslo KF ble vedtatt opprettet for blant annet å forvalte Oslos kommunes Klima- og energifond. Klima- og energifondets midler skal stimulere tiltak som gir reduserte klimagassutslipp, redusert eller mer effektiv energibruk og/eller bedre luftkvalitet i tråd med fondets vedtekter. Kjernevirksomheten er en tilskuddsordning som skal stimulere private byggeiere i Oslo til å gjennomføre tiltak som reduserer klimagassutslippene i tillegg til å redusere og effektivisere energibruken. Omlegging til energibruk som gir renere luft i Oslo er også et viktig mål.

Som et første trinn for å oppfylle bystyrevedtak 194/11 om etablering av et Klima- og energi KF er fagmiljøene i Oslos energistrategiarbeid og forvaltningen av

Klima- og energifondet samordnet i en midlertidig etat, *Klima- og energiprogrammet*, med varighet ut 2015. Byrådets utgangspunkt for valg av organisasjonsform er å sikre best mulig måloppnåelse og effektive virkemidler for å redusere klimagassutslipp og energibruk i Oslo.

Hovedformålet for den midlertidige etaten vil være tilsvarende formålet for Klima og energi KF. I tillegg til å forvalte tilskuddsordningen får etaten i oppdrag å ferdigstille Klima- og energistrategien, og å sikre utarbeidelse av implementeringsplanen for denne. Den midlertidige etaten skal i tillegg utrede hvordan alternative organisasjonsformer for kommunens klima- og energiarbeid vil kunne gi best mulige resultater i form av oppnåelse av kommunens miljø- og klimamål.

2 Situasjonsbeskrivelse

Den midlertidige etaten, Klima- og energiprogrammet, skal bidra til å sikre kommunens innsats for å oppnå varige reduksjoner i stasjonær energibruk og i utslipp av klimagasser fra både bygg- og transportsektoren i det totale energisystemet som Oslo utgjør. Innfasing av fornybare energikilder og effektivisering av stasjonær energibruk er viktige satsingsområder. Etaten skal innenfor sine budsjetttrammer legge fram forslag til utvikling av sitt ansvarsområde.

Etaten skal bidra til å øke kommunens kompetanse innenfor klima og energieffektivisering, og ha tilgang på faglig utredningskapasitet. Etaten skal ha ansvar for å utrede og videreutvikle tjenester rettet mot industrielle kunder, borettslag og mindre enheter for å sikre finansiering av energieffektivisering. I tillegg skal etaten sikre at kommunen opprettholder en oversikt over status og framdrift på viktige klimatiltak. Virksomheten har nå et utvidet samarbeid med Enova, med tanke på å samordne støtteordningene, slik at Oslos innbyggere får bedre nytte av den landsdekkende støtteordningen. Dette vil føre til en omlegging i tilskuddsprofilen i løpet av 2015.

I henhold til EØS-avtalens regler om offentlig støtte må alle nye støttetiltak notiseres. Dette gjelder også end-

ringer i eksisterende støtteordninger. Siden 1992 da EØS-avtalen trådte i kraft er det foretatt vesentlige endringer i kommunens støtteordning. Søknad om notifikasjon av støtteordningen fra Klima- og energifondet er derfor påkrevd. Arbeidet er igangsatt med bistand fra Kommuneadvokaten.

Den viktigste risikozonen for foretaket er tilskuddsutbetalingene. Det gjennomføres kontroll med utbetalingene gjennom utstrakt bruk av sidemannskontroller, kontroller av alle fakturaer fra gjennomførte prosjekter, samt jevnlig stikkprøvekontroller.

3 Mål og måltall

- Forvalte Klima- og energifondet på en effektiv og fremtidsrettet måte
- Bidra til at bruk av fossil energi til oppvarming av bygg fases ut innen 2020
- Bidra til effektivisering av energibruken i Oslo
- Bidra til å nå klimamålsetningen om halvert CO₂-utslipp i Oslo i 2030, gjennom å tilrettelegge for etablering og implementering av nødvendige tiltak for overgang fra fossil til fornybar energi

Nøkkeltall for: Kap. 770/051 Enøk	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Gjennomført energisparing GWh/år 1)	90,4	55,1	54,4
Antall oljefyr utfaset med tilskudd fra Klima- og energifondet	328	269	204
Redusert svevestøv fra vedfyring i tonn	6,2	6,5	5,5

1)Utslippsfaktoren for elektrisitet er endret i 2013, noe som gir en reduksjon i beregnet redusert CO₂-utslipp.

Måltall for: Kap. 770/051 Enøk	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Antall tonn reduserte klimagassutslipp ved utfasing av oljefyr med støtte fra Klima- og energifondet (CO ₂ -ekv)		7 831	11 500	10 000

4 Strategier og tiltak

- Sikre optimal utnyttelse av Klima- og energifondet ved å gjøre jevnlig vurderinger av behov for justeringer i støtteberettigede tiltak og slik ta høyde for teknologisk utvikling og andre støtteordninger
- Bidra til å ferdigstille Klima- og energistrategien, og sikre en helhetlig gjennomgang av mål og virkemidler som grunnlag for handlingsplan og implementering av strategien

- Utrede tiltak for innovasjon og utvikling av tjenester og nettverk for å nå kommunens klima- og miljømål og videreutvikle Oslo som Smart by
- Utforske satsing på solenergi og bruk av solcellepaneler, spesielt på nybygg

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er ingen merknader til driftsbudsjettet.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
770 Klima- og energiprogrammet (MOS)			
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	10 727	0	15 000
Sum utgifter	10 727	0	15 000
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-10 987	0	0
Sum inntekter	-10 987	0	0
Netto inntekter	-260	0	15 000

Det er avsatt 15 mill. til utlån Enøk- og klimatiltak.

7 Forslag til verbale vedtak

Forbruket av Klima- og energifondet styres gjennom verbalvedtak som gir rammer for tilsagn om tilskudd og lån. Utbetalingene av tilskuddene kommer normalt ikke før 1-3 år etter at tilsagn er gitt. Det er derfor bare en viss sammenheng mellom tilsagnsrammen for 2015 og utbetalingsbudsjettet for samme år. Det foreslås følgende verbalvedtak for 2015:

I 2015 kan Klima- og energiprogrammet gi tilsagn om tilskudd innenfor en ramme på 45,0 mill. og tilsagn om lån innenfor en ramme på 45,0 mill. Det kan maksimalt gis 1,0 mill. i lån til et enkelt prosjekt.

Oslo Havn KF

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
060 Oslo Havn KF (MOS)			
Netto driftsresultat	-36 049	-18 600	-17 700

1 Ansvarsområde

Oslo Havn KF skal sørge for en effektiv og rasjonell havnedrift, tilrettelegge for miljøvennlig sjøtransport, føre oppsyn med trafikken i havnedistriktet, samt forvalte havnens eiendommer og innretninger på en økonomisk og miljømessig god måte.

Virksomheten i Oslo Havn KF reguleres av lov om havner og farvann, lokal forskrift om bruk av og orden i Oslo havnedistrikt, samt vedtekter fastsatt av bystyret for Oslo Havn KF.

Oslo Havn KF har ansvar for at internasjonale krav til havnesikkerhet for godkjente havner og havneavsnitt overholdes. De økonomiske forutsetningene for havnevirksomheten er gitt gjennom havne- og farvannsloven,

som blant annet fastsetter at havnekapitalen skal holdes regnskapsmessig adskilt fra kommunens øvrige midler, og at havnekapitalen kun skal benyttes til havnevirksomhet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Oslo havn er Norges viktigste importhavn. Havnetrafikken er i nær relasjon til øvrig godstransport i regionen. Oslo Havn KF står i en konkurransesituasjon i forhold til andre havner og veitransport. Det er derfor viktig for foretaket å yte best mulig service til norske og utenlandske kunder ved å tilrettelegge for en effektiv gods- og passasjerhåndtering. Satsning på en ny, moderne og mer effektiv havn innebærer endringer både organisatorisk og driftsmessig.

Oslo Havn KF er en av byens største byutviklingsaktører. All virksomhet i havna er basert på symmetrisk utvikling mellom havneutvikling og byutvikling. Etter hvert som havnearealer fristilles og avgis til annen anvendelse, svekkes foretakets inntektsside, idet grunnlaget for leieinntektene reduseres. Slik inntektsreduksjon skjer gradvis utover i økonomiplanperioden.

Finansiering av investeringene i økonomiplanperioden vil i økende grad måtte skje ved uttak fra datterselska-

pet HAV Eiendom A/S (HAV E). Dette er i tråd med havneplanen hvor det er forutsatt at salg av byutviklingseiendommer skal finansiere omstruktureringen av havna på mindre arealer. I tillegg legges det i økonomiplanperioden opp til bidrag fra drift, men på et lavere og avtagende nivå i forhold til de senere årene. Uttak fra HAV E i økonomiplanperioden 2015 - 2018 er ikke endelig avklart med styret i HAV E og må ses som tentative forslag til uttak.

Årstall	2014	2015	2016	2017	2018
Uttak inntil	160,0 ¹⁾ mill.	259,0 mill.	175,0 mill.	150,0 mill.	169,0 mill.

¹⁾ Justert 2014-budsjett. Opprinnelig vedtatt 2014-budsjett (DOK 3) 260,0 mill.

Det er lagt til grunn at uttakene ikke skal sette HAV E i en slik situasjon at selskapet må ta opp lån for å oppfylle uttakskravene. Det forutsettes at havnestyret som generalforsamling i HAV E fatter de nødvendige vedtak.

Disse betydelige finansielle bidragene fra HAV E er avgjørende for å kunne slutføre utbyggingen på Sjørsøya inkludert overflytting fra Ormsund containerterminal til Sjørsøya.

3 Mål og måltall

- Sjøtransportens andel av godstransport skal økes
- Oslo havn skal være en attraktiv havn
- Godsomsetningen skal øke med 50 % i 2030 i forhold til 2011
- Passasjertrafikken skal øke med 40 % i 2030 i forhold til 2011
- Miljøvennlig havn og pådriver for miljøvennlig sjøtransport
- Bidra til at Oslo er en attraktiv by

4 Strategier og tiltak

- Løpende sikring av farled/seilingsdybde i Oslo Havn

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
060 Oslo Havn KF (MOS)			
Sum investeringsutgifter	176 487	343 550	276 800
Sum finansiering	-176 487	-343 550	-276 800

- Jevnlig oppgradering av flytende materiell og innkjøp av nye kraner
- Anlegge nye oppstillingsarealer i flere plan for bakketransport til og fra ferge, samt ombygging av eksisterende passasjerterminalbygg
- Arbeide for å etablere landstrøm på Vippe-tangen
- Havnearealer som ikke benyttes transformeres til byområder

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det forventes en svekkelse av nettodriftsresultatet i økonomiplanperioden, fra 18,6 mill. i 2015 til 10,0 mill. i 2018. Det er da forutsatt ikke opptak av nye lån og dermed ingen økning av finanskostnadene. Hovedelementene i denne utviklingen er reduserte leieinntekter og økte lønns- og sosiale kostnader.

Det forventes på sikt en økning av lo/lo-trafikken som vil bidra til en forbedring av driftsøkonomien. For perioden fram til 2018 er det imidlertid bare forventet en beskjeden volum- og inntektsøkning som er innarbeidet. HAV's prissatser og kontraktsvilkår overfor terminaloperatører må utformes slik at framtidig positivt dekningsbidrag sikres.

Investeringsoversikt – med prosjektbeskrivelser av prioriterte områder**Investeringsbudsjettet**

		Beløp i 1000 kr			
Prosjektnr		Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017	Forslag 2018
060	Oslo Havn KF (MOS)				
115910	Mål 1 Mer transport på sjø	9 500	0	5 000	0
115920	Mål 2 Effektiv og veldreven havn	24 300	33 000	61 500	49 000
115930	Mål 3 50% Mer gods (fra 2013 til 2030)	223 000	142 500	76 000	120 000
115940	Mål 4 40% Mer passasjerer (fra 2013 til 2030)	0	0	7 000	0
115950	Mål 5 Miljøvennlig Havn og Sjøtransport	1 000	1 000	1 000	1 000
115960	Mål 6 Bidrag til Oslo som attraktiv by	19 000	13 500	10 000	9 000
Sum investeringsutgifter		276 800	190 000	160 500	179 000
Avsetning til Havnefond KF		0	0	200	0
Sum finansieringsbehov		276 800	190 000	160 700	179 000
Overføring fra driftsbudsjettet		-17 700	-15 000	-10 700	-10 000
Utbytte fra HAV-eiendom		-259 000	-175 000	-150 000	-169 000
Bruk av havnefondet		-100	0	0	0
Sum finansiering		0	0	0	0

Mål 1 Mer transport på sjø

Består av flere prosjekter som:

- Mudring/utdyping av havnebassenget. Det er løpende behov for å sikre farled/seilingsdybde i Oslo havn
- Fjerne en grunne, Blindskjærboen

Mål 2 Effektiv og veldreven havn

Består av flere prosjekter som:

- Oppgradering av blant annet fortøyningsflåte i Sjursøybassenget og oppgradering av «Falk» med behov for nye elektroniske instrumenter til dagens drift (navigasjonssystemer etc).
- Flytende materiell må skiftes ut og moderniseres med jevne mellomrom, i tillegg til nye arbeidsoppgaver
- IKT. System for trafikksentralen og nytt system for økonomitransaksjoner må integreres, gjenbruk av data. Det må utveksles data med KYV's nye SNS system som planlegges i drift fra 1. juli 2015.
- Katodisk beskyttelse på Nordre Akershuskai, Kneppeskjærutstikkeren, Kongshavnkaiene, Hjortnes Vest, Kneppeskjær øst og Ormsund-kaia
- Oppgradering av kaier som Honnørbyrgga og Rådhusbryggepromenaden, Akershusutstikkeren, Vippetangen og utstikker III, Vestre Hjortnes tverrkai og Utstikker II, vest
- Lokaler til terminalarbeiderne. HAV må tilby terminalarbeidere et felles lokale som tilfredsstiller dagens og framtidig behov. Dette inne-

bær garderobe- og velferdslokaler samt noe kontor så nære Sjursøya containerterminal som mulig for å få så effektiv løsning som mulig.

Mål 3 50 % mer gods

Består av flere prosjekter som:

- Anskaffelser Containerkraner/STS kraner. Det er besluttet å kjøpe 3 STS kraner som har en estimert pris pr. kran på 70,0 mill. (kjøpt 2 og opsjon på 1 kran).
- Anskaffelser Stablekraner/RTG. Det er besluttet å kjøpe 8 RTG kraner som har en estimert pris pr. kran på 14,0 mill.
- Sjursøya containerterminal. I budsjett for 2015 er midler til Sjursøya containerterminal trinn 2 inkl. anskaffelse av kraner prioritert høyt. Byggearbeidene er påbegynt i 2014 og planlegges ferdigstilt i løpet av 2015. Tiltaket innebærer en forlengelse av kaia 361 m vestover og opparbeidelse av området bak til et effektivt terminalområde.
- Tilrettelegge for mer bulklast, Søndre Kongshavnkai rehabilitering. Søndre Kongshavnkai er i svært dårlig forfatning og har behov for rehabilitering.

Mål 4 40 % mer passasjerer

Består av flere prosjekter som:

- Hjortnes fergeterminal. Anlegge nye oppstillingsarealer i flere plan for bakketransport til og fra ferge. Ombygging av eksisterende passasjerterminalbygg.

- Ny fergeterminal Revierkaia. Foreløpige planer legger opp til at nytt terminalbygg trekkes nærmere Skippergata/Akershusstranda, mens tidligere areal for terminalbygg avsettes til byutviklingsformål

Mål 5 Miljøvennlig havn og sjøtransport

Består av flere prosjekter som:

- Etablering Landstrøm Vippetangen. Oslo Havn KF jobber for et renere hav, friskere luft og grønnere by. Flere bruker landstrøm i Oslo havn (hele året). Det gir bedre lokal luftkvalitet og redusere miljøbelastningen fra sjøtransporten.

Mål 6 Bidrag til Oslo som attraktiv by

Består av flere prosjekter som:

- Havne/byutvikling Filipstad. Transformere havnearealer som ikke skal benyttes til passasjerfergevirksomhet til byområder. Det er utarbeidet et forslag til områderegulering som er oversendt for politisk behandling og vedtak. Forslag til detaljregulering for to delområder (Hans Jægers kvartal og Hjortnes) er under utarbeidelse og forventes oversendt til politisk

behandling i løpet av 2014.

- Havnepromenade. Havnepromenaden er en del av de bærende premissene for utviklingen av Fjordbyen og vil bestå av mange ulike delstrekninger. Oslo Havn KF skal ta sitt ansvar for å opparbeide Havnepromenaden på sine arealer. Det er derfor satt av en sekkepost med midler til både planleggingsarbeidet samt gjennomføring av mindre tiltak som testbeds mv. Jobbe med forprosjekter, samt etablere mindre tiltak som testbeds mv.
- Akershusstranda - Nordre Akershuskai – Akershusutstikkeren. Oppgraderingen av Nordre Akershuskai pluss Akershusutstikkeren er en del av utviklingen av Havnepromenaden i Oslo. Det tas sikte på å oppgradere overflate dekke, finne bedre løsning for søppelhåndtering og få inn nye møbler mv. Utvikles med relativt enkel standard da det foreløpig ikke er avklart om Fjordtrikken skal gå her, hvilket betyr større ombyggingsarbeider.
- Vippetangen planarbeid – byutvikling. Aktiviteter, attraksjon og annet tilbud vil kunne trekke publikum ut til et annerledes område langs sjøen.

9. KULTUR OG NÆRING

Sektor for kultur og næring omfatter områdene kultur, næring, mangfold og integrering, i tillegg til gravferd og tilskudd til Den norske Kirke og andre tros- og livssynssamfunn, samt energigjenvinning.

Området omfatter også kommunens eierfunksjoner i flere aksjeselskaper og eiendomsforetak.

Videre har sektoren ansvar for utarbeidelsen og oppfølgingen av Oslos søknad om å få arrangere De olympiske og paralympiske vinterleker i 2022.

I Sak 1 Del 1 er sektoren i hovedsak omtalt under overskriften «Talentenes by».

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett - økonomiplan			
		2015	2016	2017	2018
Sum utgifter	1 691,1	1 694,2	1 550,0	1 541,9	1 566,5
Sum inntekter	-861,1	-852,9	-837,3	-848,9	-869,4
Netto utgifter	830,0	841,4	712,7	693,0	697,1

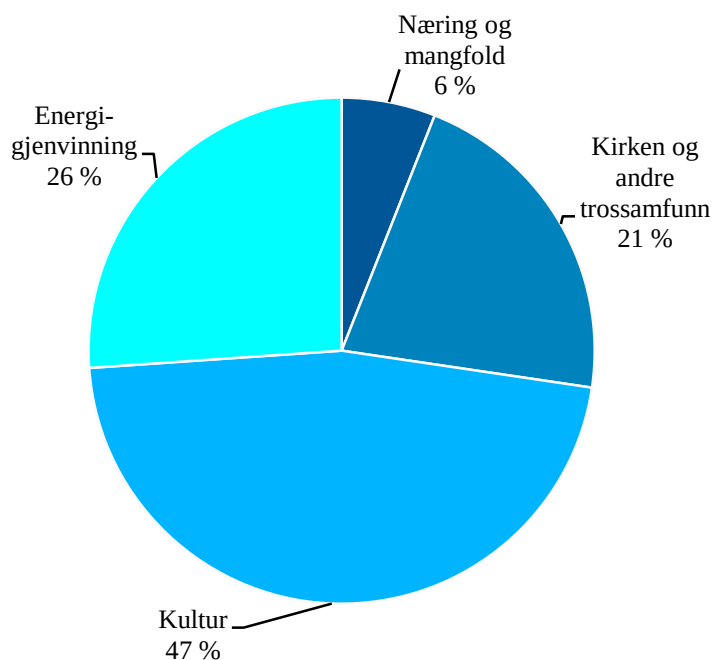
Beløp i mill.

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 3,1 %

Økonomiplanperioden omfatter i tillegg følgende investeringer:

- 2,5 mrd. til nytt hovedbibliotek
- 2,3 mrd. til nytt Munchmuseum (av totalt 2,8 mrd.)
- 8,8 mrd. til skoler
- 2,5 mrd. til sykehjem
- 2,1 mrd. til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne
- 1,3 mrd. til barnehager
- 0,9 mrd. til omsorg+ prosjekter

Brutto driftsutgifter for 2015 fordeler seg slik:

Byrådets mål:

- Oslo skal være en attraktiv by med høy verdiskapning
- Oslo skal være en ledende kunst- og kulturby
- Oslo skal tilby alle barn og unge kulturopplevelser av høy kvalitet
- Oslo skal være en by åpen for mangfoldets muligheter
- Oslo skal være en trygg hovedstad med en velfungerende og bærekraftig utelivsbransje
- Oslo skal velges som arrangør av De olympiske og paralympiske vinterleker i 2022
- Byrådet skal ivareta, optimalisere og realisere kommunens verdier i aksjeselskaper og foretak
- Bidra til Oslo kommunes produksjon av fornybar energi

Tiltak:

- Profilere Osloregionen for å tiltrekke talenter, besøkende og investeringer
- Bygge nytt Munchmuseum og nytt hovedbibliotek i Bjørvika
- Styrke og videreutvikle byens bibliotektilbud
- Bruke tilskuddsordningene som virkemiddel for å styrke Oslo som talentenes by
- Motvirke diskriminering av seksuelle minoriteter og gjøre Oslo til en trygg by for alle gjennom OXLO-innsatsen
- Videreføre og utvide SALUTT-prosjektet
- Slutføre arbeidet med Oslos søknad som arrangør av OL/PL 2022
- Investere i energigjenvinningsanleggene for å møte miljømessige, økonomiske og tekniske krav

Nærmere om tiltakene

Byrådet skal bidra til å styrke Oslos attraktivitet som kulturby, besøksmål, by for internasjonale begivenheter, etablerings- og investeringsområde. Det skal legges til rette for å utvikle, utforske, forvalte og formidle kunst og kultur, og for å utvikle et lønnsomt næringsliv som er internasjonalt konkurransedyktig – som en innovativ drivkraft for hele landet. Hovedstadens sterke befolkningsvekst gjør det både mulig og helt nødvendig med en tilsvarende vekst i verdiskaping, næringsliv og arbeidsplasser. Flest mulig må bidra og lykkes i arbeidslivet. Derfor ønsker byrådet at Oslo skal være *talentenes og mulighetenes by*.

Attraktiv by

Visjonen om Oslo som talentenes by skal nås gjennom å utvikle og synliggjøre Osloregionens attraktivitet som nærings- og kunnskapsregion. Hovedutfordringene er å:

- Tiltrekke og beholde kunnskapsarbeidere og talenter som dekker næringslivets og arbeidslivets behov
- Styrke samarbeidet mellom kunnskapssektoren og næringslivet om innovasjon og verdiskapning, samt bedre vilkårene for vekstkraftige oppstartsbedrifter

- Profilere Osloregionens internasjonale attraktivitet.

Oslo har stort behov for kvalifisert arbeidskraft og konkurrerer med andre europeiske storbyregioner om talenter og kunnskapsarbeidere, bedriftsetableringer og investeringer. I forsknings- og utdanningssektoren er den internasjonale rekrutteringen relativt god, men det er en utfordring å beholde talentene etter endt utdanning. Byrådet vil utvikle og profilere Oslos attraktivitet og hovedstadens fortrinn som nærings- og besøksregion internasjonalt i den næringspolitiske innsatsen. Det er foreslått en avsetning på 1,5 mill. for å styrke den internasjonale profileringsinnsatsen i 2015. Den økte innsatsen skal skje i samarbeid med andre aktører og forutsettes å utløse privat og annen offentlig finansiering.

Oslo har et noe lavere resultat for nyskaping enn hva en skulle forvente sett i forhold til forskningsinnsatsen. Oppstartsbedrifter har behov for ulike typer bistand i tidlig fase. Tilbudet på dette området er ikke tilstrekkelig utviklet i Osloregionen, men etableringen av Oslo Business Region AS har som ett av sine hovedformål å utvikle tilbudene innen entreprenørskap for etablering av flere vekstkraftige bedrifter.

Mangfoldet i språk, etnisitet, kultur, religion og demokrati, likeverd og personlig frihet. Oslo er en by med brede kontaktflater mellom minoritet og majoritet. Opplevelsen av å delta på lik linje med andre, bygger opp om tillit og tilhørighet. Byrådet vil ivareta arenaer for religionsdialog og foreslår å avsette 1 mill. til dette arbeidet. Videre foreslås 1 mill. i økt tilskudd til oppfølging av OXLO og handlingsplan for LHBT.

Kultur og kirke

Oslo er landets kulturhovedstad, med et mangfoldig kulturtilbud av høy kunstnerisk kvalitet. Byrådet øker tilskuddene til kultur med 5 mill. årlig fra 2015. Tilskuddene skal særlig bidra til nyskaping og eksperimentering, de skal styrke bredden og mangfoldet, og gi grunnlag for høy deltakelse i kulturlivet. Tilskuddene går til både de etablerte institusjonene, kulturattraksjonene og festivalene, samt et mylder av enkeltforestillinger, konserter og andre arrangement.

Bygging av nytt hovedbibliotek, som nå er i gang, og bygging av nytt Munchmuseum, er to store investeringer som skal gi løft for hele byen. Det nye hovedbiblioteket skal bli en regional og nasjonal arena for kultur og kunnskap, og Munchmuseet et av verdens mest respekterte museer. Etablering av disse to viktige byggene krever mye, både før og etter at byggene står ferdig.

Borgernes bibliotek - bibliotekplan for Oslo kommune i perioden 2014 til 2018 (byrådsak 44/14) er nylig lagt frem for bystyret. I bibliotekplanens fireårsperiode skal bibliotekets arbeid med planlegging og tilrettelegging av innholds- og tjenesteutvikling, serviceutvidelse, utnytting av de ansattes kompetanse, åpningstider, tilgjengelighet og fleksibilitet skje ut fra prinsippet om at biblioteket er til for borgerne. Som oppfølging av bibliotekplanen er det for 2015 foreslått å investere for 8,1 mill. i barnefilial på Tøyen, oppgradering av Grünerløkka bibliotekfilial, innføring av boksikring og selvbetjening ved to resterende bibliotekfilialer, og til meråpent bibliotek ved to nye filialer. Bibliotekets driftsrammer er i tillegg fra 2015 utvidet med 13 mill., som er midler til drift av Tøyen barnefilial, utvidelse av prosjektet Leserfrø til å omfatte hele byen, utvikling av bestiller/utfører-modell for skole og folkebibliotek og en generell styrking av filialnettverket.

Det er en viktig oppgave å bidra til at barn og unge får gode muligheter til kunst- og kulturopplevelser og deltakelse i kreativt kulturliv. Å nå ut til flere barn og unge, og rekruttere dem inn i det fremtidige kunst- og kulturlivet i byen er både et viktig mål og en stor utfordring.

Oslo kommune skal videreutvikle tilskuddsordningene. Ledige aktivitetsarenaer, øvings- og produksjonslokaler skal stilles til rådighet for byens kunst-, kultur- og næringsaktører. Dette vil gjøre byens kulturinstitusjoner, kunstnere, kulturutøvere og gründere bedre i stand til å utvikle og tilby gode kulturopplevelser.

kjønnsuttrykk krever oppslutning om felles verdier som

Det er et stort behov for lokaler til produksjon av kunst- og kultur. Kommunens eiendommer er i hovedsak godt utnyttet, men det kan i påvente av avklaringer om framtidig bruk eller salg oppstå midlertidig ledighet. Det er et mål å utnytte også denne kapasiteten på en måte som kan styrke Oslo som en attraktiv nærings- og kulturarena.

Kultureiendommer, historiske gårdsanlegg og kulturminneområdene er identitetsskapende infrastruktur for Oslo. Disse bør også i enda større grad stilles til rådighet for lokalmiljøene, byens kunstnere, kulturliv og kulturnæring. Vedlikeholdet av disse eiendommene er krevende, men vil være et viktig bidrag til utnyttelse av byens ressurser. Det er i 2015 foreslått en ekstraordinær avsetning på 4 mill. til rehabilitering av Hudøy. Middelalderbeltet er et viktig kulturminneområde i Oslo og utviklingsplanen for området sørger for formidling av denne delen av byens historie. Utviklingsplanen for Middelalderbeltet videreføres med 6,5 mill. løpende.

Oslos kirkebygg er en del av byens kulturarv, og gir i tillegg til kirkens egen bruk verdifulle rom for ulike kulturarrangement. Det er stort rehabiliteringsbehov for byens kirkebygg og byrådet foreslår å styrke arbeidet med 10 mill. årlig i økonomiplanperioden, til 30 mill.

Oslo kommune har ansvar for gravferd og for at det settes av tilstrekkelig gravareal. Det er god gravplasskapasitet i Oslo sett under ett. Det er et tilstrekkelig antall urnegraver i alle sokn, men kistegraver er tilgjengelig kun på enkelte kirkegårder og gravlunder. I tillegg er det et akutt behov for flere muslimske gravplasser. Byrådet foreslår derfor en bevilgning på 15 mill. i 2015 til opprettelse av 900 muslimske kistegraver på Alfaset.

Trygg by

Et variert og mangfoldig restaurant- og uteliv er en berikelse for byen. Serverings- og skjenkenæringen skal gis gode og forutsigbare rammebetingelse, samtidig som overtredelser av alkoholloven skal sanksjoneres. SALUTT-prosjektet, «Sammen lager vi utelivet tryggere», har vært vellykket. Prosjektets formål er å redusere og forebygge overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og ordensforstyrrelser ved å ha en positiv dialog med utelivsbransjen, opplæring av bransjen, samt økt kontroll og tilsyn. Byrådet foreslår å videreføre og fortsette utvidelsen av SALUTT, samt videreføre kontroller for å hindre etnisk diskriminering i utelivet. Det skal i tillegg gjennomføres publikumsundersøkelser som måler trygghetsfølelsen til Oslos befolkning i tilknytning til utelivet.

Oslo skal være en åpen og tilgjengelig servicekommune. Byrådet startet i 2013 en helhetlig satsing på elektroniske tjenester. Å gjøre elektronisk kommunikasjon

til den primære kanalen for dialog mellom innbyggerne og kommunen er et viktig politisk mål. I 2015 skal det arbeides med å tilgjengeliggjøre nye elektroniske tjenester for innbyggere og næringsliv innenfor områdene barnehagesøknader, plan- og byggesaker, skjenkebevilgning og tjenester fra Kemneren.

OL i 2022

Forutsatt positivt vedtak i Stortinget om statlig garanti skal Oslo levere andre og siste søknad til IOC innen 07.01. 2015. De olympiske leker/Paralympiske leker (OL/PL) vil styrke Oslos posisjon som verdens vinterhovedstad.

Programmene som skal utvikles innen kultur, folkehelse og frivillighet skal inspirere en ny generasjon til økt samfunnsdeltakelse og bidra til styrket folkehelse og engasjement. OL/PL vil bidra til å gjøre Oslo mer attraktiv som kultur, nærings- og besøksdestinasjon og bidra til en styrking av vår posisjon som et sted både internasjonale virksomheter og talenter vil etablere seg.

Energigjenvinning

Energigjenvinningsetatens anlegg på Haraldrud og Klemetsrud er gamle og det er derfor innarbeidet forslag til investeringer på begge anlegg i årene som

kommer for at etaten skal kunne håndtere Oslo kommunes husholdningsavfall og for å kunne drive sin næringsvirksomhet lønnsomt i et krevende marked.

Det er noe tekniske utfordringer ved det nye biogassanlegget på Nes. For å legge til rette for full produksjon er det innarbeidet forslag til investeringer for å nå de målene som bystyret opprinnelig vedtok for produksjon av biogass og biogjødsel.

Aksjeselskaper

Byrådsavdeling for kultur og næring har ansvaret for kommunens eierskap i E-CO Energi AS, Hafslund ASA, Oslo Vognselskap AS, Filmparken AS, Oslo Konserthus AS, AS Rosenkrantzgt. 10, Oslo Nye Teater AS, Oslotech AS, Oslo Business Region AS og Kabelgata 10 AS.

Kommunens verdier i disse selskapene er betydelige. Gjennom aktiv og profesjonell eierstyring av selskapene skal kommunen sikre ivaretagelse og utvikling av fellesskapets verdier, optimalisering og eventuelt realisering på en betryggende måte.

Økonomiplanoversikt med spesifikasjoner av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	1 691,1	1 679,0	1 569,4	1 571,0	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	1 691,1	1 691,1	1 691,1	1 691,1	1 691,1
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	1 691,1	1 689,7	1 689,7	1 689,7	1 689,7
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		2,9	-134,2	-130,2	-140,2
+/- Spesifiserte rammeendringer		1,0	2,1	-1,0	33,6
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-12,2	-20,5	-29,5	-29,5
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		-8,3	-152,6	-160,7	-136,1
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		12,9	12,9	12,9	12,9
=ØKONOMIPLAN (brutto)	1 691,1	1 694,2	1 550,0	1 541,9	1 566,5
Salgs- og leieinntekter	-552,3	-486,8	-530,4	-548,5	-571,5
Refusjoner	-272,2	-331,6	-276,4	-269,9	-268,4
Overføringsinntekter	-36,7	-34,5	-30,5	-30,5	-29,5
=Sum driftsinntekter	-861,1	-852,9	-837,3	-848,9	-869,4
=ØKONOMIPLAN (netto)	830,0	841,4	712,7	693,0	697,1

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

-0,5 % -9,0 % -9,5 % -8,1 %

Endringer i forhold til budsjett 2014

Andre aktivitetsnøytrale forhold (AAF)

Kap. 455 Næringsutvikling: Statlige regionale investeringsmidler (RIP) er redusert med 2,3 mill.

Kap. 459 Næringssetaten: Budsjetteknisk korrigering mva., netto 0,3 mill.

Tidsbegrensede tiltak (ETB)

Kap. 354 EMI: 1,0 mill. i tilskudd til Human Rights Services ikke videreført i 2015. Det avsettes 1,0 mill. i tilskudd til religionsdialog.

Kap. 455 Næringsutvikling: 5,0 mill. i engangstilskudd til VisitOslo ikke videreført i 2015. Det avsettes 1,5 mill. til profilering av Osloregionen i 2015.

Kap. 502 Kulturetaten: Tilskudd til Popsenteret/ Øvingshotellet reduseres med 2,0 mill. Avsetning til innovasjon innen kulturliv og kultur næring og til løpende tildeling av tilskudd til kunst- og kulturtiltak med hhv. 3,0 mill. og 2,1 mill. ble trukket ut av budsjettet i 2014, men ligger fra 2015 inne i økonomiplanen. Engangstilskudd på 5,0 mill. i 2014 videreføres ikke i 2015.

Kap. 504 Munchmuseet: 14,0 mill. i engangsbevilgning til nødrehabilitering av Stenersenmuseet i 2014 er trukket ut.

Kap. 547 Oslo 2022: 25,8 mill. midler i henhold til spesifisert budsjett. Fra 2016 er det ikke budsjettet med midler på kapitlet.

Kap. 581 Den norske kirke og andre trossamfunn: Reduseres med netto 3,5 mill. til andre trossamfunn (som følge av avsluttede investeringer ved Nordstrand kirke og økning i rehabiliteringsrammen til kirkebygg).

Spesifiserte rammeendringer (ADE)

Kap. 354 EMI: 1,0 mill. til oppfølging av handlingsplan for LHBT og OXLO.

Kap. 459 Næringssetaten: 0,6 mill. til oppstart fornying av salgs- og skjenkebevilling, økende til 1,2 mill. i 2016, fra 2017 bortfaller fornyingsmidlene. 0,8 mill. i økte utgifter til elektroniske prøver. Avsetning til SALUTT er i 2014 redusert med 0,3 mill. i h.h.t. prosjektplanen.

Kap. 501 Kultureiendommer: Samarbeidet med Riksantikvaren om ruinkonservering i Middelalderbyen økes med 0,1 mill. fra 2014-nivå (0,05 mill. fra Oslo kommune og 0,05 mill. fra Riksantikvaren).

Kap. 502 Kulturetaten: Biblioteket styrkes med 13 mill. årlig til oppfølging av bibliotekmeldingen Borgernes bibliotek f.o.m. 2015. Tilskudd til kulturtiltak økes med 5 mill. årlig.

Kap. 504 Munchmuseet: Økes med 2,1 mill. etter ekstraordinær budsjettreduksjon i 2013 og 2014 til inndekking av merforbruk i 2012.

Kap. 645 EGE-Husholdning: - 8,0 mill. tilpasning av driftsrammen.

Kap. 646 EGE-Næring: - 14,3 mill. tilpasning av driftsrammen.

Uspesifiserte rammeendringer (RAM)

Samlet uspesifisert rammereduksjon for sektoren er på 12,2 mill. i 2015 og øker til 29,5 mill. i 2018.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.						
Netto driftsbudsjett pr kapittel	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring 2014-2015
354 Enhet for mangfold og integrering (KON)	11,6	12,7	12,6	12,5	12,5	9,5 %
455 Næringsutvikling (KON)	29,5	26,2	24,7	24,7	24,7	-11,1 %
459 Næringsetaten (KON)	22,9	22,3	25,5	23,5	23,5	-2,7 %
501 Kultureiendommer (KON)	25,3	25,3	25,0	24,7	24,7	-0,1 %
502 Kulturetaten (KON)	484,1	496,8	494,6	496,3	500,4	2,6 %
504 Munch-museet (KON)	98,0	85,2	84,5	83,9	83,9	-13,0 %
547 Oslo 2022 (KON)	87,0	94,6	0,0	0,0	0,0	8,7 %
581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	205,6	207,1	206,7	206,7	206,7	0,7 %
590 Gravferdsetaten (KON)	56,2	53,3	63,4	62,5	62,5	-5,1 %
645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger (KON)	-91,4	-99,5	-93,7	-94,3	-94,3	8,9 %
646 Energigjenvinningsetaten - næring (KON)	-98,8	-82,7	-130,5	-147,5	-147,5	-16,3 %
Sum Kultur og næring (KON)	830,0	841,4	712,7	693,0	697,1	1,4 %

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.				
Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)	207,0	207,0	240,0	0,0
173 Undervisningsbygg Oslo KF - overføring (KON)	50,0	0,0	0,0	0,0
175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)	75,1	124,0	0,0	0,0
185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)	15,0	15,0	15,0	15,0
501 Kultureiendommer (KON)	15,7	11,7	11,7	11,7
502 Kulturetaten (KON)	88,0	68,4	36,5	33,5
503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)	346,7	1 135,9	1 624,5	738,1
504 Munch-museet (KON)	0,0	0,0	0,0	0,0
547 Oslo 2022 (KON)	0,0	0,0	0,0	0,0
581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	55,0	30,0	30,0	30,0
590 Gravferdsetaten (KON)	18,5	18,5	18,5	3,5
645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger (KON)	68,0	30,0	30,0	30,0
646 Energigjenvinningsetaten - næring (KON)	165,0	0,0	0,0	0,0
ØKONOMIPLAN (brutto)	1 104,0	1 640,5	2 006,2	861,8

Mangfold og integrering

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
354 Enhet for mangfold og integrering (KON)			
10 Lønn og sosiale utgifter	6 060	5 160	5 315
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 183	2 020	1 905
14 Overføringsutgifter	9 490	9 724	10 786
Sum utgifter	18 733	16 904	18 006
16 Salgsinntekter	-473	0	0
17 Refusjoner	-796	-233	-240
18 Overføringsinntekter	-4 377	-5 090	-5 090
Sum inntekter	-5 645	-5 323	-5 330
Netto utgifter	13 088	11 581	12 676

1 Ansvarsområde

Samordningsansvaret omfatter oppfølging av tiltakene i bystyresak 129/13 Mangfoldets muligheter - om OXLO Oslo Extra Large. Det europeiske charter for inkluderende byer ligger til grunn for mangfolds- og integreringsarbeidet i byen.

Enhet for mangfold og integrering (EMI) skal gi råd og veiledning til kommunale virksomheter i mangfolds- og integreringsarbeid, ivareta kontakt med innvandrersorganisasjoner og ressursmiljøer i minoritetsbefolkningen, forvalte kommunale og statlige tilskuddsordninger etter gjeldende forskrifter innen integrerings- og mangfoldsfeltet, og gjøre OXLO bedre kjent.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det sivile og frivillige engasjementet for mangfold og toleranse preger Oslo som flerkulturell by. Dette engasjementet er et solid fundament for allianser mellom kommune, næringsliv, læresteder, kultur- og idrettssliv, og trossamfunn.

Oslo har de siste tiårene hatt stor innvandring fra Europa og verden for øvrig. 30 % av byens befolkning har innvandret selv eller er barn av innvandrere. Alle som bor i Oslo må ta et felles ansvar for å skape et varmere, mer tolerant og inkluderende bysamfunn og OXLO (Oslo Extra Large) innsatsen skal styrkes for å gjøre byen til en by for alle. Etniske minoriteter kan fortsatt oppleve diskriminering når de søker jobb og bolig. Homofile, lesbiske, bifile og transpersoner (LHBT) er utsatt for diskriminering og trakassering. Byrådet vil derfor iverksette ny handlingsplan mot diskriminering på grunnlag av seksuell orientering. Kommunale virksomheter skal gjøres i bedre stand til å møte levekårsutfordringer for lesbiske, homofile, bifile og transpersoner.

Oslo har kommet langt i arbeidet for mangfold og etnisk likestilling, som kommune og bysamfunn. Oslo skårer høyt på benchmarking av mangfolds- og integreringsarbeid i Europa. Utdanning og eie av egen bolig er viktige virkemidler for å fremme sosial mobilitet. Men en av to innvandrere i Norge har opplevd diskriminering, enten i arbeidslivet, i utdanning, på boligmarkedet eller på utesteder.

Byen er i vekst, og arbeidsmarkedet i Norge er attraktivt for europeere. Arbeidsmigranter og utenlandske studenter lykkes oftere med bistand fra frivillige organisasjoner, bedrifter og utdanningsinstitusjoner som bidrar i integreringsprosessen. Oslo samarbeider med relevante nærings- og samfunnsaktører for å sikre tiltak og legge til rette for at flere lykkes og føler tilhørighet til byen.

Mangfoldet i språk, etnisitet, kultur, religion og kjønnsuttrykk krever oppslutning om felles verdier som demokrati, likeverd og personlig frihet. Oslo er en by med brede kontaktflater mellom minoritet og majoritet. Opplevelsen av å delta på lik linje med andre, bygger opp om tillit og tilhørighet. Byrådet vil vektlegge innsats for å ivareta arenaer for religionsdialog.

3 Mål og måltall

- Oslo skal være byen for alle og prioritere innsatsen mot diskriminering av minoritetene i hverdagslivet
- Oslo skal være en by hvor alle uansett seksuell orientering skal føle seg trygge og aksepterte
- Minoritetenes deltagelse og medvirkning i sivilsamfunnet skal stimuleres.

4 Strategier og tiltak

Byrådets mål skal iverksettes gjennom følgende strategier og tiltak

Følge opp Charteret for Integrerende Byer gjennom å:

- Profilere OXLO Oslo Extra Large i samarbeid med aktører i sivilsamfunnet
- Lansere OXLO-guide for likeverdige tjenester for en mangfoldig befolkning
- Prøve ut ordningen med internship for flerkulturelle masterstudenter i kommunale virksomheter

Iverksette ny handlingsplan mot diskriminering av LHBT (lesbiske, homofile, bifile og transpersoner) gjennom å:

- Utrede en rapporteringsordning om diskriminering av LHBT
- Øke kompetanse hos kommunalt ansatte om LHBT
- Styrke frivillige organisasjoner som inkluderende møteplasser for LHBT

Enhet for mangfold og integrering (EMI) skal:

- Gjøre verdidokumentet "Oslo – en by for alle" og

"OXLO – Oslo Extra Large" mer kjent for befolkningen i Oslo, for kommunens samarbeidsparter

- Videreutvikle informasjonsarbeidet og www.oxlo.no som ressursportal for fakta om mangfold og integrering
- Bidra til å implementere OXLO-guiden i kommunale virksomheter
- Bidra til samarbeid og felles tiltak mellom minoritetsbaserte og tradisjonelle frivillige organisasjoner, på tvers av etnisk tilhørighet
- Synliggjøre LHBT med etnisk og religiøs minoritetsbakgrunn
- Sikre kvalitet og effektivitet i tilskuddsforvaltning

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,25 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

Det er foreslått å avsette 1,0 mill. årlig i tilskudd til religionsdialog. Videre avsettes det 1,0 mill. til oppfølging av OXLO og handlingsplan for LHBT.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,2 mill. på kapitlet. I tillegg er 1,0 mill. i prosjektstøtte til Human Right Services ikke videreført i 2015.

Avsetninger til støtte og tiltak som fordeles av EMI:

		Beløp i 1000 kr		
Kap.	Avsetningen gjelder	Dok.3 2013	Dok.3 2014	Forslag 2015
354	Avsetning tiltak innen mangfold og integrering kommunale midler	5 410	5 250	5 696
354	Avsetning til tiltak innen mangfold og integrering statlige midler	3 989	3 455	5 090

Søknadsfristen for tildelinger av kommunale tilskuddsmidler for 2015 er 01.02.2015. Tilskuddene ytes etter forskrift om Oslo kommunes tilskudd til integrerings- og mangfoldstiltak vedtatt at bystyret 23.09.2009.

Næringsutvikling

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
455 Næringsutvikling (KON)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	851	92	92
14 Overføringsutgifter	32 468	38 699	33 136
Sum utgifter	33 319	38 791	33 228
17 Refusjoner	-714	-13	-13
18 Overføringsinntekter	-9 357	-9 288	-7 000
Sum inntekter	-10 071	-9 301	-7 013
Netto utgifter	23 248	29 490	26 215

1 Ansvarsområde

Arbeidet innen næringsutvikling skal bidra til å gjøre det attraktivt å etablere bedrifter og drive næringsvirksomhet i Osloregionen. Næringsutvikling omfatter tiltak rettet mot å fremme nyetableringer, innovasjon og vekst i næringslivet, internasjonal profilering og samhandling mellom bedrifter og forsknings- og kunnskapsinstitusjoner. Målet er at Osloregionen skal bli en konkurransedyktig nærings- og kunnskapsregion i nasjonal og internasjonal sammenheng og attraktiv som foretrukket besøksmål og stedsvalg for store kongresser og arrangementer.

Kapittel 455 Næringsutvikling forvaltes av Byrådsavdelingen for kultur og næring.

2 Situasjonsbeskrivelse

Globalisering bidrar til skjerpet konkurranse mellom storbyregionene for å tiltrekke seg kompetanse, bedrifter og kapital. Osloregionen har en av verdens mest utdannede befolkning og er ledende på enkelte segmenter innen nærings- og kompetanseområder som energi og miljø, IKT, maritime næringer, kreftforskning, e-helse, samt kultur og kreative næringer m.m. I deler av disse miljøene er det utviklet samarbeid og nettverk som bidrar til kompetanseutvikling, innovasjon og nyetableringer på bred front i næringslivet.

Oslo Business Region AS ble etablert 10.10.2013 med Oslo kommune som eiere. Selskapet er et viktig verktøy for Oslo kommune i arbeidet med å styrke Osloregionen som en innovativ og attraktiv storbyregion med et kunnskapsbasert og internasjonalt næringsliv. Dette skal skje i tett samarbeid med næringslivet og sentrale utviklings- kompetanse- og utdanningsmiljøer i regionen.

Kjennskap til Osloregionens attraktivitet internasjonalt er lav. Byrådet vil derfor styrke den internasjonale profileringsinnsatsen i 2015. Den økte innsatsen skal

skje i samarbeid med andre aktører og forutsettes å utløse privat og annen offentlig finansiering.

Tidligere erfaringer viser at selv i perioder med overskudd av arbeidskraft opplever bransjer i Oslo og Akershus mangel på spesialisert kompetanse innen ulike områder. Det vil derfor fortsatt være et misforhold mellom tilgang på arbeidskraft og næringslivets behov. Internasjonal rekruttering av høyt kvalifiserte spesialister og nøkkelpersonell har derfor blitt viktigere. Arbeidsinnvandringen og den flerkulturelle arbeidsstyrken gir et spesielt potensial for talentutvikling og verdiskapning og Oslo kommune legger til rette for samarbeid mellom regionens kultur, nærings- og kunnskapsleverandører.

Entreprenørskapsarbeidet i regionen er under utvikling og har bidratt til at det er etablert og vil bli etablert flere og mer levedyktige og vekstkraftige bedrifter i regionen. Det er store muligheter for å utvikle dette ytterligere ved å omsette tidlig fase gründeraktivitet med innovative ideer til vekstbedrifter.

Kunnskap Oslo er en samarbeidsallianse mellom Oslo kommune, institusjoner for forskning og høyere utdanning, studentene og andre kunnskapsfokusede aktører i Oslo. Alliansen arbeider for å posisjonere Oslo som et nasjonalt og internasjonalt kunnskaps- og beslutnings-sentrum innenfor utvalgte områder. En prioritert oppgave er å styrke rekrutteringen til forskning og studier. Innsatsen vil konsentreres om tiltak som gjør Oslo mer attraktiv for norske og internasjonale talenter, og som på ulike måter styrker Oslos vertskapsrolle overfor disse gruppene gjennom dialog og samarbeid med aktuelle aktører.

Oslo er en av landets viktigste innfallsporter både for turister og forretningsreisende og er strategisk viktig for profilering av Norge som reisemål. Med bredt tilbud gjennom hele året ligger Osloregionen godt til rette for helårsturisme. Oslo kommune samarbeider med

reiselivsnæringens destinasjons- og markedsføringsselskap VisitOSLO AS for ivaretagelse av byens turistinformasjon og profilering av Oslo. Som vertskap for store nasjonale og internasjonale begivenheter, arrangementer og kongresser ble det i Oslo avholdt 100 internasjonale kongresser i 2013, antall gjestedøgn var i overkant av 3,7 mill. og arrangementet «Turist i egen by» trakk 20 000 besøkende.

VisitOSLO AS har gjennomført effektivisering av drift, utarbeidet strategisk plan for økt verdiskaping i reiselivet i Oslo og etablert et resultatstyringssystem med indikatorer for måling av verdiskapningen av reiselivet

i Oslo. Reiselivsnæringen har relativt høy verdiskaping per ansatt, men lav driftsmargin sammenliknet med andre land. Dette skyldes et høyt lønnsnivå som tvinger næringen til å konkurrere på kvalitet. I selskapets vedtatte strategi for økt verdiskaping i reiselivet er det fastsatt mål om 6,5 % årlig verdiskapingsvekst og 3 % årlig vekst i antall gjestedøgn i økonomiplanperioden.

Handels- og servicenæringen er en viktig del av Oslos næringsliv. En sterk handelsnæring er viktig for Oslo som attraktiv kunnskaps- og næringsregion, kulturhovedstad og som vertsby for besøkende.

Nøkkeltall for: Kap. 455 Næringsutvikling	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
<i>Næringslivet i Oslo:</i>			
Antall bedrifter	68 887	69 440	75 477
Sysselsatt	330 068	334 670	341 523
Antall nyetableringer	10 365	11 149	11 310
Antall gjestedøgn	3 507 801	3 914 043	3 748 147
Cruiseanløp, skip	173	166	159
Antall cruisepassasjerer	312 000	300 000	298 403
Kurs- og konferansegjestedøgn (inkludert internasjonale)	378 455	364 732	415 000
Internasjonale kongresser	86	77	100
Deltakere på turist i egen by	8 500	11 500	20 000
Besøk ved turistinformasjonene	286 000	317 000	255 000
Antall unike brukere av www.visit.oslo.com	2 263 000	2 124 669	2 729 796
Nye Oslo guider	23	22	22

3 Mål og måltall

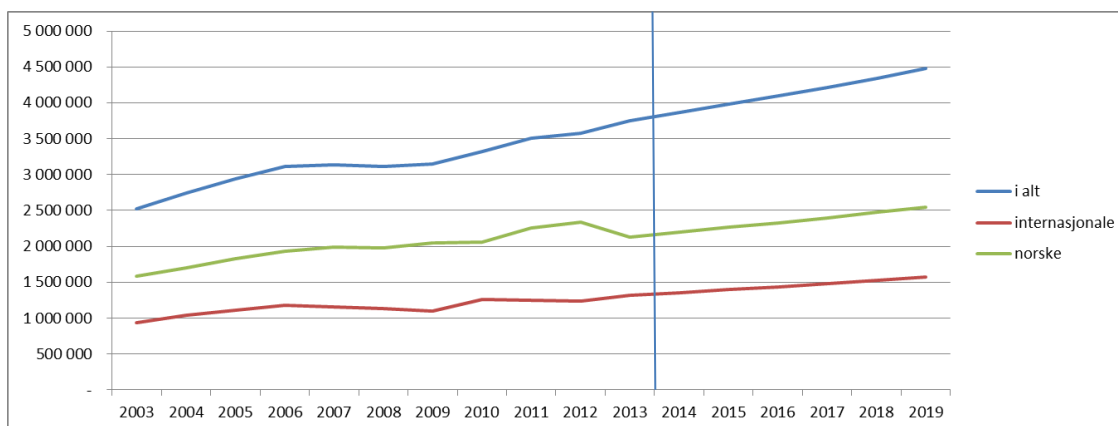
- Oslo skal styrke samarbeidet for målrettet profilering
- Oslo skal tiltrekke seg internasjonale talenter, selskapsetableringer og investeringer

- Oslo skal være et attraktivt besøksmål og foretrukket stedsvalg for store internasjonale kongresser, begivenheter og arrangementer
- Oslo kommunes etablerertjeneste skal være innovativ og brukerorientert.

Måltall for: Kap. 455 Næringsutvikling	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Antall gjestedøgn	4 208 000	3 748 147	3 861 039	3 977 000
Verdiskapning i reiselivet i mrd. 1)	11,5	12,2	13	13,9

1) Verdiskapning målt ved driftsresultat før renter, skatt og avskrivninger (EBITDA). Verdiskapningstallene inkluderer bransjene overnatting, transport, servering og opplevelser.

Gjestedøgnsutvikling

Kilde: SSB, VisitOSLO AS

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål er følgende strategier og tiltak lagt til grunn:

- Følge opp og implementere internasjonal profileringsstrategi for Osloregionen
- Støtte entreprenørskaps- og næringsmiljøer gjennom statlige og fylkeskommunale midler
- Følge opp strategisk plan for økt verdiskaping i reiselivet
- Videreutvikle Oslo Business Region AS
- Arrangere Oslo Innovation Week
- Utvikle næringslivssamarbeidet med London Borough of Hackney, Austin i Texas og Toulouse i

Frankrike.

- Samarbeide med kunnskapsinstitusjonene om rekruttering og vertskapstiltak

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,4 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

Det foreslås avsatt 1,5 mill. til oppfølging av profileringsstrategien i 2015.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,2 mill. Engangstilskudd til VisitOSLO AS på 5,0 mill. er ikke videreført i 2015.

Avsetninger til støtte og tiltak fordeles slik:

		Beløp i 1000 kr		
Kap. nr.	Avsetningen gjelder	Dok. 3 2013	Dok. 3 2014	Forslag 2015
455	Avsetning til regionale næringsutviklingsprosjekter (Overføring fra KMD)	9 000	9 000	7 000
455	VisitOSLO AS 1)	15 600	15 600	11 000
455	Oslo Business Region AS		11 090	12 600
455	Avsetning til øvrige tiltak innen næringsutvikling, inkl. tiltak for entreprenørskap, innovasjon og profilering 2)	24 456	2 979	2 536
Sum		33 456	38 669	33 136

1) Beløpene i 2013 og 2014 inkluderer 5,0 mill. i styrking ved bystyrets budsjettbehandling

2) Beløpet for 2013 inkluderer avsetning til Oslo Teknopol IKS. Fra 2014 ble Servicekontoret flyttet fra kap. 459 Næringsetaten til kap. 455 Næringsutvikling, med 5,09 mill.

Næringsetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
459 Næringsetaten (KON)			
10 Lønn og sosiale utgifter	32 110	28 126	31 146
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	16 383	11 679	8 887
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	358	337	346
14 Overføringsutgifter	4 100	2 388	3 265
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	686	0	0
Sum utgifter	53 637	42 530	43 644
16 Salgsinntekter	-19 244	-17 580	-19 080
17 Refusjoner	-4 331	-1 630	-2 264
18 Overføringsinntekter	-794	-410	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-686	0	0
Sum inntekter	-25 055	-19 620	-21 344
Netto utgifter	28 582	22 910	22 300

1 Ansvarsområde

Næringsetaten har ansvar for å gjennomføre kommunens saksbehandling av søknader om bevilninger etter serveringsloven og alkoholloven, herunder etterfølgende kontroll. Næringsetatens overordnede mål er å bidra til at Oslo er en attraktiv og trygg hovedstad med seriøs drift av serverings- og skjenkestedene. Etaten består av bevillingsseksjon, kontrollseksjon og administrasjonsseksjon.

Næringsetaten skal forestå profesjonell og brukerorientert forvaltning innenfor sitt myndighetsområde. Etatens mål er til enhver tid å gi kunder og brukere best mulig service og informasjon, og skape forutsigbarhet.

2 Situasjonsbeskrivelse

Et variert og mangfoldig restaurant- og uteliv er en berikelse for byen. Utelivet skal være til glede for beboere og tilreisende, og skape arbeidsplasser, inntekter og kulturopplevelser. Antall serveringsbevilninger har de siste årene ligget jevnt i overkant av 2000, og ca. halvparten av disse har skjenkebevilling. Serverings- og skjenkenæringen skal gis gode og forutsigbare rammebetingelser, samtidig som overtredelser av alkoholloven skal sanksjoneres.

Oslo er i sterk vekst. Både befolkningstilveksten og byutviklingen bidrar til en økning i antall steder som søker om serverings- og skjenkebevilling. Det er også økt pågang og etterspørsel etter Næringsetatens tjenester som følge av flere overdragelser av serverings-, salgs- og skjenkesteder, økt innsats når det gjelder veiledning og dialog med bransjen og større omfang av endringer av eierforhold. Byutviklingen har også med-

ført endringer i serverings- og skjenkesteders konsepter, for eksempel ønske om skjenkebevilling i kombinasjon med salg av matvarer. Dette medfører økt ressursbruk i form av befaringer, dialog med søker for å finne mulige løsninger og mer omfattende saksbehandling.

Serverings-, salgs- og skjenkebevilninger er et prioritert område i kommunens helhetlige satsning på elektroniske tjenester, og Næringsetaten er valgt ut som pilotvirksomhet. Næringsetaten tilrettelegger for digitalt førstevalg i kommunikasjon med innbyggerne og næringslivet. Elektronisk dialog og økt automatiseringsgrad kan gi effekt i form av raskere saksbehandling med bedre kvalitet fra Næringsetatens side. Næringsetaten arbeider for at høringsinstansene svarer så raskt som mulig for saker uten bemerkninger, spesielt de kommunale instansene.

Det er lovpålagt at samtlige salgs- og skjenkebevilninger skal fornyes hvert fjerde år. Perioden følger bystyrets valgperiode, og bevilningene skal være fornyet senest innen 30.06.2016. Næringsetaten begynner arbeidet med fornyelsen av ca. 1550 salgs- og skjenkebevilninger i 2015.

Trygg by

SALUTT-prosjektet (Sammen lager vi utelivet trygge) har ført til mindre vold, færre ordensforstyrrelser og mindre overskjenking i prosjektområdet. SALUTT-prosjektet ligger inne med til sammen 14 mill. for resten av perioden 2015-2017. Deretter skal prosjektet inngå som en del av Næringsetatens ordinære drift.

Oslo kommune står overfor store utfordringer når det gjelder å bidra til å bekjempe økonomisk kriminalitet i utelivsbransjen. Den omfattende svarte økonomien er konkurransevridende og svekker ansattes sosiale rettigheter. Innen forvaltningen av serverings-, salgs- og skjenkebevillinger i Oslo kommune vektlegger Næringssetaten kontroll av vandel samt særskilt innsats for å bekjempe økonomisk kriminalitet. Videre fokuseres

det på steder med mye støy og uorden, både på søknadstidspunktet og i den løpende driften. Samarbeid med politiet, skatte- og avgiftsmyndighetene samt andre kontrollinstanser har gitt kvalitativt bedre grunnlag for gjennomføring av kontrolltiltak og utarbeidelse av strategier for å avdekke økonomisk kriminalitet og styrket vedtaksgrunnlagene i sakene.

Nøkkeltall for: kap 459 Næringssetaten	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Salgs- og skjenkebevillinger	1 454	1 408	1 456
Vedtak fattet av bevillingsseksjonen 1)	1 793	2 946	3 222
Kontroller av salgs- og skjenkebevillinger	6 700	5 853	4 808
Rapporter 2)	255	332	152
Inndragninger pga skjenkeovertredelser	24	29	18
Inndragninger pga vandel	1	1	4
Inndragninger pga manglende gebyr	12	8	25

1) Totalt antall vedtak som innvilgelse- og avslagsvedtak for serverings- og skjenkebevillinger, endring i ledelse av bevillinger, skjenkebevilling for en enkeltanledning, med mer

2) Skjenkekontrolløren lager rapport dersom det er observert brudd på alkoholloven eller -forskriften. Antall rapporter kan imidlertid ikke likestilles med avdekkede brudd på alkoholloven eller forskrift

3 Mål og måltall

- Oslo kommune skal bidra til å bekjempe økonomisk kriminalitet i utelivet og sikre seriøs drift av serverings- og skjenkesteder
- Oslo skal være en trygg hovedstad

Næringssetaten skal løpende evaluere og analysere bruk av ressurser og sikre faglig god kvalitet og forutsigbarhet for brukerne. Spesielt skal etaten:

- være en brukerorientert virksomhet med fokus på effektivitet, forutsigbar saksbehandling og nøyaktighet i tjenesteytingen

- bidra til å bekjempe økonomisk kriminalitet i utelivsbransjen og sikre seriøs drift av serverings- og skjenkesteder
- bidra til å forhindre og redusere overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og annen kriminalitet i tilknytning til utelivsbransjen
- bidra til at Oslo er en by med et inkluderende og variert uteliv, uten noen form for diskriminering
- videreutvikle interaktive tjenester og annen elektronisk samhandling
- bidra til å få levedyktige bedrifter og foretak

Måltall for: Kap. 459 Næringssetaten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Søknad om ny serverings- og skjenkebevilling inkl. eierskifte				
Andel saker uten bemerkning, behandlet innenfor normert saksbehandlingstid på 60 dager 1)	70 %	56 %	100 %	80 %
Andel saker med bemerkninger, hvor det innhentes ytterligere opplysninger, beh. innenfor normert saksbeh.tid 90 dager	75 %	79 %	75 %	75 %
Søknad om ny salgsbevilling inkl. eierskifte i butikk				
Andel saker uten bemerkning, behandlet innenfor normert saksbehandlingstid på 60 dager	50 %	52 %	50 %	50 %
Andel saker med bemerkninger, hvor det innhentes ytterligere opplysninger, beh. innenfor normert saksbeh.tid 90 dager	75 %	87 %	75 %	75 %
Øvrig måltall				
Klagebehandling, normert saksbehandlingstid 60 dager 2)		60 %	75 %	60 %
Antall kontroller i samarbeid med andre kontrollinstanser 3)				200
Forebyggende veiledning	100	108	150	150

1) Normert saksbehandlingstid var 45 dager i 2013.

2) Nytt måltall 2013

3) Nytt måltall 2015

4 Strategier og tiltak

- Oslo kommune skal bidra til at hovedstaden er en trygg by ved å redusere og forebygge overskjenking, skjenking til mindreårige, vold og annen kriminalitet i tilknytning til utelivet, samt bidra til et inkluderende og variert uteliv, uten diskriminering
- Styrke samarbeid med andre offentlige instanser og bransjen, herunder fortsette samarbeidsprosjektet *Sammen lager vi utelivet tryggere* (SALUTT)
- Gjennomføre lovpålagte skjenkekontroller basert på kvalitet og ikke kvantitet, samt fokusere på veiledning og dialog med bransjen
- Saksbehandlingen skal videreutvikles og effektiviseres

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 0,3 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 1,4 mill.

Det er innarbeidet et rammekutt på 0,6 mill.

Næringsetaten driftsbudsjett inneholder en videreføring av SALUTT, og 2,9 mill. avsettes til prosjektet i 2015. Helsedirektoratets tilskudd på 0,41 mill. årlig i perioden 2011 – 2013 til SALUTT er ikke videreført, og prosjektet dekkes nå hovedsakelig av kommunale midler.

Næringsetatens inntekter gjennom gebyrer i h.h.t. forskrift om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. ble etter endring med virkning fra 01.01.2012 forutsatt at skulle reguleres i takt med konsumprisindeksen. Dette er anslått til å gi etaten en økning i salgsinntekter på 1,5 mill.

Som følge av neste års kommunevalg og nytt bystyre, er det for 2015 innarbeidet 0,6 mill. til oppstart av arbeidet med fornyelsen av ca. 1 550 salgs- og skjenkebevillinger. Avsetningen øker til 1,2 mill. i 2016. Fra 2017 bortfaller fornyingsmidlene.

Kultureiendommer

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
501	Kultureiendommer (KON)			
10	Lønn og sosiale utgifter	6 348	7 544	7 770
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	33 658	32 714	33 038
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 815	0	0
14	Overføringsutgifter	8 227	11 387	11 581
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	23 308	0	0
	Sum utgifter	73 355	51 645	52 389
16	Salgsinntekter	-20 218	-23 203	-23 876
17	Refusjoner	-17 418	-904	-930
18	Overføringsinntekter	-1 451	-2 266	-2 324
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-8 836	0	0
	Sum inntekter	-47 923	-26 373	-27 130
	Netto utgifter	25 432	25 272	25 259

1 Ansvarsområde

Kulturetaten forvalter kulturbygg, kulturminner og historiske gårdsanlegg i Oslo. Etaten skal fremskaffe gode lokaler til ulike kunst- og kulturformål i Oslo. Etaten forvalter 43 kultureiendommer med 78 bygninger, har forvaltningsansvar for Middelalderbeltet med store kulturminneareal, drift og vedlikehold av

Oslos ruiner og følger opp feriekolonien på Hudøy med 64 ulike bygninger fordelt på 7 500 m². Etaten har ansvar for kommunale driftstilskudd til historiske gårdsanlegg og nærmiljøtilbud, og også har ansvaret for utlysning og tildeling av ledige atelier.

2 Situasjonsbeskrivelse

Utviklingsplanen for Middelalderbeltet, som omfatter Middelalderparken, Minneparken og Bispeborgen, sørger for formidling av byens middelalderhistorie, med en årlig investeringsavsetning på 6,5 mill. Arbeidet med konservering av Middelalderruinene i Oslo i samarbeid mellom Riksantikvaren og Oslo kommune forlenges til 2020, og utgjør totalt 4,1 mill. per år.

Det er utarbeidet driftsplaner og gjennomført tilstandskartlegging for alle kultureiendommer, og disse danner

grunnlag for vedlikeholdsplaner for den enkelte eiendom.

Kulturetaten er i ferd med å ferdigstille rehabiliteringen av Tveten gård, utenom låven, og Holsts gate 3, hvor sistnevnte skal ha Sagene Janitsjar og Torshov musikkorps som faste brukere. Hudøys bygninger har et vedlikeholdsetterslep og for 2015 foreslås det en ekstrabevilgning på 4 mill. i rehabiliteringsmidler.

Nøkkeltall for: kap. 501 Kultureiendommer	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Antall kultureiendommer	41	43	43
Antall bygninger	73	78	78
Antall leieobjekt	236	242	242
- herav atelier	224	227	228
- herav antall boliger	4	6	7
- herav antall fellesverksteder	1	2	2
- herav antall gallerier/visningssteder	7	7	7
Hudøy ferieleir, antall kvm.	7 330	7 500	7 500
Hudøy ferieleirsted - kapasitet, antall ukesbesøkende barn	425	425	425
Antall deltakere på Camp Hudøy			1 350
Andre leietakere på Hudøy			4 500
Antall overnattingsdøgn på Hudøy			25 000
Kultureiendommer bebygd areal m2	70 373	74 150	74 150
- herav andel kulturlokaler (%)	37 %	34 %	34 %
- herav andel atelier (%)	42 %	45 %	45 %
- herav andel museer (%)	21 %	22 %	22 %
Kulturminneareal, park og ruiner m2	90 743	109 922	109 922

3 Mål og måltall

- Kultureiendommene skal gi gode rom for kulturproduksjon og kunstopplevelser

- Kommunens eiendom og areal skal i større grad stilles til disposisjon for kultur, kulturnæringer, kreative næringer og kunstnerisk virksomhet
- Oslos middelalderhistorie skal formidles på en god måte

Måltall for: kap. 501 Kultureiendommer	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Kultureiendommer: atelier/verksted - ant. faste brukere 1)	166	166	167	170
Kultureiendommer for øvrig - antall leietakere/brukere 1)	48	48	51	49
Andel utleid areal, samlet i Kultureiendommene	98 %	99 %	98 %	99 %

1) Tallene er basert på fakturerte leietakere pr. 31.3.14. Tallene gir informasjon om antall fakturaer, men ikke antall brukere. Et eksempel er Hekkveien 5 som har en kontrakt, med 4 atelier, ett gjesteatelier, en bolig og ett galleri.

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal følgende strategier og tiltak benyttes:

- Videreutvikle Middelalderbeltet til en helhetlig middelalderby og en fremtidig arena for kulturaktiviteter og rekreasjon. Det er avsatt 6,5 mill. årlig for gjennomføring av utviklingsplanen
- Videreføre samarbeidet med Riksantikvaren om ruinkonservering til 2020

- Redusere vedlikeholdsetterslepet på Hudøys bygninger gjennom økning på 4 mill. i rehabiliteringsrammen for 2015

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,3 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 0,4 mill. på kapitlet.

Øremerkede kommunale midler

Beløp i 1000 kr

Prosjektnummer	Prosjektnavn	Beløp
35010002	Konservering av middelalderruiner	4 100

Avsetningen til ruinkonservering utgjør 4,1 mill., hvorav 2,05 mill. dekkes av Riksantikvaren. Oppført beløp er årets bevilgning til prosjektet. Midlene forutsettes

brukt i 2015 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

6 Investeringer**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015

501 Kultureiendommer (KON)

01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	19 404	11 700	15 700
04	Overføringsutgifter	4 272	0	0
	Sum utgifter	23 676	11 700	15 700
07	Refusjoner	-4 840	-2 340	-3 140
08	Overføringsinntekter	-500	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-14 472	0	0
	Sum inntekter	-19 811	-2 340	-3 140
	Netto utgifter	3 864	9 360	12 560

Investeringsoversikt

501 Kultureiendommer (KON)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
106 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger		4 200	200	200	200		Løpende
107 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer		5 000	5 000	5 000	5 000		Løpende
113 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan		6 500	6 500	6 500	6 500		
	Sum investeringsutgifter		15 700	11 700	11 700	11 700		
106 021	Hudøy, rehabilitering av bygninger	Investeringsmoms	-840	-40	-40	-40		
107 002	Kultureiendommer - rehabiliteringsrammer	Investeringsmoms	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000		
113 044	Middelalderbeltet - utviklingsplan	Investeringsmoms	-1 300	-1 300	-1 300	-1 300		
	Sum kapittel finansiering		-3 140	-2 340	-2 340	-2 340		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)		12 560	9 360	9 360	9 360		

Hudøy - rehabilitering av bygninger

Bygningsmassen på Hudøy omfatter 64 bygninger. Det er innarbeidet en ekstraordinær avsetning på 4 mill. i 2015, i tillegg til den årlige løpende bevilgningen på 0,2 mill.

Kultureiendommer - rehabilitering

Kultureiendommene har et betydelig vedlikeholds- etterslep. Eiendommene har regulert leienivå, med en subsidiefaktor. Utgifter til rehabilitering utover løpende

vedlikehold dekkes derfor i mindre grad inn gjennom husleie. Det foreslås derfor avsatt 5,0 mill. årlig i løpende investeringsmidler til rehabilitering og sikring av kultureiendommene.

Middelalderbeltet - utviklingsplan

Det er avsatt 6,5 mill. årlig, til tiltak i utviklingsplanen for Middelalderbeltet, blant annet til Oslo torg og tiltak i Minneparken og i Middelalderparken.

Kulturetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
502 Kulturetaten (KON)			
10 Lønn og sosiale utgifter	219 951	246 123	249 558
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	106 923	80 964	82 989
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	26 312	29 149	29 956
14 Overføringsutgifter	212 525	202 673	211 220
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	5 938	0	0
Sum utgifter	571 650	558 909	573 723
16 Salgsinntekter	-25 275	-36 369	-37 372
17 Refusjoner	-53 827	-24 097	-24 796
18 Overføringsinntekter	-32 855	-14 300	-14 715
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-5 743	0	0
Sum inntekter	-117 701	-74 766	-76 883
Netto utgifter	453 949	484 143	496 840

1 Ansvarsområde

Kulturetatens ansvarsområde omfatter Deichmanske bibliotek, Vigelandmuseet med skulpturene i Vigelandsparken, Byarkivet, Kunst i Oslo, kultureiendommer, Popsenteret og Øvingshotellet, tilskuddsordningene til kunst- og kulturformål, tiltak for barn og unge, samt tilskudd til kulturhus. Foruten Vigelandmuseets samling, forvalter Kulturetaten også all annen kunst i Oslo kommunes eie, bortsett fra samlingene i Munchmuseet.

Kulturetaten er kommunens faginstans på kulturfeltet, med hovedvekt på arkiv, bibliotek og museum, samt i saker som angår bildende kunst utenom Munchmuseet. Kulturetaten har videre en sentral rolle som tilrettelegger for produksjon, utvikling og nyskaping som styrker byens kunst- og kulturliv. Etaten er Oslo kommunes overordnede faginstans for dokumentbehandling og arkiv, og er myndighet for kommunens samlede arkivoversikt. Deichmanske bibliotek er kommunens faginstans i biblioteksaker. Etaten bidrar til tilbudet i Den kulturelle skolesekken, ivaretar forvaltning av tilskudd til kulturhus, samt kinokonsesjoner etter lov om film og videogram. Kulturfeltet og etatens drift er regulert i en rekke lover, regler og forskrifter for arkiv, bibliotek, museum, tilskuddsordninger mv.

Kulturetaten har rollen som operativ bestiller for nytt hovedbibliotek i Bjørvika og skal sikre en gjennomføring i tråd med kommunens behov og i tråd med Deichmanske biblioteks visjoner og ambisjoner. Bibliotekfaglige hensyn skal ivaretas gjennom Kulturetatens bestillerrolle i utbyggingsprosessen. Se øvrig om tale av kulturbyggene under kap. 503 Kulturbyggene i

Bjørvika. Etaten har oppfølgingsansvar for avtalen om utvikling av Ekebergparken.

Kunstordningen for utsmykking av kommunale bygg og uterom innebærer at 0,5 prosent av kommunens samlede investeringsbudsjett, unntatt avgiftsfinansierte investeringer i VAR-sektoren og Oslo Havn KF, avsettes til kunstprosjekt. Dette sikrer en sammenheng mellom kommunens investeringsvolum og antallet kunstprosjekt, og ivaretar samtidig intensjonen om å styrke den kunstneriske utsmykkingen av kommunale bygg og uterom. Etaten har det overordnede forvaltningsansvaret for kunstverk utplassert i kommunens virksomheter, utendørskunsten i kommunens eie og kommunens kunstordning.

2 Situasjonsbeskrivelse

Kommunens tilskudd til kunst- og kulturtiltak er blant landets største, og omfatter både de store etablerte kulturinstitusjonene, større kulturattraksjoner, festivaler, forestillinger og konserter. Gjennom tilskuddene viderefører Oslo kommune et viktig bidrag til nyskaping og utvikling, og til å ta vare på kulturarven. Kulturtilskuddene er styrket med 5 mill. i budsjettet for 2015 og videre i økonomiplanperioden.

Deichmanske bibliotek har i henhold til lov om folkebibliotek ansvar for litteratur- og informasjonsformidling, lesestimulering og kulturformidling. Biblioteket er organisert i et hovedbibliotek og 16 filialer. Biblioteket yter service til alle skoler og barnehager, samt ulike institusjoner. Borgernes bibliotek - bibliotekplan for Oslo kommune i perioden 2014 til 2018 (byrådssak 44/14) er nylig lagt frem for bystyret.

Deichmanske er allerede i dag Oslos best besøkte kulturinstitusjon, med over 2 millioner besøkende årlig, men byrårets ambisjon er å nå enda bredere ut. I bibliotekplanens fireårsperiode skal bibliotekets arbeid med planlegging og tilrettelegging av innholds- og tjenesteutvikling, serviceutvidelse, utnytting av de ansattes kompetanse, åpningstider, tilgjengelighet og fleksibilitet skje ut fra prinsippet om at biblioteket er til for borgerne. Bibliotekplanen skisserer ulike mål, strategier og tiltak som skal sikre en videre utvikling av bibliotektilbudet. Som oppfølging av bibliotekplanen er det for 2015 foreslått å investere for 8,1 mill. i barnefilial på Tøyen, oppgradering av Grünerløkka bibliotekfilial, innføring av boksikring og selvbetjening ved to resterende bibliotekfilialer, og til meråpent bibliotek ved to nye filialer. Bibliotekets driftsrammer er i tillegg fra 2015 utvidet med 13 mill., som er midler til drift av Tøyen barnefilial, utvidelse av prosjektet Leserfrø til å omfatte hele byen, utvikling av bestiller/utfører-modell for skole og folkebibliotek og en generell styrking av filialnettverket.

Schous kulturbryggeri bidrar til utvikling av mangfold og talent innen musikk og kunsthåndverk. Øvingshotellets tilbud er landets beste og største øvingskompleks – en

suksess for tusenvis av amatører og profesjonelle musikere. Det er 5 500 brukere ved Øvingshotellet. Pop-senterets opplevelsestilbud viser musikkglede både i fortid og framtid, til glede for 39 000 besøkende i 2013. Schous kulturstasjon, en del av Oslo musikk- og kulturskole, tilbyr opplæring i teater, dans og visuelle kunsthåndverk for barn, unge og voksne. Gjennom tilbud i Den kulturelle skolesekken får Oslos elever en rekke kulturopplevelser, i et samarbeide mellom Utdanningsetaten og Kulturetaten.

Kunstsamlingen består av ca. 18 000 kunstverk. Den er kommet til over lang tid gjennom etatens innkjøp, tidligere utsmykkingsordning, mottak av gaver og innkjøp foretatt av andre virksomheter i kommunen. Samlingen gjennomgås nå for å kategorisere alle verkene etter kunstnerisk og standsmessig kvalitet.

Stipendordningen innen kulturfeltet fordeles på seks kategorier, hvorav noen av satsningsområdene er emner relatert til Edvard Munchs og Gustav Vigelandts kunst, unge kunstnertalent, kunstnere i etableringsfasen og internasjonal kunstnerutveksling.

Nøkkeltall for: kap. 502 Kulturetaten	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Bibliotek:			
Antall besøk per innbygger	3,7	3,4	3,3
Antall internettbesøk per innbygger	1,6	2,0	2,0
Netto driftsutgifter per innbygger, i kroner	255,6	203,6	205,5
Forbruk bok og medier per innbygger, i kroner	16,8	14,21	13,2
Totalt antall utlån	2 683 602	2 714 261	2 796 925
Antall nye lånere bibliotek	26 972	27 022	26 453
Utlån per innbygger inkl. fomyelser 1)	4,42	4,48	4,5
Aktive lånere i prosent av antall innbyggere 2)	18 %	17 %	17 %
Førstegangsutlån per innbygger	3,3	3,2	3,1
Gjennomsnittlig åpningstimer per uke - hovedbiblioteket 3)	58	50,5	54,2
Gjennomsnittlig åpningstimer per uke - øvrige filialer 4)	580	599,8	606,6
Antall arrangement barn og unge, bibliotek	1 075	1 811	1 803
Antall klassebesøk på bibliotek eller på skole	1 224	1 229	1 307
Byarkivet:			
Gjennomsnittlig antall åpningstimer per uke	18	18	18
Oppbevart arkiv i hyllemeter	20 043	20 300	21 500
Tilvekst papirarkiv, i hyllemeter	190	254	575
Skriftlige forespørsler Byarkivet	1 613	1 527	1 756
Popsenteret:			
Gjennomsnittlig åpningstimer per uke (åpnet nov. 2011)	42	49	49
Antall klassebesøk Popsenteret per år (åpnet nov. 2011)	-	172	5 520
Øvingshotellet:			
Gjennomsnittlig åpningstimer per uke	70,9	70,9	70,9
Antall brukte øvingstimer Øvingshotellet	-	-	41 274
Antall brukere Øvingshotellet	-	-	5474
Vigeland-museet:			
Gjennomsnittlig antall åpningstimer per uke	31	31	31
Antall utstilling per år	4	4	6
Arrangement barn og unge Vigelandmuseet per år	2	3	3
Kunstordningen:			
Antall kunstprosjekt ferdigstilt	2	15	14
Antall kunstprosjekt under arbeid	35	29	118
Tilskuddsordningene:			
Oslo kommunes kunst- og kulturstipend - antall søkere	180	240	226
Oslo kommunes kunst- og kulturstipend - antall tildelinger	41	24	30
Mindre, løpende kunst- kulturtiltak - antall søkere	235	231	256
Mindre, løpende kunst- kulturtiltak - antall tildelinger	61	79	130
Driftstilskudd til kunst- kulturinstitusjoner - antall søkere	149	132	149
Driftstilskudd til kunst- kulturinstitusjoner - antall tildelinger	100	94	78

1) Inkluderer også tall fra fengselsbibliotekene når det gjelder utlån

2) Aktive lånere = de som har lånt de siste 12 mnd.

3) Gjennomsnitt - men ikke fratrukket fra timer pga midlertidig stengt periode pga ombygging.

4) 16 filialer. Gjennomsnitt av åpningstimer hele året. Midlertidig stengte perioder pga ombygging og lignende i 2012 er ikke trukket fra. fast stengte sommeruker er trukket fra, men ikke mindre variasjoner om sommeren.

3 Mål og måltall

- Oslos kunst- og kulturtilbud skal ha høy kvalitet og være nyskapende, mangfoldig, tilgjengelig og inkluderende
- Biblioteket skal være relevant og tilpasset borgernes behov

- Deichmanske bibliotek skal være litteraturens viktigste arena, og tilføre kunnskap og kulturopplevelser til byens borgere
- Biblioteket skal være en sentral lærings- og kunnskapsarena for barn og unge
- Oslos posisjon som musikkhovedstad skal styrkes

- Kunstinteresse skal fremmes hos barn og unge
- Unge skal kunne oppleve kultur uavhengig av aldersgrenser og alkoholsalg
- Kommunen skal være tilrettelegger, utvikler og samarbeidspartner for byens kunst- og kulturliv

Måltall for: kap. 502 Kulturetaten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Publikumsbesøk per år - totalt (inkl barn/unge)				
Bibliotek	2 400 000	2 087 515	2 100 000	2 200 000
Vigelandmuseet	25 000	24 000	25 000	25 000
Popsenteret	50 000	39 000	45 000	45 000
Øvingshotellet	100 000	98 371	110 000	115 000
Byarkivet	3 000	1 519	2 500	2 000
Oslo-bilder (digital tjeneste)	210 000	271 699	210 000	250 000
Antall deltakere på bibliotekarrangement	37 000	54 656	54 000	55 000
Antall deltakere på Oslo Ladegårdarrangement	-	4550	5 500	5 000
Aktiviteter/tilbud - barn og unge (per år)				
Antall deltakere barn/unge på arrangement i biblioteklokale	26 000	35 830	37 000	37 000
Antall deltagere på klassebesøk på bibliotek eller skole	33 000	35 499	32 000	33 000
Antall deltakere barn/unge-arrangement i Popsenteret	-		1 500	9 000
Antall deltakere klassebesøk Popsenteret	6000	5300	7 000	7 000
Antall deltakere klassebesøk i Vigelandmuseet		1699	3 750	2 500

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal følgende strategier og tiltak benyttes:

- Bygge nytt hovedbibliotek i Bjørvika
- Forbedre bibliotektilbudet til byens borgere i henhold til bibliotekplanen Borgernes bibliotek
- Vektlegge leseglede og lesestimuleringstiltak hos barn og unge
- Stille biblioteklokalene til rådighet for kulturaktører og utøvere
- Innføre «meråpne bibliotek» ved ytterligere to filialer
- Etablere barnebokfilial på Tøyen
- Oppgradere Grünerløkka bibliotekfilial
- Innføre sikring og selvbetjening ved alle bibliotekfilialer
- Styrke bibliotekets drift gjennom en årlig økning i driftsbudsjettet på 13 mill.
- Styrke tilskuddsordningene for byens kunst- og kulturliv med 5 mill. årlig.
- Gjøre arrangementsprogrammet ved Vigelandmuseet og Popsenteret attraktivt for barn og unge
- Gi barnehagebarn gratis inngang ved Vigelandmuseet og Popsenteret
- Gjøre Oslo kommunes kunst i offentlige rom tilgjengelig for borgerne gjennom aktiv forvaltning og formidling

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,2 mill. jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 10,8 mill.

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 3,7 mill.

Til oppfølging av bibliotekplanen Borgernes bibliotek, økes bibliotekets driftsrammer med 13 mill. årlig i økonomiplanperioden. I dette ligger det midler til drift av Tøyen barnefilial, utvidelse av prosjektet Leserfrø til å omfatte hele byen, utvikling av bestiller/utførermodell for skole og folkebibliotek og en generell styrking av filialnettverket.

Samarbeidet mellom Utdanningsetaten og Kulturetaten med 4 mill. til kjøp av skolebibliotekjenester videreføres.

Avsetning til innovasjon innen kulturliv og kulturnæring økes med 3 mill., avsetning til løpende tildeling av tilskudd til kunst- og kulturtiltak økes med 2,1 mill. Popsenterets ramme reduseres med 2 mill., i henhold til planlagt nedtrapping av rammestørrelsen, men det er lagt inn 0,05 mill. til gratis inngang for barnehagebarn, i hht. verbalvedtak K17/2014.

Kapittelrammen omfatter blant annet følgende avsetninger/tilskudd:

		tall i 1000		
Kap. nr.	Avsetningen gjelder driftsavsetninger og tilskudd	Dok. 3 2013	Dok. 3 2014	Forslag 2015
502	Avsetning til kunst, kultur mv.	155 690	162 722	165 569
502	Avsetning til løpende kunst- og kulturtiltak	5 000	2 900	5 000
502	Avsetning til innovasjon innen kulturlivet og kulturnæringene	5 500	2 500	5 500
502	Avsetning til konsertstøtte frivillige sang/musikktiltak	700	740	740
502	Avsetning - friv. barne/ungdomsorganisasjoner	9 500	8 900	9 050
502	Avsetning - skolekor, korps, orkestre	9 000	9 750	9 900
502	Avsetning - ferieleirer frivillige, barn/unge	5 400	5 500	5 600
502	Avsetning – lokale og sentr. barne-/undomsråd, musikkråd, infotiltak	7 700	8 000	8 200
502	Sum	189 490	201 012	209 559

Tilskuddene ytes etter kommunens regelverk for tilskuddsforvaltning. Tilskudd til kunst og kultur omfatter årlig driftsstøtte til større kunst- og kulturinstitusjoner, støtte til enkeltprosjekt, forestillinger, utstillinger mv., samt tiltak som skolekonsertordning og stipend og priser. En detaljert fordeling av forslaget vil bli gitt i notat til bystyrets organer. Ved søknad om stipend til kunst- og kulturformål vil det bli lagt vekt på stipend som støtter opp om kommunens mål, strategier og tiltak.

Kunst- og kulturtilbudet skal være tilgjengelig for alle, og generell tilrettelegging (universell utforming) gjelder, jf. lov om forbud mot diskriminering på grunn av nedsatt funksjonsevne. Det er en forutsetning for kommunale tilskudd at innehavere av ledsagerbevis for funksjonshemmede som kjøper billett til ordinær pris til et arrangement, gis rett til gratis billett for sin ledsager, eller at det tilbys rabattordninger som gjør at billettprisene for den funksjonshemmede og ledsager samlet ikke overstiger prisen for én ordinær billett.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
502 Kulturetaten (KON)			
00 Lønn og sosiale utgifter	729	0	0
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	17 340	66 500	79 000
04 Overføringsutgifter	195	0	0
Sum utgifter	18 263	66 500	79 000
07 Refusjoner	0	-3 800	-6 120
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-195	0	0
Sum inntekter	-195	-3 800	-6 120
Netto utgifter	18 069	62 700	72 880

Investeringsoversikt

502 Kulturetaten (KON)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
113 001 Kunst i offentlige bygg og uterom			50 000	49 000	35 000	32 000		
114 007 Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet	76 000	31 700	29 900	14 400	0	0	0	2/13 - 4/16
115 004 Biblioteksmeldingen 2014	16 100		8 100	5 000	1 500	1 500	0	1/15 - 4/18
Sum investeringsutgifter			88 000	68 400	36 500	33 500		
114 007 Nytt hovedbibliotek - Applikasjonsprosjektet	Investeringsmoms		-4 500	-2 300	0	0		
115 004 Biblioteksmeldingen 2014	Investeringsmoms		-1 620	-1 000	-300	-300		
Sum kapittel finansiering			-6 120	-3 300	-300	-300		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			81 880	65 100	36 200	33 200		

Kunst i offentlige bygg og uterom i Oslo

Avsetningen er et løpende prosjekt med 50,0 mill. i 2015, som skal benyttes til kunstprosjekt under Oslo kommunes kunstordning for offentlige bygg og uterom. Ordningen administreres av Kulturetaten etter fastsatt regelverk. Avsetningen skal utgjøre 0,5 % av kommunens samlede årlige investeringsvolum ekskl. avgifts-finansierte investeringer i VAR-sektoren og Oslo Havn KF.

Nytt hovedbibliotek – applikasjonsprosjekt

Det nye hovedbiblioteket skal utstyres med et omfattende IKT-system som skal legge til rette for selvbetjening og en fremtidsrettet digital formidling. Det er utarbeidet en IKT-plan som beskriver innhold og oppbygging av programvareløsningene, det vil si IKT-applikasjoner for det nye biblioteket. Arbeidet legges til et eget applikasjonsprosjekt, ledet av Kulturetaten i gjennomføringsfasen. Investeringsmidlene, totalt brutto 76 mill., er justert fra prosjekt 110 022 Nytt hovedbibliotek (kap. 503), hvorav 31,7 mill. er bevilget i 2013 og 2014.

Biblioteksmeldingen 2014

Følgende prosjekter foreslås for 2015:

Tøyen barnefilial

Første trinn i opprettelse av barnefilial på Tøyen innebærer investering på 1,0 mill. i 2015. Barnefilialen settes i stand slik at drift også starter i løpet av 2015.

Oppgradering av Grünerløkka bibliotekfilial

Ombygging, overflatebehandling og legging av nytt gulv, og nye møbler og nytt inventar i den nedslitte filialen, ferdigbygd i 1914.

Innføring av boksikring og selvbetjening ved alle bibliotekfilialer

Innstallering av selvbetjeningsautomater ved to gjenstående filialer, Bjørnholt og Romsås.

Meråpent bibliotek

Investering i system slik at filialer kan være åpne for publikum også utenom den betjente tiden. Det er beregnet 0,75 mill. per filial.

Kulturbyggene i Bjørvika**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)			
10 Lønn og sosiale utgifter	15	0	0
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	24	0	0
14 Overføringsutgifter	2	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	18 598	0	0
Sum utgifter	18 638	0	0
17 Refusjoner	-18 663	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-82	0	0
Sum inntekter	-18 745	0	0
Netto inntekter	-107	0	0

1 Ansvarsområde

Kulturbyggene i Bjørvika er opprettet som en midlertidig etat som skal ivareta byggherrefunksjon for nytt hovedbibliotek og nytt Munchmuseum.

2 Situasjonsbeskrivelse

Bystyret vedtok 06.03.2013, sak 72/2013, Nytt Deichmanske hovedbibliotek – bygging og finansiering bygging og finansiering av nytt hovedbibliotek i Bjørvika. Kostnadsramme for prosjektet ble satt til 2 597,7 mill. kroner. Av dette er 76 mill. kroner øremerket et IKT-prosjekt (applikasjonsprosjektet) som ledes av Kulturetaten. Justert for applikasjonsprosjektet utgjør prosjek-

tets kostnadsramme 2 521,7 mill. kroner. Byggearbeidene ble startet opp i januar 2014.

I byrådssak 113/14 Nytt Munchmuseum - bygging og kostnadsramme legger byrådet frem forslag om bygging og kostnadsramme for nytt Munchmuseum. Prosjektets kostnadsramme er i byrådssaken foreslått satt til 2 256 mill. kroner eksklusiv prisstigning og finanskostnader, og 2 761 mill. kroner inklusiv prisstigning og finanskostnader. Det er i byrådssaken utarbeidet en fremdriftsplan for prosjektet, som under forutsetning om vedtak i bystyret i september 2014 innebærer at museet kan åpnes for besøkende innen utgangen av 2019.

3 Mål og måltall

De overordnede målene for kulturbyggene i Bjørvika er nærmere beskrevet i byrådssak og 26/13 Nytt Deichmanske hovedbibliotek – bygging og finansiering og byrådssak 113/14 Nytt Munchmuseum - bygging og kostnadsramme.

Det nye hovedbiblioteket skal være ledende i utviklingen av det moderne folkebiblioteket, og skal nå nye brukergrupper gjennom ny teknologi. Dette innebærer at det nye hovedbiblioteket vil være sentralt for å nå de mål som er satt for fremtidens folkebibliotek, herunder være:

- ledende i utviklingen av det moderne folkebiblioteket
- være en viktig kilde til kunnskap og kultur for et bredt publikum
- nå nye brukere gjennom ny teknologi
- være møteplass for opplevelser, meningsbryting og kulturelt mangfold
- være litteraturformidler og læringsressurs som stimulerer leseglede og litterær innsikt
- styrke Oslo som internasjonal og flerkulturell hovedstad

Det overordnede målet med nytt Munchmuseum er å etablere et moderne og fremtidsrettet museumsbygg i Bjørvika, som rommer Munchmuseets og Stenersenmuseets samlinger, og som i kraft av sin arkitektoniske og funksjonelle kvalitet bidrar til at samlingene når ut til et bredt publikum og nye brukergrupper. Herunder skal det nye museet:

- styrke interessen for og kunnskapen om Edvard Munch og hans kunstnerskap lokalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom bevaring, forskning og formidling
- være synlig og relevant i samfunnet og i kunstlivet gjennom en sterk satsning på utstillinger basert på Munch-samlingen, Stenersenmuseets samlinger, samtidskunst og gjestende utstillinger
- fremme allmenn kunstinteresse med særlig vekt på barn og unge
- ta et aktivt samfunnsansvar
- Nytt hovedbibliotek og nytt Munchmuseum, skal gjennomføres i hht vedtatte rammer for kostnad, kvalitet og fremdrift. I prioritert rekkefølge innebærer dette at:
 1. Prosjektene skal gjennomføres innen vedtatt kostnadsramme.
 2. Prosjektene skal ferdigstilles i hht. de kvalitets-, ytelses-, og funksjonskrav som er definert for det enkelte prosjekt.
 3. Prosjektene skal ferdigstilles til avtalt tid.

4 Strategier og tiltak

Kulturbyggene i Bjørvika skal følge opp de kontrakter som inngås i forbindelse med realiseringen av nytt hovedbibliotek og nytt Munchmuseum, i hht til det regelverk og de føringer som til en hver tid gjelder for Oslo kommunes anskaffelsesvirksomhet.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Driften av Kulturbyggene i Bjørvika (KIB) finansieres over investeringsbudsjett.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)				
00 Lønn og sosiale utgifter	5 392	4 000	0	
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	98 122	350 500	346 700	
04 Overføringsutgifter	18 515	0	0	
Sum utgifter	122 030	354 500	346 700	
07 Refusjoner	-8	-68 900	-66 600	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-18 515	0	0	
Sum inntekter	-18 523	-68 900	-66 600	
Netto utgifter	103 506	285 600	280 100	

Investeringsoversikt

503 Kulturbyggene i Bjørvika (KON)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
110 022	Nytt hovedbibliotek	2 521 700	869 600	180 000	628 000	766 000	78 100	0	1/13 - 2/18
114 011	Nytt Munchmuseum	2 761 000	85 000	166 700	507 900	858 500	660 000	482 900	1/14 - 4/19
	Sum investeringsutgifter			346 700	1 135 900	1 624 500	738 100		
110 022	Nytt hovedbibliotek	Tilskudd fra andre		0	0	0	-17 600		
110 022	Nytt hovedbibliotek	Investeringsmoms		-36 000	-125 600	-153 200	-15 620		
114 011	Nytt Munchmuseum	Investeringsmoms		-30 600	-99 400	-147 700	-111 700		
	Sum kapittel finansiering			-66 600	-225 000	-300 900	-144 920		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			280 100	910 900	1 323 600	593 180		

Nytt Hovedbibliotek:

Kombinasjonen av et avansert bygg, stram fremdriftsplan og et utfordrende entreprisemarked har gjort at interessen for å gi anbud har vist seg å være mindre enn de opprinnelige planene la til grunn. Prisene har til dels også vært høyere enn budsjettet. Fremdriftsplanen har derfor blitt justert med ny ferdigstillelse 1. halvår 2018. Samtidig er entreprisstrukturen gjennomgått med sikte på større konkurranse og lavere priser.

Situasjonen som har oppstått vil kunne medføre mer-kostnader. Foreløpig forventes disse å kunne håndteres innen vedtatt kostnadsramme for prosjektet. Det pågår imidlertid en kartlegging av dette forholdet, som er planlagt ferdigstilt i løpet av 4. kvartal 2014.

Nytt Munchmuseum:

Investeringsoversikten baserer seg på byrådets forslag til bygging og kostnadsramme for nytt Munchmuseum og forutsetter vedtak i bystyret. Av byrådssak 113/14 Nytt Munchmuseum - bygging og kostnadsramme fremgår det at justert søknadsramme for tilskudd vil bli sendt Kulturdepartementet etter bystyrets vedtak. Det fremgår videre av byrådssaken at basert på en kostnadsramme på 2 761 mill. Den 19.06.2014 søker Oslo kommune om maksimalt tilskudd fra Staten som tilsvarer 920 mill. Byrådet forventer at søknaden vil bli behandlet i løpet av høsten 2014, og at beslutning om størrelse på tilskuddet blir gjort kjent i forbindelse med fremleggelse av statsbudsjettet for 2015. Det vil være behov for å korrigere foreslått finansiering av prosjektet når størrelsen på tilskuddet er kjent.

Munchmuseet**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
504 Munch-museet (KON)				
10	Lønn og sosiale utgifter	48 455	62 393	62 090
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	40 246	26 962	28 524
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	10 322	19 472	20 011
14	Overføringsutgifter	114	14 000	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	485	0	0
	Sum utgifter	99 622	122 827	110 625
16	Salgsinntekter	-24 404	-18 788	-19 333
17	Refusjoner	-5 034	-1 032	-1 062
18	Overføringsinntekter	-600	-5 000	-5 000
	Sum inntekter	-30 038	-24 820	-25 395
	Netto utgifter	69 584	98 007	85 230

1 Ansvarsområde

Munchmuseet ble etablert som etat i 2010 for å styrke museets profil og for å utvikle Oslo som Edvard Munchs by. Etatens ansvarsområde omfatter Munchmuseet og Stenersenmuseet. Munchmuseet forvalter en av Norges viktigste kunstsamlinger som inneholder mer enn 1 150 malerier, 7 700 tegninger og skisser, 17 800 grafiske blad og 21 skulpturer. I tillegg kommer Edvard Munchs trykkplater og litografiske steiner, hans skrifter og brev samt en stor mengde arkivalie og dokumentasjon. Samlingen representerer en stor kunstnerisk og økonomisk verdi for Oslo kommune, og regnes som Norges viktigste bidrag til den internasjonale kunsthistorien. I tillegg kommer Stenersenmuseets samlinger med kunst donert av Rolf E. Stenersen, Amaldus Nielsen og Ludvig O. Ravensberg.

Gjennom satsing på moderne formidling og attraktive utstillinger av egne samlinger og samtidskunst, skal etaten bidra til at museet når et bredt publikum og nye brukergrupper. Etaten bidrar til tilbudet i Den kulturelle skolesekken gjennom aktiviteter på Munchmuseet, herunder tilbudet til alle elever på syvende klassetrinn.

2 Situasjonsbeskrivelse

Edvard Munchs kunst er en viktig del av verdens kulturarv og Oslo kommune skal derfor etablere nytt museum i Bjørvika i et bygg som vil gi den synlighet og plassering som Munchs kunst fortjener. Etaten har rollen som operativ bestiller av nytt museumsbygg for å sikre en gjennomføring i tråd med Munchmuseets behov og i tråd med ambisjonen om å gjøre Munchmuseet til et av verdens mest respekterte museer.

Edvard Munchs 150-årsjubileum preget hele året 2013, både lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Etter et år med rekordhøy publikumsoppslutning, er 2014 et år med et noe redusert utstillingsprogram. Programmet for 2015

blir langt mer ambisiøst, blant annet med en stor utstilling i samarbeid med Van Gogh-museet i Amsterdam.

Økt konservering og økt kvalitet i formidling og forskning vil styrke Munchmuseets rolle som et av verdens mest respekterte museer. Museets formidling tilrettelegges slik at den når ut til et bredt publikum. Samarbeid med Idemitsu Petroleum Norge AS og Bergesen Almennyttige Stiftelse sørger for styrket formidlings- og utstillingsaktivitet, produksjon av verkskatalog over Munchs 7 700 tegninger, og digitalisering og publisering av Munchs bildearkiv. Kunnskapsformidling til skolene, omvisninger, arrangement og nettbasert formidling bidrar til økt kunnskap om Munchs verk. Museet er styrket økonomisk frem mot flytting, for konservering, kvalitetsforbedring og flytteforberedelse, samt ivaretagelse av dagens bygning.

Leieavtalen med Oslo Konserthus AS for Stenersenmuseets lokaler utgår i 2016, og det vil i 2015 arbeides for å finne egnet løsning fram mot innflytting i det nye Munchmuseet i Bjørvika i 2019. Det vurderes å flytte Stenersenmuseet til midlertidig plassering fra 2016.

3 Mål og måltall

- Munchmuseet skal være et av verdens mest respekterte museer
- Munchmuseets tilbud skal ha høy kvalitet og være nyskapende, mangfoldig, tilgjengelig og inkluderende
- Kommunen skal øke interessen for og kunnskapen om Edvard Munch og hans kunstnerskap lokalt, nasjonalt og internasjonalt gjennom bevaring, forskning og formidling
- Munchmuseet skal bidra til at kunstinteresse fremmes hos barn og unge

Måltall for: kap. 504 Munchmuseet	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Publikumsbesøk år år (totalt, inkl barn/unge)				
Munchmuseet - totalt antall besøkende	175 000	205 184	125 000	150 000
Munchmuseet - Den kulturelle skolesekken, deltakere	6 000	5 725	6 000	6 000
Stenersenmuseet - totalt antall besøkende	25 000	10 247	16 000	18 000

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal følgende strategier og tiltak benyttes:

- Bygge nytt Munchmuseum i Bjørvika
- Gjøre arrangementsprogrammet ved Munchmuseet attraktivt for barn og unge
- Styrke Munchmuseet økonomisk for arbeidet med konservering, kvalitetsforbedring og forberedelse for flytting til nytt bygg
- Forberede eventuell flytting av Stenersenmuseet til midlertidig plassering fram mot det nye Munchmuseets åpning

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,2 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 2,2 mill.

Det er innarbeidet en generell rammereduksjon på 1,1 mill. på kapittelet. Rammen økes med 2,1 mill. etter en ekstraordinær budsjettreduksjon i 2013 og 2014 til inndecking av merforbruk i 2012.

Videre er 14 mill. som i 2014 var avsatt til nødrehabilitering av Stenersenmuseet tatt ut. Brutorammen er økt med 1,0 mill. for fornyet samarbeidsavtale med Idemitsu Petroleum Norge AS om styrket formidlings- og utstillingsaktivitet. Avtalen er på 2,0 mill. i året frem til og med 2017. Samarbeidsavtalen med Bergesen Almennyttige Stiftelse utløper 2015, og er på 4,0 mill. i året. Avtalen er på totalt 12 mill. i årene 2013-2015.

Avtalen innebærer produksjon av verkskatalog over Munchs 7 700 tegninger, og digitalisering og publisering av Munchs bildearkiv.

Munchmuseet er styrket med 15 mill. årlig i økonomiplanperioden til konservering for flytting, kvalitet i museumsinnholdet og til beredskap og driftssikkerhet.

Oslo 2022

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
547 Oslo 2022 (KON)				
10 Lønn og sosiale utgifter	12 653	0	25 000	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	75 117	87 035	67 141	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	0	0	2 500	
14 Overføringsutgifter	19 756	0	17 771	
Sum utgifter	107 526	87 035	112 412	
16 Salgsinntekter	0	0	0	
17 Refusjoner	-19 133	0	-17 771	
18 Overføringsinntekter	-2 058	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-21	0	0	
Sum inntekter	-21 212	0	-17 771	
Netto utgifter	86 314	87 035	94 641	

1 Ansvarsområde

Oslo 2022 har ansvaret for å utarbeide søknad om å få De olympiske og paralympiske vinterleker til Oslo i 2022 i tråd med bystyrets vedtak i sak 156/12 Olympiske leker/Paralympics 2022 – Utarbeidelse av søknad av 06.06.2012, ref byrådssak 65/12 av 03.05.2012, og bystyrets vedtak i sak 165 Olympiske og Paralympiske vinterleker i Oslo 2022 – Søknad om statsgaranti, ref byrådssak 68 av 25.04.2013.

2 Situasjonsbeskrivelse

De olympiske og paralympiske vinterleker er det største vintersportsarrangement som gjennomføres. Søknadsarbeidet er omfattende og krevende. Ut fra oppgavens omfang, iboende utfordringer og betydningsfullhet valgte byrådet å opprette en midlertidig etat til formålet. Oslo 2022 ble etablert ved byrådsvedtak av 12.06.2012, sak 1052.1/12 Utarbeidelse av søknad om OL/PL til Norge i 2022 – Etablering av midlertidig etat.

Søknadsprosessen er delt i tidsfaser med utarbeidelse av flere søknader. Den første fasen gjaldt statsgaranti og statsstøtte. Søknaden ble overlevert Kulturdepartementet 19.06.2013 av de to søkerorganisasjonene Oslo kommune og Norges idrettsforbund. Samarbeidskom-

munene Bærum, Lørenskog, Lillehammer, Øyer og Ringeby har sluttet seg til søknaden. Konseptvalgutredningen som lå til grunn for bystyrets beslutning om å sende søknad om statsgaranti, ble kvalitetssikret i løpet av 2. halvår 2013 i henhold til statens kvalitetssikringsregime, og skal behandles av Stortinget høsten 2014.

Den andre fasen omfatter to søknader til IOC, den første ble levert innen fristen 14.03.2014. Søknaden ga IOC grunnlag for en teknisk analyse og grovsortering av søkerbyer. IOC valgte tre kandidatbyer 07.07.2014; Almaty, Beijing og Oslo. Kandidatbyene skal sende en ny søknad som inneholder en mer detaljert beskrivelse av konsept og løsninger. Søknaden inneholde en rekke garantier fra søkerbyen og statlige myndigheter, herunder statsgaranti for gjennomføring av lekene. Frist for denne søknaden er satt til 07.01.2015. Endelig valg av vertsby foretas på IOCs kongress 31.07.2015. Ved en eventuell tildeling forutsettes det at arbeidet med opprettelse av en gjennomføringsorganisasjon startes umiddelbart.

3 Mål og måltall

- Andre søknad til IOC skal ha en kvalitet som tilfredsstiller IOC's krav og er god nok til å vinne konkurransen mot andre kandidatbyer
- Oslos søknad og konsept skal være godt kjent både nasjonalt og internasjonalt
- Nødvendige plan- og reguleringsprosesser skal videreføres for å sikre gjennomførbarheten av planlagte investeringsprosjekter

4 Strategier og tiltak

I 2015 vil etaten videreføre arbeidet som er gjort i 2014. For å møte de oppsatte mål, har etaten startet opp plan- og reguleringsprosessen. I tillegg forsterkes ar-

beidet med nasjonal involvering og nasjonalt informasjonsarbeid. Tilsvarende styrkes det internasjonale promoteringsarbeidet av søknaden fra det tidspunkt hvor kandidatbyenes internasjonale markedsføring tillates av IOC (01.11.2014). I tillegg videreføres arbeidet som har vært en del av programmer for kultur, folkehelse og frivillige, samt innspill til utarbeidelse av strategiske og organisatoriske planer for en eventuell gjennomføringsorganisasjon.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er avsatt 94,6 mill. til gjennomføring av søknadsprosessen i 2015.

Den norske kirke og andre trossamfunn

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)			
14 Overføringsutgifter	206 329	205 602	207 083
Sum utgifter	206 329	205 602	207 083
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	206 329	205 602	207 083

1 Ansvarsområde

Oslo kommunes økonomiske ansvar for kirkene er regulert i lov om Den norske kirke av 07.06.1996 nr. 31 (kirkeloven) § 15.

Tilskudd til trossamfunn er hjemlet i lov om trdoms-samfunn og ymist anna av 13.06.1969 nr. 25. Tilskuddet til livssynssamfunn er hjemlet i lov om tilskott til livssynssamfunn av 12.06.1981 nr. 64. Livssyns- og trossamfunnene gis tilsvarende enhetsbeløp pr. medlem som ytes i tilskudd pr. medlem i Den norske kirke. Det er kun samfunn som mottar statstilskudd som kan mota kommunalt tilskudd.

Overføring av avsetningene til Kirkelig fellestråd i Oslo og til tros- og livssynssamfunn administreres av Gravferdsetaten.

2 Situasjonsbeskrivelse

Kirkelig fellestråd i Oslo ivaretar administrative og økonomiske oppgaver på vegne av menighetene i Oslo og har ansvar for bygging, drift og vedlikehold av totalt 64 kirker og kapell. Kirkelig fellestråd sørger for at kirkebyggene unngår forfall og at det er trygge forhold for brukerne av byggene. Drift av kirkens og trossamfunnens aktivitet finansieres i henhold til gjeldende regelverk.

Den norske kirke i Oslo hadde ved inngangen til 2014 47 sogn og 344 616 medlemmer, og det ble i 2013 avholdt 4 911 gudstjenester med litt over 440 000 deltakere.

I 2013 ble det gitt støtte til andre tros- og livssynssamfunn med samlet medlemstall på 129 153 mennesker. Dette er en økning på 8 089 medlemmer sammenlignet med 2012. Oslo-kirken og tros- og livssynssamfunnens aktivitet utgjør et viktig element i kulturlivet i Oslo.

Prognosen for medlemsforholdet mellom Den norske kirke og andre tros- og livssynssamfunn er for 2015 henholdsvis 71,5 % og 28,5 %.

Kirkelig fellestråd i Oslo har anslått vedlikeholdsetter-slepet i kirken til ca. 500 mill. Prioritering og valg av rehabiliteringsprosjekter foretas av Kirkelig fellestråd etter føringer gitt i bystyrets vedtak om budsjetttramme for kirkeinvesteringer. Rehabiliteringsrammen er i budsjettet for 2015 økt med 10 mill. til 30 mill., og gjelder hele økonomiplanen.

3 Mål og måltall

- Oslo skal gi rom for religiøst og kulturelt mangfold
- Kirkeforfall skal reduseres

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal følgende strategier og tiltak benyttes:

- Rehabiliterer kirker, og øke rehabiliteringsrammen med 10 mill. fra og med 2015
- Rehabiliterer Paulus kirke

5 Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 5,7 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

Det er lagt inn en rammereduksjon på 0,7 mill.

I tilskuddet til andre trossamfunn er det tatt hensyn til avsetningen på 30 mill. i investering til kirken.

Beregnet ut fra prognose for medlemstall, budsjetteres tilskudd som følger:

Beløp i 1000 kr				
Kap.	Avsetningen gjelder	Dok. 3 2013	Dok. 3 2014	Forslag 2015
581	Den norske kirke, driftstilskudd (iht. kirkeloven)	125 000	130 000	129 500
581	Den norske kirke, vedlikeholdstilskudd (iht. kirkeloven) 1)	9 500	9 800	10 000
581	Tros- og livssynssamfunn, tilskudd (iht. lov om trdomssamfunn mv.)	68 151	65 802	67 583

1) Mva-refusjon for vedlikehold inntektsføres direkte i Kirkelig fellesråds regnskap for samme formål, slik at tilskuddet fra Oslo kommune og mva-refusjon utgjør til sammen 11,9 mill. i 2013, 12,3 mill. 2014 og 12,5 mill. for vedlikehold i 2015.

Avsetning til vedlikehold av kirkegårder og gravlunder budsjetteres på kap. 590 Gravferdsetaten. Avsetningen til tilskudd for tros- og livssynssamfunn er beregnet på

grunnlag av både avsetninger i driftsbudsjettet til Den norske kirke og bevilgningen i investeringsbudsjettet for kirkerehabiliteringer.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

581 Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)

04	Overføringsutgifter	23 427	65 000	55 000
	Sum utgifter	23 427	65 000	55 000
	Netto utgifter	23 427	65 000	55 000

Investeringsoversikt

581 Den norske kirke og andre trossamfunn	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
110 005 Rehabilitering kirker			30 000	30 000	30 000	30 000		Løpende
114 008 Paulus kirke, rehabilitering	50 000	25 000	25 000	0	0	0	0	1/14 - 4/15
Sum investeringsutgifter			55 000	30 000	30 000	30 000		
Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			55 000	30 000	30 000	30 000		

Rehabilitering kirker

Kirkelig fellesråd i Oslo har anslått vedlikeholdsetter-slepet på kirkene og kapellene i Oslo til ca. 500 mill. I kommunens økonomiplan har det vært budsjettet med 20 mill. til rehabilitering av kirker og kapell. Fra 2015 foreslås det å bevilg ytterligere 10 mill. årlig. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva-refusjon, slik at de foreslåtte bevilgningene brutto tilsvarer en prosjekt-ramme på 37,5 mill. årlig. Gjennomføring og aktiviteter innen bevilget ramme forutsettes å skje i samsvar

med en årlig rullert plan for vedlikeholdsetterslep. Byrådet vil be Kirkelig fellesråd i Oslo prioritere reha-bilitering av orgelet i Frogner kirke.

Paulus kirke, rehabilitering

Paulus kirke er en av de store katedralkirkene i Oslo, beliggende i Bydel Grünerløkka. Kirken har et betyde-lig utvendig og innvendig rehabiliteringsbehov. Kirken er utvendig fredet, og er også et viktig kulturbygg i nærmiljøet. Rehabiliteringen er finansiert over to år

med til sammen 50 mill. fra Oslo kommune; 25 mill. i 2014 og 25 mill. i 2015. Kirkelig fellesråd får som byggherre mva-refusjon, slik at den foreslåtte bevilg-

ningen brutto tilsvarer en prosjektramme på til sammen 62,5 mill.

Gravferdsetaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
590 Gravferdsetaten (KON)			
10 Lønn og sosiale utgifter	95 344	108 641	106 934
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	35 185	19 694	21 129
14 Overføringsutgifter	5 332	2 356	2 396
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	11 495	0	0
Sum utgifter	147 357	130 691	130 459
16 Salgsinntekter	-72 696	-67 186	-69 610
17 Refusjoner	-14 486	-7 022	-7 226
18 Overføringsinntekter	-3 725	-330	-340
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-3 500	0	0
Sum inntekter	-94 407	-74 538	-77 176
Netto utgifter	52 950	56 153	53 283

1 Ansvarsområde

Begravelser og kremasjoner er regulert i lov om gravplasser, kremasjon og gravferd, gravferdsforskriften og vedtekter for kirkegårder og gravlunder i Oslo. Gravferdsetaten skal ivareta kommunens lovpålagte ansvar for begravelser ved dødsfall hvor ingen sørger for gravferden.

Anlegg, drift og forvaltning av gravplasser og gravferdsdrift er regulert i lov, forskrift og vedtekter. Kirkelig fellesråd i Oslo og Oslo kommune har en 10-årig avtale fra 2002 om kommunal gravferdsdrift. Avtalen fra 2002 er ved tilleggsavtale prolongert ut 2014. Bystyret vedtok i september 2012 at gravferdsvirksomheten fortsatt burde utøves av kommunen og ga byrådet fullmakt til å fremforhandle en avtale med Kirkelig fellesråd etter gravferdsloven § 23 annet ledd; hvor kommunen både har forvaltningsansvaret og driftsansvaret. Det pågår fremdeles en prosess for å komme fram til en avklaring om den fremtidige organiseringen av gravferdsforvaltningen og driften i Oslo.

2 Situasjonsbeskrivelse

Gravferdsdriften omfatter 20 kirkegårder /gravlunder og Alfaset krematorium. Krist kirkegård er en museumskirkegård som ikke er i bruk.

Areal som vedlikeholdes omfatter 1 831 dekar. Etaten gir faglig bistand i begravelser, og ivaretar kommunens lovfestede ansvar for å sørge for gravferd i de tilfeller hvor ingen andre påtar seg denne. Ca. 4 400 Oslo-innbyggere dør årlig. Andel kremasjoner utgjør 70-75 %. Alle kremasjoner i Oslo foregår i Alfaset krematorium.

Det ble i 2013 og 2014 budsjettert for utvidelse av nye gravplasser ved Klemetsrud kirkegård, som ligger i tilknytning til dagens kirkegård og det nye feltet for urnegraver som ble etablert i 2012. Prosjektet vil gi nye graver for muslimer i Oslo og er lokalisert i Oslo syd som har mange innbyggere med muslimsk bakgrunn. Som følge av en større områderegulering av Gjersrud/Stensrud tar prosessen med utvidelse av Klemetsrud kirkegård lengre tid enn forutsett. Det er nå igangsatt en prosess for å omregulere et areal på 14 dekar på Klemetsrud, men i påvente av dette, og ettersom behovet for muslimske graver er presserende i Oslo, bevilges 15 mill. i 2015 til opprettelse av 900 muslimske kistegraver på Alfaset.

Nøkkeltall for: kap. 590 Gravferdsetaten	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Vedlikeholdt areal (dekar)	1 823	1 823	1 831
Vedlikeholdt areal (dekar) pr årsverk	13,3	13,7	13,7
Antall nedsatte kister	876	901	933
Antall nedsatte urner	3 135	3 212	3 329
Antall kremasjoner	3 577	3 553	3 400
Antall graver med sommerstell	52 160	52 204	51 246
Antall graver med høstpynt	47 662	47 699	48 009

3 Mål og måltall

- Oslo skal gi rom for religiøst og kulturelt mangfold
- Gravferd skal skje med verdighet og respekt for den enkeltes tro eller livssyn
- Kirkegårder og gravlunder skal holdes i orden og det skal sørges for tilstrekkelig gravareal

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal følgende strategier og tiltak benyttes:

- Vedlikeholde eksisterende gravareal og utvide gravkapasiteten
- Anlegge plass til ca. 900 nye muslimske graver på Alfaset gravlund

5 Merknader til driftsbudsjett

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 2,0 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 3,8 mill.

Det er innarbeidet en rammereduksjon på 1,1 mill. på kapitlet.

Avsetning til vedlikehold av kirkegårder og gravlunder på netto 2,5 mill., brutto 3,1 mill. videreføres. Anvendelse av denne avsetningen forutsetter et samarbeid med Kirkelig fellesråd i Oslo om prioritering av de mest nødvendige utbedrings- og vedlikeholdsprosjektene på kirkegårder og gravlunder.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
590 Gravferdsetaten (KON)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	19 492	31 000	18 500
04 Overføringsutgifter	4 751	0	0
Sum utgifter	24 244	31 000	18 500
07 Refusjoner	0	-6 200	-3 700
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-8 574	0	0
Sum inntekter	-8 574	-6 200	-3 700
Netto utgifter	15 669	24 800	14 800

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
590 Gravferdsetaten (KON)									
Prosjektnr. og navn:									
106 028	Nye graver på eksisterende gravlunder			3 500	3 500	3 500	3 500		Løpende
108 066	Kalking av plastgraver			0	15 000	15 000	0		Løpende
115 005	Anleggelse av muslimske graver på Alfaset	15 000		15 000	0	0	0	0	1/15 - 4/15
Sum investeringsutgifter				18 500	18 500	18 500	3 500		
106 028	Nye graver på eksisterende gravlunder	Investeringsmoms		-700	-700	-700	-700		
108 066	Kalking av plastgraver	Investeringsmoms		0	-3 000	-3 000	0		
115 005	Anleggelse av muslimske graver på Alfaset	Investeringsmoms		-3 000	0	0	0		
Sum kapittel finansiering				-3 700	-3 700	-3 700	-700		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)				14 800	14 800	14 800	2 800		

Nye graver på eksisterende gravlunder

Avsetningen på 3,5 mill. benyttes til klargjøring og ferdigstillelse av områder på eksisterende kirkegårder/gravlunder hvor nye graver tas i bruk, herunder nødvendig utskifting av leirholdig jord m.v.

Kalking av plastgraver

Kalking av plastgraver fortsetter i 2016, og dette arbeidet vil etter planen avsluttes i 2017.

Anleggelse av muslimske graver på Alfaset gravlund

På et 13 dekar stort areal på Alfaset gravlund opprettes plass til ca. 900 muslimske kistegraver. Dette er for å dekke et akutt behov for nye graver i påvente av opparbeidelse av nye graver på Klemetsrud, samt for å tilby flere graver i et område med stor muslimsk befolkning.

Energigjenvinningsetaten – Husholdning**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger (KON)

10	Lønn og sosiale utgifter	81 420	91 654	90 330
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	116 483	145 159	139 016
14	Overføringsutgifter	12	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	63 342	0	0
Sum utgifter		261 257	236 813	229 346
16	Salgsinntekter	-55 308	-95 955	-69 497
17	Refusjoner	-233 668	-232 248	-259 340
18	Overføringsinntekter	-210	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-63 333	0	0
Sum inntekter		-352 520	-328 203	-328 837
Netto inntekter		-91 263	-91 390	-99 491

1 Ansvarsområde

Energigjenvinningsetaten – Husholdning skal sørge for tilstrekkelig behandlingskapasitet for husholdningsavfall fra Oslo. Etatens hovedoppgave er å utsortere og materialgjenvinne matavfall og plastemballasje, samt energigjenvinne restavfallet fra husholdningene i Oslo.

Driften av anlegget på Haraldrud er regulert gjennom gjeldende lover og regler, herunder utslippstillatelser gitt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

2 Situasjonsbeskrivelse

Husholdningsavfall behandles til selvkostpris. Det innebærer at det er fullfinansiert gjennom renovasjonsgebyret, jf. forurensingsloven § 34. Det betyr at Oslo kommunes husholdninger betaler for tjenestene som tilbys for mottak og behandling av husholdningsavfall gjennom renovasjonsgebyret.

Energigjenvinningsetaten - Husholdning drifter et anlegg for energigjenvinning av restavfall med 2 ovnslinjer. I tillegg drifter etaten to anlegg for optisk utsortering av plastemballasje og matavfall med kapasitet på til sammen 150 000 tonn per år. Ett på hvert av forbrenningsanleggene Haraldrud (100 000 tonn/år) og ett på Klemetsrud (50 000 tonn/år).

Det er etablert et anlegg for biologisk behandling av matavfall i Nes kommune, Romerike biogassanlegg. Anlegget produserer fornybart drivstoff, i form av flytende biogass til kjøretøyer, og biogjødsel til landbruket. Det ble startet produksjon ved anlegget i desember 2012, og det vil driftes opp mot full kapasitet i løpet av økonomiplanperioden. Oslo kommunes krets-løpsbaserte avfallssystem bidrar til at Oslo er en internasjonalt ledende miljøby innen avfallshåndtering.

Varmeenergien som produseres ved Haraldrud energigjenvinningsanlegg leveres via Hafslund Varme AS sitt fjernvarmenett.

Nøkkeltall for: kap. 645 Husholdning	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Produsert energi (GWh/år)	311	288	287
Husholdningsavfall i tonn (før utsortering)	134 406	131 732	132 096
Utsortert matavfall i tonn per år	6 517	11 161	12 661
Utsortert plastavfall i tonn per år	2 124	3 263	2 552
Antall brudd på utslippstillatelsen	9	0	2

3 Mål og måltall

- Bidra til Oslo kommunes produksjon av fornybar energi ved å energigjenvinne restavfall fra husholdningene og gjenbruksstasjoner
- Produsere biogass av tilfredsstillende kvalitet til drivstoff

- Produsere biogjødsel som tilfredsstiller gjødsel-vareforskriften
- Driften ved anleggene skal ikke påvirke nærmiljøet og byen negativt

Måltall for: Kap. 645 Energigjenvinningsetaten - Husholdning	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel utsorterte poser med plast- og matavfall fra sorteringsanleggene	95 %	95 %	95 %	95 %
Antall tonn produsert biogass fra biogassanlegget i Nm3	1 600 000	25 000	3 600 000	2 250 000
Antall dager med klager på lukt fra Haraldrudanlegget			<10	<10

4 Strategier og tiltak

Energigjenvinningsetaten er fra og med 2013 over i en fase med fokus på drift og effektivisering av de investeringer som er gjennomført de senere år.

- Energigjenvinningsetaten Husholdning skal energigjenvinne restavfall fra husholdninger samt gjenbruksstasjoner
- Opprettholde stabil drift på utsorteringsanleggene
- Arbeide for å oppnå full produksjon ved Biogassanlegget på Nes
- Arbeide for at all flytende biogjødsel skal avsettes i løpet av 2-4 år

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 0,4 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 4,1 mill.

Det er lagt inn reduserte utgifter som følge av lavere produksjon ved RBA og innsparinger i driften på netto 9,0 mill.

Som følge av lavere inntekter ved RBA reduseres salgsinntektene netto med 28,4 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger (KON)

01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	126 030	42 000	68 000
	Sum utgifter	126 030	42 000	68 000
08	Overføringsinntekter	-9 351	0	0
	Sum inntekter	-9 351	0	0
	Netto utgifter	116 680	42 000	68 000

Investeringsoversikt

645 Energigjenvinningsetaten - husholdninger		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
113 011	Energigjenvinningsetaten diverse			30 000	30 000	30 000	30 000		Løpende
115 006	Diverse ombygginger - biogassanlegget	15 000		15 000	0	0	0	0	1/15 - 4/15
115 007	Nye garderober Haraldrud	15 000		15 000	0	0	0	0	1/15 - 4/15
115 008	Oppgradere styringssystem for forbrenning	8 000		8 000	0	0	0	0	1/15 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			68 000	30 000	30 000	30 000		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			68 000	30 000	30 000	30 000		

Energigjenvinningsetaten diverse:

Midlene vil benyttes til oppgradering av gamle ovnslinjer samt nyinvestering i nye teknologiske løsninger.

Diverse ombygginger – biogassanlegget (RBA):

Investeringsavsetningen til kommunes biogassanlegg i Nes på Romerike skal gå til å løse tekniske utfordringer ved anlegget for oppnå full produksjon og nå de mål for biogass og biogjødsel som bystyret har vedtatt. Investeringsmidlene vil bli brukt til å forbedre blant annet forbehandlingssystemer, bytte av pumpe-teknologi på enkelte steder, ventiler og rør.

Nye garderober Haraldrud:

Det er avsatt investeringsmidler for å bygge permanente garderober for de 50 ansatte som er tilknyttet Ha-

raldrudanlegget. For å kunne opprettholde driften må arbeidet startes opp i 2015.

Oppgradering styringssystem for forbrenning:

Energigjenvinningsetatens styringssystem på Haraldrud er fra 1980-årene. Systemet er utdatert og det er derfor nødvendig med utskifting av servere og datasystem for styring av forbrenningsprosessen. Dette er nødvendig for å opprettholde driften av begge forbrenningslinjene fremover. Prosjektet er planlagt gjennomført i 2015.

Energigjenvinningsetaten – Næring

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
646 Energigjenvinningsetaten - næring (KON)			
10 Lønn og sosiale utgifter	70 103	74 974	73 890
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	120 132	124 406	109 442
14 Overføringsutgifter	11	0	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	116 463	0	0
Sum utgifter	306 709	199 380	183 332
16 Salgsinntekter	-260 525	-293 185	-247 992
17 Refusjoner	-30 906	-5 000	-18 000
18 Overføringsinntekter	-204	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-116 424	0	0
Sum inntekter	-408 059	-298 185	-265 992
Netto inntekter	-101 350	-98 805	-82 660

1 Ansvarsområde

Energigjenvinningsetaten – Næring skal selge energigjenvinningskapasitet utover husholdningenes behov for behandlingskapasitet. Energigjenvinningskapasitet skal selges til andre kommuner og næringsdrivende på kommersielle vilkår. Produsert energi i form av varme og elektrisitet selges på langsiktige avtaler.

Driften av anlegget på Klemetsrud er regulert gjennom gjeldene lover og regler, herunder utslippstillatelser gitt av Fylkesmannen i Oslo og Akershus.

2 Situasjonsbeskrivelse

Energigjenvinningsetaten - Næring driver tre ovnslinjer og to turbiner med generatorer på Klemetsrud ener-

gigjenvinningsanlegg. Etaten har kontraktfestet leveranser av avfall for de kommende år med nabokommuner, avfallsentreprenører og avfallsmeglere.

Etaten utnytter deponigass fra Grønmo til miljøvennlig energiproduksjon i form av fjernvarme og strøm. Utslipp fra avfallsdeponier skyldes at det under nedbrytingen av organisk materiale på deponiene, dannes deponigass. Gassen inneholder om lag 60 prosent metan og 40 prosent karbondioksid. Metangass har sammenliknet med CO₂ en svært høy klimaeffekt.

Varmeenergien som produseres ved energigjenvinningsanlegget selges til Hafslund Varme AS. Etatens produksjon av strøm selges til Undervisningsbygg KF.

Nøkkeltall for: kap. 646 Næring	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Produsert energi (GWh/år)	438	612	678
Næringsavfall mottatt ved forbrenningsanlegget (tonn/år)	173 351	243 741	264 554
Antall brudd på utslippstillatelsen	58	8	8

3 Mål og måltall

- Bidra til Oslo kommunes produksjon av fornybar energi ved å energigjenvinne restavfall

- Skaffe tilstrekkelige mengder restavfall i markedet
- Driften ved anleggene skal ikke påvirke nærmiljøet og byen negativt

Måltall for: Kap. 646 Energigjenvinningsetaten - næring	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Antall GWh solgt energi fra forbrenningsanlegget på Klemetsrud	560	556	643	565 1)
Antall dager med klager på lukt fra Klemetsrudanlegget			<10	<10

1) Nedgangen skyldes 12 ukers stopp for utskiftning av hele røykgassrensianlegget sommeren 2015.

4 Strategier og tiltak

Avfallsbransjen er inne i en periode med økende kapasitet i markedet innen både biologisk behandling og energigjenvinning, og prisen for salg av forbrennings-tjenester var i 2013-2014 fortsatt fallende på mottak av avfall. Dette skyldes planlagt oppbygning av kapasitet på anlegg i blant annet Sverige for å møte fjernvarmesystemenes energibehov, og at handel med restavfall (deponiavfall) innad i EU fortsatt er i oppstartsfasen. Prognoser viser fallende priser på næringsavfall i Oslo-regionen også i 2015. I tillegg forventes det at både prisen på strøm og fjernvarme vil være lave ut økonomiplanperioden. Kap. 646 Energigjenvinningsetaten Næring opererer således i et krevende marked.

Energigjenvinningsetaten begynte i 2014 et forbedringsprosjekt som har som mål å spare 70 mill i 2017 på kap. 646. Virksomheten har satt opp fem gevinstrealiseringsprosjekter for å nå dette målet. Det legges opp til både produksjonsøkning og effektivisering, og for å nå målet er det nødvendig at det foretas reinvesteringer og ekspansjonsinvesteringer. Dette arbeidet er viktig for at etatens næringsvirksomhet skal kunne ha konkurranseevne og oppnå langsiktig lønnsomhet.

For å sikre full produksjon i vinterperioden har virksomheten utviklet en strategi for vinteravfall. Virksomheten mottar sortert restavfall fra det europeiske markedet som en del av leveransene. Importen gir etaten nødvendig forutsigbarhet med tilfredsstillende avfallsleveranser av god kvalitet fremover.

Internasjonal handel med sortert restavfall bidrar også til en bærekraftig utvikling ved at restavfallet utnyttes som brensel for produksjon av fjernvarme og strøm.

God og effektiv ressursutnyttelse av avfall er svært viktig i henhold til overgangen til en mer miljøvennlig og ressurseffektiv økonomi. For eksempel påvirker håndteringen av avfall også utslipp av klimagasser utover de direkte utslippene fra deponering og forbrenning av avfall. Gjenvinning medfører normalt mindre energibruk og lavere klimagassutslipp enn uttak og bearbeiding av nye råvarer. Dette er blant annet vist i «Klimaregnskap for avfallshåndtering» utført av Østfoldforskning i 2009. Dersom materialgjenvinning erstatter produksjon basert på nye materialer, kan det derfor være med på å redusere utslippene fra råvareut-tak og industri både nasjonalt og internasjonalt.

For å nå målet om produksjon av fornybar energi kreves det høy oppetid ved anleggene gjennom hele året. Energigjenvinningsetaten vil derfor ha behov for å forsterke vedlikeholdsinnsatsen, og reinvestering i anleggene for å ivareta et høyt produksjonsnivå over tid.

- Motta tilstrekkelig næringsavfall
- Installere nytt røykgassrensseanlegg sommeren 2015
- Gjennomføre nødvendige oppgraderinger på forbrenningslinje 1 og 2 for å øke lønnsomheten

5 Merknader til driftsbudsjettet

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 1,2 mill., jf kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 3,3 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
646 Energigjenvinningsetaten - næring (KON)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	29 714	55 000	165 000
Sum utgifter	29 714	55 000	165 000
08 Overføringsinntekter	-32 690	0	0
Sum inntekter	-32 690	0	0
Netto inntekter	-2 976	55 000	165 000

Investeringsoversikt

646 Energigjenvinningsetaten - næring (KON)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Til bud. 2015 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:										
111 014	EGE diverse			30 000	0	0	0			
114 017	Klemetsrud - nytt røykgassanlegg	105 000	25 000	80 000	0	0	0	0	0	1/14 - 4/15
115 009	Rehabilitering gamle ovner	30 000		30 000	0	0	0	0	0	1/15 - 4/15
115 010	Kapasitetsøkning gamle ovner	15 000		15 000	0	0	0	0	0	1/15 - 4/15
115 011	Tiltak for å redusere risiko for ulovlig utslipp	10 000		10 000	0	0	0	0	0	1/15 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			165 000	0	0	0			
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0			
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			165 000	0	0	0			

Energigjenvinningsetaten diverse

Midlene vil benyttes til oppgradering av gamle ovnslinjer samt nyinvestering i nye teknologiske løsninger.

Nytt røykgassrenseanlegg

Midlene vil benyttes til å skifte ut røykgassrenseanlegget ved forbrenningslinje 1 og 2. Prosjektet ble påbegynt i 2014, og vil ferdigstilles i 2015.

Rehabilitering av gamle ovnslinjer

Midlene vil benyttes på forbrenningslinje 1 og 2 for en opprusting av kjelerør, kjølekapasitet, ventiler, pumper og utmatere.

Kapasitetsøkning ovnslinje 1 og 2

Midlene vil benyttes til å realisere en kapasitetsøkning på 10 % ved de to forbrenningslinjene.

Tiltak for å redusere risiko for utslipp til ytre miljø

Midlene vil benyttes til tiltak for å redusere risiko for utslipp til det ytre miljø på Klemetsrudanlegget.

Samlet oppstilling av tilskuddsmidler for sektoren:

		tall i 1000		
Kap. nr.	Avsetningen gjelder	Dok. 3 2013	Dok. 3 2014	Forslag 2015
354	Avsetning tiltak innen mangfold og integrering kommunale midler	5 410	5 250	5 696
354	Avsetning til tiltak innen mangfold og integrering statlige midler	3 989	3 455	5 090
455	Avsetning til regionale næringsutviklingsprosjekter (Overføring fra KRD)	9 000	9 000	7 000
455	VisitOSLO AS	15 600	15 600	11 000
455	Oslo Business Region AS		11 090	12 600
455	Avsetning til øvrige tiltak innen næringsutvikling	8 856	2 979	2 536
502	Avsetning til kunst, kultur mv.	155 690	162 722	165 569
502	Avsetning til løpende kunst- og kulturtiltak	5 000	2 900	5 000
502	Avsetning til innovasjon innen kulturlivet og kulturnæringene	5 500	2 500	5 500
502	Avsetning til konsertstøtte frivillige sang/musikktiltak	700	740	740
502	Avsetning - friv. barne/ungdomsorganisasjoner	9 500	8 900	9 050
502	Avsetning - skolekor, korps, orkestre	9 000	9 750	9 900
502	Avsetning - ferieleirer frivillige, barn/unge	5 400	5 500	5 600
502	Avsetning – lokale og sentr. barne-/undomsråd, musikkråd, infotiltak	7 700	8 000	8 200
581	Den norske kirke, driftstilskudd (iht. kirkeloven)	125 000	130 000	129 500
581	Den norske kirke, vedlikeholdstilskudd (iht. kirkeloven)	9 500	9 800	10 000
581	Tros- og livssynssamfunn, tilskudd (iht. lov om trdomssamfunn mv.)	68 151	65 802	67 583

9.1 KULTUR OG NÆRING - EIENDOMSFORETAKENE

Oslo kommune har tre eiendomsforetak: Boligbygg Oslo KF, Undervisningsbygg Oslo KF og Omsorgs-

bygg Oslo KF. Foretakene har eierskapet og forvaltningsansvaret for bygningsmassen i sin portefølje.

Byrådets mål:

- Byrådet skal ivareta, optimalisere og realisere kommunens verdier i aksjeselskaper og foretak
- Kommunal eiendom skal være en effektiv innsatsfaktor i kommunens tjenesteyting
- Eiendomsforvaltningen skal være kostnadseffektiv og realverdiene av kommunens eiendommer skal ivaretas.

Tiltak:

- Bygge ut kommunal infrastruktur i takt med befolkningsutviklingen
- Videreføre arbeidet med rehabilitering av skoler og barnehager for å bidra til at realverdien av eiendommene opprettholdes
- Det er utviklet standardiserte løsninger for skolebygg og barnehager og det skal utvikles tilsvarende løsninger til sykehjem og omsorgsboliger
- Gjennomføringsevnen skal styrkes gjennom å videreutvikle kommunenes verktøy og metoder for styring og kvalitetssikring av prosjektene
- Ivareta kostnadseffektiv forvaltning, drift og vedlikehold, utvikling og eventuell utfasing av eiendommene
- Foretakene skal arbeide aktivt mot sosial dumping og andre misligheter.

Nærmere om tiltakene

Hoveddelen av kommunens bebygde eiendommer forvaltes av Omsorgsbygg Oslo KF, Undervisningsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF. Eiendomsforetakene skal tilby gode og brukertilpassede bygg til rett tid og til konkurransedyktige betingelser. Bydeler, etater og andre kommunale virksomheter har ansvaret for å kartlegge sine behov for eiendom og bestille av eiendomsforetakene eller andre private aktører. Profesjonalisering av bestillerrollen har ført til god interaksjon med foretakene og bidrar til kostnadseffektive løsninger og effektivisering.

Foretakenes hovedutfordring er å forvalte, omstrukturere og videreutvikle eiendommassen slik at inn-

byggernes interesser blir ivaretatt. En av de viktigste oppgavene er å ta vare på realverdiene som byggene og eiendommene representerer. Det skjer ved bl.a. satsning på vedlikehold av eksisterende bygg, rehabilitering og modernisere skoler, barnehager og sykehjem samt bygge nye nødvendige arealer for kommunal tjenesteproduksjon. Planmessig reduksjon av vedlikeholdsetterslepet er viktig for å ivareta realverdiene. Videre er det viktig at ikke nytt etterslep oppstår. Kostnadsdekkende leie er derfor innført for å dekke livssyklus-kostnadene (LCC) med unntak av boliger som leies ut til leietakere der det innkreves gjengs leie. Husleien skal ikke bare dekke byggekostnader, men også de forventede kostnadene i byggets levetid.

Det inkluderer vedlikehold, oppgraderinger og andre utgifter.

Det forutsettes at foretakene satser på miljø- og energieffektiviseringstiltak. Oljefyring er nå utfaset som hovedenergikilde i foretakenes ordinære porteføljer. Samtidig skal nybygg som hovedregel bygges til-fredsstille passivhusstandard. Byrådet foreslår å bevilge 22,4 mill. i investeringsmidler til energieffektivisering i Omsorgsbygg Oslo KF. Det gjelder prosjekter hvor analyser viser at kostnadene til tiltakene vil være innspart i løpet av få år.

Standardiserte løsninger som superkuber på skoler og barnehager, m.m. gir større fleksibilitet, er kostnads-effektive og reduserer risikoen for feil. Det gjør det dessuten lettere å innføre felles kravspesifikasjoner. Kravspesifikasjonene skal sørge for at det er enkelt å gjøre bygningsmessige endringer, gi løsningen med lavest kostnad i et LCC perspektiv og opprettholde realverdien av eiendommene.

I byrådssak 1038/14 Instruks for beslutningsprosessen for investeringsprosjekter ble byrådets krav til beslutningsunderlag for investeringsprosjektene vedtatt. Instruksen gir klare føringer på hvilket ansvar foretakene har som operativ utfører. Foretakene skal ved behov bistå operativ bestiller med alternativutredninger, gjennomføringsmodell og kostnadsestimer i KVV fasen. Videre har foretakene ansvar for at det utarbeides styringsdokument som kvalitetssikres. Prosjektene settes i produksjon hvor resultatmålene prioriteres slik: kostnad, tid og kvalitet. Til slutt skal det utarbeides sluttrapporter når prosjektene er ferdigstilte.

Det er innført en rekke incentivordninger for å bidra til effektive investeringsbeslutninger. For nye prosjekter blir foretakenes husleieinntekter basert på prosjektets styringsramme (P50). Foretakene har dermed incentiv til å holde seg under denne rammen for å gå i økonomisk balanse. Videre er det innført

enhetspriser for skoler, sykehjem og omsorgsboliger som legges til grunn ved beregning av kompensasjon til bestiller for økte husleieutgifter. Dette gir incentiver til lavere investeringskostnader ettersom bestiller ikke blir kompensert ut over en forhåndsbestemt enhetspris. Sammen bidrar incentivordningene for hhv. bestiller- og utførersiden til kostnadseffektive prosjekter med innovative løsninger.

Årets befolkningsprognoser viser en fortsatt ventet vekst i alle aldersgrupper, med unntak av befolkningen 80-89 år og eldre. Skolebehovsplanen 2014-24 viser en fortsatt markant elevtallsvekst, ikke minst de første årene av planperioden. En rekke nye skoler er under prosjektering og bygging for å levere bestilte skolearealer i samsvar med skolebehovsplanen. Videre viser sykehjemsbehovsplanen for 2014-17 et behov for fornyelse av 2 500 sykehjems plasser og en utvidelse av antall Omsorg+ plasser med 1 500 leiligheter. Byggevolumet setter store krav til foretakenes økonomistyring og gjennomføringsevne. Det er viktig at foretakene utvikler, beholder og rekrutterer dyktige medarbeidere. Utbyggingen medvirker til betydelig økende finanskostnader og det er viktig at foretakene har en effektiv drift med fokus på nøkterne løsninger. Samtidig er det viktig med gode behovsanalyser som sikrer at det ikke oppstår ledig kapasitet og dårlig arealutnyttelse.

Byrådet har stort fokus på å videreutvikle foretakenes leverandørrolle gjennom tydelig fokus på at foretakene leverer til rett tid og innenfor vedtatt kostnadsramme. Videre legges det vekt på at foretakene har nødvendig kompetanse på prosjektplanlegging/-oppfølging.

Eiendomsforetakene skal regelmessig gjennomføre analyser og vurderinger av om eiendomsmassen er hensiktsmessig i forhold til brukernes etterspørsel, i forhold til bygningenes standard, kvalitet og verdiutvikling. Det fordrer god samhandling med bestillersiden og fleksible organisasjoner.

Økonomiplanramme 2015-2018

Netto driftsresultat pr kommunalt foretak

Beløp i mill.					
		Budsjett	Budsjett	Budsjett	Budsjett
Netto driftsresultat pr kapittel		2015	2016	2017	2018
053	Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	-100,0	-100,0	-100,0	-100,0
055	Boligbygg Oslo KF (KON)	0,0	0,0	0,0	0,0
059	Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	0,0	0,0	0,0	0,0

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.

Brutto investeringsbudsjett		Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
172	Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)	207,0	207,0	240,0	0,0
173	Undervisningsbygg Oslo KF - overføring (KON)	50,0	0,0	0,0	0,0
175	Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)	75,1	124,0	0,0	0,0
185	Forskjellige utbedringstiltak (KON)	15,0	15,0	15,0	15,0
ØKONOMIPLAN (brutto)		347,1	346,0	255,0	15,0

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Brutto investeringsbudsjett pr kommunalt foretak

Beløp i mill.

Brutto investeringsbudsjett		Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
053	Undervisningsbygg Oslo KF (KON)	2 656,3	2 432,0	2 122,2	1 544,2
055	Boligbygg Oslo KF (KON)	1 053,0	1 424,0	570,0	175,0
059	Omsorgsbygg Oslo KF (KON)	1 412,4	1 582,0	660,0	797,0
ØKONOMIPLAN (brutto)		5 121,7	5 438,0	3 352,2	2 516,2

For nærmere informasjon vises det til særskilt omtale av investeringsbudsjettet under det enkelte kapittel.

Boligbygg Oslo KF – overføring**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015

172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)

04	Overføringsutgifter	29 000	207 000	207 000
	Sum utgifter	29 000	207 000	207 000
	Netto utgifter	29 000	207 000	207 000

Investeringsoversikt

172 Boligbygg Oslo KF - overføring (KON)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
107 068	Investeringsstilskudd - Omsorg+			0	0	240 000	0		
113 021	BBY - Boligstilskudd vanskeligstilte			207 000	207 000	0	0		
	Sum investeringsutgifter			207 000	207 000	240 000	0		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			207 000	207 000	240 000	0		

Byrådet foreslår at det i økonomiplanperioden innarbeides 240 mill. i investeringsstilskudd relatert til Omsorg+- prosjekter. Videre foreslås det 414 mill. i investeringsstilskudd til boliger for vanskeligstilte og

personer med nedsatt funksjonsevne i økonomiplanperioden. Endelig fordeling av midlene mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF vil bli tilpasset der hvor prosjektene blir realisert.

Undervisningsbygg Oslo KF – overføring**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

173 Undervisningsbygg Oslo KF - overføring (KON)

04	Overføringsutgifter	17 252	24 500	50 000
	Sum utgifter	17 252	24 500	50 000
	Netto utgifter	17 252	24 500	50 000

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
173 Undervisningsbygg Oslo KF - overføring									
Prosjektnr. og navn:									
115 002	Tilskudd for å redusere låneopptak			50 000	0	0	0		
	Sum investeringsutgifter			50 000	0	0	0		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			50 000	0	0	0		

Det er innarbeidet 50 mill. for å redusere foretakets låneopptak.

Omsorgsbygg Oslo KF – overføring**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)

04	Overføringsutgifter	38 506	29 000	75 100
	Sum utgifter	38 506	29 000	75 100
07	Refusjoner	-4 866	0	0
	Sum inntekter	-4 866	0	0
	Netto utgifter	33 640	29 000	75 100

Investeringsoversikt

		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
175 Omsorgsbygg Oslo KF - overføring (KON)									
Prosjektnr. og navn:									
111 005	Investeringsstilskudd til Omsorg+ prosjekter			0	70 000	0	0		1/14 - 4/14
113 027	OBV - Boligstilskudd vanskeligstilte			57 000	54 000	0	0		
115 003	Ekstraordinære energieffektiviseringstiltak			18 100	0	0	0		1/15 - 4/15
	Sum investeringsutgifter			75 100	124 000	0	0		
	Sum kapittel finansiering			0	0	0	0		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			75 100	124 000	0	0		

Det foreslås å avsette 57 mill. i 2015 og 54 mill. i 2016 i investeringstilskudd til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne. Videre foreslås det i 2016 innarbeidet 70 mill. i investeringsstilskudd relatert til Omsorg+- prosjekter. Endelig fordeling av midlene mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF vil bli tilpasset der hvor prosjektene blir realisert.

Det er innarbeidet 22,4 mill. til energireduserende tiltak i fem sykehjem, foretaket kompenseres for denne investeringen gjennom et investeringstilskudd på 18,1 mill. på kap. 175 Omsorgsbygg Oslo KF – overføring.

Forskjellige utbedringstiltak

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	0	15 000	15 000
04 Overføringsutgifter	9 786	0	0
Sum utgifter	9 786	15 000	15 000
07 Refusjoner	0	-2 400	-2 400
08 Overføringsinntekter	-5	0	0
Sum inntekter	-5	-2 400	-2 400
Netto utgifter	9 781	12 600	12 600

Investeringsoversikt

185 Forskjellige utbedringstiltak (KON)	Kostnadsramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Byggestart - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
106 015 Tilrettelegging for funksjonshemmede	0		15 000	15 000	15 000	15 000		Løpende
Sum investeringsutgifter			15 000	15 000	15 000	15 000		
106 015 Tilrettelegging for funksjonshemmede	Investeringsmoms		-2 400	-2 400	-2 400	-2 400		
Sum kapittel finansiering			-2 400	-2 400	-2 400	-2 400		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			12 600	12 600	12 600	12 600		

Prosjektbeskrivelse

Det foreslås bevilget 15 mill. til å bedre tilgjengelighet for orienterings- og bevegelseshemmede i kommunale bygninger. Tiltakene planlegges og

gjennomføres i nært samarbeid med brukerne og i samsvar med en prioritert arbeidsplan. Arbeidsplanen utarbeides for hvert budsjettår, basert på prioritering av angitte behov.

Undervisningsbygg Oslo KF

Driftsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)			
Netto driftsresultat	-650 146	-100 000	-100 000

Undervisningsbygg Oslo KF skal føre regnskap etter kommunelovens bestemmelser. I tillegg skal det lages oppstillinger etter regnskapslovens bestemmelser.

1 Ansvarsområde

Foretakets formål er å ivareta eieransvaret for Oslo kommunens skole- og undervisningseiendommer samt å sikre Oslo kommune en langsiktig portefølje av gode hensiktsmessig skole- og undervisningslokaler ved å utvikle skoleeiendommene slik at de er tilrettelagt for en effektiv tjenesteproduksjon og overordnede pedagogiske forutsetninger. Forvalte realverdien som eiendommene representerer i henhold til forretningsmessige prinsipper. Ivareta kostnadseffektivt vedlikehold, drift, forvaltning, utfasing og utvikling av skoleeiendommene.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det skal gjennomføres betydelige investeringer i økonomiplanperioden for å oppfylle krav til nye skoleplasser. Økende behov for elevplasser i Oslo medfører at det er viktig å fokusere på robuste og kostnadseffektive løsninger og god prosjektplanlegging.

Undervisningsbygg står foran store utfordringer i 2015 og resten av økonomiplanperioden. For å kunne oppfylle krav til nye skoleplasser skal det gjennomføres et betydelig investeringsvolum i økonomiplanperioden. For 2015 er investeringsbudsjettet på 2,6 mrd.

Foretakets evne til å fullføre prosjekter innen frister og kostnadsrammer er også avhengig av utvikling i byggemarkedet generelt og Oslo-området spesielt. Stor byggevirksomhet i Oslo-området kan føre til et presset entreprenørmarked. Det gjør valg av kontraktstrategi viktig. Foretaket skal prioritere preventiv og verdibevarende forvaltning, drift og vedlikehold av skoleanleggene slik at vedlikeholdsetterslepet innhentes og realverdien av eiendommene ivaretas. Foretaket må prioritere riktige rehabiliteringsprosjekter. Det er stort behov for oppgradering og utvikling av eiendomsmassen, eksempelvis ventilasjon, elekt-

riske anlegg med mer. Det forventes at foretaket viser omstillingsevne og tar i bruk innovative løsninger.

Foretakets samlede eiendomsmasse har en bokført verdi på 18,9 mrd. I tillegg har foretaket omløpsmidler på om lag 0,37 mrd. Egenkapitalen utgjør 1,88 mrd., noe som gir en egenkapitalandel på 9,6 %.

3 Mål og måltall

Styret i Undervisningsbygg Oslo KF rapporterer til byråden for kultur og næring. Foretaket skal realisere målene som er angitt i den innledende omtalen (side 37).

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal foretaket benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen av eiendomsforetakene (side 39).

Foretaket skal løpende oppdatere oversikter som angir enhetskostnader for rehabilitering, ombygging og nybygging innen sentrale satsingsområder samt analysere kostnadsutvikling og fremdriftsevne.

Bestillers planvedtak og overordnede premisser skal legges til grunn for arbeidet i foretaket. Foretaket skal gjennomgå skolene i samarbeid med Utdanningsetaten for å kartlegge hvilke skoler som er hensiktsmessige, hvilke som skal rehabiliteres eller avhendes. Utdanningsetatens behov og lønnsomhetsvurderinger skal være avgjørende i vurderingene. Ettersom boligbyggingen øker vil det oppstå behov for nye skoler og skoler i andre områder enn i de eksisterende. Hensiktsmessigheten av enkelte skoleanlegg og eventuell nyetablering eller relokalisering av gamle anlegg må derfor vurderes. Innføring av investeringsregimet hvor konseptvalgutredning (KVU) inngår, vil være en viktig faktor i dette arbeidet.

5 Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsetting av størrelsen på overføringskravet. Det foreslås at netto driftsresultat for 2015 settes til 100

mill. for Undervisningsbygg Oslo KF. Midlene forutsettes å inngå som delfinansiering av foretakets investeringer. Videre foreslås at overføringskravet

settes til 1 286 mill. i 2015. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF m.v. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykasse.

6 Investeringer

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)			
Sum investeringsutgifter	4 785 280	3 431 825	2 656 300
Sum finansiering	-4 785 280	-3 431 825	-2 656 300

Budsjettet for kommunale foretak skal vedtas av bystyret som sum investeringer og sum finansiering med spesifisering av finansieringskildene, jf. kom-

munens økonomireglement. Dette medfører at investeringssiden skal budsjetteres som brutto investeringer med spesifisert finansiering.

Investeringsbudsjettet

Prosjektnr	Beløp i 1000 kr			
	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017	Forslag 2018
053 Undervisningsbygg Oslo KF (KON)				
106500 Generell rehabilitering	350 000	300 000	300 000	300 000
106520 Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv.	1 506 300	832 000	322 200	244 200
109500 Investering avsetn - ikke fordelt	800 000	1 300 000	1 500 000	1 000 000
Sum investeringsutgifter	2 656 300	2 432 000	2 122 200	1 544 200
Lån i Lånefondet	-2 002 300	-1 870 000	-1 619 200	-1 151 200
Tilskudd fra bykassen	-50 000	0	0	0
Overføring fra driftsbudsjettet	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Investeringsmva	-504 000	-462 000	-403 000	-293 000
Sum finansiering	-2 656 300	-2 432 000	-2 122 200	-1 544 200

Byrådet viderefører det pågående arbeidet for å gjennomføre generell rehabilitering, og det foreslås å gi foretaket en investeringsramme på 350 mill. i 2015 og 300 mill. årlig i perioden 2016 – 2018. Høyeste prioritet har mangler som innebærer umiddelbar sikkerhets-/helserisiko for elever og lærere/ansatte, dernest forhold som gir følgeskader. Det forutsettes at den totale økonomiske og miljømessige effekten for kommunen som helhet legges til grunn.

Prosjektkategorien "Kapasitetsutvidelse/ rehabilitering/nybygg mv." inneholder midler til investeringsprosjekter som enten er under realisering eller har kommet så langt i planlegging/prosjektering, at byrådet har godkjent nærmere fastsatte rammer for gjennomføring. For 2015 utgjør dette 1,5 mrd.

Prosjektnr. 106520 Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg mv. fordeles på følgende prosjekter:

Prosjektnr. 106520 fordeles på følgende skoler:								Beløp 1000 kr	
	Nybygg/ rehab.	Type skole	Ferdig- stillelse	Kostnads- ramme	Bevilget t.o.m. 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
<i>Nybygg og totalrehabilitering</i>									
Edvard Munch	rehab.	v.g.s	4-14	884 000	683 600	167 000	33 400	-	
Øraker - byggetrinn 2	rehab.	8-10 skole	3-15	91 700	50 800	33 600	7 300	-	
Ekeberg flerbrukshall	nybygg	flerbrukshall	3-15	98 000	57 000	20 000	10 000	11 000	
Fagerborg (alt. 1 ombygging til U)	rehab.	8-10 skole	3-15	150 000	76 000	57 000	3 000	14 000	
Ila	rehab.	1-7 skole	3-15	200 300	120 900	34 000	24 000	21 400	
Teglverkstomta	nybygg	1-10 skole	3-15	561 500	360 200	173 000	28 300	-	
Voksen superkule spesialavd.	nybygg	1-7 skole	4-15	127 000	7 200	91 000	23 000	5 800	
Nordvoll superkule spesialavd.	nybygg	v.g.s	3-15	54 200	5 500	48 700			
Ris	rehab.	8-10 skole	3-16	495 000	160 900	155 000	131 000	16 000	32 100
Fernanda Nissen	nybygg	1-7 skole	3-16	511 000	150 600	139 000	108 000	68 000	45 400
Munkerud skole og barnehage	nybygg	1-7 skole	3-16	467 000	71 900	167 000	124 000	73 000	31 100
Haugenstua	nybygg	1-10 skole	3-16	476 000	86 200	111 000	170 000	77 000	31 800
Berg (fase 1 og 2)	rehab.	1-7 skole	3-16	180 400	57 600	78 000	30 000	5 000	9 800
Tokerud	nybygg	8-10 skole	3-16	376 000	89 000	127 000	101 000	13 000	46 000
Haugen	nybygg	1-7 skole	3-16	210 000		105 000	39 000	18 000	48 000
				4 882 100	1 977 400	1 506 300	832 000	322 200	244 200

Prosjektkategorien "Investeringsavsetning – ikke fordelt", angir en overslagsavsetning. Avsetningen benyttes til nye prosjekter som innarbeides i budsjettet når KS2 er gjennomført, jf omtale under del 5 Kunnskap og utdanning.

Husleiemidler til Voksen superkule innarbeides til Tilleggsinnstillingen.

Boligbygg Oslo KF

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
055 Boligbygg Oslo KF (KON)			
Netto driftsresultat	-29 029	0	0

Boligbygg Oslo KF skal føre regnskap etter kommunelovens bestemmelser. I tillegg skal det lages oppstillinger etter regnskapslovens bestemmelser.

1 Ansvarsområde

Foretaket skal være et sosialt virkemiddel for å fremskaffe boliger til de målgrupper kommunen til enhver tid ønsker å tilgodese med boliger. Foretaket skal eie og forvalte boliger på vegne av Oslo kommune etter forretningsmessige prinsipper.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det foreligger en Boligbehovsplan for Oslo kommune 2013-2016 der det er tallfestet behov for en betydelig økning av antall kommunalt disponerte boliger.

Foretaket har målsetning om lav ledighet for at flest mulig boliger skal være tilgjengelige for bydelene til enhver tid. Av foretakets 10 000 boliger ble det i

2013 tildelt 1142 boliger. Utleiegraden var i snitt 96,0 % av porteføljen. 1178 boliger måtte istandsettes før ny utleie for gjennomsnittlig 53 000 kroner. Det er nødvendig at foretaket har en målrettet satsning på gode driftstjenester. Samtidig er eiendomsporteføljen fortløpende under vurdering for å sikre at foretaket har hensiktsmessige eiendommer.

Foretakets samlede eiendomsmasse har en balanseført verdi på 6,2 mrd. I tillegg har foretaket omløpsmidler på om lag 281 mill. Egenkapitalen utgjør 2,4 mrd., noe som gir en egenkapitalandel på 33,4 %.

3 Mål og måltall

Styret i Boligbygg Oslo KF rapporterer til byråden for kultur og næring. Foretaket skal realisere målene som er angitt i den innledende omtalen (side 37). I tillegg legger byrådet til grunn følgende overordnede mål for 2015:

- Ledigheten i den totale eiendomsmassen skal holdes under 4 %
- Vedlikehold som bedrer sikkerhet og trivsel for leietakerne
- Selge uhensiktsmessige eiendommer innenfor budsjettets ramme og kjøpe i bydeler med underdekning etter bestilling fra den enkelte bydel

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal foretaket benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen av eiendomsforetakene (side 39). Foretaket har inngått avtale med OBOS om kjøp av 600 leiligheter i forbindelse med Tøyensatsningen. Målet er å

unngå fortetning og bidra til en større spredning av boligmassen.

Foretaket skal løpende oppdatere oversikter som angir enhetskostnader for rehabilitering, ombygging og nybygging innen sentrale satsingsområder samt analysere kostnadsutvikling og fremdriftsevne.

Foretaket skal levere boliger til de grupper som kommunen ønsker å tilby boliger. Videre skal foretaket legge til grunn bystyrets mål om større geografisk spredning av kommunal boligmasse ved anskaffelse av nye boliger.

5 Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsetting av størrelsen på overføringskravet. For Boligbygg Oslo KF er det innarbeidet et overføringskrav på 375,6 mill. Det vises til kapittel 898 Overføringer fra KF m.v. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Det foreslås at krav til netto driftsresultat for 2015 settes til 0 kr.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

Kap / Artsgr.	Beløp i 1000 kr		
	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
055 Boligbygg Oslo KF (KON)			
Sum investeringsutgifter	469 333	1 105 000	1 053 000
Sum finansiering	-469 333	-1 105 000	-1 053 000

Budsjettet for kommunale foretak skal vedtas av bystyret som sum investeringer og sum finansiering med spesifisering av finansieringskildene, jf. kom-

munens økonomireglement. Dette medfører at investeringssiden skal budsjetteres som brutto investeringer med spesifisert finansiering.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Prosjektnr	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017	Forslag 2018
055 Boligbygg Oslo KF (KON)				
106600 Rehabiliterings-/utviklingsprosjekter	110 000	110 000	110 000	110 000
106610 Kjøp av boligeiendom	60 000	60 000	60 000	60 000
109610 Presteboliger - kjøp/rehabilitering	5 000	5 000	5 000	5 000
111600 Ufordelt Omsorg+	0	290 000	215 000	0
113605 Ufordelt avsetn. boliger til vanskeligstilte	714 100	829 000	0	0
113606 Bolig til vanskeligstilte/nedsatt funksjonsevne	114 900	0	0	0
114601 Brannsikring kommunale boliger	25 000	0	0	0
115600 Kap/rehab/nybygg Omsorg+	24 000	130 000	180 000	0
Sum investeringsutgifter	1 053 000	1 424 000	570 000	175 000
Lån i Lånefondet	-562 000	-779 000	0	0
Salg av eiendom	-66 000	-66 000	-66 000	-66 000
Tilskudd fra staten	-165 000	-272 000	-169 000	-89 000
Tilskudd fra bykassen	-207 000	-207 000	-240 000	0
Investeringsmva	-53 000	-100 000	-95 000	-20 000
Sum finansiering	-1 053 000	-1 424 000	-570 000	-175 000

Byrådet foreslår et eiendomssalg på inntil 66 mill. årlig i perioden 2015-2018 for å finansiere ulike investeringer. For å redusere drifts- og vedlikeholds-kostnadene skal det legges vekt på å selge eiendommer det ikke lønner seg å rehabilitere, herunder eiendommer med stort vedlikeholdsbehov. Foretaket skal seksjonere større eiendommer som eventuelt legges ut for salg.

Byrådet foreslår å bevilge totalt 1,7 mrd. til boliger for vanskeligstilte/mennesker med nedsatt funksjonsevne. Byrådet foreslår videre å innarbeide totalt 0,84 mrd. i økonomiplanperioden til Omsorg+-prosjekter. Disse prosjektene skal planlegges og utvikles etter bestilling fra byrådsavdeling eldre og sosiale tjenester. Endelig fordeling av midlene mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF vil bli tilpasset der hvor prosjektene blir realisert.

Prosjektnr. 115600 fordeles på følgende Omsorg+ prosjekter:

Beløp i 1000 kr

	Ferdig- stillelse	Kostnads- ramme	Bevilget tom. 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Utmarksveien	1-2017	334 000	-	24 000	130 000	180 000	
			-	24 000	130 000	180 000	-

Prosjektnr. 113606 fordeles på følgende boliger:

Beløp i 1000 kr

	Ferdig- stillelse	Kostnads- ramme	Bevilget tom. 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Seterbråten	2015	138 000	25 000	113 000			
Radarveien 76B	2015	14 500	12 600	1 900			
			37 600	114 900	-	-	-

Det legges opp til å videreføre den pågående rehabiliteringsprosessen med totalt 110 mill. årlig i økonomiplanperioden. Det forutsettes eiendomskjøp på inntil 60 mill. årlig.

Styret i Boligbygg Oslo KF har fullmakt til å omdisponere investeringsmidler mellom prosjektene kjøp av eiendom, presteboliger og rehabiliterings-/ utviklingsprosjekter.

Omsorgsbygg Oslo KF

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	DOK 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
059	Omsorgsbygg Oslo KF (KON)			
Netto driftsresultat	-84 201	0	0	

Omsorgsbygg Oslo KF skal føre regnskap etter kommunelovens bestemmelser. I tillegg skal det lages oppstillinger etter regnskapslovens bestemmelser.

1 Ansvarsområde

Omsorgsbygg Oslo KF skal bidra til høy kvalitet på kommunens pleie- og omsorgstjenester samt tiltak for barn og unge. Dette skal skje gjennom godt vedlikeholdte og tilpassede bygninger. Foretaket skal eie, forvalte og utvikle kommunens omsorgsbygg, institusjoner og barnehager etter forretningsmessige prinsipper.

2 Situasjonsbeskrivelse

Foretaket skal bistå med å opprettholde målet om full barnehagedekning i henhold til lovefestet rett til barnehageplass. Det legges vekt på bruk av standardiserte løsninger for bl.a. å oppnå lave enhetskostnader og kort byggetid. Foretaket utreder og bygger fortløpende aktuelle prosjekter innen barnehager, sykehjem, Omsorg + og omsorgsboliger. Det krever at foretaket til enhver tid har oversikt over eiendomsporteføljen og kan tilby løsninger i samsvar med behovet.

Foretaket skal prioritere preventiv og verdibevarende forvaltning, drift og vedlikehold av eiendomsporteføljen for å sikre at vedlikeholdsetterslepet innhentes og realverdien av eiendommene ivaretas.

Foretakets samlede eiendomsmasse har en bokført verdi på 11,5 mrd. I tillegg har foretaket omløpsmidler på om lag 0,18 mrd. Egenkapitalen utgjorde 3,5 mrd., noe som gir en egenkapitalandel på 29,3 %.

3 Mål og måltall

Styret i Omsorgsbygg Oslo KF rapporterer til byråden for kultur og næring. Foretaket skal realisere målene som er angitt i den innledende omtalen (side 37)

4 Strategier og tiltak

I arbeidet for å realisere byrådets mål skal foretaket benytte strategier og tiltak angitt i den innledende omtalen av eiendomsforetakene (side 39). Foretaket skal løpende oppdatere oversikter som angir enhetskostnader for rehabilitering, ombygging og nybygging innen sentrale satsingsområder samt analysere kostnadsutvikling og fremdriftsevne.

5 Merknader til driftsbudsjettet

I henhold til Oslo kommunes økonomireglement skal bystyret stille krav til netto driftsresultat i foretaket og fastsetting av størrelsen på overføringskravet. For Omsorgsbygg Oslo KF er det innarbeidet et overføringskrav på 379,2 mill. i 2015. Det vises til kap. 898 Overføringer fra KF m.v. for nærmere angivelse av overføringer fra foretaket til bykassen. Det foreslås at krav til netto driftsresultat for 2015 settes til 0 mill.

6 Investeringer**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	DOK 3 2014	Forslag 2015
059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)			
Sum investeringsutgifter	727 470	1 513 551	1 412 400
Sum finansiering	-727 470	-1 513 551	-1 412 400

Omsorgsbygg Oslo KF er etablert som kommunalt foretak og medfører at bystyret skal vedta budsjettet som sum investeringer og sum finansiering med spesifisering av finansieringskildene, jf. kommunens

økonomireglement. Investeringssiden skal budsjetteres som brutto investeringer med spesifisert finansiering.

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr				
Prosjektnr	Forslag 2015	Forslag 2016	Forslag 2017	Forslag 2018
059 Omsorgsbygg Oslo KF (KON)				
106720 Kap.utvidelse/nybygg - barnehager	82 000	70 000	0	0
106730 Reetablering og rehabilitering - bhg	150 000	150 000	150 000	150 000
109700 Generell rehabilitering - sykehjem	65 000	65 000	60 000	60 000
111710 Ufordelt sykehjem	0	700 000	420 000	527 000
111711 Ufordelt Omsorg+	27 000	33 000	0	0
113713 Ufordelt - vanskeligstilte/nedsatt funksjonsevne	15 000	165 000	0	0
113715 Ljabrubakken Omsorg+	37 000	0	0	0
114705 Kap.utvidelse/rehab/nybygg - sykehjem	400 000	233 000	0	0
114725 Investeringer barnehager - ikke fordelt	360 000	125 000	30 000	60 000
114771 Legevakten - Storgt 40 - rehabilitering	30 000	0	0	0
114718 Rehab/nybygg - boliger til vanskeligstilte	224 000	41 000	0	0
115705 Energieffektiviseringstiltak - sykehjem	22 400	0	0	0
Sum investeringsutgifter	1 412 400	1 582 000	660 000	797 000
Lån i Lånefondet	-998 300	-897 000	-175 000	-84 000
Tilskudd fra staten	-75 000	-261 000	-360 000	-563 000
Tilskudd fra bykassen	-75 100	-124 000	0	0
Investeringsmva	-264 000	-300 000	-125 000	-150 000
Sum finansiering	-1 412 400	-1 582 000	-660 000	-797 000

Kapasitetsutvidelse/rehab/nybygg/sykehjem
Prosjektkategorien "Kapasitetsutvidelse/rehab/-nybygg sykehjem." inneholder midler til investe-

ringsprosjekter som har gjennomført kvalitetssikring (KS2). Dette gjelder følgende prosjekter/sykehjem:

Prosjektnr. 114705 fordeles på følgende sykehjem:

Beløp i 1000 kr							
	Ferdigstillelse	Kostnadsramme	Bevilget tom. 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Ullerntunet	4-2016	755 000	122 000	400 000	233 000		
			122 000	400 000	233 000	-	-

Prosjektkategorien «Rehab/nybygg – boliger til vanskeligstilte» inneholder midler til investerings-

prosjekter som har gjennomgått kvalitetssikring (KS2). Dette gjelder følgende boliger:

Prosjektnr. 114718 fordeles på følgende boliger:

Beløp i 1000 kr

	Ferdig- stillelse	Kostnads- ramme	Bevilget tom. 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Berg gård	3-2016	95 000	9 000	45 000	41 000		
Odvar solbergs vei	4-2015	73 000	3 000	70 000			
Pastor Fangens vei	3-2015	113 000	4 000	109 000			
			16 000	224 000	41 000	-	-

Prosjektkategorien "Kapasitetsutvidelse/ nybygg barnehager." inneholder midler til investerings prosjekter som enten er under realisering eller har kommet så langt i planlegging/prosjektering, at byrådet

har godkjent nærmere fastsatte rammer for gjennomføring. For 2015 utgjør dette 82 mill. Dette gjelder følgende prosjekter:

Prosjektnr. 106720 fordeles på følgende barnehager:

Beløp i 1000 kr

	Ferdig- stillelse	Kostnads- ramme	Bevilget tom. 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Berg gård	3-16	110 000		40 000	70 000		
Holmenveien 19	3-15	122 000	80 000	42 000			
			80 000	82 000	70 000	-	-

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet 2,3 mrd. til investeringer i sykehjem. Det er Sykehjemsetaten og Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester som er bestiller av total rehabilitering og nye sykehjem. Det er planer for følgende sykehjem: Hovseterhjemmet, Ryen og Lindeberg. Det er kun Ullerntunet som har kvalitetssikret kostnadsramme. I tillegg forslås det innarbeidet 250 mill. for å gjennomføre generell rehabilitering innenfor foretakets sykehjem. Videre foreslås det avsatt 22,4 mill. til energieffektiviseringstiltak i sykehjem.

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet 97 mill. til Omsorg+ prosjekter. Omsorg+ prosjektene skal planlegges og utvikles etter bestilling fra og i samarbeid med byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester. Endelig fordeling av midlene vil bli fordelt mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF der hvor prosjektene blir realisert.

Det er i økonomiplanperioden innarbeidet 445 mill. til boliger for vanskeligstilte og personer med nedsatt funksjonsevne. Endelig fordeling av midlene vil bli

fordelt mellom Omsorgsbygg Oslo KF og Boligbygg Oslo KF der hvor prosjektene blir realisert.

Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning er bestiller av barnehager, herunder å sikre et tilstrekkelig antall barnehageplasser. Omsorgsbygg Oslo KF er en viktig leverandør av lokaler til barnehager, og foretaket gis en ramme for investeringer i nye barnehageplasser på 442 mill. i 2015 og om lag 727 mill. samlet for økonomiplanperioden. Byrådet prioriterer å rehabilitere barnehagene for 150 mill. årlig i økonomiplanperioden. Overføringskravet reduseres med et beløp tilsvarende finanskostnadene. Når det gjelder generell rehabilitering, skal foretaket prioritere forhold som innebærer umiddelbar sikkerhets-/ helserisiko for ansatte og barn, dernest forhold som gir følgeskader.

Det er innarbeidet ytterligere 30 mill. til rehabilitering av Legevakten i påvente av ny Storbylegevakt. Tidligere vedtatt kostnadsramme økes dermed fra 135 mill. til 165 mill. hvorav 58 mill. gjelder oppgradering av operasjonsstuene.

10. BYRÅDSLEDERENS KONTOR

Budsjettet omfatter drift av byrådet og byrådsavdelingene, Rådhusets forvaltningstjeneste og Kommuneadvokaten. I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften Trygg og velorganisert by.

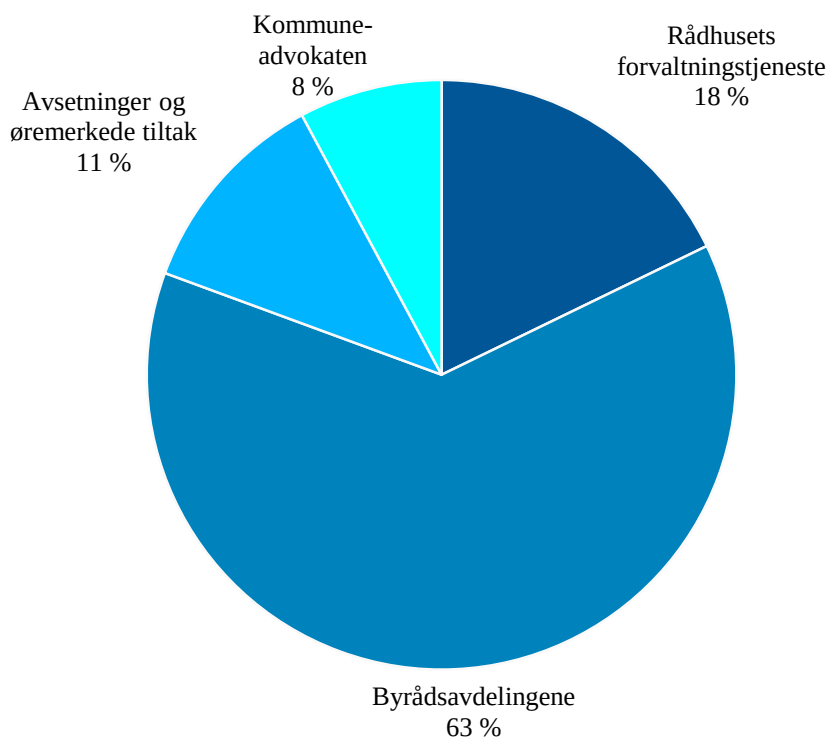
Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett - økonomiplan			
		2015	2016	2017	2018
Sum utgifter	488,7	497,3	491,1	486,6	486,6
Sum inntekter	-43,5	-44,2	-44,5	-44,2	-44,5
Netto utgifter	445,2	453,1	446,6	442,4	442,1

Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett 0,9 %

Brutto driftsutgifter for 2015 fordeler seg slik

Byrådets mål:

- Oslo skal være en attraktiv by nasjonalt og internasjonalt
- Oslo kommunes kommunikasjon skal være informativ og brukertilpasset
- Kommunes saksbehandling skal være effektiv og ha høy kvalitet
- Gjennomføringskraft og omstillingsevne skal være grunnlaget for Oslo kommunes organisering

Tiltak:

- styrke internasjonalt arbeid gjennom aktiv deltakelse i EU/EØS-programmer, nettverk og organisasjoner
- fremme Oslos interesser som storby og tyngdepunkt i hovedstadsregionen
- utvikle tiltak som kan forsterke det regionale samarbeidet i Osloregionen
- starte utvikling av en felles overordnet kommunikasjonsstrategi for alle kommunens virksomheter
- gjennomføre prosjektet Løftet – slik at 85 % av de besøkende på *oslo.kommune.no* får gjort det de ønsker raskt og enkelt uten manuell støtte, uavhengig av plattform/enhet
- starte utviklingen av et nytt, felles intranett for Oslo kommune
- følge opp organisering og ressursbruk i klagesaksbehandling til kommunens klagenemnder, med sikte på å bringe ned saksbehandlingstiden
- vurdere forenkling i delegasjonspraksis, i forbindelse med fremleggelse av nytt delegasjonsreglement etter kommunevalget
- organisere driften og forvaltningen av *oslo.kommune.no*
- styrke byrådsavdelingenes kompetanse innen sine kjerneområder

Nærmere om tiltakene

Oslo en utadvendt by

Som hovedstad spiller Oslo en nasjonal rolle gjennom ivaretagelse av nasjonale funksjoner innenfor politikk, kultur og næringsliv. Oslo er et sentralt beslutnings-senter og en viktig innfallsport til Norge.

Som senter i Osloregionen, har Oslo også en viktig regional rolle. Regionalt utviklingsarbeid vil bli tillagt stor vekt. I forslag til ny kommuneplan – «Oslo mot 2030 – Smart, trygg og grønn», understrekes viktigheten av samarbeid og koordinering innenfor regionen for å få realisert de visjoner og mål som trekkes opp i planen. Dette aktualiseres av de utfordringer som befolkningsveksten skaper. Befolkningsveksten kommer ikke bare i Oslo, men i hele Osloregionen og må løses gjennom tett samarbeid med kommunene i regionen.

Globalisering og økende internasjonal integrasjon gir utfordringer for Oslo, men også store muligheter. Storbyregioner og hovedsteder i Europa konkurrerer i

økende grad om menneskelige ressurser, innovasjon og bærekraftig økonomisk vekst. Oslo skal være en attraktiv by for innbyggere, arbeidstakere, næringsliv, investorer og besøkende. Byrådet vil arbeide aktivt for å profilere Osloregionen som en internasjonal nærings- og kunnskapsregion i nært samarbeid med andre aktører.

Oslo kommunes internasjonale arbeid er forankret i Kommuneplan 2008 – Oslo mot 2025 og i kommunens internasjonale strategi vedtatt av bystyret i 2010, jf. Bystyresak 62/10. Målene i strategien er knyttet til læring, målrettet medvirkning, bærekraftig vekst og profilering. Strategien er formulert med utgangspunkt i at Oslo er en åpen og internasjonal by, og at kommunens virksomheter i sitt daglige arbeid møter en rekke utfordringer og muligheter knyttet til globalisering, internasjonale trender og overnasjonale politiske prosesser.

Strategien viser også hvilke virkemidler kommunen prioriterer for å nå målene som settes i strategien. Virkemidlene inkluderer deltakelse i EU/EØS-programmer, deltakelse i internasjonale og regionale organisasjoner og bilateralt by-til-by samarbeid.

Oslo kommunes samarbeid med andre byer skjer blant annet gjennom deltakelse i internasjonale nettverk og organisasjoner som Göteborg Oslo-samarbeidet, Den Skandinaviske Arena, Eurocities, C40, Metrex og Baltic Metropolises og gjennom deltakelse i EU/EØS-prosjekter. Oslo kommune får gjennom dette samarbeidet mulighet til å dele erfaringer med andre europeiske byer, øke kompetansen innen ulike fagfelt, profilere Oslo på viktige europeiske arenaer og løse konkrete problemstillinger knyttet til tjenesteutvikling, byutvikling, areal og transportplanlegging, m.m. Deltakelse i EU-prosjekter utløser også midler fra EU og nasjonale myndigheter, og er et viktig supplement til finansieringskildene i de nasjonale programmene for regional- og byutvikling.

Kommunen er til for innbyggerne

Byrådet vil arbeide for å gjøre kommunen lett tilgjengelig og oversiktlig for publikum. Effektiv organisering og utvikling av elektroniske tjenester vil bidra til bedre ressursutnyttelse og større treffsikkerhet i tjenestene. Oslo kommunes nettsider er den viktigste kanalen i kommunens kommunikasjons- og informasjonsarbeid. For at kravet til digital kommunikasjon fra innbyggerne skal bli ivarettatt, er det igangsatt et arbeid for å utvikle kommunens nettsider med interaktive tjenester for publikum og brukere. Informasjon skal være lett tilgjengelig for alle grupper i flere kanaler og være kontinuerlig oppdatert.

Byrådet vektlegger god forvaltningsskikk og effektiv saksbehandling og vil videreutvikle kompetansehevende tiltak innen saksbehandlingsområdet gjennom bruk av ulike formidlingskanaler. Kommunens juridiske strategi gjennomgås for å ivareta blant annet kommunens myndighetsutøvelse og saksbehandling, og styring og organisering.

Byrådet er opptatt av å forenkle og forbedre kommunal saksbehandling slik at brukernes behov ivaretas best mulig. Som en del av dette arbeides det med å forbedre prosesser som kan frigjøre ressurser og korte ned saksbehandlingstider. Byrådet gjennomfører kompetansehevende tiltak for å sikre en høy kvalitet på saksbehandling.

Kommunens delegasjonspraksis har over tid ført til et meget stort antall og til dels detaljerte delegasjonsvedtak som skaper uoversiktlig og som er ressurskrevende å vedlikeholde. Byrådet vil foreta en gjennomgang av delegasjonspraksis med sikte på å fremme forslag om forenklinger.

Klar styring gir bedre tjenester

Oslo kommune møter utfordringer gjennom veksten i befolkningen, endringer i befolkningssammensetningen og i befolkningens forventninger til kommunen. Etter byrådets vurdering er det viktig å ha en overordnet politisk og administrativ organisering som er tilpasset disse utfordringene. Klare styrings- og ansvarsforhold er sentralt i denne forbindelse. I tillegg er det viktig å ha en organisering som til enhver tid sikrer en riktig balanse mellom fokus på sektorene og behovet for en samordnet og helhetlig styring av kommunens samlede virksomhet.

Oslo kommune skal utøve god virksomhetsstyring og arbeide kontinuerlig med kvalitetsforbedringer i de interne kontrollsystemer. Styrings- og kontrollsystemer på prioriterte risikoområder skal gjennomgås og vurderes. Feil og mangler skal rettes opp og forbedres.

Arbeidet med forebygging av korrupsjon står på dagsorden i hele kommunens organisasjon. Fra byrådets side vil arbeidet prioriteres blant annet gjennom korrupsjonsforebyggende nettverksmøter for kommunens virksomheter samt ta imot, vurdere og følge opp varsler om korrupsjon og misligheter.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	488,7	486,5	482,6	478,1	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	488,7	488,7	488,7	488,7	488,7
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer		2,3	2,3	2,3	2,3
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold					
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	488,7	491,0	491,0	491,0	491,0
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		-0,2	-3,5	-4,7	-4,7
+/- Spesifiserte rammeendringer		2,0	2,0	2,0	2,0
+/- Uspesifiserte rammeendringer		8,3	5,4	2,1	2,1
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		10,1	3,9	-0,6	-0,6
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		-3,8	-3,8	-3,8	-3,8
=ØKONOMIPLAN (brutto)	488,7	497,3	491,1	486,6	486,6
Salgs- og leieinntekter	-5,5	-5,4	-5,6	-5,4	-5,6
Refusjoner	-37,9	-38,8	-38,8	-38,8	-38,8
Overføringsinntekter					
=Sum driftsinntekter	-43,5	-44,2	-44,5	-44,2	-44,5
=ØKONOMIPLAN (netto)	445,2	453,1	446,6	442,4	442,1

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

2,1 % 0,8 % -0,1 % -0,1 %

Spesifikasjon av endringene i økonomiplanskjemaet:Oppgaveendringer mellom sektorer

Prosjekt Oslobarnehagen er overført fra kap. 306 Bydelene – diverse barnehagetiltak og lagt til kap. 120 Byråd/byrådsavdelingene.

- Engangsbevilgning til forprosjekt nytt intranett ligger inne i 2015 med 0,5 mill.

Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte

- Engangsbevilgning til Oslo Metropolitan Area (MIPIM) på 0,750 mill. i 2014 er videreført med 0,5 mill. i 2015.
- Engangsbevilgning i 2014 på 1,5 mill. til Oslo Freedom Forum er videreført med 1 mill. i 2015.
- Engangsbevilgning i 2014 på 0,5 mill. til Oslo Business for Peace er videreført med 0,3 mill.
- Engangskutt på 1,5 mill på kap. 191 Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse ligger i økonomiplanrammen igjen fra 2015.
- Nedtrapping av regionalt plansamarbeid (2 mill.) medfører at bevilgningen reduseres med 1 mill. i 2015 og 2 mill. i 2016.
- Fra 2017 går 3-årig bevilgning (1,2 mill) til skrijving av Oslo kommunes historie 1987-2012 ut.

Spesifiserte rammeendringer

Bevilgningen gjelder sikkerhet i Rådhuset.

Uspesifiserte rammeendringer

Fra 2015 tilbakeføres rammekutt for å opprettholde kapasitet i byrådsavdelingene. For RFT er det et uspesifisert rammekutt på 0,9 mill. i 2015.

Forventet lønns-og prisutvikling

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 3,8 mill. jf kap. 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskassesats på 30,15 % til 23,0% i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er 17,6 mill.

Salgs- og leieinntekter

Inntektsbortfall i valgår kompenseres Rådhusets forvaltningstjeneste med 0,250 mill.

Netto driftsbudsjett pr. kapittel

Beløp i mill.						
	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring 2014-2015
Netto driftsbudsjett pr kapittel						
120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	298,7	302,2	299,7	297,4	297,4	1,1 %
126 Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	52,3	53,8	50,6	49,1	49,1	2,8 %
140 Kommuneadvokaten (BLK)	30,7	30,1	29,9	29,7	29,7	-1,7 %
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	63,5	65,6	64,9	64,7	64,5	3,3 %
191 Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	0,0	1,5	1,5	1,5	1,5	
Sum Byrådslederens kontor (BLK)	445,2	453,1	446,6	442,4	442,1	1,8 %

Brutto investeringsbudsjett

Beløp i mill.				
	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Brutto investeringsbudsjett				
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	3,5	3,5	3,5	3,5
ØKONOMIPLAN (brutto)	3,5	3,5	3,5	3,5

I 2015 er det satt av 3,5 mill. til generell rehabilitering i Rådhuset.

Byråd/byrådsavdelingene**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
120 Byråd/byrådsavdelingene (BLK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	248 636	264 045	270 017
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	57 122	43 440	41 147
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	3	0	0
14 Overføringsutgifter	30 187	0	0
Sum utgifter	335 948	307 485	311 164
16 Salgsinntekter	0	-243	-250
17 Refusjoner	-50 222	-8 506	-8 753
18 Overføringsinntekter	-112	0	0
Sum inntekter	-50 334	-8 749	-9 003
Netto utgifter	285 615	298 736	302 161

1 Ansvarsområde

Oslo skal være en foregangskommune for god brukerservice og effektiv oppgaveløsning. Det skal arbeides for tillit og godt samspill mellom byens befolkning, kommunale virksomheter, ansatte og folkevalgte organer. Gjennom aktivt informasjonsarbeid skal kommunens omdømme som tjenesteyter og arbeidsplass styrkes.

Oslo kommunes parlamentariske styringssystem er hjemlet i kommunelovens kapittel 3.

Byrådet er kommunens utøvende organ og øverste ledelse for kommunens administrasjon. Den enkelte byråd har direkte instruksjonsmyndighet og parlamentarisk ansvar på sitt område og er den øverste leder av respektiv byrådsavdeling.

Byrådsavdelingene utgjør kommunens sentrale administrative apparat og har tre hovedfunksjoner:

- å være faglig sekretariat for politisk ledelse
- å føre tilsyn, utøve styring og kontrollere underliggende virksomheter
- å være forvaltningsorgan innenfor definerte ansvarsområder

I byrådssak 1078/12 ble det etablert et felles sekretariat for kommunens brukerråd knyttet til byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester.

1 byrådssak 1086/13 ble ansvaret for klagenemd i transportsaker lagt til byrådsavdeling for miljø og samferdsel.

For øvrig er Byrådslederens kontor systemeier for fellessystemene (IKT) oslo.kommune.no, intranettet, Regelverksdatabasen og Søk i politiske saker.

2 Situasjonsbeskrivelse

Byrådsavdelingenes oppgaver som administrativ ledelse for kommunen og som sekretariat for byrådet, medfører omfattende og ulike oppgaver.

Byrådsavdelingene vil fortsette arbeidet med å gjøre Oslo til en enklere og mer brukervennlig kommune.

3 Merknader til driftsbudsjettet

Driftsbudsjettet er ført opp med midler til lønn og drift av byrådsavdelingene herunder midler til videreutvikling av datastøttet saksbehandling og elektronisk saksflyt i byrådsavdelingene. Det er overført midler fra kap. 306 Bydelene – diverse barnehagetiltak tilsvarende to årsverk til prosjekt Oslobarnehagen.

For øvrig er det på kapitlet også midler til visse drifts- og utviklingstiltak som gjelder hele kommunen, ledelsesutvikling, etatssjefsamlinger, informasjonstiltak, internrevisjonstiltak, utvikling av kommunens Internett- og intranettsider m.v.

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 5,6 mill. jf kap. 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskassesats på 30,15 % til 23,0% i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 14,2 mill.

Diverse avsetninger og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
126 Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)				
10 Lønn og sosiale utgifter	28 826	13 462	14 896	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	34 894	32 383	32 976	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	9 027	7 070	7 180	
14 Overføringsutgifter	12 005	3 000	2 419	
Sum utgifter	84 753	55 915	57 471	
17 Refusjoner	-38 319	-3 612	-3 717	
18 Overføringsinntekter	-4 100	0	0	
Sum inntekter	-42 419	-3 612	-3 717	
Netto utgifter	42 334	52 303	53 754	

1 Ansvarsområde

Kapitlet benyttes til å dekke utgifter til utrednings- og evalueringsoppgaver i forbindelse med byrådsavdelingenes arbeid med å gjennomføre byrådets og bystyrets vedtak, herunder utgifter til ekstraordinære, tidsbegrensede tiltak. Videre dekkes over kapitlet visse avsetninger og fellesfunksjoner som gjelder hele

kommunen og som ikke naturlig hører hjemme på andre kapitler.

I tillegg kommer midler til ulike formål som dekning av utgifter som påløper ved avvikling eller omstilling i kommunale virksomheter og hvor ansvar blir overført til den sentrale administrasjonen, midler til leie av

lokaler til byrådsavdelingene utenfor Rådhuset, kontingenter, tiltak i forbindelse med kommunens internasjonale engasjement og midler til saks-

omkostninger, erstatninger ved saksanlegg og andre forhold hvor Oslo kommune ved byrådsavdelingene er partsrepresentant.

2 Merknader til driftsbudsjettet

På kapitlet ligger en avsetning på 4,3 mill. til gjennomføring av utviklings- og utredningstiltak, ulike evalueringer, kommuneovergripende brukerundersøkelser, omstillings- og moderniseringstiltak.

Kapitlet omfatter også tiltak i forbindelse med bystyresak 468/2005 Strategi for samarbeid med kunnskapsinstitusjoner og kunnskapsmiljøer i Oslo og kommunens deltakelse i Oslo-forskning.

Det er også satt av 1,2 mill. årlig i 2014-2016 for å skrive Oslo kommunes historie for 1987-2012.

Kapitlet dekker kontingenter for medlemskap i Oslo-regionen, Østlandssamarbeidet mv. Det er også avsatt midler til Oslo kommunes internasjonale engasjement som deltakelse i Osloregionens Europakontor, Eurocities, Gøteborg-Oslo samarbeidet/Den Skandinaviske Arenaen samt delegasjonsbesøk og deltakelse i andre internasjonale fora. Det er også satt av 3 mill. til deltakelse i EU/EØS regionale utviklingsprogram.

Byrådet foreslår også at det gis tilskudd til Oslo Freedom Forum og Oslo Metropolitan Area (MIPIM) og Oslo Business for Peace med henholdsvis 1 mill. og 0,5 mill. og 0,3 mill i 2015.

Kapitlet inneholder for øvrig midler til utvikling av kriteriesystemet, avsetning til styrking av bestillerfunksjonen og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter i kommunen.

Det er også avsatt midler til Tryggere by og Lokal Agenda 21-arbeidet. Det er budsjettet med 0,5 mill. til gjennomføring av Oslo miljøfestival. Tiltaket er delvis finansiert ved støtte fra Oslo Havn KF med 0,075 mill., Vann- og avløpsetaten med 0,075 mill. og Renovasjonsetaten med 0,150 mill.

I byrådssak 1005/05 ble Plankontoret for Groruddalen organisert som et prosjekt direkte underlagt byrådsavdeling for byutvikling og det er satt av midler til drift av kontoret til planlegging og prosjektering vedrørende Groruddalsprogrammet. For øvrig vises til kap. 482 Handlingsprogram Groruddalen (BYU). Det er også avsatt 1 mill. i 2015 til Plansamarbeid Oslo-Akershus.

Oslo kommune har påtatt seg ansvar for driften av sekretariatet for samarbeidsalliansen Osloregionen. Utgifter til driften fordeles mellom medlemmene.

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling med netto 1,2 mill. jf kap. 16 Budsjettekniske merknader.

Følgende prosjektmidler på driften anses som kommunalt øremerket for 2015:

Øremerkede midler

Beløp i 1000 kr		
Prosjektnr	Prosjektnavn	Beløp
2.126.33	Utvikling og utredninger i byrådsavdelingene	4 300
2.126.32	Regionale utviklingsprogrammer under EU/EØS	3 000
2.126.35	Oslo kommunes historie 1987-2012	1 200

Oppført beløp er årets bevilgning til de ulike prosjektene. Midlene forutsettes brukt i 2015 i samsvar med planlagt fremdrift. Dersom det skjer forskyvninger i fremdriften som gjør at midlene ikke anvendes fullt ut, er de overførbare til påfølgende budsjettår.

Kommuneadvokaten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
140 Kommuneadvokaten (BLK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	29 521	32 116	31 657
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	6 449	5 999	6 155
14 Overføringsutgifter	1 111	1 103	1 122
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	98	0	0
Sum utgifter	37 178	39 218	38 934
16 Salgsinntekter	-3 012	-1 342	-1 381
17 Refusjoner	-7 590	-7 204	-7 413
18 Overføringsinntekter	-18	0	0
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-98	0	0
Sum inntekter	-10 718	-8 546	-8 794
Netto utgifter	26 460	30 672	30 140

1 Ansvarsområde

Kommuneadvokatens oppgaver og organisering fremgår i Oslo kommunes rettsinstruks. Kommunens juridiske strategi er fullt ut etablert som etatsstrategi for kommuneadvokaten.

Kommuneadvokaten prosederer kommunens rettssaker og gir etter anmodning råd og betenkninger til bystyrets organer, byrådet og byrådsavdelingene, etater, bydeler, kommunale foretak og kommunalt eide aksjeselskaper. Kommuneadvokaten bidrar også med intern opplæring i kommunen innenfor det juridiske fagområdet.

Kommuneadvokatens virksomhet reguleres av den generelle advokatlovgivningen, herunder etiske retningslinjer for advokater, men er ellers ikke underlagt spesiallover eller forskrifter.

Etaten står i en særstilling i kommunen da den organisatorisk hører til både under bystyret og byrådet ved Byrådslederens kontor. I faglige spørsmål har Kommuneadvokaten en uavhengig stilling og er ikke underlagt instruksjonsmyndighet.

Kommuneadvokaten er et viktig ledd i Oslo kommunes arbeid for å sikre kommunens innbyggere rask og effektiv myndighetsutøvelse, sikre at enkeltmenneskers rettigheter ikke krenkes og at kommunens økonomiske og juridiske posisjoner ivaretas. Etaten skal bidra til

juridisk korrekt beslutningsgrunnlag for politiske organer.

Det er viktig at etaten opprettholder en juridisk bemanning med høyt kompetansenivå og at de ansattes faglige kompetanse og spisskompetanse ivaretas. Rådgivning skal utføres raskt og godt og i nært samarbeid med kommunens virksomheter. Etaten har ansvar for å gi god informasjon til sine brukere som forebyggende tiltak og som ledd i saksbehandlingen. Kommuneadvokaten skal tilby undervisning i juridiske emner for kommunale virksomheter.

2 Situasjonsbeskrivelse

Det vil over tid alltid være noe variasjon i saksmenge og sakstyper. Tendensen er en økning i størrelse og kompleksitet i den enkelte sak. Saksstatistikken viser at kommunen fikk medhold i sin påstand i hele 75,4 % av de rettssakene som var til behandling ved kontoret og realitetsavgjort ved domstolene i 2013. I tillegg ble 13,2 % av rettssakene ført for kommunen og avsluttet i 2013 notert som delvis vunnet.

Kommuneadvokaten tar sikte på å bli miljøsertifisert i løpet av 2014.

Nøkkeltall for: Kap. 140	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Innkomne rettsaker	171	180	218	246	266
Avsluttede rettsaker	193	150	236	158	235
Innkomne rådgivningssaker	320	305	347	356	340
Avsluttede rådgivningssaker/uttalelsessaker	345	222	330	366	399
Andel innkomne rådgivningssaker besvart innen 3 dager i %				25 %	19 %
Andel innkomne rådgivningssaker besvart innen 14 dager i %				30 %	30 %
Andel innkomne rådgivningssaker besvart innen 6 uker i %				31 %	30 %
Andel innkomne rådgivningssaker besvart etter 6 uker i %				14 %	17 %
Andel innkomne rådgivningssaker ubesvart i %				2 %	3 %

3 Merknader til driftsbudsjettet

Det hefter en usikkerhet ved etatens inntekter. Kommunale virksomheter skal betale honorar når Kommuneadvokaten yter juridisk bistand i forbindelse med større prosjekter. For å synliggjøre de reelle utgiftene knyttet til store prosjekter, skal også kostnader til ekstraordinær juridisk bistand inngå i den budsjetterte prosjektkostnad.

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling med netto-reduksjon 0,5 mill. jf kap. 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskassesats på 30,15 % til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 1,4 mill.

Rådhusets forvaltningstjeneste

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)			
10 Lønn og sosiale utgifter	45 219	50 743	52 924
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	33 741	31 524	31 492
14 Overføringsutgifter	6 025	3 765	3 829
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	8 333	0	0
Sum utgifter	93 318	86 032	88 245
16 Salgsinntekter	-2 154	-3 951	-3 764
17 Refusjoner	-28 665	-18 611	-18 927
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-2 879	0	0
Sum inntekter	-33 698	-22 562	-22 691
Netto utgifter	59 621	63 470	65 554

1 Ansvarsområde

Rådhusets forvaltningstjeneste skal yte profesjonell rådgivning, god service og effektive tjenester overfor publikum, Rådhusets brukere og kommunens virksomheter innenfor sitt ansvarsområde.

Rådhusets forvaltningstjeneste utfører representasjonsoppgaver, protokollære og museale tjenester. Staten har ansvar for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling av Rådhuset som bygning, herunder sikkerhets-

oppgaver, servicefunksjoner i Rådhuset og i innleide lokaler for byrådsavdelingene og Bystyrets sekretariat.

Etaten skal også administrere den vedtatte transportordning for politisk ledelse i Rådhuset, fatter vedtak om bruk av Rådhusplassen, Rådhusets atelier og Rådhusgalleriet. Forvaltning av byflagging og Heftyetunet inngår også i ansvarsområdet. For øvrig utføres frankering og intern postdistribusjon i kommunen.

Innenfor sitt ansvarsområde vil byrådet at RFT skal:

- drive profesjonell utvikling og effektiv forvaltning, drift og vedlikehold av Rådhuset
- ivareta gjestene ved arrangementene i Rådhuset og Heftyevillaen på en god måte og at de opplever høy kvalitet
- sørge for at Rådhuset, Rådhusplassen, den museale virksomhet og arrangementene skal profilere Oslo kommune på en god måte
- balansere hensyn til åpenhet og sikkerhet/beredskap for personell, bygg, kunst og andre eiendeler

2 Situasjonsbeskrivelse

Byrådet forutsetter at gjennomføring av vedlikeholdsplanen også innebærer at løpende vedlikehold prioriteres og at behovet for akutte tiltak reduseres på sikt. Rehabilitering og vedlikehold av tekniske anlegg medfører også økt sikkerhet. Sikkerheten i Rådhuset er høyt prioritert ved bystyrets vedtak i sak 102/2012.

Etaten må både på grunn av rammereduksjon og naturlig avgang, samt utvikling av en sikkerhetsorganisasjon i Rådhuset, arbeide systematisk med omstilling og i størst mulig grad opprettholde kvaliteten på tjenesteproduksjonen.

Rådhusets forvaltningstjeneste er i tillegg til å drifte og vedlikeholde Rådhuset som bygning, en serviceorganisasjon for brukerne av etatens tjenester. Deler av etatens basisaktiviteter som praktisk gjennomføring av arrangementer i Rådhuset m.v. drives på kontrakt med private leverandører etter anbudskonkurranse. Gjennom bystyrets vedtak i sak 102/2012 er oppbygging av en sikkerhetsorganisasjon og gjennomføring av konkrete sikkerhetstiltak etatens sentrale utfordring i 2014 og 2015. Rådhusets forvaltningstjeneste har en tjenesteavtale med byrådsavdelingene og Bystyrets sekretariat for drift av telefoni- og datanettverket i Rådhuset.

Rådhuset er sertifisert som miljøfyrtårn og har også egen energisertifisering i henhold til byggeforskriften.

Nøkkeltall for: Kap. 150	Resultat 2009	Resultat 2010	Resultat 2011	Resultat 2012	Resultat 2013
Utstillinger Rådhusgalleriet	17	18	16	22	20
Tilstelninger Rådhusplassen	50	67	41	46	38
Arrangementer festbygningen Rådhuset	258	281	260	286	250

3 Merknader til driftsbudsjettet

Driftsbudsjettet er ført opp med midler til lønn og drift av Rådhusets forvaltningstjeneste herunder midler til generelt vedlikehold, vedlikehold av heiser, sikkerhetstiltak og etatens basistjenester. Kapitlet er kompensert for mindreinntekt i forbindelse med Nobelarrangementet.

Det er innarbeidet lønns- og prisutvikling med netto 0,1 mill. jf kap. 16 Budsjettekniske merknader. Netto-beløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskassesats på 30,15 % til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 2 mill.

4 Investeringsbudsjett

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015	
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)				
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 713	4 000	3 500	
04 Overføringsutgifter	3 954	0	0	
Sum utgifter	19 667	4 000	3 500	
07 Refusjoner	0	-800	-700	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-5 454	0	0	
Sum inntekter	-5 454	-800	-700	
Netto utgifter	14 213	3 200	2 800	

I 2015 er det satt av 3,5 mill. til generell rehabilitering i Rådhuset. Dette er en økning fra 2 mill.

Investeringsoversikt

Beløp i mill								
150 Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:								
113 024 Rådhuset - diverse rehabilitering			3 500	3 500	3 500	3 500		Løpende
Sum investeringsutgifter			3 500	3 500	3 500	3 500		
113 024 Rådhuset - diverse rehabilitering	Investeringsmoms		-700	-700	-700	-700		
Sum kapittel finansiering			-700	-700	-700	-700		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			2 800	2 800	2 800	2 800		

Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
191 Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)			
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	200	0	0
14 Overføringsutgifter	2 884	0	1 500
Sum utgifter	3 084	0	1 500
17 Refusjoner	-358	0	0
Sum inntekter	-358	0	0
Netto utgifter	2 726	0	1 500

Avsetningen er uspesifisert og kan benyttes til ulike formål der det oppstår et finansieringsbehov for mindre tiltak i løpet av året. Det er i utgangspunktet ingen begrensninger i hva som kan dekkes over avsetningen, og det er praksis for at den benyttes også til å yte mindre tilskudd til ulike formål og organisasjoner.

Sakene behandles enkeltvis løpende gjennom året. Avsetningen anses imidlertid ikke som en tilskuddsordning som er omfattet av "Regler for tilskuddsforvaltningen".

Samlet oppstilling av tilskuddsmidler

Beløp i 1000 kr

Kap. Nr.	Søknaden gjelder	Vedtak 2013	Vedtak 2014	Byrådets forslag i Sak 1/2015	Sum 2013-2015
126	Oslo Freedom Forum	2 000	1 500	1 000	4 500
126	Oslo Metropolitan Area (MIPIM)	1 000	750	500	2 250
126	Oslo Business for Peace	200	500	300	1 000
191	Tilskudd etter byrådets bestemmelse	1 500	0	1 500	3 000
Sum		4 700	2 750	3 300	10 750

11. FINANS

Byrådsavdeling for finans (FIN) har ansvar for å utarbeide kommuneplan, budsjett og økonomiplan for Oslo kommune og å utvikle gode systemer for økonomistyring og rapportering. Ansvarsområdet omfatter også overordnet anskaffelsesstrategi og metodikk for gode investeringsprosesser, konsernovergripende IKT og informasjonssikkerhet, kommunens sentrale arbeidsgiv-

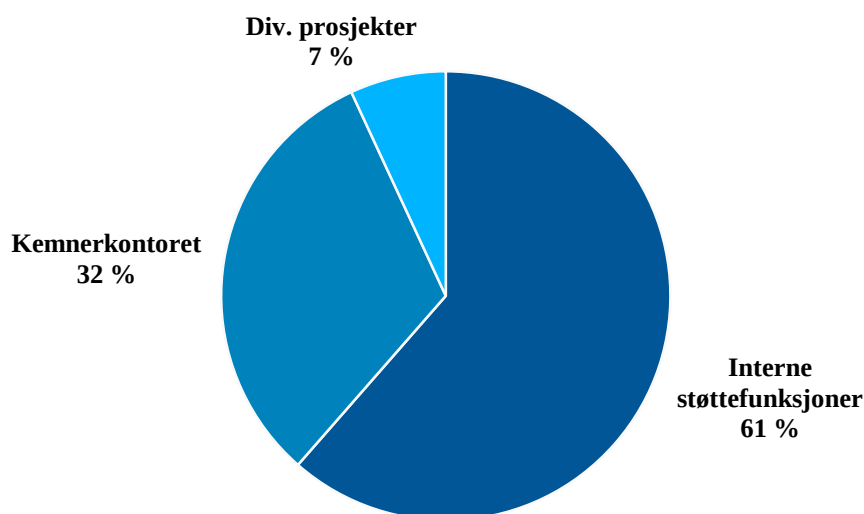
verfunksjon, finansforvaltning, ledelsesutvikling samt utvikling av kommunens virksomhetsstyring.

I Sak 1 Del 1 er sektoren omtalt under overskriften Trygg og velorganisert by.

Hoved- og nøkkelstørrelser for sektoren

		Beløp i mill.				
Driftsbudsjettet	Dok 3	Budsjett - økonomiplan				
	2014	2015	2016	2017	2018	
Sum utgifter	889,6	870,9	879,7	873,2	873,2	
Sum inntekter	-482,2	-493,4	-493,4	-493,4	-493,4	
Netto utgifter	407,4	377,4	386,2	379,7	379,7	
Andel av kommunens totale brutto driftsbudsjett		1,6 %				

Brutto driftsutgifter for 2015 fordeler seg slik

Byrådets mål

- Sikre kommunens økonomiske handlefrihet
- God kontroll og økonomi i kommunens drift og investeringsprosjekter
- Kommunikasjon mellom innbyggerne og kommunen skal i hovedsak skje elektronisk
- Oslo kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver

Tiltak

- Legge til rette for effektiv virksomhetsstyring og styrke informasjonssikkerheten i kommunen
- Sikre gode investeringsprosesser og benytte offentlig-privat samarbeid (OPS) i investeringsprosjekter der OPS er egnet
- Forsterke arbeidet med kontraktsstrategi og kontraktsoppfølging med spesielt fokus på vare- og tjenestemottakskontroll og samfunnsansvar
- Legge til rette for mer innovative kommunale anskaffelser
- Utvikle og tilgjengeliggjøre nye elektroniske tjenester, digital kommunikasjon og selvbetjening på nett
- Videreutvikle arbeidsgiverrollen med en felles HR-profil, herunder forsterke satsing på ledelsesutvikling og strategisk kompetanseutvikling

Nærmere om tiltakene

De siste fem årene har Oslos folketall vokst med i gjennomsnitt 11 800 personer pr. år. Det ventes fortsatt stor befolkningsvekst fremover. Det innebærer at kommunen har et omfattende behov for store investeringer i skoler, sykehjem, barnehager og annen sosial- og teknisk infrastruktur i årene som kommer. Oslo kommune må derfor øke sine investeringer for å dekke behovet for kommunale tjenester fremover. Sammen med en kraftig økning i pensjonsforpliktelsene setter det det kommunens økonomiske handlefrihet under betydelig press.

Det er derfor behov for å gjennomføre tiltak som kan bidra til å sikre kommunens fortsatte økonomiske handlefrihet. Byrådsavdeling for finans bidrar til dette gjennom det moderniseringsarbeidet som er igangsatt. Hovedhensikten med arbeidet er å forenkle og effektivisere kommunens tjenester som igjen kan bidra til bedre tjenester for innbyggere og næringsliv. Viktige tiltak i dette moderniseringsarbeidet er videreutvikling av planleggings- og gjennomføringsprosesser for investeringer, videreutvikling av virksomhetsstyringen i kommunen, effektive anskaffelsesprosesser, etablering av flere elektroniske tjenester og andre sektorovergripende tiltak, herunder sikre godt lederskap.

I byrådets arbeid med ny kommuneplan er hovedtemaet de utfordringer og muligheter som følger av befolkningsutviklingen. Byrådet vil legge til rette for at byen kan vokse på en bærekraftig måte og innrette kommunens virksomhet slik at innbyggernes behov for kommunale tjenester blir ivaretatt – også på lang sikt.

Byrådets forslag til ny kommuneplan ble lagt ut til høring og offentlig ettersyn 11.02.2014. Byrådet vil fremme sak om ny kommuneplan for bystyret i 2015.

Sikre kommunens økonomiske handlefrihet**Økende pensjonsforpliktelser**

Oslo kommune har offentlig tjenestepensjonsordning for sine ansatte. Kommunens pensjonskostnader har økt kraftig de siste årene. Pensjonskostnadene i 2011 var på ca. 2,7 mrd. og pensjonskostnadene i vedtatt budsjett 2014 er på ca. 4,5 mrd. Det budsjetteres med en nedgang i pensjonskostnader på ca. 0,9 mrd. fra 2014 til 2015. I økonomiplanperioden 2015-2018 øker pensjonskostnadene igjen med ca. 0,5 mrd., fra ca. 3,6 mrd. i 2015 til ca. 4,1 mrd. i 2018. Pensjon er nærmere omtalt i kapittel 2 og 13.

Fokus på mål og tiltak

Byrådet har igangsatt et arbeid med modernisering av kommunens tjenester. I forbindelse med dette arbeidet vil det bli foretatt en gjennomgang av kommunens leveranser av tjenester, herunder arbeidsprosesser og organisering. Dette arbeidet innbefatter også å vurdere hvordan IKT-verktøy kan bidra til bedre og mer effektive tjenester. Som en del av fornyingsarbeidet vil det også bli foretatt en gjennomgang av kommunens målindikatorer og tilhørende tiltak med sikte på å etablere indikatorer og tiltak hvor effekten for innbyggeren vektlegges i større grad. Kommunens rapportering skal tilpasses dette. Hovedmålet med fornyingsarbeidet som byrådet har igangsatt er at kommunen skal kunne benytte flere ressurser på tjenester, og mindre på admini-

strasjon. Det vises til kap. 2.5 Modernisering hvor dette er nærmere omtalt.

Særskilt om anskaffelsesområdet

Konsernovergripende anskaffelsesstrategi for Oslo kommune for perioden 2013-2016, jf. byrådssak 1036/13, legger grunnlaget for en felles overordnet tenkning og atferd, slik at kommunens anskaffelser av varer, tjenester, bygg og anlegg effektivt kan bidra til at kommunen når sine mål. Innovasjon, kontraktsoppfølging og samfunnsansvar er løftet frem som særskilte utfordringer i strategiperioden. Anskaffelsesstrategien følges opp av tiltaksplaner og rapportering på flere nivåer. For enkelte virksomheter er det presisert at de må utarbeide sine lokale tiltaksplaner ut fra risikovurderinger av egen anskaffelsesvirksomhet.

Byrådet vil i 2015 satse ytterligere på kompetansebygging. Det vil bli fokusert på kontraktstrategi, samt systematisering og forbedring av kontraktsoppfølgingen i kommunens virksomheter. Dette inkluderer vare- og tjenestemottakskontroll for å sikre at virksomheten får det den skal ha og til avtalt pris.

Kommunen vil videreføre og utvikle samarbeidet med næringslivet om innovative anskaffelser. Det vil bli lagt vekt på en god dialog med markedet og på arbeidsmetoder som initierer og støtter opp om leverandørutvikling. Det vises til kap. 2.5 Modernisering hvor dette er nærmere omtalt.

Kommunens anskaffelsesarbeid skal vektlegge samfunnsansvar, herunder implementering av prinsippene i FNs Global Compact, som kommunen har sluttet seg til og som omhandler menneskerettigheter, arbeidslivsstandarter, miljøhensyn og antikorrupsjonsarbeid. Oslo har også status som Fairtrade-by og er medlem av Transparency-Norge, med de forpliktelser dette innebærer.

Med bakgrunn i dagens store utfordringer knyttet til svart arbeid, sosial dumping og useriøse aktører i bransjer Oslo kommune benytter seg av for å få utført ulike typer arbeid, som bygg- og anleggsbransjen, har det nylig vært behov for å innføre skjerpede krav i kommunens standardkontrakter på utsatte områder. Disse omfatter en hovedregel om maksimalt to ledd underleverandører, krav til byggherrens eksplisitte skriftlige forhåndsgodkjenning av underleverandører, innsending av mannskapslister utover lovkrav, samt strengere sanksjonsmuligheter ved leverandørens mislighold. Endringene vil gjøre det lettere å følge opp og kontrollere at lovmessige krav og kontraktsforpliktelser etterleves i hele leverandørkjeden. Endringene vil også øke kommunens muligheter til å kunne sette inn umiddelbare og effektive sanksjoner ved mislighold fra leverandørsiden.

Det er også igangsatt et tettere samarbeid med Kemnerkontoret, Arbeidstilsynet og senest Skatt øst, samt

risikoutsatte bransjer, og dette samarbeidet vil bli videreutviklet i 2015. Det vil bli arbeidet aktivt med å vurdere ytterligere endringer i standardkontraktene og rutiner for kontraktsoppfølging, basert på de erfaringene man høster både internt i kommunen og fra samarbeidet med andre aktører som har kunnskap om risiko-utsatte områder.

Byrådet har dessuten etablert et Lovlighetsteam. Teamet skal fungere som et nettverk, med representanter fra de av kommunens virksomheter som i sitt daglige virke i størst grad antas å være utsatt for aktører som bedriver arbeidslivskriminalitet, og med tilsvarende representanter fra statlige virksomheter. Teamet vil arbeide for at erfaringen med useriøse leverandører deles med kommunale virksomheter og bidra til å identifisere risikosituasjonen. Det antas at teamet fremover kan bli en viktig bidragsyter for å motvirke og bekjempe arbeidslivskriminalitet, sosial dumping og svart arbeid i kommunens leverandørkjeder.

Det er også nylig vedtatt krav til bruk av et konkret antall lærlinger i relevante anskaffelseskontrakter. Det vil i 2015 bli arbeidet med å videreutvikle rutiner og praksis knyttet til lærlingekravene.

God kontroll og økonomi i kommunens drift og investeringsprosjekter

Tiltak i forbindelse med investeringer

Byrådet foreslår å gjennomføre investeringer for 10,3 mrd. i 2015, og for hele økonomiplanperioden 2015-2018 med i alt 36,3 mrd.

Det er viktig for Oslo kommunes økonomiske handlefrihet å sikre at investeringsprosjektene som blir vedtatt er de som best dekker aktuelle behov, at disse er godt planlagt og at de gjennomføres på en kostnadseffektiv måte.

Med utgangspunkt i befolkningsprognosen fremover er det viktig å få ned enhetskostnadene ved fremtidig utbygging av barnehager, skoler, sykehjem og omsorgsboliger m.m. Det er i den sammenhengen viktig å videreutvikle bruken av standardiserte løsninger og standardiserte krav til byggene for å få ned byggekostnadene og for å få raskere byggeprosesser. Som ledd i dette arbeidet har byrådet bl.a. gjennomført/igangsatt følgende tiltak:

- Vedtatt Instruks for beslutningsprosessen i investeringsprosjekter, jf. byrådssak 1038/14. Instruksen tydeliggjør roller og ansvar i investeringsprosessen, og presiserer krav til ulike vurderinger som må gjøres for å sikre at det riktige alternativet velges.
- I 2012 ble det utarbeidet utkast til Felles kravspesifikasjoner for formålsbygg. Kravspesifikasjonene ble eksternt kvalitetssikret i 2013. Byrådet har i 2014 vedtatt føringer for å redusere omfanget av

kostnadsdrivende krav i kravspesifikasjonene. På bakgrunn av er det igangsatt et prosjekt med mandat å revidere funksjonelle kravspesifikasjoner for formålsbygg.

Ovennevnte tiltak vil legge til rette for effektive og innovative anskaffelser som igjen vil bidra til å begrense kostnadene forbundet med kommunens investeringsprosjekter. Det vises til kap. 2.5 Modernisering hvor dette er nærmere omtalt.

Kommunikasjon mellom innbyggerne og kommunen skal i hovedsak skje elektronisk

Kommunen står i dag overfor følgende utfordringer:

- Få elektroniske tjenester
- Manglende fellesfunksjonalitet hindrer utvikling av nye elektroniske tjenester
- Lav digital modenhet reduserer kommunens mulighet til å utnytte elektroniske tjenester

Byrådets mål er å tilby flere elektroniske tjenester til innbyggere og næringsliv på en samlet og brukervennlig måte gjennom digitale kanaler. Økt selvbetjening for kommunens brukere og helelektroniske prosesser i saksbehandling og tjenesteyting er sentralt.

IKT-området

IKT er et strategisk virkemiddel for å støtte opp under byrådets mål. IKT bidrar til å effektivisere kommunens administrative ressursbruk gjennom automatiserte saksbehandlingsprosesser, samtidig som IKT-baserte tjenester forbedrer servicen til innbyggerne gjennom selvbetjening og raskere dialog. Digital kommunikasjon skal være den prioriterte kanalen for dialog med brukerne av kommunens tjenester.

Sentral og lokal IKT-infrastruktur

I forbindelse med gjennomføringen av byrådets bevilgning i 2010 til prosjektet IKT Infrastruktur, og byrådets bevilgning i 2012 til nytt lokalt arbeidsplassutstyr er det foretatt investeringer i maskiner og utstyr - både sentralt og lokalt. Sentral oppgradering ble ferdig i 2013, og lokal investering i nytt terminalutstyr (stasjonære PC-er, bærbare PC-er og såkalte tynnklient terminaler) ble ferdigstilt som planlagt i mars 2014. Med innføring av digitale tjenester vil det være behov for ytterligere tiltak i virksomhetenes lokale IKT- infrastruktur. Det kan her nevnes at Byrådet i kommende økonomiplanperiode har avsatt midler til oppgradering av IKT-infrastrukturen i skolesektoren og barnehagesektoren.

Digitale tjenester

For å styrke kommunikasjonen med kommunens innbyggere er det behov for digitale tjenester på tvers av kommunens virksomheter. Dette inkluderer en strategi om oppbygging av internettsider, nye automatiserte elektroniske tjenester, digitale forsendelser "svar ut" av dokumenter og vedtaksopplysninger samt etablering av

bedre og tettere integrasjonsløsninger mellom kommunens IKT-systemer mv.

Utvikling av elektroniske tjenester krever også funksjonalitet for mottak og arkivering av meldinger, signatur-løsninger og skjemaverktøy. Det er et mangfold av arkivsystemer og -versjoner i bruk, og det vil bli gjennomført tiltak innenfor journal-/arkivfeltet. Digitale tjenester er nærmere omtalt i kapittel 2.5 Modernisering.

IKT-samarbeid i kommunal sektor

Oslo kommune deltar i kommunalt samarbeid på IKT-området mellom de ti største kommunene (K10). Samarbeidet har som mål å:

- Utvikle mer effektive kommuner, og gi bedre løsninger som støtter opp under brukerrelaterte behov og endringer gjennom å etablere felles rammeverk og standarder.
- Etablere og utvikle samarbeid med statlige satsingsområder og øke muligheten for påvirkning ut fra kommunenes interesser.
- Utveksle kunnskap, sikre sambruk og gjenbruk av kommunale og statlige løsninger.
- Realisere konkrete fellestiltak.

I 2012 besluttet KS hovedstyre å etablere program for samordning av IKT i kommunesektoren (KommIT), og for å sikre bedre samhandling med staten om løsningskrav. 2013 ble kommunene inkludert i statens koordineringsforum SKATE. Oslo kommune med FIN leder KommITs styre.

Gjennom deltakelse i KommIT har Oslo kommune arenaer til å samhandle med andre kommuner samt bidra til at kommunens behov innenfor IKT-området også blir hensyntatt i de nasjonale løsninger og nasjonale føringer som blir utarbeidet.

Informasjonssikkerhetsområdet

Kommunen må til enhver tid ha hensiktsmessige sikkerhetstiltak for ivaretagelse av organisatorisk, fysisk og systemteknisk sikkerhet. Kommunens regelverk og rutiner på området legger felles rammer og skal sikre god kvalitet på arbeidet med informasjonssikkerhet. Utstrakt bruk av IKT-løsninger innebærer at IKT-sikkerhet er en sentral del av informasjonssikkerhetsarbeidet. Forebygging av hendelser og håndtering av hendelser er sentralt. Dette avhenger av god risikoforståelse, godt planverk og jevnlig øvelser.

Med bakgrunn i ny instruks for informasjonssikkerhet fra 2013 (jf. byrådssak 1105/13) har det i 2014 blitt utviklet maler for virksomhetsleders egenerklæring og ledelsens årlige risikogjennomgang av området. I 2015 vil det bli lagt vekt på internkontroll og rapportering som virkemidler for styring og kontroll på informasjonssikkerhetsområdet.

Oslo kommune skal være en attraktiv arbeidsgiver

Hovedmålet er at kommunes virksomheter skal ha nok og riktig kompetanse. Effekten av dette vil være at kommunen leverer tjenester med høy kvalitet tilpasset brukernes behov

Det er viktig for kommunen å være en attraktiv arbeidsgiver med et godt omdømme i en situasjon hvor relevant kompetanse er en knapphetsfaktor. Det sentrale HR-arbeidet vil særlig legge vekt på tiltak som styrker arbeidsgiverrollen og en felles HR-profil som stimulerer kunnskaper, holdninger og ferdigheter innenfor strategiske satsningsområder.

En attraktiv arbeidsgiver

Kommunen må tiltrekke seg ny, relevant kompetanse og beholde kvalifiserte medarbeidere. FIN bistår EST i gjennomføringen av traineeprogram for mennesker med nedsatt funksjonsevne og gjennomfører utviklingsprogram for ledere med minoritetsbakgrunn. Det er også viktig at yngre personer søker seg til kommunen. Profilerings tiltak ved universitet- og høyskoler vil bli videreført i 2015.

Målsettingen innfor arbeidsgiverområdet som er omtalt i saken Mangfoldets muligheter - Om OXLO, vil bli fulgt opp overfor virksomhetene i 2015. Byrådet vil følge opp at virksomhetene arbeider systematisk med sitt likestillings- og mangfoldsarbeid.

For å styrke kommunen som arbeidsgiver og stimulere en utviklings- og resultatorientert kultur følges den årlige medarbeiderundersøkelsen opp sammen med tilgjengelig styringsinformasjon fra HR-systemet.

Det er etablert systemstøtte for forebygging, oppfølging og dokumentasjon av sykefravær, skader, vold og trusler.

Sikre godt lederskap

Effektiv og målrettet drift, omstilling, innovasjon og utvikling krever en god og proaktiv ledelse av kommunens virksomheter. God ledelse og lederskap er også en viktig omdømmefaktor og et konkurransefortrinn for å tiltrekke relevant kompetanse og arbeidskraft. Det er iverksatt et eget tiltak som skal tydeliggjøre hva som forventes av kommunens ledere og som skal bidra til videre utvikling av ledelsen i kommunen.

Målrettet kompetanseutvikling

Forventninger om økt tjenestekvalitet og service parallelt med økte krav til kostnadseffektivitet gjør nytenk-

ning nødvendig. Samtidig står kommunen overfor endrings- og omstillingsprosesser som gjør at behovet for ny kompetanse stadig vil øke. FIN vil på bakgrunn av dette videreføre og utvikle målrettede kompetanse-tilbud. Det gjelder blant annet:

- anskaffelsesområdet
- virksomhetsstyring
- prosjektplanlegging/-styring/-gjennomføring
- innen HMS og HR-/personalområdet
- lederopplæring
- innovasjon og omstilling
- arbeidsprosessutvikling
- verdier og etikk

Nærværs- og sykefraværarbeid

Oslo kommune arbeider systematisk for å redusere sykefraværet. I det arbeidet gir HR-systemet den enkelte leder systemstøtte for sin lovpålagte oppfølging av sykemeldte. Det er systemstøtte for styringsinformasjon som gir ledelsen på de ulike organisasjonsnivåer unike muligheter for systematisk og målrettet oppfølging. Dette er et viktig og omfattende arbeid som vil få oppmerksomhet i 2015.

Endringer i innrapportering av opplysninger om inntekts- og ansettelsesforhold

1. januar 2015 innføres nytt regelverk for innrapportering av pliktige opplysninger om inntekts- og ansettelsesforhold. Hovedendringen i A-ordningen består i at fem skjemaer skal erstattes med én melding: A-meldingen. Samtidig medfører A-ordningen en hyppigere og mer detaljert rapportering til offentlige myndigheter enn dagens ordninger.

A-meldingen er en elektronisk melding for rapportering av inntekts- og ansettelsesforhold med mer til NAV, Skatteetaten og Statistisk sentralbyrå

Skattedirektoratet legger opp til at den informasjon som skal oversendes, skal gjennom en elektronisk mottakskontroll. Dette tilsier at avsendere og ikke minst store, komplekse organisasjoner som Oslo kommune må etablere nye internkontrollrutiner for å sikre at data som sendes ikke blir avvist. Det må også utvikles tilleggsfunksjonalitet til HR-systemet som leverandøren ikke har klare ennå. Oslo kommune har tatt opp med Finansdepartementet at kommunen ikke vil være i stand til å levere innen den fastsatte fristen og har bedt om utsatt frist til 15.08.2015.

Økonomiplanskjema med spesifikasjon av endringer

Beløp i mill.

Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	889,6	877,8	873,6	869,1	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	889,6	889,6	889,6	889,6	889,6
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		-10,6	1,4	1,4	1,4
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	889,6	879,0	891,0	891,0	891,0
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		1,0	2,0		
+/- Spesifiserte rammeendringer		-3,4	-3,4	-3,4	-3,4
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-8,4	-12,6	-17,1	-17,1
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		-10,8	-14,0	-20,5	-20,5
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		2,7	2,7	2,7	2,7
=ØKONOMIPLAN (brutto)	889,6	870,9	879,7	873,2	873,2
Salgs- og leieinntekter	-36,8	-35,5	-35,5	-35,5	-35,5
Refusjoner	-445,3	-457,9	-457,9	-457,9	-457,9
Overføringsinntekter					
=Sum driftsinntekter	-482,2	-493,4	-493,4	-493,4	-493,4
=ØKONOMIPLAN (netto)	407,4	377,4	386,2	379,7	379,7

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2013

-1,2 % -1,6 % -2,3 % -2,3 %

Spesifikasjon av endringene i økonomiplanskjemaet

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Sektorens ramme er i 2015 redusert med 12 mill. Dette er midler som opprinnelig var avsatt fra tidligere års mindreforbruk til innføring av elektroniske dokumentbehandling og arkiv hos kemnerkontoret. På grunn av varslet overføring av skatteoppkrevernes oppgaver fra kommunen til skatteetaten fra 2016 er det ikke naturlig å prioritere tiltak av en slik art i regi av Oslo kommune. For øvrig er sektorens budsjettamme økt med 0,5 mill. årlig grunnet økte kostnader til datakjøp relatert til statistikkarbeidet i Oslo kommune. Det fremkommer også her mindre endringer med til justeringer av artsgrupper for at budsjettet skal fremstå med mest mulig korrekt fordeling på artsgrupper. Dette har ingen konsekvenser for sektorens nettoramme.

Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte

Det er innarbeidet 1 mill. i 2015 og 2 mill. i 2016 til gjennomføring av ledelsesprogram for kommunens toppledere.

Spesifiserte rammeendringer

I forbindelse med avvikling av Datavarehuset og dertil hørende reduserte driftskostnader er sektorens ramme redusert med 3,4 mill. årlig.

Uspesifiserte rammeendringer

Det er innarbeidet en rammereduksjon for sektoren i 2015 på 8,4 mill. som øker til 17,1 mill. i 2018.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling, jf. kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.						
Netto driftsbudsjett pr kapittel	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring 2014-2015
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	57,1	58,9	59,5	57,1	57,1	3,1 %
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	138,0	127,4	126,1	124,2	124,2	-7,7 %
130 Kemnerkontoret (FIN)	212,3	191,1	200,6	198,4	198,4	-10,0 %
Sum Finans (FIN)	407,4	377,4	386,2	379,7	379,7	-7,4 %

Brutto investeringsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.				
Brutto investeringsbudsjett	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	100,0	150,0	150,0	150,0
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	23,8	23,8	23,8	23,8
ØKONOMIPLAN (brutto)	123,8	173,8	173,8	173,8

Sektorens investeringer i økonomiplanperioden er: Kap. 122: 550 mill. i økonomiplanperioden til videreutvikling av elektroniske tjenester i Oslo kommune. Kap. 125: 23,8 mill. årlig i økonomiplanperioden relatert til IKT-området.

Diverse virksomheter og prosjekter under Byrådsavdeling for finans (FIN)

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr			
Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	4 922	21 777	22 430
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	53 956	25 552	26 491
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	620	0	0
14 Overføringsutgifter	15 445	11 064	11 252
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	85 095	0	0
Sum utgifter	160 037	58 393	60 173
17 Refusjoner	-25 140	-1 276	-1 313
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-71 054	0	0
Sum inntekter	-96 193	-1 276	-1 313
Netto utgifter	63 844	57 117	58 860

1 Ansvarsområde

Kapitlet dekker utgifter til på IKT-området, jf. omtale under investeringer. Det dekker også utgifter til fastlønne tillitsvalgte, Opplærings- og utviklingsfondet (OU-fondet), KS forskningsmidler og Tono/Kopinor.

2 Situasjonsbeskrivelse

Byrådet la frem forslag til ny kommuneplan til høring og til offentlig ettersyn 11.02.2014. Byrådet vil fremme

sak om ny kommuneplan for bystyret ved årsskiftet 2014/2015.

Byrådet har igangsatt et forskningsprosjekt som evaluerer det kriteriebaserte budsjettfordelingssystemet for bydelene. Prosjektet forutsetter konsesjon fra flere dataeiere og omfattende leveranser av individdata fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Det er lagt opp til at forskningsprosjektet skal rapportere i 2015. Byrådet vil deretter utarbeide et høringsdokument med forslag til

endringer i kriteriesystemet som følge av evalueringen. Byrådet tar sikte på å fremme sak for bystyret om endring av kriteriesystemet i 1. halvår 2016.

Det arbeides videre med en satsingen på elektroniske tjenester.

Finansforvaltningen i Oslo kommune skal sikre en effektiv og rasjonell finansiering av Oslo kommunes ulike aktiviteter. Dette skal skje på grunnlag av en forsiktig risikoprofil. Videre skal kommunens bankavtaler, ut- og innlån og likviditet forvaltes slik at disse forholdene til sammen bidrar til å opprettholde og øke kommunens økonomiske handlefrihet.

Når det gjelder finansforvaltning for øvrig vises det til kapittel 13 Felles inntekter og utgifter, avsnitt om renter og avdrag, forsikring, finansiering av investeringer og avsetninger m.v. og lånefondet.

På kapitlet er det avsatt midler til lønns- og kontorholdsutgifter for fastlønte tillitsvalgte. Disse gjenspeiler den enkelte forhandlingssammenslutnings størrelse og mangfold. Den enkelte sammenslutning utpeker selv sine tillitsvalgte. De fastlønte tillitsvalgte skal være et koordinerende ledd for samtlige tillitsvalgte i kommunen, og skal ivareta den direkte kontakten mellom kommunen sentralt og den enkelte organisasjon.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- Kommunikasjon mellom innbyggerne og kommunen skal i hovedsak skje elektronisk

4 Strategier og tiltak

Følgende vil bli prioritert i 2014:

- Utvikle og tilgjengeliggjøre nye elektroniske tjenester, digital kommunikasjon og selvbetjening på nett

5 Merknader til driftsbudsjettet

Kapitlet omfatter tre budsjettposter som gjelder avsetninger. Det er til OU-fondet, KS-forskning og Tono/Kopinor avgift. Dette er avsetninger som gjelder hele kommunen, men som i sin helhet forvaltes av Byrådsavdeling for finans.

Det er på kapitlet avsatt 1 mill. til kommunens arbeid med å videreutvikle/forsterke Oslos status som fairtrade-by.

Det er innarbeidet 1 mill. i 2015 til oppstart av ledelsesprogram for kommunens toppledere.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon med netto 1,3 mill. jf. kapittel 16. Budsjettekniske merknader.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)				
00 Lønn og sosiale utgifter	0	0	0	
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	107 349	130 000	100 000	
04 Overføringsutgifter	14 041	0	0	
Sum utgifter	121 391	130 000	100 000	
07 Refusjoner	-19 908	-26 000	-16 000	
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-14 041	0	0	
Sum inntekter	-33 949	-26 000	-16 000	
Netto utgifter	87 442	104 000	84 000	

Investeringsoversikt

	Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
122 Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)								
Prosjektnr. og navn:								
112 020 Program for elektroniske tjenester	612 000	185 000	57 000	125 000	125 000	120 000		0 1/12 - 4/18
115 001 Elektroniske tjenester - incentivordningen			43 000	25 000	25 000	30 000		Løpende
Sum investeringsutgifter			100 000	150 000	150 000	150 000		
112 020 Program for elektroniske tjenester	Investeringsmoms		-8 000	-22 000	-22 000	-22 000		
115 001 Elektroniske tjenester - incentivordningen	Investeringsmoms		-8 000	-4 500	-4 500	-5 000		
Sum kapittel finansiering			-16 000	-26 500	-26 500	-27 000		
Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			84 000	123 500	123 500	123 000		

Program for elektroniske tjenester

Det er innarbeidet 427 mill. i økonomiplanperioden til gjennomføring av Program for elektroniske tjenester som er etablert i forbindelse med utvikling elektroniske tjenester i kommunen. Det vises til kapittel 2.5 Modernisering for nærmere omtale av prosjektet.

Elektroniske tjenester - incentivordning

Det er innarbeidet 123 mill. i økonomiplanperioden til en incentivordning for utvikling av elektroniske tjenester. De ulike byrådsavdelingene/sektorene kan søke om midler fra denne avsetningen til gjennomføring av tiltak knyttet til elektroniske tjenester. Det vises til kapittel 2.5 Modernisering for nærmere omtale av dette.

Utviklings- og kompetanseetaten**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	178 795	194 284	191 490
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	447 975	327 390	327 270
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	1 522	3 170	3 258
14 Overføringsutgifter	88 907	12 794	13 011
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	73 776	0	0
Sum utgifter	790 975	537 638	535 029
16 Salgsinntekter	-2 350	-54	-56
17 Refusjoner	-573 572	-399 535	-407 530
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-63 742	0	0
Sum inntekter	-639 664	-399 589	-407 586
Netto utgifter	151 310	138 049	127 443

1 Ansvarsområde

Utviklings- og kompetanseetaten (UKE) er en service- og tjenesteytende etat som ivaretar konsernovergripende forvaltnings-, drifts- og utviklingsoppgaver som skal understøtte tjenester kommunens virksomheter leverer til byens innbyggere og næringsliv.

Etaten har ansvaret for å forvalte kommunale fellessystemer. Dette gjelder bl.a. kommunens økonomisystem, HR-system, e-postsystem og kommunens internett. Etaten ivaretar fellestjenester for Oslo kommune som Fakturasentralen og Oslo kommune 02 180. Som intern leverandør har UKE et ansvar for driftstjenester innen IKT, herunder for oppfølging av kommunens eksterne driftsleverandører og oppgaver knyttet til informa-

sjonssikkerhet og forvaltning av kommunens felles IKT-infrastruktur. Etaten tilbyr også lønns- og regnskapstjenester til kommunens virksomheter samt utøver Oslokommunes statistikkfunksjon.

UKE er kommunens kompetansesenter innen offentlige anskaffelser og samkjøp. Etaten bidrar også i arbeidet med oppfølging av kommunens personalpolitiske strategi og tilbyr kompetanseutvikling til ledere og øvrige ansatte. I tillegg ivaretar UKE det sentrale arbeidet med omstilling av overtallige og det gis tilbud til virksomhetene om støtte innen omstillings- og endringsprosesser.

2 Situasjonsbeskrivelse

Etaten forvalter og følger opp kommunens driftsavtaler med eksterne leverandører innen IKT. Det er et mål å levere sikker og stabil drift av IKT til hele kommunen og de ulike virksomheter. Gjennom kommunens avtaler på området er det satt krav til bl.a. oppetid for kommunens felles infrastruktur og applikasjoner. I tillegg er det stilt krav om maksimal tid som kan gå fra feil oppdages til driftsleverandør starter feilretting. UKE jobber målrettet for å følge opp hoveddriftsleverandøren slik at virksomhetene i kommunen får best mulig IKT-tjenester. Som et ledd i dette arbeidet, har UKE igangsatt en ekstern revisjon av leverandørens oppfølging av avtalen. Det er igangsatt og gjennomføres en rekke forbedringstiltak. Etaten vil fremover legge vekt på tiltak som stabiliserer kommunens IKT drift.

UKE har etablert en drifts- og forvaltningsplan for infrastrukturløsningene i Oslo kommune. Systematisk oppfølging av planen gjennom leverandørene som drifter utstyret, skal bidra til å understøtte kommunens behov for tilstrekkelige, stabile og sikre IKT-tjenester og tilrettelegge for arbeidet med digitalisering av kommunens tjenester.

I driftsavtalene kommunen har på IKT-området er det stilt en rekke krav til leverandørenes arbeid med informasjonssikkerhet og beredskap og disse følges opp av UKE. Det gjennomføres også jevnlig sikkerhetsrevisjoner og kontrolltiltak. I løpet av første halvår er det ikke avdekket alvorlige sikkerhetsbrudd.

Stortinget har vedtatt at det fra 2015 skal innføres en ny rapporteringsordning for alle arbeidsgivere og andre opplysningspliktige. Rapportering omfatter lønns- og ansettelsesforhold til Skatteetaten, NAV og Statistisk sentralbyrå, og skal skje samlet i en A-melding som skal sendes inn hver måned av alle som utbetaler lønn, pensjon og andre ytelser. UKE skal forberede og implementere nødvendige endringer i systemløsning, arbeidsprosesser og rutiner, slik at kommunen og virksomhetene kan levere den datakvalitet som kreves for innrapportering av A-melding til staten.

Det stilles nå krav til leverandører av varer og tjenester om at de kun skal levere elektroniske fakturaer til Oslo

kommune. I løpet av 2014 ventes andelen eFaktura å utgjøre 65%. Etaten jobber målrettet for å øke volumet ytterligere.

UKE har i 2014 startet forsøk med et analyseverktøy som muliggjør søk på all informasjon som fremgår av e-fakturaer. Analyseverktøyet gir en bedre oversikt over hvilke varer og tjenester kommunen kjøper, hvem kommunen kjøper varer og tjenester fra og kontroll av hva som er levert. På den måten er det mulig bl.a. å fange opp informasjon som kan indikere økonomisk kriminalitet og svindel.

Sammen med Byrådsavdeling for finans arbeider UKE med implementering av kommunens strategi for Oslo kommunes anskaffelser, jf. byråds sak 1036/13. Etter spørnelsen fra virksomhetene etter rådgivningstjenester, kompetansehevede tiltak og støtte fra UKE på dette området er stor.

Innovasjon er i anskaffelsesstrategien løftet frem som metode for å utfordre og stimulere til nytenkning og best mulige løsninger for å dekke kommunens behov fremover. Markedsdialog inngår som del av arbeidet. Det er under etablering møteplasser for erfarings- og informasjonsutveksling mellom innkjøperne i kommunen og mellom innkjøperne og leverandørmarkedet.

I samarbeid med Byrådsavdeling for finans arbeider UKE videre for å utvikle kommunens bestillerkompetanse ved OPS-avtaler.

UKE forvalter kommunens konsernovergripende samkjøpsportefølje i tråd med fastsatt strategi på området. For tiden forvalter etaten 59 avtaleområder for kommunen. Avtalene er inngått med ca. 120 leverandører og har en omsetning på ca. 1,65 mrd. per år.

Som en oppfølging av kommunens anskaffelsesstrategi har UKE inngått en rammeavtale for oppfølging av etiske krav i leverandørkjedene til vareleverandører på vegne av mer enn 60 andre offentlige oppdragsgivere. Videre er UKE operativt ansvarlig for Lovlighetsteamet, som er et nettverk mellom sentrale virksomheter i kommunen og statlige aktører for å forebygge og avdekke arbeidslivskriminalitet i utsatte bransjer.

Etaten tilbyr utvikling av kjernekompetanse og støtte til ledere og ansatte innen strategisk viktige områder for kommunen, bl.a. innen ledelsesutvikling, offentlig anskaffelser, og kontinuerlige prosessforbedringer. UKE tilbyr kurs og spesialtilpasset opplæring og programmer for ledere og øvrige ansatte som bidrar til å understøtte konsernforståelse, samarbeid og holdninger. Tiltakene skal understøtte gjennomføringen av viktige satsinger i kommunen.

Etaten tilbyr regnskaps- og lønnsføringstjenester til virksomhetene i kommunen. En rekke virksomheter har inngått avtale med UKE om slike leveranser. Disse

tjenestene fastsettes i tjenesteavtaler mellom UKE og virksomhetene.

God kommunikasjon med og oppfølging av kunder/brukere og leverandører er en prioritert løpende oppgave for UKE. Gjennom faste kundemøter, kunde/brukerundersøkelser og dialog med byrådsavdelingene og systemeierne innen tjenesteområdene, innhenter UKE tilbakemelding på kvaliteten på de tjenestene UKE utfører. Etaten har utviklet en kundeportal a la «min side», hvor virksomhetene som er i Oslo Felles enkelt kan få oversikt over forhold vedrørende de tjenester UKE leverer. Virksomhetene opplever dette som en forenkling og UKE vil utvikle løsningen videre.

UKE utøver Oslo kommunes statistikkfunksjon. Statistikk-tjenesten omfatter innsamling og kjøp av data til Oslo kommunes eget bruk, analyser og befolkningsfremskrivninger samt formidling av statistikk og åpne data til offentligheten. God, detaljert statistikk er nødvendig for planlegging, budsjettering og innretning av Oslo kommunes tjenester til befolkning og næringsliv. Fra 2014 har Statistisk sentralbyrå økt statistikkprisene som UKE må betale vesentlig.

3 Mål og måltall

De tjenester UKE tilbyr skal være preget av kvalitet, stabilitet, forutsigbarhet og kostnadseffektivitet. Byrådet har følgende mål for UKE:

- Leverer sikre, stabile og kostnadseffektive IKT driftstjenester.
- Tilby kjernekompetanse til ansatte og ledere innen strategisk viktige områder for kommunen.
- Bidra til formålstjenlige anskaffelser med god tjenestekvalitet som er innovative, økonomisk effektive og skaper tillit til Oslo kommune som innkjøper.

- Utvikle og levere konsernservice og fellestjenester med høy kvalitet innen tjenesteområdene økonomi, operativ HR og lønn og kontaktsentertjenester.

IKT er et strategisk virkemiddel for å nå kommunen og virksomhetenes mål, effektivitet og service overfor innbyggere og næringsliv. I målet om at UKE skal levere sikre, stabile og kostnadseffektive IKT driftstjenester ligger også at etaten skal bidra til å dimensjonere den IKT-infrastruktur og de tjenester som er nødvendig for å realisere kommunens planer for utvikling av elektroniske tjenester.

UKE skal utnytte leverandørmarkedet og legge til rette for innovasjon og nytenkning i anskaffelser som kommunen gjør. UKEs oppgaver skal gjennomføres slik at ressursutnyttelsen i virksomhetene blir effektiv og at det skapes tillit til Oslo kommune som innkjøper.

UKEs kompetansetilbud skal være forankret i kommunens felles arbeidsgiverpolitikk, herunder verdier, kultur og konsernforståelse. Tilbudene skal også støtte opp under digitalisering i kommunen og bidra til at IKT utnyttes på best mulig måte i tjenesteproduksjonen.

Prosessforbedring og kultur for kontinuerlig forbedring er viktig og etaten skal gjennomføre nye tilbud om kompetanseprogrammer for virksomhetene i kommunen som legger grunnlag for at virksomhetene selv kan gjennomføre tiltak for effektivisering og forbedring i sin tjenesteproduksjon.

Sammen med systemeier i kommunen skal UKE utvikle og levere konsernservice og fellestjenester med høy kvalitet. Tjenestene skal være basert på kommunens og virksomhetenes behov, og de skal bidra til målrettet styring og utnyttelse av de ressurser som er tilgjengelig.

Måltall for : Kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Produktivitet:				
<u>Systemtjenester:</u>				
Oppetid pr. system i tiden 07.00 - 21.00 kommunens HR-system	99,7 %	99,66 %	99,7 %	99,7 %
Oppetid pr. system døgnbasis (24/7) kommunens økonomisystem	99,7 %	99,97 %	99,7 %	99,8 %
Oppetid basis sentral infrastruktur døgnbasis (24/7)	1)	1)	1)	99,8 %
Reaksjonstid for oppstart av feilretting i sentral infrastruktur ved kritiske feilsituasjoner døgnbasis (24/7)	1)	1)	1)	10 min.
Oppetid for systemer der systemeier har valgt beste tilgjengelighetsnivå døgnbasis (24/7)	1)	1)	1)	99,8 %
Oppetid for systemer der systemeier har valgt laveste tilgjengelighetsnivå 07.00-16.00	1)	1)	1)	95,0 %
<u>Fakturasentralen</u>				
Antall behandlede fakturaer pr. årsverk	22 500	22 188	22 500	42 500
Andel elektronisk leverandørfaktura	60 %	44,4 %	60 %	70 %
Kvalitetsmål:				
<u>Kontaktsenteret Oslo kommune 02 180</u>				
Gjennomsnittlig svarprosent	98,0 %	92,0 %	98,0 %	98,0 %
Gjennomsnittlig samtaletid (sek)	38	42	38	38
Andel tapte anrop	2 %	5 %	2 %	2 %
Andel av samtalene som besvares innen 20 sek	70 %	54,0 %	70 %	70 %
Andel som svarer godt fornøyd i årlig brukerundersøkelse	1)	1)	1)	< 90%

1) Måltall ikke innført

Kommentarer:

Justerte måltall UKE har for systemtjenestene for 2015 er de samme som kommunen har i gjeldende driftsavtaler med leverandør av HR-system og økonomisystem.

Når det gjelder måltall for oppetider på sentral infrastruktur (lagringsløsning og utskriftstjenesten) og systemer der systemeier har valgt tilgjengelighetsnivå presiseres at UKE ikke har mulighet til å måle og følge opp oppetid hos brukerne lokalt. Det er virksomhetene som har ansvaret for lokal infrastruktur og konsekvensene av eventuelle mangler i lokal infrastruktur. Med tilgjengelighetsnivå menes at systemeierne kan velge mellom gull (høyeste tilgjengelighetsnivå), sølv og bronse (laveste tilgjengelighetsnivå).

Målet vedrørende andel elektroniske leverandørfakturaer er økt til 70 % i 2015. Virksomhetene i kommunen er bedt om å stille krav til sine leverandører om at fakturaer skal leveres i elektronisk format (eFaktura). Det er ventet at dette vil medføre at andelen eFaktura til Oslo kommune øker. Andelen behandlede fakturaer pr. årsverk øker som en konsekvens av at antall eFakturaer øker.

Det er lagt inn et nytt måltall om fornøydhet med Oslo kommune 02 180. De øvrige måltallene er videreført i 2015.

4 Strategier og tiltak

I budsjettåret 2015 vil etaten prioritere følgende tiltak som understøtter tjenesteproduksjonen både for kommunens som helhet og i virksomhetene:

- Sikring av oppetid ved å
 - Løpende følge opp ekstern hoveddriftsleverandøren i henhold til inngått driftsavtale ved brudd på oppetid i sentral infrastruktur
 - Ha døgnbasert beredskapsvakt i UKE som sikrer særskilt oppfølging og koordinering av driftsleverandør ved alvorlige og kritiske hendelser
 - Gjøre systematisk vedlikehold og utskifting av sentral infrastruktur i henhold til fastsatt vedlikeholdsplan samt løpende vurdere endringsbehov som bidrar til forbedringer
 - Revidere ekstern driftsleverandørs oppfølging av inngått avtale gjennom nøytral tredjepart
- Datasikkerhet
 - Opprettholde to datahaller, redundant strømforsyning og nettverk for å sikre kontinuerlig drift ved katastrofesituasjoner
 - Videreføre avtaler med eksterne leverandører som overvåker internettrafikk og angrep mot kommunens IKT-infrastruktur og involvere berørte virksomheter
 - Vurdere måter å periodisk skape et bilde av sikkerhetstilstanden i alle kommunens virksomheter
- På oppdrag fra systemeierne dimensjonere den sentrale infrastrukturen som muliggjør at kommunen og virksomhetene kan digitalisere nye tjenester, herunder også forbedre rutinene for innmelding fra virksomhetene.
- UKE skal på oppdrag fra Byrådsavdeling for finans initiere tiltak som sikrer at kommunen tidligst

mulig kommer i dialog med leverandørene for å gi dem større kunnskap om kommunens behov, og på denne måten sikre at leverandørene er bedre i stand til å utvikle innovative løsninger.

- Utvikle OPS standardkontrakter med veiledning
- Følge opp nye krav til bruk av lærlinger i aktuelle standardkontrakter og oppdatere veiledningen
- Øke kommunens samkjøpsportefølje på områder som er lønnsomme for kommunen. Samkjøpsavtalene skal gi kommunen en prisbesparelse på minst 20% sammenlignet med normal markedspris.
- UKE skal som operativt ansvarlig for Lovlighets-teamet sørge for at dette blir en effektiv arena for å utveksle og spre informasjon, samt lære av hverandre når det gjelder utfordringer ved arbeidslivskriminalitet.
- Implementere virkemidler som f.eks. nytt elæringsprogram for å forsterke oppmerksomheten om etiske regler
- Tilby virksomhetstilpassede program som stimulerer mangfold og likestilling og nærvær og IA-arbeid
- Starte arbeidet med et nytt ledelsestilbud for kommunen basert på konkret oppdrag fra FIN
- Oppdatere befolkningsfremskrivningene
- Tilgjengeliggjøring åpne, søkbare data om bysamfunnet og kommunens tjenesteproduksjon på Oslo-statistikkens nettside

5 Merknader til driftsbudsjettet

Etaten er finansiert etter en tredelt modell bestående av grunnfinansiering, prosjektfinansiering og aktivitetsbasert finansiering.

På de områder der UKE fordeler utgifter til virksomhetene etter egen debiteringsmodell, skal utgiftene på de ulike områdene som fordeles kunne synliggjøres slik at utviklingen av kostnader kan dokumenteres overfor virksomhetene.

I forbindelse med avvikling av Datavarehuset og dertil hørende reduserte driftskostnader er etatens ramme redusert med 3,4 mill. årlig.

Etatens budsjetttramme er økt med 0,5 mill. årlig grunnet økte kostnader til datakjøp relatert til statistikkarbeidet i Oslo kommune.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon med netto reduksjon på 4,8 mill. jf. kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 8,6 mill.

6 Investeringer

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)				
01	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	47 490	23 800	23 800
04	Overføringsutgifter	10 034	0	0
	Sum utgifter	57 523	23 800	23 800
07	Refusjoner	-1 068	-4 760	-4 760
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-10 034	0	0
	Sum inntekter	-11 102	-4 760	-4 760
	Netto utgifter	46 422	19 040	19 040

Investeringsoversikt

125 Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)		Kostnads- ramme	Tidligere bevilget	Forslag 2015	2016	2017	2018	Til 2019 og senere	Bygge- start - ferdig kv/år
Prosjektnr. og navn:									
108 006	IKT-området (Konsern)			15 000	15 000	15 000	15 000		Løpende
112 007	Sentral IKT infrastruktur			8 800	8 800	8 800	8 800		Løpende
	Sum investeringsutgifter			23 800	23 800	23 800	23 800		
108 006	IKT-området (Konsern)	Investeringsmoms		-3 000	-3 000	-3 000	-3 000		
112 007	Sentral IKT infrastruktur	Investeringsmoms		-1 760	-1 760	-1 760	-1 760		
	Sum kapittel finansiering			-4 760	-4 760	-4 760	-4 760		
	Generell finansiering fra bykassen (inkl. fond)			19 040	19 040	19 040	19 040		

IKT-området (Konsern)

Det er i budsjettet lagt inn 15 mill. årlig i økonomi-planperioden til løpende utviklings- og investerings-kostnader på IKT-området (Konsern).

Sentral IKT-infrastruktur

Det er i budsjettet lagt inn 8,8 mill. årlig i økonomi-planperioden til løpende vedlikehold av den sentrale IKT-infrastrukturen.

Kemnerkontoret**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

130 Kemnerkontoret (FIN)

10	Lønn og sosiale utgifter	193 938	209 645	201 308
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	74 983	83 934	74 340
14	Overføringsutgifter	13 903	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	2 266	0	0
	Sum utgifter	285 090	293 579	275 648
16	Salgsinntekter	-34 310	-36 772	-35 456
17	Refusjoner	-44 981	-44 528	-49 089
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-992	0	0
	Sum inntekter	-80 283	-81 300	-84 545
	Netto utgifter	204 807	212 279	191 103

1 Ansvarsområde

- Innkreving, regnskapsføring og fordeling av skatt og arbeidsgiveravgift
- Kontroll av arbeidsgivere
- Informasjon til arbeidsgivere og skattytere
- Innkreving og regnskapsføring av kommunale avgifter og parkeringsgebyr samt kommunal inkasso
- Legatforvaltningen i Oslo kommune.

Skattedirektoratet er overordnet faglig myndighet for Kemnerkontoret på området innkreving av inntekts- og formuesskatt og avgifter til folketrygden (trygdeavgift og arbeidsgiveravgift).

2 Situasjonsbeskrivelse

Det går store kontantstrømmer gjennom Oslo kemnerkontor, i 2013 beløp disse seg til 197 milliarder kroner.

Kemnerkontoret har et meget stort antall betalere:

- Personlige skattytere: 496 000
- Upersonlige skattytere (selskaper): 48 000
- Arbeidsgivere: 30 000
- Eiere/forvaltere av fast eiendom: 57 000

Det forventes at Kemnerkontoret vil nå målene for innkreving av skatter for 2014.

Innen kontrollområdet ser en at skatteunndragelsene nå gjennomføres på en mer avansert måte enn tidligere. Selskapsstrukturene er mer komplekse, og har forgreninger til utlandet. Dette innebærer at ettersynene blir mer omfattende og tidkrevende ved at flere datakilder må undersøkes. Kontrollene må spisses mot utvalgte bransjer hvor det erfaringsmessig er mye uregelmessigheter. Kemnerkontoret jobber tett med Tolletaten, politi, Skatteetaten, andre skatteoppkrevdere og Næringssetaten, samt med de kommunale virksomhetene som har ansvaret for de store bygg- og anleggskontraktene.

Kemnerkontoret vektlegger brukertilpassede elektroniske tjenester. Kemnerkontoret har som pilot benyttet fellesløsningen for utsendelse av post på elektronisk format - SvarUt. Løsningen er spesiell verdifull på skatteområdet, fordi man av personvern hensyn ikke kan bruke ordinær e-post.

Fra 01.01.2015 innføres A-ordningen, elektronisk dialog med arbeidsgiverne. Arbeidsgiverne skal kunne rapportere på én felles elektronisk blankett til Skatteetaten, NAV og SSB. Dette vil påvirke måten arbeidet må organiseres på i Kemnerkontoret. Dette vil innebære en krevende omstillingsprosess for å møte den nye situasjonen. Det er p.t. ikke fullt avklart hvilke oppgaver kemnerne skal ha i den nye ordningen og det er derfor ikke mulig å beregne hvor stor ressursinnsats som kreves i overgangsåret 2015. Det må bl.a. foretas registreringer og oppfølging i både tidligere og nytt system. Byrådet vil om nødvendig komme tilbake til dette i revidert budsjett.

Regjeringen har varslet at den ønsker å overføre skatteoppkrevernes oppgaver fra kommunene til den statlige skatteetaten fra 1. januar 2016. Skattedirektoratet har frist til i november 2014 med å utrede en slik overgang.

Måltall som er direkte rettet mot brukerne:

Måltall for: Kap. 130 Kemnerkontoret	Måltall 2013	Resultat 2013	Måltall 2014	Måltall 2015
Andel saker som løses i brukernes første kontaktpunkt med KEM	75 %	70 %	75 %	80 %
Andel forespørsler om skatteattest som er besvart innen 8 timer	99,9 %	98,4 %	99,9 %	99,9 %
A) Andelen søknader om betalingsavtale og utsettelse som skal være avgjort innen 2 uker etter første henvendelse	80 %	79,5 %	80 %	80 %
B) Andel besvart innen 6 uker	100,0 %	97,3 %	100 %	100 %
Andel telefonsamtaler som skal være besvart innen 20 sekunder	1)	1)	70 %	70 %
SvarUT - brev sendt gjennom SvarUt 2)	1)	3 403	37 500	50 000
Skjema Inn - henvendelser mottatt på elektronisk skjema 2)	1)	8 869	18 000	20 000
Søknader om frigivelse av skattetrekkskonto sendt elektronisk som er besvart innen 8 timer	1)	1)	1)	100 %

1) Måltall ikke innført

2) Prognose – ikke målsatt i 2014

Deretter skal det være en høringsrunde før Stortinget forutsettes å behandle forslaget før sommeren 2015.

Dersom Stortinget slutter seg til regjeringens forslag, må Kemnerkontoret i 2015 bruke ressurser på å forbedre overgangen. Det er svært viktig at dette legges opp på en måte som ikke går ut over effektiviteten i innfordringsarbeidet. Ettersom godt over 200 milliarder kroner forventes å passere gjennom Kemnerkontoret i 2015, vil en halv prosent svakere innfordringsresultat utgjøre over en milliard kroner mindre til det offentlige.

3 Mål og måltall

Byrådets mål er:

- Forbedre kvaliteten på innkreving av skatter, arbeidsgiveravgift og kommunale krav
- Forbedre kvaliteten på arbeidsgiverkontroll
- Videreutvikle et effektivt og brukervennlig opplegg for informasjon og saksbehandling.

Kemnerkontoret har over mange år klart å innkreve godt over 99% av forskuddsskatt, forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift fra foregående år. Måltall for disse områdene og for arbeidsgiverkontrollen fastsettes av Skatt Øst. Resultatene for innfordring av skatter er svært viktige også for Oslo kommune og etaten skal rapportere om dem i sin årsberetning til byrådet.

Når det gjelder arbeidsgiverkontrollen foretas det en vurdering av om den samlede effekten kan bli enda bedre ved å bruke noe mindre ressurser på bokettersynene og tilsvarende mer på andre tiltak, som flere og større aksjoner samt ytterligere forbedringer av informasjonsopplegget. Etaten utvikler metoder for å måle effekten av informasjons- og kontrollaktivitetene på en bedre måte.

4 Strategier og tiltak

I kommende periode skal Kemnerkontorets hovedsatsingsområde være:

- En større andel av henvendelser skal løses av førstelinjetjenesten i 2015 enn i 2014.
- Videreutvikle internettløsninger med nye og bedre tjenester for brukerne, herunder sørge for at antall elektroniske brev/svarbrev sendt gjennom SvarUt skal øke vesentlig.
- Sikre god informasjon samt utvikle nye kontrolltiltak og metoder som bidrar til at flere arbeidsgivere etterlever regelverket.

5 Merknader til driftsbudsjettet

Kemnerkontorets budsjettramme er i 2015 redusert med 12 mill. Etaten har de siste årene hatt en fremført

hovedsak var avsatt til innføring av elektroniske dokumentbehandling og arkiv hos kemnerkontoret. På grunn av varslet overføring av skatteoppkrevernes oppgaver fra kommunen til skatteetaten fra 2016 prioriteres ikke dette tiltaket.

Det er innarbeidet en lønns- og priskompensasjon med netto reduksjon 4,2 mill. jf. kapittel 16. Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 9,8 mill.

Sektorens samlede tilskuddsmidler

FIN-sektor har ingen tilskuddsmidler.

12. BYSTYRETS ORGANER

Sektorområdet omfatter følgende sentrale folkevalgte styringsorganer og kontrollorganer:

Bystyret, Kontrollutvalget, Kommunerevisjonen og Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester. I tillegg kommer gjennomføring av stortingsvalg og kommunevalg.

Økonomiplanskjema med spesifisering av endringer

Beløp i mill.					
Driftsbudsjettet	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018
Dok 3 - vedtatt økonomiplan brutto *)	217,5	272,3	210,6	260,3	
DOK 3 bruttoramme første år videreført	217,5	217,5	217,5	217,5	217,5
+/- Oppgaveendringer mellom sektorer					
+/- Andre aktivitetsnøytrale forhold		69,7	0,4	51,4	0,1
=Bruttoramme med aktivitet som i Dok 3	217,5	287,2	217,9	268,8	217,5
+/- Tidsbegrensede tiltak - spesifiserte		8,7	-3,6	-3,6	-3,6
+/- Spesifiserte rammeendringer		0,4	0,4	0,4	0,4
+/- Uspesifiserte rammeendringer		-1,1	-2,3	-3,6	-3,6
+/- Sum reelle endringer fra aktiviteter som i Dok 3		8,0	-5,5	-6,8	-6,8
+/- Forventet lønns- og prisutvikling		0,0	0,0	0,0	0,0
=ØKONOMIPLAN (brutto)	217,5	295,2	212,4	262,0	210,7
Salgs- og leieinntekter	-0,4	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Refusjoner	-23,1	-31,1	-23,3	-28,0	-23,3
Overføringsinntekter	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7	-4,7
=Sum driftsinntekter	-28,2	-36,4	-28,6	-33,3	-28,6
=ØKONOMIPLAN (netto)	189,3	258,8	183,8	228,7	182,1

*) 2014 prisnivå

Reelle endringer i aktivitet i forhold til Dok 3 2014

2,8 % -2,5 % -2,5 % -3,1 %

Andre aktivitetsnøytrale forhold

Rammen økes i 2015 og 2017 med 69 mill. og 51 mill. da dette er valgår. For kommunevalgåret 2015 er rammen økt med forventet etterlønn til politikere og Folkevalgtopplæring.

juni 2014 lagt inn midler til teknisk utstyr til bystyreprerentantene, ny streamingløsning. nytt IKT-nettverk, nødvendig vedlikehold Heftyetunet og midler til planlegging av aktiviteter i forbindelse med Skiskytter-VM i 2016 med til sammen 12,3 mill.

Tidsbegrensede tiltak

Bevilgning i 2014 til engangstiltak, videreutvikling av sak/arkivsystem, politikerportal og tilleggssforslag fra bystyrekomiteene med til sammen 3,6 mill. er ikke videreført. Forretningsutvalget har i budsjettvedtak 16.

Spesifiserte rammeendringer

Drift av nytt IKT-nettverk 0,4 mill årlig.

Uspesifiserte rammeendringer

Sektoren har en rammereduksjon på 1,1 mill. i 2015 økende til 3,6 mill. i 2018.

Endring av inntekter

Inntektene er prisjustert. I tillegg ligger det økte refusjoner i valgårene 2015 og 2017.

Forventet lønns- og prisutvikling

Det er innarbeidet forventet lønns- og prisutvikling, jf omtale kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Budsjettet for bystyrets organer er lagt inn i henhold til forretningsutvalgets vedtak 16. juni 2014 korrigert for forventet pris- og lønnsvekst.

Netto driftsbudsjett pr kapittel

Beløp i mill.						
Netto driftsbudsjett pr kapittel	Dok 3 2014	Budsjett 2015	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Endring 2014-2015
100 Bystyret m.v. (BYS)	108,8	117,5	106,9	105,9	105,9	8,0 %
101 Ordførerens kontor (BYS)	10,6	10,5	9,8	9,7	9,7	-1,3 %
102 Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)	1,9	1,9	1,9	1,9	1,9	0,0 %
109 Kontrollutvalget (BYS)	3,9	4,0	4,0	3,9	3,9	1,7 %
110 Kommunerevisjonen (BYS)	46,3	44,5	44,1	43,6	43,6	-3,8 %
111 Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	14,0	13,5	13,4	13,3	13,3	-3,6 %
112 Stortingsvalg og kommunevalg (BYS)	3,8	66,9	3,8	50,4	3,8	
Sum Bystyrets organer (BYS)	189,3	258,8	183,8	228,7	182,1	

Bystyret m.v.**Driftsbudsjettet**

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
100 Bystyret m.v. (BYS)				
10 Lønn og sosiale utgifter	64 246	70 586	70 282	
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	15 885	20 000	30 553	
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	191	273	281	
14 Overføringsutgifter	22 487	21 293	21 851	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 417	0	0	
Sum utgifter	104 226	112 152	122 967	
16 Salgsinntekter	-279	-330	-340	
17 Refusjoner	-4 073	-3 067	-5 173	
18 Overføringsinntekter	-15	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 378	0	0	
Sum inntekter	-5 746	-3 397	-5 513	
Netto utgifter	98 480	108 755	117 454	

Engangstiltak i 2014 er ikke videreført samtidig som det er innarbeidet midler til teknisk utstyr til bystyre-representantene, ny streamingløsning og nytt IKT-nettverk. Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,2 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske

merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15% i 2014 til 23,0% i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 2.9 mill.

Ordførerens kontor

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
101	Ordførerens kontor (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	18	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	8 647	11 017	10 837
14	Overføringsutgifter	153	0	0
	Sum utgifter	8 818	11 017	10 837
17	Refusjoner	-804	-423	-381
	Sum inntekter	-804	-423	-381
	Netto utgifter	8 014	10 594	10 456

Engangstiltak i 2014 er ikke videreført. I 2015 er det lagt inn engangstiltak til nødvendig vedlikehold Heftye-tunet og midler til aktiviteter i forbindelse med

planlegging av Skiskytter-VM i 2016. Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,2 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader.

Tilfeldige utgifter etter bystyrets bestemmelse

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
102	Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)			
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	1 924	0	0
14	Overføringsutgifter	2	1 936	1 936
	Sum utgifter	1 925	1 936	1 936
17	Refusjoner	-352	0	0
	Sum inntekter	-352	0	0
	Netto utgifter	1 574	1 936	1 936

Kontrollutvalget**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
109 Kontrollutvalget (BYS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	3 486	3 625	3 788
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	637	307	327
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	36	0	0
14 Overføringsutgifter	114	10	10
Sum utgifter	4 273	3 942	4 125
16 Salgsinntekter	-20	-21	-21
17 Refusjoner	-114	-10	-10
Sum inntekter	-134	-31	-31
Netto utgifter	4 139	3 911	4 094

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto 0,0 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i kommunens

pensjonskostnadssats fra 30,15% i 2014 til 23,0% i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 0,1 mill.

Kommunerevisjonen**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
110 Kommunerevisjonen (BYS)			
10 Lønn og sosiale utgifter	44 769	52 249	50 744
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	11 158	8 762	9 143
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	12	0	0
14 Overføringsutgifter	2 111	2 638	2 574
Sum utgifter	58 051	63 649	62 461
16 Salgsinntekter	-204	-26	-206
17 Refusjoner	-17 303	-17 371	-17 875
Sum inntekter	-17 506	-17 397	-18 081
Netto utgifter	40 544	46 252	44 380

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon 0,9 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i

kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15% i 2014 til 23,0% i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 2,2 mill.

Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	14 922	15 456	15 128
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	3 932	3 959	3 818
14	Overføringsutgifter	835	968	984
	Sum utgifter	19 689	20 383	19 930
17	Refusjoner	-1 533	-1 607	-1 654
18	Overføringsinntekter	-4 886	-4 737	-4 737
	Sum inntekter	-6 419	-6 344	-6 391
	Netto utgifter	13 270	14 039	13 539

Det er innarbeidet en lønns- og prisutvikling med netto reduksjon på 0,3 mill. jf kapittel 16 Budsjettekniske merknader. Nettobeløpet hensyntar reduksjonen i

kommunens pensjonskostnadssats fra 30,15% i 2014 til 23,0% i 2015. Reduksjonen i pensjonskostnader er på 0,8 mill.

Storingsvalg og kommunevalg

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)			
10	Lønn og sosiale utgifter	23 706	0	0
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	45 632	4 374	72 909
13	Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	148	0	0
14	Overføringsutgifter	5 795	0	0
	Sum utgifter	75 281	4 374	72 909
16	Salgsinntekter	-794	0	0
17	Refusjoner	-5 795	-575	-5 960
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	1	0	0
	Sum inntekter	-6 589	-575	-5 960
	Netto utgifter	68 693	3 799	66 949

Økningen fra 2014 til 2015 skyldes at 2015 er et valgår.

13. FELLES INNTEKTER OG UTGIFTER

Skatteinntekter, rammetilskudd mv

I kapittel 3 i budsjettets del 1 og i kapittel 2 Økonomiplan 2015-2018 i del 2 (dette dokumentet) er kommunens overordnede rammebetingelser og økonomiske utfordringer presentert. Her er også befolkningsutviklingen i kommunen omtalt.

Rammetilskuddet sammen med inntekts- og formuesskatt kalles kommunens frie inntekter. I juni 2014 behandlet Stortinget Kommuneproposisjonen 2015 (Prop 95 S (2013-2014)), jf. Innst. 300 S (2013-2014). Samtidig med kommuneproposisjonen la regjeringen fram Revidert nasjonalbudsjett 2014 (Meld. St. 2 (2013-2014)). Hovedtrekkene i det økonomiske opplegget for 2015 er:

- Realvekst i kommunesektorens samlede inntekter på 4 ½ - 5 mrd. i 2015.
- Realveksten i kommunesektorens frie inntekter i 2015 på mellom 4,2 og 4,5 mrd.
- Av veksten i frie inntekter ventes det at
 - 125 mill. benyttes til kompensasjon til fylkeskommuner som taper på endringer i inntektssystemet.
 - 200 mill. er grunngitt i behovet for å styrke helsestasjons- og skolehelsetjenesten.
 - 200 mill. er begrunnet med behovet for å styrke kommunale tjenester til rusavhengige og personer med psykiske lidelser.
- Kostnadsnøkler og skatteutjevning i det fylkeskommunale inntektssystemet ble foreslått endret.

Regjeringen legger 8. oktober frem statsbudsjettet for 2015. Her vil Regjeringens forslag til skatteopplegg for 2015 presenteres, samt den kommune- og fylkeskommunevisse fordelingen av rammetilskuddet for 2015. Det kan i statsbudsjettet være elementer som påvirker kommunens frie inntekter i 2015 som ikke er innarbeidet i Oslo kommunes budsjettforslag.

Veksten i frie inntekter fra 2014 til 2015 regnes fra anslått inntektsnivå i Revidert nasjonalbudsjett 2014

(RNB 2014) og fastsetter nivået på frie inntekter i 2015. Regjeringen vil justere rammetilskuddet og den kommunale skatteøren for 2015 for å oppnå det forutsatte inntektsnivået for 2015. Dersom skatteinntektene i 2014 på landsbasis blir lavere enn anslått i RNB 2014, vil veksten fra det faktiske inntektsnivået fra 2014 til 2015 kunne bli høyere enn lagt til grunn i Kommuneproposisjonen 2015. I inntektsveksten på landsbasis inngår det også skatteinntekter som Oslo ikke har og som ikke inngår i skatteutjevningen. Dette gjelder eiendomsskatt, naturressursskatt og konsesjonskraftinntekter. I de senere årene har veksten i eiendomsskatt vært høyere enn veksten i alminnelige skatteinntekter. Dette innebærer at deler av veksten i de frie inntektene har kommet andre steder enn i Oslo.

Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi (TBU) anslår at kostnadene av den demografiske utviklingen i 2015 vil bli om lag 3,1 mrd. på landsbasis. TBU understreker at beregningene er usikre.

I statsbudsjettene justerer staten vanligvis de frie inntektene for å kompensere for kostnader ved den demografiske utviklingen. Til tross for at staten ikke har gitt direkte signaler om at slik kompensasjon vil bli gitt i årene fremover, er en kompensasjon for demografisk utvikling sjablongmessig som tidligere lagt inn på inntektssiden de tre siste årene i økonomiplanperioden for Oslo. I tillegg er det lagt inn forventning om økte inntekter knyttet til høyere befolkningsvekst enn landsgjennomsnittet. Summen av disse to forholdene er lagt inn med henholdsvis 335 mill., 670 mill. og 1005 mill. i årene 2016-2018. Økningen er fordelt mellom skatt og rammetilskudd.

Basert på faktisk folketall for 2014 har TBU oppdatert demografiberegningene for 2014. På landsbasis ligger de oppdaterte beregningene for 2014 om lag 500 mill. lavere enn beregningene som lå til grunn for statsbudsjettet 2014.

Skatt på inntekt og formue**Driftsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
800 Skatt på inntekt og formue (FIN)			
Sum utgifter	0	0	0
18 Overføringsinntekter	-24 253 335	-25 700 000	-26 300 000
Sum inntekter	-24 253 335	-25 700 000	-26 300 000
Netto inntekter	-24 253 335	-25 700 000	-26 300 000

Maksimalsatsen for kommunesektorens skattører i 2015 vil bli fastlagt ved Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2015. I byrårets forslag til skattevedtak er det foreslått å benytte maksimalsatsen for skatt på inntekt, og dette ligger til grunn for skatteanslagene for 2015- 2018. Siden 1979 har alle kommuner og fylkeskommuner i Norge benyttet den høyeste tillatte satsen.

Skatt på formue skrives ut med maksimalsatsen for formuesskatt i 2015.

Etter skattelovens bestemmelse skal en viss prosentandel av innbetalt forskuddsskatt og forskuddstrekk, avsettes som «margin til dekning av skattyternes tilgodehavende» ved endelig avregning. I tråd med senere års praksis, benyttes 8 % marginavsetning også i 2015.

Inntekts- og formuesskatt hittil i 2014

Oslo kommunes skatteanslag var i vedtatt budsjett 2014 på 25 700 mill. I forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett 2014 ble skatteanslaget for hele kommunesektoren satt ned med 1,2 mrd. Oslo justerte ikke sitt skatteanslag, men omtalte muligheten for lavere skatteinngang. Senere har KS uttrykt bekymring for en ytterligere skattereduksjon i 2014 og skatteinngangen hittil i 2014 i Oslo underbygger dette.

Skatteinnbetalingene i 2014 knytter seg i hovedsak til inntektsårene 2013 og 2014. Siste termin for forskuddstrekk for inntektsåret 2013 forfalt i januar 2014.

Av skatteinntektene som skal bokføres i Oslo kommunes regnskap i 2014, er det fremdeles usikkerhet knyttet til den videre utviklingen i forskuddstrekket og forskuddsskatten. Det gjenstår 2 terminer med forskuddstrekk og 2 terminer med forskuddsskatt for 2014. I tillegg kommer innbetalinger og trekk knyttet til avregningen av ligningen for inntektsåret 2013.

Det er fortsatt stor usikkerhet knyttet til avregningen av ligningsoppgjørene for 2013. Byrådet vil vurdere å fremme en budsjettjusteringssak for 2014 når ligningen for 2013 er kjent.

Inntekts- og formuesskatt 2015-2018

Anslaget for inntekts- og formuesskatt for 2015 og resten av økonomiplanperioden bygger på en vurdering av skatteinngangen så langt i 2014 og andre forhold som kan påvirke skatteinngangen i Oslo i årene fremover. Signaler gitt i RNB 2014 og i Kommuneproposisjonen 2015 vurderes nøye. I tillegg vurderes spesielle forhold for Oslo, særlig knyttet til befolkningsveksten, befolkningssammensetningen samt utviklingen i det regionale arbeidsmarkedet. Analyser av konjunktursituasjonen fra Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Finansdepartementet er benyttet som bakgrunnsinformasjon.

Nedjusteringen av skatteinntektene for 2014 på landsbasis i RNB 2014 blir videreført til 2015 og Oslo har en andel av denne nedjusteringen. Dersom skattene på landsbasis i 2014 svikter ytterligere etter fremleggelsen av RNB vil Finansdepartementet motvirke at dette videreføres til 2015. Dette kan gjøres gjennom fastsettelsen av kommunal og fylkeskommunal skattøre for å nå det ønskede skattenivået i 2015.

Folketallet i Oslo vokste med 1,7% i 2013, mens tilsvarende tall for hele landet var 1,1%. I anslaget for skattene er det lagt til grunn at antall personer bosatt i Oslo øker noe mer enn landsgjennomsnittet.

For 2015 – 2018 foreslås følgende anslag for inntekts- og formuesskatt (2015-priser):

Tall i mill.				
År	2015	2016	2017	2018
Inntekts- og formuesskatt	-26 300	-26 650	-26 950	-27 200

Det må understrekes at det er betydelig usikkerhet nyttet til inntektsanslagene og tallene er avrundet til

nærmeste 50 mill.

Rammetilskudd fra staten

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
840 Rammetilskudd fra staten (FIN)			
Sum utgifter	0	0	0
18 Overføringsinntekter	-9 855 787	-10 115 000	-10 240 000
Sum inntekter	-9 855 787	-10 115 000	-10 240 000
Netto inntekter	-9 855 787	-10 115 000	-10 240 000

Rammetilskudd i 2014

I budsjett 2014 (Dok. 3/2014) er det statlige rammetilskuddet til Oslo kommune budsjettert med 10 115 mill. Ved budsjettjusteringen i juni 2014 ble rammetilskuddet redusert til 10 089 mill. Dette skyldtes at staten reduserte rammetilskuddet begrunnet med at økt konstantstøtte ville gi redusert etterspørsel etter barnehageplass.

I inntektssystemet for kommuner og fylkeskommuner er det en skatteutjevningsmekanisme som utjevner effekten av at skatteinntektene er ulikt fordelt mellom kommunene og mellom fylkeskommunene. Det som trekkes fra de skattersterke (fylkes-)kommunene gis til de skattesvake (fylkes-)kommunene.

Oslo og andre kommuner med skatteinntekter pr. innbygger over landsgjennomsnittet trekkes 60% av skatteinntektene som ligger over landsgjennomsnittet. Kommuner under gjennomsnittet får et tilsvarende tillegg. Kommuner under 90% får i tillegg kompensert 35% av differansen opp til 90%. Dette siste elementet finansieres ved et likt trekk pr. innbygger for alle kommuner.

Fylkeskommunene har også en skatteutjevningsordning som gir tilskudd til fylkeskommuner som ligger under 120% av landsgjennomsnittet. Denne utjevningen finansieres ved at alle fylkeskommunene og Oslo trekkes likt pr innbygger.

For Oslo gir skatteutjevningen en betydelig reduksjon i rammetilskuddet. I 2013 var rammetilskuddet før skatteutjevning på 13,4 mrd. og etter skatteutjevning 9,9 mrd. for Oslo. Oslo fikk altså en reduksjon i rammetilskuddet på 3,5 mrd. for å finansiere skattesvake kommuner og fylkeskommuner.

Skatteutjevningen foretas på grunnlag av løpende skatteinngang og endelig trekk i rammetilskuddet blir først kjent etter at året er omme. Ved budsjetteringen

benyttes anslag på rammetilskuddet etter skatteutjevning.

Endelig rammetilskudd for 2014 blir først kjent i slutten av januar 2015. Dersom skatteveksten nasjonalt blir annerledes enn forventet vil dette påvirke rammetilskuddet til Oslo. Rammetilskuddet til Oslo vil bli endret gjennom 2014 som følge av skatteveksten samlet i kommunesektoren og fordelingen av skatteveksten mellom kommunene og mellom fylkeskommunene.

Rammetilskudd 2015 - 2018

Inntektssystem for fylkeskommunene blir endret fra 2015. Hovedtrekkene i omleggingen ble omtalt i kommuneproposisjonen 2015. Kostnadsnøkler for fylkeskommunene er oppdatert, og dette vil gi Oslo økte overføringer som vil fases inn over 5 år. Skatteutjevningen er foreslått lagt om til symmetrisk utjevning rundt 87,5%, dette med virkning fra 2015. Samlet vil disse endringene gi Oslo et tap i 2015 og betydelige gevinster de påfølgende årene.

Reglene for vekstkommunetilskudd er lagt om fra 2015. Kommuner med gjennomsnittlig befolkningsvekst siste 3 år over 1,7 % vil få et tilskudd på 60 000 kroner pr innbygger utover grensen. Alle kommuner må være med å finansiere veksttilskuddet ved at det blir lavere rammer å fordele gjennom resten av rammetilskuddet. Oslo vil få vekstkommunetilskudd i 2015. Basert på befolkningsfremskrivningene vil Oslo ikke få vekstkommunetilskudd av betydning i 2016, 2017 og 2018.

Nye kostnadsnøkler, ny skatteutjevning og vekstkommunetilskuddet gir en økning i frie inntekter i økonomiplanperioden med 30 mill. i 2015, 100 mill. i 2016, 220 mill. i 2017 og 340 mill. i 2018.

Medfinansieringsordningen i samhandlingsreformen vil opphøre fra 2015. Dette reduserer inntektene til Oslo, men betyr også reduserte utgifter. Oslo ble gitt en årlig

kompensasjon i 2012, 2013 og 2014. Denne bortfaller fra 2015. Dette gir en inntektsreduksjon på 685 mill., mens utgiftene var budsjettet med 613 mill. i 2014.

I kommuneproposisjonen ble det lagt inn en noe høyere vekst i frie inntekter fra 2014 til 2015 enn det som lå inne i Oslos vedtatte økonomiplan. Oslos andel av denne veksten er lagt inn i økonomiplanperioden. Samtidig ble skattenivået i 2014 satt noe ned, og dette får følgevirkninger for Oslo i 2015. Samlet gir dette grunnlag for å øke inntektene med 325 mill. hvert av årene i økonomiplanperioden, sammenlignet med vedtatt budsjett for 2014.

I 2014 fikk kommunene redusert rammetilskuddet fordi økte satser i kontantstøtte var antatt å gi redusert etterspørsel etter barnehageplass. I RNB 2014 ble trekket halvert. Fra 2015 er trekket forutsatt omregnet fra halvårsvirkning i 2014 til helårsvirkning i 2015. Dette utgjør et årlig trekk på 60 mill.

Det er lagt inn økte inntekter knyttet til rettighetsfesting av brukerstyrt personlig assistent (BPA).

I Sak 1 foreslås det budsjettet med følgende rammetilskudd fra staten i kommende økonomiplanperiode (2015-priser):

Beløp i mill.	2015	2016	2017	2018
Rammetilskudd	-10 240	-10 350	-10 520	-10 750

Rammetilskuddet er avrundet til nærmeste 10 mill.

I tabellene under er vist endringene i økonomiplanperioden i forhold til Dok. 3/2014 for sum frie inntekter (skatt og rammetilskudd). De store endringene fra 2014 til 2015 er i første rekke at tallene blir prisjustert og at

det er lagt inn inntektsvekst knyttet til ventet befolkningsvekst. Uttrekket knyttet til samhandlingsreformen reduserer tallene betydelig.

Tall i mill.					
Sum skatt og rammetilskudd	Dok 3/2014	2015	2016	2017	2018
Dok 3/2014 (i 2014-priser)	35 815				
Forslag økonomiplan 2015-2018 (i 2015-priser)		36 540	37 000	37 470	37 950
Endring fra 2014-nivået		725	1 185	1 655	2 135

Tall i mill.				
Endring skatt og rammetilskudd	2015	2016	2017	2018
Ventet inntektsvekst pga demografi	0	335	670	1 005
Endring i inntektssystemet (jf kommuneproposisjonen)	30	100	220	340
Bortfall-Samhandlingsreformen og kommuneoposisjonen	-685	-685	-685	-685
Redusert skattenivå og vekst i kommuneproposisjonen	325	325	325	325
Redusert etterspørsel barnehage - kontantstøtte	-60	-60	-60	-60
BPA/Helårsvirkninger/tekniske forhold	85	125	130	140
Prisjustering til 2015-kroner (2,9 %)	1 030	1 045	1 055	1 070
Endring fra 2014 til økonomiplan 2015-2018	725	1 185	1 655	2 135

Eiendomsskatt

Oslo kommune har ikke krevd inn eiendomsskatt siden 1998. Byrådet foreslår at det heller ikke blir krevd inn eiendomsskatt i 2015.

Øvrige generelle statstilskudd

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
845	Øvrige generelle statstilskudd (FIN)			
14	Overføringsutgifter	56 976	1 620	1 530
	Sum utgifter	56 976	1 620	1 530
18	Overføringsinntekter	-161 096	-117 432	-110 642
	Sum inntekter	-161 096	-117 432	-110 642
	Netto inntekter	-104 121	-115 812	-109 112

På dette kapitlet inntektsføres statlige kompensasjonsbeløp for investeringer. Kompensasjonen blir beregnet med basis i et serielån med avdragstid på 20 år.

Rentesatsen fastsettes årlig i forbindelse med statsbudsjettet. Tilskuddet vil derfor variere i tråd med renteutviklingen. På kapitlet er det også innarbeidet rentekompensasjon til St. Sunniva for en investering på

60 mill. For å redusere private skolars finanskostnader relatert til investeringer, er det også åpnet for at skolene kan søke kommunal garanti.

Samlet statlig kompensasjonstilskudd til skoler, omsorgsboliger, sykehjem og kirkebygg foreslås budsjettet med netto 109 mill. i 2015.

Generelt statstilskudd vedrørende flyktninger m.v.

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
850	Generelt statstilsk. vedr. flyktninger m.v. (FIN)			
14	Overføringsutgifter	1 322	0	0
	Sum utgifter	1 322	0	0
18	Overføringsinntekter	-432 311	-437 000	-463 000
	Sum inntekter	-432 311	-437 000	-463 000
	Netto inntekter	-430 989	-437 000	-463 000

På dette kapitlet inntektsføres det statlige integreringstilskuddet som skal dekke kommunens utgifter til bosetting og integrering av flyktninger. Videre inntektsføres integreringstilskudd som følge av at flyktninger flytter fra andre kommuner til Oslo. Tilsvarende reduseres Oslos integreringstilskudd når flyktninger flytter fra Oslo og bosetter seg i andre kommuner. For 2014 har Oslo kommune forpliktet seg til å ta i mot 500 flyktninger. Ved utgangen av august 2014 var det bostatt i alt 344 flyktninger.

Integrerings- og mangfoldsdirektoratet har anmodet Oslo kommune om å ta i mot 520 flyktninger i 2015. Dette inkluderer 22 enslige barn og unge. Byrådet foreslår i samsvar med dette at det i 2015 tas i mot 520 kvoteflyktninger 2015 i tillegg til familiegjenforeninger og innflytting fra andre kommuner.

Bydelenes mottak av flyktninger

Bydelene har ansvaret for mottak og bosetting av flyktninger. Hver bydel er tildelt en kvote av bosettingen som skjer etter avtale med staten. Det vises også til omtale i kapittel 3.1 Bydelene EST under funksjonsområde 1. Ansvaret for innkrevingen av det statlige integreringstilskuddet og rapportering om bosetting av flyktninger ligger i Velferdsetaten.

Kompensasjonsordningen til bydelene for førsteårsbosatte flyktninger omfatter bosatte etter avtalt bosettingskvote, familiegjenforente og selvbosatte uten familiegjenforening. Det forutsettes at personene utløser integreringstilskudd. Kompensasjonen direkte til bydelene per førsteårsbosatte flyktning er 0,1 mill. hvorav 0,02 mill. fordeles som økonomisk sosialhjelp. De resterende 0,08 mill. gis som kompensasjon for

utgifter som påløper i forbindelse med integrering og bosetting av nyankomne flyktninger slik som sosialfaglig råd- og veiledning, aktiviserings- og kvalifiserings tiltak (hovedsakelig introduksjonsprogram). Siden tilskuddet omfatter både kvotebosatte, familiejenfor-ente og selvbosatte, fordeles midler til bydelene to ganger i året.

På kap. 308 er det avsatt midler for å kompensere bydelene for mottak av nye flyktninger i 2015.

Statlig integreringstilskudd for å dekke utgifter relatert til flyktninger

Kommunene får integreringstilskudd for de fem første årene etter bosetting. For en enslig voksen flyktning utgjør dette i dag 0,717 mill. totalt og går til dekning av de samlede utgiftene kommunen har til tjenester.

Det budsjetteres i 2015 med 463 mill. i statlig integreringstilskudd på kap. 850.

Utbytte fra aksjeselskaper

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
901 Utbytte fra aksjeselskaper (KON)				
Sum utgifter	0	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 012 469	-1 000 000	-1 000 000	
Sum inntekter	-1 012 469	-1 000 000	-1 000 000	
Netto inntekter	-1 012 469	-1 000 000	-1 000 000	

Kapitlet omfatter utbytte fra selskaper som Oslo kommune eier aksjer i, hovedsakelig fra E-CO Energi AS og Hafslund ASA.

I 2015 budsjetteres det med et samlet utbytte på 1 mrd. Utbytteforventningene reduseres i årene etter 2015 fordi fremtidsprisene på kraft de nærmeste årene er under det nivået man har hatt i de senere årene.

Felles utgifter

Pensjonskostnader

Budsjettforslaget for 2015

Det er i budsjettet for 2015 forutsatt en kostnadsreduksjon på rundt 733 mill. i forhold til vedtatt budsjett 2014. Reduksjonen skyldes følgende:

- I henhold til KMDs rundskriv av 04.06.2014, vedrørende beregningsparametere for pensjonskostnaden fra og med 2015, skal pensjonsreformen og

Finanstilsynets dødelighetsgrunnlag (K2013FT) hensyntas fra og med regnskapsåret 2015.

- Medlemsbestanden er oppdatert pr. 30.06.2014 og majoriteten av bestandsusikkerheten som tidligere gjorde seg gjeldende er lukket.
- Ny uføreordning i Folketrygden hensyntas fra og med 2015 i beregningen.

Beløp i 1000 kr (eksklusiv arbeidsgiveravgift)

	Regnskap 2013	Dok3 2014	Forslag 2015
Årets kostnad inkl. AFP 62-64	2 982 706	3 339 217	2 606 131
Herav amortisering	505 245	537 300	645 848

Kostnaden fordeles på kommunens virksomheter ved at deres utbetaling av pensjonsgivende lønn genererer 23% pensjonskostnadsbelastning. Fordelingen pr. virksomhet ble i 2014 fastsatt med en kostnadssats på 30,15% av pensjonsgivende lønn. Amortiseringen er

den delen av tidligere års premieavvik som kostnadsføres i respektive år.

Forutsetninger for utviklingen i pensjonsutgiftene

For å beregne fremtidige pensjonskostnader til OPF gjøres det en rekke forutsetninger:

- Det foretas ingen vesentlige endringer i OfTP eller folketrygden
- KMDs beregningsparametere benyttes for å estimere avkastning, diskonteringsrate, lønns-, og G-regulering.
- Det benyttes faste tariffer for frivillig avgang og AFP-uttak.
- Amortiseringstiden reduseres fra 10 til 7 år
- Nyansatte genererer gjennomsnittlig like høye pensjonskostnader som de som slutter, dvs. at nyansatte og sluttede personer har en pensjonskostnad lik gjennomsnittet av ansatte.

- Det ligger ikke inne forutsetninger om vekst i antall medlemmer i modellen.
- Majoriteten av bestandsusikkerheten som tidligere har gjort seg gjeldende er nå lukket.

Som livsforsikringsselskap er Oslo Pensjonsforsikring AS (OPF) underlagt forsikringsvirksomhetslovens bestemmelser. Finansavkastningen på pensjonsmidlene gir et større eller mindre årsoverskudd som normalt kan tildeles kundene som premiefond. Finanstilsynet har pålagt arbeidsgiver og forsikringsselskapene å benytte midlene til å opppreservere for å møte nye tariffkrav for redusert dødelighet. Denne opppreserveringen ble fullført to år tidligere en forutsatt i vedtatt økonomiplan, og OPF kan dermed tildele positive kundersresultater fra og med 2014 til kundenes premiefond.

Finansinntekter og finansutgifter

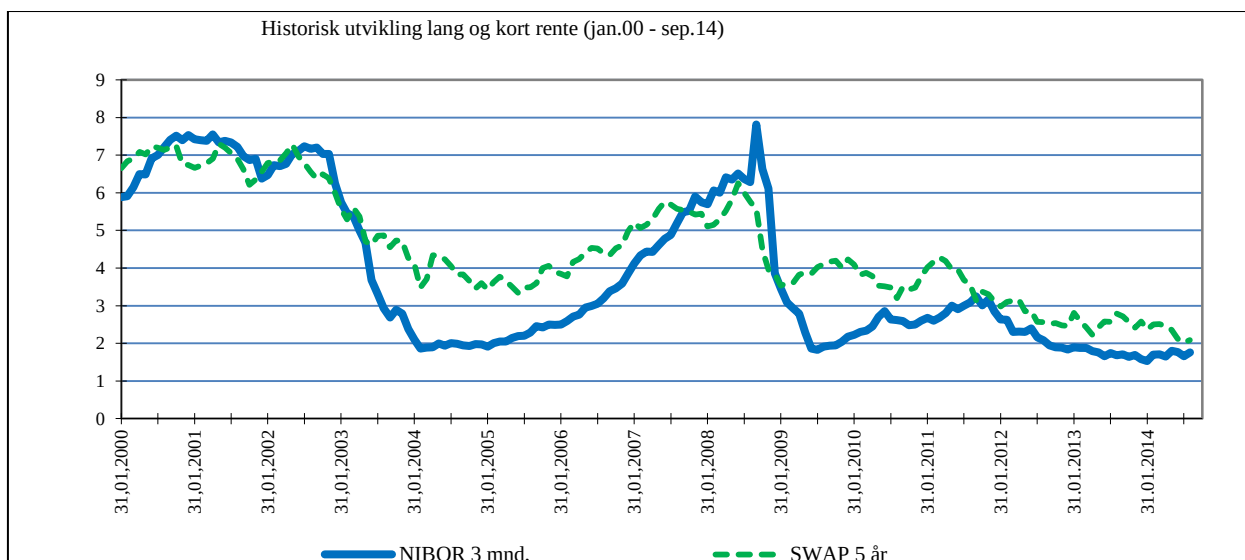
Renter og avdrag

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015	
900 Renter (FIN)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	57	0	0	
14 Overføringsutgifter	14	0	0	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	536 590	532 600	592 800	
Sum utgifter	536 660	532 600	592 800	
17 Refusjoner	-14	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-452 500	-504 800	-457 600	
Sum inntekter	-452 514	-504 800	-457 600	
Netto utgifter	84 146	27 800	135 200	

Kap. 900 omfatter bykassens renteutgifter og renteinntekter eksklusiv renter knyttet til videreutlånsordningen av Husbankmidler som budsjetteres på kap. 927 Betjening av videreutlån.

Kommunens finansieringsutgifter/-inntekter er på sikt følsom for renteendringer. Renteendringer vil få virkninger for store deler av kommunens balanse (aktiva og

passiva). Selv om prognosene for renteutviklingen er usikker, vil endringer her i liten grad påvirke kapitlet i 2015 pga av de rentebindingstider som er valgt på aktiva og passiva. Uforutsette endringer i gjelds- og likviditetsnivået vil imidlertid kunne lede til budsjettavvik. Etterslep i investeringer og avvik i driftsfinansieringsgrad påvirker tilgjengelig likviditet og bruk av lån.

Generelle budsjettforutsetninger

Rentenivå

Innskudd/ trekk	3 mnd. NIBOR	Låne- fondets innlån	5 år SWAP	Innlån Hus- banken
2,00/2,75	2,00	3,65	3,50	4,00

Refinansiering

Refinansiering av lån i planperioden forutsettes gjort i samsvar med langsiktig rente på 3,65 %.

Rentegrunnlaget

Det er tatt utgangspunkt i balanseregnskapet pr. 31.12.2013 (inkludert overførte bevilgninger fra tidligere år). Det er for utviklingen i likviditet og lånegjeld forutsatt at etterslep i investeringer fra 2014 er gjennomført innen utgangen av 2018.

Renteberegning

Det er forutsatt årlig etterskuddsvis rente- og avdragsbetjening på nye lån.

Nærmere om renteutgiftene og renteinntektene

På kapitlets utgiftsside føres bykassens andel av låneomkostninger i lånefondet og ordinære renteutgifter på lang- og kortsiktig ekstern gjeld, rente på mellomregningskonti med kommunale foretak og renter til fond. Totalt foreslås det ført opp 592,8 mill. som er 60,2 mill.

høyere enn budsjettet (Dok. 3) i 2014. Økningen skyldes i hovedsak økte renteutgifter til lånefondet på grunn av forventet nye låneopptak i 2014.

Bykassens renteinntekter foreslås ført opp med 457,6 mill. som er 47,2 mill. lavere enn budsjettet (Dok. 3) i 2014. Nedgangen skyldes lavere rente samt likviditetsendringer.

Av renteinntektene i 2015 utgjør renter av langsiktige lån til majoritets eide aksjeselskaper 322,9 mill. Etterfølgende tabell viser fordeling mellom låntakerne.

Beløp i mill.

	Lånebeløp	Renter
E-CO Energi AS	3 346,5	83,6
Oslo Pensjonsforsikring (OPF)	1 240,0	75,2
Oslo Vognselskap AS	3 437,8	132,7
Sporveien Oslo AS	882,9	31,3
Oslo Konserthus AS	1,3	0,1
Totalt	8 908,5	322,9

Renteinntektene fra E-CO Energi AS er resultatavhengig i henhold til låneavtale. Resultatet fastsettes på generalforsamlingen året etter regnskapsåret. Ovennevnte renteinntekter fra selskapet er således budsjettet på bakgrunn av forventet resultat i 2014.

Avdrag på lån

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
910 Lån (FIN)				
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 042 509	1 073 400	1 294 200
	Sum utgifter	1 042 509	1 073 400	1 294 200
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	1 042 509	1 073 400	1 294 200

Her budsjetteres bykassens ordinære avdragsutgifter på langsiktig gjeld. Det foreslås å budsjettere 1 294,2 mill. i avdragsutgifter i 2015. Det er 220,8 mill. mer enn Dok. 3/2014.

Ekstraordinær nedbetaling av gjeld skal etter kommunale budsjett- og regnskapsforskrifter føres i investeringsbudsjettet, kap. 910 Bruk av lån. Byrådet foreslår

ingen ekstraordinær nedbetaling av gjeld i kommende økonomiplanperiode.

Det vises til kap. 927 Betjening av videreutlån i investeringsbudsjettet for budsjettering av avdragsinntekter og avdragsutgifter knyttet til videreutlånsordningen av Husbankmidler.

Betjening av videreutlån

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
927 Betjening av videreutlån (EST)				
11	Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	220	0	0
14	Overføringsutgifter	303	0	0
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	159 909	125 000	206 900
	Sum utgifter	160 432	125 000	206 900
17	Refusjoner	-303	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-153 193	-143 000	-220 331
	Sum inntekter	-153 496	-143 000	-220 331
	Netto utgifter	6 936	-18 000	-13 431

Det foreslås avsatt 207 mill. i 2015 til å betale renter på kommunens lån i Husbanken. Renteinntekter fra videreutlån av husbankmidler foreslås budsjettert med 220 mill. i 2015. I henhold til regnskapsforskriften skal renter og gebyrer for videreutlånsordningen føres i driftsregnskapet mens avdrag skal føres i investeringsregnskapet. Det vises til kapittel 926 og 927 i investeringsbudsjettet for budsjettering av avdragsinntekter og avdragsutgifter for videreutlånsordningen.

Tap på utlån (avsatt beløp gjelder i forhold til rente- og gebyrfordringer eldre enn 90 dager for videreutlån av husbankmidler) budsjetteres på kapittel 427 under kapittel 4 Byrådsavdeling for Eldre og sosiale tjenester. Bruk og avsetning til Tapsfondet, som skal dekke reelle tap for videreutlån av husbankmidler, budsjetteres på kapittel 950 Bundne driftsfond under kapittel 13 Fellesutgifter og inntekter.

Forsikringer

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
124 Forsikringer (FIN)				
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	132 329	165 000	175 023	
14 Overføringsutgifter	35 651	0	0	
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	36 300	29 600	39 600	
Sum utgifter	204 280	194 600	214 623	
16 Salgsinntekter	-65 138	0	0	
17 Refusjoner	-39 995	-160 000	-171 487	
18 Overføringsinntekter	-46 903	0	0	
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-76 300	-30 000	-30 000	
Sum inntekter	-228 337	-190 000	-201 487	
Netto inntekter	-24 057	4 600	13 136	

1 Hovedmål

Kommunens hovedmålsetning er å sikre en optimal risikostyring ved blant annet å anskaffe kvalitativt dekkende forsikringsordninger til en lavest mulig kostnad.

2 Ansvarsområde

Oslo kommunes forsikringer omfatter personalforsikringer, barne- og elevulykkesforsikringer, eiendomsforsikringer, kriminalitetsforsikringer, motorvognforsikring og ansvarsforsikringer.

3 Situasjonsbeskrivelse og aktivitetsplan

Oslo kommunes forsikringsløsninger er i samsvar med vedtatt forsikringsstrategi. Kommunen er i prinsippet selvassurandør, med mindre man er pålagt forsikring som følge av lov eller avtale.

At Oslo kommune er selvassurandør, innebærer at kommunen har en egenrisikoeksponering knyttet til eiendomsforsikring. Denne eksponeringen er i samsvar med forsikringsstrategien, vedtatt av bystyret i sak 335/94, senest endret i sak 156/04. For å dekke risikoeksponeringen ved å være selvassurandør, samt egenandel ved skade på forsikrede eiendommer, avsettes det midler til Selvassuransefondet som pr. 01.01.2014 hadde en beholdning på 99,9 mill.

Kommunen er selvassurandør for eiendommer med gjenanskaffelsesverdi under 25 mill. Øvrige eiendommer er forsikret i Oslo Forsikring AS.

I bystyresak 326/13 ble Oslo Forsikring AS samordnet med Oslo Pensjonsforsikring AS ved konserndannelse av selskapene. Personalforsikringene gruppeliv-, yrkes-

skade- og ulykkesforsikring ble overført fra Oslo Forsikring AS til Oslo Pensjonsforsikring AS. Det ble besluttet at Oslo Forsikring AS skulle bestå som et datterselskap av Oslo Pensjonsforsikring AS og fortsette virksomheten som et rent tingskadeselskap og ha konsesjon innenfor alle skadebransjer.

En viktig del av selskapenes virksomhet er skadeforebyggende arbeid og risikostyring overfor kommunens virksomheter. Dette arbeidet bidrar i stor grad til å holde skadefrekvensen og forsikringspremiene nede.

I tråd med bystyrets vedtak i sak 335/94 er det innført lokale egenandeler for kommunens virksomheter for skader som dekkes av Selvassuransefondet og eiendomsforsikringene. Den lokale egenandelen for skader under brann- og katastrofeforsikringen, Selvassuransefondet og kriminalitetsforsikringen er kr. 300 000,- pr. skadetilfelle. For skader meldt under ansvarsdelen av motorvognforsikringen er egenandelen kr. 15 000,- pr. skadetilfelle.

4 Merknader til driftsbudsjettet

Det er i 2015 lagt til grunn tilsvarende forsikringsordninger og egenandeler som i 2014. Utgiftene dekker personalforsikringer, barne- og elevulykkesforsikringer, eiendomsforsikringer, kriminalitetsforsikringer og ansvarsforsikringer i tillegg til avsetningen til Selvassuransefondet. Premie for motorvognforsikring belastes virksomhetene direkte.

Forsikringspremiene, unntatt tingskadepremien og avsetningen til Selvassuransefondet, fordeles fullt ut på foretak, etater og bydeler.

Tingskadepremien og avsetningen til Selvassuransesfonden fordeles på foretakene og bykassen sentralt. Det enkelte foretaks bidrag beregnes på grunnlag av skadehistorikk, samt opplysninger om bygningstekniske forhold, sikringstiltak m.v. i henhold til Oslo Forsikring AS sin database for kommunens eiendommer.

I 2015 er premieandelen og avsetningen til Selvassuransesfonden som dekkes av bykassen sentralt beregnet til henholdsvis 8,1 mill. og 5 mill. Samme nivå foreslås videreført i økonomiplanperioden.

For å dekke årlige påregnelige skadeerstatninger foreslås det at Selvassuransesfonden tilføres 39,6 mill., hvorav foretakene står for 34,6 mill. årlig i økonomiplanperioden. Videre foreslås bruk av Selvassuransesfonden med 30 mill. årlig i økonomiplanperioden. Dette gir en årlig netto styrking av fondet med 9,6 mill., noe byrådet mener er nødvendig for at fondsbeholdningen skal stå til den faktiske bygningsrisikoen som Oslo kommune har som selvassurandør.

Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
192 Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)			
10 Lønn og sosiale utgifter	253 291	60 015	71 870
11 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	60 826	75 700	77 800
13 Kjøp av tj. som erstatter komm egenproduksjon	-50 302	0	0
14 Overføringsutgifter	-41 169	10 000	0
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1	0	0
Sum utgifter	222 646	145 715	149 670
16 Salgsinntekter	-188 397	-4 000	-4 000
17 Refusjoner	193 368	0	0
18 Overføringsinntekter	93 990	0	0
Sum inntekter	98 961	-4 000	-4 000
Netto utgifter	321 608	141 715	145 670

Spesifisering av avsetninger på kap. 192 - mill.kr	2015
Avsetning reguleringspremie pensjon (KLP+AFP 62-64)	21,6
Avsetning tidligpensjonering*	50,0
Avsetning HSH pensjon inkl. prisvekst (sykehjem)	24,1
Avsetning tilskudd private barnehager	8,0
Bufferavsetning - avlasterdommen	15,0
Avsetning demografiendring fastleger/basistilskudd	9,0
Avsetning avvikling av Omsorg Oslo KF	12,0
Avsetning prosjekterings- og bestillingskostn. OPS-prosjekter	5,0
Godskrive EGE for ordningen med salg av miljøvennlig strøm	5,0
Sum brutto utgifter kap. 192	149,7

*Fordeles til virksomhetene i Tilleggsinnstillingen

Avsetning til tilleggsbevilgninger

Driftsbudsjettet			Beløp i 1000 kr
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
199 Avsetning til tilleggsbevilgninger (FIN)			
Sum utgifter	0	0	0
Sum inntekter	0	0	0
Netto utgifter	0	0	0

Kapittel 199 Avsetning til tilleggsbevilgninger kan ifølge økonomireglementet bare disponeres av bystyret.

Byrådet foreslår ingen avsetning til tilleggsbevilgninger på kapittel 199 i kommende økonomiplanperioden 2015-2018.

Tap på lånegarantier

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
426	Tap på lånegarantier (FIN)			
14	Overføringsutgifter	25 773	9 000	9 000
	Sum utgifter	25 773	9 000	9 000
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	25 773	9 000	9 000

Kommunenes og fylkeskommunenes adgang til å stille garanti for lån er regulert i kommuneloven av 25.09.1992 § 51, samt forskrift gitt med hjemmel i denne. Bystyret vedtok i 1993 (sakene 755 og 1141) prinsipper for kommunale garantistillelser, som gir ytterligere innskrenkninger i forhold til lovverket. Det foreslås at det budsjetteres med 9 mill. årlig i 2015-2018 til tap på lånegarantier som finansieres med tilsvarende årlig bruk av fondet for Tap på lånegarantier på kap. 940, jf nærmere omtale av fond nedenfor.

I 2013 utbetalte Oslo kommune som garantist 26 mill. til kreditorene til Snowboard VM 2012 AS. Det er ikke registrert andre tap de siste årene. Dette viser at de enhetene kommunen garanterer for har klart å betjene sine forpliktelser.

Oslo kommunens garantiansvar pr. 31.12.13 utgjorde 851 mill., hvorav 255 mill. er garantier gitt for lån til

samferdselsformål og 243 mill. i forhold til helse- og sosialområdet. I tillegg ble det i 2013 vedtatt garantier for ytterligere 527 mill. som var ubenyttet ved utgangen av året. Fond for tap på lånegarantier var pr 31.12.13 på 97,7 mill., som utgjør 7 % av totalt garantiansvar (inkludert ubenyttede garantier). Fylkesmannen anbefaler at Fond for lånegarantier bør utgjøre mellom 5 % og 10 % av totalt garantiansvar. Det betyr at størrelsen på Fond for lånegarantier pr i dag er tilfredsstillende.

Byrådet foreslår at det ikke avsettes noen midler til fondet for tap på lånegarantier i kommende økonomiplanperiode. Dersom bruken av fondet tilsvarer budsjettert bruk på 9 mill. årlig, vil imidlertid fondet være mindre enn anbefalt størrelse mot slutten av økonomiplanperioden, gitt at garantiansvaret er uendret.

Mottatte overføringer fra KF

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
898 Overføringer fra KF m.v. (FIN)			
14 Overføringsutgifter	12 000	0	0
Sum utgifter	12 000	0	0
18 Overføringsinntekter	-2 039 382	-2 023 045	-2 063 661
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-17 807	0	0
Sum inntekter	-2 057 189	-2 023 045	-2 063 661
Netto inntekter	-2 045 189	-2 023 045	-2 063 661

Beløp i 1 000 kr

	2015	2016	2017	2018
Undervisningsbygg Oslo KF				
Overføring - renter åpningsbalanselån	-360 000	-360 000	-360 000	-360 000
Øvrig overføringer	-925 989	-874 477	-872 727	-855 327
sum overføringer	-1 285 989	-1 234 477	-1 232 727	-1 215 327
Omsorgsbygg Oslo KF				
Overføring - renter åpningsbalanselån	-185 000	-185 000	-185 000	-185 000
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-600	-600	-600	-600
Øvrig overføringer	-193 565	-199 860	-208 660	-197 060
sum overføringer	-379 165	-385 460	-394 260	-382 660
Boligbygg Oslo KF				
Overføring - renter åpningsbalanselån	-164 000	-164 000	-164 000	-164 000
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-1 100	-1 100	-1 100	-1 100
Øvrig overføringer	-210 500	-225 500	-240 500	-240 500
sum overføringer	-375 600	-390 600	-405 600	-405 600
Oslo Havn KF				
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-4 600	-4 600	-4 600	-4 600
Karea Oslo KF				
Overføring - andel underdekning pensjonslån	-500	-500	-500	-500
Bymiljøetaten				
Overføring - økt leieinntekt haller	-17 807	-17 807	-17 807	-17 807
Klima og energi Oslo KF				
Finansiering av FutureBuilt (kap. 609 - PBE)		-2 000	-2 000	-2 000
Sum overføringer	-2 063 661	-2 035 444	-2 057 494	-2 028 494

Kalkulatoriske renter fra eiendomsforetakene relaterer seg til åpningsbalanselånene som er avdragsfrie. For lånefinansiering av nye investeringer tar foretakene opp lån direkte i lånefondet og betaler renter og avdrag dit.

Undervisningsbygg Oslo KF har fått redusert overføringskravet med 19,2 mill. i 2018 pga. økt ramme til rehabilitering av skoler med 300 mill. i 2018. Overføringskravet er økt med 1,8 mill. i 2015, 3,6 mill. i 2016,

5,4 mill. i 2017 og 7,2 mill. i 2018 pga. lavere rentekostnader relatert til rehabiliteringsmidler. Overføringskravet er videre økt med 50 mill. i 2015.

Omsorgsbygg Oslo KF har fått redusert overføringskravet med 9,6 mill. i 2018 pga. økt ramme til rehabilitering av barnehager med 150 mill. i 2018. Overføringskravet reduseres med 3,2 mill. i 2018 pga. økt ramme til rehabilitering av sykehjem med 50 mill. i 2018. Overføringskravet er redusert med 8,295 mill. i

2015 pga. forsinket fremdrift ifm. rehabilitering av Stovner sykehjem. Overføringskravet er videre økt med 1,2 mill. i 2015, 2,4 mill. i 2016, 3,6 mill. i 2016 og 4,8 mill. i 2018 pga. lavere rentekostnader relatert til rehabiliteringsmidler.

Klima og energi Oslo KF vil ikke være etablert i 2015. 2 mill. til FutureBuilt i 2015 blir derfor finansiert direkte fra Klima- og energifondet.

Dekning av/bruk av tidl. års regnskapsmessig merforbruk/mindreforbruk

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	
930 Dekn.av/bruk av tidl. års merforbruk/mindreforbruk				
	Sum utgifter	0	0	0
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-168 548	0	0
	Sum inntekter	-168 548	0	0
	Netto inntekter	-168 548	0	0

Det følger av kommuneloven at driftsbudsjettet skal settes opp i balanse, slik at alle inntekter, innbetalinger og bruk av avsetninger er endelig disponert eller ført opp til avsetning for bruk i senere budsjettperioder. Det er således ikke anledning til å budsjettere med et regnskapsmessig merforbruk eller et regnskapsmessig mindreforbruk.

Det følger videre av kommuneloven at regnskapsmessig merforbruk som ikke kan dekkes på budsjettet i det år regnskapet legges fram, skal føres opp til dekning i det følgende års budsjett. Under særlige forhold kan et regnskapsmessig merforbruk inndekkes over ytterligere to år. I tilfeller der de samfunnsmessige og økonomiske konsekvensene av at kommunen må dekke underskudd vil bli uforholdsmessig store (jf Terra-saken), kan Kommunal- og regionaldepartementet godkjenne vedtak om at underskuddet dekkes over mer enn fire år. Underskudd kan likevel ikke dekkes over mer enn ti år.

Av forskrift om årsbudsjett for kommuner og fylkeskommuner fremgår det at et regnskapsmessig merforbruk for kommunale foretak som ikke er dekket inn over virksomhetenes særregnskap i løpet av det år særregnskapet med manglende inndekning ble lagt fram, skal føres opp til dekning ved en bevilgning på bykassens budsjett for det påfølgende år.

Regnskapsmessig mer-/mindreforbruk fremkommer ved å korrigere netto driftsresultat for overføringer til investeringsregnskapet, inndekning av tidligere års regnskapsmessig merforbruk, avsetninger til fond, samt for bruk av avsetninger (regnskapsmessig mer-/mindreforbruk tilsvarer summen av alle budsjettavvik i driftsregnskapet).

Bykassen fikk et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) på ca. 169 mill. i 2012 som ble disponert i regnskapet for 2013, jf budsjettspesifikasjonen for kap. 930 over.

Bykassen fikk et regnskapsmessig 0-resultat på driften i 2013 etter at det ble gjennomført pliktige reduksjoner i overføringer fra drift til investeringer med 161 mill. for å unngå et regnskapsmessig underskudd. Denne reduserte driftsfinansieringen av vedtatte investeringer ble erstattet med økt låneopptak i bystyresak 192/14 om revidert budsjett 2014 - effekt av regnskap 2013 m.v. I byrådets kvartalsrapport pr. 31.03.2014, jf. bystyresak 189/14, var prognosen at bykassen lå an til et regnskapsmessig mindreforbruk på 16 mill. i 2014. Et eventuelt regnskapsmessig mer-/mindreforbruk for 2014 vil på vanlig måte bli håndtert i løpet av 2015 i budsjettjusteringssak til bystyret om revidert budsjett - effekt av regnskap 2014 m.v.

Fond i driftsbudsjettet

De kommunale budsjett- og regnskapsforskriftene deler fond i fire ulike grupper, disse budsjetteres på hvert sitt kapittel. For samlet oversikt over avsetning og bruk av

samtligte fond vises til egen oppstilling i kapittel 2 under Hovedoversikter.

Kap. 940 Disposisjonsfond (i drifts- og investeringsbudsjettet)
Kap. 948 Ubundne investeringsfond (bare i investeringsbudsjettet)
Kap. 950 Bundne driftsfond (i drifts- og investeringsbudsjettet)
Kap. 959 Bundne investeringsfond (bare i investeringsbudsjettet)

Driftsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
940 Disposisjonsfond (FIN)			
15 Finansutgifter og finanstransaksjoner	2 162 373	316 592	917 317
Sum utgifter	2 162 373	316 592	917 317
19 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 324 023	-87 173	-63 312
Sum inntekter	-1 324 023	-87 173	-63 312
Netto utgifter	838 350	229 419	854 005

Det foreslås avsatt til sammen 917,3 mill. til disposisjonsfond. Det foreslås bruk av disposisjonsfond for til sammen 63,3 mill. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike disposisjonsfondene dette gjelder i driftsbudsjettet i 2015.

Avsetning til Parkeringsfondet

Av driftsoverskuddet fra divisjon/enhet for trafikk i Bymiljøetaten (tilsvarer tidligere Trafikketaten som nå er innlemmet i Bymiljøetaten) benyttes 30 mill. til asfaltering og 15 mill. til renhold, resterende del av driftsoverskuddet avsettes i hovedsak til Parkeringsfondet. For 2015 foreslås det avsatt 48,7 mill. til fondet. Fondet benyttes til å finansiere samferdselsprosjekter på Bymiljøetatens investeringsbudsjett, jf omtale av fondsbruk i investeringsbudsjettet nedenfor.

Avsetning til og bruk av Vintervedlikeholdsfondet

Overskuddet fra piggdekkgebyrordningen avsettes til Vintervedlikeholdsfondet. Fondets beholdning pr. 31.12.2013 var 17,4 mill. Det foreslås avsatt 35 mill. til fondet i 2015. Det foreslås å bruke 20,4 mill. av fondet i 2015 for å finansiere asfaltering over Bymiljøetatens driftsbudsjett. For nærmere retningslinjer for bruken av fondet vises det til byrådssak 1034/06.

Avsetning til Fond for finansiering av investeringer MOS

Netto driftsinntekt for VAR-sektoren, dvs. kap. 620 Vann- og avløpsetaten og kap. 640 Renovasjonsetaten, avregnes først mot selvkostfond (jf omtale av kap. 950 Bundne driftsfond nedenfor). I tillegg skal bykassen ha

refundert sitt utlegg for renter og avdrag knyttet til lånefinansiering av VAR-investeringer. Resterende nettoinntekt avsettes til Fond for finansiering av investeringer MOS. Det foreslås en avsetning til Fond for finansiering av investeringer MOS med 144,7 mill. i 2015. Fondet benyttes som finansieringskilde for VAR-sektorens investeringsutgifter.

Tall i tusen kr

Driftsbudsjettet	2015
Kap. 620-netto inntekt VAV	-538 131
Kap. 640-netto inntekt REN	5 900
sum netto inntekt VAR-sektor	-532 231
Disponert til:	
sum avregning mot selvkostfond	-86 360
bykassens utlegg for renter og avdrag lån	473 865
sum avsatt fond fin.inv.MOSS	144 726
sum disponert	532 231

Avsetning til og bruk av fond for samferdselsformål

I forbindelse med overtakelse av riksveier fra staten får Oslo kommune tilført midler gjennom rammetilskuddet for å ivareta dette ansvaret. 195 mill. benyttes til investeringstiltak som byrådet foreslår avsatt til fond for samferdselsformål. Fondsmidlene inngår i finansieringen av samferdselsprosjekter på Bymiljøetatens investeringsbudsjett.

Avsetning til EGEfond-husholdninger

I 2011 ble Energigjenvinningsetatens (EGE) budsjett splittet på to kapitler – kap. 645 EGE-husholdninger og

kap. 646 EGE-næring. Byrådet legger til grunn at EGEs aktivitet knyttet til husholdninger håndteres som en "lukket" økonomi slik det gjøres med VAR-sektor. Det innebærer at hele driftsoverskuddet på kap. 645 avsettes til et eget fond som benyttes til å finansiere EGEs investeringer som er nødvendig for å kunne ta hånd om husholdningsavfallet. I den grad det er behov for å lånefinansiere disse investeringene, vil bykassen få refundert sitt utlegg for renter og avdrag på lån av dette driftsoverskuddet. I 2015 foreslås det avsatt 34,9 mill. til fondet.

Tall i tusen kr	
Driftsbudsjettet	2015
Kap. 645-netto inntekt EGE-husholdninger	-99 491
Disponert til:	
avsatt EGE fond-husholdninger	34 891
bykassens utlegg renter og avdrag på lån	64 600
sum disponert	99 491

Bruk av fondet for avvikling av midlertidige barnehager

I 2015 foreslås det å bruke 13,9 mill. av fondet.

Bruk av Fond for tap på lånegarantier

Det foreslås i 2015 å bruke 9 mill. av fondet i driftsbudsjettet for å finansiere utgiftene på kap. 426 Tap på lånegarantier. Det foreslås ingen avsetning til fondet i 2015 eller senere i økonomiplanperioden.

Bruk av fond for norskopplæring av innvandrere

Det foreslås å bruke 20 mill. av fondet i 2015.

Avsetning til pensjonsfond for dekning av premieavvik

Det foreslås avsatt 459 mill. til fondet i 2015. Det vises til nærmere omtale av kommunens pensjonskostnader og behovet for denne fondsavsetningen i kapittel 2.6 og ovenfor i kapittel 13.

Avsetning til og bruk av Selvassuransesfondet

Selvassuransesfondet er et disposisjonsfond, men budsjetteres under kap. 124 Forsikringer. Det foreslås avsatt 39,6 mill. til fondet i 2015. Det foreslås benyttet 30 mill. av fondet i 2015. Det vises til nærmere omtale av kap. 124 Forsikringer ovenfor.

Bundne driftsfond

Driftsbudsjettet

		Beløp i 1000 kr		
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag	
Artsgr.	2013	2014	2015	

950 Bundne driftsfond (FIN)

15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	437 366	274 566	244 824
	Sum utgifter	437 366	274 566	244 824
19	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-620 189	-12 000	-64 330
	Sum inntekter	-620 189	-12 000	-64 330
	Netto inntekter	-182 823	262 566	180 494

Det foreslås avsatt til sammen 244,8 mill. til bundne driftsfond. Det foreslås bruk av bundne driftsfond for til sammen 64,3 mill. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike bundne driftsfondene dette gjelder i driftsbudsjettet i 2015.

Avsetning til selvkostfond for vann- og avløp

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 620 Vann- og avløpsetaten avregnes mot selvkostfondet for vann- og avløp. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Beholdningen på selvkostfondet for vann- og avløp var ved utgangen av 2013 på ca. 73 mill. I vedtatt budsjett for 2014 er det budsjettert med et overskudd etter selvkost med ca. 10 mill. For 2015 foreslås det for vann- og avløp et underskudd etter selvkost med 53,9 mill.

Avsetning til selvkostfond for renovasjon

Driftsresultat basert på selvkostberegninger for kap. 640 Renovasjonsetaten-selvskost avregnes mot selvkostfondet for renovasjon. Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Beholdningen på selvkostfondet for renovasjon var ved utgangen av 2013 på ca. 83 mill. I vedtatt budsjett for 2014 er det budsjettert med et underskudd etter selvkost med ca 44 mill. For 2015 foreslås det for renovasjon et underskudd etter selvkost med 32,4 mill.

Avsetning til selvkostfond for feiing

Kommunens feiervirksomhet, som inngår som en del av aktiviteten på kap. 650 Brann- og redningsetaten, avregnes mot selvkostfondet for feiing. Etter de nye

statlige retningslinjene for selvkost skal feieavgifts-inntektene justeres slik at det innenfor en 3-5 årsperiode skal gå i balanse. Beholdningen på selvkostfondet for feiing var 2,9 mill. ved utgangen av 2013. I vedtatt budsjett for 2014 er det budsjettert med et overskudd etter selvkost med 5,5 mill. For 2015 foreslås det for feiing et overskudd på 0,9 mill. som avsettes til fondet.

Avsetning til Skogavgiftsfondet

Avsetning til og forbruk av skogavgiftsfondet skjer i henhold til Lov av 21.5.1965 om skogproduksjon og skogsvern. Avsetningen er på 20 % av fakturabeløpet ved tømmersalg og belastes tømmerkjøperne. Skogplanting og utbedring av driftsveier finansieres av fondet. Det foreslås en avsetning i 2015 med 0,3 mill. Bruk av fondet budsjetteres på kap. 940 i investeringsbudsjettet og finansierer utgifter på kap. 542 Bymiljøetaten.

Avsetning til Tapsfondet

Tapsfondet skal dekke reelle tap knyttet til videreutlån av husbankmidler. Det foreslås avsatt 33 mill. til fondet i 2015. Det er ikke budsjettert med bruk av fondet i 2015. Fondet benyttes kun til dekning av reelle tap. Fondsbeholdning pr. 31.12.2013 var 271 mill. Avsetningen til fondet må ses i lys av at årlig videreutlån av husbankmidler (startlån) i økonomiplanperioden er 1,2 mrd. Ultimo august 2014 var saldo for samlet utlån fra kommunen på ca. 5,75 mrd. Det vises til budsjettering av videreutlånsordningen på kapitlene 926 og 927 drift og investering.

Avsetning til og bruk av fond for Oslopakke 3

Midler til kommunen fra Oslopakke 3 budsjetteres som inntekt på kap. 542 Bymiljøetaten og avsettes til fondet for Oslopakke 3. For 2015 foreslås det avsatt 247 mill. til fondet. Det foreslås å bruke 12 mill. av fondet i 2015 for å finansiere utgifter i driftsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet. Midlene skal bl.a. benyttes til å finansiere inntil 11 saksbehandlingstillinger i Plan- og bygningsetaten for å sikre god oppfølging av prioriterte tiltak. Resterende fondsmidler foreslås brukt til å finansiere samferdselsprosjekter på både kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet i investeringsbudsjettet.

Avsetning til fond for belønningsordning kollektivtrafikk

Oslo og Akershus er til sammen innvilget 1 020 mill. fra den statlige belønningsordningen for kollektivtrafikk (180 mill. i 2013, 280 mill. årlig 2014-2016). Midler til kommunen fra belønningsordningen budsjetteres som inntekt på kap. 542 Bymiljøetaten og avsettes til fond for belønningsordning kollektivtrafikk. For 2015 foreslås det avsatt 50 mill. til fondet. Fondsmidlene benyttes til å finansiere samferdselsprosjekter på kap. 542 i investeringsbudsjettet.

Bruk av klima- og energifondet

Det foreslås å bruke 52,3 mill. av fondet i driftsbudsjettet i 2015 for å finansiere netto driftsutgifter på kap. 770 Klima- og energiprogrammet med 50,3 mill. og 2 mill. til Futurebuilt på kap. 620 Plan- og bygningsetaten.

Overføring til investeringsbudsjettet

Driftsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
980	Overføring mellom drift og investering (FIN)			
15	Finansutgifter og finanstransaksjoner	112 365	24 416	107 780
	Sum utgifter	112 365	24 416	107 780
	Sum inntekter	0	0	0
	Netto utgifter	112 365	24 416	107 780

For bykassen foreslås det i 2015 å overføre 107,8 mill. fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbudsjettet.

For KF'ene foreslås det i 2015 å overføre til sammen 117,7 mill. fra foretakenes drift for å finansiere investeringer (Oslo Havn KF med 17,7 mill. og 100 mill. for Undervisningsbygg Oslo KF).

Fra og med 2014 skal all refundert investeringsmoms kun føres som inntekt i investeringsbudsjettet, og ikke i driftsbudsjettet slik det ble gjort fra moms-kompensasjonsordningen ble innført og frem til og med 2013.

Finansiering av investeringer og avsetninger

Bruk av lån

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
910 Lån (FIN)				
Sum utgifter		0	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner		-1 533 844	-3 068 750	-3 210 321
Sum inntekter		-1 533 844	-3 068 750	-3 210 321
Netto inntekter		-1 533 844	-3 068 750	-3 210 321

Bruk av lån

Byrådet foreslår bruk av lån i 2015 på kap. 910 med 3 210,3 mill. hvorav 2 273,4 mill. fra Lånefondet for å finansiere nye investeringer og 936,9 mill. knyttet til OPS-prosjekter for 3 skoler.

For OPS-prosjekter (Offentlig privat samarbeid) som tas i bruk i økonomiplanperioden er investeringer budsjettet med nettobeløp og fratrasket både mva-refusjon og eventuelt statstilskudd. Hele beløpet for det enkelte prosjekt er budsjettet det året prosjektet er forutsatt ferdigstilt. Dette gjelder 3 skoler i 2015, 1 sykehjem i 2016 (285 mill.) og 4 sykehjem i 2018 (927 mill.). Gjelden knyttet til OPS-prosjekter dekkes av avsatte

husleiemidler på Utdanningsetaten og Sykehjemsetatens driftsbudsjett.

I tillegg kommer bruk av lån med 1 200 mill. (fra Husbanken) på kap. 926 til videreutlån. Bykassens samlede bruk av lån i 2015 blir dermed 4 410,3 mill.

For KF'ene foreslår byrådet et samlet låneopptak på 3 562,6 mill. i 2015, det vises til nærmere detaljer om foretakenes investeringsbudsjett med finansiering under sektoromtalen.

Samlet bruk av lån for Oslo kommune i 2015 blir etter dette 7 972,9 mill., jf. nærmere omtale av gjeldsutvikling under kapittel 2 Økonomiplan 2015-2018.

Utlån egne midler

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap / Artsgr.		Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
920 Utlån egne midler (FIN)				
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner		687 999	537 000	198 000
Sum utgifter		687 999	537 000	198 000
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner		-146 007	-154 000	-166 400
Sum inntekter		-146 007	-154 000	-166 400
Netto utgifter		541 992	383 000	31 600

Det budsjetteres med utlån til Oslo Sporveier AS på 198 mill. i 2015 for å bygge oppstillingsplass for T-banevogner på Avløs. Dette er siste delutbetaling av et samlet utlån på 950 mill.

Det foreslås budsjettet med avdragsinntekter fra utlån av egne midler med til sammen 166,4 mill. i 2015. Dette gjelder avdrag på tidligere utlån til Oslo Vognselskap AS og Oslo Sporveier AS.

Videreutlån

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
926	Videreutlån (EST)			
04	Overføringsutgifter	0	0	0
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 031 451	1 206 000	1 206 000
	Sum utgifter	1 031 452	1 206 000	1 206 000
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 029 777	-1 200 000	-1 200 000
	Sum inntekter	-1 029 777	-1 200 000	-1 200 000
	Netto utgifter	1 675	6 000	6 000

Videreutlånsordningen består av innlån fra Husbanken for videre utlån til privatpersoner for boligformål. Ultimo august 2014 hadde Oslo kommune en låneportefølje på ca. 5,75 mrd. fordelt på 7 169 lån. Den eksisterende låneordningen heter Startlån. Lånet kan gis som fullfinansiering eller i kombinasjon med boligtilskudd. Lånet kan også gis som toppfinansiering. Videreutlånene til privatpersoner administreres av Velferdsetaten. Bydelene saksbehandler søknader om lån.

Byrådet foreslår innlån fra Husbanken med 1 200 mill. i 2015. Videreutlån av husbankmidlene foreslås budsjettert med 1 206 mill. inkl. 6 mill. i tillagte renterestanser.

I driftsbudsjettet foreslås det budsjettert med 33 mill. i avsetning til Tapsfondet i 2015 på kap. 950 Bundne driftsfond.

Betjening av videreutlån

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
927	Betjening av videreutlån (EST)			
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	585 306	648 900	701 100
	Sum utgifter	585 306	648 900	701 100
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-586 257	-596 000	-637 114
	Sum inntekter	-586 257	-596 000	-637 114
	Netto inntekter	-951	52 900	63 986

Det foreslås i 2015 avsatt 701 mill. til avdragsbetjening av kommunens lån i Husbanken. Avdragsinntekter fra låntakerne av videreutlån foreslås budsjettert med 637

mill. i 2015. Ekstraordinære innbetalte avdrag fra låntakerne skal benyttes til tilsvarende ekstraordinære avdrag på kommunens lån i Husbanken.

Beløp i 1000 kr

Utgiftene knyttet til videreutlånsordningen består av følgende:

- Tillagte renterestanser på kapittel 926 investering 6 000
- Renteutgifter på kapittel 927 drift 206 400
- Ordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering 351 100
- Kurstap 500
- Ekstraordinære avdragsutgifter på kapittel 927 investering 350 000

Beløp i 1000 kr

Inntektene fra låntakerne består av følgende:

• Renteinntekter på kapittel 927 drift	215 800
• 0,25 % tilleggsrente på kapittel 927 drift	4 000
• Kurstap	500
• Ordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering	212 100
• Ekstraordinære avdragsinntekter på kapittel 927 investering	425 000

I henhold til retningslinjene for Startlån fra Husbanken har kommunene adgang til å påplusse husbankrenten med inntil 0,25 prosentpoeng til dekning av administrative kostnader. Dette har vært budsjettert med 3 mill. i

2008 og deretter 4 mill. fra 2009. Inntekter fra administrasjonsgebyret er overført bydelene, som saksbehandler videreutlånsordningen.

Aksjer

Investeringsbudsjettet

Beløp i 1000 kr

Kap / Artsgr.	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
929 Aksjer (FIN)			
01 Kjøp av varer og tj. som inngår i egenprod	5 794	0	0
04 Overføringsutgifter	1 449	0	0
05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	12 220	0	0
Sum utgifter	19 463	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-634 888	0	0
Sum inntekter	-634 888	0	0
Netto inntekter	-615 425	0	0

Det foreslås ikke å budsjettere med kjøp eller salg av aksjer i 2015.

I regnskapet for 2013 ble det bokført salg av aksjer med ca. 635 mill. hvorav 632 mill. var salg av kommunens aksjer i Oslo kino AS til danske Egmonts datterselskap Nordisk Film AS.

Fond i investeringsbudsjettet

For samlet oversikt over all avsetning og bruk av fond vises til egen oppstilling i kapittel 2 Hovedoversikter.

Disposisjonsfond

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
940 Disposisjonsfond (FIN)				
	Sum utgifter	0	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-175 010	-338 500	-530 200
	Sum inntekter	-175 010	-338 500	-530 200
	Netto inntekter	-175 010	-338 500	-530 200

Det foreslås bruk av disposisjonsfond i investeringsbudsjettet for til sammen 530,2 mill. Nedenfor er det redegjort nærmere for de ulike disposisjonsfondene dette gjelder i 2015.

Bruk av Parkeringsfondet

Fondet finansierer samferdselsprosjekter på kap. 542 Bymiljøetatens investeringsbudsjett, jf. kapittel 7 MOS Miljø og samferdsel. Det foreslås bruk av fondet med 48 mill. i 2015. Avsetninger til fondet foretas på kap. 940 i driftsbudsjettet.

Bruk av fond til samferdselsformål

Det foreslås å bruke 195 mill. av fondet i 2015 for å finansiere samferdselsprosjekter i investeringsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten.

Bruk av Fond til finansiering av investeringer MOS

Fondet benyttes som finansieringskilde i forhold til VAR-sektorens investeringer (kap. 620 Vann- og avløpsetaten + kap. 640 Renovasjonsetaten). For 2015 foreslås det å bruke 219,2 mill. av fondet.

Bruk av EGEfond-husholdninger

Fondet benyttes som finansieringskilde for Energigjenvinningsetatens (EGE) investeringer knyttet til behandling av husholdningsavfall, jf. kap. 645 EGE-husholdninger i investeringsbudsjettet under kapittel 9 Kultur og næring. For 2014 foreslås det å bruke 68 mill. av fondet.

Ubundne investeringsfond

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr		
Kap /		Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.		2013	2014	2015
948 Ubundne investeringsfond (FIN)				
05	Finansutgifter og finanstransaksjoner	2 120 132	0	0
	Sum utgifter	2 120 132	0	0
09	Finansinntekter og finanstransaksjoner	-1 978 731	0	-58 000
	Sum inntekter	-1 978 731	0	-58 000
	Netto utgifter	141 401	0	-58 000

Bruk av Fornebufondet

Det foreslås bruk av fondet med 58 mill. i 2015. Fondsmidlene finansierer investeringsutgifter på kap

416 Fornebuutbyggingen og kap. 425 Andre utbyggingsformål, jf. nærmere omtale under kap. 6 Byutvikling.

Bundne driftsfond**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

950 Bundne driftsfond (FIN)

Sum utgifter	0	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-54 492	-289 320	-300 320
Sum inntekter	-54 492	-289 320	-300 320
Netto inntekter	-54 492	-289 320	-300 320

Det foreslås bruk av bundne driftsfond i investeringsbudsjettet med til sammen 300,3 mill. Nedenfor er det redegjort nærmere for bruken av de ulike bundne driftsfondene i 2015.

Bruk av Klima- og energifondet

Det foreslås å bruke 15 mill. av fondet i 2015 for å finansiere enøk-utlån i investeringsbudsjettet på kap. 770 Klima- og energiprogrammet.

Bruk av fond for Oslopakke 3

Det foreslås å bruke 235 mill. av fondet i 2015 for å finansiere samferdselsprosjekter i investeringsbudsjettet

tet på kap. 542 Bymiljøetaten og kap. 761 Sykkelprosjektet.

Bruk av fond for belønningsordning kollektivtrafikk

Det foreslås å bruke 50 mill. av fondet i 2015 for å finansiere samferdselsprosjekter i investeringsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten.

Bruk av Skogavgiftsfondet

Bruk av skogavgiftsfondet foreslås budsjettert med 0,32 mill. i 2015. Fondet finansierer friluftprosjekter i investeringsbudsjettet på kap. 542 Bymiljøetaten.

Bundne investeringsfond**Investeringsbudsjettet**

Beløp i 1000 kr

Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015

959 Bundne investeringsfond (FIN)

05 Finansutgifter og finanstransaksjoner	1 800	380	380
Sum utgifter	1 800	380	380
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-937	-180 000	0
Sum inntekter	-937	-180 000	0
Netto utgifter	863	-179 620	380

Avsetning til Fond for offentlig tilfluktsrom

Det foreslås avsatt 0,38 mill. til fondet i 2015.

Overføring fra driftsbudsjettet

Investeringsbudsjettet		Beløp i 1000 kr	
Kap /	Regnskap	Dok 3	Forslag
Artsgr.	2013	2014	2015
980 Overføring mellom drift og investering (FIN)			
Sum utgifter	0	0	0
09 Finansinntekter og finanstransaksjoner	-112 365	-24 416	-107 780
Sum inntekter	-112 365	-24 416	-107 780
Netto inntekter	-112 365	-24 416	-107 780

For bykassen foreslås det på kap. 980 i investeringsbudsjettet budsjettert med 107,8 mill. i overføring fra driften for å finansiere investeringer i investeringsbud-

sjettet. Det vises til omtale av kap. 980 i driftsbudsjettet ovenfor.

Lånefondet

Lånefondet er kommunens egen interne "bank". Det tas hovedsakelig opp obligasjonslån. Disse midlene lånes ut til selvkost til bykassen og kommunale foretak. Dette gjelder både langsiktige lån til investeringsvirksomhet og kortsiktige likviditetslån. Lån som tas opp, inntektsføres ved opplåningstidspunktet og utgiftsføres ved utlånstidspunktet.

Lånefondet er en egen regnskapsmessig enhet i Oslo kommune og avlegger årlig eget bevilgnings- og balanseregnskap. Lånefondet er underlagt egne bestemmelser gitt i budsjett- og regnskapsforskrifter fra Kommunal- og regionaldepartementet.

Kommunen oppnår en rekke fordeler ved å ha et lånefond. Siden innlånene og utlånene delvis er uavhengig av hverandre, står man friere til å velge tidspunkt for låneopptak, lånestruktur, rentebindingstid, avdragstid osv. Dette innebærer at man lettere kan styre Lånefondets, og derved Oslo kommunes, rente- og refinansieringsrisiko. Det gir også forhandlingsstyrke og stor driftsfordeler å ta opp større lån.

Lånefondets eksterne innlån pr 31.12.2013 var på 26,5 mrd.

Oversikt over Lånefondets utlån pr 31.12.2013:

	Tall i mill.
Utlån til:	
Bykassen	11 503,3
Oslo Havn KF	14,0
Undervisningsbygg Oslo KF	10 448,3
Omsorgsbygg Oslo KF	3 872,3
Boligbygg Oslo KF	662,1
Sum utlån	26 500,0

Budsjettforslag for kap. 080 Lånefondet i 2015:

Tall i mill.

Arts-Gruppe	Regnskap 2013	Dok 3 2014	Forslag 2015
100-509 Renteutgifter eksterne lån mv	1 039,2	1 259,6	1 351,3
Sum utgifter	1 039,2	1 259,6	1 351,3
510-519 Avdrag på eksterne lån	1 000,0	1 500,0	2 000,0
520-529 Interne utlån	4 038,4	7 513,0	5 836,0
Sum utbetalinger	5 038,4	9 013,0	7 836,0
Sum bruk av midler	6 077,6	10 272,6	9 187,3
780-909 Refunderte renter samt låne- & adm.kostn.	1 039,2	1 259,6	1 351,3
Sum inntekter	1 039,2	1 259,6	1 351,3
910-919 Nye låneopptak	6 000,0	7 578,5	6 163,7
920-929 Interne avdrag på lån	1 311,8	1 434,5	1 672,3
Sum innbetalinger	7 311,8	9 013,0	7 836,0
Sum anskaffelse av midler	8 351,0	10 272,6	9 187,3

Merknader til enkelte artsgrupper*100-509 Renteutgifter eksterne lån m.v.*

Lånefondets renter på innlån samt diverse låne- og administrasjonskostnader i 2015 fordeles seg slik: Renteutgifter utgjør 1 345,5 mill. og lånekostnader for øvrig 5,8 mill. Lånefondet låner hovedsakelig opp lån med årlig etterskuddsvis renteforfall.

510-519 Avdrag på eksterne lån

Lånefondets ordinære avdragsutgifter på eksterne lån i 2015 foreslås budsjettert med 2,0 mrd.

520-529 Interne utlån

Det foreslås interne utlån med til sammen ca. 5,8 mrd. i 2015.

Tall i mill.

Lånefondets låntakere	Lånefondets utlån til investeringer i 2015
Bykassen	2 273,4
Undervisningsbygg Oslo KF	2 002,3
Omsorgsbygg Oslo KF	998,3
Boligbygg Oslo KF	562,0
Sum	5 836,0

780-909 Refunderte renter samt låne- og administrasjonskostnader.

Lånefondets nettokostnader vedrørende renter og øvrige lånekostnader fordeles hvert år etter låntakernes andel av Lånefondet og fremgår av tabellen nedenfor under beskrivelsen av artsgruppe 920-929.

910-919 Nye låneopptak

Nye eksterne låneopptak foreslås budsjettert med 6 137,7 mill. i 2015.

920-929 Interne avdrag på lån

Interne avdrag på lån består av låntakernes avdragsbetaling av respektives lån i Lånefondet og fordeles i henhold til fastsatt nedbetalingsplan.

Fordelingen av interne avdrag på lån og refunderte renter og lånekostnader i 2015:

Tall i mill.

	Interne avdrag på lån	Refunderte renter og lånekostnader	Sum
Bykassen	1 288,7	573,6	1 862,2
Oslo Havn KF	1,0	0,5	1,5
Undervisningsbygg Oslo KF	222,2	526,9	749,1
Boligbygg Oslo KF	51,2	58,6	109,7
Omsorgsbygg Oslo KF	109,3	191,7	300,9
Sum	1 672,3	1 351,3	3 023,7

Økonomiplan 2015-2018

Låneopptak mv

Nye låneopptak består av nødvendige innlån for å finansiere utlånene og løpende finansiering av Lånefon-

dets differanse mellom innlåns- og utlånsporteføljens avdragstid.

Økonomiplan Lånefondet 2015-2018; ut- og innbetalinger

Tall i mill.

	2015	2016	2017	2018
Avdrag på eksterne lån	2 000,0	2 500,0	3 000,0	3 000,0
Utlån Bykassen	2 273,4	3 226,0	3 045,0	1 767,3
Utlån Undervisningsbygg Oslo KF	2 002,3	1 870,0	1 619,2	1 151,2
Utlån Boligbygg Oslo KF	562,0	779,0	-	-
Utlån Omsorgsbygg Oslo KF	998,3	897,0	175,0	84,0
Sum interne utlån	5 836,0	6 772,0	4 839,2	3 002,5
Sum utbetalinger	7 836,0	9 272,0	7 839,2	6 002,5
Nye låneopptak	6 163,7	7 437,3	5 881,0	3 901,1
Mottatte avdrag - Bykassen	1 288,7	1 391,9	1 449,0	1 561,5
Mottatte avdrag - Oslo Havn KF	1,0	1,0	1,0	1,0
Mottatte avdrag - Undervisningsbygg Oslo KF	222,2	249,1	275,6	300,2
Mottatte avdrag - Boligbygg Oslo KF	51,2	69,9	97,0	97,0
Mottatte avdrag - Omsorgsbygg Oslo KF	109,3	122,7	135,5	141,7
Interne avdrag på lån	1 672,3	1 834,6	1 958,1	2 101,4
Sum innbetalinger	7 836,0	9 272,0	7 839,2	6 002,5

De innlån Lånefondet har tatt opp siden 1996 har vært avdragsfrie lån. Disse forfaller i sin helhet på avtalt tidspunkt og må refinansieres som følge av at utlånene

har lengre løpetid enn innlånene. Av dette følger ovenstående profil for avdrag eksterne lån og nye låneopptak i økonomiplanperioden.

14. ØKONOMIREGLEMENTET

Innledning

Innledningsvis gjøres det kort rede for forslag til endringer i økonomireglementet for 2015. Forslag til endringer er markert ved understreking av ny tekst.

Anskaffelser

EØS-terskelverdiene for anskaffelser av varer og tjenester er senket fra 1,6 mill. til 1,55 mill. og for bygg og anlegg fra 40 mill. til 39 mill. De nye beløpsgrensene er innarbeidet i instruks for anskaffelser (etater, bydeler og kommunale foretak).

Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet

I Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler, pkt. 2.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet er det foretatt en redigeringsmessig endring. I 2. avsnitt er bestemmelsen om at byrådets frist for å legge fram sak for bystyret dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett tilføyd. 4. avsnitt under samme punkt er tatt ut, da aktuelle bestemmelser nå vil være ivarettatt under det utvidede 2. avsnitt.

Årsavslutning - bydelsregnskaper og regnskaper for bykassevirksomheter

I Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler, pkt. 2.5 Årsavslutning foreslås det en tilføyelse i 1. avsnitt slik:

«Hvis bydelsutvalget har vedtatt å omdisponere midler fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet som ikke fullt ut er blitt benyttet til å finansiere årets investeringer, skal ikke denne besparelsen og besparelsen i drift samlet sett utgjøre mer enn 5%-grensen. Fremføringsbeløpet i drift skal i så fall reduseres med det overskytende»

Dette for å sikre at mindreforbruk utover 5 % av justert budsjett for året ikke skal kunne overføres påfølgende år i form av ikke benyttede investeringsmidler. Byrådet vil i sak om videredelegering av fullmakter og fastsetting av instruks for etater ta inn en tilsvarende bestemmelse for etatene.

Instruks for investeringer

Med grunnlag i økonomireglementets kapittel 4 Instruks for investeringer, har byrådet i byrådssak 1038/14 vedtatt Instruks for beslutningsprosessen i investeringsprosjekter. I byrådssaken klargjøres roller og ansvar og det angis hva som skal hensyntas i vurderingen av hvor omfattende utredningene og kvalitetsikringen trenger å være for det enkelte prosjekt. Det er lagt til grunn at prosjekter med en kostnadsramme på 200 mill. kroner eller mer skal undergis ekstern kvalitetssikring. Dette skal ikke oppfattes som en absolutt beløpsgrense.

I byrådssaken er det tydeliggjort at man ikke nødvendigvis skal velge det prosjektet som har det laveste investeringsbeløpet (og selvsagt oppfyller de stilte kravene), men at det er kostnadene gjennom investerings levetid som er viktigst ved valget av alternativ.

Det er foretatt endring i inndelingen av de ulike punktene i instruks. Tidligere punkt 4.1.1 Større investeringsprosjekter er inkludert i hovedpunkt 4.1. Tidligere punkt 4.1.3 Kvalitetssikring av mindre prosjekter er inkludert i teksten i 4. avsnitt i nytt punkt 4.1.1.

Budsjettfullmakter

1. Definisjoner og avgrensninger

1.1 Definisjoner

- Med bevilgning forstås bystyrets ramme- fastsettelse for budsjettåret overfor underordnede organer.
- I driftsbudsjettet er bystyrets vedtak for et kapittel fastsatt som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter.
- Med tilleggsbevilgning forstås bevilgning hvor bystyret vedtar dekning over kapittel 199 Avsetning til tilleggsbevilgninger eller andre sentrale konti på hovedkapitlene 8 og 9 i driftsbudsjettet eller hovedkapittel 9 i investeringsbudsjettet.

Bystyret vil innskjerpe bestemmelsen om at tilleggsbevilgning bare må gis når det er nødvendig, og at det ikke må gis tilleggsbevilgning det ikke er dekning for. Inntil vedtak er fattet, må det disponeres som om tilleggsbevilgning ikke er gitt.

- Med budsjettjustering forstås disponering/-omdisponering innenfor bystyrets vedtatte budsjett.
- Kostnadsramme som må vedtas spesifikt for:
 - Alle investeringsprosjekter over 5 mill. som er fullfinansiert i årsbudsjettet.
 - Alle investeringsprosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår, og som derfor ikke er fullfinansiert i årsbudsjettet.
- Med kommunalt foretak forstås virksomhet med eget styre, som er etablert i medhold av kap. 11 i Kommuneloven. Bystyret vedtar i økonomireglementet budsjettfullmakter og instruks for økonomiforvaltningen som gjelder for foretakets styre.

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

1.2 Delegasjonsprinsipper

Bystyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsipper og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret og hovedtrekkene i bruk av ressursene. Bystyret delegerer myndighet til henholdsvis byrådet og bydelsutvalgene å fatte vedtak i saker slik det fremgår av punktene 2, 3 og 4. Vedtak i saker som ikke er nevnt særskilt under disse punkter, må fattes av bystyret.

Bystyret fastsetter budsjettfullmakter for kommunale foretak i økonomireglementets punkt 5. Økonomibestemmelsene utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Delegasjonsprinsippene er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og styreinstruks.

Bystyret forutsetter at den instruks som byrådet utarbeider for økonomiforvaltningen i etater også gjøres gjeldende for bystyrets organer med mindre annet fremkommer av lov, tidligere bystyrevedtak m.v.

De budsjettfullmakter byrådet videre delegerer til sine underordnede virksomheter, gjøres også gjeldende for virksomheter underlagt bystyret.

1.3 Budsjettstruktur og avgrensninger i budsjettfullmakter

Bystyret vedtar budsjettet i henhold til kommunens interne kapittelgruppering. Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i driftsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- Fellesutgifter og finansposter: 199, 800 og 901
- Bystyrets organer: 100, 101, 102, 109, 110, 111 og 112.

Budsjettjusteringer som omfatter følgende kapitler i investeringsbudsjettet må vedtas av bystyret:

- 425 - Øke inntektsanslag for salg av fast eiendom utover 50 mill. på årsbasis
- Fellesutgifter og finansposter: 910, 926 og 929

Forretningsutvalget gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer mellom kapitlene 100, 101, 102, 109, 110, 111 og 112.

2. Budsjettfullmakter delegert til byrådet

2.1 Justering av vedtatt driftsbudsjett

Bystyrets budsjettvedtak for et kapittel i driftsbudsjettet vedtas som sum utgifter, sum inntekter og netto utgifter.

- a. Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor et budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 300 mill. I tillegg kommer budsjettjusteringer knyttet til fordeling av merverdiavgiftskompensasjon.
- b. Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele avsetninger på kapitlene 304, 305, 306 og 308 i tråd med de spesifikasjoner og konkrete formålsbeskrivelser bystyret knytter til avsetningene.
- c. Byrådet gis i driftsbudsjettet fullmakt til å fordele statlige øremerkede tilskudd til kapitler og tiltak i tråd med de forutsetninger som ligger til grunn for den enkelte bevilgning.
- d. Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–d:

- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål.
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak - herunder måltall og aktivitetsplaner for de enkelte virksomheter.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2015.

2.2 Justering av vedtatt investeringsbudsjett

- a. Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å foreta budsjettjusteringer innenfor hvert budsjettkapittel og mellom alle budsjettkapitler. Byrådet gis en samlet ramme for budsjettjusteringer mellom budsjettkapitler på 200 mill.
- b. Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer som helt eller delvis skal finan-

sieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet og som planlegges gjennomført i løpet av budsjettåret.

- c. Byrådet gis fullmakt til å vedta og senere justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter med en brutto kostnadsramme på inntil 20 mill. pr. prosjekt, og som er fullfinansiert i årsbudsjettet, jf. dog punkt 1.3.
- d. Byrådet gis fullmakt til å justere kostnadsramme og finansieringsplan for investeringsprosjekter vedtatt i bystyret, med inntil 15 % og maksimalt 20 mill. pr. prosjekt i forhold til bystyrets vedtatte kostnadsramme, jf. dog punkt 1.3. Byrådet kan justere kostnadsramme uten nærmere prosentvis avgrensning når justeringen er under 1,5 mill. pr. prosjekt. Justeringene må være fullfinansiert i årsbudsjettet.
- e. Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å overføre bevilgninger fra ett investeringsprosjekt til bruk for planlegging, prosjektering eller gjennomføring av andre investeringsprosjekter, når beløpet som overføres til og fra hvert enkelt prosjekt ikke overstiger 20 mill.
- f. Byrådet gis i investeringsbudsjettet fullmakt til å fordele uspesifiserte avsetninger til inventar og utstyr, og til investeringer i fast eiendom på budsjettkapitler, prosjekter og konkrete anskaffelser. Fullmakt gjelder fordeling av midler til enkeltprosjekter/-tiltak med brutto kostnadsramme opp til 20 mill.
- g. Byrådet gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av det av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.
- h. Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettjusteringer som følge av endret arbeidsfordeling mellom byråder.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a–h:

- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak.
- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte kostnadsrammer overskrides, jfr. dog punkt 2.2 d.

- Omdisponeringene må ikke føre til at bystyrets vedtatte prosjekter ikke blir gjennomført eller vesentlig utsatt.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dekning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2015.

2.3 Fordeling av budsjetttrammer for byomfattende tiltak

Byrådet gis fullmakt til å fordele budsjetttrammene for kapitlene for de byomfattende oppgaver på enkelttiltak med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak.

2.4 Fordeling av tilskuddsbevilgninger og fordeling av rammen for videreutlån til bydelene

Byrådet gis med utgangspunkt i bystyrets budsjettvedtak fullmakt til å fordele bevilgninger på budsjettkapit-

ler som omfatter tilskudd til organisasjoner og enkelttiltak. Fullmakten omfatter også fordeling av midler til private som følge av statlige tilskudd, herunder spillemidler.

Byrådets fullmakt betinger at det som vilkår for kommunalt tilskudd under dette punktet skal stilles krav om fremleggelse av skatteattest for merverdiavgift og skatt som ikke er eldre enn seks måneder på søknadstidspunktet. Det gjøres unntak fra dette vilkåret for tilskuddsmottakere, herunder idrettslag m.v. og nyetablerere, som dokumenterer at de ikke er skatte- og merverdiavgiftspliktige.

Byrådet gis fullmakt til å fordele avsetningen på kap. 926 Videreutlån til bydelene.

2.5 Budsjettekniske korreksjoner

Byrådet gis fullmakt til å foreta budsjettekniske korreksjoner.

3. Øvrige fullmakter delegert til byrådet

3.1 Priser for kommunale ytelser

Byrådet gis fullmakt til å vedta nye priser på kommunale ytelser som ikke er hjemlet i lov. De retningslinjer for prisjusteringer bystyret vedtar som en del av budsjettbehandlingen skal legges til grunn for den konkrete prisfastsetting.

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser på interne leveranser/tjenester i Oslo kommune når slike ikke er fastsatt av bystyret.

Styret for Oslo Havn KF fastsetter de kommunale forskrifter etter Havne- og farvannsloven, herunder avgifter, med unntak av Havne- og farvannslovens § 14, siste ledd og § 15.

3.2 Økonomifullmakter overfor private institusjoner

Byrådet gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private institusjoner som får driftstilskudd fra Oslo kommune. Dette gjelder dog ikke for private bydels-spesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd som følge av vedtak fattet av de enkelte bydelsutvalg, jf. punkt 4.2 g.

3.3 Oppretting og inndraging av stillinger

Byrådet gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

3.4 Konkurransetsetting

Byrådet gis innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å konkurransetsette tjenester/tjenestesteder som utføres med kommunalt ansatte. Som tjenester/tjenestesteder forstås oppgaver/tjenesteytende enheter innenfor virksomhetene som er underlagt byrådet. Gjeldende retningslinjer/regelverk i Oslo kommune må følges.

3.5 Instrukser for økonomiforvaltningen

Byrådet gis fullmakt til å utarbeide instrukser for økonomiforvaltningen i etater innenfor de retningslinjer som ligger i fullmaktene vedtatt av bystyret.

3.6 Videredelegering av fullmakter

Byrådet gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet i saker som byrådet i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i.

4. Budsjettfullmakter delegert til bydelsutvalgene

Bystyrets vedtak om nettoramme for bydelene er fordelt som driftsramme og sosialhjelpsramme.

4.1 Budsjettfordeling

Bydelsutvalget skal innen 31.12.2014 vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bydelsutvalget skal vedta et driftsbudsjett for bydelen fordelt på henholdsvis:

- Funksjonsområde – definert gjennom kriteriesystemet
- KOSTRA-funksjoner
- Resultatenhet, definert som det organisasjonsnivå som samsvarer med rapporteringsansvar til bydelsdirektør

Sammenhengen mellom disse vedtaksnivåene skal fremgå av budsjettokumentene (både budsjettforslag og bydelsutvalgets budsjettvedtak).

Budsjettet skal for bydelen totalt og for hvert funksjonsområde spesifiseres på artsgrupper. Både brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter skal fremkomme i oppstillingen.

Inndelingen i funksjonsområder er basert på funksjonene i KOSTRA. Nedenstående inndeling i funksjonsområder skal benyttes i bydelsutvalgets vedtak:

- Funksjonsområde1: Helse, sosial og nærmiljø
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Oppvekst
- Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
- Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

Budsjettvedtaket pr KOSTRA-funksjon og resultatenhet skal vise henholdsvis brutto utgifter, brutto inntekter og netto inntekter.

Bydelsutvalget kan eventuelt vedta et investeringsbudsjett for inventar, transportmidler og utstyr med en økonomisk levetid på minst tre år og innkjøpspris over kr 100 000. Summen av netto driftsutgifter i driftsbudsjettet og netto forslag til kapitalutgifter i investeringsbudsjettet skal for den enkelte bydel være identisk med bystyrets vedtatte budsjett for netto driftsutgifter.

I Grønt hefte for 2015 er det stilt ytterligere krav til struktur og innhold i budsjettet.

4.2 Budsjettforutsetninger/-regler

- a. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret. Det gis ikke anledning til å justere drifts- eller investeringsbudsjettet ved mer-/mindreinntekter i forhold til budsjettert stats-tilskudd som kompenserer for merverdiavgift fra investeringsregnskapet. Dette omfatter ikke kompensasjon fra investeringer som er finansiert av virksomheten selv ved overføring av egne driftsmidler til investeringsbudsjettet.
- b. Bydelsutvalget skal i sitt budsjettvedtak ta utgangspunkt i et netto sosialhjelpsbudsjett tilsvarende den sosialhjelpsramme bydelen får bevilget fra bystyret.

Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta om-disponeringer fra bystyrets vedtatte sosialhjelpsramme, artsgruppe 14 til bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11. Om-disponeringer i forhold til tildelt sosialhjelpsramme skal gjøres eksplisitt, med henvisning til hvilke tiltak som blir finansiert ved en slik om-disponering.

Bydelsutvalget gis fullmakt til å foreta om-disponeringer fra bydelens ordinære driftsramme, artsgruppe 11, til styrking av sosialhjelpsrammen utover vedtatt eksternebudsjett på artsgruppe 14.

Bydelene skal rapportere disse tiltakene, og sannsynliggjøre effektene i forhold til sosialhjelpsutgiftene i tertial- og årsberetningene til bystyret.

- c. Bydelsutvalget kan vedta budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i inventar, transportmidler og utstyr, som i sin helhet skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.
- d. Bydelsutvalget kan fremme innstilling overfor byrådet om budsjettjustering mellom driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet for investeringer i fast eiendom som helt eller delvis skal finansieres gjennom overføring fra driftsbudsjettet.
- e. Bydelsutvalget gis fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Fullmakt til å opprette stillinger innenfor denne rammen gjelder kun for stillingskategorier under saksområder hvor bydelsutvalget har fått delegert avgjørelsesmyndighet.

Bydelsutvalget har ansvar for å sikre at driftsutgifter som følger av vedtak om opprettelse av nye stillinger på årsbasis kan dekkes innenfor bydelens budsjettramme.

- f. Bydelsutvalget gis innenfor sitt ansvarsområde fullmakt til å konkurranseutsette tjenester/ tjenestesteder som utføres med kommunalt ansatte. Som tjenester/tjenestesteder forstås oppgaver/tjenesteytende enheter innenfor bydelsutvalgets ansvarsområde. Gjeldende retningslinjer/regelverk i Oslo kommune må følges.
- g. Bydelsutvalget gis fullmakt til å fastsette budsjetter, eventuelt inngå driftsavtaler, samt godkjenne regnskaper for private bydelsspesifikke institusjoner som mottar driftstilskudd fra Oslo kommune.
- h. Bydelsutvalget gis fullmakt til å videredelegere avgjørelsesmyndighet til bydelsdirektøren i saker som bydelsutvalget i medhold av økonomireglementet er gitt myndighet til å fatte vedtak i, men innenfor de rammer som fremgår av punkt 4.3.

4.3 Rammer for videredelegering

Adgangen til videredelegering til bydelsdirektøren er begrenset til:

- a. Fullmakt til å foreta den detaljerte budsjettfordeling innenfor rammen av bydelsutvalgets vedtak (jf. punkt 4.1).

- b. Fullmakt til å foreta budsjettjusteringer for alle artsgrupper på driftsbudsjettets utgifts- og inntektsside og innenfor følgende funksjonsområder:

- Funksjonsområde 1: Helse, sosial og nærmiljø
- Funksjonsområde 2A: Barnehager
- Funksjonsområde 2B: Oppvekst
- Funksjonsområde 3: Pleie og omsorg
- Funksjonsområde 4: Økonomisk sosialhjelp

- c. Fullmakt til å opprette og inndra stillinger innenfor rammen av vedtatt budsjett.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmaktene under punktene a-c:

- Justeringene må ikke føre til endringer i aktivitetsforutsetningene i forhold til bydelsutvalgets vedtak, herunder vedtatte måltall og aktivitetsplaner.
- Justeringene må i sum, i løpet av budsjettåret, ikke overstige 10 % av bydelsutvalgets opprinnelig vedtatte bruttobudsjett for det enkelte funksjonsområde.
- Justeringene må ikke berøre bevilgninger som etter bystyrets budsjettvedtak er ført opp til spesielle angitte formål

5. Budsjettfullmakter for kommunale foretak

5.1 Generelt

Budsjettfullmaktene omfatter kommunale foretak etablert etter kap. 11 i KommuneLOVEN, og utgjør en presisering og innskrenking av den normalkompetansen som følger av lov, forskrift og foretakets formål. Delegasjonsprinsippene er annerledes enn for byrådet og bydelsutvalgene, og betyr at for saker som ikke er nevnt særskilt i økonomireglementet, er budsjettfullmaktene for styret i foretaket kun begrenset av det som følger av lov, forskrift og bestemmelser i foretakets vedtekter og instruksjer.

De kommunale foretakene har i all hovedsak bykassen som kunde, og defineres dermed ikke som foretak som driver næringsvirksomhet ut fra forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak av 24.08.2006. Det innebærer at alle foretakene skal følge budsjett- og regnskapsregler etter kommunelovens bestemmelser. Bystyret legger imidlertid opp til at noen kommunale foretak også gir en oppstilling av sitt årsregnskap og årsbudsjett etter regnskapslovens prinsipper.

I medhold av forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak av 24.08.2006, gjelder følgende prinsipper for årsbudsjettet:

Bystyret selv må innen årets utgang fastsette bindende økonomiske rammer for foretakets drift og investering for kommende kalenderår. Bystyret vedtar også økonomiplan for foretaket, jf. kommunelovens § 44. Styret foretar den nærmere fordeling av årsbudsjettet og basert på prinsipper i kommuneloven med forskrifter. Det fullstendige årsbudsjettet skal bestå av et driftsbudsjett og investeringsbudsjett som angitt i vedlegg til forskriften av 24.08.2006.

- Driftsbudsjettet kan vedtas som en nettoramme, men det er krav til budsjettbalanse. Styret kan foreta endringer i driftsbudsjettet innenfor bystyrets bindende rammer. Styret kan imidlertid også om-disponere fra drift til gjennomføring av investeringer i budsjettåret.

- I bystyrets budsjettvedtak for investeringsbudsjettet må det som et minimum skilles mellom sum investering og sum finansiering, herav lån. Styret for foretaket kan ikke selv vedta låneopp- tak. Bystyret kan vedta en kostnadsramme for et enkeltprosjekt eller som en sum for en gruppe av enkeltprosjekter. Oppjustering av kostnads- rammen for slike investeringsprosjekter kan ikke skje uten fullfinansiering i årsbudsjettet. For in- vesteringer som er fullfinansiert i budsjettåret er det tilstrekkelig for bystyret å angi rammebevilg- ninger.
- Styret for foretaket gis fullmakt til å slutte de nødvendige kontrakter innenfor rammen av den av bystyret godkjente kostnadsramme når bystyret har vedtatt igangsetting av et investeringsprosjekt.

I det følgende foretas ytterligere presiseringer og inn- skrenkninger i budsjettfullmaktene for kommunale fore- tak.

5.2 Bystyrets budsjettvedtak

Bystyret vedtar bindende rammer for foretakets øko- nomiske drift og investering i budsjettåret og med følgende detaljering:

- Driftsbudsjettet fastsettes som en nettoramme (netto driftsresultat).
- Investeringene fastsettes som en bruttoramme med sum investering og sum finansiering.
- Budsjettfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Dersom bystyret vedtar samlet kostnadsramme for en gruppe prosjekter, må styret vedta kostnads- ramme pr. prosjekt etter samme regler som gjel- der for bykasseinvesteringer, jf. definisjonen av kostnadsramme i økonomireglementets avsnitt 1 Definisjoner og avgrensninger. Styret må også fordele de fastsatte investeringsrammene i årsbud- sjettet og økonomiplanen på investerings-

prosjektene. Eventuell særskilt finansiering skal knyttes til vedkommende prosjekt.

5.3 Budsjettfordeling

Styret for foretaket skal innen 31.12.2013 vedta et fullstendig årsbudsjett, og i samsvar med kommune- loven og forskrift om særbudsjett, særregnskap og årsberetning for kommunale og fylkeskommunale foretak av 24.08.2006. Ved etablering av kontoplanen må det sikres at budsjettet kan konverteres til obliga- torisk funksjons- og artsinndeling i KOSTRA. Fore- takene skal benytte kommunens felles valgte økonomi- system, herunder bruken av konto- og kodeplaner samt konteringsdimensjoner.

5.4 Budsjettjustering

- a. Foretakets budsjett skal til enhver tid holdes innen- for de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.
- b. Bystyret selv øker kapitalinntektene i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak når det gjel- der bruk av lån. For salg av aksjer/andeler/fast ei- endom gis styret for eiendomsforetaket fullmakt til å øke beløpet med inntil 50 mill. i forhold til bysty- rets opprinnelige budsjettvedtak. Salg av ak- sjer/andeler/fast eiendom utover 50 mill. årlig i for- hold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak vedtas av bystyret.

Følgende forutsetninger legges til grunn for fullmakte- ne under punktene a-b:

- Justeringsfullmakter for investeringer gjelder for anleggsmidler som er tatt inn i foretakets balanse.
- Justeringene må ikke medføre vesentlige avvik fra de premisser som ligger til grunn for bystyrets budsjettvedtak.
- Omdisponeringene må skje med finansiell dek- ning innen bystyrets budsjettvedtak for årsbudsjett 2015.

Instruks for økonomiforvaltningen

1. Instruks for økonomiforvaltningen i byrådet

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

1.1 Årsbudsjett

Byrådet skal legge frem et forslag til årsbudsjett og skattevedtak for kommunen. Årsbudsjettet skal inneholde en oversikt over inntekter og utgifter for kommunens virksomheter kommende år.

Det skal utarbeides konkrete måltall for den enkelte virksomhets aktivitet. Aktivitetsplanene skal gjøre det lettere å se sammenhengen mellom ressursinnsats og forventet resultat, samtidig som de skal bidra til å legge forholdene til rette for å vurdere graden av måloppnåelse i kommunen.

Bystyret presiserer at tallbudsjettet er det overordnede styringselement i budsjettet, og understreker at vedtatt tallbudsjett skal overholdes. Uventede merutgifter og/eller inntektsbortfall må dekkes innenfor virksomhetenes ansvarsområder.

Byrådets forslag til tallbudsjett skal bygge på aktivitetsplaner for det kommende år. Planene skal vise hvilke tiltak som skal gjennomføres og omfanget av tiltakene.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal nødvendige tiltak iverksettes straks. Dersom avvikene er av en slik karakter at premissene for bystyrets budsjettvedtak må anses å være endret, skal dette legges frem for bystyret snarest mulig. Som hovedregel skal varsling skje i forbindelse med tertialrapporteringen. Inntil et eventuelt nytt vedtak er fattet, skal tallbudsjettet overholdes.

Bystyret understreker at de bevilgninger som gis til organisasjoner o.l., er ment som et driftstilskudd for hele året. Driften må tilpasses etter tilskuddets størrelse.

1.2 Anskaffelser

Følgende forhold skal ivaretas i forbindelse med virksomhetens anskaffelser:

Enhver anskaffelse skal bidra til å oppnå virksomhetens og kommunens mål.

Virksomhetsleder skal sørge for at det som en del av virksomhetsstyringen er utarbeidet en oversikt over virksomhetens planlagte anskaffelser.

Alle virksomheter skal foreta en analyse av anskaffelseskostnadene i forhold til virksomhetens budsjett, og skal ha en plan for hvordan anskaffelsesarbeidet kan gjøres mest mulig effektivt.

Virksomhetsleder skal sørge for en organisering av arbeidet som synliggjør roller og ansvar i anskaffelsesprosessene. Nødvendige fullmakter må gjenspeile disse, og må legge til rette for en forsvarlig og effektiv ivaretagelse av kommunens interesser på alle stadier i en anskaffelsesprosess.

Virksomhetene skal under planleggingen av alle anskaffelser vurdere hvordan anskaffelsene best lar seg gjennomføre og følge opp. Dette skal dokumenteres i en kontraktsstrategi for den enkelte anskaffelse.

Ved anskaffelser av varer og tjenester over 10 mill. og bygg og anlegg over EØS-terskelverdi for bygg og anlegg (p.t. 39 mill.), skal den enkelte virksomhet så tidlig som mulig i planleggingsfasen anmode sin overordnede byrådsavdeling om å opprette en anskaffelseskomité. Byrådsavdelingens kommunaldirektør forestår den formelle oppnevningen.

Virksomhetsleder skal signere kontraktsstrategi, kontrakt og anskaffelsesprotokoll ved egen virksomhets anskaffelser over EØS-terskelverdi for varer og tjenester (p.t. 1,55 mill.).

Virksomhetsleder skal sørge for at det er etablert et internt kontrollsystem tilpasset virksomhetens risiko på anskaffelsesområdet.

Virksomhetsleder skal sørge for rutiner for kontraktsoppfølging som tydeliggjør hvordan viktige leveransepunkter kvalitetssikres og følges opp.

Virksomhetsleder skal sikre at virksomheten har system for oppfølging av kontrakter som minimum inkluderer periodiske risikovurderinger og jevnlig revisjoner.

På bakgrunn av risikovurderinger skal det gjennomføres revisjoner av leverandørenes samfunnsansvar og iverksettes nødvendige tiltak, blant annet når det gjelder krav knyttet til lønns- og arbeidsforhold, lærlingordning/bruk av lærlinger, samt viktige miljø- og sosiale/etiske krav.

Rapportering på de viktigste satsingene knyttet til ovennevnte bestemmelser, skal inngå i byrårets årsberetning. Det forutsettes i tillegg oppfølging i linjen gjennom styringsdialogen.

1.3 Ansvar

Byrådet har ansvar for å føre tilsyn med kommunens økonomiforvaltning, herunder:

- Holde seg løpende orientert om utviklingen i de enkelte virksomheter.
- Påse at bystyrets vedtak blir iverksatt.
- Påse at det ikke skjer overskridelser i forhold til vedtatt budsjett.
- Sørge for at ressursene anvendes optimalt og i tråd med kommunens overordnede mål og aktivitetsplaner.

1.4 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal byrådet utarbeide rapporter med regnskapsoversikter og årsprognoser for den enkelte etat, bydel, foretak og for bykassen samlet. Kvartals- og tertialrapportene skal beskrive den økonomiske utvikling og utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Rapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året.

Dersom det ligger an til avvik, jf. punkt 1.1, skal dette forklares, og forslag til nødvendige tiltak skal fremkomme.

Kvartals- og tertialrapportene skal også gi en oversikt over regnskap, budsjett og prognose for investeringene og de øvrige hovedarter i investeringsbudsjettet.

Kvartalsrapportene fremmes for bystyrebehandling i juni, og tertialrapportene i oktober hvert år.

1.5 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser i driftsbudsjettet begrenset til 5 % av budsjetterte utgifter for artsgruppene 10-14 som lå til grunn for bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). For praktisering av denne bestemmelse, tas det forbehold om at driftsregnskapet for

kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen viser et resultat som gir adgang til å overføre midler.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slik adgang til styrking av neste års budsjett.

Merforbruk i driftsbudsjettet begrenset til 5 % av budsjetterte brutto driftsutgifter i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett.

For kommunale foretak fastsettes ingen maksimalgrense for slikt krav om inndekking på neste års budsjett.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Beregningene foretas for hvert enkelt budsjettkapittel.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

Byrådet gis som et ledd i gjennomføring av årsavslutningen fullmakt til å foreta delvise strykninger i driftsregnskapet.

1.6 Årsregnskap og årsberetning

Byrådet skal ved regnskapsårets slutt avgi et årsregnskap i henhold til Kommunal- og regionaldepartementets forskrift for kommunale og fylkeskommunale årsregnskap og årsberetning, som viser regnskapstall i forhold til bystyrets opprinnelige budsjettvedtak (Dok. 3) og justert årsbudsjett.

Årsberetningen skal redegjøre for kommunens virksomhet og resultater i året i forhold til overordnede mål og aktivitetsplaner. Det skal videre gis en vurdering av den økonomiske situasjonen ved årets slutt. Beretningen skal vise hvordan tjenester og tiltak er tilpasset behovene blant kommunens innbyggere.

2. Instruks for økonomiforvaltningen i bydeler

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

2.1 Bydelsutvalgets ansvar for årsbudsjettet

Bydelsutvalget skal vedta et budsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak. Bydelsutvalgets budsjett skal til enhver tid holdes innenfor de rammer og overordnede mål som er vedtatt av bystyret.

Bydelens budsjett skal gi en oversikt over utgifter og inntekter knyttet til funksjonsområdene bydelen har ansvar for. Det skal, i tråd med bystyrets overordnede mål for bydelens virksomhet, utarbeides måltall for bydelens aktivitet det kommende år. Av bydelsutvalgets budsjettvedtak skal det fremgå hvilke aktivitetssendringer som forutsettes gjennomført i løpet av budsjettåret. Vedtaket skal umiddelbart sendes byrådet til orientering.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Det skal ikke legges opp fond fra driftsrammen. Bydelsutvalget har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjettramme. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett, skal bydelsdirektøren i henhold til bydelsreglementet anke saken inn for byrådet/bystyret. Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert budsjett innen to måneder etter en varslet anke, legges bydelsdirektørens forslag til budsjett til grunn for bydelens aktivitet i påvente av ankebehandlingen.

Dersom bydelsutvalget vedtar permanent avvikling av større deler av bydelens virksomhet, skal et slikt vedtak sendes byrådet til orientering.

2.2 Bydelsdirektørens ansvar for årsbudsjettet

Bydelsdirektøren har ansvar for å fremlegge et saldert budsjettforslag for behandling i bydelsutvalget, og for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året, herunder også foreslå nødvendige justeringer innenfor tildelt budsjettramme, eller aktivitetsnivå.

Dersom bydelsutvalget ikke har vedtatt et saldert årsbudsjett innen den frist som bystyret har fastsatt, har bydelsdirektøren plikt til omgående å fremme ankesak for byrådet. Byrådet plikter å legge frem sak for bystyret innen tre uker etter mottatt anke.

Bydelsdirektøren har ansvar for å holde bydelsutvalget orientert om utviklingen i løpet av året. Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige avvik i forhold til vedtatt tallbudsjett og/eller aktivitetsplaner, skal bydelsdirektøren straks iverksettes nødvendige tiltak. Dersom forutsetningene for å holde vedtatt budsjettramme eller aktivitetsnivå ikke lenger er til stede skal bydelsdirektøren fremme forslag om nødvendige budsjettjusteringer.

Bydelsdirektøren har ansvar for at godt og effektivt lederskap av bydelens forvaltning utøves, og for at bydelsutvalgets vedtak gjennomføres.

2.3 Anskaffelser

Følgende forhold skal ivaretas i forbindelse med virksomhetens anskaffelser:

Enhver anskaffelse skal bidra til å oppnå virksomhetens og kommunens mål.

Virksomhetsleder skal sørge for at det som en del av virksomhetsstyringen er utarbeidet en oversikt over virksomhetens planlagte anskaffelser.

Alle virksomheter skal foreta en analyse av anskaffelseskostnadene i forhold til virksomhetens budsjett, og skal ha en plan for hvordan anskaffelsesarbeidet kan gjøres mest mulig effektivt.

Virksomhetsleder skal sørge for en organisering av arbeidet som synliggjør roller og ansvar i anskaffelsesprosessene. Nødvendige fullmakter må gjenspeile disse, og må legges til rette for en forsvarlig og effektiv ivaretagelse av kommunens interesser på alle stadier i en anskaffelsesprosess.

Virksomhetene skal under planleggingen av alle anskaffelser vurdere hvordan anskaffelsene best lar seg gjennomføre og følge opp. Dette skal dokumenteres i en kontraktsstrategi for den enkelte anskaffelse.

Ved anskaffelser av varer og tjenester over 10 mill. og bygg og anlegg over EØS-terskelverdi for bygg og anlegg (p.t. 39 mill.), skal den enkelte virksomhet så tidlig som mulig i planleggingsfasen anmode sin overordnede byrådsavdeling om å opprette en anskaffelseskomité. Byrådsavdelingens kommunaldirektør forestår den formelle oppnevningen.

Virksomhetsleder skal signere kontraktsstrategi, kontrakt og anskaffelsesprotokoll ved egen virksomhets anskaffelser over EØS-terskelverdi for varer og tjenester (p.t. 1,55 mill.).

Virksomhetsleder skal sørge for at det er etablert et internt kontrollsystem tilpasset virksomhetens risiko på anskaffelsesområdet.

Virksomhetsleder skal sørge for rutiner for kontraktsoppfølging som tydeliggjør hvordan viktige leveransepunkter kvalitetssikres og følges opp.

Virksomhetsleder skal sikre at virksomheten har system for oppfølging av kontrakter som minimum inkluderer periodiske risikovurderinger og jevnlig revisjoner.

På bakgrunn av risikovurderinger skal det gjennomføres revisjoner av leverandørenes samfunnsansvar og iverksettes nødvendige tiltak, blant annet når det gjelder krav knyttet til lønns- og arbeidsforhold, lærling-

ordning/bruk av læringer, samt viktige miljø- og sosiale/etiske krav.

Rapportering på de viktigste satsingene knyttet til ovennevnte bestemmelser skal inngå i byrådets årsberetning. Det forutsettes i tillegg oppfølging i linjen gjennom styringsdialogen.

2.4 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i tjenesteproduksjonen i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner. Kvartals- og tertialrapportene skal inneholde en sammenstilling av periodisert budsjett, akkumulert regnskap og prognose for året. Rapportene skal legges frem for bydelsutvalget og oversendes byrådet. Byrådet fastsetter nærmere retningslinjer for kvartals- og tertialrapportenes innhold og form, samt frister.

Til hvert møte i bydelsutvalget skal bydelsdirektøren utarbeide en rapport for utvikling i tjenesteproduksjon og økonomi. Statusrapporten skal vise utviklingen sortert på henholdsvis funksjonsområde, KOSTRA-funksjon og resultatenheter.

Det forutsettes at bydelen har etablert måleindikatorer i bydelens løpende månedsoppfølging, som viser i hvor stor grad mål, strategier, aktivitetsplaner og tiltak blir gjennomført med de effekter som er forutsatt.

Budsjettavvik hittil i år og årsprognose skal som et minimum fremstilles på samme detaljeringsnivå som bydelsutvalgets budsjettvedtak. Bydelsutvalget velger selv om hovedinndelingen av den tekstlige fremstillingen skal være basert på KOSTRA eller resultatenheter. Uansett fremstillingsmåte må sammenhengen mellom KOSTRA og intern ansvarsstruktur komme tydelig frem.

2.5 Årsavslutning

Hvis ikke bystyret vedtar noe annet, gis det adgang til å styrke neste års budsjett med besparelser for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 5 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3). Hvis bydelsutvalget har vedtatt å omdisponere midler fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet som ikke fullt ut er blitt benyttet til å finansiere årets investeringer, skal ikke denne besparelsen og besparelsen i drift samlet sett utgjøre mer enn 5%-grensen. Fremføringsbeløpet i drift skal i så fall reduseres med det overskytende.

For praktisering av bestemmelsen tas det forbehold om at driftsregnskapet for kommunen totalt sett ved regnskapsavslutningen gir et resultat som gir adgang til å styrke neste års budsjett.

Merforbruk for netto driftsramme og rammen for økonomisk sosialhjelp i forhold til justert budsjett, begrenset til 4 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), skal dekkes inn på neste års budsjett. Bydelen kan vedta å dekke merforbruket over en toårsperiode, men slik at minimum 2 % av budsjetterte utgifter for artsgruppe 11 i bystyrets budsjettvedtak (Dok. 3), dekkes inn påfølgende budsjettår og resten i år to.

Kommunalt øremerkede bevilgninger gitt i Dok. 3 skal trekkes ut før beregning av maksimalgrensen gjøres. Tilsvarende gjelder for kommunalt øremerkede bevilgninger i Dok. 3 som fordeles til bydelene i løpet av året.

Ubrukte øremerkede midler skal holdes utenfor beregningen av fremført mer-/mindreforbruk.

Med øremerkede bevilgninger menes midler gitt i medhold av lov, forskrift eller avtale. Med kommunalt øremerkede bevilgninger menes midler øremerket av bystyret eller byrådet i egne saker og vedtatt overførbare til neste år.

Det utarbeides egne retningslinjer i forbindelse med den årlige regnskapsavslutningen.

2.6 Årsregnskap og årsberetning

Bydelsutvalget skal behandle bydelens regnskap. Som grunnlag for bydelsutvalgets behandling fremlegger bydelsdirektøren regnskapet med den spesifisering som ble brukt i bydelsutvalgets budsjettvedtak. Avvik i forhold til opprinnelig vedtatt og justert budsjett skal fremgå av regnskapets oversikter og kommentarer.

I tilknytning til årsregnskapet er bydelsutvalget ansvarlig for å utarbeide, behandle og vedta en årsberetning. Årsberetningen skal, etter byrådets nærmere retningslinjer, redegjøre for hvordan bydelen har disponert sine ressurser i forhold til bystyrets målsettinger. Betydelige avvik i forhold til budsjettrammen skal forklares. Årsberetningen skal videre gi byrådet et grunnlag for å foreslå ressursdimensjonering og fordeling til bydelene i neste års budsjett.

2.7 Inngrep ved brudd på forutsetninger

Dersom bydelens disponeringer i løpet av året har vist store avvik i forhold til bystyrets forutsetninger, enten i form av mer-/mindreforbruk, eller i form av manglende oppfølging av bystyrets mål, skal byrådet vurdere å innstille overfor bystyret at bydelens budsjett med detaljert fordeling må vedtas av bystyret. Bystyret vil i slike tilfeller også bestemme hvordan og hvor lenge bydelens løpende virksomhet skal følges opp.

3. Instruks for økonomiforvaltningen i kommunale foretak

Bystyret vil understreke at budsjettfullmaktene er basert på at kommunens øvrige regelverk blir fulgt og vil spesielt peke på intern kontroll i økonomiforvaltningen, anskaffelsesreglene og kommunens etiske retningslinjer.

3.1 Foretakets ansvar for årsbudsjettet

Styret for foretaket skal vedta et årsbudsjett innenfor de rammer, retningslinjer og frister som bystyret fastsetter i sitt budsjettvedtak.

Bystyret understreker at de budsjetter som er vedtatt skal overholdes. Styret har ansvar for den økonomiske utviklingen i løpet av året, og for å iverksette nødvendige tiltak for å hindre merforbruk i forhold til tildelt budsjettramme.

Dersom det i løpet av året oppstår vesentlige negative avvik i forhold til budsjettet, skal dette snarest mulig varsles overfor byrådet og bystyret. Som hovedregel skal varsling skje som ledd i tertialrapporteringen.

3.2 Anskaffelser

Følgende forhold skal ivaretas i forbindelse med virksomhetens anskaffelser:

Enhver anskaffelse skal bidra til å oppnå virksomhetens og kommunens mål.

Virksomhetsleder skal sørge for at det som en del av virksomhetsstyringen er utarbeidet en oversikt over virksomhetens planlagte anskaffelser.

Alle virksomheter skal foreta en analyse av anskaffelseskostnadene i forhold til virksomhetens budsjett, og skal ha en plan for hvordan anskaffelsesarbeidet kan gjøres mest mulig effektivt.

Virksomhetsleder skal sørge for en organisering av arbeidet som synliggjør roller og ansvar i anskaffelsesprosessene. Nødvendige fullmakter må gjenspeile disse, og må legges til rette for en forsvarlig og effektiv ivaretagelse av kommunens interesser på alle stadier i en anskaffelsesprosess.

Virksomhetene skal under planleggingen av alle anskaffelser vurdere hvordan anskaffelsene best lar seg gjennomføre og følge opp. Dette skal dokumenteres i en kontraktsstrategi for den enkelte anskaffelse.

Ved anskaffelser av varer og tjenester over 10 mill. og bygg og anlegg over EØS-terskelverdi for bygg og anlegg (p.t. 39 mill.), skal den enkelte virksomhet så tidlig som mulig i planleggingsfasen anmode sin overordnede byrådsavdeling om å opprette en anskaffelses-

komité. Byrådsavdelingens kommunaldirektør forestår den formelle oppnevningen.

Virksomhetsleder skal signere kontraktsstrategi, kontrakt og anskaffelsesprotokoll ved egen virksomhets anskaffelser over EØS-terskelverdi (p.t. 1,55 mill. for varer og tjenester og 39 mill. for bygg og anlegg).

Virksomhetsleder skal sørge for at det er etablert et internt kontrollsystem tilpasset virksomhetens risiko på anskaffelsesområdet.

Virksomhetsleder skal sørge for rutiner for kontraktsoppfølging som tydeliggjør hvordan viktige leveransepunkter kvalitetssikres og følges opp.

Virksomhetsleder skal sikre at virksomheten har system for oppfølging av kontrakter som minimum inkluderer periodiske risikovurderinger og jevnlige revisjoner.

På bakgrunn av risikovurderinger skal det gjennomføres revisjoner av leverandørenes samfunnsansvar og iverksettes nødvendige tiltak, blant annet når det gjelder krav knyttet til lønns- og arbeidsforhold, lærlingordning/bruk av lærlinger, samt viktige miljø- og sosiale/etiske krav.

Rapportering på de viktigste satsingene knyttet til ovennevnte bestemmelser skal inngå i byrådets årsberetning. Det forutsettes i tillegg oppfølging i linjen gjennom styringsdialogen.

3.3 Rapportering

For 1. kvartal og 2. tertial i året skal det utarbeides en rapport som gir en beskrivelse av den økonomiske utviklingen og av utviklingen i investeringsaktivitet og i tjenesteproduksjon i forhold til tallbudsjett og aktivitetsplaner, samt sykefravær og HMS-arbeid. Foretakene har plikt til å levere informasjon i samsvar med det opplegg byrådet har for utforming av byrådets kvartals- og tertialrapport til bystyret.

Byrådet kan i tillegg fastlegge særskilt rapporteringer for å følge utviklingen for tjenesteproduksjon og/eller den økonomiske utviklingen.

3.4 Årsavslutning

Et regnskapsmessig mindreforbruk (overskudd) i årsregnskapet for foretaket disponeres av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

Et regnskapsmessig merforbruk (underskudd) i årsregnskapet for foretaket inndeckes av bystyret i det budsjettår hvor årsregnskapet legges frem.

Undervisningsbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF, Boligbygg Oslo KF og Kommunal konkurranse Oslo KF skal, i tillegg til å avlegge årsregnskapet etter kommunelovens regler, også gi en oppstilling av årsregnskap og årsbudsjett etter regnskapslovens prinsipper.

For Oslo Havn KF bestemmer havnestyret i hvilken utstrekning ubenyttede bevilgninger kan overføres fra et år til et annet, jf. Fiskeridepartementets forskrift av 31.10.95, II.

4. Instruks for investeringer

4.1 Kvalitetssikring av investeringsprosjekter

For alle investeringsprosjekter, både bykasseinvesteringer og investeringer i regi av et kommunalt foretak, skal det foreligge et beslutningsgrunnlag som er tilstrekkelig kvalitetssikret før prosjektet vedtas. Kravet til beslutningsgrunnlag vil kunne variere ut fra type investering, kompleksitet/usikkerhet og økonomisk omfang.

Alle investeringsprosjekter skal kvalitetssikres. Når det utarbeides standardkonsepter for formålsbygg (skoler, barnehager og sykehjem), skal disse konseptene også kvalitetssikres. Byrådet skal prekvalifisere og inngå rammeavtaler med noen eksterne fagmiljøer som kan engasjeres til å forestå kvalitetssikringen.

Byrådet skal tilpasse kravene til ekstern eller intern kvalitetssikring for et investeringsprosjekt til et nivå hvor man anser at beslutningsgrunnlaget vil være kvalitetsmessig tilfredsstillende.

4.1.1 Generell prosessbeskrivelse for kvalitetssikring av større investeringsprosjekter

Det skal først utarbeides en behovsanalyse. Hovedkravene til prosjektet skal defineres, og alternative løsninger utredes. Kostnadsanslag for investeringen og forventede kostnader gjennom investeringens levetid for aktuelle alternativer og gjennomføringsmodeller skal beregnes. Dette beslutningsunderlaget skal gjennomgå en kvalitetssikring.

Dersom kvalitetssikringen konkluderer med at beslutningsgrunnlaget er kvalitetsmessig godt nok til at Oslo kommune kan vurdere å gå videre med prosjektet,

3.5 Budsjett, årsregnskap og årsberetning

Bystyret presiserer at utover krav til særbudsjett, særregnskap og årsberetning i statlige forskrifter og standarder fra foreningen for god kommunal regnskaps-skikk, fastsetter byrådet nærmere retningslinjer for innhold, form og frister for årsbudsjett og økonomiplan, årsregnskap og årsberetning.

3.6 Andre forhold

Innlån til lånefinansierte investeringer i kommunale foretak skal foretas sentralt i kommunen innenfor rammen av bystyrets lånevedtak. Foretaket tar opp lånet i lånefondet og/eller Husbanken direkte. Kommunale foretak er underlagt Oslo kommunes øvrige sentrale finansforvaltning, basert på nærmere retningslinjer fastsatt av byrådet.

avgjør byrådet hvilket alternativ som skal planlegges for gjennomføring.

Deretter gjennomføres et forprosjekt for å fremskaffe gjennomarbeidede kostnadsanslag og vurdering av fremdrift, organisering m.v. Dette materialet skal kvalitetssikres før det avgjøres om prosjektet skal foreslås gjennomført. Kostnadsrammen for investeringen skal inkludere en usikkerhetsavsetning tilsvarende sikkerhetsnivå P85, dvs. at risikoen for overskridelser er begrenset til 15 %.

Byrådet gis fullmakt til å definere nærmere kravene til den dokumentasjonen som skal foreligge, også kravene til beslutningsgrunnlag og kvalitetssikring for mindre investeringsprosjekter.

Investeringsprosjektene forutsettes gjennomført innenfor den styringsrammen virksomheten får seg tildelt. Byrådet gis fullmakt til, etter anmodning fra etatsledelsen eller fra styret i et foretak, å frigi hele eller deler av den sentralt avsatte usikkerhetsavsetningen som inngår i den kostnadsrammen bystyret har satt for prosjektet.

Som hovedregel skal usikkerhetsavsetningen for prosjekter som går over flere år budsjettmessig periodiseres i siste år av prosjektperioden.

For prosjekter gjennomført i regi av et kommunalt foretak, utarbeides det en bindende husleieavtale mellom bestiller og utfører før prosjektet igangsettes. Ansvaret og risikoen for at prosjektet holder seg innenfor vedtatte rammebetingelser, vil deretter ligge hos foretaket.

4.1.2 Detaljplanlegging og gjennomføring

Når det er gitt bevilgning til et prosjekt må det sikres at den etterfølgende detaljplanleggingen er kvalitetsmessig tilfredsstillende før prosjektet igangsettes. Ved gjennomføringen må det sikres tilfredsstillende rutiner for å ha løpende oversikt over utviklingen i kostnader og i fremdrift samt rutiner for rapportering.

4.2 Kommunalt engasjement i private investeringsprosjekter

- a. Bystyret forutsetter at kommunen ikke engasjerer seg i byggeprosjekter der finansieringsplanene er

urealistiske. Prosjekteringskostnader som måtte påløpe for ikke-finansierte prosjekter i privat regi, er kommunen uvedkommende.

- b. Private investeringsprosjekter hvor det er forutsatt lån fra kommunen og/eller kommunal lånegaranti, og/eller hvor kommunen skal betale renter, avdrag og/eller driftsutgifter, kan ikke settes i gang før finansieringsforutsetningene er oppfylt.
- c. Kommunalt investeringstilskudd til private investeringsprosjekter utbetales ikke før prosjektet er dokumentert fullfinansiert.

5. Instruks for låneopptak

Instruksen gjelder for bykassen (etatene/bydelene) og kommunale foretak.

All innlånsvirksomhet i Oslo kommunes navn skal foretas sentralt i kommunen innenfor rammen av bystyrets lånevedtak. Dette gjelder også for innlån til lånefinansierte investeringer i kommunale virksomheter som har eget styre og kommunale foretak. Foretakene

tar opp lånet direkte i lånefondet og/eller Husbanken, ikke som videreutlån fra bykassen. For de tilfelle husbank-finansiering ikke oppnås eller blir dyrere enn innlån til lånefondet, gis byrådet fullmakt til å øke innlån til lånefondet tilsvarende reduksjonen i innlån fra Husbanken. Byrådet gis fullmakt til å justere det angjeldende kommunale foretaks lånevedtak tilsvarende.

15. TAKSTER, AVGIFTER OG GEBYRER

Forslag til takster, avgifter og gebyrer

Under følger byrådets forslag til takster, avgifter og gebyrer for 2015.

Månedlig oppholdsbetaling i barnehage

Månedlig oppholdsbetaling i barnehage 01.01.2015 – 31.12.2015

	Inntekt til og med kr 198 833 (2,25G)*	Inntekt fra kr 198 833 (2,25G) til og med kr 353 480 (4G)	Inntekt over kr 353 480 (4G)
1. barn	881	2 462	2 587
2. barn (70 %)	881	1 757	1 845
3. barn (50 %)	881	1 287	1 350

**Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) pr. 01.05.2015.*

Satsene gjelder fulltids plass i kommunale barnehager, dvs. oppholdstid 41 timer per uke eller mer. Bydelsutvalgene fastsetter betalingssatser for barn med oppholdstid inntil 41 timer.

Kost i barnehage tilsvarende kr 112 per barn per måned, og er inkludert i oppholdsbetalingen.

Oppholdsbetaling for barnehageplass for barn i fosterhjem fastsettes etter inntektsgruppe 2, dvs. kr 2 462 per måned.

Oppholdsbetalingen for fulltids plass i bydeler med gratis kjernetid reduseres med betaling tilsvarende 20 timer.

Månedlig oppholdsbetaling i aktivitetsskolen

Månedlig oppholdsbetaling i aktivitetsskolen 01.01.2015 – 31.12.2015

	Inntekt til og med kr 198 833 (2,25G)*	Inntekt fra kr 198 833 (2,25G) til og med kr 353 480 (4G)	Inntekt over kr 353 480 (4G)
Heldagsplass	592	1 088	2 773
Halvdagsplass	381	699	1 874

**Inntektsgrensene justeres i samsvar med endring i folketrygdens grunnbeløp (G) pr. 01.05.2015.*

Tilbud til barn med særskilte behov 8. – 10. trinn og på videregående skole

Det kreves ikke oppholdsbetaling for tilbud før og etter skoletid til barn med særskilte behov fra 8.-10. trinn og på videregående skole.

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo musikk- og kulturskole

Egenbetaling for ordinære elevplasser i Oslo musikk- og kulturskole økes med 2,9 % til kr 3 606 per elev per år fra 01.01.2015. Byrådet gis fullmakt til å fast-

sette avgifter og priser utenom ordinære elevplasser innen rammen av vedtatt budsjett.

Avgifter og priser for tilbud i Schous kultur- bryggeri

Byrådet gis fullmakt til å fastsette priser og avgifter (brukerbetaling/billettpriser) for tilbud i øvingshotell og popsenter i Schous kulturbryggeri, innen rammen av vedtatt budsjett.

Egenbetaling for renhold, matlaging m.m.

Med hjemmel i forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester fastsettes fra og med 01.01.2015 følgende betalingssetser og utgiftstak for renhold, matlaging m.m.

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i hht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester 1)	Timesats i kroner	Utgiftstak i kroner pr mnd/ pr år (timer)
Under 176 740 (under 2 G) 2)	30	kr 180 pr mnd (6 timer)
Fra 176 740 (2 - 3 G)	68	kr 6 800 pr år (100 timer)
Fra 265 110 (3 - 4 G)	177	kr 17 700 pr år (100 timer)
Fra 353 480 (over 4 G)	293	kr 29 300 pr år (100 timer)

1) Alminnelig inntekt 2013 tillagt ev. utenlandsk pensjon og hjelpestønad til hjelp i huset, og fratrullet ev omsorgslønnsbidrag i alminnelig inntekt. Inntekten gjelder for husstanden, dvs. hjelpemottaker og ektefelle/partner/samboer, evt. også foreldres inntekt dersom hjelpemottaker er under 18 år.

2) Dersom husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag er under 2 G, skal samlet vederlag for tjenester ikke overstige et utgiftstak på kroner 180 pr. måned i 2014. Jfr. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester § 10. Utgiftstaket reguleres hvert år i statsbudsjettet som legges frem i oktober og vedtas i desember. Revidert sats for inntekter under 2G legges derfor frem i tillegsinstillingen for budsjett 2015.

Egenbetaling for trygghetsalarm

Husstandens samlede skattbare nettoinntekt før særfradrag – i hht. forskrift om egenandel for kommunale helse- og omsorgstjenester	Månedssats i kroner
Fra 265 110 (over 3 G)	233

Bydelene gis fullmakt til å avgjøre om de vil innkreve egenandeler på trygghetsalarmer.

Transporttjenesten for forflytningshemmede – egenandel

Egenandel innenfor Oslos grenser for turer innen transporttjeneste for forflytningshemmede settes til kr 50 for voksne og kr 25 for barn under 18 år.

Egenandel for reiser til arbeid, høyere utdanningsinstitusjoner, dagsenter, samt aktivitetsskole for bruker som ikke omfattes av statlig ordning

Egenandelen for transporttjenester for reiser til arbeid, høyere utdanningsinstitusjoner, dagsenter, samt aktivitetsskole for forflytningshemmede over 16 år som ikke omfattes av statlig ordning, settes til kr 500 pr. måned for reiser i Oslo.

Egenandel for reisende til skolefritidsordning annet sted enn lokalisert til grunnskolen

Egenandelen for transporttjenester for reiser til skolefritidsordning på annet sted enn lokalisert til grunnskolen settes til kr 500 pr. måned for reiser i Oslo.

Transporttjenesten for forflytningshemmede – egenandel for turer til Akershuskommunene Oppegård, Lørenskog, Nittedal og Bærum

Egenandel for turer innen transporttjeneste for forflytningshemmede til kommunene Oppegård, Lørenskog, Nittedal og Bærum settes til kr 100 for voksne og kr 50 for barn under 18 år.

Parkeringsavgift

Parkeringsavgiften økes med 2,9 %.

Fullmakt til byrådet (generelt vedtak)

Med unntak av de takster som vil bli dirkete fastsatt av bystyret, gis byrådet fullmakt til å fastsette takstene, herunder gjennomføre detaljregulering av takstene og undertakstgruppe mv., innenfor den ramme som bystyret har gitt.

Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing – selvkostprinsippet

I enkelte særlover står det at bystyret skal fastsette kommunale avgifter og takster. I de senere år har bystyret delegert til byrådet å fastsette takster, herunder å gjennomføre detaljutleggingen av takstene på undertakstgrupper mv. for takster som ikke er fastsatt direkte av bystyret. Slik delegering ble senest vedtatt i bystyresak 37/08 (generelt verbalvedtak).

Gebyrer for vann og avløp, renovasjon og feiing er regulert i egne lover og forskrifter, basert på en forutsetning om at disse skal beregnes etter selvkostprinsippet.

Satsene for gebyr og avgift for vann og avløp foreslås økt med 22,0 %, tilsvarende ca. kr 758 per år for en gjennomsnittlig enebolig på 120 m². Totalt gebyrbeløp eks. mva. blir ca. kr 4 200 for en slik bolig.

Satsene for renovasjonsgebyr foreslås økt med 12,5 %, tilsvarende ca. kr 339 for en gjennomsnittlig avfallsbeholder på 140 liter. Totalt gebyr eks. mva. blir ca. kr 3 050.

Det foreslås ingen endring i satsene for feiegebyr. Dette innebærer at årsgebyr for feiing basert på en bolig på 120 kvm. vil være kr 230.

Gebyr og avgift for vann og avløp

Satsene for gebyr og avgift for vann og avløp økes med 22,0 %.

Husholdningsrenovasjon

Satsene for renovasjonsgebyr økes med 12,5 %.

Feiegebyr

Satsene for feiegebyr holdes uendret.

Fullmakt til byrådet (generelt vedtak)

Byrådet gis fullmakt til å justere gebyrene for vann og avløp, renovasjon og feiing basert på bystyrets vedtatte budsjett og i henhold til gjeldende forskrifter for selvkostberegning.

Nærmere om selvkostberegning vann og avløp, renovasjon og feiing

Generelt

Tabelloppsettet for selvkostberegningene følger KOSTRA-skjema 23, og er i samsvar med det som benyttes i Oslo kommunes KOSTRA-rapportering til Statistisk Sentralbyrå.

Fra og med 2015 er det vedtatt nye retningslinjer for selvkost (H-3/14). Dette medfører enkelte endringer i forhold til tidligere år. Det benyttes en kalkylerente som er 5-årig swaprente tillagt 0,5 % - poeng. Videre er det beregnet en kalkulatorisk rentekostnad for investeringsprosjekter som er i byggefasen. I beregningen for 2015-2018 er det lagt til grunn en kalkulasjonsrente på 3 %.

Beregningene er gjort i henhold til statens retningslinjer for selvkost (H-3/14). Etter selvkostmetoden skal det legges til grunn en beregnet kapitalkostnad (kalkulatoriske avskrivninger og kalkulatoriske renter) på all den kapital som anvendes uavhengig av hvordan den er finansiert (gjeld eller egenkapital). Et eventuelt overskudd eller underskudd etter selvkost

avregnes mot de bundne selvkostfondene for henholdsvis vann og avløp, renovasjon og feiing.

Etter de statlige retningslinjene for selvkost skal gebyrinntektene justeres slik at det innenfor en 3 - 5 års periode skal gå i balanse. Selvkostfondene skal således ikke brukes for å finansiere investeringer.

Nye investeringer tas med i gebyrgrunnlaget for selvkost fra og med året etter at anlegget er ferdigstilt.

Det fremgår av retningslinjene for beregning av selvkost at selvkostprinsippet tar hensyn til tidsriktighet – dvs. at brukerne skal kun betale for tjenester de selv har nytte av, og dagens brukere skal ikke subsidiere bruken til andre generasjoner.

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer

Økonomiplan 2015 – 2018

Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer				
	2015	2016	2017	2018
A) Direkte driftsutgifter*	823 985	736 311	735 665	733 866
B) Henførbare indirekte driftsutgifter	138 373	139 094	140 531	136 769
C) Kalkulatoriske rentekostnader	230 190	252 886	279 101	306 288
D) Kalkulatoriske avskrivninger	351 712	380 047	408 434	412 706
E) Andre inntekter	36 150	36 150	36 150	36 150
F) Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	1 508 111	1 472 189	1 527 581	1 553 479
G) Gebyrinntekter	1 454 203	1 476 016	1 527 677	1 550 592
H) Årets finansielle resultat (G-F)	-53 908	3 827	96	-2 887
I) Avsetning til selvkostfond og dekning av fremførbart underskudd	0	0	0	0
J) Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd	53 908	-3 827	-96	2 887
K) Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L) Saldo selvkostfond per 1.1	56 444	2 536	6 364	6 459
M) Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd	0	0	0	0
N) Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	2 536	6 364	6 459	3 572
O) Nøkkeltall:				
P) Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	96	100	100	100
Q) Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100	100	100	100

Byrådet foreslår en økning i satsene for gebyr for vann og avløp på 22,0 % i 2015, 0,5 % i 2016, 2,5 % i 2017 og 0,5 % i 2018. Ut fra denne forutsetningen vil endringen i gebyret eks. mva. på årsbasis, basert på en bolig på 120 kvm, være som følger:

2015: 758 kroner

2016: 21 kroner

2017: 105 kroner

2018: 21 kroner

I driftskostnadene er det medtatt Oslos utgifter til Vestfjordens avløpsselskap (VEAS). I kapitalkostnadene er det medtatt Oslos del av de kalkuleerte kapitalkostnadene på VEAS.

Selvkostfond vann og avløp

Selvkostberegningen for vann- og avløp gir følgende utvikling av selvkostfondet:

År	IB Selvkostfond vann og avløp	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB Selvkostfond vann og avløp
2015	56 444	-53 908	2 536
2016	2 536	3 827	6 363
2017	6 363	96	6 459
2018	6 459	-2887	3 572

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 56,4 mill. ved inngangen til 2015, og en positiv beholdning på ca. 3,6 mill. ved utgangen av 2018.

Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer**Økonomiplan 2014 - 2017**

Beregningsgrunnlag for renovasjonsgebyrer		Beløp i tusen kroner			
		2015	2016	2017	2018
A	Direkte driftsutgifter	746 399	752 951	752 951	752 951
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	5 963	6 015	6 015	6 015
C	Kalkulatoriske rentekostnader	10 967	14 412	14 172	13 924
D	Kalkulatoriske avskrivninger	20 833	27 177	26 796	26 447
E	Andre inntekter	57 054	57 054	57 054	57 054
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	721 145	743 501	742 880	742 283
G	Gebyrinntekter	688 693	739 616	739 616	739 616
H	Årets finansielle resultat (G-F)	-32 453	-3 885	-3 264	-2 667
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	0	0	0	0
J	Bruk av sevlkostfond og fremføring av underskudd	32 453	3 885	3 264	2 667
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)	0	0	0	0
L	Saldo selvkostfond per 1.1	44 643	12 190	8 306	5 042
M	Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremført	0	0	0	0
N	Saldo selvkostfond per 31.12 (L+M+I-J)	12 190	8 306	5 042	2 375
O	Nøkkeltall:				
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	95 %	99 %	102 %	104 %
Q	Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Byrådet foreslår at satsene for gebyr for renovasjon
for 2015 økes med 12,5 % og for 2016 med 7,0 %.
For 2017 og 2018 foreslås det ingen endring i
satsene. Ut fra denne forutsetningen vil endringen i
gebyret eks. mva. på årsbasis, basert på en 140 liters
avfallsbeholder, være:

2015: 339 kroner
2016: 214 kroner
2017: 0 kroner
2017: 0 kroner

Selvkostfond - renovasjon

Selvkostberegningen for renovasjon gir følgende utvikling av selvkostfondet:

År	IB Selvkostfond renovasjon	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB Selvkostfond renovasjon
2015	44 643	-32 453	12 190
2016	12 190	-3 884	8 306
2017	8 306	-3 264	5 042
2018	5 042	-2 667	2 375

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 44,6 mill. ved inngangen
til 2015, og en positiv beholdning på ca. 2,4 mill. ved utgangen av 2018.

Beregningsgrunnlag for feiegebyr**Økonomiplan 2014-2017**

Beregningsgrunnlag for feiegebyr		<i>Beløp i tusen kroner</i>			
		2015	2016	2017	2018
A	Direkte driftsutgifter	27 688	28 796	29 947	31 145
B	Henførbare indirekte driftsutgifter	1 000	1 000	1 000	1 000
C	Kalkulatoriske rentekostnader	77	104	117	130
D	Kalkulatoriske avskrivninger	263	365	416	467
E	Andre inntekter	872	872	872	872
F	Gebyrgrunnlag (A+B+C+D-E)	28 156	29 393	30 608	31 870
G	Gebyrinntekt	29 040	29 040	29 040	29 040
H	Årets finansielle resultat (G-F)	-884	353	1 568	2 830
I	Avsetning til selvkostfond og dekning av fremført underskudd	884			
J	Bruk av selvkostfond og fremføring av underskudd		353	1 568	2 830
K	Kontrollsum (subsidiert) (H-I+J)				
L	Saldo selvkostfond per. 01.01	6 953	7 837	7 484	5 916
M	Alternativkostnad ved bundet kapital på selvkostfond eller fremføring av underskudd				
N	Saldo selvkostfond per. 31.12 (L+M+I+J)	7 837	7 484	5 916	3 086
O	Nøkkeltall				
P	Årets finansielle dekningsgrad i % (G/F)*100	103 %	99 %	95 %	91 %
Q	Årets selvkostgrad i % (G/(F+I-J))*100	100 %	100 %	100 %	100 %

Byrådet foreslår at satsene for gebyr for feiing for 2015-2018 holdes uendret.

Feietjenesten er organisert som en selvstendig enhet med eget regnskap under kap. 650 Brann- og redningsetaten.

Ut fra ovenstående forutsetninger vil årsgebyr, basert på en bolig på 120 kvm, være 230 kroner hvert år i økonomiplanperioden.

Selvkostfond - feiing

Selvkostberegningen for feiing gir følgende utvikling av selvkostfondet:

År	IB Selvkostfond feiing	Avsetning til (+) eller bruk av fond (-)	UB Selvkostfond feiing
2015	6 953	884	7 837
2016	7 837	(353)	7 484
2017	7 484	(1 568)	5 916
2018	5 916	(2 830)	3 086

Selvkostfondet forventes å ha en positiv beholdning på ca. 6,9 mill. ved inngangen til 2015, og en positiv beholdning på ca. 3,1 mill. ved utgangen av 2018.

16. BUDSJETTEKNISKE MERKNADER

Generelle merknader

I dette kapitlet omhandles budsjettmessige premisser som er lagt til grunn for lønns- og priskompensasjon, pensjonsberegning mv. I tillegg presenteres en konverteringstabell som viser sammenhengen mellom budsjettall i Sak 1 Del 1 og Del 2.

Lønns- og priskompensasjon i 2015-budsjettet

Følgende forutsetninger ligger til grunn for lønns- og prisjustering av 2015-budsjettet (prosentvis vekst 2014-2015):

Kommunale lønnsutgifter	3,2
Kommunale driftsutgifter for øvrig	2,1
Kommunal deflator	2,9
Konsumprisindeks (kpi)	1,7
Kommunale brukerbetaling	2,9
Inntekts- og formuesskatt	2,9
Statlige rammetilskudd	2,9

Nærmere gjennomgang av lønns- og prisforutsetningene som er innarbeidet i budsjettet

I budsjettet for 2014 er det forutsatt en lønnsvekst på 3,5%. Resultatet i lønnsoppgjøret 2014 ble en lønnsvekst på 3,3%. Dette medførte reduserte lønnsutgifter i 2014 sammenlignet med budsjettforutsetningene (fra 3,5% til 3,3%) på ca. 50 mill. I lønns- og prisomregningen for 2015 er derfor prosenten på lønnsomregningen redusert med 0,2%-poeng, fra 3,2% til 3,0 som følge av årets lønnsvekst ble billigere enn det virksomhetene er kompensert for i 2014.

Statistisk sentralbyrå (SSB) har beregnet kommunal deflator til 2,9%.

I lønns- og priskompensasjonen til kommunens virksomheter blir kommunal deflator korrigert til 2,77% = (2,9% - (0,65*0,2%)) som følge av at årets lønnsvekst ble lavere enn det virksomhetene er kompensert for (0,65 utgjør lønnsandelen i den kommunale deflatoren).

Kommunal deflator på 2,77% benyttes i forhold til artsgruppe 13 Kjøp av tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon, samt for sosialhjelpen.

For bydelene og Sykehjemsetaten benyttes det 85% lønnsandel i deflator og 15% andel for øvrige kommunale driftsutgifter. Deflatoren som er innarbeidet i Sak 1: $3,0\% * 0,85 + 2,1\% * 0,15 = 2,87\%$. For tilskudd til Den

norske kirke og andre trossamfunn er samme deflator benyttet.

For øvrige virksomheter er det innarbeidet 3,0% (3,2% - 0,2%) som kompensert lønnsvekst og 2,1% for kommunale driftsutgifter for øvrig. For artsgruppe 14 Overføringer er det brukt kpi (1,7%).

Fordeling av pensjonsutgifter til Oslo Pensjonsforsikring (OPF)

Pensjonskostnaden til Oslo Pensjonsforsikring (OPF) vil være 817,8 mill. lavere i 2015 enn i 2014. Kostnaden er beregnet ut fra pensjonsberettiget lønnsmasse for medlemmene i OPF, og reduksjonen er innarbeidet i lønnskompensasjonen til virksomhetene ved at satsen for beregning av pensjon av lønnsgrunnlaget er redusert fra 30,15 % i 2014 til 23,0 % i 2015.

Når det betales ut pensjongivende lønn til en ansatt vil kostnadsstedet vedkommende tilhører automatisk bli belastet i regnskapet med et påslag for pensjonskostnad i OPF på 23,0 %. Er arbeidstakeren innmeldt i annen pensjonskasse som f. eks. Statens pensjonskasse, vil den prosentsats som gjelder for denne pensjonskassen bli benyttet.

Midler i virksomhetenes budsjetttrammer til dekning av pensjonskostnader tilsvarende, etter at lønnskompensasjonen er lagt inn, det nivået OPF har beregnet som samlet kostnadsbelastning for bykasse-virksomhetene for 2015.

Forskrift om likeverdig behandling av ikke-kommunale barnehager forutsetter at tilskuddet til de private barnehagene skal utmåles som en minimumsandel (98% i annet halvår 2014) av tilsvarende utgifter til kommunale barnehager. Tilskuddet skal også ta utgangspunkt i betalt premie, fremfor regnskapsført kostnad. For at denne utmålingen skal bli korrekt, er det tatt hensyn til at barnehageansatte har lavere pensjonspremier (når dette måles i % av lønn) enn gjennomsnittlige pensjonspremier i kommunen. For 2015 er pensjonspremien for barnehageansatte i kommunen beregnet til 23,8 % av lønnsgrunnlaget.

Ordningen som ble innført i 2005 med egenandeler for nye uførepensjonister og førtidspensjonister (AFP) for virksomheter med mer enn 50 ansatte, videreføres. Virksomheter som omfattes av ordningen får en kompensasjon gjennom lavere beregnet pensjonskostnad. Dette vil bli innarbeidet til Tilleggsinnstillingen.

Se også kapittel 13 side 6 om pensjonskostnader.

Kompensasjon for befolkningsutvikling

For bydelene, skolekapitlene, tannhelse og legevakt er det innarbeidet kompensasjon i kommende økonomiplanperiode tilsvarende 80 % av gjennomsnittskostnaden for økt befolkningsvekst.

Spesifisert mva-refusjon for investeringer

Fra og med 2010-budsjettet er forventet mva-refusjon for det enkelte investeringsprosjekt i bykassen spesifisert i prosjektoversiktene under den enkelte virksomhet. I prosjektoversikten fremkommer det forventet mva-refusjon for hvert av årene i økonomiplanperioden. Hensikten med endringen er at kommunens reelle kostnader ved den enkelte investering skal fremkomme.

For investeringer i Boligbygg Oslo KF, Omsorgsbygg Oslo KF og Undervisningsbygg Oslo KF er mva-refusjonen i likhet med forutsetningen i vedtatt økonomiplan innarbeidet som delfinansiering i investeringsoversiktene.

Fra 2014 er det fra statlig side vedtatt at all mva-refusjon på investeringer regnskapsføres direkte i investeringsregnskapet.

For OPS-prosjekter (Offentlig privat samarbeid) som tas i bruk i økonomiplanperioden er investeringer budsjettet med nettobeløp og fratrukket både mva-refusjon og eventuelt statstilskudd. Hele beløpet for det enkelte prosjekt er budsjettet det året prosjektet er forutsatt ferdigstilt. Dette gjelder 3 skoler i 2015, 1 sykehjem i 2016 og 4 sykehjem i 2018.

Mål- og nøkkeltall

Mål- og nøkkeltall skal kunne benyttes i analyser i forhold til mulige forbedringspotensialer, relatert både til kostnadseffektivisering og/eller kvalitetssikring. Det er derfor fokusert på at KOSTRA-tall i størst mulig grad skal inngå i Oslo kommunes målstyring.

KOSTRA-indikatorer gir mulighet til å kunne sammenligne Oslo kommunes resultater med andre (øvrige storbyer/ landsgjennomsnitt). I tillegg betyr økt bruk av KOSTRA-indikatorer at man reduserer/fjerner dobbelt-rapportering.

Hele kommunens budsjett blir fordelt pr. KOSTRA-funksjon i eget vedlegg til Dok 3.

For lettere å kunne sammenligne bydelenes budsjetter/ressursbruk skal bydelsbudsjettene spesifiseres på KOSTRA-funksjoner. Bydelene vedtar sine budsjetter i etterkant av bystyrets budsjettvedtak. Bydelenes budsjett for 2015 fordelt på KOSTRA-funksjoner vil bli innarbeidet i Dok. 3 for 2015.

Tallene som var innarbeidet i byrådets årsberetning for 2013 var foreløpige tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB oppdaterer alle tidligere offentliggjorte tall ved hver ny publisering. Dette gjør at det kan være avvik mellom de resultattallene som presenteres i Sak 1 og de tall som tidligere har vært presentert i byrådets årsberetninger og SSBs KOSTRA-publiseringer.

ASSS

ASSS-nettverket (Aggregerte Styringsdata for Samarbeidende Storkommuner) består av de 10 største kommunene i landet – Bergen, Bærum, Drammen, Fredrikstad, Kristiansand, Oslo, Sandnes, Stavanger, Trondheim og Tromsø. KS er sekretariat og samarbeidspartner i nettverket.

Hovedfokuset i arbeidet er utvikling og analyse av økonomi og styringsdata på aggregert nivå. Aktiviteten og rapportene fra arbeidet presenterer situasjonen i de samarbeidende kommunens tjenesteproduksjon og gir grunnlag for sammenlikning og styring med sikte på effektiv tjenesteproduksjon med god kvalitet og for egen kompetanseutvikling

Budsjettall fra Sak 1 Del 2 til områder under Del 1

I Sak 1 Del 1 presenteres budsjettet fordelt på 10 områder som går på tvers av byrådsavdelingenes ansvarsområder. Konverteringstabellen nedenfor viser sammenhengen mellom budsjettall i Del 1 og Del 2. Tallene i Del 1 er bruttostørrelser med unntak av kapitlene merket * som viser nettobeløp. Inntektene for disse kapitlene er det korrigert for nederst i konverteringstabellen for å komme frem til bykassens bruttobudsjett.

Kap.	Områder / kapitler	Fordeling	2015	2016	2017	2018
<i>By i vekst</i>						
400	Eiendoms- og byfornyelsesetaten (BYU)	100 %	169 266	168 166	167 007	167 007
482	Handlingsprogram Groruddalen (BYU)	100 %	30 000	30 000	15 000	15 000
520	Byantikvaren (BYU)	100 %	27 588	27 425	27 231	27 231
609	Plan- og bygningsetaten (BYU)	100 %	392 162	393 724	391 267	377 267
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	0,1 %	1 497	1 494	1 488	1 493
481	Handlingsprogram Oslo sør (EST)	100 %	8 000	8 000	8 000	8 000
483	Områdesatsing Tøyen (EST)	100 %	25 000	25 000	25 000	25 000
By i vekst			653 513	653 809	634 993	620 998
<i>Kunnskapsbyen</i>						
A04	Ufordelte midler for sektor - KOU	100 %	52 626	148 513	272 613	424 613
200	Utdanningsetaten (KOU)	100 %	337 706	335 945	330 837	330 837
203	Pedagogisk-psykologisk tjeneste (KOU)	100 %	168 221	169 675	170 704	172 548
210	Grunnskolen (KOU)	100 %	7 278 457	7 420 500	7 491 017	7 564 998
211	Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen) (KOU)	100 %	613 185	612 271	609 215	609 215
230	Videregående skoler (KOU)	100 %	2 713 820	2 747 971	2 763 994	2 774 940
231	Fagopplæring (KOU)	100 %	178 367	177 811	177 520	177 520
250	Fagskolen (KOU)	100 %	30 699	30 699	30 699	30 699
260	Spesialundervisning i egne grunnskoler (KOU)	100 %	404 040	403 512	401 151	401 151
261	Spesialundervisning i egne videreg. skoler (KOU)	100 %	61 952	61 614	61 215	61 215
294	Voksenopplæring (KOU)	100 %	695 401	693 239	689 719	689 719
Kunnskapsbyen			12 534 474	12 801 750	12 998 684	13 237 455
<i>Talentes by</i>						
455	Næringsutvikling (KON)	100 %	33 228	31 703	31 702	31 702
459	Næringsetaten (KON)	100 %	43 644	46 815	44 807	44 807
501	Kultureiendommer (KON)	100 %	52 389	52 104	51 805	51 805
502	Kulturetaten (KON)	100 %	573 723	571 458	573 136	577 236
504	Munch-museet (KON)	100 %	110 625	105 874	105 281	104 281
290	Oslo musikk- og kulturskole (KOU)	100 %	88 505	88 208	87 729	87 729
Talentes by			902 114	896 162	894 460	897 560
<i>Byen for alle</i>						
354	Enhet for mangfold og integrering (KON)	100 %	18 006	17 927	17 873	17 873
581	Den norske kirke og andre trossamfunn (KON)	100 %	207 083	206 736	206 736	206 736
590	Gravferdsetaten (KON)	100 %	130 459	129 990	129 063	129 063
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	57 %	1 418 753	1 415 733	1 409 851	1 414 353
FO2B	Oppvekst - bydelene	71 %	2 003 292	1 999 028	1 990 722	1 997 080
FO3	Pleie og omsorg - bydelene	35 %	3 136 524	3 129 849	3 116 844	3 126 798
FO4	Økonomisk sosialhjelp og KVP - bydelene	100 %	1 746 925	1 743 207	1 735 964	1 741 508
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - kap. 308	100 %	156 301	153 193	152 456	152 456
FO4	Økonomisk sosialhjelp og KVP - kap. 308	100 %	29 570	28 982	28 843	28 843
176	KAREA Oslo KF - overføring (EST)	100 %	17 629	17 629	17 629	17 629
314	Helseetaten (EST)	100 %	1 239 355	1 241 445	1 243 056	1 243 056
315	Velferdsetaten (EST)	100 %	1 393 544	1 390 357	1 384 367	1 379 367
318	Vederlagsutbetalinger (EST)	100 %	15 000	10 000	0	0
350	Trygdeordninger (EST)	100 %	9 625	9 625	9 625	9 625
360	* Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	100 %	167 321	164 919	162 457	162 457
362	Kriminalitetsforebygging blant ungdom (EST)	100 %	6 026	6 026	6 026	6 026
373	Byomf. tiltak - avsetn. helse og sosiale tj. (EST)	100 %	1 327	1 327	1 327	1 327
374	Prosjekteringsmidler (EST)	100 %	5 228	5 228	5 228	5 228
384	Bydelenes hjelpemiddeltjeneste (EST)	100 %	24 904	26 118	27 249	27 249
427	Tap på utlån (EST)	100 %	3 000	3 500	3 500	4 000
428	Sosiale boligvirkemidler (EST)	100 %	442 839	442 839	442 839	442 839
Byen for alle			12 172 711	12 143 659	12 091 655	12 113 513

Kap.	Områder / kapitler	Fordeling	2015	2016	2017	2018
<i>Ung by</i>						
FO2A	Barnehager - bydelene	100 %	6 647 390	6 633 243	6 605 681	6 626 777
FO2B	Oppvekst - bydelene	29 %	832 625	830 853	827 401	830 043
FO2B	Oppvekst - kap. 308	100 %	25 346	24 842	24 723	24 723
305	Bydelene - etablering av nye barnehager (KOU)	100 %	148 037	205 988	244 240	269 655
306	Bydelene - diverse barnehagetiltak (KOU)	100 %	145 894	154 794	145 486	128 686
	Ung by		7 799 292	7 849 720	7 847 530	7 879 884
<i>Byen for de eldre</i>						
FO3	Pleie og omsorg - bydelene	65 %	5 824 974	5 812 577	5 788 425	5 806 911
FO3	Pleie og omsorg - kap. 304	100 %	70 535	71 335	71 388	71 388
313	* Sykehjemsetaten (EST)	100 %	1 121 454	1 142 217	1 170 953	1 200 953
372	Byomfattende tiltak - avsetninger eldre (EST)	100 %	27 502	36 702	36 402	34 902
	Byen for de eldre		7 044 465	7 062 831	7 067 168	7 114 154
<i>Blå-grønn by</i>						
645	Energigjenvinningsetaten - husholdninger (KON)	100 %	229 346	227 548	223 927	223 927
646	Energigjenvinningsetaten - næring (KON)	100 %	183 332	177 650	175 335	196 839
542	Bymiljøetaten (MOS)	54 %	743 169	738 155	739 680	739 950
621	Vann- og avløpsetaten - næring m.v. (MOS)	100 %	22 319	22 319	22 319	22 319
643	Renovasjonsetaten - næring (MOS)	100 %	104 609	102 887	102 098	102 098
620	Vann- og avløpsetaten - forvaltning (MOS)	100 %	940 615	867 581	881 581	888 581
640	Renovasjonsetaten - selvkost (MOS)	100 %	757 152	763 756	763 756	763 756
770	Klima- og energiprogrammet (MOS)	100 %	68 380	0	0	0
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	1 %	21 213	21 168	21 080	21 147
	Blå-grønn by		3 070 134	2 921 063	2 929 775	2 958 616
<i>Idrettsbyen</i>						
547	Oslo 2022 (KON)	100 %	112 412	-17 771	-17 771	-17 771
542	Bymiljøetaten (MOS)	16 %	220 198	218 712	219 164	219 244
545	Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)	100 %	104 000	104 000	104 000	104 000
	Idrettsbyen		436 610	304 941	305 393	305 473
<i>Bærekraftig bytransport</i>						
542	Bymiljøetaten (MOS)	30 %	412 871	410 086	410 933	411 083
711	Kjøp av transporttjenester (MOS)	100 %	1 657 035	1 656 956	1 656 781	1 655 654
752	Andre utgifter vedr. miljø og samferdsel (MOS)	100 %	2 115	2 124	2 083	2 083
761	Sykkelprosjektet (MOS)	100 %	9 355	9 387	9 311	9 311
	Bærekraftig bytransport		2 081 376	2 078 553	2 079 108	2 078 131
<i>Trygg og velorganisert by</i>						
120	Byråd/byrådsavdelingene (BLK)	100 %	311 164	308 654	306 413	306 413
126	Div.avsetn.og tidsb. tiltak under byrådsavd. (BLK)	100 %	57 471	54 365	52 802	52 802
140	Kommuneadvokaten (BLK)	100 %	38 934	38 710	38 480	38 480
150	Rådhusets forvaltningstjeneste (BLK)	100 %	88 245	87 865	87 405	87 405
191	Tilfeldige utg. etter byrådets bestemmelse (BLK)	100 %	1 500	1 500	1 500	1 500
100	Bystyret m.v. (BYS)	100 %	122 967	109 969	108 995	108 995
101	Ordførerens kontor (BYS)	100 %	10 837	10 137	10 061	10 061
102	Tilfeldige utg. etter bystyrets bestemmelse (BYS)	100 %	1 936	1 936	1 936	1 936
109	Kontrollutvalget (BYS)	100 %	4 009	3 981	3 954	3 954
110	Kommunerevisjonen (BYS)	100 %	62 577	62 162	61 719	61 719
111	Helse-, sosial- og eldreombudet (BYS)	100 %	19 930	19 821	19 681	19 681
112	Storingsvalg og kommunevalg (BYS)	100 %	72 909	4 374	55 674	4 374
122	Div. virksomheter og prosj. under FIN (FIN)	100 %	60 173	60 858	58 462	58 462
125	* Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	100 %	127 443	126 109	124 214	124 214
130	Kemnerkontoret (FIN)	100 %	275 648	285 137	282 927	282 927
124	Forsikringer (FIN)	100 %	175 023	175 023	175 023	175 023
192	Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter (FIN)	100 %	149 670	309 775	482 480	687 190
426	Tap på lånegarantier (FIN)	100 %	9 000	9 000	9 000	9 000
184	Beredskapsetaten (MOS)	100 %	13 879	12 900	12 863	12 863
650	Brann- og redningsetaten (MOS)	100 %	438 052	437 010	434 622	434 622
FO1	Helse, sosial og nærmiljø - bydelene	42 %	1 054 144	1 051 901	1 047 530	1 050 876
	Trygg og velorganisert by		3 095 511	3 171 187	3 375 741	3 532 497
	Sum områder		49 790 201	49 883 675	50 224 508	50 738 281

Kap.	Områder / kapitler	Fordeling	2015	2016	2017	2018
	Korrigerings- og nettokapitler					
125	Utviklings- og kompetanseetaten (FIN)	-	407 586	407 586	407 586	407 586
313	Sykehjemsetaten (EST)	-	3 735 424	3 735 424	3 735 424	3 735 424
360	Barne- og familieetaten - barnevern (EST)	-	423 282	423 282	423 282	423 282
	Sum korrigerings nettokapitler	-	4 566 292	4 566 292	4 566 292	4 566 292
FINF	Korrigerings- og finansutgifter		1 530	1 530	1 530	1 530
	Sum brutto driftsutgifter		54 358 023	54 451 497	54 792 330	55 306 103
Brutto driftsutgifter pr. sektor:						
	Bydelene (EST og KOU)		23 263 020	23 278 187	23 212 121	23 292 736
	Eldre og sosiale tjenester - byomfattende (EST)		8 666 460	8 689 638	8 702 364	8 726 364
	Kunnskap og utdanning (KOU)		12 622 979	12 889 958	13 086 413	13 325 184
	Byutvikling (BYU)		619 016	619 315	600 505	586 505
	Miljø og samferdsel, miljø (MOS)		3 727 602	3 714 536	3 713 854	3 713 227
	Miljø og samferdsel, selvfinans. miljøetater (MOS)		1 766 147	1 631 337	1 645 337	1 652 337
	Kultur og næring (KON)		1 694 247	1 550 034	1 541 894	1 566 498
	Byrådslederens kontor (BLK)		497 314	491 094	486 600	486 600
	Finans (FIN)		870 850	879 690	873 189	873 189
	Bystyrets organer (BYS)		295 165	212 380	262 020	210 720
	Avsetningskapitler (FIN)		333 693	493 798	666 503	871 213
	Finansposter (FIN)		1 530	1 530	1 530	1 530
	Sum bruttobudsjett - bykasse		54 358 023	54 451 497	54 792 330	55 306 103

Endringer i kapittelinnndelingen

Sektortilhørighet

I byrådets forslag til budsjett for 2015 anvendes følgende forkortelser for å angi hvor det enkelte budsjettkapittel hører til:

B	Bydelene (EST og KOU)
BLK	Byrådslederens kontor
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
EST	Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester
FIN	Byrådsavdeling for finans
FIN	Felles inntekter og utgifter
KON	Byrådsavdeling for kultur og næring
KOU	Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel

Diverse endringer

Nye budsjettkapitler:

545 Idrettsanlegg og -eiendommer (MOS)

Budsjettkapitler som har byttet navn

Fra	Til
770 Enøk (MOS)	770 Klima- og energiprogrammet (MOS)

Budsjettkapitler som har endret tilhørighet

Kapittel	Fra	Til
770	MOS - miljø og samferdsel	MOS - selvfinansierende

Prosedyre for bemanningsreduksjoner

Følgende prosedyre for bemanningsreduksjon gjøres gjeldende for perioden 01.01 til 31.12.2015:

Stillinger som ikke kan forsvares opprettholdt med basis i vedtatt budsjett inndras og de ansatte registreres som overtallige. Ansatte som innehar stillinger som bortfaller, søkes omplassert. Når overtallige er identifisert, registreres overtallige i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsgiveransvaret for den overtallige ligger fortsatt hos virksomhetene. Overtallige kan benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomhetsapparatet inntil ordinær omplassering kan skje. Det påligger således virksomhetslederne (etatsjefene/bydelsdirektørene), med bakgrunn i budsjettforslaget å utarbeide en oversikt over hvilket personell som er overtallig og som skal registreres i kommunens HR-system og meldes Utviklings- og kompetanseetaten. Arbeidsmiljøloven, avtale om omplassering av overtallige og øvrige avtaler med de ansattes organisasjoner samt sentrale retningslinjer skal følges i forbindelse med behandling av disse sakene.

Følgende prosedyre følges for behandling av overtallige i virksomhetene:

1. Med bakgrunn i vedtatt budsjett avklarer virksomhetene hvem som skal erklæres som overtallige. Disse registreres i kommunens lønns- og personalsystem og søkes omplassert lokalt.
2. Det påligger virksomheten å melde overtallige ansatte inn til Utviklings- og kompetanseetaten. Inntil fast omplassering kan foretas, skal den enkelte overtallige som er meldt inn i Utviklings- og kompetanseetaten kunne benyttes i midlertidige ansettelsesforhold i virksomheten eller kommunen for øvrig der slikt behov er til stede.
3. Ved omstillingsprosesser og etter beslutning om overtallighet kan virksomheten selv vurdere å gi overtallige tilbud om inntil 12 måneders etterlønn dersom de selv sier opp sin stilling med øyeblikkelig virkning. Den enkelte overtallige kan også selv søke sin virksomhet om etterlønn. De ansatte som benytter seg av denne ordningen kan ikke de 12 etterfølgende måneder gis ny ansettelse i kommunen eller i kommunens selskaper uten at det foretas reduksjon av lønnsutbetalingene i ny stilling i forhold til utbetalt etterlønn. Ved eventuell ny tilsetting i Oslo kommune, gjøres det forholdsmessig avkorting av tidligere etterlønn. "Modervirksomheten" bærer det økonomiske ansvar ved tilståelse av etterlønn.
4. Ledige stillinger i Oslo kommune kunngjøres samtidig internt og eksternt. Det understrekes at virksomhetene har en ufravikelig plikt til å registrere ledige stillinger i kommunens lønns- og personalsystem. Dette må gjøres for å kunne ivareta kommunens arbeidsgiveransvar for omplassering av overtallige arbeidstakere på en forsvarlig måte.
5. For at nødvendig og forutsatt besparelse i forhold til budsjettet skal oppnås, må overtallige arbeidstakere gis tilbud om eller skaffes nytt arbeid snarest mulig. Dersom dette ikke er mulig, må det kunne dokumenteres at det er foretatt det som med rimelighet må kunne forventes for å tilby vedkommende annet passende arbeid i kommunen, jf. arbeidsmiljølovens § 15-7 (2). Både av hensyn til den overtallige og til kommunen skal behandlingstiden i forbindelse med en enkelt sak skje raskest mulig. Dersom en arbeidstaker anses som kvalifisert til en stilling (ikke nødvendigvis best kvalifisert), skal vedkommende gis et skriftlig tilbud om stillingen. Den overtallige må deretter enten takke ja eller nei til stillingen, jf. omplasseringsavtalens § 4.2.1. Byrådet vil aktivt bruke sin rett etter omplasseringsavtalen til å kunne tilsette en søker som skal omplasseres fra en annen stilling i kommunen i de tilfeller hvor den ordinære ansettelsesmyndighet ikke finner å kunne gjøre dette. Arbeidstaker som ikke godtar tilbud om passende arbeid, vil bli sagt opp fra kommunen, jf. arbeidsmiljølovens § 15-7 og omplasseringsavtalens § 4.2.1.
6. Byrådet gis fullmakt til å foreta beordringer av personell (grupper) på tvers av etats- eller bydelsgrenser dersom dette anses nødvendig for å kunne sysselsette overtallige arbeidstakere på en for kommunen formålstjenlig måte.
7. Virksomhetene står ansvarlig for å dekke lønnskostnadene for overtallig personell inntil vedkommende ansatte enten er omplassert i fast stilling, er benyttet i midlertidig stilling i annen virksomhet eller vedkommendes ansettelsesforhold opphører. Dersom vedkommende ikke er skaffet annet passende arbeid etter endt midlertidig ansettelsesforhold, tilbakeføres vedkommende til "modervirksomheten".
8. Byrådet gis fullmakt innenfor en ramme på 5 millioner av kap. 125 Utviklings- og kompetanseetaten til å innvilge søknad om hel eller delvis refusjon av lønns- og etterlønnkostnader ved bemanningsreduksjoner i henhold til

disse retningslinjene i forbindelse med omstruktureringsprosesser i virksomhetene. Midlene kan også benyttes til å dekke andre utgifter i forbindelse med overtallighet og til kompetanse- og omstillingstiltak for overtallige.

9. Byrådet gis fullmakt til å gi utfyllende retningslinjer for bruk av bevilgningen i punkt 8 foran. Byrådet gis fullmakt til å overføre arbeidsgiveransvaret for den enkelte overtallige til Utviklings- og kompetanseetaten

Forkortelser

AAN	Amathea, tidligere Alternativ til abort Norge
AAP	Arbeidsavklaringspenger
AB	Arbeid med bistand
ABLU	Arbeidsplassbasert barnehagelærerutdannig
ABM	Agresso Budget Manager (Oslo kommunes budsjettssystem)
ABW	Agresso Business World (Oslo kommunes regnskapssystem)
AFP	Avtalefestet pensjon
AMU	Arbeidsmiljøutvalg
APS	Arbeidspraksis i skjermet virksomhet
ASA	Allmennaksjeselskap
AS	Aksjeselskap
ASSS	ASSS-kommunene er de 10 største kommunene i Norge som samarbeider om å sammenligne aggregerte styringsdata
B	Bydel
BBY	Boligbygg Oslo KF
BFE	Barne- og familieetaten
BLK	Byrådslederens kontor
BOB	Behovsbasert bemanning (kompetansestyringssystem)
Buudir	Barne- ungdoms- og familiedirektoratet
BUFF	Barne- og ungdomsfaglig forum
BYD	Bydelene
BYMIF	Byomfattende senter for mindreårige enslige flyktninger
BYS	Bystyrets organer
BYU	Byrådsavdeling for byutvikling
DIXI	Ressurssenter for voldtatte kvinner
Dok.3	Bystyrets budsjettvedtak
DSB	Direktorat for samfunnssikkerhet og beredskap
EBITDA	Earnings before interests, taxes, depreciations and amortizations
EBY	Eiendoms- og byfornyelsesetaten
ECAD	European cities against drugs
EDAG	Elektronisk Dialog med ArbeidsGiverne
EGE	Energigjenvinningsetaten
EMI	Enhet for mangfold og integrering
ENØK	Energiøkonomisering
EST	Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester
FAD	Forbruker-, administrasjons- og kirkedepartementet
FDV	Forvaltning, drift og vedlikehold
FIN	Byrådsavdeling for finans
FO	Funksjonsområde
FoU	Forskning og utdanning
G	Grunnbeløpet i folketrygden
GERICA	IKT-system for pleie- og omsorgstjenesten
HEL	Helseetaten
HF	Helseforetak
HMS	Helse, miljø og sikkerhet
HR	Human Resource
IA	Inkluderende arbeidsliv
IKM	Internasjonalt Kultursenter og Museum
IKT	Informasjons- og kommunikasjonsteknologi
IPLOS	Individbasert pleie- og omsorgsstatistikk
ISO	International Standard Organisation

IT	Informasjonsteknologi
JURK	Juridisk Rådgivningskontor for kvinner
KF	Kommunalt foretak
Kgl.res.	Kongelig resolusjon
KIB	Kulturbyggene i Bjørvika
KLP	Kommunal Landspensjonskasse
KOFA	Klagenemnda for offentlige anskaffelser
KommIT	Program for samordning av IKT i kommunesektoren
KON	Byrådsavdeling for kultur og næring
KORO	Statens fagorgan for kunst i det offentlige rom
KoRus Oslo	Kompetansesenter - rus
KOSTRA	Kommune-Stat-Rapportering
KOU	Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning
Kpi	Konsumprisindeks
KRD	Kommunal- og regionaldepartementet
KS	Kommunenes Sentralforbund – heter nå bare KS
KS1	Ekstern kvalitetssikring av konseptvalgutredning for investeringsprosjekter
KS2	Ekstern kvalitetssikring av forprosjekter og styringsdokument for investeringsprosjekter
KSS	Kvalitetssikringssystem
KTP AS	Kollektivtransportproduksjon AS
Kv	Kvartal
KVP	Kvalifiseringsprogram
LAR	Legemiddelassistert rehabilitering
LHBT	Lesbiske, homofile, bifile og transpersoner
MAR	Medikamentellassistert rehabilitering
METREX	European Metropolitan Regions and Areas
Mill.	Million
Mnd.	Måneder
MOS	Byrådsavdeling for miljø og samferdsel
Mrd.	Milliard
MRSA	Meticillinresistente staphylococcus aureus (multiresistente gule stafylokokker)
Mva	Merverdiavgift
NAE	Næringsetaten
NAV	Arbeids- og velferdsforvaltningen
NHO	Næringslivets Hovedorganisasjon
NIBOR	Norwegian interbank offered rate
NKI	Fornøyd kunde indeks
NOU	Norges Offentlige Utredninger
NTP	Nasjonal transportplan
OBR	Oslo Business Region
OBY	Omsorgsbygg Oslo KF
OftP	Offentlig tjenestepensjon
OIK	Oslo Idrettskrets
OKDN	Kommunens felles telefoni- og datanett
OKER	Oslo kommunes eiendomsregister
OL	Olympiske leker
OMK	Oslo musikk- og kulturskole
OPF	Oslo Pensjonsforsikring AS
OPS	Offentlig privat samarbeid
OU-fondet	Opplærings- og utviklingsfondet
OXLO	Oslo EXtra large, en kampanje for en romsligere by
P50	Forventet kostnadsramme for investeringsprosjekter
P85	Budsjettert kostnadsramme for investeringsprosjekter, inklusive usikkerhetsavsetning tilsvarende sikkerhetsnivå P85, dvs. at risikoen for overskridelser er begrenset til 15 %
PBE	Plan- og bygningsetaten
PCAM	Prinds Christian Augusts Minde

PCB	Polyklorete bifenyler
PDA	Personlig digital assistent (håndholdt PC)
PL	Paralympisk leker
PPT	Pedagogisk – psykologisk tjeneste
PRO – base	Pleie-, rehabiliterings- og omsorgsbaser
REN	Renovasjonsetaten
RHF	Regionalt helseforetak
RNB	Revidert nasjonalbudsjett
ROS-analyse	Risiko- og sårbarhetsanalyse
RUP	Regionalt utviklingsprogram
RVTS	Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging
SAFH	Statens autorisasjonskontor for helsepersonell
Sak 1 Del 1	Byrådetts forslag til budsjett – kortversjon med vedtak
Sak 1 Del 2	Byrådetts forslag til budsjett
SaLTo	Sammen lager vi et trygt Oslo
SALUTT	Sammen lager vi utelivet tryggere
Seif	Selvhjelp for innvandrere og flyktninger
SERAF	Senter for rus og avhengighetsforskning
SFT	Statens forurensingstilsyn
SIRUS	Statens institutt for rusmiddelforskning
SKATE	Styring og koordinering av tjenester i e-forvaltning
SPK	Statens Pensjonskasse
SSB	Statistisk Sentralbyrå
St.meld.	Stortingsmelding
St.prp.	Stortingsproposisjon
SYE	Sykehjemsetaten
TT	Transporttjenesten for funksjonshemmede
UBF	Undervisningsbygg Oslo KF
UDE	Utdanningsetaten
UDI	Utlendingsdirektoratet
UKE	Utviklings- og kompetanseetaten
VAR-sektoren	Vann-, avløp og renovasjonssektoren
VEAS	Vestfjordens avløpsselskap
VEL	Velferdsetaten
vgs	Videregående skole
VTA	Varig tilrettelagt arbeid

Alfabetisk register

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
Aktivitetsskolen (Skolefritidsordningen)	211	KOU	5
Andre utbyggingsformål	425	BYU	6
Andre utgifter vedr. samferdsel og miljø	752	MOS	7
Avsetning til tilleggsbevilgninger	199	FIN	13
Barnehager		KOU	3.2
Barne- og familieetaten - barnevern	360	EST	4
Beredskapsetaten	184	MOS	7
Beregningsgrunnlag for vann- og avløpsgebyrer og renovasjonsgebyrer			15
Betjening av videreutlån	927	FIN	13
Boligbygg Oslo KF - overføring	172	KON	9
Boligbygg Oslo KF	055	KON	9
Brann- og redningsetaten	650	MOS	7
Bundne driftsfond	950	FIN	13
Bundne investeringsfond	959	FIN	13
Byantikvaren	520	BYU	6
Bydel Alna (12)	012	EST	3
Bydel Bjerke (9)	009	EST	3
Bydel Frogner (5)	005	EST	3
Bydel Gamle Oslo (1)	001	EST	3
Bydel Grorud (10)	010	EST	3
Bydel Grünerløkka (2)	002	EST	3
Bydel Nordre Aker (8)	008	EST	3
Bydel Nordstrand (14)	014	EST	3
Bydel Sagene (3)	003	EST	3
Bydel St. Hanshaugen (4)	004	EST	3
Bydel Stovner (11)	011	EST	3
Bydel Søndre Nordstrand (15)	015	EST	3
Bydel Ullern (6)	006	EST	3
Bydel Vestre Aker (7)	007	EST	3
Bydel Østensjø (13)	013	EST	3
Bydelene - avsetninger eldre	304	EST	3.1
Bydelene – avsetninger helse og sosiale tjenester.	308	EST	3.1
Bydelene - diverse barnehagetiltak	306	KOU	3.2
Bydelene - etablering av nye barnehager	305	KOU	3.2
Bydelene - funksjonsområde 1 - Helse, sosial og nærmiljø		EST	3.1
Bydelene - funksjonsområde 2A – Barnehager		KOU	3.2
Bydelene - funksjonsområde 2B – Oppvekst		EST	3.1
Bydelene - funksjonsområde 3 - Pleie og omsorg		EST	3.1
Bydelene - funksjonsområde 4 - Økonomisk sosialhjelp og kvalifiseringsprogram		EST	3.1
Bydelene - samlet driftsramme		EST	3
Bydelene - samlet sosialhjelpsramme		EST	3
Bydelene - EST og KOU		EST	3
Bydelenes hjelpemiddeltjeneste	384	EST	4

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
Bymiljøetaten	542	MOS	7
Byomfattende barnehageoppgaver	271	KOU	3.2
Byomfattende tiltak – avsetninger eldre	372	EST	4
Byråd/byrådsavdelingene	120	BLK	10
Byrådsavdeling for byutvikling		BYU	6
Byrådsavdeling for finans		FIN	11
Byrådsavdeling for kunnskap og utdanning		KOU	5
Byrådsavdeling for kultur og næring		KON	9
Byrådsavdeling for miljø og samferdsel		MOS	7 og 8
Byrådsavdeling for eldre og sosiale tjenester - byomfattende tiltak		EST	4
Byrådslederens kontor		BLK	10
Bystyret m.v.	100	BYS	12
Bystyrets organer		BYS	12
Deichmanske bibliotek (se Kulturetaten)			
Dekning av/bruk av tidl. års merforbruk/mindreforbruk	930	FIN	13
Den norske kirke og andre trossamfunn	581	KON	9
Disposisjonsfond	940	FIN	13
Div. virksomheter og prosj. under FIN	122	FIN	11
Div. avsetninger og tidsbegrensede tiltak under byrådsavdelingene	126	BLK	10
Diverse avsetninger og tilfeldige inntekter	192	FIN	13
Eiendoms- og byfornyelsesetaten	400	BYU	6
Eiendomsskatt		FIN	13
Energigjenvinningsetaten - husholdninger	645	KON	9
Energigjenvinningsetaten - næring	646	KON	9
Enhet for mangfold og integrering	354	KON	9
Enøketaten (se Klima og energiprogrammet)			
Fagopplæring	231	KOU	5
Fagskolen	250	KOU	5
Fornebu-utbyggingen	416	BYU	6
Forsikringer	124	FIN	13
Forskjellige utbedringstiltak	185	KON	9.1
Generelt statstilskudd vedr. flyktninger m.v.	850	FIN	13
Gravferdsetaten	590	KON	9
Grunnskolen	210	KOU	5
Handlingsprogram Groruddalen	482	BYU	6
Handlingsprogram Oslo sør	481	EST	4
Helse, sosial og eldreombudet	111	BYS	12
Helseetaten	314	EST	4
Hovedoversikter			1 og 2
Idrettsanlegg og -eiendommer	545	MOS	7
Instruks for økonomiforvaltningen			14

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
KAREA Oslo KF - overføring	176	EST	4
KAREA Oslo KF – Senter for karriereutvikling	058	EST	4
Kemnerkontoret	130	FIN	11
Kjøp av transporttjenester	711	MOS	7
Klima og energi Oslo KF	051	MOS	8
Klima og energiprogrammet	770	MOS	8
Kommuneadvokaten	140	BLK	10
Kommunerevisjonen	110	BYS	12
Kontrollutvalget	109	BYS	12
Kriminalitetsforebygging blant ungdom	362	EST	4
Kulturbyggene i Bjørvika	503	KON	9
Kultureiendommer	501	KON	9
Kulturetaten	502	KON	9
Legevakten (se Helseetaen)			
Lønns- og priskompensasjon			16
Lån	910	FIN	13
Lånefondet	080	FIN	13
Munch-museet	504	KON	9
Mva-refusjon for investeringer			16
Næringsetaten	459	KON	9
Næringsutvikling	455	KON	9
Områdesatsing Tøyen	483	EST	4
Ombud for brukere av helse- og sosialtjenester	111	BYS	12
Omsorgsbygg Oslo KF - overføring	175	KON	9
Omsorgsbygg Oslo KF	059	KON	9
Ordførerens kontor	101	BYS	12
Oslo 2022	547	KON	9
Oslo Havn KF	060	MOS	8
Oslo musikk- og kulturskole	290	KOU	5
Overføring mellom drift og investering	980	FIN	13
Overføringer fra KF m.v.	898	FIN	13
Pedagogisk-psykologisk tjeneste	203	KOU	5
Pensjonskostnader		FIN	13
Plan- og bygningsetaten	609	BYU	6
Prosjekteringsmidler EST	374	EST	4
Rammetilskudd fra staten	840	FIN	13
Renovasjonsetaten – næring	643	MOS	7
Renovasjonsetaten – selvkost	640	MOS	8
Renter	900	FIN	13
Renter og avdrag fra KF m.v. (se Overføring fra KF)			
Rådhusets forvaltningstjeneste	150	BLK	10

	Budsjett- kapittel	Avd.	Kap.
Samhandlingsreformen - medfinansiering	333	EST	4
Selvkost vann og avløp, renovasjon og feiing			15
Skatt på inntekt og formue	800	FIN	13
Skolefritidsordningen (se aktivitetsskolen)			
Sosiale boligvirkemidler	428	EST	4
Spesialundervisning i egne grunnskoler	260	KOU	5
Spesialundervisning i egne videregående skoler	261	KOU	5
Stortingsvalg og kommunevalg	112	BYS	12
Sykehjemsetaten	313	EST	4
Sykkelprosjektet	761	MOS	7
Takster, avgifter og gebyrer			15
Tap på lånegarantier	426	FIN	13
Tap på utlån	427	EST	4
Tilfeldige utgifter etter byrådets bestemmelse	191	BLK	10
Tilfeldige utgifter etter bystyrets bestemmelse	102	BYS	12
Transporttjeneste for funksjonshemmede (se Bydelene, Funksjonsområde 3 Pleie- og omsorg)			
Trygdeordninger	350	EST	4
Ubundne investeringsfond	948	FIN	13
Undervisningsbygg Oslo KF	053	KON	9
Utbytte fra aksjeselskaper	901	KON	13
Utdanningsetaten	200	KOU	5
Utlån egne midler	920	FIN	13
Utviklings- og kompetansetaten	125	FIN	11
Vann- og avløpsetaten - forvaltning	620	MOS	8
Vann- og avløpsetaten - næring	621	MOS	7
Velferdsetaten	315	EST	4
Videregående skoler	230	KOU	5
Videreutlån	926	FIN	13
Voksenopplæring	294	KOU	5
Økonomiplan			2
Økonomireglement			14
Øvrige generelle statstilskudd	845	FIN	13